

Notule

van die

65

ste

**Algemene Kerkvergadering
van die Nederduitsch Hervormde
Kerk van Afrika**

INHOUDSOPGAWE

	<i>Bladsy</i>
REGISTRASIE	1
AMPTELIKE OPENING	1
OPENINGSREDE	1-7
VERWELKOMING	7-8
HCM FOURIE-EREPENNING	8-14
KOORSANG	14
GROETEBODSKAPPE	14-19
AFSLUITING	19
OPENING: MAANDAG 5 OKTOBER 1998	20-21
GROETEBODSKAPPE	21
MOSIES	21
SAMESTELLING EN KONSTITUERING	21-37
STEMOPNEMERS EN STEMTELLERS	37
BESPREKING VAN DIE TEOLOGIESE INHOUD VAN DIE PREDIKING TYDENS DIE OPENINGSAAND VAN DIE VERGADERING	38
VERKIESING VAN MODERAMEN	40
VERKIESING VAN VOORSITTER	40
VERKIESING VAN SKRIBA	40
DANKWOORD PROF TFI DREYER	41
DIE NOTULE VAN DIE VERGADERING	41
BENOEMINGS: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	41
Notulehouers	41
Ordekommissie	41
Formuleringskommissie	41-42
Rekenaardeskundiges	42
SITTINGSURE	42
BELYDENIS	
BELYDENISSKRIFTE	43
ORDE VAN DIE VERGADERING	45
GROETEBODSKAPPE	45
VERKIESING VAN VISEVOORSITTER	45
VERKIESING VAN VISESKRIBA	45
BESPREKING OOR DIE BELYDENISSKRIFTE	45-53
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 1.1.2	53
BESKRYWINGSPUNT: DUIDELIKHEID OOR BELYDENIS	54
VERSLAG VAN RAAD VIR BELYDENIS EN LITURGIESE GESKRIFTE	54
SAMESTELLING EN FUNKSIONERING	54
UITSTAANDE OPDRAGTE	54-55
OPDRAGTE ONTVANG	55
TAKE DEUR DIE NUUT SAAMGESTELDE RAAD GEÏDENTIFISEER	55
TAKE EN OPDRAGTE WAT DEUR DIE RAAD HANTEER EN/OF AFGEHANDEL IS	55

	<i>Bladsy</i>
Paltz doopformulier	55-56
Alternatiewe doopformulier	56-58
Alternatiewe nagmaalsformulier	58-59
Studie oor Apostolicum en Niceense Geloofsbelydenis	59-62
Alternatiewe bevestigingsformulier vir ouderlinge en diakens	63
Gebedeboek	63
Alternatiewe begrafnisformule	63
HERSIENING VAN VERTALING VAN DORDTSE LEERREËLS SAAM MET DIE GEREFORMEERDE KERKE VAN SUID-AFRIKA	63-64
ANDER TAKE WAT DEUR DIE RAAD HANTEER IS	64
Formulering van Apostolicum sonder ontologiese formulering en taalgebruik	64
Formulier: afneem van openbare belydenis van geloof	64-65
Hersiening van Diensboek: Teksverwysings in die belydenisskrifte	65-66
BESKRYWINGSPUNT: HERSKREWE DOOPFORMULIER	67-70

AMPTE

DIENAARS VAN DIE WOORD	71
OPLEIDING EN VORMING VAN DIENAARS VAN DIE WOORD	71
Kuratorium	71
Opdrag en samestelling	71
Inleidende opmerkings	71-77
Studentegetalle	77
ORDE VAN DIE VERGADERING	78
GROETEBOODSKAPPE	78
GELUKWENSE	78
AANSLUITING BY VERGADERING	79
VERKIESING VAN VISESKRIBA	79
VERSKONINGS	79-81
VERKIESING VAN PREDIKANTE AS LEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	81
HERVATTING VAN BESPREKINGS OOR DIE TEOLOGIESE FAKULTEIT	82
Personeel	82-83
Onderrig en navorsing	83-85
Fakulteitstrukture	85-86
Sentrum vir Teologiese Navorsing en Toerusting	86
Hervormde Teologiese Opleiding	87
Toesig oor die onderderrig deur die teologiese dosente	87
Teologiese studente	88-90
Slotopmerkings	90
Fondsinsameling vir die teologiese opleiding	91-93
BESKRYWINGSPUNT: HERSTRUKTURERING VAN FAKULTEIT TEOLOGIE (AFD A)	93
ORDE VAN DIE VERGADERING	93
VERKIESING VAN PREDIKANTE AS LEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN	

DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	<i>Bladsy</i> 93-94
MOSIE	94
Dosentevergadering	94
Funksionering	94
Doelwitte,take en opdragte	94-95
Take en doelwitte geïdentifiseer na die vorige Algemene Kerkvergadering	94
Uitstaande opdragte van die vorige termyn	95
<i>Duiwels en duiweluitdrying</i>	95
<i>Toekoms van teologiese opleiding</i>	95-97
<i>Opdragte ontvang van die 64ste Algemene Kerkvergadering</i>	97
<i>Eben Haëzer Kerk</i>	97
<i>Belydenis, binding van ampsdraers en lidmate aan die belydenisskrifte en die proponentsondertekeningsformule</i>	97-100
<i>Kultuurtaak van die Kerk</i>	100
<i>Kommentaar op die Heidelbergse Kategismus</i>	100-101
<i>Betrokkenheid van Dosentevergadering</i>	100
<i>Studiekoördineringsliggaam</i>	100-102
<i>Raad vir Kerk en Teologie</i>	102
<i>Opdragte en take afgehandel; doelwitte bereik</i>	102
<i>Binding van ampsdraers en lidmate aan die belydenisskrifte</i>	102-103
<i>Proponentsondertekeningsformule</i>	103-109
Eben Haëzer Kerk	105
Die kultuurtaak van die kerk	109-111
Apostolicum sonder ontologiese formulering en taalgebruik	111
Eksegetiese studie oor omvang,gesag en funksie van die Bybel	112
Noodsaaklikheid/wenslikheid van eietydse belydenisskrif	113
Kommentaar op Heidelbergse Kategismus	113
Opdragte en take afgehandel	114
Dankwoord: Prof JH Koekemoer	114
Raad vir Kerk en Teologie	114
Samestelling en Funksionering	114
Werkprogram	115
Werkwyse	116
Toekomsitige samestelling en funksionering van die Raad vir Kerk en Teologie	116-117
Proponentseksamenkommissie	117
Samestelling en funksionering	117
Opdragte van die 64ste Algemene Kerkvergadering ontvang	117-118
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.1.3(ii)c	118
INLIGTING OOR DIENAARS VAN DIE WOORD	119
Predikantetal : 31 Maart 1995 en 20 Junie 1998	119
Kandidate toegelaat tot die evangeliebediening	119
Predikante geëmeriteer	120
Predikante oorlede	120
Predikante onthef	120

	<i>Bladsy</i>
Predikante met besondere opdrag	121-122
Predikante in die buiteland	122
Predikante wat akademies presteer het	123
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.13	124
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.13.2	125
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.14	125-126
Ds BJ van der Walt: Aansoek om behoud van ampsvoorreg	127
Sake wat die predikantsamp raak	79
ORDE VAN DIE VERGADERING	127
VERKIESING VAN 'N PREDIKANT AS LID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	127-128
AFSLUITING	128
VOORTSETTING VAN DIE VERGADERING OP DINSDAG 6 OKTOBER 1998	129
OPENING	129
ORDE VAN DIE VERGADERING	129
VERKIESING VAN 'N PREDIKANT AS LID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	129
GROETEBODSKAPPE	129
VERWELKOMING	129
Ampte: Hervatting van die besprekings	129
Sake wat die predikantsamp raak	129
<i>Beroep en bevestiging van predikant wie se versorging verander vanaf deelversorging na volle versorging</i>	129-130
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.3(iv)	131
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.14(iii)	131-132
ORDE VAN DIE VERGADERING	132
VERKIESING VAN 'N PREDIKANT AS LID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	132
VERKIESING VAN SEKUDNUS VIR DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	132
BESKRYWINGSPUNT: ONTHEFFING UIT DIE AMP BY EGSKEIDING	133-137
ORDE VAN DIE VERGADERING	137
VERKIESING VAN SEKUDNUS VIR DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	137
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN VERLOFREGLEMENT 1.2 EN 1.3	137
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN VERLOFREGLEMENT 4 ...	138
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN VERLOFREGLEMENT 6.2 EN 6.4	138-139
<i>Toestaan van verlof en siekteverlof</i>	139-140
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.2.2(f)	140
BESKRYWINGSPUNT: OMSKEPPING VAN VTT KURSUS	141
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.3.1(ii)(b) ...	141
Voorregte van 'n proponent	142

	<i>Bladsy</i>
ORDE VAN DIE VERGADERING	143
VERKIESING VAN 'N SEKUNDUS VIR DIE VOORSITTER VAN DIE	
KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	143
PREDIKANTEVERGADERING	143
Samestelling en funksionering	143
Vergadering van 1995	143
Vergadering van 1996	143
Vergadering van 1997	143-144
RAAD VIR HERDERLIKE SORG	144
Samestelling en funksionering	144
Uitstaande opdragte	144
Take van 64ste Algemene Kerkvergadering ontvang	145
<i>Studie oor krisis in pastorieë</i>	145-147
<i>Medemenslikheid by die uitoefening van tug tov predikante</i>	148
<i>Eie sake geïdentifiseer</i>	148
<i>Besinning oor huisbesoek as bedieningsstruktuur</i>	148-149
<i>Rasionalisasie van pastorale bedieningsposte</i>	149-152
<i>Pensioene en mediese ongeskiktheidsvoordele vir predikante</i>	152
BESKRYWINGS-PUNT: BEGROTING VIR GEVANGENES-	
BEARBEIDING	153
ORDE VAN DIE VERGADERING	153
VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VOORSITTER VAN DIE	
KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	153
VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE SKRIBA VAN DIE	
KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	154
OUERLINGE	154
DIE RAAD VIR OUDERLINGE	154
Samestelling en funksionering	154
Gesprek met die Ring van Bloemfontein	154-155
Opdragte ontvang van 64ste Algemene Kerkvergadering	155
Selfgeïdentifiseerde take	155-156
Take en doelwitte afgehandel	156
Take en doelwitte onafgehandel	156-157
Bykomstige sake waaraan aandaag verleen is	157-159
Werkwinkels deur Ringsrade vir Ouderlinge	159
Voorstel: Waardering teenoor emeriti van die Kerk	159
DIAKENS	160
WERK VAN DIAKENS IN GEMEENTEVERBAND	160
EVALUERING VAN TOERUSTINGSKURSUS VIR DIAKENS	160
BELASTINGGELD VIR BARMHARTIGHEIDSDIENS	160
BESKRYWINGS-PUNT: WYSIGING VAN DIE NAAM VAN DIE	
KINDERHUISE	161
BESKRYWINGS-PUNT: WYSIGING VAN ORDEREËL 2.2.5	161
VOORSTEL: FONDS VIR KINDERS IN NOOD	161
ORDE VAN DIE VERGADERING	162

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	162
ORDE VAN DIE VERGADERING	163
VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	163
VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	163
BEHANDELING VAN DIE NOTULE	163
VOORSETTING VAN DIE BESPREKING OOR DIE WERK VAN DIAKENS	163
GESPREK OOR DIAKONALE PLEEGSORGHUISE (DPS-huise)	163
GESPREK MET DIE ONDERSTEUNINGSRAAD	164-165

VERGADERINGS VAN AMPTE

OUERLINGEVERGADERING	166
FUNKSIONERING VAN OUDERLINGEVERGADERINGS	166
STANDPUNT VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING: TOEPASSING VAN ORDINANSIES BY KLEINER GEMEENTES	166-167
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.1.1(vi); 3.2.1(iv); 3.3.1(vii)	167
BESKRYWINGSPUNT: KWORUM BY VERGADERINGS VAN AMPTE DIAKENSVERGADERING	167-168
FUNKSIONERING VAN DIAKENSVERGADERINGS	168
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.1.2(xxiii) ...	168-169
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.2.1(iii)	169
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.2.2	170
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.2.3(iv)	170
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.2.3(iv)	171
KERKRAADVERGADERINGS	171
FUNKSIONERING VAN KERKRAADVERGADERINGS	171
ORDE VAN DIE VERGADERING	172
VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	172
GROETEBODSKAPPE	172
GELUKWENSE	172
BESKRYWINGSPUNT: PRIMAAT VAN KERKRAADSVERGADERING RINGSVERGADERING	172
FUNKSIONERING VAN RINGSVERGADERINGS	173
RING VAN WATERBERG: RINGSVERDELING	173
ORDE VAN DIE VERGADERING	174
VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	174
VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISESKRIBA VIR DIE	

	<i>Bladsy</i>
KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	174
ADVIES OOR ROTASIE BY RINGSVERGADERINGS	174-175
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.2(xiii)	175
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.2(xii)	176
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.1(i)(d)	176
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.2(v) en (xviii)	177
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.2(xviii)	177
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.3(iv)	178
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.3(x)	178-179
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.3 (xx)	179
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.3(xvi)	179-180
RINGS DIAKENS VERGADERING	180
RINGS DIAKENS VERGADERINGS IN 1998	180
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.1(i)c	181
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.1(d)	181
ORDE VAN DIE VERGADERING	181
VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	181
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.2(viii)	182
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.2(iv)	182
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.2(ix)	183
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.2(xi)	183
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.3(iii)	183-184
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.3(iv)	184
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.3(xi)	185
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.3(xvi)	185
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6	186
ORDE VAN DIE VERGADERING	186
VERSKONINGS	186-189
VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	189
ORDE VAN DIE VERGADERING	190
VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	190
ALGEMENE KERKVERGADERING	190
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.7.1	190-191
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDEREËL 3.7.1	191
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.7.1(iii) en (iv)	191
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.7.2(iii)	192
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.7.3(vi)	192-193
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.7.3(x)	193
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.7.3(xiv)	193-194
KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	194
SAMESTELLING EN FUNKSIONERING	194
VERSLAG: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING ..	194

	<i>Bladsy</i>
ADVIES: VERKIESING VAN KOMMISSIE VAN DIE AKV	194-198
VERKIESING VAN LEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV	198
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.9.2(iii)	199
AFHANDELING VAN TAKE : 64STE ALGEMENE KERKVERGADERING	199
AFHANDELING VAN AGENDA EN BESLUIE: 65 STE AKV	200
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.9.3(iii)	200-201
BESTAAN EN VOORTBESTAAN VAN RADE IN DIE KERK	201-205
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN JAARVERSLAE	205-206
NAVRAAG: VOORTBESTAAN RINGSRAAD VIR OUDERLINGE	207
ALGEMENE DIAKENSVERGADERING	207
VERSLAG OOR EERSTE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING	207
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.1(i)(a)	207-208
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.1(i)(b)	208
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.2(vi)	208
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10	209
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.3.1(xi)	210
ORDE VAN DIE VERGADERING	211
VERKIESING VAN SEKUNDI VIR DIE TWEE PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	211
AFSLUITING	211
VOORTSETTING VAN DIE VERGADERING OP 7 OKTOBER 1998 ...	211
OPENING	211
VERWELKOMING	211
ORDE VAN DIE VERGADERING	212
Betuiging van meegevoel	212
VERKIESING VAN SEKUNDI VIR PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	212
VOORTSETTING VAN DIE BESPREKING VAN VERGADERINGS VAN DIE AMPTE	212
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10	212-215
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.3.2	215
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.3.3	216
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.3.1(xiv)	216
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN GELOOFSBRIEWE VAN ADV	217
VERSOEK: DEURKOLLEKTES	217
DANKWOORD AAN ALGEMENE DIAKENSVERGADERING	218
ORDE VAN VERGADERING	218
VERKIESING VAN SEKUNDI VIR DIE PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	218
SPREEKBEURT AAN PROF G BOS	218
 GEMEENTES EN KERK	
VORMING VAN GEMEENTES	219
GEMEENTE IN ZAMBIË	219

	<i>Bladsy</i>
STIGTING VAN NUWE GEMEENTES	219
ONTBINDING VAN GEMEENTES	220
GEMEENTES ONTBIND IN VERSLAGTYDPERK	220
BESKRYWINGSPUNT: ONTBINDING VAN GEMEENTES	220-222
SAMESMELTING VAN GEMEENTES	222
SPRINGS-SUID/DUNNOTTAR	222
BESKRYWINGSPUNT: SAMESMELTING VAN GEMEENTES	222-224
ORDE VAN DIE VERGADERING	224
VERKIESING VAN SEKUNDIG VIR DIE PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	224
VERKIESING VAN OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	224
SITUASIE IN GEMEENTES BUTTE DIE REPUBLIEK	225
ZIMBABWE	225
BOTSWANA	225
NAMIBIË	225
ANDERSOORTIGE GEMEENTES	225
BESKRYWINGSPUNT: SKRAPPING VAN ORDINANSIE 4.2	225-226
BESKRYWINGSPUNT: SKRAPPING VAN ORDINANSIE 4.5.1	227
BESKRYWINGSPUNT: SKRAPPING VAN ORDINANSIE 4.5.1(iii)	227-228
BESKRYWINGSPUNT: HERSIENING VAN GEMEENTELIKE	
JAARVERSLAG	228
BESKRYWINGSPUNT: GEMEENTEREGISTER	228-229
BEDIENINGSTRUKTURE	229
LIDMAATSKAP	229
RAAD VIR SENSUS EN STATISTIEK	229
Samestelling en funksionering	229
Opdragte ontvang van 64 ste Algemene Kerkvergadering	229-230
Take geïdentifiseer	230
Projekte van Raad	230
BESKRYWINGSPUNT: LIDMAATTELLING	231
STATISTIEKE OOR LIDMATETAL	231-233
GRAFIEKE: DALENDE LIDMATETAL SUSTERKERKE	233
GRAFIESE VOORSTELLINGS	233
DIE BETEKENING VAN DIE DOOP VIR LIDMAATSKAP VAN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA	234
ORDE VAN DIE VERGADERING	234
DR G BOS: GELEENTHEID OM DIE VERGADERING TOE TE SPREEK	234-236
ORDE VAN DIE VERGADERING	236
GELUKWENSE	236
BEHANDELING EN GOEDKEURING VAN DIE NOTULE	236
BESPREKING OOR GEMEENTES EN DIE KERK	237
BESKRYWINGSPUNT: LIDMAATSKAP	237-239
BESKRYWINGSPUNT: ATTESTATE	239

VERKONDIGING

WOORDVERKONDIGING IN DIE EREDIENS	240
VERSLAG:RAAD VIR PREDIKING, EREDIENS EN KERKBOU	240
Samestelling en funksionering	240
Opdragte aan die Raad	240
Beplanning en doelstelling	241
Afhandeling van take	241
Hulpmiddels tydens prediking	242
Die kind in die erediens	242-244
Opsigtaak van die ouderling	244
Hersiene Diensboek	244
Tweede erediens/byeenkoms	244
Ander sake	212-247
Opdragte en take onafgehandel	247
BESKRYWINGSPUNT: ONDERSOEK NA VOORLEES VAN DIE WET	248-249
BESKRYWINGSPUNT: AFWISSELING VAN WET	249
VERSLAG VAN DIE RAAD VIR KERKMUSIEK	250
Samestelling	250
Opdragte ontvang	250-251
Afhandeling van opdragte	251
Uitbreiding van Gesangeboek	251
Opleiding van orreliste	251
Psalm- en Gesangmelodieë	252
Ander werksaamhede	252
Opleiding van predikante	252
Ringsrade vir Kerkmusiek	252
Orreliste	252
Kategeseleerplan	252
Diensboek	252
Konservatorium vir Kerkmusiek	253
IKSA	253-254
Advies oor nuwe orrels	254-255
ORDE VAN VERGADERING	255
VERSKONINGS	255-258
BYWONING VAN AANDESSIES	258
VERDAGING	258-259
ORDE VAN DIE VERGADERING	260
VERKIESING VAN OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	260
DANKWOORD TEENOR AFTREDENDE OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	261
VOORTSETTING VAN DIE BESPREKING OOR VERKONDIGING	261
VORDERINGSVERSLAG: PSALMBERYMINGSKOMMISSIE	261-262
VORDERINGSVERSLAG VAN DIE INTERKERKLIKE GESANG-	

Bladsy

KOMMISSIE	262
Werkvergaderings	262
Uitvoering van opdragte	262-263
Redaksiekommissie	263
Samevatting	263
BESKRYWINGSPUNT: LIEDERE DEUR RAAD VIR KERKMUSIEK ..	264
BESKRYWINGSPUNT: ONDERSOEK NA NOTESPAN VAN LIEDERE	264
KONSERVATORIUM VIR KERKMUSIEK	264
Samestelling en funksionering	264
Onderrig van studente	265
Finansiële posisie	265
BEDIENING VAN DIE SAKRAMENTE	266
NAGMAAL	266
Druivesap met nagmaal	266
KATEGESE	266
VERSLAG VAN DIE RAAD VIR KATEGESE	266
Samestelling	266
Werksaamhede	267-268
Opdragte ontvang	268-269
Take self geïdentifiseer	269
Take afgehandel	270-271
BESKRYWINGSPUNT: FORMULIER VIR BEVESTIGING VAN	
KATEGETE	271
BESKRYWINGSPUNT: HERSIENING VAN HART EN HAND 8 EN 9 ..	272
BESKRYWINGSPUNT: AANVULLENDE KATEGESEBOEKE	272-273
BESKRYWINGSPUNT: KATEGESESTELSEL/VERLIES VAN	
JONGMENSE	273-274
HERDERLIKE SORG	274
HERDERLIKE BRIEWE EN KANSELBOODSKAPPE	275
OPENBARE WOORDVERKONDIGING	275
ORDE VAN DIE VERGADERING	275
AFSLUITING	275
HERVATting VAN DIE VERGADERING OP 8 OKTOBER 1998	276
OPENING	276
VERWELKOMING	276
ORDE VAN DIE VERGADERING	276
LEDE KOM TER VERGADERING OP 7 EN 8 OKTOBER 1998	276
VERKIESING VAN OUDERLINGELEDE VAN DIE KOMMISSIE	
VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	276
HERSTEMMING VIND PLAAS TUSSEN OUDERLINGE	276-277
SAMESTELLING VAN RADE	277
VERGADERING HERVAT SY BESPREKING OOR VERKONDIGING ..	278
APOSTOLAAT	278
SENDING ONDER ALLE MENSE	278
Verslag van die Sendingraad	278

	<i>Bladsy</i>
Samestelling en funksionering	278
Sendingstrategie	278
Sinodale werksaamhede	278
Ringsrade	279
Samestelling	279
Werkwyse	280
Die Hervormde Teologiese Opleiding	280
Die Kerkorde	280
Personeel	280
Vergoeding	280
Teologiese Opleiding	280-281
Studente	281
<i>Diens aan die HKSA en gemeenskap</i>	281-282
<i>Diens aan die studentegemeente</i>	282
<i>Diens aan die gemeenskap</i>	282
<i>Uitgawes en begroting</i>	283
Die Kuratorium	283
Samestelling	283
Spesifieke sake	283-284
Algemeen	284
Die Raad vir Toesig oor die HTO	284
Samestelling en funksionering	284
Belangrike besluite	284-285
Proponentseksamenkommissie	285
Algemeen	286
Kleurlingsending	286
Finansies	286-287
Die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika	287
Huidige stand	287
Sewende Algemene Kerkvergadering	287-288
BESKRYWINGSPUNT: SENDINGBELEID VAN DIE KERK	288
EVANGELISASIE	288
Verslag van die Raad vir Evangelisasie	288
Samestelling	288
Werksaamhede	289
Besluite van die 64ste Algemene Kerkvergadering	289-290
Doelwitte van die Raad	290
Doelwitte bereik	291-293
BESKRYWINGSPUNT: EVALUERING: GETROUE GETUIES	293
BESKRYWINGSPUNT: VERVANGING VAN GETP	293-294
Verslag oor Maatskappy vir Immigrasie	294
ORDE VAN DIE VERGADERING	295
VERKIESING VAN OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN	295
DIE ALGEMENE KERKVERGADERING	295
EMERITUS TER VERGADERING	295

	<i>Bladsy</i>
BETUIGING VAN MEEGEVOEL	295
GELUKWENSE	295
GROETEBOODSKAPPE	296
VERKIESING VAN KURATORIUM	296
BEKENDSTELLING VAN GESINSPROGRAM VAN DIE ONDERSTEU- NINGSRAAD	297
VERGADERING HERVAT BESPREKING OOR EVANGELISASIE	297
Verslag van die Raad vir Godsdienste	297
Funksionering	297
Doelwitte, take en opdragte	297-300
GETUIENIS TEENoor DIE GEMEENSKAP	300
Verslag van die Raad vir Maatskaplike Sake	300
Samestelling en funksionering	300
Uitstaande opdragte	300
Opdragte ontvang	300
Take en doelwitte self geïdentifiseer	301
Take en doelwitte afgehandel	301-302
Take onafgehandel	302-303
Aanbeveling oor toekomstige funksionering	303-306
Voorstel oor hantering van etiese kwessies	306-308
Raad vir Kerk en Kuns	308
Verslag van voorsitter	308
Skrywe van Kommissie van die Algemene Kerkvergadering	308-309
BESKRYWINGSPUNT: OPVOERINGS IN KLEIN KAROO	309
GETUIENIS TEENoor OWERHEDE	310
MOSIES	310
Getuienis teenoor die owerheid	310-311
Meegevoel teenoor lidmate van die Kerk	311-312
Persverklaring oor die herstel van Wet en Orde	312
ORDE VAN DIE VERGADERING	313
GELUKWENSE	313
HERVATTING VAN DIE VERGADERING	313
ORDE VAN DIE VERGADERING	313
VERKIESING VAN KURATORIUM	313-314
TER VERGADERING	314
GELUKWENSE	314
VOORTSETTING VAN BESPREKING OOR VERKONDIGING	314
ONDERSOEK NA SKULDBELYDENIS	314
HERDENKINGSROL: ANGLO BOERE-OORLOG	315
ONDERSOEK NA KOMMUNISTIESE STRATEGIEË	315
OPROEP AAN LIDMATE OM TE VOLHARD IN 'N LEDE VAN EERBAARHEID EN INTEGRITEIT	315
KERKBOEK	316
DIENSBOEK	316
BESKRYWINGSPUNT: OPNAME VAN GELOFTE IN DIENSBOEK	316

	<i>Bladsy</i>
Liturgiese orde vir ouderlinge	316
BESKRYWINGSPUNT: HERSIENING VAN KERKBOEK	316-318
FEESVIERINGE	318
HERDENKINGSFEESTE: DIE HERVORMER/VRYHEIDSOORLOG	318
BESKRYWINGSPUNT: AANDUIDING VAN CHRISTELIKE FEESDAE	318-319
BYBELVERTALING EN BYBELVERSPREIDING	319
VERSLAG VAN DIE RAAD VIR BYBELVERTALING	319
Samestelling en funksionering	319
Take ontvang	320
Voortbestaan van die Raad vir Bybelvertaling	320
VERSLAG VAN DIE RAAD VIR BYBELVERSPREIDING	321
Samestelling en funksionering	321
Besluite van 64ste Algemene Kerkvergadering	321
Doelwitte geïdentifiseer	322
Afgehandelde doelwitte	322
Onafgehandelde doelwitte	323-324
VERSLAG VAN DIE BYBELGENOOTSKAP VAN SA	324
Aktiwiteite van die Bybelgenootskap	324
Vertaling	324
Produksie	324
Verspreiding	325
Subsidiëring	325
Fondse	325
Besteding van fondse	326
Samewerking met ander Bybelgenootskappe	326
Verslaglewering	327
Senior aanstelling	327
Dankwoord	328
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING ORDINANSIE 5.7 TOT 5.8	328-329
TOERUSTING	329
VERSLAG VAN SENTIK	329
Samestelling en funksionering	329
Agtergrond	330
Posversending	330
Redaksies van Tydskrifte	331
Die Hervormer	331
Konteks	331
Kital-Uitgewery	331-332
Argiefbewaarplek	332-333
ORDE VAN DIE VERGADERING	333
VERKIESING VAN DIE KURATORIUM	333
VERKIESING VAN DIE RAAD VIR REGSADVIES	333-334
Biblioteek	334
SP Engelbrecht-Museum	334-335
VERSLAG VAN DIE MEDIAKOMITEE	335

Samestelling en funksionering	<i>Bladsy</i> 335
Doelstellings	335-336
Realisering van doelstellings	336
Benutting van SABC en CNW	336-338
Benutting van onafhanklike radiostasies	338-339
Benutting van gedrukte pers	339
Video van die Nederduitsch Hervormde Kerk	339

VERBAND MET ANDER KERKE

VERSLAG VAN DIE RAAD VIR EKUMENIESE SAKE	340
SAMESTELLING EN FUNKSIONERING VAN DIE RAAD	340
OPDRAGTE ONTVANG EN UITVOERING DAARVAN	340
Samewerking met Kwasizabantoesending	340
Kommentaar op beleidstukke van ekumeniese liggame	340
Inligting oor SARK en ander ekumeniese liggame	340
Onderzoek na bilaterale ekumeniese kontak	341
Besinnig oor uittrede uit Wêreldbond van Gereformeerde Kerke	341
Onderzoek na aansluiting by Gereformeerde Ekumeniese Raad	341
Aanbied van opvolgsimposium oor kerk in nuwe Suid-Afrika	342
TAKE EN DOELWITTE DEUR DIE RAAD GEÏDENTIFISEER	342
Bestudering van skuldvragestuk	342
Bestudering van begrip status confessionis	342
Bestudering van ekumeniese verhouding met die HKSA	342
Formulering van nuwe missie	342
ANDER SAKE WAT HANTEER IS	343
HANTERING VAN EKUMENIESE SAKE IN DIE TOEKOMS	343
Die huidige posisie van die Kerk	343
Probleme wat ekumeniese arbeid bemoeilik	344
Die pad vorentoe: Aanbevelings deur die Raad	344-345
Meelewing met ander kerke: Ordereel en Ordinansie 6	345
VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR GESPREK MET SUSTERKERKE	346
SAMESTELLING	346
DOELWITTE	346
DOELWITTE BEREIK	347
Eenwording	347
Samewerking	347-348
Krities-opbouende gesprek	348
Getuienistaak	349-350
VERSLAG VAN DIE RAAD VIR GESPREK MET ANDER	
DENOMINASIES	350
SAMESTELLING EN FUNKSIONERING	350
OPMERKINGS OOR WERKSAAMHEDE VAN DIE RAAD	350
ORDE VAN DIE VERGADERING	351
VOLGENDE LEDE KOM TER VERGADERING	351

	<i>Bladsy</i>
VERSKONINGS	351-355
HERVATting VAN VERGADERING	356
ORDE VAN DIE VERGADERING	356
VERKIESING VAN RAAD VIR REGSADVIES	356
PERSVERKLARING	456-357
VERKIESING VAN DIE RAAD VIR REGSADVIES	357
 HUWELIK, GESIN EN OPVOEDING	
BESKRYWINGS PUNT: WYSIGING VAN ORDEREËL 7	358
BESKRYWINGS PUNT: HUISGODSDIENS AS VERKONDIGINGS- GESTALTE	359
SAAMWOON VAN LIDMATE	359-364
VERSLAG VAN DIE RAAD VIR JEUGWERK	364
SAMESTELLING EN FUNKSIONERING	364
OPDRAGTE ONTVANG	364-365
BEPLANNING EN DOEL WITSTELLING	365-366
JEUGBEDIENING	366
Opdragte aan Rade vir Jeugwerk en Kategese	366
Studieverslag oor Jeugbediening	367-368
BESKRYWINGS PUNT: ONDERSOEK NA JONGMENSE WAT DIE KERK VERLAAT	369
ORDE VAN DIE VERGADERING	369
VERKIESING VAN DIE RAAD VIR REGSADVIES	369
VERSLAG VAN DIE RAAD VIR OPVOEDING EN ONDERWYS	369
SAMESTELLING EN FUNKSIONERING VAN DIE RAAD	369
UITSTAANDE OPDRAGTE	370
OPDRAGTE ONTVANG	371
TAKE EN DOELWITTE GEÏDENTIFISEER	372
TAKE ONAFGEHANDEL	372
ANDER SAKE WAT HANTEER IS	372-374
TOEKOMSTIGE FUNKSIONERING VAN DIE RAAD	374
BESKRYWINGS PUNT: GODSDIENS PERIODES BY SKOLE	374-375
 DISSIPLINE	
BESKRYWINGS PUNT: WYSIGING VAN REGLEMENT VIR PROSEDURE BY TUG	376
ORDE VAN DIE VERGADERING	377
VERKIESING VAN DIE RAAD VAN FINANSIES	377
AFSLUITING VAN VERGADERING	377
HERVATting VAN VERGADERING OP 9 OKTOBER 1998	377
OPENING	377
VERWELKOMING	377
ORDE VAN DIE VERGADERING	377

GELUKWENSE	378
 KERKLIKE GOEDERE	
GEMEENTES	379
OORSIG VAN FINANSIËLE POSISIE 1994/1996	379
Inleiding	379
Inkomste	379-381
Uitgawes	381-382
Oorskot	383
Bates	384-385
Laste	385-386
Verpligtinge	386
HULP AAN GEMEENTES	387-388
Fonds vir Gemeente-Ophou	388
Bystand verleen die afgelope drie jaar	388-390
KERKGELD VIR KERKWERKSKEMA	390
Inleiding	390-391
Lenings aan die Raad van Finansies	391-392
Lenings deur die Raad van Finansies aan gemeentes	392-293
Netto stand van Kerkgeld vir Kerkwerkskema	393-394
Bestuur van tekort op Kerkgeld vir Kerkwerkskema	394
Rentekoersbeleid	395-398
BESKRYWINGSPUNT: BELÊ VAN SURPLUSFONDSE	398-399
ORDE VAN DIE VERGADERING	399
VERKIESING VAN DIE RAAD VAN FINANSIES	399
ORDE VAN DIE VERGADERING	399
VERKIESING VAN PENSIOENRAAD	399
HEFFINGS	400
Agtergrond	400-401
BESKRYWINGSPUNT: FINANSIERING VAN REISKOSTE	401
BESKRYWINGSPUNT: BEGROTING BEGROND OP INKOMSTE	401-402
BESKRYWINGSPUNT: EFFEK VAN FINANSIËLE BESLUIE OP HEFFINGS	402
BESKRYWINGSPUNT: DOELWITTE TEN OPSIGTE VAN HEFFINGS	402
BEGROTING 1998	403
HEFFINGSAMESTELLING 1998	403-405
Gesprekke met gemeentes met uitstaande heffings	405
Opvolgaksies	406
BESKRYWINGSPUNT: NAKOM VAN HEFFINGVERPLIGTING	407
BESKRYWINGSPUNT: VROEGTYDIGE INLIGTING OOR HEFFING- AANSLAG	408
BESKRYWINGSPUNT: KONSEPBEGROTING IN AGENDA	408
Alternatiewe Heffingstelsels	408-414
ORDE VAN DIE VERGADERING	414

BEKENDSTELLING VAN LASERSKYF OOR AFRIKAANSE	
KINDERHELDE	414
VERGADERING SIT BESPREKING OOR KERKLIKE GOEDERE	
VOORT	415
AFDELING INTERNE OUDIT	415
Huidige stelsel	415
Rekenarisering	416
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 9.6 (Raadvan	
Finansies)	417
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 9.6 (Kommissie	
van die Algemene Kerkvergadering)	417
BESKRYWINGSPUNT: KWALIFIKASIES VAN OUDITEURE	418
RAAD VAN FINANSIES	418
SAMESTELLING	418
FINANSIËLE STAND: RAAD VAN FINANSIES	418
Finansiële State 1995-1997	418
Netto opgehoopte fondse	419
Vaste eiendom	421
Aandelebeleggings en ander belange	422
Bedryfsbates	423
Bedryfslaste	423
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 9.2.3.7	424
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 9.4.2.4	425
BESKRYWINGSPUNT: WYSIGING VAN ORDINANSIE 9.5 en 9.6	425
FINANSIËLE POSISIE VAN DIE RAAD VAN FINANSIES	426
Inleiding	426
Kerkgeld vir Kerkwerk	426
Samestelling van huidige skuld	427
KORTTERMYNVERSEKERING	428
INLEIDING	428
DIE ONDERSOEK	429
GEDEFINIËERDE SELFVERSEKERING	429
TERUGFLITS NA 1997	429
LEWENSVATBAARHEID VAN HUIDIGE PORTEFEULE	429
Opgehoopte bybetaling	429
Beskerming teen groot verliese	430
SAMEVATTING	430
Die finansiële situasie	431
Vergelyking van premies tussen 1997 en 1998	431
RASIONALISASIE	431
AGTERGROND	431
BESPARINGSMAATREËLS 1994	432
BESPARINGSMAATREËLS 1996	432
BESPARINGSMAATREËLS 1997 EN DAARNA	433
Sending	433

Bladsy

Opleiding te Klipdrift	433
Subsidies aan HKSA	434
Teologiese Opleiding	434
Sentik	434
Pastorale Verwysingsdiens	434
Hospitaalbearbeiding	435
Gevangenesbearbeiding	435
Studentebearbeiding	435
Samevatting	436-437
BESKRYWINGSPUNT: RASIONALISASIE DEUR DESENTRALISASIE	437
SAKEBEDRYWE	438
INLEIDING EN AGTERGROND	438
VERKOOPTRANSAKSIES	439
Bookvision/Colorgraphic ten opsigte van die drukkerij in Durban	439-440
Penrose Holdings ten opsigte van Gutenberg Boek-drukkers in Pretoria ...	440
Die Nedcor Bank Beperk eis	441
PJ de Villiers	441
Hofsaak ten opsigte van R900 000	442
Universiteits Uitgewers en Boekhandelaars	442
Opsommend	442
BATEFONDS	443-445
VERSORGING VAN PREDIKANTE	445
INLEIDING	445-448
KONTANTDEEL	448-450
VERVOERKOSTE	450
WONINGVOORSIENING	451
PENSIOENFONDS	452
SAMESTELLING VAN DIE PENSIOENRAAD	452
FUNKSIONERING VAN DIE RAAD	452
Agtergrond	452
Voorlegging	453
Opdragte ontvang van 64ste Algemene Kerkvergadering	453
Heffing per lidmaat	454
Take en doelwitte deur Raad geïdentifiseer	455
Befondsingsvlak	455
Aktuariële ondersoek	455
Bestuur van eiendomme en verhandelings	456
Verbeterde kommunikasie aan alle lede	457
FINANSIES: RESULTATE VIR PERIODE 1995/97	457
Balansstaat	458
Vaste eiendom	458
Beleggings in boekwaarde portefeuljes van versekeringsmaatskappye	458
Verhandelings	459
Inkomste Staat	459
Pensioenfondsbysdrags	460

	<i>Bladsy</i>
Beleggingsinkomste	460
Huurinkomste	461
Uitgawes	461-463
LIDMAATSKAP	463
BELEGGINGSOPBRENGS	464
BELASTING	464
BYSTANDSFONDS	465
Bydraes tot die Bystandsfonds	465
Voordele uit die Bystandsfonds	465-467
Moontlike verbetering in voordele indien die fonds 100% befonds is	467-468
BESKRYWINGSPUNT: ONDERSOEK NA ONVOLDOENDE PENSIOEN-VOORDELE	468
BESKRYWINGSPUNT: ONTLEDING VAN PREDIKANTE PENSIOEN-FONDS	469
NBC MEDIESE HULPFONDS	470
INLEIDING	470
MEDIESEFONDSBYDRAES EN PLANSKEMAS	471-472
EISE-ERVARING	472-474
LEDETAL	474
ALTERNATIEWE MEDIESEFONDSE	476
BESKRYWINGSPUNT: OPSKORTING VAN VERANTWOORDELIK-HEDE BY NBC	476
BESKRYWINGSPUNT: ONDERSOEK NA NBC MEDIESE FONDS	477
ONDERSOEK NA OORSAKE VAN DIE KERK SE FINANSIËLE TEKORTE	478
AGTERGROND	478
VERLOOP VAN SAKKE	478
AFLOOP VAN SAKKE	479
BESKRYWINGSPUNT: GEBRUIK VAN KERKWAPEN	481
'N PAAR SAMEVATTENDE GEDAGTES	481
BESTUUR VAN DIE TEKORT OP DIE KERKGELD VIR KERKWERK-REKENING	481
SENTRALE VERGOEDING VAN PREDIKANTE	482-484
RASIONALISASIE	484
VERSEKERING	484
BANKKOSTE	484
EKSTERNE BORGSTELLING	484-485

KERKORDE

SAKE INDEKS: KERKORDE	486
UITLEG VAN ORDINANSIE 3.4.2(viii)	486-488
VERSLAG OOR WERKSAAMHEDE VAN RAAD VIR REGSADVIES	488
SAMESTELLING EN FUNKSIONERING	488

Bladsy

ORDE VAN DIE VERGADERING	488
VERKIESING VAN PENSIOENRAAD	488
VERKIESING VAN DIE RAAD VAN REGSADVIES	489
VERSKONINGS	489-491

RONDVRAAG

KORPORATIEWE BEELD VAN DIE KERK	491
BONUS AAN KANTOORPERSONEEL	492
VERTROULIKHEID VAN AGENDA	492
DANKBETUIGING AAN REKENAARDESKUNDIGES	492
ONDERSOEK NA STEMPROSEDURES	492
BEDANKINGS	493-495
VERDAGING	495

NOTULE

van die

VYF EN SESTIGSTE ALGEMENE KERKVERGADERING

van die

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

wat sitting neem te **PRETORIA**

in die

AULA, UNIVERSITEIT VAN PRETORIA

vanaf

SONDAG 4 OKTOBER 1998

REGISTRASIE

- * Vanaf 15:00 tot 17:30 op **Sondag 4 Oktober 1998** is die registrasie van afgevaardigdes afgehandel in die Rautenbachsaal, Universiteit van Pretoria.
- * Vanaf 17:30 - 18:15 het afgevaardigdes hulle plekke in die **AULA** vir die amptelike opening wat om 18:30 begin het, ingeneem.

AMPTELIKE OPENING: SONDAG 4 OKTOBER 1998 OM 18:30

1. OPENINGSREDE

Dr DJC van Wyk, aftredende voorsitter neem die openingsrede waar by wyse van 'n erediens.

Nadat hy die votum en seëngroet uitgespreek het, laat dr Van Wyk die aanwesiges sing uit Gesang 182 verse 1 tot 5.

Hy gaan hierna voor met Skriflesing uit Hebreërs 6.

Na die Skriflesing laat dr Van Wyk sing uit Psalm 42 verse 3, 4 en 5 en gaan voor in gebed.

Na die gebed laat hy sing uit Gesang 45 verse 1 en 5 en gaan daarna voort met die prediking uit Hebreërs 6.

Dr Van Wyk spreek soos volg:

Geagte vergadering

Ons weet nie wie die brief aan die Hebreërs geskryf het nie. Juis so val die volle lig sterker op die swaar gelade inhoud van hierdie brief. Ons weet ook nie wie die eerste ontvangers van hierdie brief was nie. Uit die inhoud kan ons wel 'n paar afleidings daaroor maak. Die skrywer maak positiewe opmerkings oor hulle meelewing, hulle werk, hulle geloof en liefde. Hy koester van hulle goeie verwagtinge en is oortuig dat hulle gered sal word. Maar daar is ook 'n skadukant. Hulle het begin ervaar wat verdrukking ter wille van hulle geloof beteken. Hulle moes al baie ly, hulle is deur beledigings en vervolging openlik tot bespotting gemaak, en daar is op hulle besittings beslag gelê. In dié situasie is daar baie onder hulle wat begin twyfel, die hande word slap, die knieë lam. Hulle loop gevaar om geestelik moeg te word, weg te dryf, uit te sak, agter te bly. Die groot gevaar van geloofsafvalligheid, veragtering in geloof en die genade van God doem voor hulle op. Hulle ervaar geloofsnood. In dié situasie word die brief aan hulle gerig om op te beur en aan te spoor tot volharding.

Skril steek die dreigende geloofsafvalligheid in die gemeente af teen die kragtige verkondiging van die heil van God wat Hy in Jesus Christus aan hulle geskenk het. Die skrywer praat van **veiligheid, sekerheid, geborgenheid** wat tot **vaste besit** geword het. Vir ons wat ons toevlug tot God neem, skryf hy, is daar kragtige aansporing **om vas te hou** aan die hoop op wat vir ons **weggelê** is.

Hierdie hoop besit ons as 'n **veilige en onbeweeglike lewensanker**. Dit is **vas** agter die voorhangsel. Van ons hoop en ons erfenis is ons **verseker**. Dit is vir ons **weggelê**, dit is **veilig**, ons **het** dit, ons **besit** dit. Vir ons, soos vir Abraham, het God sy beloftes met 'n eed **bevestig** en dit sluit alle teësprak uit. Met 'n eed het God dit vir die erfgename **gewaarborg** dat sy besluit onveranderlik is. Die belofte en die eed is 'n **waarborg** dat God sy Woord gestand sal doen. Daarom, moenie traag word nie. Bly end-uit getrou, totdat die dinge waarop julle hoop, vervul is.

Dit is sterk en gespierde taal wat nie vir onduidelikheid vatbaar is nie. Die skrywer stel dit teen die agtergrond van wat hy straks gaan sê oor die **uniekheid, absoluutheid en volmaaktheid** van Christus se hoëpriesterskap.

Sy hoëpriesterskap is volgens die orde van Melgisedek; nie volgens dié van Aäron nie. Hy is, Goddank, nie 'n Kafas nie. Sy hoëpriesterskap verskil in bykans alles van die Levitiese. Sy offer as hoëpriester was uniek, volmaak, finaal. Dit het versoening met God gebring en vergewing van sonde. Die Ou Testamentiese offers moes voortdurend herhaal word. Voortdurend, daaglik, weeklik, jaarlik moes die priesters, ook die hoëpriester **staan** en offer. Jesus het **een** offer gebring. Daarmee het Hy **eens en vir altyd** alles volbring en vir altyd aan die regterhand van die troon van die Majesteit in die hemel gaan sit. Hy kom op Golgota aan, nie met die bloed van bokke en kalwers nie maar met sy eie bloed. Hy gaan nie 'n aardse heiligdom in nie maar 'n hemelse, en bewerk 'n ewige verlossing.

Jesus het Homself nie herhaaldelik geoffer nie. Hy het ook nie soos die hoëpriester van ouds herhaaldelik in die tempel ingegaan nie. Hy het **net een keer**, in die voleinding van die tye verskyn om deur sy offer die sonde weg te neem. Deur die **één offer** het Hy dié wat vir God afgesonder word, vir altyd volkome van sonde vrygemaak.

Diep insig in en aanvaarding van hierdie **eenmaligheid** en **finaliteit** van Jesus se offer het daartoe gelei dat in die Protestantse kerke nie meer die altaar nie maar die kansel in die middelpunt staan. Die offer van Jesus hoef nie herhaal of aangevul te word nie. Die volbragte offer van Jesus Christus moet verkondig word.

Dié offer van Jesus Christus, ons Hoëpriester, het vir ons alles aan **versoening** en **vergewing**, **veiligheid** en **geborgenhed** gebring. Ons het 'n **lewensanker**, **vas** en **veilig**. Ons **het** dit, ons **besit** dit. Die weg na God is gebaan. Die pad is oop tot in die allerheiligste. Ons kan tot God nader - en dit met volle vrymoedigheid. Ons **glo**, daarom **weet** ons. Ons **het** 'n leidsman tot die saligheid, die groot herder van sy kudde, apostel en hoëpriester van die geloof wat ons bely, begin en voleinder van ons geloof, voorloper in die hemelse heiligdom. Ons behou deel aan Christus as ons end-uit **volhard** in die **vertroue** waarmee ons begin het.

Dit alles is **waarborg** van 'n onvervreembare **geloofsbesit** en dit bring troos, solank ons met moed en oortuiging **bly vashou** aan wat ons hoop.

Maar dit is ook dringende, finale vermaning en waarskuwing. Dit is nou of nooit. Daar is nie meer ander priesters of middelaars of tussengangers tussen ons en God nie. Jesus is die laaste, die finale. Soos die offer van Jesus **eenmalig** en **finaal** is, is die mens se lewe **eenmalig**, **finaal**. Enige gedagte aan nog 'n lewe en nog 'n kans is afgesny. Ons lewe **een maal** en ons sterf **net een maal**. Dan volg die oordeel: ewige lewe of ewige straf. Daarom: vandag as julle sy stem hoor moet julle julle nie verhard nie.

Die skrywer haal ook nog ander gedagtes uit die Ou Testament aan om vir dié gemeente in verdrukking die dodelike erns en finaliteit rondom hulle situasie en die offer van Jesus op die hart te druk. Wat hulle nou nodig het, is **volharding** en om nie hulle geloofsvertroue prys te gee nie. Ons het nie gekom by 'n tasbare berg nie maar by die stad van die lewende God. As iemand die wet van Moses oortree het, moes hy sterf. Hoeveel

swaarder straf sal dié ontvang wat die Seun van God verag, die bloed van die verbond minag en die Gees van genade beledig! Wie, nadat hy tot hierdie kennis van die waarheid gekom het, opsetlik bly sondig, moet weet dat daar geen offer vir die sonde meer oorbly nie. Daarom: Wat julle nodig het, is **volharding**. Moet nie julle geloofsvertroue prysgee nie. Dit is verskriklik om in die hande van die lewende God te val!

Teen die agtergrond van dié dringendheid kom die skrywer by sy uitspraak dat hernude bekering na afvalligheid onmoontlik is. Soos ons Hoëpriester en sy offer **uniek, eenmalig** is, en soos die mens se lewe en dood **eenmalig** is, só moet die gelowige se toewending, sy beslissing na Christus toe, **eenmalig, finaal** wees. 'n Mens kan nie deur God verlig word en sy Woord leer ken, die Heilige Gees en hemelse gawes deelagtig word, en dan weer die rug daarop keer, menende dat 'n volgende geleentheid tot bekering wel om die draai wag nie. Die saak waaroor dit gaan, is daarvoor te groot, te dringend, te finaal. Dit gaan om ewige en Goddelike beslissings. 'n Mens kan nie aan al dié dinge deel kry, in Jesus veranker wees, en dan sit en problematiseer oor afvalligheid en nuwe bekering nie. Afvalligheid is fataal. Ons kan nie die geloof prysgee en dan, in die woorde van 'n Afrikaanse skrywer onlangs, maar verskoning vra as dit blyk dat alles tog waar is nie. Die kerk maak hier teen die einde van die twintigste eeu kennis met die harde realiteit van 'n mensdom wat Jesus Christus bely het en toe afvallig geraak het. Ons mislukte evangelisasiepogings is waarskynlik daarvan 'n simptoem. En ons staar in 'n donker afgrond.....

Eg in die gees van ons tyd sal daar waarskynlik op die sterk klanke hierbo, naamlik oor ons **welversekerde, veilige geloofsbesit** wat ons in Jesus Christus **het** en wat ons in werklikheid is en **weet** reaksies kom van: Dit is gearriveerdheid, dit is selfgenoegsaamheid. Maar dit is nie. Dit is die boodskap van die Hebreërbrief. Waaroor, buitendien, sou die Hervormde Kerk van alle kerke op aarde, eintlik selfgenoegsaam en gearriveerd kon wees? Ons sterk apostolaatsbewussyn, ons ywer in sending en evangelisasie? Of sou dit miskien kon wees oor ons ywerige kerkbesoek? Of sou ons dalk selfvoldaan kon wees oor ons groot erns met die heiligmaking, 'n Christelike lewenswandel, ons onderlinge eenheid en liefde? Nee, liewe broers en susters, oor al dié dinge staan ons kaal en rooi van skaamte voor God: Ons onwilligheid en verskoningsoekery vir bykans 'n eeu lank om nie kragdadig met hierdie geheim van God se liefde na nasies, heidene, die hele wêreld toe te gaan nie; nou al waarskynlik baie meer as die helfte van die kerk se lidmate wat selde en selfs nooit die Woord hoor en sakramente gebruik nie; slordige lewenswandel, liefdeloosheid, groeppvorming na alle kante toe, 'n voortdurende geskinder en verspreiding van valshede wat die lewe van die kerk ontstier; brutale uitdaging van kerklike besluite en kerklike orde waaraan predikante lustig deelneem, selfs die voortou neem.

Nee liewe broers en susters dit **weet** ons gelukkig ook nog steeds: Voor God is en **bly** ons bedelaars, eerloses, sondaars. Ons **het** niks, ons is niks, ons **kan** niks, ons **weet** nie wat ons doen nie. Maar dank die Here, ons het sy genade in Christus Jesus leer ken. Dank die Here, ons het raad met ons skuld. Ons wil daarmee na God toe, na Christus toe. **Ons bely ons skuld voor Hom en teenoor mekaar**. Dis onmeetlik groot, verskriklik. Maar ons

weier om ons skuldbelydenis te laat gebruik en te laat misbruik as 'n lat en roede om dié deel van die Kerk waaraan ons behoort, maar verder ook alles wat ons eie is en vir ons dierbaar is, mee by te kom en te vertrap en te verneder. Ons **gaan** met ons skuld na God toe. Ons **kruip** nie na mense toe nie. Ons **weet** dis verskriklik om in die hande van die lewende God te val. Ons **weet** ons God is 'n verterende vuur. Maar ons **weet** ook: Ons Regter, Jesus Christus, is ook ons Heiland. Ons **weet** ook: Ons wil desondanks alles met ons skuld en die belydenis daarvan liewer in die hande van die lewende God val as in die hande van mense.

Liewe Vergadering, so is dit: Ons het niks, ons is niks, ons weet nie wat ons doen nie, ons kan niks. Ons staan in die verskriklikste verwonding voor God. Maar **nogtans**, deur die geloof in Jesus Christus, **het** ons alles, **is** ons tot alles in staat, **weet** ons ons is veilig en geborge en behoue.

In hierdie dialektiese spanning en paradokse van die geloof het die Hervormde Kerk oor die afgelope eeu en baie verder terug, sy kerkwees beleef en sy teologie beoefen. Ons ken die krag daarvan. En ons wil op geen wyse daarvan vervreem word nie. Daarom **protesteer** ons teen enige en elke poging, openlik of verbloem, om die Kerk en die teologie af te trek in allerlei flirtasies en eksperimente met goedkoop en oppervlakkige sogenaamde charismatiese uitinge en belewinge wat nie Bybelse vernuwing tot gevolg het nie, maar bloot gerig is op die bevrediging van menslike emosies en begeertes. Die hele onvrugbare en verwarrende onderskeiding tussen charismatiese en gevestigde kerke moet liewer laat vaar word. Geen kerk durf immers charismaties te wees in dié sin dat dit vir hom nie meer primêr gaan om die verkondiging van die vryspraak van sonde wat daar deur Jesus Christus is, en maar net besig wees met die beoefening van allerlei geestesgawes nie. Net so min durf enige kerk homself die rykdom van gawes te ontsê wat God deur sy Gees belooft en skenk en waardeur werklike vernuwing van die erediens, liturgiese vorme en die hele kerklike lewe verander en vernuwe word.

Maar ons **protesteer** ewe sterk teen alle verskynsels wat as ortodoksisties herkenbaar raak en waar ons alleen-deur-Christus-verdiende kosbare geloofsbesit tot menslike oormoed of selfvoldaanheid lei; of waar die kerk en die teologie voor politieke karretjies ingespan word soos dit onder andere blyk uit sommige se knaende onrus oor 'n nuwe Bybelvertaling; of die houding van alles-bly-soos-dit-is met 'n prinsipiële verset teen alle vernuwing; of waar daar so burgerlik met voorkeur gepraat word van **ons kerk** in plaas van **die Kerk van die Here**. Laat ons tog onthou: Ons is altyd sterker as ons in geloof op God wag as wanneer ons meen ons **het** God, **beskik** oor Hom, **besit** Hom. Die gevaar van selfvoldaanheid en burgerlike godsdiens is inderdaad nie altyd denkbeeldig nie.

Maar ons protesteer net so sterk teen alle nuwe vorms van liberalisme, rasionalisme, modernisme; waar willose, kritieklose saamloop met politieke ideologieë van die dag, baie keer net omdat dit die rigting van die meerderheid is, net so veelvuldig voorkom as by ortodoksies, maar dalk net meer skynheilig en geraffineerd met die houding van: Ons siening, dit is teologie, julle s'n is politiek; of waar kerk en teologie slaaf en gevangene van die wetenskap en heersende filosofie word; waar die wetenskaplike teologiebeoefening

'n doel in homself raak, vervreem van die kerk en nie meer primêr in die diens van die kerk, die verkondiging van die kerk en opleiding van predikante staan nie; of waar kritiese teologiebeoefening so ver gevoer word dat studente verwar, en die kerk se kosbaarste geloofsbesit gerelatief word, en dit in tye waarin massale geloofsafvalligheid opnuut dreig en waarin ons mense alle geloofsekerheid nodig het om staande te bly en die oorgange na nuwe paradigmas van bestaan, lewe en kerkwees, te verwerk.

Waarom moet ons hoor dat kerkbladredakteurs kla dat teoloë steeks is om in die Kerk se tydskrifte te publiseer? Ons is gemaklik met die idee van kritiese teologiebeoefening. Maar waarom is dit so as of dié kritiese teologie hier en wêreldwyd, hom veral rig teen die Kerk self, sy belydenisskrifte, sy geloofsekerhede. In die gees van die tyd en heersende filosofieë oor waarheid word geloofsinhoude bevraagteken, betwyfel, ondermyn. Waarom hoor ons nie dat die hedendaagse kritiese teologie hom ook kragtig rig teen die opkomende vloedgolf van heidendom, valse godsdiens en anti-Christelike ideologieë nie? Waarom hoor ons nie van teoloë vrymoedige, kloeke verkondiging van die uniekheid van Jesus se hoëpriesterskap en middelaarskap en van Sy Naam wat bo alle name verhewe is nie? Laat ons ons tog nie skaam vir die evangelie van Jesus Christus nie en laat ons ons geloofsvertroue nie prysgee nie.

Liewe broers en susters, net een persoonlike woord: Ek neem hiermee, na 9 jaar afskeid as voorsitter van hierdie vergadering. Ek dank die Almagtige God en ek dank u vir dié aangrypende geleentheid tot diens. Sover die persoonlike opmerking.

As ek 'n laaste woord en gebed mag uiter: Daar heers storm en drang soos nog nooit in die lewe van hierdie land en al sy mense, hierdie volk en hierdie kerk nie. Trouens, vir die hele mensdom lyk die lewe op aarde die 21ste eeu in, somber en onveilig. Maar ons het 'n eed en belofte dat God sy Woord gestand sal doen. Dit is 'n aansporing om styf vas te hou aan die hoop wat vir ons weggelê is. Hierdie hoop besit ons as 'n **veilige en onbeweeglike** lewensanker wat in God se heiligheid en teenwoordigheid **vas** is. Daar rus op elkeen van ons en op die hele kerk 'n magtige verantwoordelikheid om hierdie Woord in al sy krag en omvang te verkondig aan hierdie volk onder wie ons leef en werk en in wie se taal ons verkondig en dan verder, aan alle mense en in alle tale. Dit gaan om laaste, ewige, Goddelike beslissings en om mense tot geloofsvolwassenheid te lei om 'n tyd soos hierdie met volharding te kan deurkom.

Ek sluit met 'n reeks aansporings uit die Hebreërbrief.

- * Terwyl ons so 'n groot Hoëpriester het wat reeds deur die hemele gegaan het, Jesus, die Seun van God, laat ons vashou aan die geloof wat ons bely.
- * Kom ons gaan met vrymoedigheid na die genadetroon, sodat ons barmhartigheid en genade ontvang en op die regte tyd gered kan word.
- * Laat ons tot God nader met 'n opregte hart en met volle geloofsekerheid.

- * Laat ons styf vashou aan die hoop wat ons bely.
- * Laat ons ook na mekaar omsien deur mekaar aan te spoor tot liefde en goeie dade.
- * Laat ons nie van die samekomste van die gemeente af wegbly soos sommige die gewoonte het nie maar mekaar eerder aanmoedig om daarheen te gaan; dit des te meer omdat ons die oordeelsdag sien naderkom.
- * Laat ons wat 'n onwankelbare koninkryk ontvang het, dan nou dankbaar wees.
- * Laat ons God dankbaar dien met eerbied en ontsag, soos Hy dit wil, want ons God is 'n verterende vuur.
- * Mag dié God ons toerus met alles wat goed is, sodat ons sy wil kan doen.
- * Mag Hy deur Jesus Christus in ons tot stand bring wat vir Hom aanneemlik is. Aan Hom behoort die heerlikheid tot in alle ewigheid! Amen.

Dr Van Wyk laat hierna die slotsang van Gesang 230 verse 1 tot 3, sing.

Ten slotte spreek hy die seënbede uit.

2. VERWELKOMING

Dr Van Wyk verwelkom

- * lede van die aftredende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en hulle gades
- * afgevaardigde predikante en ouderlinge en hulle gades
- * predikante met besondere opdrag, beroepafwagtende predikante en proponente en hulle gades
- * Die dekaan van die Teologiese Fakulteit (Afd A) aan UP, prof JH Koekemoer en dosente van die fakulteit en hulle gades
- * die Hoof van HTO, prof IWC van Wyk en mev Van Wyk
- * emeriti en hulle gades
- * verteenwoordigers van die HKSA, Ned Geref Kerk, Gereformeerde Kerke en die Presbiteriaanse Kerk wat later ook namens hulle Kerke 'n boodskap sal lewer en hulle gades
- * gaste uitgenooi na die openingsaand van die 65ste Algemene Kerkvergadering
- * gaste van prof SJ Botha, drr DJC van Wyk en AJG Dreyer aan wie die HCM Fourie-Erepenning oorhandig gaan word
- * teologiese studente van die Kerk
- * verteenwoordigers van die pers, Radio Pretoria en CNW
- * die Albertonse Mannekoor wat vanaand gaan optree onder leiding van mnr Bennic

- Bierman
- * die Administrateur, sy personeel en hulle gades
- * verteenwoordigers van die DPS-huise, Ons Tuis, Monumenttehuise en Die Ondersteuningsraad
- * die voorsitter van die NHSV, dr CSL Delpont
- * die voorsitter van die Algemene Diakensvergadering ds JLJ Smit
- * die Hoof van Sentik: dr PJ de Beer en mev De Beer
- * gaste van die buiteland: Prof en mev G Bos
- * die rektor van die Universiteit van Pretoria, prof Johan van Zyl.

3. HCM FOURIE-EREPENNING

Die oorhandiging van die HCM Fourie-erepenning aan prof SJ Botha, dr AJG Dreyer en dr DJC van Wyk word hierna deur die voorsitter van die Kuratorium, dr PJ de Beer, waargeneem.

Die volgende oorkondes word oorhandig:

TOEKENNING VAN DIE HCM FOURIE-EREPENNING AAN PROF DR SCHALK JACOBUS BOTHA TYDENS DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die HCM Fourie-erepenning word aan prof dr Schalk Jacobus Botha toegeken omdat hy deur volhardende studie, navorsing en publikasie vir meer as drie dekades al 'n voortreflike bydrae gemaak het tot die bevordering van die Bybels-Reformatoriese teologie. Dat met hierdie teologie prof Botha 'n kerklike teologie (in die ruimte van die Kerk, soos die Kerk en saam met die Kerk) beoefen, hang saam met die feit dat hy uit 'n gewaardeerde Hervormde familie afkomstig is wat altyd lojaal was teenoor die Kerk en die saak van die Afrikanervolk.

Schalk Jacobus Botha se skoolloopbaan, hoofsaaklik in Johannesburg, word in 1954 afgesluit met die matriekeksamen aan die Hoër Seunskool Helpmekaar. Daarna voer sy weg hom na die Universiteit van Pretoria waar hy in 1957 die BA-graad en in 1960 die BD-graad behaal. Hier onderskei hy hom as 'n voortreflike student met 'n voorliefde vir die historiese deel van die teologie.

Gedurende sy studentelewe lewer hy sy bydrae ook as ondervoorsitter van Voortrekker Tehuis in 1960, en verder vir twee jaar (1959 en 1960) as 'n bestuurslid van die Teologiese Studente Vereniging Van der Hoff. In 1960 is hy ook voorsitter van die Hervormde Studente Vereniging.

Na voltooiing van die BD-studie het hy vir ses maande, onder die leiding van prof dr SP Engelbrecht, in ons Kerk se Argiefbewaarplek gewerk. Aan die einde van Julie 1961 is hy georden as predikant in die gemeente Primrose. Hy het, agtereenvolgens, in die gemeentes Randpoort 1966, Koedoesrand 1968, Boksburg 1970, Philadelphia 1972 en Voortrekker-hoogte 1975 gedien.

Gedurende die jare 1961 tot 1969 het hy, naas sy dienswerk in die Kerk, sy teologiese studie voortgesit en in 1969 die doktorale eksamen met lof geslaag. Hy voltooi hierdie studie in 1979 met die voortreflike proefskrif: *Ds Marie Joseph Goddefroy (1848-1920) : Sy lewe en betekenis*. Dit was 'n historiese navorsing wat ook dogmenhistoriese inhoude gehad het en dit is deur die Teologiese Fakulteit bekroon met 'n DD-graad.

In 1980 word hy aangestel as hoogleraar by die Universiteit van die Noorde. Met die verskuiwing van die opleiding na Klipdrif in 1986 was hy reeds die administratiewe hoof van die opleiding. Hierdie taak het hy tot aan die einde van 1992 behartig. Aan die begin van 1993 word hy hoogleraar en hoof van die departement Kerkgeskiedenis by die Teologiese Fakulteit van ons Kerk aan die Universiteit van Pretoria. Dit dien vermeld te word dat prof Botha alreeds twee maal, vir 'n semester lank, lesings gegee het aan die Evangeliese Teologiese Fakulteit te Leuven in België. Daaruit blyk ook dat die waardering vir sy persoon en werk wyer strek as slegs ons Kerk en kultuurkring.

Prof Schalk Botha se bydrae tot die opbou en uitbou van die Bybels-Reformatoriese teologie, val in twee dele uiteen. Enersyds het hy die Bybels-Reformatoriese teologie in die ruimte van die Kerk uitgedra deur middel van sy prediking en verder deur sy teologiese insette op al die kerklike rade en kommissies waarvan hy lid was en is. Hier kan in die besonder verwys word na sy dienswerk as voorsitter van die Kommissie vir die Herskrywing van die Kerkwet 1989 - 1997, die Proponentseksamenkommissie 1973 - 1992, die Kuratorium vir die Teologiese Opleiding (as voorsitter van 1986 - 1992) en as voorsitter van die Raad vir Kerk en Teologie. Andersyds het hy 'n groot bydrae gelewer deur sy volgehoue navorsing en publikasies. Naas sy proefskrif kan verwys word na 'n tiental gemeentegeskiedenis wat vanaf 1965 deur hom opgeteken is. Behalwe hierdie meer populêre werk het hy 'n tweetal professorale intreeredses, 'n selfstandige publikasie oor *Die Volkskerk*, en 'n Afrikaanse vertaling van ds MJ Goddefroy se beroemde werk: *De Kerkkwesie, niet een leer - maar een lewenskwesie*, gepubliseer. Sy meer akademiese studies is grotendeels gepubliseer in die Hervormde Teologiese Studies vanaf 1961. Dit is opvallend hoeveel van hierdie studies 'n duidelike kerkordelike inslag het en in baie opsigte van rigtinggewende aard is. In hierdie verband is veral sy studies oor leervryheid en die saak van die predikant se gebondenheid aan die belydenis van besondere belang.

Prof Schalk Botha het hom as akademikus, dosent en kerkhistoriese navorser in die besonder onderskei deur sy deeglikheid en sorgvuldigheid. Juis in die speurtoeg om die verlede van ons Kerk te kan opteken, is dit vir hom van wesenlike belang dat die geskiedenis van die Kerk op feite en werklikhede gebou sal word. In die geskiedenisstryding het hy hom deurgaans beywer om in die handhawing van die objektiewe waarheid 'n getroue weergawe van die verlede aan te bied. Dit is 'n besondere verdienste van prof Botha dat hy nie net 'n skerpsinnige navorser is nie, maar dat sy navorsingsresultate aanwysbaar goed gefundeerd is. In hierdie opsig word waardevolle bouwerk gelewer in die Kerk en in die teologie.

Dit is verder van besondere waarde dat prof Botha in sy studie, navorsing en publikasie

die uitgangspunt vashou dat die Kerk 'n geloofsgemeenskap is wat die Here van die Kerk vir Homself vergader het. Daarom was sy aandag nie net gevestig op die historiese sy van die kerkgeskiedenis nie, maar ook op die dogmenhistoriese implikasies in die mensopvattinge en lewensbeskouing van spesifiek die Afrikanervolk in wie se midde ons Kerk bestaan. Juis hierdeur het hy 'n blywende bydrae gelewer tot die opbou en uitbou van die Bybels-Reformatoriese teologie van ons Kerk. Sy werk is gevolglik reeds bekroon met die goue SP Engelbrecht-erepenning vir Suid-Afrikaanse Kerkgeskiedskrywing. Daarby is hy die draer van die Pro Patriamedalje (1979) en die Algemene Diensmedalje (1994) van die Suid-Afrikaanse Weermag.

Vir sy besondere bydrae vir meer as drie dekades op vele terreine van die dienswerk van die Kerk wil die Nederduitsch Hervormde Kerk prof dr Schalk Jacobus Botha huldig met die toekenning van die HCM Fourie-erepenning.

Prof Botha bedank die Kuratorium en die Kerk vir die toekenning aan hom gemaak.

TOEKENNING VAN DIE HCM FOURIE-EREPENNING AAN DR ANDRIES JOHANNES GERHARDUS DREYER TYDENS DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die HCM Fourie-erepenning word aan dr Andries Johannes Gerhardus Dreyer toegeken vir sy uitmuntende werk as bedienaar van die Woord in die Nederduitsch Hervormde Kerk. Op verskillende arbeidsterreine van die Kerk het hy pionierswerk verrig in 'n uitgestrekte gebied waar die Hervormde Kerk nog nie gevestig was nie. As gemeentepredikant het hy sy hoogstaande akademiese vermoëns aangewend om die Bybels-Reformatoriese teologie vir die lidmaat op die grondvlak toeganklik en konkreet te maak in die prediking en ook deur talle geskrifte en publikasies. Sy ywer en entoesiasme om hom voortdurend in die teologie te verdiep en hom te vergewis van die nutste denke, het hom in staat gestel om telkens nuwe uitdagings vir die Kerk op 'n kreatiewe, maar tegelyk 'n teologies-verantwoorde wyse, aan te pak.

Andries Johannes Gerhardus Dreyer is op 22 Mei 1934 te Standerton gebore. In 1954 en 1957 behaal hy onderskeidelik die grade BA en BD aan die Universiteit van Pretoria, albei met lof. In 1958 skryf hy in vir nagraadse studie in beide Grieks en Semitiese tale, maar vertrek in Julie 1958 na Princeton Theological Seminary in die VSA om sy doktorsale studies aldaar voort te sit. Sy hoofvakke was Ou Testament en Nuwe Testament. Hy lê sy doktorsale eksamens af in Princeton en daarna vertrek hy na Nederland waar hy in Junie 1962 aan die Rijksuniversiteit, Utrecht promoveer met 'n proefskrif getitel: *An Examination of the possible relation between Luke's infancy narratives and the Qumran Hodayot*.

Dr Dreyer is in hart en siel 'n pastor en prediker. Reeds tydens sy verblyf in Amerika bedien hy, as deelydse predikant, die Hungarian Reformed Church in Trenton, New Jersey. Na die voltooiing van sy studies in Nederland aanvaar hy in 1962 'n beroep na die

gemeente Newcastle in kombinasie met Vryheid en Pongola. In 1966 aanvaar hy 'n beroep na Kaapstad waar hy vir 32 jaar, tot in 1998 met die aanvaarding van sy emeritaat, werksaam was. Tydens sy bediening ontvang hy meer as 40 beroepe, onder andere as dosent in Bybelkunde aan die Universiteit van Pretoria, en 'n professoraat in Nuwe Testament aan die Universiteit van die Noorde.

Sy bediening as predikant was altyd op die voorposte van die Kerk waar Hervormde lidmate tradisioneel oor uitgestrekte gebiede yl versprei was. Vanuit Newcastle bedien hy 'n wye gebied met talle preekpunte wat later gegroei het tot gemeentes van die Kerk. Hierdie gemeenteskeppende taak het hy voortgesit in Kaapland. Hy het daar begin met minder as 300 lidmate. Na 5 jaar het die gemeente gegroei tot 1680 belydende lidmate. Deur sy bediening het 7 gemeentes in die Wes-Kaap tot stand gekom. Hy het hom daarvoor beywer dat elke gemeente oor 'n doelmatige kerkgebou beskik. Onder sy leiding is 5 kerkgeboue opgerig, die historiese kerk in Wynberg bekom, en 'n eredienslokaal in Melkbosstrand aangekoop. Hy sal altyd daarvoor onthou word dat hy die predikant was wat die gemeentes van die Hervormde Kerk in Natal en veral in die Wes-Kaap gevestig het.

Dit is egter veral op die terreine van sending en evangelisasie waar dr Dreyer se insette in Kaapland van onskatbare waarde is. Hy het die inisiatief geneem om die moontlikheid van sendingwerk onder die Kleurlinge te ondersoek en te inisieer. Deur sy toedoen is daar ook met sendingwerk in Khayelitsha begin - 'n poging wat hy aanvanklik self gefinansier het. Daarmee het die Hervormde Kerk se sendingwerk in Wes-Kaapland begin. Dr Dreyer het ook betrokke geraak by hawesending wat aanvanklik saam met die Gereformeerde Kerk Kaapstad en later ook die NG Kerk, gedoen is. Uit hierdie werk het die Christelike Seemansorganisasie, waarvan hy die afgelope 15 jaar as voorsitter dien, gegroei. Deur bemiddeling van hierdie organisasie word daar 5 predikante van die Hervormde Kerk bekostig wat as hawesendingwerkers optree en ook deeltjys aan gemeentes gekoppei is.

Op die breër kerklike terrein was dr Dreyer in talle opsigte betrokke. Enkele voorbeelde word vermeld:

- Inisieerder van die Wes-Kaapse Raad van Interkerklike Samewerking wat in 1993 in die lewe geroep is.
- Korrespondent vir Reformed en Presbyterian World.
- Lid van die Kuratorium vir 25 jaar.
- Dien op die Sendingraad en die Raad vir Evangelisasie.
- Voorsitter van die Ring van Natal en verskeie kere voorsitter van die Ring van Wes-Kaapland.
- Medewerker van die verklarende Bybel.

As predikant het daar uit sy pen 84 artikels in kerklike tydskrifte verskyn wat oor 'n wye verskeidenheid kerklike en teologiese onderwerpe gehandel het. Hierdie artikels getuig

van sy liefde vir die Kerk, sy teologiese insig en rype ervaring. Hy het die vermoë om moeilike teologiese kwessies en begrippe vir gelowiges te ontsluit. Waarskynlik is sy prediking in gemeentes en oor die radio, die een saak wat die helderste getuig van sy pastorale bewoënhed, sy deeglike teologiese onderbou en sy deurleefde geloof.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk huldig dr Andries Johannes Gerhardus Dreyer deur die HCM Fourie-erepenning aan hom toe te ken.

Dr Dreyer bedank die Kuratorium en die Kerk vir die toekenning aan hom gemaak.

TOEKENNING VAN DIE HCM FOURIE-EREPENNING AAN DR DANIEL JOHANNES CORNELIUS VAN WYK TYDENS DIE 65STE ALGEMENE KERKVERGADERING

Dr Daniël Johannes Cornelius van Wyk ontvang die HCM Fourie-erepenning vir sy bydrae tot die uitbouing en bestendiging van die Bybels-Reformatoriese geloof en teologie, en dan veral met sy ontwikkeling van die kerklike joernalistiek en sy leierskap in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika oor etlike dekades.

Daniël Johannes Cornelius van Wyk is op 17 Maart 1940 in die distrik Lichtenburg gebore en word groot op die plaas Kinkelspruit in die omgewing van Biesiesvlei. Die vlaktes en eensaamheid van Wes-Transvaal het 'n onuitwisbare indruk op sy persoonlikheid en karakter gelaat en help om sy selfstandigheid en morele sin te verklaar. Die opregte vroomheid van sy ouerhuis het die stempel van kinderlike geloofsekerheid en onwrikbare trou op hom afgedruk.

Nadat hy in 1957 gematrikuleer het aan die Hoërskool Lichtenburg, het hy as teologiese student ingeskryf aan die Universiteit van Pretoria. Hy was 'n pligsgetroue student en behaal die BA-graad in 1960 en die BD-graad in 1963. In sy finale BD-studiejaar word hy verkies tot praeses van die Van der Hoff-Teologiese Vereniging.

Hy skryf vir die DD-studie in en voltooi dit in 1973 met 'n proefskrif, onder leiding van prof FJ van Zyl, getitel: *Die Probleem van die Algemene Openbaring, Histories nagegaan en Prinsipiël getoets*.

Dr Van Wyk is in 1964 in Gemeente Kroonstad georden. Daarna bearbei hy Gemeentes Springs, Verwoerdburg, Johannesburg-Wes en tans Warmbad. Hy verrig sy pastorale werk met toewyding en verwerf bekendheid as 'n kragtige en gesogte prediker.

Dr Van Wyk dien vanaf 1977 tot 1992 as voltydse redakteur van Die Hervormer. Hy bou hierdie mondstuk van die Hervormde Kerk uit tot 'n gesinsblad wat op 'n stadium uit so veel as 24 bladsye met 5 bylaes bestaan het en wat ver buite die Hervormde Kerk gelees is. Wanneer marknavorsing later egter aantoon dat daar naas Die Hervormer 'n gesins-tydskrif tot stand behoort te kom, neem hy die inisiatief in die totstandkoming van Konteks en die herstrukturering van Die Hervormer tot 'n skraler, tweeweeklikse blad.

Gedurende sy tyd as redakteur skryf hy self die meeste hoofartikels en versorg gereeld verskeie ander artikels. In die proses kom 'n haas onoorsigtelike korpus van artikels en redaksionele kommentaar uit sy pen. Dit lei daartoe dat sy lewensbeskouwlike, teologiese en kerklike denke meer bekend geword het as die van enige ander persoon in die Hervormde Kerk. Sy behoudende benadering gee rigting in 'n tyd van storm en drang. As redakteur huiwer hy nie om sy mening uit te spreek nie en skep tegelyk voortdurend geleenthede vir gesprek met diegene wat van hom verskil.

Sy vriende was egter bewus daarvan dat daar by hom 'n groeiende hunkering was om weer in 'n gemeente te werk, en daardie geleentheid het gekom toe hy in 1992 na Warmbad beroep is en hy hierdie beroep toe aanvaar het. Hierna dien hy as deeltydse redakteur van *Die Hervormer* tot 1995.

Dr Van Wyk is reeds as jong predikant by verskeie sinodale kommissies en rade betrek. Daar het nie alleen sy belangstelling, visie, insig en ywer in kerklike sake na vore gekom nie, maar ook sy leierseienskappe, sodat hy op baie, indien nie die meeste nie, tot voorsitter verkies is.

In 1986 word hy tot lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verkies en in 1989 tot voorsitter, 'n posisie wat hy tot op datum nog beklee. Gedurende hierdie periode was daar soms moeilike kwessies waarmee geworstel moes word, en die kerklike administrasie moes enorme uitdagings hanteer, maar in dit alles het hy homself bewys as 'n leier na wie opgesien kan word. Met sy styl van eerlikheid, openhartigheid, lojaliteit en geloofsvertroue in die Heer van die Kerk het hy egter veel gedoen om koers en rigting aan te dui, en die vrede en samehorigheid in die Kerk te bewaar.

'n Hoogtepunt in sy loopbaan as voorsitter van die Algemene Kerkvergadering was stellig die buitengewone sitting van die vier-en-sestigste Algemene Kerkvergadering waartydens die huidige Kerkorde behandel is en uiteindelik eenparig aanvaar is.

Dr Van Wyk het hom ook as 'n goeie akademikus onderskei. Hy publiseer ongeveer twintig wetenskaplike artikels in die Hervormde Teologiese Studies en werk aan ongeveer nege boeke, handboeke of gepubliseerde verslae mee. Hy tree ook sedert 1978 as deeltydse dosent op in die Departement Godsdienst- en Sendingwetenskap van die Fakulteit Teologie (Afdeling A) aan die Universiteit van Pretoria. Sedert 1997 doseer hy ook deeltids aan die Hervormde Teologiese Opleiding. Waar hy hom aanvanklik meer in die Godsdienst-filosofie interesseer het, verskuif sy belangstelling geleidelik na die Sendingwetenskap.

Hy openbaar verder 'n buitengewone belangstelling en kundigheid in die kerkmusiek. In al die gemeentes waar hy gedien het, het hy besondere moeite gedoen om die kerksang te bevorder. Hy dien jare lank op die Raad vir Kerkmusiek (waarvan meer as die helfte van die tyd as voorsitter) en was as lid van verskeie tussenkerklike kommissies, voortdurend gemoeid met die vernuwing van die Psalms en Gesange. Hy onderneem ook twee studietoere na Nederland met die oog op navorsing op die gebied van kerkmusiek.

Dr Van Wyk se bydrae tot die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika lê dus op verskeie vlakke en kan moeilik in een bondige formulering saamgevat word. Uiteindelik kan 'n mens ook nie anders as om dit terug te voer na sy persoon nie.

Sy sterkste persoonlike eienskap is sy morele karakter en sy oortuiging dat die onderskeiding tussen reg en verkeerd nie moeilik is nie. Dit gaan terug na 'n onwrikbare geloof in die deurslaggewende betekenis van die waarheid en die goeie, en dit kan nie los verstaan word van sy nederige, kinderlike, maar ewe onwrikbare geloof in die lewende God wat Hom openbaar in sy Woord.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika huldig dr Daniël Johannes Cornelius van Wyk deur die HCM Fourie-erepenning aan hom toe te ken.

Dr Van Wyk bedank die Kuratorium en die Kerk vir die toekenning aan hom gemaak.

4. KOORSANG

Die koor onder leiding van mnr BD Bierman tree hierna op en sing onder meer Gesang 63, Psalm 42, Psalm 130, Psalm 23, Gesang 213, Dona nobis Pacem, 'n aandebed en Kyk, die Heer het opgestaan.

5. GROETEBOODSKAPPE

Dr Van Wyk gee hierna geleentheid aan verteenwoordigers van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika, die Nederduitse Gereformeerde Kerk, die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika en die Presbiteriaanse Kerk geleentheid om groeteboodskappe te lewer.

Hervormde Kerk in Suidelike Afrika

Ds ZJ Banda voer die woord namens die HKSA en spreek soos volg:

Lede van die Moderamen, en van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, eerwaarde gaste, broeders en susters in Christus, ek groet u almal in die Naam van wie die Bybel sê, "Alle knieë sal buig, en monde bely, dat Jesus Christus die HERE is!"

Baie dankie vir u vriendelike uitnodiging om 'n groeteboodskap aan u eerwaarde vergadering te kom oordra.

Die Kerk staan op die grens van die nuwe millennium. Met die nadering van die tweede millennium, was daar baie en verskillende uitdagings in die geloof van Christene, as gevolg van bygelowe, filosofieë en denkrigtings. Op dieselfde manier plaas die nadering van die derde millennium groot uitdagings aan die Kerk oor die algemeen, en aan individuele Christene. Die peil van die wiskunde en tegnologie is so hoog dat mense nou maklik in terme van "global village" redeneer. Ons gerekenariseerde wêreld het byna alles op die punt van die vinger geplaas en baie denke en maniere van doen uitgedaag. Die

groot vraag is, "Hoe het dit jou geloof en myne in die Here geaffekteer?" en "Hoe het dit ons roeping in die wêreld uitgedaag?" Die HKSA wil ondanks al hierdie verskynsels, nog die Here dankie sê, omdat die geloof in die Here nog altyd in die eenvoudige antwoord, die "JA!" sal bly. In hierdie "Ja" lê al ons verantwoordelikheid teenoor mekaar en met mekaar as medemens en veral as mede Christene. Op hierdie wyse kan die pyn en kommer van die alledaagse lewe ons mede verantwoordelikheid wees. Daarom het dit vir die HKSA altyd sin gemaak om met die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in terme van EEN KERK van Christus te dink. Ons uitspraak is nie "tegnies" van aard nie of 'n berekening van 'n sekere "logika" nie, maar, weer eens, dit is 'n saak van die eenvoudige "ja" vir die Here, Jesus Christus, waarvoor ons nie op sy wederkoms skaam sal voel nie. Ons het hierdie vertroue want ons weet die Here het die moontlikheid deur sy Heilige Gees geskep.

Ons dink ondanks die menslike "nee", die twee kerke is reeds op die pad van die "een kerk". Daarom wil ons hierdie geleentheid gebruik om ons waardering uit te spreek ten opsigte van die groeiende wesenlike werksaamhede op talle werksgebiede. Nie net op die vlak van rade en kommissies nie, maar ook op die vlak van gemeentes en individue.

Graag wil ons u die begeleiding van die Heilige Gees by die verkiesing van die nuwe Moderamen toebid. Ons hoop dat die Here die nuwe voorsitter met die visie wat by die uitdaging van die nuwe millennium pas sal toerus. Ten einde, wens ons die vergadering God se seën toe met al die besprekings en besluite.

Die Nederduitse Gereformeerde Kerk

Ds F Swanepoel, Moderator van die Nederduitse Gereformeerde Kerk, spreek soos volg:

Geagte voorsitter en lede van die Algemene Vergadering

Ek groet u namens die Algemene Sinodale Kommissie van die Nederduitse Gereformeerde Kerk. Ons gebed vir u is dat die Here u deur sy Heilige Gees sal seën met wysheid, krag en waagmoed sodat u besluite in lyn met God se wil sal wees.

Graag erken ons God se beskikking om as sy kerke draer te wees van die Gereformeerde belydenis en wyse van kerkwees. Daarom is u en ons geroep om in ooreenstemming met Christus se amp steeds ons profetiese, priesterlike en koninklike taak in Suidelike Afrika te vervul.

Ons belydenis van JESUS ALLEEN moet in die tyd waarin ons leef doelgerig hoorbaar word. Ons leef in 'n tyd van 'n godsdiens - neutrale owerheid, met groot klem op 'n verdraagsaam inter-geloof aksie. Die toestand skep nuwe geleenthede om die verlossing in Jesus Christus uit te dra en om aan ander gelowe deur Christelike optrede die gesindheid van ons Heiland te wys.

Ons bevind ons in 'n tyd van voortslepende geweld, 'n verswakkende ekonomie en verval

op sedelike gebied. Mag die Here u seën om nie net die probleme duidelik te kan identifiseer nie, maar ook kerklike antwoorde te gee en Christelike optrede te bepaal wat aan alle Christene leiding kan verskaf.

Graag getuig ek van hartlike samewerking tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en die Nederduitse Gereformeerde Kerk. In die TKK is vele en nuwe terreine van samewerking geïdentifiseer. Daar is met dank kennis geneem van aksies, byvoorbeeld hospitaalbediening waar lidmate van die drie susterkerke saamwerk. Op die terrein van teologiese opleiding is ons gedwing om saam oor 'n pad vir die toekoms te besin waardeur kerklike opleiding gewaarborg sal word.

Vir my was die hoogtepunt van samewerking die ooreenkoms om gesamentlik in Zambië na die lidmate van ons twee kerke om te sien. Graag ondersteun ek die gedagte van 'n gesamentlike verantwoordelikheid teenoor ons lidmate buite die grense van die RSA. Ons onderneem om hierdie gesprek so spoedig moontlik na die Algemene Sinode voort te sit.

As kerke staan ons voor 'n nuwe millennium. Dit gaan sekerlik nuwe eise aan kerke en lidmate stel. Dit gee ons ook geleentheid om nuut en opnuut ons kerkwees te beoordeel. Die Nederduitse Gereformeerde Kerk se gebed is dat gereformeerde kerke in Suid-Afrika meer as ooit tevore die eienskappe van kerkwees sal vertoon. Ons is geroepe om die een, heilige, algemene Christelike kerk meer sigbaar te maak.

Mag die Here se seën ryklik op u beraadslaginge en besluite rus, tot eer van sy Naam.

"Aan Hom wat op die troon sit
en aan die Lam behoort die lof en die eer,
die heerlikheid en die krag,
tot in alle ewigheid."

Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika

Dr JL Venter voer die woord namens die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika en spreek soos volg:

Sedert die gesprek op die Tussenkerklike Kommissie tussen die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika en die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in 1958 begin het, is daar ernstig gepoog om mekaar as gelowiges op grond van die waarheid te vind. Die gesprek het sy fases gehad: waar dit kom by die teologiese begronding onder andere kerkbegrip, Skrifbeskouing en die Belydenis het die broederlike gesprek skerp verskille oopgesny.

Maar genadiglik is die hitte van kerkstryd en felle kerkisme iets van die verlede. Dit lê nog net in geskiedenisboeke vasgegrif. Al is dit duidelik dat ons as gevolg van die aard van ons verskille nie tot strukturele eenwording sal kom nie, weet ons dat die Here die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika en die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika elk met 'n eie karakter en aksent steeds in ons samelewing gaan gebruik. In ons

gesprekvoering beleef ons tans 'n ontspanne en gemoedelike fase omdat ons mekaar se eie karakter en identiteit beter verstaan en respekteer.

Die Here het op sy besondere wyse die gang van die gesprek gewysig. Stroomversnellinge in ons land en die veranderde samelewing waarin ons leef, het ons twee kerkgemeenskappe met ons gesamentlike Reformatoriese erfenis, ons afkoms en volkseie verlede, nader aan mekaar gebring. Tye dwing ons om meer te konsentreer op dit wat ons in gemeen het, wat ons saam in die Naam van die Here en tot sy eer kan vermag - eerder as om voort te gaan en krities ten opsigte van verskillende teologiese aksente van mekaar te verskil. Dit is ons bede om met hierdie nuwe benadering saam met u ons Bybelse getuienis teenoor die owerheid en die samelewing uit te bou tot 'n duidelike stem onder ons mense.

Ons is dankbaar dat hierdie kommissie vir gesprek met die susterkerke van u volgens u agenda nie een van die is wat moontlik kan verval nie. Mag u vergadering so besluit dat hierdie samewerking en steeds krities-opbouende gesprek tussen ons twee kerkgemeenskappe sal voortgaan sodat ons eenheidsgevoel tussen mekaar, en ons getuieniskrag in die samelewing al duideliker sal word.

Waar u sensitiewe besluite moet neem rakende aksentverskille oor kerkwees; waar daar in die komende dae geworstel gaan word om nuwe gestaltes van kerkwees prinsipieel te begrond, sonder om die goud van u tradisie en die bekende van gister te verloor - is dit ons bede dat u as vergadering die wysheid sal ontvang, die kalmte van Gees om met u besluite die eer van God en voortgang in u kerk te handhaaf.

Mag u Moderamen met meer as beroepskundigheid en geslypte ervaring, maar met die wysheid van die Woord en versindheid van die Gees u lei tot sinvolle en vaartbelynde besluite vir die tye wat kom. Mag die Here gee dat u besprekings en besluite die vrede en eensgesindheid in u kerk met God se Woord en die belydenis opnuut sal vestig en bestendig vir die tye wat kom. Hiermee seën en krag toegebied vir die dae wat kom.

Die Presbiteriaanse Kerk van Suider Afrika

Ds D van der Spuy voer die woord namens die Presbiteriaanse Kerk van Suider Afrika en spreek soos volg:

Dit is my voorreg om namens die Presbiteriaanse Kerk van Suider Afrika ons groete aan julle Sinode oor te dra. In ons midde het ons drie predikante wat ons van die Hervormde Kerk ge-erf het en hulle is van onskatbare waarde vir ons. Dit is ook 'n voorreg om in 'n gemeenskap te verkeer waar die Presbiteriale stelsel ge-ag en toegepas word volgens Bybelse beginsels en wat, soos ons ook, in hierdie beginsel glo.

Julle weet so goed soos ek dat ons gemeenskap in Suid-Afrika baie aan die verander is. Daar is 'n nuwe wind wat waai wat duidelik nie die Bybelse waardes goedgesind is nie. Die scenario wat ons in die gesig staar is van 'n geslag wat of nooit geglo het nie, of wegbeweeg van liefde vir ons Here Jesus en van die Bybelse waardes. Daaroor het ek

geen twyfel nie en dat ons agteruit beweeg ook geen twyfel nie. Dit verg van ons 'n nuwe strategie.

Toe ek strategie in die Weermag bestudeer het, het ons 'nasionale belange' so gedefinieer:

"Wesenlike belange is die wat, wanneer hulle geskonde is, ons bereid sal wees om ernstige militêre optrede te neem. Ons is soldate in die Weermag van God en die wesenlike belange van die Christelike evangelie is in baie gevalle geïgnoreer of verpletter. Dit raak nou tyd dat Kerke in hierdie land hande vat, ongeag taal of kultuur om ons mense hulle Christenskap so te laat uitleef dat ons Bybelse waardes soos 'n helder lig in die duister gesien word.

Ons Kerk het in September besluit om met die "Reformed Presbyterian Church" saam te smelt. Daardie Kerk, wat sy ontstaan in die vorige eeu gehad het deur die werk van Skotse sendelinge, was 'n eksperiment om 'n inheemse kerk te stig sonder blanke oorheersing. Ons het apartheid voor die staat gehad. Maar strategie het verander en die tyd is nou ryp vir samewerking. Die tyd is nou ryp om hande te vat in hierdie land en saam te veg teen 'n ongenaakbare humanistiese vyand wat geen tyd vir God het nie. My bede is dat die talle mure wat ons tussen onself gebou het soos die Berlynse muur sal val en dat ons sal saamstaan in die geloof van ons God.

Ons sal aan nuwe strategieë moet dink. Die menslike probleme wat ons ondervind is regstreeks ons verantwoordelikheid. Ons is so besig met ons eie dat daar 'n groot massa mense is wat sonder kerk en geloof, sonder die liefde van Christus die lewe, maar nog erger, die dood, moet behartig. Jesus het gesê: "Die wat gesond is het nie 'n dokter nodig nie, maar die wat siek is. Gaan leer wat dit beteken: 'Ek verwag barmhartigheid en nie offers nie. Ek het nie gekom om mense te roep wat op die regte pad is nie, maar sondaars." (Matt 9:12). Hy het ook gepraat van die Herder wat die 99 verlaat om die een verlore skaap te soek en vertel hoe groot was die blydschap van die engele oor die een wat gevind is.

Lees ons ook nie dat toe Jesus die menigtes en hulpeloses sien hy hulle innig jammer gekry het, want hulle was moeg en hulpeloos soos skape wat nie 'n wagter het nie. "Hy sê toe vir sy dissipels: 'Die oes is groot maar die arbeiders min. Bid dan die Here aan wie die oes behoort, om arbeiders uit te stuur vir sy oes."

Albert Einstein het gesê: "You can never solve a problem with the same kind of thinking that created the problem in the first place". Ons moet nuwe strategieë volg. Die wat buite die Kerk sit vra nie dat ons die boodskap moet verander nie, net dat ons op sy relevantheid wys. Enige goeie visserman weet dat 'n mens gaan soek waar die visse byt. As hulle nie byt nie gaan soek waar hulle byt. Ons moet leer om soos die visse te dink en gaan soek waar die skape weggeraak het.

Dankie vir die uitnodiging om julle toe te spreek.

Die seën van die Here word op julle verrigtinge toegebid en dat julle hoor wat die Gees vir die gemeentes in hierdie dae sê.

6. AFSLUITING

Dr DJC van Wyk sluit die verrigtinge af deur die teenwoordiges te laat sing van Gesang 294.

Die teenwoordiges verdaag hierna om verversings in die Rautenbachsaal te geniet.

--- oOo ---

MAANDAG: 5 OKTOBER 1998 : 9:00

OPENING

Dr JA Beukes open die vergadering deur Skriflesing uit Habakkuk 1 en 3 (sekere verse), voor te gaan in gebed en die vergadering te laat sing van Gesang 33 verse 1 en 4.

VERWELKOMING

Die aftredende voorsitter, dr DJC van Wyk, verwelkom

- * lede van die uittredende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering
- * afgevaardigdes na die 65ste Algemene kerkvergadering
- * dosente van die Fakulteit Teologie (Afd A) en van HTO
- * predikante in besondere diens, beroepafwagtende predikante en proponente
- * emeriti
- * besoekende ouderlinge
- * verteenwoordigers van die pers
- * die Administrateur en sy personeel
- * ander besoekers.

MOSIES

'n Mosie van roubeklag met die afsterwe van dienaars van die Woord, ampsdraers en lidmate wat sedert die vorige vergadering oorlede is, word gestel.

Die volgende dienaars van die Woord word vermeld:

Ds WJ Engelbrecht	(1995)
Ds W van Bergen	(1996)
Ds JPB Viljoen	(1996)
Ds WG Habig	(1996)
Ds DJ van Staden	(1996)
Prof SJ Prins	(1997)
Ds JN Wolmarans	(1997)
Ds JA Smit	(1997)
Ds JJ Smit	(1997)
Ds PS van der Walt	(1997)
Ds JL van Staden	(1998)
Ds WJ van der Westhuizen	(1998)
Ds LA Breedt	(1998)

Die volgende eggenotes van dienaars van die Woord word vermeld:

Mev AJ Heynecke

Mev A van Staden
Mev C van Zyl
Mev T Strauss
Mev GM le Roux
Mev BJ Marsman

Die eggenoot van ds ER Pretorius is tragies oorlede.

Mnr Willem Mathlener is in 1996 oorlede.

Lidmate, ampsdraers en hulle familie wat die afgelope drie jaar oorlede is.

Die voorsitter versoek die vergadering om enkele oomblikke op te staan as blyk van meegevoel

GROETEBOODSKAPPE

Groeteboodschappe is ontvang van

- * die Administrateur en sy personeel
- * ds GC Botha
- * NHSV Kruin
- * prof JA Loader
- * die gemeente Deelerqville
- * die gemeente Rustenburg-Noordpark
- * mnr SP van Tonder
- * ds D Lötter
- * ds DJ Kriel

MOSIES

Die volgende twee mosies word aanvaar:

- * Die vergadering spreek sy dank uit teenoor dr SP Pretorius, mnr JF Viljoen en die personeel van die kerkkantoor vir die uitstekende agenda.
- * Die vergadering wens prof Hansie Wolmarans geluk. Tydens die Christen Netwerk, Kerkbode en Voorligter se landwyse toekenning vir die beste godsdienstsending oor die radio vir 1997 verlede Vrydagaand, het hy met 'n kortkop in die tweede plek geëindig.

SAMESTELLING EN KONSTITUERING

Geloofsbriewe

- * Afgevaardigdes het 'n afskrif van die presensielys ontvang. Dit is 'n opsomming van die geloofsbriewe waarteen geen beswaar ingebring is nie.

- * Die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering behandel

** die volgende verskonings wat ontvang is

Ds AM Greyling (Siekte)
 Ds JS Botha (Siekte)
 Ds JJ du Toit (Emeritus)
 Ds AT McDonald (Emeritus)
 Ds JC de Lange (Emeritus)
 Ds M van der Walt
 Prof PJT Koekemoer (Emeritus)
 Ds WF Venter (Baba)
 Ds GWM Oosthuizen (Werkomstandighede)
 Ds WA Strydom (Studie in die buiteland)
 Ds D Botha (Buiteland)
 DS WE Joubert (Kind is siek)
 Prof DJ Booysen (Siekte)
 Ds DF Erasmus
 Ds CJ Smit
 Dr GN Bloem
 Ds CJS van Niekerk
 Ds PJ Mynhardt.

** die geloofsbriewe volgens die presensielys.

- * Die vergadering word hierna wettig saamgestel uit die volgende afgevaardigdes:

GEMEENTE	PREDIKANT(E)	OUDERLINGE
Alberton	PB Viljoen	MI Cronje
Alberton-Wes	WH Harmse	S Simenson
Aliwal-Noord		H Breytenbach
Allanridge		
Amsterdam		PJD Jacobs
Balfour	JBMH van Schalkwyk	LC de Klerk
Barberton	PW Duvenage BM Macdonald	J Potgieter
Belfast	HS Joubert	
Bellville	E Verhage	C Vermaak

Benoni	JF van der Merwe (Jr)	CM Jansen van Vuuren
Bergsig	F Nortjé	EF Breedt
Bethal	JA Beukes	PJ Swart
Bethlehem	BF Greyling	MK Prinsloo
Bloemfontein	JJ Dreyer	HV Everts
Bloemfontein-Studente	I Katzke	
Bloemfontein-Wes	WJ Slabbert	L Bekker
Bloemhof	BM Dupper	IC Vorster
Boksburg	GJC Schoeman	PEJ Kruger
Bosmansrus		
Bothaville	GS Botha	PA Swanepoel
Brackenhurst (Alberton)	G van R Els	BD Bierman
Brakpan	CJ de Bruin	MAN Janse van Rensburg
Brakpan-Harmonie	JLJ Smit	MB Brits
Breyten		MM Bovill
Brits	LS van Rooyen	GG Brits
Bronkhorstspuit	JH van Staden	A Steyn
Bulawayo	AW Kleynhans	
Carletonville	AN van Niekerk G Rocher	PFJ van Vuuren
Carolina	IJ Claassen	LMP Swanepoel
Chipinga		
Chrissiesmeer		DP Visagie
Christiana		ES Jacobs
Chobe (Botswana)		
Clocolan	JP Janse van Rensburg	
Coligny		
Cradock		

Culembeeck	A Conradie	PI Swamers
Declercqville	PJE Botha	JM Koekemoer
Delareyville	M Bacon	AJJ Janse van Rensburg
Delmas	DJ Struwig	P Prinsloo
Dendron	JM Fourie	NJ Grobler
Derdepoort	CJ van Wyk	F Pretorius
Donegal		DB Grobbelaar
Dordrecht		ACG van Pletzen
Drie Riviere	JD Putter	AJF van Wyk
Drie Riviere-Oos	NCJ Brayshaw	LJG van der Merwe
Dullstroom		
Duncanville	MSJ van Vuren	LCJ Steyn
Durban	TF Dreyer (Jr)	HCG Dirker
Durban-Suid		WJ du Plessis
Ebenhaeser/Ellisras	LMP Swanepoel	FJDJ van Vuuren
Eben Haëzer/Pretoria		
Edenvale		
Eendracht	FH Ras	
Eikenhof	C le Roux	P Greeff
Elandspoort	EC Eckard P Eckard ST Opperman	CJ Rossouw
Elsburg	JR Kramer	HFC Breytenbach
Empangeni		
Erasmia		J Porter
Ermelo	JH Brandt	D Meyer
Ermelo-Suid	FJ Boshoff	
Estcourt		JA Wolmarans

Evander	JB Schutte	
Florida	ZL Meyer	JJ Tolmay
Fontainedal	EC Kloppers	
Gabarone	W Mans	
Gerdau		
Germiston	GF van Wyk	RN Lottering
Glencoe	FJ Labuschagne	
Gobabis	L Janse van Rensburg	SJ Oosthuizen
Goede Hoop		GHJ Haasbroek
Goudrand		G Honeyball
Greylingstad	JAP van Tonder	EJ van Jaarsveld
Grimbeekpark	PJ van Zyl	JJ Steyn
Groeneweide	JP Jooste	S Curry
Grootfontein		
Groot Marico	HT van der Linde	GJS Nel
Grootvlei	DC Human	TA van Niekerk
Harare	CEC Hertzog	
Harrismith	JJC Koekemoer	A Valks
Hartbeesfontein	D van R van den Berg	M Potgieter
Hartebeeshoek	TP Möller GCJ Nel	GPN Pretorius
Hartebeestpoort	JJ Janse van Rensburg	GJM Wolmarans
Hazyview		J Combrink
Heidelberg	PS Oberholzer ZC Robberts	RJ Deysel
Heilbron	LJ Meyer (jr)	
Hendrina	C Pretorius	FPJ Paynter
Hennenman		

Horison	WA Dreyer	FJC le Roux
Jeffreysbaai	JJ Prinsloo	L Stemmet
Joachim Prinsloo	DA Viljoen	
Johannesburg	JC Marnewick	GS van Wyk
Johannesburg-Middestad		RF Watson
Johannesburg-Noord (Midrand)	AJ Groenewald	MHJ van Huyssteen
Johannesburg-Suid	C Nagel	G van der Westhuizen
Johannesburg-Wes	JPJ Wagenaar	P Barnard
Kaapstad	KF Smith	F Smit
Kampersrus	MJJ van Rensburg	H v/d Berg
Kathu	H Aucamp	JM Schutte
Kempton	EG Fourie J Beyers	JJD Matthysen
Kempton Park-Noord	GJW van der Merwe	SF van Zyl
Kempton Park-Oos	JC van der Merwe	DS Jacobs
Kensington		
Kimberley		
Klerksdorp	DS Jacobs	
Klerksdorp-Doringkruin	PJW Schutte	NA Benadé
Klerksdorp-Oos	GS Botha (jr)	I van der Westhuizen
Klerksdorp-Suid	JF Wilson	SJ Oldewage
Klerksdorp-Wilkoppies	WH Swart	J Groenewald
Koedoesrand		
Komatipoort		AM Horn (mev)
Koornfontein		
Koster	F Evert	DF Kloppers
Kriel	CJ Beukes	B Harley

Kroonstad	PS de Beer	PJ Buys
Krugersdorp		T Smith
Krugersdorp-Noord	JPJ Fourie	PJP van Zyl
Krugersdorp-Oos	CL Badenhorst A Kloppers	D van Rooyen
Krugersdorp-Wes	HK Grobler	DSF Harmse
Kruin	LJ Steyn	PW de Bruyn
Kuruman	W Olivier	
Ladysmith	HSK Nel	
Laer Suidkus	JJ Pieterse	
Laeveld	MR Pienaar	H Viljoen
Leeudoringstad	FB Sneygans	TN Weyer
Leondale	JLP Wolmarans	HAC Wolmarans
Letsitele	JHL Truter	SJC Opperman
Lichtenburg	HPF Kern	A le Roux
Lichtenburg-Oos	S Visser	PJA van Niekerk
Losberg	E Oosthuizen S Schutte	J van der Westhuizen
Louis Trichardt	PJ van der Merwe FP Horn	DJ Jansen
Lydenburg	JH Prinsloo	BP Havenga
Mafeking	CJH Steenkamp	
Magaliesburg	HN Kloppers	SJ Strydom
Magaliesmoot	WJ Steyn	J Robbertse
Makwassie	JJC du Plooy	JJ Fourie
Malelane	MCE Botes	WJ Bezuidenhout
Marble Hall	HN Botha	JC Ehlers
Marikana		GJ Korb
Masvingo		

Melville	P van Staden	V Koekemoer
Memel		MM Holtzhausen
Messina	JWT van Heerden	GJ Venter
Meyerspark	JMG Storm PJ Visser	ALJ van der Schyff
Meyerton	JP Bester	JW Lotz
Meyerton-Suid	A Oosthuizen	BD du Toit
Middelburg	GSC Scheepers NJS Steenekamp	WJH Scholtz
Middelburg-Noord	JS Bezuidenhout	JJ van Vuuren
Molopo		JW Pieterse
Montana	RJ Coertze DW van der Watt	JS Malan
Morgenzon	J Immink	R Joubert (mev)
Mosselbaai	GJ Malan	
Naboomspruit	HJ Botes	LLJV Engelbrecht
Namib-Suid		A Dreyer
Nederlandsprekende Parktown	Y Dreyer	AD de Jong
Nelspruit	WH Oliver E Oliver GDJ Macdonald	
Newcastle		AJ Rocher
Newlands	J Otto	HJ Greyvenstein
Nigel	KD Papp	CJ van der Merwe
Noordelike-Pietersburg		
Noordelike Pretoria	AG Strauss	A Joubert
Noordwestelike Pretoria	GS de Beer	JHP Snyman
Noordrand	HA Retief	MF Pretorius (jr)
Odendaalsrus	CH du Plessis	CJ Campher

Ogies	JHH Jacobs	MJ Prinsloo
Olifantsfontein		JJ Jansen van Rensburg
Ontdekkers	PS Potgieter	D Erasmus
Onverwacht	JGJ van Rensburg	JL Pretorius
Oos-Londen	JD Venter	R Ackermann
Oos-Moot	E van Eck C Geyer	PS Visser
Oostelike Pietersburg	SP Nolte	JJA Cronjé
Oranjemund		
Orkney	JA Holtzhausen	CF Beukes
Orkney-Oos	SJ le Roux M le Roux	
Otjiwarongo		D Zerbe
Ottosdal	TL Botha	LJ Rootman
Oudtshoorn	JB van Deventer	
Outeniqua	F Nortjé	J Lötter
Outjo	BC Oberholzer	
Paarl	AJHJ van Rensburg	
Parkrand	HP van den Berg E van Baalen	P Jansen van Vuren
Parys	PJ Botha	S Bruwer
Phalaborwa	CB Enslin JP du Preez	NM Bezuidenhout
Philadelphia	JF van der Merwe	W Mans
Pierneef	WCM de Beer	JHS Olivier
Pietermaritzburg		
Pietersburg	FJC Oosthuizen	LE Kellerman
Piet Potgieter	PJJ Kotzé	PNV van der Merwe
Piet Retief		IHJ Potgieter

Pinetown	WAJ van Schoor	
Pongola	GJ Volschenk	SJL van den Berg
Poort	JJ Steenkamp	C Hendriks
Port Elizabeth	LJ Strauss	JP Kruger
Postmasburg		JA Greeff
Potchefstroom	WJJ Kok	MNR Janse van Rensburg
Potchefstroom-Die Wilge	T Snyman	PH van Rooyen
Potchefstroom-Noord	GPJ Grobler	HN Kriek
Potchefstroom-Studente	L Geel	AW Nienaber
Potchefstroom-Suid	GJ Smit	JG Marais
Potgietersrus	MD Malan	N Költzow
Premiermyn		TG Greeff
Pretoria	MJ Slabbert A Thomas	JA Visser
Pretoria-Noord	K Koning	MJ van Staden
Pretoria-Oos	HT van Deventer	PH Botha
Pretoria-Suid	LJ van der Linde	BJ van Wyk
Pretoria-Tuine	MA Botma	AJ Bezuidenhout
Pretoria-Wes	AA da Silva W de V Sauer	MJ Botha
Primrose		MA Kruger
Primrose-Oos	JPC van der Westhuizen AJ Antonites	J Pieterse
Queenstown		
Randburg	CJA Simpson	BG Willemse
Randfontein	GJ Strydom	RJ Labuschagne
Randfontein-Midpark	WRT Hindley	
Randpoort	AS van den Berg	AJH van Zyl
Reitz		

Richardsbaai	JA Minnaar AJ van Rensburg	JJ Gibson
Riebeeckstad	J Nel	R ter Stege
Rietspruit	AM Nel	A Bouwer
Rietvallei	WC Kloppers H Herbst	CA Stapelberg
Roedtan	PJ Wolmarans	GJ Niemann
Roodepoort	JJ McDonald	
Rooihuiskraal	GC Lindeque CF Potterill	J du Plooy
Roosenekal	AV van Staden	BNL Lindeque
Ruskoppies	A Barnard	
Rust der Winter		JJ Prinsloo
Rustenburg	JP Labuschagne	
Rustenburg-Jac van Belkum	CJ Bezuidenhout	AW Thom
Rustenburg-Kloof	PR Prinsloo	JA Young
Rustenburg-Noordpark	JJ van Wyk	HJ Putter
Rustenburg-Oos	LJ Meyer (sr)	
Rustenburg-Suid	GJ van Staden	W de V Fourie
Rustenburg-Tuine		P de Beer
Sabie	WJM Breytenbach	JHB Oberholzer
Sannieshof	GFJ Beukes	WA Nice
Sasolburg	PJ Kruger	D Blignaut
Sasolburg-Suid	JCJ van Rensburg	JD Steinman
Schweizer-Reneke	PD Rautenbach	TJ Roelofs
Schoemansdal	HJMW Pretorius	HJ Heunis
Secunda	GS de Bruin	JF Coertzen
Secunda-Wes	EHJ Engelbrecht	W Nel

Selibe-Pikwe		
Silverton	J van Immerzeel	E Knol
Sonlandpark	CAP van Tonder	
Springs	WF Rademeyer	GCS Pretorius
Springs-Noord	DW Beukes	PM van Vollenhoven
Springs-Oos	PJ Roets	PJ de Jager
Springs-Suid	D van der Merwe	BC Sharp
Standerton	M Meyer MM de Kock	CH Schoeman
Steelpoort	GC Senekal	CJ Matthee
Stella		FR Coetzee
Stellenbosch	J Buitendag	
St Helena	MJ Fouche	GJ van Rensburg
Stilfontein	WH Barnard	DA Visagie
Stilfontein-Wes	SJ Oosthuizen	JJ Erasmus
Stoffberg	AV van Staden	FG Joubert
Strand	CJA Pieterse	
Suidoos-Witbank	IM Lombard AH Roets DJ du Toit	WAJ van Schoor
Sundra	MA Venter	WE Prinsloo
Swartkop	APJ Beukes D Barnard JJP Müller PP Jooste JH van Heerden	JG Geyser
Swellendam	TF Joubert	JP van Zyl
Tarlton	AJ Pienaar	M Knoetze
Theresapark	JS Naudé	CJH Steenkamp
Trichardtsfontein	JAC Rossouw	

Tsumeb	RD Malan	R Potgieter (mev)
Turffontein	J Ayres	J Ayres
Tygerberg		
Tzaneen	MJ Swart	E Erasmus
Uitenhage/Despatch	DJD Taljard	
Upington		
Utrecht		J du Plessis
Vaalharts	SA Kok	WAH Makkink
Vaalpark	E Sheppard	AM Hattingh (mev)
Vaalwater		
Vanderbijlpark	AP Venter	DJM Meyer
Vanderbijlpark-Oos	GMJ van Wyk	FJL Pieterse
Vanderbijlpark-Suid	WL van der Merwe RJ Rust	JJL Gouws
Van der Hoff	D Kloppers	DJ Riekert
Van der Kloof	JH Breytenbach	FR Sauer
Van Warmelo		DF Willemse
Venterskroon		WH Barnard
Ventersdorp	PDM le Roux	NF Heyneke
Vereeniging	PB Boshoff	JH Nortje
Verwoerdburg	PF Viljoen JD Gericke PL Steenkamp	H van Eeden
Viljoenskroon		
Villieria	AC Kuyper	PJ Botha
Villiers		
Virginia	JD Grobler	MC Beyers
Vivo		MP Roos
Vliegepoort	FGJ Loots	JD Lombard

Volksrust	P Buitendag	AG Cronjé
Vrede	A van Zyl (Geyser)	GJ van Rensburg
Vredefort	MH McDonald	JHB Badenhorst
Vryburg	HGS Kotzé	H van der Westhuizen
Vryheid	JH Kay	AD Pitout
Walvisbaai	CG Liebenberg	
Wapadrant	JM Delpont PJ Steenkamp	JDC Huygen
Warmbad	DJC van Wyk	J Wilkens
Waterberg	S Hoffman	SC Smith
Waterberg-Wes	WP Prinsloo	FJ Botha
Waterval Boven	EB Marran	JC Greyling
Welgelegen-Pietersburg		JL Kellermann
Welkom	WJ Coetzer	HJ Moolman
Weltevreden	WC van Wyk	DJ Botha
Weskus	NJ Maré	
Wesmoot	JF van Zyl SM van Zyl	LJ Scheepers
Wespark	MD Robbertze	JA Saayman
Westonaria	WJ Smith	BC Greyling
Windhoek	RA Denton	JH Steyn
Witbank	JJ Viljoen	PWA Roux
Witbank-Noord	R Joubert	IHCJ Potgieter
Witbank-Suid	PJ Botha	JJ Lübcker
Witfield	THJ van Nieuwenhuizen	JH Meyer
Witfontein	JT Manders	CJJG van Staden
Witpoortjie	W van den Berg	GJ Joubert
Witrivier	PM Smith (jr)	DJJ Jacobs

Wolmaransstad	AAJ Swart	MJ Koekemoer
Wonderboom	PS Esterhuizen JM Bevol-Manders	BJN Appelgryn
Wonderboompoort	AM Swanepoel	JP van der Merwe
Wonderboom-Suid	JH Breytenbach (jr)	JP Botha
Wonderfontein	NM Alberts	P van Niekerk
Wynberg		
Zeerust	RL van der Westhuizen	JM van Wyk
Zesfontein	PJO Pretorius	SH Esterhuizen
Zuurfontein	DJC van Wyk (jr) SS van Wyk	D Botma
Zwartruggens	RG Lee	JLO Esterhuizen

PREDIKANTE MET 'N BESONDERE OPDRAG WAT NIE AAN 'N GEMEENTE VERBIND IS NIE.

Ds J Coetzee
 Dr PJ de Beer
 Ds P de Kock
 Ds JMJ de Wet
 Ds LJJ Nell
 Dr SP Pretorius
 Ds ER Pretorius
 Ds WH Steyn
 Ds BJ van der Walt

TEOLOGIESE DOSENTE

Prof LC Bezuidenhout
 Prof SJ Botha
 Prof APB Breytenbach
 Prof MJ du P Beukes
 Prof TFJ Dreyer
 Ds PA Geyser
 Prof JH Koekemoer
 Prof GMM Pelser
 Prof LJS Steenkamp
 Prof AG van Aarde

Prof PJ van der Merwe
Prof IWC van Wyk
Prof PM Venter

BEROEPAFWAGTENDE PREDIKANTE

Ds TJ Botha
Dr RM Naudé
Ds HJ Odendaal
Ds JM Strijdom
Prop JA Jansen van Rensburg
Prop R Jones
Prop A Nieuwhof

PREDIKANT MET VOLTIDSE STUDIEVERLOF

Ds JJ Prinsloo (sr)

EMERITUS PREDIKANTE ADVISERENDE STEM

Ds DJAG du Toit
Ds JC Kruger
Ds WJ Roos
Ds JAAA Schroeder
Ds PM Smith
Ds GC van Staden
Ds PARC van Wyk
Ds GJ Wallis

EMERITUS PROFESSORE

Prof FJ van Zyl
Prof HG van der Westhuizen
Prof JJ Engelbrecht

PREDIKANTE MET SIEKTE-EMERITAAT

Ds BJ Erasmus
Ds WPF van Wyk

**AFGEVAARDIGDES WAT OP MAANDAG 5 OKTOBER 1998 BY DIE OPENING
MET GELOOFSRIEWE TER VERGADERING GEKOM HET**

GEMEENTE	PREDIKANT(E)	OUDERLING
Kimberley	HJM Breedt	
Bronkhorstspuit	CJJ van Rensburg	
Eben Haëzer Pretoria	JA van den Berg	A Jonkers
Vaalwater	HJ Celliers	RJ Botha
Cradock	GF Kruger	CM Weitz
Uitenhage/Despatch		JP Meiring
Grootfontein		J van Zyl
Newcastle	HAT Engelbrecht PJ Jordaan	
Philadelphia	PJ van Staden	
Koornfontein	JH Barkhuizen (Jr)	ICMM Velthuisen
Empangeni	JH van Staden (Jr)	
Durban-Suid	HF la Grange	
Coligny	GJM Wolmarans	ASF Boshoff
Pinetown		AS Botha
Premiermyn	JP van Greunen ME van Greunen	
Pietersburg		LE Kellerman
Ermelo		MD Meyer
Stella	PH Viljoen	

Ter vergadering met stemreg:

Predikante

311

Ouderlinge

266

STEMOPNEMERS EN STEMTELLERS

Die volgende reëlins word goedgekeur:

Stemopnemers deel stembriewe uit, neem dit weer op en tel die stemme as daar gestem word deur die opsteek van hande. Die personeel van die Administrateur tel stembriefies.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die volgende ouderlinge as stemopnemers benoem:

Ouderlinge	Gemeente
PJ Swart	Bethal (Sameroeper)
AD Knoetze	Allanridge
HV Everts	Bloemfontein
JM Koekemoer	Declercqville
CJ Rossouw	Elandspoort
JA Wolmarans	Estcourt
A Valks	Harrismith
FJC le Roux	Horison
F Smit	Kaapstad
A le Roux	Lichtenburg
R Ackermann	Oos-Londen
D Zerbe	Otjiwarongo
NM Bezuidenhout	Phalaborwa
TG Greeff	Premieryn
GJ Niemann	Roedtan
TP Greyling	Rustenburg-Oos
HJ Heunis	Schoemansdal
CJ Matthee	Steelpoort
PM Smit	Swellendam
WAH Makkink	Vaalharts

BESPREKING VAN DIE TEOLOGIESE INHOUD VAN DIE PREDIKING TYDENS DIE OPENINGSAAND VAN DIE VERGADERING (ORDINANSIE 3.7.3(V))

Die vergadering bespreek die teologiese inhoud van die openingsrede:

Prof TFJ Dreyer betuig die vergadering se dank aan dr DJC van Wyk vir die prediking tydens die openingsaand. Dr Van Wyk het op sy kenmerkende verantwoordelike wyse met die teks handel en nie geskroom om die Kerk en sy werksaamhede aan te spreek waar nodig nie. Hy het verder die Kerk en sy lidmate daartoe opgeroep om in hierdie tye van onsekerheid in die geloof met standvastigheid met hulle geloofsleuens voort te gaan. Die vergadering het met groot waardering geluister na die prediking.

Ds PA Geyser vereenselwig hom met die algemene strekking van prof Dreyer se woorde.

Dr Van Wyk het in die prediking gewys op die taak van die Kerk om Apostel te wees en

sy roeping om die evangelie te verkondig en te gehoorsaam. Indien die Kerk dit nie doen nie, sal sy getalle steeds krimp soos dit tans die geval is. Die apostelwees van die kerk in die wêreld het twee teologiese implikasies naamlik dat die Kerk in die verkondiging van Jesus Christus daarvan bewus moet bly dat hy geroepe is om dienskneg in die wêreld te wees. Daar sal dus nie gepraat kan word van die kerk wat kruip nie. Die kerk sal steeds teenoor kerk en wêreld moet bely om die evangelie en die implikasie van die evangelie so duidelik te stel dat dit sy lewe toets en beheer. Hy glo dat dit waarskynlik nie die bedoeling van die voorsitter was om die saak so te stel nie. Die Kerk moet ook die pynlike weg volg om soos Jesus Christus die smaad te dra. As dit moet, moet die Kerk teenoor kerk en wêreld bely. Die Kerk moet nie praat van kruip voor mense nie, maar hy moet die diensknegweg volg.

Dr Van Wyk wys daarop dat dit in sy geskrewe teks duidelik gestel word dat daar bely moet word teenoor God en teenoor mekaar. Moontlik het die gebruik van die woord "kruip" by sommige misverstand laat ontstaan.

Prof AG van Aarde spreek sy waardering uit vir die uitleg van die besondere gedeelte uit die Hebreërbrief. Die opvallende saak wat uitgelig is deur dr Van Wyk is dat die skrywer van die brief net een verlosser ken, naamlik Jesus Christus. Hy gebruik ook talle beelde om dit duidelik te stel. Hierby aansluitend het dr Van Wyk gewys op een van die uitdagings waarin die Kerk die Kerk bevind naamlik om te leef te midde van ander godsdienste. Die oproep aan die Kerk is om erns daarmee te maak om die Woord duidelik en uitdruklik te verkondig dat ons net een Verlosser ken, Jesus Christus die Here. Die Kerk moet in die Kerk se verhouding met die ander godsdienste nie die Heilige Skrif versaak om soos baie van die godsdienste fanaties en met haat en nyd op te tree met allerlei dreigemente indien hulle nie hulle sin kry nie, deur selfs tot geweld oor te gaan en onskuldige lewens op die spel te plaas. Die hart van die evangelie van Jesus Christus is die liefde, ook in die verkondiging aan ander godsdienste wat anders as ons glo. Die Kerk moet nie so handel en getuig dat die liefde verloën word nie.

'n Godsdien soos die Islam verkry soms aanhang deurdat byvoorbeeld die boodskap dat Islam gekant is teen enige vorm van misdaad aanvaar word as die reddingswoord. In die Kerk se verkondiging en Christelike getuigenis moet die Christelike moraal sterk gehandhaaf word. Dit moet duidelik vir almal wees wat Christelike etiek is. Christelike etiek moet nie in die lug hang nie maar gekonkretiseer word in die daad teenoor mekaar in die liefde van Christus.

Dr van Wyk vereenselwig hom met die gedagtes en spreek sy dank uit vir positiewe en opbouende kritiek wat uitgespreek is.

Hiermee is die bespreking afgesluit.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN MODERAMEN

In terme van Ordinsansie 3.7.3 (vi) kies die vergadering uit die aanwesige dienaars van die Woord 'n voorsitter en skriba.

VERKIESING VAN VOORSITTER

Prof TFJ Dreyer word verkies as voorsitter.

Dr DJC van Wyk spreek die volgende bedankings uit teenoor die vergadering:

- * Hy is dankbaar vir die geleentheid om vir 12 jaar as lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering te kon dien, vir 9 jaar as voorsitter. Hy is dankbaar vir die vertroue wat deurgaans in hom gestel is en vir die loyaliteit wat hy ontvang het.
- * Hy bedank
 - ** die skriba en sekretaris
 - ** ander lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering
 - ** ouderlinglede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir hulle werk en moeite waarvoor hy groot waardering het
 - ** die visevoorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, prof TFJ Dreyer vir sy hulp, bekwaamheid en loyaliteit.

Dr Van Wyk wens prof Dreyer geluk met sy verkiesing as voorsitter en stel prof Dreyer op sy versoek aan die woord.

Prof TFJ Dreyer spreek 'n dankwoord uit teenoor dr Van Wyk. Persoonlik het hy groot waardering vir die werk wat dr Van Wyk gedoen het en vir dit wat hy van hom oor jare kon leer.

Na sy mening het die Kerk sy dank en waardering aan dr Van Wyk betuig met die toekenning van die HCM Fourie-crepenning. Hy wil nie afbreuk doen aan dit wat reeds gesê is nie maar wil tog graag wys op die moeilike probleme waarmee die Kerk moes worstel tydens die voorsitterskap van dr Van Wyk. As voorsitter het sy ferm optrede en doelgerigte leiding die Kerk deur die vaarwaters laat gaan sonder groot skade. Die waardigheid van dr Van Wyk se optrede, sy geloof en liefde vir die Kerk was altyd duidelik en sal die Kerk altyd bybly.

Hy bid dr Van Wyk en sy gesin seën en voorspoed toe namens die vergadering en spreek die vertroue uit dat hy nog vir baie jare vrugbaar in die Kerk sal werk.

VERKIESING VAN SKRIBA

Dr JMG Storm word verkies.

DANKWOORD PROF TFJ DREYER

Prof Dreyer spreek sy dank uit teenoor die vergadering vir sy verkiesing as voorsitter. Hy gaan daarna voor in gebed.

DIE NOTULE VAN DIE VERGADERING

Die volgende reëling oor die behandeling van notules word goedgekeur:

Die notule van die middag- en aandsitting van die vorige dag en van die oggendsitting daarna, sal telkens beskikbaar gestel word tydens die oggend teepouse van die volgende dag en sal vir goedkeuring gestel word net na die middagete. Die notule sal by behandeling as gelese beskou word. Alle lede van die vergadering is verantwoordelik vir die korrektheid van die notule.

Slegs inhoudelike regstellings aan die notule sal ter vergadering gedoen word. Afgevaardigdes word versoek om spelfoute en redaksionele regstellings skriftelik by die notulehouers in te handig.

BENOEMINGS DEUR DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-VERGADERING

Die volgende benoemings wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in terme van die Reglement van Orde punt 1.5 gemaak is, word goedgekeur:

Notulehouers

Die skriba, viseskriba, sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die sekretaresse van die kantoor van die skriba.

Ordekommissie

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die ouderlinglede van die aftredende Kommissie benoem om as Ordekommissie te ageer onder sameroeperskap van oudl JLO Esterhuizen. Nuutverkose ouderlinglede sal in die loop van die vergadering die taak oorneem. Oudl Esterhuizen sal as sameroeper ageer tot aan die einde van die vergadering.

Formuleringskommissie

Dr PJ de Beer (Sameroeper)
Dr J Buitendag
Ds PA Geyser
Ds PJ van der Merwe
Prof PM Venter

Oudl BJN Appelgryn

Rekenaardeskundiges

Prof PJ van der Merwe (Sameroeper)
Dr WC Kloppers (Afkondigings)
Ds JH van Staden (Sr)
Dr GMJ van Wyk
Ds EG Fourie
Prof LC Bezuidenhout
Dr E van Eck
Ds BJ van der Walt
Ds HP van den Berg
Ds KD Papp
Ds MJ Slabbert
Prof PM Venter
Oudl H van der Merwe (Konsultant)

SITTINGSURE

Die volgende sittingsure word goedgekeur:

Oggendsitting	08:30 - 13:00	- met teepouse 10:45 - 11:15
Middagsitting	14:30 - 17:45	- met teepouse 15:45 - 16:15
Aandsitting	19:00 - 21:00	
Saterdag	08:30 - 13:00	

--- oOo ---

1. BELYDENIS

1.1 BELYDENISSKRIFTE

1.1.1 EIETYDSE BELYDENISSKRIF: ADVIES VAN DOSENTEVERGADERING

Die vergadering behandel die volgende verslag van die Dosentevergadering:

Besluit van die 64ste Algemene Kerkvergadering

Die vergadering gee die betrokke teologiese dosente opdrag om saam met die HTV ondersoek te doen na die noodsaak en/of wenslikheid van die opstel van 'n nuwe eietydse belydenisskrif, naas die bestaande Reformatoriese belydenisskrifte en die ekumeniese simbole en die volgende gewone Algemene Kerkvergadering dienooreenkomstig te adviseer (Besluitebundel 64ste Algemene Kerkvergadering p 74).

Verslag

Vooraf

- * Die Dosentevergadering het hom van die staanspoor gewillig verklaar om hierdie saak nie alleen in samewerking met die HTV nie, maar ook met die Raad vir Kerk en Teologie te bestudeer. Dit is skriftelik én mondeling so oorgeedra.
- * Hierdie samewerking het nie gerealiseer nie.
- * Die Dosentevergadering het sy eie beplanning gedoen. Daarvolgens is (a) 'n eendaagse simposium van die dosente van die fakulteit op Donderdag, 16 Oktober 1997 oor die opdrag gehou, (b) sal die dosente artikels lewer wat in die HTS 54/4 gepubliseer sal word en (c) sal die VTT van 1999 daaroor handel.
- * Na die afhandeling van die simposium meen die dosente dat hulle genoegsame konsensus oor hierdie saak bereik het om advies daaroor te kan lewer.

Die Dosentevergadering het sy advies oor 'n eietydse belydenisskrif aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê. Die Kommissie het na behandeling van die advies dit na die Dosentevergadering terugverwys met opmerkings en die versoek om dit te hersien. Die verslag is verwerk en opnuut aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê maar dit is vir 'n tweede keer terugverwys.

Die Dosentevergadering het daarna besluit om die verslag onveranderd aan die Algemene Kerkvergadering voor te lê vir behandeling.

Die advies lui soos volg:

Advies oor die noodsaak en/of wenslikheid van die opstel van 'n nuwe eietydse belydenisskrif.

- * Daar bestaan verskeie redes waarom 'n nuwe belydenisskrif noodsaaklik mag word, waarvan die volgende waarskynlik die belangrikste is:
 - ** Krisis in die kerklike leer of lewe.
 - ** Groot verskuiwings in die werklikheids- of teologiese verstaan van die Kerk se lidmate en 'n taamlike algemene gevoel dat die bestaande belydenisskrifte op geen wyse meer uitgelê kan word om aan die nuwe verstaan uitdrukking te gee nie.
- * Die dosente is eenstemmig daaroor dat nie een van hierdie faktore tans sodanig van toepassing geag kan word dat dit 'n nuwe belydenisskrif noodsaak nie.
- * Aan die ander kant is dit moontlik en waarskynlik meer verantwoordelik om die ekumeniese simbole en Reformatoriese belydenisskrifte by wyse van hermeneuse en aktualisering opnuut aan die woord te stel.
- * Daar bestaan trouens verskeie uitstekende werke wat dit doen. 'n Bibliografiese verwysingslys kan opgestel word en aan belangstellende predikante beskikbaar gestel word. Indien nodig kan vanuit kerklike kringe teoloë byeengebring word om aan 'n derglike werk oor 'n seleksie van geloofsartikels saam te werk.
- * Voorts was daar ook eenstemmigheid oor die noodsaaklikheid dat die bewoording van die kerklied kontemporêre geloofsuitdrukking behoort te bevat en dat dit nie net in geykte, tradisionele uitdrukkings moet geskied nie. Die aktiewe deelname van die lidmate aan die liturgie moet werklik belydend wees.
- * Laastens is die moontlikheid genoem dat die Kerk na moderne belydenisse kyk wat reeds bestaan. Twee dokumente wat genoem is, was die Barmense Teologiese Verklaring van 1934 (as oriëntasiedokument) en die Leuenberger Konkordie van 1973. Laasgenoemde is reeds deur die meeste Calvinistiese en Lutherse kerke in Europa onderteken.

BESLUIT

1. Die aanbeveling van die Dosentevergadering word aanvaar.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Dr H Stoker van die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika kom ter vergadering.

GROETEBOODSKAPPE

Groeteboodskappe is ontvang van

- * die gemeente Oostelike-Pietersburg
- * die gemeente Villieria.

VERKIESING VAN VISEVOORSITTER

'n Herstemming vind plaas tussen prof APB Breytenbach en dr JH Breytenbach.

Prof APB Breytenbach word verkies.

VERKIESING VAN VISESKRIBA

Die vergadering stem vir 'n viseskriba.

DIE VERGADERING VERDAAG VIR MIDDAGETE.

--- oOo ---

HERVATTING VAN DIE VERGADERING NA MIDDAGETE OP MAANDAG 5 OKTOBER 1998

VERKIESING VAN VISESKRIBA

'n Herstemming vind plaas tussen ds APJ Beukes, dr JH Breytenbach en ds JPJ Wagenaar.

1.1.2 BESPREKING OOR DIE BELYDENISSKRIFTE

**Die voorsitter reël dat punt 2.2.1.7 (v) saam met beskrywingspunt 1.1.2
behandel word**

Handhawing van die leer en belydenis van die Kerk

Die Raad het die volgende oor die leer en belydenis saamgestel:

"Die Bybel

Oral en altyd waar die Kerk byeenkom bely hy sy geloof op grond van die Heilige Skrif, die Bybel.

Teen die agtergrond van die onsekerheid wat deesdae oor die Bybel geskep word, word die vraag al dringender: Glo en bely die Kerk nog steeds dat die Bybel die enigste en volkome openbaring is wat ons van God ontvang waardeur ons glo, soos geformuleer in NGB Art 7?:

Die volkomenheid van die Heilige Skrif

Ons glo dat hierdie Heilige Skrif die wil van God volkome bevat en dat alles wat die mens vir sy saligheid moet glo, daarin volkome geleer word.

Aangesien die hele wyse waarop God deur ons gedien moet word, daarin breedvoerig beskrywe is, mag ook niemand, selfs nie die apostels nie, anders leer as wat ons reeds deur die Heilige Skrif geleer word nie - ja, al was dit ook 'n engel uit die hemel, soos die apostel Paulus sê (Gal 1:8).

En aangesien dit verbode is om iets by die Woord van God by te voeg of daarvan weg te laat (Deut 12:32), blyk dit duidelik dat die leer daarvan heeltemal volmaak en in alle opsigte volkome is.

Ons mag ook geen geskifte van mense, hoe heilig die mense ook was, met die Goddelike Skrif gelykstel nie; ook mag ons nie die gewoonte of die groot getalle of oudheid of die opvolging van tye of van persone, of kerkvergadering of verordeninge of besluite met dié waarheid van God gelykstel nie, want dié waarheid is bo alles.

Alle mense is immers uit hulleself leuenaars en nietiger as die nietigheid self (Ps 62:10). Ons verwerp daarom met ons hele hart alles wat nie met hierdie onfeilbare reël ooreenkom nie, soos die apostels ons leer as hulle sê: Ondersoek elkeen, ondersoek of sy gees van God afkomstig is (1 Joh 4:1). En: As daar iemand na julle toe kom wat 'n ander leer bring, moet julle hom nie in julle huise ontvang nie (2 Joh 1:10).

Die Apostolicum

Die Kerk bely:

Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde.

Hierdie belydenis word uitgebrei in Nederlandse Geloofsbelydenis (NGB) Art 1:

Die enige God

Ons glo almal met die hart en bely met die mond dat daar 'n enige en enkelvoudige geestelike wese is wat ons God noem.

Hy is ewig, onbegryplik, onsienlik, onveranderlik, oneindig, almagtig, volkome wys, regverdig, goed en die alleroorvloedigste fontein van alles wat goed is.

En in die Heidelbergse Kategismus (HK):

Sondag 9

Vraag 26: Wat glo jy as jy sê: Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde?

Antwoord: Ek glo dat die ewige Vader van ons Here Jesus Christus wat die hemel en aarde met alles wat daarin is, uit niks geskep het en deur sy ewige raad en voorsienigheid nog onderhou en regeer, ter wille van sy Seun Christus, my God en Vader is. Op Hom vertrou ek so dat ek nie daaraan twyfel dat Hy my, met alles wat vir my liggaam en siel nodig is, sal versorg nie. Hy sal ook al die kwaad wat Hy in hierdie jammerdal oor my beskik, tot my beswil verander, omdat Hy dit as 'n almagtige God kan en ook as 'n getroue Vader wil doen.

Sondag 10

Vraag 27: Wat verstaan jy onder die voorsienigheid van God?

Antwoord: Die almagtige en oral teenwoordige krag waardeur Hy hemel en aarde en al die skepsels asof met sy hand nog onderhou en so regeer dat lower en gras, reën en droogte, vrugbare en onvrugbare jare, voedsel en drank, gesondheid en siekte, rykdom en armoede en alles, ons nie per toeval nie, maar uit sy Vaderhand toekom.

Vraag 28: Wat baat dit ons dat ons weet dat God alles geskep het en dit nog deur sy voorsienigheid onderhou?

Antwoord: Dat ons in alle teëspoed geduldig en in voorspoed dankbaar kan wees. Verder dat ons ook vir die toekoms 'n vaste vertroue in ons getroue God en Vader kan stel, dat geen skepsel ons van sy liefde sal skei nie, aangesien alle skepsels só in sy hand is dat hulle sonder sy wil nie kan roer of beweeg nie.

In die lig van sommige teologiese uitsprake en tendense ontstaan die brandende vraag wyd in die Kerk by lidmate en ampsdraers:

Glo en bely ons Kerk nog die werklikheid dat die onsienlike God die Skepper is van die hemel en die aarde en al die ander sienlike en onsienlike dinge en dit steeds onderhou, regeer en daaroor beskik soos dit verduidelik word in die vergelyking van die pottebakker en die klei (Jer 18:1vv, Rom 9:20vv)?

(Geslote werklikheidsverstaan, deïsme, ontologiese spreke, nie-geontmitologiseerde God).

Die Kerk bely:

(Ek glo) En in Jesus Christus, sy eniggebore Seun, ons Here;
 wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore is uit die maagd Maria;
 wat gely het onder Pontius Pilatus, gekruisig is, gesterf het en begrawe is en
 neergedaal het na die hel;
 wat op die derde dag weer opgestaan het uit die dode; wat opgevaar het na die hemel,
 en sit aan die regterhand van God, die Almagtige Vader,
 van waar Hy sal kom om te oordeel, dié wat nog lewe en dié wat reeds gesterf het.

As gevolg van die onrus en onsekerheid wat in die Kerk ingedra word deur die konstruksie en produksie veral uit buite-Bybelse bronne van 'n sogenaamde historiese Jesus teenoor Jesus Christus soos Hy in die Heilige Skrif geopenbaar word, ontstaan die volgende vrae:

Glo ons nog ondubbelsinnig:

- (a) Dat Jesus die Christus is soos die HK in vraag 29 en 31 ons geloof formuleer?

Vraag 29: Waarom word die Seun van God genoem: Jesus, wat Verlosser beteken?

Antwoord: Omdat Hy ons van al ons sondes verlos, en by niemand anders enige saligheid te sock of te kry is nie.

Vraag 31: Waarom word Hy Christus, wat Gesalfde beteken, genoem?

Antwoord: Omdat Hy deur God die Vader bestem en aangestel en met die Heilige Gees gesalf is tot ons hoogste Profeet en Leraar wat aan ons die verborge raad en wil van God aangaande ons verlossing ten volle bekend gemaak het; tot ons enigste Hoëpriester, wat ons met die enige offer van sy liggaam verlos het en met sy voorbeding gedurigdeur by die Vader vir ons intree; tot ons ewige Koning, wat ons met sy Woord en Gees regeer en ons by die verlossing wat verwerf is, beskerm en bewaar.

- (b) Dat Jesus Christus die eniggebore Seun van God die Vader is soos die Nicenum ons geloof formuleer?:

"...en in een Heer, Jesus Christus, die eniggebore Seun van God, verwek, nie gemaak nie, een in wese met die Vader;

(God uit God) Lig uit Lig, waaragtige God uit waaragtige God, verwek, nie gemaak nie, een in wese met die Vader:

Asook NGB Art 10:

Die Godheid van Jesus Christus

Ons glo dat Jesus Christus ten opsigte van sy Goddelike natuur die eniggebore Seun van God is. Hy is van ewigheid af gebore; Hy is nie gemaak nie en nie geskep nie, want dan sou Hy 'n skepsel wees; Hy is een wese met die Vader, ewig saam met Hom, die ewebeeld van die Persoon van die Vader en die afskynsel van sy heerlikheid (Heb 1:3) en in alles aan Hom gelyk. (Fil 2:6). Hy is van ewigheid die Seun van God en nie slegs sedert Hy ons natuur aangeneem het nie; só leer die volgende getuienisse ons as hulle met mekaar vergelyk word:

Moses sê dat God die wêreld geskep het, en die heilige Johannes sê dat alle dinge ontstaan het deur die Woord wat hy God noem. (Gen 1:1; Joh 1:3). Die apostel sê dat God die wêreld deur sy Seun gemaak het en ook dat God alle dinge deur Jesus Christus geskep het (Heb 1:2; Kol 1:16). So moet Hy wat God, die Woord, die Seun en Jesus Christus genoem word, dus reeds bestaan het toe alles deur Hom geskep is.

Hy is dus die ware, ewige God, die Almagtige, vir wie ons aanroep, aanbid en dien.

Asook HK - Vraag en Antwoord 33:

Vraag: Waarom word Christus die eniggebore Seun van God genoem, terwyl ons tog ook kinders van God is?

Antwoord: Omdat alleen Christus die ewige natuurlike Seun van God is, terwyl ons om sy ontwil tot kinders van God aangeneem is.

- (c) Dat Jesus Christus ontvang is van die Heilige Gees, gebore is uit die maagd Maria soos ons geloof geformuleer is in NGB Art 18?:

NGB Art 18: ...Hy is in die liggaam van die geseënde maagd Maria deur die krag van die Heilige Gees en sonder die toedoen van 'n man verwek. Hy het nie alleen wat die liggaam betref die menslike natuur aangeneem nie, maar ook 'n egte menslike siel, om so 'n werklike mens te wees. Want Hy moes sowel die siel as die liggaam aanneem om altwee te red, aangesien beide verlore was.

Asook HK - Vraag en Antwoord 35:

Vraag: Wat beteken: Wat ontvang is van die Heilige Gees, gebore is uit die maagd Maria?

Antwoord: Dat die ewige Seun van God, wat ware en ewige God is en bly, die ware menslike natuur uit die vlees en bloed van die maagd, Maria, deur die werking van die Heilige Gees aangeneem het. So is Hy tegelykertyd die ware nakomeling van

Dawid, in alles aan sy broers gelyk, behalwe die sonde.

- (d) Dat Jesus van Nasaret op die derde dag opgestaan het uit die dode volgens die skrifte soos 1 Kor 15:3vv en 12vv?

Asook geformuleer in die Nicenum: " ... en op die derde dag opgestaan het volgens die Skrifte;"

Asook HK - Vraag en Antwoord 45:

Vraag: Watter nut het die opstanding van Christus vir ons?

Antwoord: Eerstens het hy deur sy opstanding die dood oorwin, sodat Hy ons die geregtigheid wat Hy deur sy dood verwerf het, deelagtig kon maak. Tweedens word ons nou ook deur sy krag tot 'n nuwe lewe opgewek. Derdens is die opstanding van Christus vir ons 'n betroubare waarborg van ons salige opstanding.

Luk 24:37-43: Hulle het geweldig geskrik en bang geword en gedink hulle sien 'n gees. Hy sê toe vir hulle: "Waarom is julle so verskrik, en waarom kom daar twyfel in julle harte? Kyk na my hande en my voete: dit is tog Ek self, voel aan my en kyk! 'n Gees het tog nie vleis en bene soos julle sien dat ek het nie."

Toe hulle van blydskap en verwondering nog nie kon glo nie, sê Hy vir hulle: "Het julle hier iets om te eet?"

Hulle gee Hom toe 'n stuk gebakte vis. Hy het dit gevat en voor hulle oë geëet.

- (e) Dat Jesus opgevaar het en sit aan die regterhand van God, die Almagtige Vader, soos ons geloof ook geformuleer is in die nagmaalsformulier?:

Om dan nou met die ware hemelse brood, Christus, gevoed te word, moet ons geen verwagtinge van die brood en wyn as sodanig koester nie, maar ons in die geloof op Christus Jesus rig wat in die hemel is, waar Hy as ons Voorspraak aan die regterhand van sy hemelse Vader optree en waarheen die betrokke geloofsartikel ons ook wys.

Asook HK - Vraag en Antwoord 46:

Vraag: Wat verstaan jy onder: Wat opgevaar het na die hemel?

Antwoord: Christus is voor die oë van sy dissipels van die aarde af na die hemel opgeneem en Hy is daar vir ons ten goede, totdat Hy terugkom om reg te spreek oor die lewendes en die wat alreeds gesterf het.

Asook HK - Vraag en Antwoord 49:

Vraag: Watter nut het die hemelvaart van Christus vir ons?

Antwoord: Eerstens dat Hy in die hemel ons voorspraak by die Vader is. Tweedens dat ons ons menslike natuur in die hemel as 'n betroubare waarborg het dat Hy, as die Hoof, ook ons, sy lede, na Hom toe sal neem. Derdens dat Hy sy Gees as waarborg na ons toe stuur deur wie se krag ons soek na wat bo is, waar Christus is en aan die regterhand van God sit, en nie na wat op die aarde is nie.

- (f) Dat Jesus uit die hemel sal kom om te oordeel, dié wat nog lewe en dié wat reeds gesterf het soos ons geloof geformuleer is in die Heidelbergse Kategismus, vraag en antwoord 52?:

Vraag: Hoe word jy getroos deur die wederkoms van Christus om te oordeel, dié wat nog lewe en dié wat reeds gesterf het?

Antwoord: Dat ek in alle droefheid en vervolging dieselfde Persoon met gespanne verwagting as Regter uit die hemel verwag wat Hom tevore in my plek voor die regbank van God gestel en alle vervloeking van my weggeneem het. Verder: Dat hy al sy en my vyande in die ewige verdoemenis sal werp, maar my, saam met al die uitverkorenes, na Hom in die hemelse blydskap en heerlikheid sal neem.

Asook NGB Art 37:

Die laaste oordeel, die opstanding en die ewige lewe

Ons glo ten slotte, in ooreenstemming met die Woord van God, dat, wanneer die tyd gekom het wat die Here bepaal het - die tyd is vir alle skepsels onbekend - en die getal uitverkorenes volledig sal wees, ons Here Jesus Christus met groot heerlikheid en majesteit uit die hemel sal kom, liggaamlik en sigbaar, soos Hy opgevaar het (Hand 1:11), om Homself as regter oor die lewendes en die dooies aan te kondig, terwyl Hy hierdie ou wêreld aan vuur en vlam sal prysgee om dit te suiwer. Dan sal, gedagvaar deur die stem van die aartsengel en deur die geklank van die basuin van God, alle mense mans, vroue en kinders, wat van die begin van die wêreld af tot die einde toe geleef het, persoonlik voor hierdie groot Regter verskyn (1 Tess 4:16). Want al die dooies sal uit die aarde opstaan, hulle siele saamgevoeg en verenig, elkeen met sy eie liggaam waarin hy geleef het. En hulle wat dan nog sal lewe, sal nie soos die ander sterwe nie, maar in 'n oogwink verander en uit verganklikheid onverganklik word.

Dan sal die boeke, dit is die gewetens, geopen en die dooies geoordeel word (Openb 20:12) volgens wat hulle in hierdie wêreld gedoen het, of dit goed was of kwaad (2 Kor 5:10). Ja, die mense sal rekenskap moet gee van elke ligsinnige woord wat hulle gesê het (Matt 12:36) al beskou die wêreld dit slegs as kinderspel en tydverdryf;

en dan sal al die geheime bedrog en huigelary van die mense in die openbaar voor almal oopgevelek word.

Daarom is die gedagte aan hierdie oordeel vir die oortreders en goddeloses met reg ontsettend en skrikwekkend, maar vir die vromes en uitverkorenes begeerlik en troosryk. Want dan sal hulle volle verlossing voltooi word, en hulle sal daar die vrugte ontvang van die moeite en lyding wat hulle gedra het. Hulle onskuld sal deur almal erken word, en hulle sal die verskriklike wraak sien wat God oor die goddeloses sal voltrek, wat hulle in hierdie wêreld wreed vervolgt, verdruk en gekwel het.

Maar die goddeloses sal deur die getuienis van hulle eie gewete tot erkenning van hulle skuld gebring word; hulle sal onsterflik word, dog slegs om gepynig te word in die " ... ewige vuur wat vir die duiwel en sy engele voorberei is" (Matt 25:41).

Die gelowiges en uitverkorenes, daarenteen, sal met heerlikheid en eer gekroon word. Die Seun van God sal hulle naam voor God, sy Vader (Matt 10:32) en sy uitverkore engele bely (Op 3:5); alle trane sal van hulle oë afgevee word (Op 21:4); dan sal dit bekend word dat hulle saak, wat tans deur baie regters en owerhede as ketters en goddeloos veroordeel word, die saak van God is. En as 'n beloning uit genade sal die Here self so 'n heerlikheid aan hulle gee as wat die hart van 'n mens nooit sou kon bedink nie. Daarom verwag ons hierdie groot dag met sterk verlange om die beloftes van God in Jesus Christus, ons Here Christus, ons Here ten volle te geniet.

- (g) Die opstanding van die vlees soos ons geloof geformuleer is in die Heidelbergse Kategismus, vraag en antwoord 57?:

Vraag: Watter troos gee die opstanding van die vlees aan jou?

Antwoord: Dat nie alleen my siel na hierdie lewe dadelik tot Christus, sy Hoof, opgeneem sal word nie, maar dat ook hierdie selfde liggaam van my, deur die krag van Christus opgewek, weer met my siel verenig en aan die heerlike liggaam van Christus gelykvormig sal word.

Asook NGB Art 37: Sien hierbo onder (f).

Asook in die Begrafnisformule:

Daar dit die almagtige God behaag het om ons dierbare, tans gestorwe broer/suster, N, tot Hom te neem; daarom vertrou ons sy/haar liggaam aan die verganklikheid toe, in die vaste en sekere hoop van die opstanding tot die ewige lewe deur ons Here Jesus Christus, wat ons vernederde liggaam aan sy verheerlikte liggaam gelyk sal maak en ons tot Hom sal neem in ewigheid.

BESLUIT

1. Die vergadering neem kennis van die uiteensetting van die Raad vir Ouderlinge oor die leer en belydenis van die Kerk.
2. Die volgende aanbevelings van die Raad word aanvaar:
 - (a) Standpunte wat van die belydenis afwyk, sal in die Kerk hanteer word soos voorgeskryf in die Kerkorde.
 - (b) Geen afwykende en dubbelsinnige interpretasie van hierdie belydenis is as standpunt in die verkondiging toelaatbaar in die Kerk nie.

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN PRETORIA WYSIGING VAN ORDINANSIE 1.1.2: ONDERTEKENINGSFORMULE

Ordinansie 1.1.2 (Kerkorde bl 4) word gewysig om soos volg te lees:

Ek verklaar dat ek die leer wat uitgedruk is in die drie formuliere van eenheid, naamlik die Nederlandse Geloofsbelydenis, die Heidelbergse Kategismus en die Dordtse Leerreëls onderskryf en dat ek oortuig is dat dit in ooreenstemming is met die Woord van God. Ek beloof om my in my verkondiging deur hierdie leer te laat lei. Ek beloof ook om my te hou aan die Kerkorde van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. By oortreding daarvan sal ek my onderwerp aan die oordeel van die bevoegde kerklike vergaderings.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
2. Slegs die woord "volkome" word in die Ondertekeningsformulier weggelaat.

HERVATTING NA MIDDAGETE

1.1.3

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN ZEERUST
DUIDELIKHEID OOR BELYDENIS VAN DIE KERK**

In die lig van brandende vrae, die onsekerheid en onrus wat sommige teologiese uitsprake en tendense in die Kerk veroorsaak, spreek die vergadering hom duidelik uit oor die betekenis van die Kerk se belydenis vir die Kerk, soos verwoord in die Twaalf Artikels.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt verval.
2. Die Dosentevergadering kry opdrag om, met die reg van koöptering van medewerkers, kommentare te skryf op die belydenisskrifte vir gebruik deur ouderlinge en lidmate.

1.2 **VERSLAG VAN RAAD VIR BELYDENIS EN LITURGIESE GESKRIFTE**

1.2.1 **SAMESTELLING EN FUNKSIONERING**

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte.

1.2.2 **UITSTAANDE OPDRAG WAT NIE AAN DIE 64STE ALGEMENE KERK-
VERGADERING VOORGELÊ IS VIR BEHANDELING NIE: ALTERNATIEWE
BEVESTIGINGSFORMULIER VIR PREDIKANTE**

Die vorige Raad kon nie daarin slaag om 'n alternatiewe bevestigingsformulier vir predikante te finaliseer vir behandeling tydens die 64ste Algemene Kerkvergadering nie.

Die Raad het opdrag ontvang om die formulier te finaliseer en aan die 65ste Algemene Kerkvergadering voor te lê.

Die Raad het die opdrag nie afgehandel nie en gee die volgende verduideliking: Die Raad het geoordeel dat daar 'n grondige studie oor die ampte gedoen moet word voordat hierdie opdrag afgehandel kan word. Die nuwe Kerkorde moet ook daarin verdiskonteer word. Die studie oor die ampte is in alle erns begin, maar die goedkeuring van die nuwe Kerkorde het die finalisering van die opdrag vertraag.

Alhoewel daar reeds 'n konsepformulier opgestel is, word dit nie aan die Algemene Kerkvergadering voorgelê nie weens die onafgerondheid daarvan. Die Raad versoek dat die opdrag kontinueer.

BESLUIT

1. Die opdrag word aan die nuutverkose Raad opgedra vir afhandeling en voorlegging aan die 66ste Algemene Kerkvergadering.

1.2.3 OPDRAGTE ONTVANG VAN DIE 64STE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering neem kennis van opdragte wat die Raad ontvang het vir afhandeling en voorlegging aan die 65ste Algemene Kerkvergadering.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

1.2.4 TAAK DEUR DIE NUUT SAAMGESTELDE RAAD GEÏDENTIFISEER

Die Raad het homself ten doel gestel om die vertaling van die Dordtse Leerreëls saam met die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika ter hand te neem.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die nuutverkose Raad gaan voort met die taak.

1.2.5 TAKE EN OPDRAGTE WAT DEUR DIE RAAD HANTEER EN/OF AFGEHANDEL IS

Die Raad het tydens die tyd en tydperk tot sy beskikking aan die volgende take en opdragte aandag gegee:

1.2.5.1 **Paltz doopformulier**

Die Paltz doopformulier is aan die 64ste Algemene Kerkvergadering voorgelê.

Die 64ste Algemene Kerkvergadering het soos volg besluit:

- * Die Paltz doopformulier word nie in die Diensboek opgeneem nie.
- * Die formulier word verwys na die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte vir verdere studie met inagneming van studie wat reeds gedoen is.
- * Die verwysings na "Jesus en die kindertjies" soos dit in die Paltz doopformulier en die klassieke formuliere gebruik word as motivering vir die kinderdoop, word in die studie verdiskonteer. Ander Bybelgedeeltes kan meer dienlik wees.

BESLUIT

1. Die Paltz doopformulier word nie in die Kerkboek opgeneem nie.

1.2.5.2 Alternatiewe doopformulier

Die vergadering behandel die volgende alternatiewe doopformulier wat deur die Raad voorgelê word:

Formulier

Die opdrag om te doop word sedert die vroegste tye deur die kerk uitgevoer. Die doop dui die verlossing aan wat deur die evangelie verkondig word en is in tweeërlei opsig ons inlywing in die liggaam van Christus.

Die doop dui in die eerste plek op die inlywing in die liggaam van Christus. Om ingelyf te wees beteken om deel te word van Christus, wat inhou dat ons saam met Jesus Christus die dood ingaan, saam met Hom uit die dood as oorwinnaars opstaan en saam met Hom lewe in 'n nuwe lewe.

In die tweede plek word ons deur die doop ingelyf in die kerk van Christus. Hierdie kerk word beheers deur Sy Gees, en almal wat glo, deel in hierdie gawe wat Hy gee.

Ons word hierdeur geroep om in liefde en eensgesindheid met mekaar te lewe en die gawes wat ons van God ontvang ten behoeve van mekaar aan te wend. Dan dink ons nie meer aan onself nie, maar aan ons naastes en aan wat vir hulle goed is en hulle in die geloof opbou (Rom 15:1 en 2).

Omdat die doop dit alles beteken en tot stand bring, word dit bedien aan almal vir wie Christus gesterf het sodat hulle tot hulle redding deur hierdie sakrament onherroeplik aan Hom verbind mag word.

Gebed

Kom laat ons bid!

Ons Vader wat in die hemel is, ons dank U dat ons deur die doop opnuut daarvan verseker word dat U ons en ons kinders se sonde vergewe.

Ons dank U dat die doop vir ons die teken is dat ons en ons kinders ingelyf mag wees in die liggaam van Jesus Christus en dat ons so deur Hom verlos word tot 'n nuwe lewe.

Ons dank U dat ons almal deel mag wees van u kerk om hier u Goddelike gawes te ontvang.

Ons bid dat U die ouers sal toerus met genade, wysheid en geloof om hierdie kinders so in die geloof op te voed en te onderrig dat hulle u Naam sal bely en tot u eer sal lewe.

Dit bid ons deur u Seun, Jesus Christus.

Amen.

Vrae

Die doopouers word nou opgeroep om op die volgende vrae te antwoord:

- * Aanvaar u dat die verlossing wat deur die evangelie van Jesus Christus verkondig word, ook vir ons kinders bedoel is?
- * Aanvaar u dat ons kinders deur die doop tot hulle redding onherroeplik aan Christus verbind word?
- * Belowe u om u kinders voortdurend hieroor te onderrig en te laat onderrig?

Wat is hierop u antwoord?

Antwoord: Ja.

Wanneer die doop bedien word, sê die bedienaar telkens:

(...Naam...) Ek doop jou in die naam van die Vader, die Seun en die Heilige Gees.
Amen.

Die gemeente kan die gedooptes en hulle ouers 'n seënbede toesing.

BESLUIT

1. Die formulier word na die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte terugverwys met kommentaar wat ontvang is.
2. 'n Alternatiewe doopformulier word daargestel.
3. Ringsvergaderings voer bespreking oor nuwe formuliere voordat dit aan die 66ste Algemene Kerkvergadering voorgelê word.
4. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wys 'n komitee aan wat saam met die opstellers van die formuliere, die formuliere verwerk tot bevrediging.
5. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering keur die formuliere in hulle verwerkte vorm goed en lê dit aan die volgende Algemene Kerkvergadering voor vir goedkeuring.

1.2.5.3 Alternatiewe nagmaalsformulier

Die vergadering behandel die volgende alternatiewe nagmaalsformulier wat deur die Raad voorgelê word:

Gemeente van ons Here, Jesus Christus

- * Dit blyk uit die Nuwe Testament dat daar drie dimensies is ten opsigte waarvan die nagmaal van die Here van betekenis is vir dié wat gelowig daaraan deelneem. Dit het naamlik vir ons betekenis wat betref die verlede, die hede en die toekoms.

Ten opsigte van die verlede

- * dui die handeling met die brood op ons deelkry aan die verlossing wat Christus deur sy kruisdood "vir ons" bewerk het. Dit beteken dat ons deur in Hom te glo, saam met Hom gesterf en opgestaan het en daarom deel het aan die nuwe lewe in en deur Hom.
- * Verder dui die handeling met die beker op ons deelkry aan die nuwe bedeling wat deur Christus se bloed tot stand gebring is, wat inhou dat ons met God versoen is en nou in die regte verhouding met Hom lewe.

Ten opsigte van die hede dui die nagmaal op ons gemeenskap met die liggaam van Christus:

- * Enersyds dui dit op ons gemeenskap met die lewende Here waardeur ons weer eens ons verbondenheid met Hom beleef. So word ons opnuut verseker van die volgehoue betoning van sy vergewende liefde en genade, en van die toerusting en bystand van sy Gees.
- * Andersyds dui die nagmaal op die gemeenskap met die gemeente as die liggaam van Christus waardeur ons weer eens ons onderlinge verbondenheid met mekaar nie alleen beleef, bevestig en betoon nie, maar ons ook opnuut tot hierdie verbondenheid in eensgesindheid, liefde en sorg vir mekaar verbind.

Ten opsigte van die toekoms

- * word ons daarvan verseker dat om hier en nou deur middel van ons viering van die nagmaal aan die lewende Here deel te hê, beteken dat ons deel het aan die Here van die toekoms, die Here wat kom en altyd weer kom om vir ons verlossend teenwoordig te wees
- * is die nagmaal vir ons die waarborg van die onvervreembare toekomsdimensie van ons lewe, dit wil sê dat ons lewe in verbondenheid met Christus oor tyd en wêreld heen strek
- * laat die nagmaal ons nou reeds vooruit deel kry aan die lewe "by die Here" sodat ons nooit hoef te twyfel dat ons ewig saam met Hom sal lewe nie
- * word ons deur die nagmaal daarvan verseker dat ons nie die toekoms hoef te vrees nie, aangesien die toekoms, net soos onself, aan God behoort.

Om dan nou in die geloof só aan die tafel van die Here deel te mag hê, laat ons bid: (Vir die res volg die patroon van die bestaande formuliere).

BESLUIT

1. **Die formulier word na die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte terugverwys.**

1.2.5.4 **Studie oor die Apostolicum en die Niceense Geloofsbelijdenis**

Die vergadering neem kennis van die volgende studiewerk van die Raad:

- (i) Apostolicum: Artikel 2

Vertaling van unicum (enige/uniek); monogenes (unieke-een nun); monogennes-eniggebore (dubbel nun).

Prof JH Koekemoer het die saak voorlopig nagegaan en hy bevind dat

- * die Apostolicum 'n baie lang geskiedenis het (150 NC en selfs voor dit)
- * die eerste tekste nie lees "Jesus Christus" nie, maar wel "Christus Jesus". Dit kom uit die martelaartyd en fokus op die Christus/Messias wat die enigste hoop is
- * die belydenis van Jesus as die "enige" Seun van God later as die "eniggebore" Seun vertaal word
- * die Latynse teks dwarsdeur "unicum" gebly het wat "enige" of "unieke" beteken
- * die Apostolicum uit 'n tyd kom toe die keiser as "seun van god-godeseun" gesien is. Die Christene het geantwoord: Jesus Christus is nie net 'n godeseun nie - Hy is die unieke/enige Seun van God. Vir dogmatici sê eniggebore, enige, unieke presies dieselfde.

Karl Barth is van mening dat vertalers eniggebore vertaal het om die innige band tussen God en Jesus te omskryf. (Die band tussen moeder en kind). Dus het die vertaling nie ingesluit nie.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(ii) Apostolicum: Artikel 4

Die voorstel van die Raad tydens die 64ste Algemene Kerkvergadering dat die komma in Artikel 4 verskuif word tot na "Pilatus" sodat die teks lees: ".... wat gely het, onder Pontius Pilatus gekruisig is,", is nie aanvaar nie. Dit is na die Raad terugverwys met die opdrag om die Susterkerke in Suid-Afrika oor die aangeleentheid te raadpleeg en weer 'n voorlegging te doen.

Die Raad stel sy dilemma oor die opdrag in 'n skrywe aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gedateer 23 Februarie 1996 soos volg:

- * Word van die Raad verwag om eie inisiatief te neem om met die Susterkerke of moontlike soortgelyke rade van die Susterkerke te skakel?
- * In watter stadium moet onderhandel word, in die voorbereidende fase of dalk eers nadat die Raad iets op die tafel het?

- * Wil die Kommissie nie oorweeg om 'n ad hoc-studiekommissie aan te stel op voetspoor van die opdrag rondom die Dordtse Leerreëls, wat dan amptelik in samewerking met die Susterkerke opdrag kry om die Apostolicum nuut te vertaal nie? Moontlik kan die Nicenum en die Athanasium ook aandag kry.

Die Kommissie het die skrywe by sy vergadering in Junie 1996 behandel en die volgende besluit aan die Raad deurgegee:

- * Die benoeming van 'n ad hoc-studiekommissie soos deur die Raad versoek, word nie oorweeg nie, aangesien die hersiening en vertaling van die geloofsbelydenisse, belydenisskrifte en ander soortgelyke take juis die werk van die Raad is. Die Raad kan self 'n ad hoc-studiekommissie benoem indien hy dit nodig ag.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering sal self inisiatief neem om met die Susterkerke te onderhandel sodra 'n finale dokument deur die Raad op die tafel geplaas word.

Die skrywe het volgens die Raad hom nooit bereik nie, en daarom is die uitvoering van die opdrag nie voortgesit nie.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**
- 2. Die opdrag word gekontinueer.**

(iii) Apostolicum: Artikel 8 en 9

Die 64ste Algemene Kerkvergadering het die Raad se voorstel oor die vertaling van Artikel 8 en 9 van die Apostolicum nie aanvaar nie en soos volg besluit:

- * Die vergadering versoek die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte om studie en aanbevelings te doen oor
 - ** die artikel in die Apostolicum wat lees: "... die wederopstanding van die vlees ..."
 - ** die artikel in die Geloofsbelydenis van Nicea wat lees: "... ons bely een doop tot vergifnis van sonde ..."

Prof JH Koekemoer is op 'n laat stadium versoek om die studiewerk te onderneem. Hy rapporteer soos volg:

In 'n poging om die uitsprake binne die twee geskifte te verstaan het ek begin om ook na die historiese konteks van die uitsprake te vra.

Een doop tot vergifnis van sonde

Hier sal onder andere aandag gegee moet word aan die Belydenis van die Konsilie van Nicea in 325, die belydenis van die Konsilie van Konstantinopel in 381 en die belydenis van die Konsilie van Chalcedon in 451.

Omdat die belydenis uit die Oosterse Kerk afkomstig is, sal ook gekyk moet word na die Griekse kerkvaders en die invloed van hulle beskouing op die formulering.

Vrac op die tafel is onder andere:

- * Wat is die betekenis van "een"? (én Baptismá)
- * Wat beteken "een doop tot vergifnis van sonde"?

Op die oog af lyk dit of die Griekse vaders onder andere Cyrillus van Jerusalem, Chrisostymus en die Kappadosiërs se gedagtes in die rigting dui dat kinders nie gedoop kan word "tot vergifnis van sonde" nie, eenvoudig omdat hulle as sondeloos beskou is.

'n Verdere vraag is op welke wyse "een doop" teruggaan na Efesiërs 4 vers 5. Het "een" te doen met "eenmalig", "onherhaalbaar" of al bogenoemde en nog meer?

Watter rol het die vraag na die doop van mense wat uit afgeskeie bewegings of sogenaamde ketterye gekom het, gespeel? Dit het vir my duidelik geword dat 'n indringender studie nodig is om reg te laat geskied aan die opdrag. Om 'n verantwoorde teologiese verklaring te kan gee is verdere studie dus belangrik. Ek het bepaalde bronne, ook uit die buiteland aangevra en is tans daarmee besig.

Wederopstanding van die vlees

Dieselfde tipe argumente hierbo genoem is ook hier ter sprake. Daarom word 'n verstaan binne eie konteks voorop geplaas. 'n Betekenisvolle verstaan vir die eie tyd sal daarna op die tafel geplaas word.

BESLUIT

1. Die opdrag word gekontinueer.

1.2.5.5 Alternatiewe bevestigingsformuliere vir ouderlinge en diakens

Die Raad het hierdie opdrag nie afgehandel nie. Die verduideliking is gestel in 1.2.2.

BESLUIT

- 1. Die opdrag word aan die nuutverkose Raad opgedra vir afhandeling en voorlegging aan die 66ste Algemene Kerkvergadering.**

1.2.5.6 Gebedeboek

Die Gebedeboek is afgehandel en in die Kerk beskikbaar gestel.

BESLUIT

- 1. Die Raad word bedank vir die afhandeling van die taak.**

1.2.5.7 Alternatiewe begrafnisformuliere

Die alternatiewe begrafnisformuliere is teologies, redaksioneel en taalkundig deur die Raad hersien en in die nuwe Diensboek opgeneem.

BESLUIT

- 1. Die Raad word bedank vir die afhandeling van die taak.**

1.2.6 HERSIENING EN VERTALING VAN DIE DORDTSE LEERREËLS SAAM MET DIE GEREFORMEERDE KERKE VAN SUID-AFRIKA

Die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte het die uitnodiging van die Gereformeerde Kerke aanvaar om die huidige vertaling van die Dordtse Leerreëls te hersien. 'n Nuwe vertaling uit die oorspronklike Latyn wat ook leerstellig en taalkundig verantwoord kan word, is as doelwit geformuleer. Dr JP Labuschagne en prof MJ Mans is benoem om namens die Raad en die Kerk aan die taak deel te neem.

Die Deputate van die Gereformeerde Kerke het gesukkel om met die taak 'n begin te maak. Prof S Simpson, wat nie 'n teoloog is nie, maar 'n taalkundige, het die vertaalwerk op sy eie onderneem. Die nuut vertaalde teks is aan die Deputate en die Raad voorgelê sonder die moontlikheid om kommentaar te lewer of enige bydrae te

lewer. Die werkwyse en die vertaling wat te letterlik gedoen is, is nie vir die Raad aanvaarbaar nie. Die Gereformeerde Kerke se Sinode het die vertaling met slegs enkele wysigings, aanvaar.

Die Raad oordeel dat die bestaande vertaling van die Dordtse Leerreëls in die Kerkboek gehandhaaf moet word. Dr Labuschagne en prof Mans het die opdrag ontvang om die vertaling van prof Simpson en die bestaande vertaling te evalueer en 'n voorstel in die verband te formuleer. Die saak word dus gekontinueer.

BESLUIT

- 1. Die nuutverkose Raad handel die opdrag af.**
- 2. Ds EG Fourie word vir die afhandeling van die taak gekoöpteer.**

1.2.7 ANDER TAKE WAT DEUR DIE RAAD HANTEER IS

Die vergadering neem kennis van die volgende:

1.2.7.1 Formulerings van die Apostolicum sonder ontologiese formulering en taalgebruik

Die Dosentevergadering het die volgende opdrag van die 64ste Algemene Kerkvergadering na die Raad verwys via die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering:

Die Dosentevergadering lê 'n ontwerp van 'n formulering van die Apostolicum voor waarin geen ontologiese formulering en taalgebruik voorkom nie.

Die Raad het die taak afgehandel .

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

1.2.7.2 Formulier vir die afneem van die openbare belydenis van geloof

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Raad versoek om 'n formulering in die Formulier vir die afneem van die Openbare Belydenis van Geloof in te bou sodat dit nie nodig is om ook die Formulier vir die Doop van Volwasseenes te behandel wanneer katkisante gedoop moet word nie. Die Raad het saamgestem

dat die vrae in die twee genoemde formuliere feitlik identies is. Verder was dit 'n paar dekades gelede algemene praktyk in die Kerk om katkisanse wat gedoop moes word, op grond van hulle belydenis wat afgelê is, te doop.

Die Raad aanvaar steeds die praktyk. Die aanbevole prosedure is soos volg:

Na die positiewe antwoord(e) op die vrae word by die formulier ingevoeg: *Nou word diegene wat ongedoop is, gedoop.*

Die Raad maak verder die volgende voorstel ten opsigte van die verklaring: *Vanweë die feit dat u gedoop is, en aanvaar ons u nou as belydende lidmaat(e) van die Kerk.*

Die Raad het ook aanbeveel dat die formuliere vir die bediening van die doop van Volwassenes steeds gebruik sal word in gevalle waar daar net ongedooptes is wat gedoop moet word.

Die gedagtes is in die nuwe Diensboek opgeneem.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

1.2.7.3 Hersiening van Diensboek: Tekswerwysings in die belydenisskrifte

Die Raad vir Prediking en Erediens wat verantwoordelik was vir die hersiening van die Diensboek, het die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte genader oor sy mening oor die gedagte dat die Bybelse tekswerwysings in die belydenisskrifte ooreenstem met die 1983 Bybelvertaling.

Die Raad het soos volg gereageer:

"Wat betref u mening dat die tekswerwysings in die belydenisskrifte ooreenstem met die '83 vertaling van die Bybel, die volgende:

Die saak is problematies omdat die 1983 vertaling 'n begripsvertaling is en nie 'n letterlike vertaling nie.

Die belydenisskrifte werk deurgaans met 'n letterlike vertaling. Indien die tekswerwysings met 'n begripsvertaling se weergawe vervang word, kan die argument van die belydenisskrif versteur word. Byvoorbeeld by die regverdigsleer sê die Dordtse Leerreëls, Artikel 22, saam met Paulus, dat ons deur die geloof alleen of deur die geloof sonder die werke geregverdig is (Rom 3:28; 1953 Vertaling).

Die 1983 vertaling het "geregverdig" met "vrygespreek" vertaal. Dit is teologies gesien twee verskillende sake.

Dit is hierdie Raad se standpunt dat indien die 1933 en 1953 vertaling plek-plek onbevredigend is, moet eerder van 'n beter letterlike vertaling nader aan die brontaal gebruik gemaak word om die belydenisskrif te verstaan.

Die Raad beklemtoon dat dit die Kerk se standpunt is dat die 1983 vertaling nie die 1933 en 1953 vertaling vervang nie. Dit mag gesien word as twee vertalings wat langsmekaar funksioneer. Daar is dus twee moontlikhede om die Bybel beter te verstaan.

Die Nederduitse Gereformeerde Kerk en die Gereformeerde Kerke wil elk 'n amptelike Bybel hê.

Die Nederduitse Gereformeerde Kerk het die 1983 vertaling gekies en die Gereformeerde Kerke vir die 1933 en 1953 vertaling.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk se standpunt is dat die oorspronklike Hebreeus en Grieks ons amptelike Bybel is. Die Nederduitsch Hervormde Kerk kies nie vir 1983 of 1933 en 1953 vertaling nie. Dit is twee vertalings van die Bybel.

Dit bly net vertalings - albei is goed bruikbaar in die beter verstaan van die Bybel.

Dit is hierdie Raad se mening dat die teksverwysings moet bly soos dit in die 1933 en 1953 vertaling staan omdat die vadere met 'n letterlike vertaling gewerk het.

Daar is altyd 'n brontaal en 'n ontvangertaal.

'n Brontaal kan nooit gelyk wees aan 'n ontvangertaal nie. Indien 'n keuse gemaak word vir 'n vertaling, sal dit altyd of nader of verder van die brontaal af wees. Daar moet gewaak word daarteen om die belydenisskrif te verander.

Waar die vadere tekste gebruik het wat blyk nie in die beste manuskripte/bronne voorkom nie, kan dit pertinent genoem word - soos die 1983 vertaling dit wel doen.

Die Raad beveel aan dat in die hersiene diensboek in 'n inleiding gesê word wat die Nederduitsch Hervormde Kerk se standpunt is oor die twee huidige vertalings."

BESLUIT

1. Kennis geneem.

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN JOHANNESBURG
GEBRUIK VAN HERSKREWE DOOPFORMULIER**

Die onderstaande herskrewe doopformulier word oorweeg as 'n bykomende of wisselformulier.

Motivering

Die Ringsraad vir Predikante van Johannesburg het studie gedoen oor die formulering van formuliere in hedendaagse Afrikaans. Op grond van die studie word die volgende aanbeveling gedoen:

Formulier vir die bediening van die doop aan die kinders van die gelowiges:

Geliefdes in ons Here Jesus Christus,

Ons verstaan van die doop kan in drie hoofpunte opgesom word:

- * Die eerste hoofpunt gaan oor die sonde en sondigheid van die mens.
 - * Die tweede hoofpunt gaan oor hoe ons van die sonde en sondigheid vergewe word.
 - * Die derde hoofpunt gaan oor die gevolg van die vergifnis wat ons ontvang, naamlik ons nuwe gehoorsaamheid en lewe van dankbaarheid.
- A. By die eerste hoofpunt bely ons: *Ons glo dat ons en ons kinders van ons eerste lewensomblik af sondig is.* Dit beteken dat ons in 'n toestand van sonde gebore word en dus van geboorte af onder die oordeel van God staan. Ons kan daarom nooit in die Koninkryk van God inkom nie, tensy ons weer gebore word.

Die eerste hoofpunt van die formulier herinner ons dus aan twee dinge:

- * ons is van nature sondig, reeds van geboorte af, en
 - * as God ons nie red nie is ons verlore, dit wil sê vir ewig van God ver-
vreem.
- B. Die tweede hoofpunt verduidelik dat die heilige doop vir ons demonstreer en bevestig dat die dood van Jesus Christus ons reinig van ons sonde. Hierdie hoofpunt sê dus vir ons die doop is meer as net 'n herinnering. Die doop bring vir ons opnuut dié boodskap: in Jesus Christus word ons sonde afgewas. Daarom is dit tegelyk 'n groot troos en 'n groot vreugde. In Jesus Christus wil die Drie-enige God ons sonde vergewe. Die doop bring die blye boodskap van God se redding vir almal wat aan Hom behoort. Daarom word ons gedoop in die Naam van die Vader, die Seun en die Heilige Gees.

Met die doop in die Naam van die *Vader* bevestig die Vader aan ons dat Hy 'n

nuwe verbond met ons sluit wat vir ewig bly staan. Ons voorreg in hierdie verhouding is dat God ons as sy kinders en erfgename aanneem. Omdat God ons as sy kinders aanneem, wil Hy ons as Vader in alles versorg. Hy wil ons ook beskerm teen kwaad, en sorg dat die beproewinge wat ons ervaar uiteindelik vir ons ten goede meewerk.

Met die doop in die Naam van die *Seun* bevestig die Seun aan ons dat Hy met sy bloed al ons sonde afwas. Hy laat ons in die geloof saam met Hom sterwe, sodat ons saam met Hom weer kan lewe. So word ons dan deur God van ons sonde bevry en deur Hom gesien as mense wat vrygespreek is en dus nie gestraf moet word nie.

Wanneer ons in die naam van die *Heilige Gees* gedoop word, verseker die Heilige Gees ons dat Hy in ons wil woon en aan ons die geloof wil skenk om lede van Christus se liggaam te wees. Dit doen Hy deur die verlossing wat ons in Christus ontvang, ons eie te maak. Die verlossing bestaan uit

- (a) die afwassing van ons sonde, en
- (b) die daaglikse vernuwung van ons lewe.

So werk Hy in ons om die verlossing ons eie te maak, tot ons uiteindelik in die ewige lewe deel sal wees van die gemeente van hulle wat gered is en sonder sonde sal wees.

- C. Die derde hoofpunt is dat God ons deur die heilige doop vermaan en verplig om op 'n nuwe manier aan Hom gehoorsaam te wees: Ons moet hierdie een en enigste God, Vader, Seun en Heilige Gees, met ons hele wese aanbid, vertrou en liefhê. Ons moet nou ophou met ons sondige bestaan. Dit kan ons doen deur nie meer in diens van die sonde te lewe nie, maar volkome in God se diens te staan. As ons soms in ons swakheid sondig, moet ons nie aan die genade van God twyfel nie, en ook nie aanhou met die verkeerde nie. Die doop is tog die bevestiging, die betroubare waarborg dat God 'n nuwe verbond met ons gesluit het wat vir ewig bly staan. Die doop getuig van 'n nuwe verhouding met God, waarin ons oortuig is van sy vergifnis. Dit is juis die versekering dat ons sonde vergewe is wat ons in staat stel om weerstand te bied teen die kwaad wat buite én binne ons is.

Alhoewel ons kinders hierdie dinge nie verstaan nie, is dit nie 'n rede om hulle nie te doop nie. Al weet hulle dit nie, staan hulle tog onder die oordeel van God omdat hulle ook sondaars is. Net so, sonder dat hulle dit weet, het Jesus Christus hulle in genade aangeneem. Dat God se genade ook ons kinders insluit, blyk reeds uit sy belofte aan Abraham. Die Here het hom verseker dat Hy 'n blywende verbond met hom en al sy nageslagte sluit, en dat Hy sy God sal wees, en ook die God van sy nageslag.

Die doop is die teken van die nuwe verbond wat God met die mens oprig, soos wat die besnydenis die teken was van die ou verbond tussen God en Israel soos dit in die Ou Testament beskryf word. Die kinders van gelowige ouers het saam met hulle ouers deel aan die nuwe verhouding wat God deur Jesus Christus met hulle tot stand bring. Daarom moet hulle gedoop word as sigbare en formele teken van hulle deelname aan die voorregte en verantwoordelikhede wat met daardie verhouding gepaard gaan.

Gebed

Here, ons bid dat U in U groot genade hierdie kind(ers) as u eie sal aanneem. Ons vra dat U hom/haar/hulle deur die werking van u Heilige Gees sal laat deel kry aan u Seun Jesus Christus, sodat sy dood hulle lewenskrag word. Bewerk in hulle die geloof, Here, dat hulle oortuig sal wees dat hulle saam met Hom reeds deel het aan die nuwe lewe. Bewaar hulle by hierdie geloof, sodat hulle ná hierdie aardse lewe saam met Hom in die ewigheid sal leef. Gee dat hulle teëspoed blymoedig sal verwerk en hulle lewe elke dag aan Christus sal wy, sodat hulle Hom getrou kan dien met vaste geloof, ware hoop en vurige liefde. Ons bid dat hulle in die geloof sinvol voor U sal leef, sodat hulle aan die einde van hulle lewe sonder spyt hierdie lewe sal verlaat. Mag dit ook so wees dat hulle eendag sonder vrees hulle Verlosser kan ontmoet.

Ons bid dit alles met vrymoedigheid deur ons Here Jesus Christus.

Amen.

Die doopouers word opgeroep om na vore te kom en op die vrae te antwoord wat aan hulle gevra sal word.

Geliefdes in die Here Christus, u het gehoor dat die doop deur God ingestel is om aan ons en ons kinders duidelik te maak dat Hy met ons en ons met Hom in 'n verhouding staan. Daarom moet ons nie bygelowige gedagtes daaroor hê, asof dit die doop self is wat 'n mens salig maak nie. Die toegang tot die ewige lewe verkry 'n mens nie deur 'n handeling nie, maar alleen deur die vrypraak van sonde op grond van die heilsdaad van Jesus Christus. Om vir almal te toon dat u dit glo en aanvaar, moet u eerlik op hierdie vrae antwoord:

- * Aanvaar u dat ons kinders in 'n toestand van sonde gebore word en dus van geboorte af onder die oordeel van God staan? Glo en bely u ook dat hulle deur Jesus Christus verlos is en daarom deur die doop as lidmate in sy gemeente opgeneem kan word?
- * Bely u dat die Ou en Nuwe Testament 'n boodskap dra waarin alles gesê word wat ons vir ons saligheid nodig het?

- * Ten slotte: Beloof u en is dit u vaste voorneme om hierdie kind(ers) van u, sodra hy/sy/hulle dit kan verstaan, self na die beste van u vermoë te onderrig oor hierdie groot waarheid, en ook verder te laat onderrig in die kategeseprogram van die Kerk?

Wat is hierop u antwoord?

Antwoord: Ja.

Die doop word bedien met die formule:

"N.N., ek doop u in die naam van die Vader, die Seun en die Heilige Gees.
Amen."

BESLUIT

- 1. Die doopformulier word in beginsel aanvaar.**
- 2. Die formulier word na die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte verwys vir hantering volgens die besluit in 1.2.5.2.**

--- oOo ---

2. AMPTE

2.1 DIENAARS VAN DIE WOORD

2.1.1 OPLEIDING EN VORMING VAN DIENAARS VAN DIE WOORD

2.1.1.1 Kuratorium

(i) Opdrag en samestelling

BESLUIT

1. Die vergadering neem kennis van die opdrag en samestelling van die Kuratorium.

2. Die Kuratorium word soos volg verkies:

**Dr PJ de Beer
Dr DJC van Wyk
Dr WA Dreyer
Dr HJ Botes
Dr JH Breytenbach
Ds JC van der Merwe
Dr Y Dreyer.**

(ii) Inleidende opmerkings

Binne die veranderende konteks in Suid-Afrika is die Kerk se teologiese opleiding aan die Universiteit van Pretoria gedurende die verslagtydperk, doelmatig ingerig en suksesvol bestuur. Hierdie inrigting en bestuur het plaasgevind binne die beleid van rasionalisasie wat beide in die Kerk en aan die Universiteit plaasgevind het. Programme is geherevalueer en die wyse waarop dit aangebied word, is opnuut onder die vergrootglas geplaas. Beide die Kuratorium vir Teologiese Opleiding en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het saam met die fakulteit aan die prosesse deelgeneem.

Ten einde beslag te gee aan die missie van die fakulteit en om die uitdagings van die naderende een-en-twintigste eeu die hoof te bied, is verdere gesprekke gevoer met bestuursinstansies aan die Universiteit en die Kerk. Die gesprekke het uitgeloop op 'n bestuursberaad wat gedurende November 1995 te Hammanskraal gehou is. By die geleentheid was beide die Kuratorium en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering volle gespreksgenote. Daar is besluit om die karakter en identiteit

van die fakulteit as 'n dinamies toekomsgerigte instansie, sistematies uit te bou sodat by 'n optimale rolvervulling uitgekom kan word en in kerklike vorming wetenskaplike uitnemendheid nagestreef kan word.

In die nastreef van bogenoemde is die volgende gespreksgenote geïdentifiseer:

- * Die rektorat van die Universiteit van Pretoria.
- * Die Fakulteit Teologie (Afd B).
- * Die Hervormde Teologiese Opleiding te Klipdrift.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk.
- * Die Kuratorium vir Teologiese Opleiding van die Nederduitsch Hervormde Kerk.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van die HKSA.
- * Ander kerke.

Die Dosentevergadering is tans besig om met behulp van subkomitees, die verskillende aspekte van teologiese opleiding te deurgrond.

Die volgende struktuurplan wat van die Kuratorium ontvang is, word behandel:

Die vergadering neem ook kennis dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering by sy vergadering op 18 September 1998 besluit het dat die twee poste by STNT teen 31 Desember vanjaar moet uitfasseer.

Rasionalisering en herstrukturering van die Fakulteit Teologie (Afd A)

Inleiding

Die veranderings wat die afgelope aantal jare in Suid-Afrika plaasgevind het en nog steeds plaasvind, het die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika nie onaangeroer gelaat nie. Die harde werklikheid is dat daar op feitlik elke vlak van die Kerk se lewe nuut gedink en nuut beplan moet word. Hierdie nuwe denke en beplanning waartoe omstandighede in die land ons dwing, het die woorde van ons Heer dat ons nie van hierdie wêreld is nie maar dat ons tog in hierdie wêreld is, weer baie duidelik in ons gemoed ingeprent.

Die vergaderings van die Kerk wat verantwoordelik is vir en gemoed is met teologiese opleiding, het die afgelope aantal jare gedink oor en beplan vir die situasie waarin ons tans verkeer. Daar is onder andere op 28 Augustus 1998 'n beraad gehou oor die toekoms van die Kerk se teologiese opleiding. In hierdie beplanning is uitgangspunte wat vir die Kerk ononderhandelbaar is, geïdentifiseer. Daarby is die saak van beweeglikheid, naamlik dat die Kerk steeds moet kan kies hoe teologiese opleiding moet geskied indien omstandighede verder versleg of dalk verbeter, deur die beplanners as 'n beginselsaak aanvaar. Die resultate van die beplanning word

hiermee aan die Algemene Kerkvergadering voorgelê met die versoek dat daaroor die nodige besluite geneem sal word.

Uitgangspunte wat vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika ononderhandelbaar is

- * Teologiese opleiding van predikante aan 'n universiteit is noodsaaklik vir al die wesenlike funksies van die Kerk.
- * Die opleiding moet, om reggeaarde dienaars van die Woord te lewer, so ver as moontlik onder kerklike beheer staan.
- * Aspekte van die opleiding wat die etos van die Kerk raak, moet onder die volle beheer van die Kerk staan.
- * In die opleiding moet 'n hoë akademiese standaard gehandhaaf word wat gerugsteun word deur navorsing in die teologiese wetenskap en wat wêreldwyd erkenning geniet.
- * Naas die algemene vormende onderrig aan 'n universiteit, moet toegespitste opleiding en afronding voornemende predikante toerus vir hulle dienswerk.

Vaste gegewenhede

- * Die Kerk kan in die huidige omstandighede nie meer die hoë koste van sy teologiese opleiding bekostig nie.
- * Die staat is nie meer bereid om universiteitsopleiding wat 'n bepaalde geloofsgroep of kerk bedien, te subsidieer nie.
- * Die teologiese opleiding van die Kerk kan dus nie meer in sy huidige vorm voortbestaan nie.
- * Die Universiteit van Pretoria het hom baie sterk uitgespreek vir die behoud van die Fakulteit Teologie.
- * Die Fakulteit Teologie moet egter omskep word in 'n fakulteit van die Universiteit wat nie onder die beheer van kerke staan nie.

Samesprekings oor die toekoms van die Fakulteit Teologie

Verteenwoordigers van die Dosentevergadering het, onder leiding van die dekaan en met die medewete van die Kuratorium, die afgelope jaar samesprekings gevoer met lede van die Rektorat en met verteenwoordigers van Afdeling B. Uit hierdie samesprekings het die volgende belangrike sake na vore gekom:

- * Die universiteitsowerhede het hulle bereid verklaar om
 - ** dié kerklike belangegroep wat gehelp het om teologiese opleiding die afgelope dekades in stand te hou, geleentheid te gee om vanaf 1 Januarie 2000 oor 'n tydperk van vyf jaar te migreer na 'n enkele universiteitsfakulteit
 - ** ooreenkomste te sluit met rolspelers wat verkies om self bepaalde aspekte van hulle opleiding in geakkrediteerde kolleges aan te bied
 - ** tot 31 Desember 2004 nie druk uit te oefen op die twee deelnemende kerke om 'n groter finansiële bydrae te maak tot teologiese opleiding as waartoe daar kontraktueel ooreengekom word op 1 Januarie 2000 nie
 - ** nie dosente wat op 31 Desember 2004 aan die Fakulteit Teologie verbonde is, voortydig uit diens te stel nie
 - ** die herrangskikking van 'n vaste aantal poste deur die kuratoria van die deelnemende kerke, gedurende die migrasietydperk toe te laat.
- * Hierdie toegewings is egter onderworpe aan die volgende voorwaardes:
 - ** Die verteenwoordigers van die huidige twee afdelings van die Fakulteit Teologie moet tot 'n vergelyk kom oor die struktuur van die Fakulteit vanaf 1 Januarie 2000 tot 31 Desember 2004.
 - ** Die twee afdelings moet bewys lewer dat hulle ernstig is met die herstrukturering en rasionalisering van die Fakulteit.
 - ** Vanweë huidige studentegetalle kan die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika met slegs ses poste toetree tot die nuwe Fakulteit Teologie op 1 Januarie 2000.
 - ** Alhoewel die twee deelnemende kerke tot 31 Desember 2004 nog betekenisvolle inspraak sal hê in die Fakulteit, moet nuwe prosedure vir aanstellings reeds vanaf 1 Januarie 2000 geld by die Fakulteit.

Rasionalisasiedoelwitte vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

Teen die agtergrond van die voorafgaande inligting is dit in belang van die Kerk om die volgende stappe te neem:

- * Die Kerk tree op 1 Januarie 2000 met ses poste toe tot die nuwe bedeling van teologiese opleiding aan die Universiteit van Pretoria.

- * Op 1 Januarie 2000 vestig die Kerk sy eie Teologiese Kollege wat in 'n geakkrediteerde verhouding met die Universiteit van Pretoria staan, maar wat volledig deur die Kerk beheer, bestuur en bekostig word. Hierdie Teologiese Kollege word aanvanklik bedryf met een voltydse hoof en 'n sekretariële diens. Die dienste van deeltydse dosente wat ook by die Fakulteit kan klasgee, word in die vestigingstyd ingekoop. Die Kuratorium kan besluit om later meer voltydse aanstellings te maak, of die personeel en programme van die Kollege aan te pas soos wat dit tot die Kerk se beste voordeel is. Dosente wat by die Fakulteit aangestel is, kan vanselfsprekend gebruik word om doseerwerk by die Kollege te behartig. Hervormde Teologiese Studies word ook uit die Kollege beheer en bedryf.

Rasionalisasiestappe wat die Kerk moet neem voor 31 Desember 1999

- * Die poste by STNT word uitgefaseer teen 31 Desember 1998. Dit word onder andere genoodsaak deur die tekort op die 1999-begroting van die Fakulteit Teologie (Afdeling A).
- * Vervroegde aftrede van professore wat pensioenbare leeftyd bereik het, word oorweeg met die oog op die verkleining van Afdeling A tot ses poste teen 31 Desember 1999.

Akkommodering van persone wat uit diens gestel word

Die Kuratorium en ander bevoegde liggame van die Kerk sal die posisie van persone wat in die rasionalisasieproces deur aftree- en afleggingspakkette uit diens gestel word, sorgvuldig moet oorweeg en sake so probeer orden dat dit vir diegene wat verliese gaan ly, die minste ontwrigting sal meebring.

Voorstel van die Kuratorium

In die lig van die voorafgaande inligting en motivering het die Kuratorium soos volg besluit:

- * Die vestiging van 'n enkele teologiese fakulteit onder beheer van die Universiteit van Pretoria, word in beginsel aanvaar.
- * Die opheffing van die poste by STNT word goedgekeur.
- * Die Kuratorium kry opdrag om in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering
 - ** die gunstigste moontlike posisie vir die Kerk se teologiese opleiding by die Universiteit van Pretoria te beding

- ** voorkeur te verleen aan die vestiging en inbedryfstelling van die Kerk se eie Teologiese Kollege op 1 Januarie 2000
- ** poste by die Fakulteit Teologie vanaf 1 Januarie 2000 tot 31 Desember 2004 só te herrangskik dat dit tot die beste voordeel van die Kerk sal wees
- ** die rasionalisering van die Fakulteit Teologie (Afdeling A) só te bestuur dat dit met die minste ontwrigting en verlies vir die huidige dosente verloop.

DIE VERGADERING VERDAAG VIR AANDETE

Goedgekeur en geteken te Pretoria op 6 Oktober 1998.

VOORSITTER

SKRIBA

--- oOo ---

HERVATTING VAN VERGADERING NA AANDETE OP MAANDAG 5 OKTOBER 1998

Die vergadering hervat die besprekings oor die teologiese fakulteit.

BESLUIT

1. Die vestiging van 'n enkele teologiese fakulteit onder beheer van die Universiteit van Pretoria, word in beginsel aanvaar.
2. Die opheffing van die STNT word aanvaar.
3. Die Kuratorium kry opdrag om in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering
 - * die gunstigste moontlike posisie vir die Kerk se teologiese opleiding by die Universiteit van Pretoria te beding
 - * voorkeur te verleen aan die vestiging en inbedryfstelling van die Kerk se eie Teologiese Kollege op 1 Januarie 2000
 - * poste by die Fakulteit Teologie vanaf 1 Januarie 2000 tot 31 Desember 2004 s6 te herrangskik dat al ses die tradisionele vakdisiplines teen die jaar 2004 verteenwoordig sal wees en dit tot die beste voordeel van die Kerk sal wees
 - * die rasionalisering van die Fakulteit Teologie (Afd A) s6 te bestuur dat dit met die minste ontwrigting en verlies van die huidige dosente verloop.
4. Die uitdiensstelling van teologiese dosente en ander predikante met besondere opdrag, word omskryf en gereel analoog aan die uitdiensstelling van gemeentepredikante.

(iii)

Studentegetalle

Die dalende studentegetalle van vorige jare was 'n bron van kommer. Daar is baie moeite gedoen om in 'n binne-kerklike gesprek intensief aan die saak aandag te gee. Dit lyk tans of die balans herstel is.

Verskillende pogings om voorgraadse studentegetalle te stabiliseer was suksesvol. Verder is daarin geslaag om nagraadse getalle te verhoog. Wat nagraadse studente betref, het die samewerkingsooreenkoms met die HTO vrugte afgewerp. 'n Aantal

studente is tans by die fakulteit se nagraadse programme ingeskryf. Drie studente het reeds hulle Honneurs-grade suksesvol voltooi. Nagraadse studente is ook in die Kerk gewerf veral vir die MDiv-studie en die nuutingestelde MA (Teologie) programme. Die fakulteit is terdeë bewus daarvan dat hy eerstens in diens van die Nederduitsch Hervormde Kerk geroep is. Derhalwe word alle programme so georganiseer dat die fakulteit se diens aan die Kerk nie skade sal ly nie.

Bo en behalwe die 59 volttydse studente is 69 studente tans met nagraadse studie besig.

Die fakulteit is daarvan oortuig dat predikante aangemoedig moet word om hulle studieverlof te gebruik om vir studieprogramme aan die fakulteit in te skryf. Dit kan nie alleen tot voordeel van die fakulteit strek nie, maar ook 'n enorme bydrae lewer om die gehalte van kerklike teologie te dien.

Die studente openbaar 'n positiewe gees binne die fakulteit. 'n Stelsel van dosente- en studentevoogde is gevestig en lewer 'n positiewe bydrae tot studente-inspraak binne die fakulteit. Verder word dosente op 'n vasstaande program deur studente geëvalueer. Studentevertewoordigers neem sitting op die dosenteraad en die fakulteitsraad.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

ORDE VAN DIE VERGADERING

GROETEBOODSKAPPE

Groeteboodsappe is ontvang van die

- * Deyzel-gesin van Oostelike-Pietersburg
- * gemeente Ottosdal
- * gemeente Villieria
- * Eendrachtkring.

GELUKWENSE

- * Ds LJ van Rensburg word gelukgewens met sy verjaarsdag.

AANSLUITING BY VERGADERING

Die volgende afgevaardigdes kom met geloofsbriewe gedurende die loop van die dag ter vergadering op 5 Oktober 1998:

GEMEENTE	PREDIKANT(E)	OUERLING(E)
Bosmansrus	PJHS Pienaar	F van Rensburg
Pietermaritzburg	P Harmzen	
Eben Haëzer Pretoria		A Jonkers
Noordelike-Pietersburg	PJ Snyders	TJ de Jager
Premiermyn	JP van Greunen	
Premiermyn	ME van Greunen	
Edenvale	SFC Ras	
Welgelegen-Pietersburg	AG Ungerer	
Gerdau		NMJ Grobler

VERKIESING VAN VISESKRIBA

Ds APJ Beukes word verkies.

VERSKONINGS

Die volgende verskonings is ontvang:

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Dr JH Vorster	Verwoerdburg	Volle sitting
Ds DF Fourie	Kempton	5/10/98 - Heeldag
Ds J Fourie	Krugersdorp-Noord	5/10/98 9:00 - 10:45
Ds CB Enslin	Phalaborwa	Hele sitting
Ds WH Barnard	Stilfontein	5/10/98 - Heeldag
Prof WC van Wyk	Dosent aan UP	Periodiek - Volle sitting
Oudl JG Koekemoer	Melville	5/10 98 - Hele sitting

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Ds RJ Coertze	Montana	5/10/98 - 10:00 - 14:00
Ds HN Kloppers	Magaliesburg	5/10/98 - 11:00 - 18:00
Dr DJC van Wyk	Warmbad	5/10/98 - 14:30 - 19:00
Ds JJ McDonald	Roodepoort	5/10/98 - 9:00 - 10:45
Oudl PJP van Zyl	Krugersdorp-Noord	5/10/98 - 9:00 - 10:45
Ds BM Dupper	Bloemhof/Christiana	6/10/98 - 9:00 - 16:00
Ds WRT Hindley	Randfontein-Midpark	8/10/98 - 14:30 - sluiting 9/10/98 - 14:30 - 19:00
Prof JLP Wolmarans	Leondale	5/10/98 - 14:30 - sluiting 6/10/98 - 19:00 - 21:30 8/10/98 - Heel dag
Oudl HAC Wolmarans	Leondale	5/10/98 - 14:30 - 21:30 6/10/98 - 19:00 - 21:30 8/10/98 - Heel dag
Ds AM Nel	Rietspruit	9/10/98 - 8:30 - 18:00
Ds LA Nel	Emeritus	Volle sitting
Ds SJ Oosthuizen	Stilfontein-Wes	8/10/98 - 14:00 - 21:30
Ds JJ Prinsloo	Jeffreysbaai	5/10/98 - 9:00 - 13:00
Oudl AD Greyling	Edenvale	Volle sitting
Ds AV van Staden	Stoffberg	7/10/98 - 8:30 - 14:30
Oudl FG Joubert	Stoffberg	7/10/98 - 8:30 - 14:30
Ds PJ Botha	Parys	6/10/98 - 8:30 - 18:00
Ds SP Nolte	Oostelike Pietersburg	6/10/98 - 18:00 - 21:00 7/10/98 - Volle sitting
Oudl JJA Cronje	Oostelike Pietersburg	6/10/98 - 18:00 - 21:00 7/10/98 - Volle sitting
Oudl DB Grobbelaar	Donegal	5/10/98 - 14:30 - 21:30
Ds DS Jacobs	Klerksdorp	9/10/98 - Heeldag

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Ds PA Geyser	Dosent UP	5/10/98 - 14:00 - 18:00
Ds PJ Botha	Witbank-Suid	7/10/98 - 8:30 - 14:00
Ds E Oosthuizen	Losberg	5/10/98 - 14:30 - 15:45
Ds HJMW Pretorius	Schoemansdal	5/10/98 - 14:00 - 18:00
Ds CL van den Berg	Emeritus	Volle sitting
Dr JA van Biljon	Kliniese Sielkundige	5/10/98 - 8/10/98 Alle oggend en middag- sittings 9/10/98 - 10/10/98 Volle sitting
Ds W de V Sauer	Pretoria-Wes	7/10/98 - Volle sitting
Ds DZ du Plessis	Beroep afwagtend	Volle sitting
Ds BJ van Staden	Emeritus	Volle sitting
Prof LJS Steenkamp	Dosent UP	5/10/98 - 14:30 - 15:45
Ds JJC Koekemoer	Harrismith	6/10/98 - 14:30 - 21:30 7/10/98 - 8:30 - 21:30
Ds ST Opperman	Elandspoort	5/10/98 - 14:30 - 18:00 6-8/10/98 - 14:30 - 18:00 9/10/98 - 8:00 - 13:00
Ds AN van Niekerk	Carletonville	5/10/98 - 18:00 - 21:30
Ds G Rocher	Carletonville	5/10/98 - 18:00 - 21:30
Oudl PFJ van Vuuren	Carletonville	5/10/98 - 18:00 - 21:30
Dr PJ van Zyl	Grimbeeckpark	5/10/98 - 18:00 - 21:30 6/10/98 - 8:30 - 13:00
Ds TL Botha	Ottosdal	5/10/98 - 15:20 - 18:00

VERKIESING VAN PREDIKANTE AS LEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir twee predikante as lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

HERVATting VAN BESPREKINGS OOR DIE TEOLOGIESE FAKULTEIT

(iv) Personeel

Die personeel van die Fakulteit Teologie (Afd A) is soos volg saamgestel:

Dogmatiek en Christelike Etiek	- Prof JH Koekemoer wat ook as dekaan optree
Godsdiens en Sendingwetenskap	- Prof PJ van der Merwe
Kerkgeskiedenis	- Prof SJ Botha
Praktiese Teologie	- Prof TFJ Dreyer
Ou Testamentiese Wetenskap	- Prof APB Breytenbach Prof PM Venter
Nuwe Testamentiese Wetenskap	- Prof AG van Aarde Prof GMM Pelser
STNT	- Prof MJ du P Beukes Prof LJS Steenkamp
Bybelkunde	- Prof LC Bezuidenhout Ds PA Geyser

Die personeel se vergoeding word soos volg hanteer:

- * Die ses departementshoofde word volgens die formule van die kontrak tussen die Universiteit van Pretoria en die Kerk vergoed.
- * Die tweede dosente in Ou- en Nuwe Testament en die twee dosente in die STNT word deur die Kerk vergoed.
- * Bybelkundedosente word volgens die kontrak tussen die Kerk en die Universiteit vergoed.

Die fakulteit word bedien deur twee sekretaresses:

- * Die sekretaresse van die dekaan word deur die Universiteit vergoed.
- * Die ander sekretaresse word deur die Kerk vergoed. Sy hanteer die HTS, die werk van die STNT en verskaf hulp aan dosente wanneer nodig.

Daar word verder gebruik gemaak van 17 deeltydse dosente. Met die uitsondering van twee, word deeltydse dosente deur die Kerk vergoed. Oor hierdie reëling is die fakulteit baie dank aan die Kerk verskuldig.

Prof AG van Aarde stel kortliks die volgende oor die HTS

- * Minder as die helfte van die predikante is ingeteken op die HTS. Die HTS is afhanklik van sy intekenare. Dit is daarom belangrik om in te teken op die blad.
- * Die HTS genereer normaalweg ongeveer R500 000 vir die teologiese fakulteit. Vanjaar sal dit ongeveer R700 000 beloop.
- * Artikels van persone buite die Kerk kon nie geweier word nie. Daar is steeds ruim geleentheid vir predikante van die Kerk om te publiseer.

Dr JH Breytenbach versoek dat teoloë van die Kerk hulle artikels in Afrikaans moet publiseer.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(v) Onderrig en navorsing

Binne die fakulteit sorg goedbeplande studiehandleidings, lesings- en seminaarprogramme dat suksesvolle en sinvolle opleiding plaasvind. Die opleiding is eerstens daarop gerig dat studente gevorm sal word om predikante in die Nederduitsch Hervormde Kerk te kan wees. Derhalwe word nie alleen aandag aan akademiese onderrig gegee nie, maar ook aan praktykgerigte vorming. In die proses word die persoon wat opgelei en gevorm word ook deeglik in ag geneem. 'n Herevaluering van die struktuur waarbinne die opleiding plaasvind en van die opleidingsprogramme het bepaalde tekortkominge uitgewys. Aanpassings in die program is reeds aangebring. Die blokstelsel is onder andere aangepas om sodoende aan bepaalde aspekte van die opleiding meer kontakure te gee. Om dit te kan bereik is die akademiese jaar verleng. Studente het positief op die veranderinge gereageer.

Daar is ook oorgegaan tot die vestiging van 'n gesamentlike onderrigkomitee tussen Afdelings A en B. Die bedoeling van die vestiging van die komitee is om

- * 'n diplomaprogram in samewerking met Nasionale Kolleges te vestig
- * leiding te gee oor hoe departemente mekaar tot hulp kan wees om sodoende onnodige duplisering in die opleiding uit te skakel.

Ontwikkeling op tegnologiese gebied het die saak van telematiese onderrig ook op die fakulteit se tafel geplaas. Omdat dit vir die toekoms baie moontlikhede bied, word die hele aangeleentheid ondersoek. Terwyl die Universiteit van Pretoria 'n

afdeling geskep het wat telematiese onderrig organiseer, veroorsaak dit dat die fakulteit met redelike gemak die pad sal kan bewandel.

Navorsing bly in die fakulteit 'n belangrike aspek van die werk. Goeie teologiese opleiding is nie denkbaar sonder gehalte navorsing nie.

'n Navorsingskomitee hou noukeurig toesig oor die navorsing wat onder meer op die volgende wyses uitgevoer word:

- * Individuele navorsing.
- * Interdisiplinêre navorsing wat deur kollegas gesamentlik onderneem word. Die uitsette van hierdie navorsing word tegelyk gebruik by die voortgesette opleidingsprogramme van predikante.
- * Kerklike navorsingsprojekte. Hieronder word veral die studiestukke en teologiese advies wat aan die Kerk gelewer word, verstaan.
- * Navorsing word ook in samewerking met ander binnelandse en buitelandse vakgenote onderneem. Hierdie programme bring verskeie kolleges na die kampus en eie kolleges word instaat gestel om ander kampusse te besoek. Sinvolle gesprekke met kollegas, selfs oor vakgrense heen, word so gestimuleer.

Navorsing in die fakulteit kan nouliks bedink word sonder die Hervormde Teologiese Studies (HTS). In akademiese kringe, ook in die buiteland, word die blad hoog aangeslaan. Die groot finansiële steun van die Nederduitsch Hervormde Kerk word hier met dankbaarheid geboekstaaf. Die redaksie se uitgesproke beleid is om die HTS so saam te stel dat akademiese uitnemendheid en kerklike verbondenheid mekaar nie sal teenstaan nie. Die bedoeling van die samestelling van stof is sodanig dat beide akademici en predikante en selfs ingeligte lidmate leesstof in die HTS sal vind. Tegelyk word gepoog om 'n teologiese gesprek oor 'n wye terrein te laat plaasvind. Eie standpunte word op die wyse nie alleen getoets nie, maar ook aan die wye akademiese gemeenskap bekend gestel. Dit is juis hierdie bekendheid en hoë standaard van die HTS wat daartoe bygedra het dat die fakulteit die afgelope drie jaar etlike honderde duisende rande aan inkomste kon verdien. Dit sou nie moontlik gewees het sonder harde werk van die dosente nie. Daarom kan die groot hoeveelheid en hoë kwaliteit van navorsingsuitsette van dosente nie onvermeld verbygaan nie. Binne die Universiteit lewer dit 'n onberekenbare bydrae tot die hoë akademiese aansien van die fakulteit. Vir sy bydrae as redakteur van hierdie uitmuntende teologiese tydskrif, die oudste in die land, word prof AG van Aarde hartlik bedank.

BESLUIT

- 1. Die dosente word bedank vir die uitmuntende wyse waarop studente van die Kerk onderrig word.**
- 2. Die dosente word in die besonder bedank vir navorsing wat gedoen is en gelukgewens met navorsingsresultate.**
- 3. Dank en waardering word in die besonder betuig teenoor prof AG van Aarde wat as redakteur van die HTS sorgdra vir die hoë standaard wat in die tydskrif gehandhaaf word.**

(vi) Fakulteitstrukture

Die werklikheid van rasionalisering het die fakulteit gedurende die verslagtydperk ten nouste geraak.

As deel van die poging het prof JJ Engelbrecht met pensioen afgetree. Ds PA Geyser is vanaf Kital na Bybelkunde verskuif om op die wyse 'n besparing by Kital te bewerkstellig.

Die Universiteit het beweeg in die rigting van 'n gedesentraliseerde bestuursstelsel. Dit het veroorsaak dat die dekaan ook die finansiële bestuur van die fakulteit moes behartig.

Die bestuur moet in alle opsigte plaasvind binne die parameters wat die Kerk en die Universiteit daarstel. Omdat die finansiële parameters 'n tekort op die fakulteitsbegroting aangedui het, het die dekaan die Kuratorium versoek om aan die saak aandag te skenk. Die Kuratorium het bepaalde voorstelle geformuleer wat aan die vergadering voorgelê sal word.

Dit moet gemeld word dat die Kerk steeds sy voorneme te kenne gegee het om sy teologiese opleiding aan die Universiteit van Pretoria gevestig te hou. Derhalwe neem die Kuratorium ook deel aan gesprekke vir die daarstelling van 'n nuwe struktuur waarbinne teologiese opleiding gehuisves kan word. Die duidelike wens van die Kerk is dat geen nuwe struktuur hom van seggenskap oor sy eie predikantsopleiding moet ontnem nie. Om die gesprek oor herstrukturering sinvol te laat verloop, is 'n Dekanekomitee bestaande uit drie persone uit elke fakulteitsafdeling gevorm. Die resultate van gesprekke word na die Kuratorium teruggevoer om dit te bespreek en te evalueer. Die gesprekke vind in 'n positiewe gees plaas en is goed op dreef. Die totale plan sal aan die Algemene Kerkvergadering vir evaluering en besluit voorgelê word.

BESLUIT

- 1. Die vergadering neem kennis van die fakulteitstrukture veral na afloop van rasionalisering.**

(vii)

Sentrum vir Teologiese Navorsing en Toerusting

Praktykvorming van studente bly steeds 'n hoë prioriteit. Daarom sal dit binne die beoogde plan vir teologiese opleiding opgeneem en aan die Algemene Kerkvergadering voorgelê word.

Om sy navorsings- en toerustingsprogramme sinvol te bestuur, maak die fakulteit van die struktuur van die STNT gebruik. Die volgende aspekte van die fakulteit se werk is op die wyse bestuur en aangebied:

- * Navorsing en publikasie van die HTS.
- * Hermeneutiese studiegroep.
- * Tafelgesprekke.
- * Simposia.
- * Bybelskole.
- * Teologiese adviese aan die Nederduitsch Hervormde Kerk.
- * Voortgesette Teologiese opleiding.
- * Praktijkopleiding van studente.
- * Begeleiding van studente.
- * Fakulteitsdae.
- * Kursusse.
- * Van Selms Leeskamer. Die leeskamer is 'n trots vir die fakulteit en die boekversameling word stelselmatig op register geplaas.

BESLUIT

- 1. Die vergadering neem kennis dat die fakulteit gebruik maak van die struktuur van die STNT om sy navorsings- en toerustingsprogramme sinvol te bestuur.**
- 2. Die saak word gelaat totdat die stigting van die Kollege vir Teologiese Opleiding afgehandel is.**

(viii) Hervormde Teologiese Opleiding

Die akkreditering van die Hervormde Teologiese Opleiding (HTO) by die Universiteit van Pretoria is in 'n ooreenkoms vasgelê. Die erkenning van die opleiding by HTO op die wyse, het veroorsaak dat verskeie van HTO se studente reeds by die fakulteit vir nagraadse programme ingeskryf is. Drie van die studente het reeds hulle honneurskwalifikasies verwerf en is tans ingeskryf vir MA (Teologie). So word gehalte onderrig verskaf wat ook tot voordeel van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika (HKSA) is.

Tans word 'n groot deel van die opleiding by die HTO deur dosente van die fakulteit behartig. Op sy beurt doseer die hoof van die HTO ook aan die fakulteit.

BESLUIT**1. Kennis geneem.**

(ix) Toesig oor die onderrig deur die teologiese dosente

Die Kuratorium bly deurgaans op die hoogte van die aktiwiteite van die dosente deur middel van gereelde verslaggewing deur die dekaan.

Hierbenewens is die Kuratorium voortdurend in gesprek met die Dosentevergadering oor 'n wye reeks aangeleenthede, onder andere:

- * Teologiese opleiding en vorming van studente.
- * Opleiding en navorsing in die Fakulteit Teologie.
- * Teologie en die kritiese wetenskap.
- * Geloof en normatiewe denke.

Die Kuratorium voer ook individueel gesprekke met die onderskeie dosente om hom te vergewis van enige probleme met die opleiding en vorming van dienaars van die Woord.

BESLUIT**1. Kennis geneem.**

(x) Teologiese studente

(a) *Studente aangeleenthede*

Die volgende getal studente was oor die loop van die drie jaar aan die fakulteit verbonde:

	1996	1997	1998
BA I	5	13	15
BA 2	9	5	12
BA 3	7	12	7
Totaal	21	30	34

	1996	1997	1998
BD I	6	8	8
BD2	9	6	8
BD 3	8	9	7
Totaal	23	23	23

(b) *Finansiële ondersteuning*

Die Kerk maak, deur die Teologiese Opleidingsfonds, dit moontlik om finansiële ondersteuning aan studente te bied sodat hulle opgelei kan word as predikante van die Kerk.

Die steun geskied deur middel van rentevrye beurslenings, merietebeurse en rentedraende lenings. Terugbetaling van die gedeelte van die beurslenings wat terugbetaalbaar is, geskied onder baie gunstige voorwaardes. Die Raad van Finansies is ook tegemoetkomend teenoor die studente wat afstudeer en lank wag vir beroepe.

Die Teologiese Opleidingsfonds word versterk deur erflatings en skenkings van lidmate en instansies. Die rente-opbrengs van sodanige skenkings word aangewend in die vorm van beurse of lenings.

Vanweë die beperkte aantal standplase vir predikante het die Kuratorium sedert 1989 die aantal beurslenings beperk tot tien per jaar.

Op 31 Desember 1997 het die Teologiese Opleidingsfonds en diverse beursfondse die volgende saldo's getoon:

Algemene Teologiese Fonds	R 971 647
Beurs en Leningsfondse	<u>R2 601 010</u>
Totaal	<u>R3 572 657</u>

Die Kuratorium en die Raad van Finansies stel tans ondersoek in na die voortsetting van die vereistes om twee borge te bekom vir studielenings.

Borgstelling word 'n al hoe groter probleem en studente kom onder druk as gevolg van die feit dat slegs ouers nog bereid is om so 'n borgstelling te ondersteun.

Die bedrae betrokke raak ook betreklik hoog aangesien klas- en losiesgelde relatief duur geword het.

As teenvoeter vir borgstelling kan die moontlikheid ondersoek word om 'n uitkeerpolis te vestig en die student te verplig om sê 50% van die premie maandeliks te betaal, terwyl die ander 50% teen sy studierekening gedebiteer kan word.

Die voordeel hiervan is dat die studieskuld oor die tydperk van 6 of 7 jaar studie gedek word wat dan die student die geleentheid gee om met 'n baie klein skuld las sy bearbeiding te kan begin.

'n Voorbeeld van die koste verbonde aan so 'n uitkeerpolis kan soos volg lyk:

Termyn: 8 jaar

Polis	-	Flexi-Uitkeer Suiwer
Portefeulje	-	Reëlmatige Bonusse
Termyn	-	8 Jaar
Gelykblywende termyn voordeel	-	R60 000 (Doodsdekking)
Ongeskiktheidsdekking	-	R60 000
Uitkeer @ 12% geprojekteer	-	R65 400
Premie aanpasser 12%	-	Inflasie gekoppel
Jaarpremie	-	R3 592.44

Termyn: 13 jaar

Polis	-	Flexi-Uitkeer Suiwer
Portefeulje	-	Reëlmatige Bonusse
Termyn	-	13 Jaar
Gelykblywende termyn voordeel	-	R60 000 (Doodsdekking)
Ongeskiktheidsdekking	-	R60 000
Uitkeer @ 12% geprojekteer	-	R116 037
Premie aanpasser 12%	-	Inflasie gekoppel
Jaarpremie	-	R3 592.44

Bogenoemde is gebaseer op 'n manspersoon, ouderdom 20 en 'n nie-roker.

(c) ***Evaluering, keuring en begeleiding***

Die Evalueringskomitee kry jaarliks geleentheid om nuwe voornemende teologiese studente te evalueer met die oog op ampsgeskiktheid en aanbevelings aan die Kuratorium te maak met betrekking tot erkenning as student van die Kerk en toekenning van beurse en/of beurslenings. In sommige gevalle is die kandidaat geadviseer om eerder 'n ander studierigting te volg.

Gedurende die verslagtydperk het die Evalueringskomitee onderhoude gevoer met al die kandidate wat vir evaluering aangemeld het. Die besonderhede word hieronder uiteengesit.

JAAR	AANTAL KANDIDATE	AANVAAR MET BEURSLENING	AANVAAR SONDER BEURSLENING	NIE AANVAAR NIE
1995 vir 1996	13	10	1	2
1996 vir 1997	9	9	0	0
1997 vir 1998	19	19	0	0
TOTAAL	41	38	1	2

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(xi) Slotopmerkings

Die Fakulteit Teologie (Afd A) is trots op sy geskiedenis. Die vermoë van die dosente om gehalte teologie te beoefen en te doseer bied hoop vir die toekoms. Daarom word die toekoms met vertroue tegemoet gegaan. Die vertroue is dat 'n nuwe struktuur gevestig kan word wat wetenskaplik verantwoord en kerklik verdedig kan word. Dit behoort ook in 'n nuwe onderwysbedeling te sorg vir bekostigbare en gehalte onderrig. Verder behoort dit 'n teologiese opleiding waarop die Kerk en die Universiteit trots kan wees, vir die 21ste eeu te verseker.

BESLUIT

1. Die Kuratorium word bedank vir sy werk.
2. Die Dosentevergadering en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word bedank vir hulle aandeel aan die beplanning rondom die Fakulteit Teologie (Afd A).
3. Die Kuratorium en Dosentevergadering word sterkte en seën toegebied met verdere beplanning en verwikkelinge rondom die teologiese opleiding.

(xii) Fondsinsameling vir die teologiese opleiding

Dr JP Labuschagne hou die volgende dokument aan die vergadering voor

- * Dat onmiddellik oorgegaan word tot die daarstelling van 'n georganiseerde fondsinsamelingsaksie in die Kerk om daarmee die finansiering van die teologiese opleiding te ondersteun, in die huidige situasie en ook in die komende veranderende situasie.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering moet in oorleg met die Kuratorium 'n geskikte predikant vir die doel aanwys, met die nodige toestemming van die predikant se gemeente of instansie.
- * Vir die afsienbare toekoms word slegs 'n beperkte hoeveelheid tyd van hierdie predikant vir hierdie saak gevra.
- * Aanvanklik word uitsluitlik reiskoste (op 'n beperkte skaal) sinodaal vergoed - slegs waar dit produktief aangewend kan word. Ander dienste deur hierdie predikant word sonder vergoeding verskaf.
- * Die fonds wat hiermee tot stand kom, moet so gou moontlik sy eie beperkte kostes dra. Die fonds moet sy eie momentum opbou, sodat wanneer die finansiële groei dit toelaat meer geld en tyd aan uitbreiding van die onderneming gegee sal word om daarmee in die kortste moontlike tyd 'n sterk groeiende inkomste vir teologiese opleiding te genereer. Die fondsinsamelings-onderneming se finansiële sukses en die omvang van die organisasie moet self bepaal of dit later 'n deelydse pos regverdig.
- * Die fondsinsamelingsonderneming moet noodsaaklik bedryf word deur 'n verantwoordelike persoon met 'n aanwysbare adres (telefoon ens), sodat donateurs kan aanspraak maak op die persoonlike aandag van genoemde verteenwoordiger.
- * Die fondsinsamelingsaksie staan onder leiding van sy verteenwoordiger. Alle administratiewe werk word gedoen via die kerkkantoor, in oorleg met en onder toesig van die Administrateur. Die verteenwoordiger doen sy werk onder toesig van die Kuratorium wat op sy beurt verantwoordelik is aan die Algemene Kerkvergadering en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.
- * Die teikenmark is die Nederduitsch Hervormde Kerk en al sy lidmate, en veral word gefokus op die welwillende individu. Later word meer aandag gegee aan 'n breër geïdentifiseerde mark wat verband hou met die verandering in die teikenmark van die opleiding se nuwe kursusse.
- * Die fondsinsameling moet professioneel gedoen word met deeglike beplanning,

organisasie, leiding en kontrole.

- * Wanneer hierdie fondsinsamelingsonderneming suksesvol is, word dit aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opgedra om aandag te skenk aan die moontlikhede om hierdie onderneming se werk uit te brei sodat dit ook fondsinsameling kan doen vir al die verskillende sinodale werksterreine wat daarby kan baat.

Motivering

- * Beperkte fondse veroorsaak dat die mannekrag van ons teologiese opleiding noodwendig verminder moet word, en stygende kostes gaan in die onmiddellike toekoms hierdie proses (tot groot nadeel van die Kerk) voortsit.
- * Die tradisionele inkomstebasis van die Kerk (sinodaal) kan nie die nodige fondse vir 'n verhoging van heffings, om te voorsien, oplewer nie.
 - ** Die rede hiervoor is dat die statistieke aantoon dat die besteebare inkomstes van gemeentes met die loop van jare aanhoudend minder word, vanweë uitgawes wat vinniger styg as inkomstes. Daarby is daar 'n dalende syfer in gemeentes se getalle, veral sedert 1987.
- * In die Westerse wêreld word kerklike ondernemings toenemend gefinansier vanuit professionele fondsinsamelingsaksies wat hoofsaaklik op welwillende individue toegespits is. Die rede hiervoor is dat:
 - ** Gemeentes meer belang het by eie belange en minder bewus is van belangrike sinodale Kerklike belange
 - ** Tendense daarop dui dat mense, privaat en individueel, uit eie keuse donasies wil gee vir fondsinsamelingsorganisasies wat hulle betrek by 'n suksesvolle en verdienstelike saak waarmee hulle hul kan vereenselwig.
- * Meer as 80% van die Britse bevolking gee jaarliks donasies vir fondsinsamelingsorganisasies. Vanweë die ooreenkoms van die Britse en Amerikaanse situasies met dié in ons land, kan dieselfde tendense ook hier verwag word.

BESLUIT

1. Die vergadering keur die gedagte van fondsinsameling vir teologiese opleiding in beginsel goed.

2. Die Kuratorium in oorleg en in samewerking met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies implementeer die saak verder.

2.1.1.2

**BESKRYWINGS PUNT: RING VAN BLOEMFONTEIN
HERSTRUKTURERING VAN FAKULTEIT TEOLOGIE (AFD A)**

Die huidige ondersoek na die herstrukturering van die Fakulteit Teologie (Afd A) se fokus word uitgebrei na 'n deeglike ondersoek wat alle praktiese implikasies en voor- en nadele van 'n eie instansie vir die opleiding van predikante vir die Kerk en verdere studie van predikante in die teologie sal aantoon. Die bedoeling met so 'n instansie moet wees dat erkende grade toegeken kan word en dat die instansie spesifiek-kerklik Hervormd sal wees. Die resultate dien voor die 66ste Algemene Kerkvergadering.

Motivering

Die Kerk het hom nog deurgaans uitgespreek ten gunste van 'n eie kerklike opleiding. Dié situasie word al moeiliker om te handhaaf met die veranderde situasie aan die Universiteit van Pretoria.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

ORDE VAN DIE VERGADERING

**VERKIESING VAN PREDIKANTE AS LEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN
DIE ALGEMENE KERKVERGADERING**

- * Ds JPJ Wagenaar word verkies.
- * 'n Herstemming vind plaas tussen die volgende

Dr HJ Botes
Prof SJ Botha
Dr JH Breytenbach
Dr J Buitendag

Ds J Coetzee
Dr PJ de Beer
Dr WA Dreyer
Ds PA Geyser
Prof JH Koekemoer
Ds AC Kuiper
Ds CJA Simpson
Dr JJ Steenkamp
Prof LJS Steenkamp
Prof AG van Aarde
Ds JC van der Merwe

MOSIE

Die vergadering betuig sy meegevoel met ds en mev JPJ Wagenaar met die afsterwe van hulle seun.

2.1.1.3 Dosentevergadering

(i) Funksionering

Die vergadering neem kennis van die funksionering van die Dosentevergadering.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(ii) Doelwitte, take en opdragte

(a) *Take en doelwitte geïdentifiseer na die vorige Algemene Kerkvergadering*

Soos reeds genoem, funksioneer die Dosentevergadering nie na aanleiding van die Algemene Kerkvergadering nie, maar is dit primêr 'n bestuursliggaam van die fakulteit. Aan die ander kant ontvang die Dosentevergadering van tyd tot tyd opdragte van die Algemene Kerkvergadering of van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Daar is sedert die 64ste Algemene Kerkvergadering in samewerking met die Studiekoördineringsliggaam 'n volledige opname gemaak van al die studieopdragte aan die Dosentevergadering. Die afhandeling van die studieopdragte is (eweneens in

samewerking met die Studiekoördineringsliggaam) geskeduleer. Waar daar in die loop van die termyn tot ander insigte gekom is oor die skedulering, is dit per korrespondensie met die Moderamen of die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opgeneem. Nuwe aanwysings oor die afhandeling of skedulering van opdragte is ontvang.

Die Dosentevergadering het hom dit ten doel gestel om volgens die afhandelingskediule te werk.

(b) *Uitstaande opdragte van die vorige termyn wat afgehandel moes word*

Duiwels en duiweluitdrywing

Slegs een sodanige opdrag het oorgebly, maar nie omdat die Dosentevergadering dit nagelaat het nie. Die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het per abuis nagelaat om die opdrag aan die Dosentevergadering deur te gee. Die opdrag is per skrywe gedateer 13 Maart 1997 aan die vergadering oorgedra.

Dit handel oor die besluit wat die 63ste Algemene Kerkvergadering geneem het dat die Dosentevergadering versoek word om 'n studie te doen oor *duiweluitdrywing, salwing en dies meer*.

Die Dosentevergadering het die volgende werkswyse in die afhandeling van hierdie saak aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgestel:

- * Die fakulteit word toegelaat om die saak gedurende 1998 in sy Bybelskole te hanteer.
- * Na afloop daarvan en na aanleiding van vrae en besprekings wat gevoer is, word 'n dokument/boekie opgestel wat op lidmate gerig is.

Die voorstel is deur die Kommissie aanvaar.

BESLUIT

1. Die publikasie van die Dosentevergadering oor duiwels en duiweluitdrywing word afgewag.

Toekoms van die teologiese opleiding

Hierdie is streng gesproke nie 'n opdrag of taak nie, maar wel 'n saak wat so ver terug as die 63ste Algemene Kerkvergadering gestel is (Besluitebundel, p 65).

- * Die Algemene Kerkvergadering gee aan die Kuratorium opdrag om noukeurig kennis te neem van veranderings en ontwikkelings op die gebied van die universiteitswese in die lig van die verwagte situasie, die opleiding en vorming van predikante en die teologiese arbeid van die Kerk te reël, indien en wanneer nodig.
- * Die Algemene Kerkvergadering magtig die Kuratorium en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om die nodige maatreëls te tref ter uitvoering van die opdrag.

Hierdie besluit is deur die 64ste Algemene Kerkvergadering herbevestig (Besluit-bundel, p 125).

Hierdie saak het gedurende die afgelope twee termyne baie aandag ontvang. Die Dosentevergadering het horn voortdurend besig gehou met die monitering van ontwikkelings, samesprekings is gevoer, twee werkswinkels is gehou en memoranda is opgestel. Die Kuratorium en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, asook alle ander kerklike instansies wat belang by hierdie saak mag hê, is deurentyd op hoogte gehou.

Soos verwag, het die veranderde landsituasie, nuwe regeringsbeleid en 'n nuwe onderwysfilosofie en -beleid 'n groot impak op die universiteitswese en ook op die Universiteit van Pretoria gehad. Ironies genoeg was dit egter nie die onmiddellike aanleiding tot die druk wat die Fakulteit Teologie (Afd A) tans ervaar om te herstruktureer nie. Laasgenoemde is die gevolg van die begrotingstekort van die fakulteit, wat op sy beurt weer die gevolg is van die afname in studentetal.

Die Fakulteit Teologie (Afd A) is vir die helfte van 1997 deur die universiteitsowerheid gekonfronteer met die eis dat R367 000,00 op die begroting van 1998 bespaar moet word of dat die Kerk die bedrag addisioneel moet inbetaal. Hieruit het 'n dubbele ontwikkeling voortgevloei:

- * Krisisbeplanning wat daarop gemik is om die begrotingstekort van die Fakulteit Teologie (Afd A) te beredder.
- * Samesprekings op dekaansvlak tussen Afdelings A en B van die Fakulteit Teologie wat daarop gemik is om die fakulteit te herstruktureer, sodat aan die eise van die nuwe onderwysbeleid voldoen kan word, sonder dat daar van kerklik-geassosieerde teologiese opleiding weg beweeg word.

Beide hierdie aksies is ten tye van hierdie verslag steeds in volle swang.

Aangesien die verslag van die Kuratorium omvangryk oor hierdie saak handel, word dit nie verder hier bespreek nie. Die dekaan sal (DV) ook gedurende die 65ste Algemene Kerkvergadering die geleentheid te baat neem om die stand van sake soos

op daardie stadium van toepassing, aan die vergadering mee te deel.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(c) *Opdragte ontvang van die 64ste Algemene Kerkvergadering*

Die volgende opdragte is ontvang:

Eben Haëzer Kerk

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die volgende besluit van die Algemene Kerkvergadering onder die aandag van die Dosentevergadering gebring:

- * Die Eben Haëzer Kerk word in beginsel as gemeente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika toegelaat.
- * Die afhandeling van die saak word aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opgedra, nadat studie en advies vanaf die Dosentevergadering ingewin is.
- * Indien die advies van die Dosentevergadering grondige besware bevat, sal die Kommissie die hele aangeleentheid na die Algemene Kerkvergadering terugverwys.

Belydenis, binding van ampsdraers en lidmate aan die belydenisskrifte en die proponentsondertekeningsformule

Die Algemene Kerkvergadering het soos volg hieroor besluit:

- * Die Kerk is bewus van die verantwoordelikheid en die uitdaging om in sy teologiebeoefening die belydenisskrifte van die Kerk in elke nuwe konteks hermeneuties nuut te vertolk en te verwoord.

Alhoewel die teks en die vorm van die belydenisskrifte histories gebonde is, is die wesenlike sake wat verwoord word, nog steeds vir die Kerk van kardinale belang.

Die Algemene Kerkvergadering bevestig daarom opnuut dat

- predikante en lidmate in hulle dienswerk hulle steeds gebonde sal ag aan die belydenisskrifte van die Kerk

- inhoudelike besware teen die belydenisskrifte langs die voorgeskrewe kerklike weg van 'n gravamen hanteer word
 - die belydenisskrifte steeds onverkort as riglyn vir die prediking sal dien.
- * Die besluite van die 62ste Algemene Kerkvergadering oor die verhouding tussen Skrif en belydenis word gehandhaaf.
- * Op grond van die besluit van die vergadering dat "die Kerk se vertolking van die Woord begelei word deur die Kerk se verstaan van die belydenisskrifte" (Notule bl 48) besluit die vergadering verder dat
- dit in die laaste instansie die Algemene Kerkvergadering is wat finale uitsluitel gee oor die interpretasie van die belydenisskrifte
 - enige lidmaat van die Kerk wat verskil van die belydenisskrifte of die Algemene Kerkvergadering se interpretasie daarvan, die verskille op die agenda van die Algemene Kerkvergadering kan plaas vir oorweging
 - alle ampsdraers en lidmate die Algemene Kerkvergadering se interpretasie van die belydenisskrifte moet aanvaar
 - predikante en dosente op geen wyse hulle posisie in die Kerk sal misbruik om lidmate of studente strydig met die interpretasie van die Algemene Kerkvergadering te beïnvloed nie
 - dit nie dosente en predikante die voorreg om indringende en kritiese navorsing te doen oor die leer van die Kerk ontnem nie
 - persone wat te kenne gee dat hulle verskil van die Kerk se belydenisskrifte, onmiddellik in gesprek met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering moet tree
 - die genoemde prosedure naas die gravamen-prosedure sal geld.
- * Die Dosentevergadering van UP en die dosente van HTO bring gesamentlike advies uit aan die Buitengewone sitting van die 64ste Algemene Kerkvergadering wat oor die nuwe Kerkorde gaan handel met betrekking tot
- die bewoording van die proponentsondertekeningsformulier
 - die aard van die binding van ampsdraers en lidmate aan die belydenisskrifte.
- * Met die oog op die formulering en uitbring van die advies, verwys die vergadering die volgende na die Dosentevergadering:
- Die voorgestelde formulering van die proponentsondertekeningsformule deur prof IWC van Wyk en dr PB Boshoff onderskeidelik (Studiebundel, bl 365 en 369).
 - Die besluite van die 62ste Algemene Kerkvergadering oor die aard van die binding aan die belydenisskrifte en die beoordeling van die bestaande

proponentsondertekeningsformule as studiemateriaal.

- Om voortaan op elke Algemene Kerkvergadering besonderlik te handel oor die eietydse verstaan van die leer in die belydenisskrifte.
- Om die betrokke teologiese dosente opdrag te gee om saam met die HTV ondersoek te doen na die noodsaak en/of wenslikheid van die opstel van 'n nuwe eietydse belydenisskrif naas die bestaande Reformatoriese belydenisskrifte en ekumeniese simbole, en die volgende gewone Algemene Kerkvergadering dienoreenkomstig te adviseer.

(Navorsingsresultate kan na Ringsrade vir Predikante verwys word vir kommentaar).

- * In beginsel word die moontlikheid oopgelaat dat die Kerk hom in die toekoms aan 'n verdere belydenisskrif kan bind.
- * Die Dosentevergadering ondersoek die volgende vraagstukke, probleme en/of besware teen die inhoud en/of formulering en/of funksie van die belydenisskrifte en lewer verslag aan die eersvolgende Buitengewone Algemene Kerkvergadering:
 - Belydenisskrifte is nie ewige, geldende waarhede nie.
 - Die leer van die kerk is voortdurende gebeure wat elke keer nuut verstaan en beantwoord moet word en daarom nie onderskryf kan word nie. (Toeliggingsmateriaal word aan die Dosentevergadering deurgegee).
- * Die Dosentevergadering
 - doen eksegetiese studie na die omvang, gesag en funksie van die Bybel. Die studie moet 'n duidelike Bybelse fundering vir die verhouding Bybel-belydenisskrif moontlik maak.
 - lê 'n ontwerp van 'n formulering van die Apostolicum voor waarin geen ontologiese formulering en taalgebruik voorkom nie.
- * Die vergadering beantwoord vrae van die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet oor die belydenis soos volg:
 - Die huidige beleid van die Kerk oor die binding van ampsdraers aan die belydenis van die Kerk word onverkort gehandhaaf. Die vraag is na behore in die besluite wat geneem is, beantwoord.
 - Die Kerk aanvaar steeds die *quia*-standpunt en handhaaf die huidige

ondertekeningsformule.

Kultuurtaak van die kerk

Hieroor het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering soos volg geskryf:

Die studieresultate van die navorsingsprojek van die Dosentevergadering in verband met die vraag of die kerk 'n kultuurtaak het, word afgewag. Die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet verreken die studieresultate in die Kerkorde.

Kommentaar op die Heidelbergse Kategismus

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het soos volg oor die aangeleentheid geskryf:

Die dekaan van die teologiese fakulteit word versoek om 'n eie Bybelse kommentaar op die Heidelbergse Kategismus met die oog op die uitleg daarvan in die prediking, daar te stel.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(d) *Betrokkenheid van die Dosentevergadering by ander opdragte, kommissies en rade*

Studiekoördineringsliggaam

Die Kommissie skryf soos volg:

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het by sy buitengewone vergadering op 4 Augustus 1995 besluit om 'n studiekoördineringsliggaam te benoem wat soos volg saamgestel is:

- * Voorsitter van STNT (Sameroeper).
- * Sekretaris van die Dosentevergadering.
- * Voorsitter en sekretaris van die Hervormde Teologiese Vereniging (HTV).
- * Direkteur van Kital.
- * Voorsitters van werkgroepe.
- * Oudl GJ de Beer (verteenwoordiger van die Algemene Kerkvergadering).

Die doel en taak van die studiekoördineringsliggaam is om so gou moontlik alle studie-opdragte van die 64ste Algemene Kerkvergadering wat nie direk aan individue, rade of ander studiekomitees gerig is nie, te beoordeel en 'n prioriteitslys

vir die afhandeling daarvan aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voor te lê.

Die eerste vergadering van die liggaam is op 25 Augustus 1995 gehou. Prof Steenkamp is as voorsitter en dr SP Pretorius as sekretaris benoem. Al die opdragte is in kategorieë gerangskik en aan elke kategorie is 'n afhandelingsdatum toegeken.

Studie deur die Studiekoördineringsliggaam: Rade en Adviesliggame

Hierdie liggaam het self ook 'n studieopdrag van die Kommissie ontvang, naamlik oor die bestaan en voortbestaan van rade. Die besluite van die Algemene Kerkvergadering waaruit dit voortspruit, is volgens dr Pretorius die volgende:

- * Die status quo betreffende die benoeming en funksionering van rade en adviesliggame van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word gehandhaaf. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontbind rade in ooreenstemming met besluite en opdragte van die Algemene Kerkvergadering.
- * Die studie oor rade word voortgesit.
- * Die effektiwiteit van die rade en koördinasie tussen die rade word verhoog deur:
 - ** Sentik (Direkteur Kital) te gebruik om
 - bestaande opdragte
 - nuwe opdragte van die Algemene Kerkvergadering
 - opdragte van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering te koördineer en daarvoor verslag te doen.
 - ** STNT te gebruik om die advies van die Dosentevergadering en ander kundiges, waar nodig en soos versoek, te verkry.
 - ** Die HTV te gebruik om persone te identifiseer wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oorweeg kan word vir benoeming op rade of om self studiewerk te doen.
- * Die volgende aangeleenthede word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys vir ondersoek en besluit:
 - ** Die aantal werkgroepe word na drie verminder, naamlik
 - Pastoraat
 - Presbiteraat
 - Diakonaat.

Die betrokke rade word onder hierdie werkgroepe ingedeel met die oog op studie, hantering van werkopdragte en behandeling van verslae. Dieselfde indeling kan ook op rings- en gemeentevlak gevolg word. So word sake wat dien, aan die amp gekoppel.

In die lig van die voorstel wat aanvaar is, doen die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, Kital en die voorsitters van genoemde rade beplanning oor die indeling van rade by werkgroepe wat in die bedieningspatrone vanaf gemeentevlak inpas.

Raad vir Kerk en Teologie

Die Kommissie skryf oor dié Raad soos volg:

In opdrag van die Algemene Kerkvergadering het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die Raad vir Kerk en Teologie soos volg benoem:

- Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.
- Dosentevergaderings van UP en HTO.
- Kuratorium.
- Proponentseksamenkommissie.
- Bestuur van HTV.

Hierdie Raad is sedertdien so deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hersaamgestel dat die Dosentevergadering nie meer as Dosentevergadering daarby betrokke is nie.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(e) *Opdragte en take afgehandel; bereiking van doelwitte*

Binding van ampsdraers en lidmate aan die belydenisskrifte

Die Dosentevergaderings van die Fakulteit Teologie (Afd A) en HTO het op 2 November 1995 saam vergader en na uitvoerige bespreking en oorweging van die relevante materiaal soos volg besluit:

- * Die vergadering vereenselwig hom met die standpunte uitgespreek in die Nederduitsch Hervormde Kerk se memorandum oor Skrif en belydenis aan die TKK, soos aanvaar deur die 62ste Algemene Kerkvergadering en herbevestig deur die 64ste Algemene Kerkvergadering.

- * Die vergadering meen dat die saak van openbaarmaking, soos in dieselfde memorandum bespreek, en die verband daarvan met akademiese vryheid 'n toekomstige studietema kan wees.

Dit is so deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aanvaar.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

Proponentsondertekeningsformule

In dieselfde gesamentlike vergadering van die Dosentevergaderings van die Fakulteit Teologie (Afd A) en die HTO is ook hieroor gehandel. Naas die verwysingsmateriaal waarna die besluite van die Algemene Kerkvergadering verwys, het prof IWC van Wyk ook 'n voorlegging gemaak wat met die stand van die denke van die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet op daardie stadium gekorreleer het.

Na uitvoerige bespreking het die vergadering besluit om soos volg aan te beveel:

- * In ooreenstemming met die besluit van die Algemene Kerkvergadering bly die huidige proponentsondertekeningsformule gehandhaaf. Die vergadering wil nogtans die volgende veranderinge voorstel:
 - Dit moet begin met die woorde: "Ek/Ons, die ondertekenaar(s), verklaar hiermee ..." Dieselfde sin moet afsluit met die woorde: "... van harte onderskryf en in my verkondiging getrou sal bly." Die sin lui dan soos volg: *"Ek/Ons, die ondertekenaar(s), verklaar hiermee dat ek/ons die leer wat uitgedruk is in die formuliere van eenheid, naamlik die Nederlandse Geloofsbelydenis, die Heidelbergse Kategismus en die Dordtse Leerreëls, en wat in ooreenstemming is met die Woord van God, van harte onderskryf en in my/ons verkondiging getrou sal bly."*
 - Die verwysing na die Nederduitsch Hervormde Kerk word in die volgende sin gemaak en wel soos volg: *"Ek/Ons beloof verder om my/ons stiptelik te hou aan die orde wat neergelê is in die Wet en Bepalings (of nuwe naam waarop besluit word) van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en by oortreding daarvan my/ons te onderwerp aan die oordeel van die bevoegde kerklike vergaderings."*
- * Die ander Susterkerke moet ingelig word van enige verandering in die ondertekeningsformule.

- * Die handelinge (en bylaes) van die TKK moet nagegaan word vir die ander Susterkerke se ondertekeningsformules. Dit moet in aanmerking geneem word by die toekomstige hersiening van die ondertekeningsformule.
- * Hoewel hierdie verslag en aanbevelings vir die buitengewone sitting van die 64ste Algemene Kerkvergadering geld, word die skriba van die Algemene Kerkvergadering versoek om dit ook reeds aan die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet beskikbaar te stel.

Motivering

- * Die huidige ondertekeningsformule bevat nie ernstige probleme nie.
- * Indien die ondertekeningsformule nou reeds verander word om by die nuwe Kerkwet aan te pas, sal die kar voor die perde ingespan word. Na finalisering en aanvaarding van die nuwe Kerkwet, dit wil sê in 'n volgende fase van hersiening, kan weer na die ondertekeningsformule gekyk word, met oorweging van die voorstelle van prof IWC van Wyk en dr PB Boshoff, asook die ondertekeningsformules van die ander Susterkerke.
- * Die voorgestelde wysigings aan die huidige formule word soos volg gemotiveer:
 - Die huidige formule is problematies in die sin dat dit nie "dienaars van die Woord van God in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika" is wat die ondertekeningsformule onderteken nie (maar aspirant-dienaars). Die voorgestelde wysiging verwyder die verwysing na die ampstatu's van die ondertekenaar.
 - Volgens die huidige formule word die leer verkondig, terwyl dit tog die Woord is wat verkondig word.
 - Die naam "Kerkwet en Bepalings" moet aangepas word, indien die buitengewone Algemene Kerkvergadering besluit om nie langer van die naam gebruik te maak nie.
 - Met die verwydering van die verwysing na die ampstatus van die ondertekenaar, word die verwysing na die naam van die Kerk ongelukkig ook verwyder. Deur in die volgende sin na die "Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika" te verwys in plaas van "Kerk", word die saak gered.

Die verslag is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aanvaar.

BESLUIT**1. Kennis geneem.****Eben Haëzer Kerk**

'n Verslag oor hierdie saak is op 16 April 1996 aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gelewer. Die verslag het na twee sake gekyk:

- * Die beginsel van modaliteit en die aanvaarbaarheid daarvan in die kerk-beskouing van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.
- * Die insluiting of akkommodering van die Eben Haëzer Kerk in of deur die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

Hier volg 'n uittreksel uit die verslag:

Modaliteite in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

Hoewel nóg die besluit van die Algemene Kerkvergadering, nóg die brief van die Sekretaris van die Skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering waarin die opdrag oorgedra is, daarna verwys, het die aansoek van die Eben Haëzer Kerk, soos weergegee in die agenda van die 64ste Algemene Kerkvergadering (pp 482-487) ten oorvloed na die modaliteitsgedagte verwys. Die aansoek bevat die volgende woorde: "Vandaar dan ook hierdie brief, wat u kan beskou as 'n offisiële aansoek van die Eben Haëzer Kerk aan u geagte Kerkvergadering, om te oorweeg, om as Gereformeerde Bondsgemeente, *dus met ons eie modaliteit, binne die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika* opgeneem te kan word." In die verslag van die Kommissie, soos deels weergegee in die Agenda (p 486) lees ons ook die volgende: "Die gemeente wil as modaliteitsgemeente binne die Hervormde Kerk gehandhaaf bly."

Die Eben Haëzer Kerk as lid van die Gereformeerde Bond van die Nederlandse Hervormde Kerk

Dit blyk dat die Eben Haëzer Kerk gelyktydig met sy aansoek om as "modaliteitsgemeente" in die Nederduitsch Hervormde Kerk geakkommodeer te word, ook aansoek gedoen het om lidmaatskap van een van die grootste modaliteitsrigtings binne die Nederlands Hervormde Kerk. Hierdie stap bevestig die gemeente se bedoeling om sy modaliteitstatus te konsolideer. Dit is waarskynlik ook die grootste verskil met die Nederlandssprekende Gemeente.

Moet die Eben Haëzer Kerk, indien dit 'n gemeente van die Nederduitsch Hervormde Kerk word, noodwendig as 'n modaliteitsgemeente beskou word?

Dit is dalk van betekenis dat die verteenwoordigers van die Eben Haëzer Kerk tydens die debat oor hulle aansoek gedurende die Algemene Kerkvergadering, begin terugkrabbel het oor die modaliteitsgedagte. Hulle argument was dat die begrip van modaliteit soos dit in die debat na vore gekom het, nie ooreengestem het met wat hulle in gedagte gehad het nie.

Die Dosentevergadering het nogtans geoordeel dat die vraag uitgemaak moet word of die beginsel van modaliteit ter sprake is. Indien dit wel die geval is en daar word besluit om die Eben Haëzer Kerk in die Nederduitsch Hervormde Kerk te akkommodeer, word 'n beginsel ingevoer wat belangrike kerkregtelike implikasies inhou wat bowendien in die nuwe Kerkorde verreken moet word.

Werkwyse

Die Dosentevergadering het die volgende persone gevra om memoranda te lewer:

- * Prof SJ Botha is versoek om die vraag te ondersoek wat 'n modaliteitsgemeente is en of die nuwe kerkorde vir so 'n gemeente voorsiening maak of kan maak.
- * Prof AG van Aarde is versoek om 'n memorandum te lewer oor *Modaliteit teenoor die Nuwe-Testamentiese beeld van eenheid in verskeidenheid*. Die opdrag is later aan dr AM Botma gegee, met prof Van Aarde as medewerker.
- * Prof IWC van Wyk is versoek om 'n memorandum te skryf oor *'n Dogmatiese besinning en stellinginname oor modaliteit in die Kerk*.

Van al die benoemdes is memoranda ontvang. Verder is die volgende artikel ook in aanmerking geneem: Van Aarde, AG 1989. 'n Nuwe-Testamentiese begronding van die eenheid van die kerk en die eis om kerkeenheid vandag. *HTS* 45/2: 461-475.

Twee vergaderings het daarop plaasgevind waartydens die onderhawige sake in diepte bespreek is. Tydens die tweede vergadering (1996-03-12) is tot 'n slotsom en aanbeveling gekom.

Slotsom en aanbeveling:

Slotsom

Modaliteit, kerklike verskeidenheid en kerklike eenheid

Hoewel die Nuwe-Testamentiese kerk verskeidenheid tot 'n groot hoogte geakkommodeer het, kan daaruit nie afgelei word dat verskeidenheid 'n kerklike strewe moet wees nie. Daarenteen behoort eenheid wel 'n strewe te wees. Dit geld in ons geval ook vir die struktuur van die Kerk. 'n Gemeente kan byvoorbeeld nie eensydig besluit om die episkopale stelsel in te voer nie.

Dit is verder duidelik dat die verskynsel van modaliteitsrigtings in die Nederlands Hervormde Kerk uit 'n ongesonde toestand binne daardie kerk ontwikkel het en dat die oordrag daarvan na - of die ontwikkeling van modaliteite in die Nederduitsch Hervormde Kerk sterk teengestaan moet word.

Die geval van die Eben Haëzer Kerk

Die feit dat die Algemene Kerkvergadering die Eben Haëzer Kerk reeds in beginsel as gemeente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika toegelaat het, kon nie anders as om enige besinning van die Dosentevergadering oor hierdie saak te beïnvloed nie. Daar is nogtans probeer om die saak nuut te oordink.

Die Dosentevergadering het die volgende negatiewe faktore geïdentifiseer:

- * Die Eben Haëzer Kerk is van plan om binnegemeentelik 'n eie kerkorde te volg. Daar word bewustelik gekies vir 'n kerkordelike en teologiese posisie wat op belangrike punte afwyk van die posisie van die Nederduitsch Hervormde Kerk. Dit was en bly 'n groot probleem.
- * Die Eben Haëzer Kerk is lid van die Gereformeerde Bond.

Die vraag is in watter mate hierdie feite die aanvanklike selfbeskrywing van die Eben Haëzer Kerk as modaliteitsgemeente verifieer.

Die Dosentevergadering is egter ook onder die indruk gebring van die volgende positiewe sake:

- * Die Eben Haëzer Kerk bestaan uit 'n groep hoogs toegewyde gelowiges en lidmate, en aanvaar die gesag van die Skrif en die Formuliere van Eenheid.
- * Die begeerte van die Eben Haëzer Kerk om 'n eie bestaan te voer, gaan grootliks terug op die feit dat die lidmate meestal uit Nederlandse immigrante of hulle direkte nasate bestaan. Dit is duidelik 'n geval van bona fide tradisionele en kulturele eiesoortigheid.
- * Die versekering is meermale uitgespreek dat wanneer lidmate van die Eben Haëzer Kerk in ander dele van die land gaan woon, hulle gewoon daar sal inskakel by die plaaslike Hervormde gemeente. Verder word voorsien dat namate volgende generasies al verder van hulle Nederlandse wortels af weggroei, die gemeente al meer soos 'n gewone gemeente van die Nederduitsch Hervormde Kerk sal word. Daar is dus geen bedoeling om 'n bepaalde modaliteitsrigting in die Hervormde Kerk te bestendig of uit te bou nie.

Die vraag moes verder oorweeg word in welke mate daar in die Nederduitsch Hervormde Kerk presedente bestaan op grond waarvan die Eben Haëzer Kerk

geakkommodeer kan word.

Die eerste geval waaraan gedink is, is die Nederlandssprekende Gemeente. Ofskoon daar met die eerste oogopslag min ooreenkomts tussen die Eben Haëzer Kerk en die Nederlandssprekende Gemeente bestaan, het die verskille al onduideliker geword hoe langer daaroor nagedink is. Dit is duidelik dat die Nederlandssprekende Gemeente sy oorspronklike bedoeling lank reeds verby gesteeke het, maar dit is ook nie seker watter prinsipiële implikasies van die huidige situasie afgelei kan word nie.

'n Ander moontlike presedent is die verskynsel van multikulturele gemeentes soos met die laaste Algemene Kerkvergadering voorsien. Uit die nadenke en beplanning wat sedertdien aan multikulturele gemeentes gewy is, blyk dat dié soort gemeentes nie volledig in die Nederduitsch Hervormde Kerk geïntegreer sal word nie, maar as't ware aan die rand van die Kerk geakkommodeer sal word. Hulle sal binne-gemeentelik 'n eie patroon in diensordes en kerksang handhaaf. Die bestaansreg van sulke gemeentes is gekoppel aan die kulturele eiesoortigheid van die gemeenskappe wat dit bedien.

Dit het uiteindelik vir die Dosentevergadering gelyk of dit ook die patroon is wat in die geval van die Eben Haëzer Kerk behoort te geld.

Laastens is die Dosentevergadering ook deur 'n menslikheidsoorweging beïnvloed. Die vergadering is naamlik onder die indruk gebring van die kerklike ontreddering van die Eben Haëzer Kerk.

Aanbeveling

- * Die modaliteitsverskynsel is 'n verdelende verskynsel en in elk geval vreemd aan die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.
- * Die Eben Haëzer Kerk moet nie as 'n modaliteitsgemeente nie, maar as 'n buitengewone gemeente in die Nederduitsch Hervormde Kerk geakkommodeer word, met die duidelike verstandhouding dat assimilasie as doel nagestreef word.
- * So 'n stap word gegrond op die oorweging dat daar bona fide kulturele en tradisionele eiesoortigheid by die Eben Haëzer Kerk bestaan. Daarom kan dit vorentoe nie as verskoning of presedent gebruik word vir die vorming van diverse rigtings of modaliteite in die Nederduitsch Hervormde Kerk nie. (Aan die ander kant kan die feit dat die Eben Haëzer Kerk 'n kerkregtelike anomalie binne die Nederduitsch Hervormde Kerk uitmaak, nie ontken word nie).
- * Daar moet vasgestel word in welke mate die Eben Haëzer Kerk se lidmaatskap van die Gereformeerde Bond sy primêre bande met die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika in gedrang bring. Indien daar rede tot kommer blyk, behoort dit

opgeklaar te word voordat die akkommodasie van die Eben Haëzer Kerk gefinaliseer word.

Die volgende praktiese reëlins word voorgestel:

- * Die Eben Haëzer Kerk moet so ver moontlik inskakel by die plaaslike ringsvergadering en sy ringsrade.
- * Die gemeente moet 'n volledige uiteensetting gee van sy gemeente-orde (Kerkwet), kerkboek en liturgiese gebruike aan die plaaslike ringsvergadering.
- * Visitasies moet daarop gemik wees om assimilasië te bevorder. Daarom sal dit goed wees as sulke besoeke onder andere gewy word aan gespreksvoering oor areas van verskil.
- * Die kwessie van eiendomsreg en eienaarskap moet uitgeklaar en bevredigend gereël word.
- * Lidmaatskap en gemeentegrense word deur die ringsvergadering in oorleg met die gemeente gereël, op patroon van die Nederlandssprekende Gemeente.

Daar moet met die Nederlandssprekende Gemeente 'n gesprek gevoer word om vas te stel in watter mate die oorspronklike oorwegings en oogmerke wat by die stigting van die gemeente geld het, gerealiseer is of steeds nagestreef word. Verder behoort die plaaslike ringsvergadering dieselfde kontrole as hierbo genoem, oor die Nederlandssprekende Gemeente uit te oefen.

Die verslag is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aanvaar.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

Die kultuurtaak van die kerk

Na afloop van die fakulteit se navorsingsprojek oor kerk en kultuur het die Dosentevergadering prof PJ van der Merwe versoek om sy artikel oor dieselfde onderwerp wat in HTS 52 (4, 1996, pp 671-692) verskyn het, as verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan te bied en dit enigmate vir dié doel aan te pas. Dit is dan ook so gedoen en op 9 Oktober 1996 aan die Kommissie aangebied. Vanweë die omvang van die verslag word slegs die bevindinge hier aangebied.

Het die kerk 'n kultuurtaak?

Inligting wat van prof SJ Botha, voorsitter van die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet van die Nederduitsch Hervormde Kerk, verkry is (1996-05-29), stel dit bo alle twyfel dat hierdie vraag van die kommissie gedurende die 64ste Algemene Kerkvergadering uitgegaan het van 'n verband tussen kultuur en volk. Die vraag het in die debat oor kerk en onderwys na vore gekom en moet in verband gebring word met ander vrae soos: "Moet die Kerk hom steeds beywer vir Christelik-volkseie onderwys?" (Antwoord: "Die Kerk moet hom steeds beywer vir Christelik-volkseie onderwys") en: "Behoort daar in die Kerkorde iets oor volkseie opvoeding en onderwys te staan?" (Antwoord: "Die Kerkorde sal oor volkseie opvoeding en onderwys moet handel"). Kultuur kan dus in hierdie verband as sinoniem vir volkseie opgeneem word.

Dit lyk dus nie onbillik om die vraag van die Algemene Kerkvergadering te interpreteer as 'n vraag of die Nederduitsch Hervormde Kerk wat homself as volkskerk sien, 'n taak teenoor die volk en volkseie het nie. Daarop kan gevra word: watter soort taak? Om die volk en volkseie in stand te help hou of voortdurend te kersten?

Op hierdie vraag word deur die verslag soos volg geantwoord:

Die kerk het dan 'n pastorale én profetiese taak teenoor die volk, kultuur en selfs volkseie. Dit beteken dat die Nederduitsch Hervormde Kerk, as dit kerk van Christus wil wees, nie net moet begelei nie, maar ook bereid moet wees om standpunt teenoor die volk in te neem, veral as dit duidelik word dat bepaalde sentimente uit selfsug gebore is of die waarheid en geregtigheid in gedrang kom. Soos mense is volke sondige groothede en daarom geneig om hulle eie belang voorop te stel. Soms kan dit vir die kerk selfs moeilik wees om die waarheid en geregtigheid te onderskei, omdat hy ingetrek word in die werklikheidskonstruksie en die waarheidskonsensus van die volk. Daarom is dit belangrik dat die volkskerk altyd sal onthou dat hy eintlik katolieke kerk is. Die getuienis van die groter kerklike gemeenskap wat wêreld en eeue omspan, moet ook aangehoor en in aanmerking geneem word.

Vanweë die natuurlike aantrekkingskrag tussen gemeenskap, kultuurgroep of volk, enersyds, en godsdien of kerk, andersyds, hou betrokkenheid by die volkseie of volksidentiteit risikos vir die kerk in wat nie ligtelik opgeneem kan word nie. Klanke van volksteologie wat kort-kort gehoor word en waarvan daar in elk geval talryke voorbeelde in die geskiedenis van die Afrikaner is, is waarskuwings dat dit nie 'n ydele vrees is nie.

Moet die Nederduitsch Hervormde Kerk verantwoordelikheid aanvaar vir die instandhouding van volksidentiteit, byvoorbeeld deur bepaalde ideale te sakraliseer en te legitimeer? Dit kan nie. Deur so 'n optrede verlaat die Kerk hom sonder remme op die gevaarlike weg van burgerlike godsdien.

Die verslag konkludeer dan soos volg:

Die kerk is op 'n intieme wyse met kultuur verweef en kan hom net so min daaraan ontstengel as wat 'n mens van sy eie skaduwee kan ontsnap. Saam met Barth moet die goddelike aard van die kerk se roeping bely word, ten spyte daarvan dat die kerk wel as religie en kultuurverskynsel onderken word.

Die roeping van die kerk teenoor volk en kultuur is apostolêr en profeties, hoe moeilik dit ook mag wees.

BESLUIT

1. Die standpunt van die Dosentevergadering word aanvaar.

Formulering van die Apostolicum sonder ontologiese formulering en taalgebruik

Die Dosentevergadering het geoordeel dat hierdie studie eerder op die terrein van die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte lê. 'n Brief is aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering geskryf en op 28 Maart 1996 stem die Kommissie in dat die betrokke Raad betrek word.

Die Raad lewer op 1 Julie 1997 die volgende verslag:

- * Hierdie Raad het nie duidelikheid oor die rede vir so 'n versoek (dat die Apostolicum sonder ontologiese formulering en taalgebruik herformuleer moet word) nie.
- * Dit is die Raad se standpunt dat dit in die Apostolicum gaan oor formulering wat 'n skriftuurlike waarheid probeer verwoord wat in gewone menslike taal moeilik anders gesê kan word. Indien iemand wel ontologiese formulering daarin vind, dan is dit inherent aan die belydenis en kan dit tog nie wegvertaal word nie. Dit is historiese dokumente met 'n eie karakter en aard.
- * Indien daar foutiewe vertaling is, moet dit aangedui word. Daar moet egter altyd gewaak word teen 'n ontologiese vertaling van 'n nie-ontologiese uitspraak.
- * Die Raad het kennis geneem dat die belydenisskrifte indringend aandag gaan kry by die volgende kursusse van die VTT. Die Raad is van mening dat daar dan 'n behoorlike debat kan plaasvind oor alle sake wat die belydenisskrifte raak.

Die verslag is deur die Dosentevergadering aanvaar en sonder meer na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deurgestuur. Die Kommissie het die verslag aanvaar en besluit om dit na die Algemene Kerkvergadering deur te gee.

Eksegetiese studie oor die omvang, gesag en funksie van die Bybel met die oog op die verhouding tussen die Bybel en die belydenisskrifte

Die Dosentevergadering het aanvanklik geoordeel dat hierdie opdrag na die Raad vir Kerk en Teologie verwys moes word. Dit is ook so deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aanvaar. Die Raad was egter nie bereid om die opdrag te aanvaar nie en het die Kommissie versoek om dit na die Dosentevergadering terug te verwys.

Die volgende verslag is op 3 Januarie 1997 aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gelewer:

Wanneer daar gevra word dat 'n eksegetiese studie na die omvang, gesag en funksie van die Bybel gedoen word, kom die volgende probleme onmiddellik navore:

- * Die Bybel is 'n versameling van geskrifte wat voltooi is lank voordat die versameling of kanon gestandaardiseer is. Dit is daarom nie moontlik om riglyne uit die geskrifte self af te lei oor die omvang van die Bybel nie. As dit so maklik was, sou daar nooit enige dispuut oor die kanon voorgekom het nie. Tog weet ons dat daar selfs in die geledere van die Reformatore meningsverskil oor die kanon was.
- * Die vraag na die gesag en funksie van die Bybel is ook nie so maklik eksegeties vas te stel nie. Die gesag van die Bybel word nie van homself afgelei nie, maar van die Heer oor wie die Skrif getuig. Die eintlike gesag is gesetel in die lewende God en Heer van die kerk. Die Bybel wil mense nie na homself verwys nie, maar oor hierdie Heer getuig. Dit is ook die funksie van die Skrif. Mense word deur die getuigenis van Woord en Gees gelei tot 'n ontmoeting met God en dit lei tot 'n persoonlike geloofsverhouding tussen gelowiges en God in Christus. Op grond hiervan en omdat die Gees van God in hulle harte werksaam is, hoor hierdie mense die Woord van God in die Skrif en aanvaar hulle die gesag van die Skrif. Omdat die kerk Jesus Christus as die Heer van die kerk aanvaar, aanvaar hulle die Heilige Skrif as gesagvol - omdat die Skrif oor Hom getuig. Ons het dus met 'n soort sirkelargument te doen - iets wat onaanvaarbaar is in terme van gewone menslike logika, maar wat in hierdie geval vir gelowiges uitstekende sin uitmaak.

Dit moet verder onthou word dat die leer van die Drie-Eenheid geformuleer is voordat die Nuwe-Testamentiese kanon sy beslag gekry het. Die kerk het hierdie leer geformuleer op grond van sy oorgelewerde herinnering aan Jesus Christus soos vervat in die verskillende biskoplike tradisies. Hierdie belangrike leerstelling van die kerk het dus nie tot stand gekom op grond van indringende eksegetiese studies nie, dit wil sê op grond van die Bybel as gesagsboek nie, maar op grond van die herinnering aan Jesus Christus, die lewende Woord.

Laastens aanvaar ons ook nog dat die Woord in die lewende getuienis van die gemeente weerklink.

Na aanleiding van 'n navraag deur die Kommissie is 'n verdere skrywe op 16 April 1997 aan die Kommissie gerig waarin onder andere die volgende gesê is:

Die memorandum wou bloot die punt betoog dat die betrokke besluit van die Algemene Kerkvergadering onuitvoerbaar is, hoofsaaklik omdat dit 'n innerlike logiese en teologiese kortsluiting bevat. Dit is byvoorbeeld nie moontlik om die Bybel as gesag aan te haal waarom die Bybel gesagvol of nie gesagvol behoort te wees nie. Die omvang van die Bybel is ook nie iets wat eksegeties hanteer kan word nie. Die vergadering ag dit nie nodig om 'n uitgebreide memorandum op te stel om die onuitvoerbaarheid van die besluit te beredeneer of te bewys nie, aangesien dit eintlik selfevident is.

Hierdie standpunt is op 19 Junie 1997 in 'n gesprek wat die dekaan en sekretaris van die Dosentevergadering met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gevoer het, herhaal.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

Noodsaak en/of wenslikheid van 'n eie nuwe, eietydse belydenisskrif (naas die bestaande Reformatoriese belydenisskrifte en ekumeniese simbole)

Die aangeleentheid is onder Hoofstuk 1, Belydenis, behandel.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

Kommentaar op die Heidelbergse Kategismus

Die dekaan het 'n aantal medewerkers benoem om hom hiermee behulpsaam te wees. Afhandeling geskied oor die langtermyn.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

- (f) *Opdragte en take onafgehandel; doelwitte wat nie bereik kon word nie*

Sover die Dosentevergadering kan oordeel, is aandag aan al die opdragte en take van die Algemene Kerkvergadering gegee.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Die dekaan in die besonder, en die Dosentevergadering word bedank vir die netjiese wyse waarop hulle hulle werk afgehandel het.

3. Besondere dank word aan prof PJ van der Merwe betuig vir die wyse waarop hy die skribaats van die Dosentevergadering behartig.

- (g) *Dankwoord: Prof JH Koekemoer*

Prof JH Koekemoer bedank die vergadering vir die hoë vlak waarop besprekings oor teologiese opleiding gevoer is. Die dosente is dankbaar vir die geleentheid wat die Kerk hulle bied om teologie te bedryf. Die dosente wil en sal dit doen soos die Kerk dit van hulle verwag en getrou aan die etos van die Kerk.

Die onderhandelinge met die Universiteit het ver gevorder en in die nabye toekoms sal daarmee voortgegaan word om 'n akademiese en kerklike opleiding te vestig. Die geleentheid wat die Kerk bied om 'n teologiese kollege daar te stel, sal help om hierdie doelwit te bereik. Dosente sal steeds na die beste van hulle vermoë poog om die Kerk te dien.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2.1.1.4 Raad vir Kerk en Teologie

- (i) **Samestelling en funksionering**

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir Kerk en Teologie.

(ii) Werkprogram

Die volgende onderwerpe is geïdentifiseer vir bespreking:

- * Skrifverstaan en Skrifbeskouing.
- * Die verstaan en hantering van die belydenisskrifte.
- * Belydenisinhoude:
 - Die maagdelike geboorte.
 - Die opstanding.
 - Die kanonproblematiek.
 - Die wederkoms.
 - Die historiese Jesus en die pre-eksistente Christus in die lig van Bultmann se ontmitologiseringsprogram.
 - Die term "God" en ontmitologisering
 - Die opstanding van die vlees en ontmitologisering.
- * Die prosedure waarvolgens kontensieuse sake rondom die Skrif en belydenis bespreek kan word.
- * Kommunikasie van geloof om die kloof tussen wetenskaplike resultate en geloof te oorbrug.
- * Teologie as wetenskap.
- * Die sistematisering van resultate om by geloofsuitsprake te kom: Die verhouding tussen eksegeese/eksegetiese resultate en Bybelse teologie en sistematiese teologie.
- * Die funksie van belydenisskrifte in die kerklike debat.
- * 'n Eietydse verklaring van die belydenisskrifte waarin die agtergrond en idioom van die belydenisskrifte verdiskonteer word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(iii) Werkwyse

- * Die Raad het sewe vergaderings tydens sy dienstermyn gehou. Aanvanklik was die gesprekke meer verkennend van aard. Etlike memoranda is op versoek van die Raad deur lede en deur ander kundiges opgestel om die gesprek op dreef te bring. Die Raad vind dit 'n goeie werkwyse en gaan daarmee voort. Lanks die weg word die gesprekke op 'n gestruktureerde manier gevoer.
- * Die aanbeveling van die Raad dat die resultate van sy werksaamhede aan die Kommissie beskikbaar gestel word om deur te gee aan die Kerk vir verdere bespreking en besinning, is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aanvaar. Na elke vergadering is volledig aan die Kommissie verslag gelewer oor die gesprekke wat gevoer is.
- * Die memorandum van prof JH Koekemoer oor kommunikasie van geloof word verwerk vir publikasie in Die Hervormer.
- * Die Raad het memoranda aangevra oor belydenis en belydenisbinding, oor waarheidsbeskouing en oor Skrifbeskouing om in die prioriteitsorde te bespreek.
- * Die Raad bedank al die persone wat op versoek van die Raad ad hoc-memoranda opgestel en aan die gesprekke deelgeneem het.

BESLUIT**1. Die Raad word bedank vir sy werk.****2.1.1.5 Toekomstige samestelling en funksionering van die Raad vir Kerk en Teologie**

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besin oor die voortbestaan van die Raad vir Kerk en Teologie. Die volgende gedagtes is uitgespreek:

- * Die Raad vir Kerk en Teologie het sy funksie vervul in die afgelope verslagtydperk.
- * Die gesprek oor kerk en teologie kan op ander forums wat dieselfde funksie vervul, voortgesit word.
- * Indien die Raad voortbestaan is die vraag of ouderlinge daarop benoem moet word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die Algemene Kerkvergadering te versoek om hom uit te spreek oor die volgende:

- * Moet die opdrag van die Raad vir Kerk en Teologie kontinueer of word dit opgehef?
- * Indien die opdrag kontinueer is dit die gedagte van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering dat die huidige samestelling gehandhaaf word en dat ouderlinge steeds ingesluit word.

BESLUIT

1. Die opdrag van die Raad vir Kerk en Teologie kontinueer.
2. Die huidige samestelling word gehandhaaf. Ouderlinge word steeds ingesluit.

2.1.1.6 **Proponentseksamenkommissie**

(i) Samestelling en funksionering.

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Proponentseksamenkommissie.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(ii) Opdragte van die 64ste Algemene Kerkvergadering

Die Eksamenkommissie is versoek om voort te gaan met sy taak rondom die praktiese opleiding na afloop van die BD-studie en sy besinning oor 'n keuringsproses aan die einde van studente se studietydperk.

Oor die keuringsproses aan die einde van die studietydperk is die Kommissie dit eens dat dit nie op die terrein van die Proponentseksamenkommissie lê nie, maar eerder by die Kuratorium. Die Eksamenkommissie doen wel 'n teologiese evaluering van die kandidate as deel van die proponentseksamen.

In die lig van die onsekerhede rondom die voortbestaan van die fakulteit en die rasionalisering, het die Proponentseksamenkommissie 'n afwagende houding ingeneem ten opsigte van die formulering van 'n voorstel rondom die praktiese opleiding na afloop van die BD-studie.

Die Proponentseksamenkommissie is van oordeel dat die besinning en moontlike voorstelle vir 'n praktiese opleiding na afloop van die BD-studie, nie op sy werkterrein lê nie.

Tog sou die kommissie wou aanbeveel dat die Kerk in sy besinning oor die opleiding, rekening moet hou met die veranderinge wat daar in die samelewing plaasvind en dat die Fakulteit Teologie (Afd A) moet toesien dat studente behoorlik gevorm en toegerus word om die nuwe situasie te hanteer en om die verkondiging van die Woord te bly dien.

BESLUIT

1. Die Proponentseksamenkommissie word bedank vir sy werk.
2. Die taak rondom die keuringsproses aan die einde van teologiese studente se studietydperk, word deur die Kuratorium behartig.
3. Daar word kennis geneem van die Proponentseksamenkommissie se aanbeveling rondom die praktiese opleiding van teologiese studente na afloop van die BD-studie.

2.1.1.7

BESKRYWINGS PUNT: PROPONENTSEKSAMENKOMMISSIE WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.1.3(ii)c: PROEFPREEK

Ordinansie 2.1.1.3(ii)c (Kerkorde bl 13) word gewysig om soos volg te lees:

- (c) Die voorsitter en sekretaris van die Proponentseksamenkommissie bepaal *die datum, tyd en plek van proefpreek* en stel die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering minstens 'n maand voor die tyd daarvan in kennis.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

2.1.2 INLIGTING OOR DIENAARS VAN DIE WOORD

2.1.2.1 Predikantetal soos op	31 Maart 1997	20 Junie 1998
Predikante in voltydse gemeentelike standplase	273	277
Predikante in deelsorg standplase	54	57
Predikante met besondere opdrag	25	10
Predikante/proponente wat beroepafwagtend is	13	23
Predikante/proponente wat voltyds verder studeer	5	4
Predikante/proponente in die buiteland	3	6
Dosente	16	13
Emeriti	69	76
Predikante met siekte-emeritaat	10	9
Totaal:	<u>468</u>	<u>475</u>

- * Voltydse gemeentepredikante het redelik konstant gebly, so ook die predikante met deelversorging.
- * Predikante met besonder opdragte het afgeneem. Drie weermagkapelane het skeidingspakkette aanvaar. By die 1998 getal is die studentepredikante ook nie bereken nie.
- * Beroepafwagtende predikante het met 10 vermeerder.
- * Dosente is verminder deur rasionalisasie.
- * Emeriti het toegeneem.
- * 23 Predikante is uit die amp onthef, 12 is oorlede en 35 is toegelaat tot die evangeliebediening.

BESLUIT**1. Kennis geneem.**2.1.2.2 **Kandidate wat toegelaat is tot die evangeliebediening sedert die 64ste Algemene Kerkvergadering**

Die vergadering neem kennis van kandidate wat toegelaat is tot die evangeliebediening sedert die 64ste Algemene Kerkvergadering.

BESLUIT

1. Die nuwe predikante word verwelkom by hulle eerste Algemene Kerkvergadering.
2. Beroepafwagtende predikante/proponente word sterkte toegewens en verseker van die voorbidding van die Kerk.

2.1.2.3 Predikante wat geëmeriteer het sedert die 64ste Algemene Kerkvergadering

Die vergadering neem kennis van die predikante wat geëmeriteer het sedert die 64ste Algemene Kerkvergadering. Daar word kennis geneem dat di TL Botha (sr) en FH van der Merwe intussen ook geëmeriteer het.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2.1.2.4 Predikante oorlede sedert die 64ste Algemene Kerkvergadering

Die vergadering neem kennis van predikante wat oorlede is sedert die 64ste Algemene Kerkvergadering. Daar word kennis geneem dat ds LA Breedt intussen oorlede is.

BESLUIT

1. Die vergadering betuig sy meegevoel met naasbestaandes van die oorledenes.

2.1.2.5 Predikante wat uit die amp onthef is sedert die 64ste Algemene Kerkvergadering

Die vergadering neem kennis van predikante wat sedert die 64ste Algemene Kerkvergadering uit die amp onthef is. Daar word kennis geneem dat di PC Swanepoel, NM Wolmarans, JC Parkin en TL Botha (sr) intussen uit die amp onthef is. Ds Botha het na aanvaarding van emeritaat as lidmaat van die Kerk bedank.

BESLUIT**1. Kennis geneem.****2.1.2.6 Predikante met besondere opdrag****(i) Skakelkapelaan: Suid-Afrikaanse Nasionale Weermag (SANW)**

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die benoeming van ds ST Opperman as skakelkapelaan vir die Kerk by die SANW, goedgekeur. Ds Opperman is na Pretoria verskuif en werk by die Hoofkwartier van die SANW.

(ii) Gevangeniskapelaan vir Pretoria

Ds P de Kock is deur die Kapelaan Generaal van die Gevangenis benoem tot kapelaan vir die gevangenes in Pretoria.

(iii) Uiteensetting oor predikante met 'n besondere opdrag

<i>Bedieningsopdragte</i>		
Studentepredikante:	Dr PJ van Staden Ds HF van der Merwe (sr) Ds I Katzke Dr EC Kloppers Ds JPJ Wagenaar Dr J Buitendag Ds L Geel	Philadelphia Philadelphia Bloemfontein-Studente Fonteinedal Johannesburg-Wes Stellenbosch Potchefstroom
Hospitaalpredikante:	Ds J Coetzee Ds ER Pretorius Ds P de Kock	Johannesburg Pretoria Pretoria
Polisiekapelaan: Gevangeniskapelaan: Weermagkapelane:	Ds CF Potterill Ds P de Kock Ds ST Opperman Ds HJ Odendaal Ds W de V Sauer	Pretoria Pretoria (deelyds) Pretoria Pretoria Pretoria

Administrasie-opdragte Redakteur: Konteks Sekretaris: Kommissie van die Algemene Kerk- vergadering Sekretaris: Bybelverspreiding Superintendent: Sending IKSA	Dr PJ de Beer Dr SP Pretorius Ds WH Steyn Ds JMJ de Wet Ds LJJ Nell Dr EC Klopers	Transvaalstreek Buite-Transvaalstreek
---	--	--

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2.1.2.7 Predikante in die buiteland met behoud van ampsvoorreg

Die vergadering neem kennis dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan die volgende predikante toestemming verleen het om tydens hulle verblyf in die buiteland ampsvoorreg te behou:

- * Prof JA Loader
- * Ds D Lötter
- * Ds M Carelsen
- * Ds DJ Kriel
- * Ds NM Wolmarans
- * Ds NJ Erasmus

Daar word kennis geneem dat ds NM Wolmarans intussen besluit het om van lewenstaat te verander en dat die Kommissie van Die Algemene Kerkvergadering hom uit die amp onthef het.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2.1.2.8 Predikant wat akademies presteer het sedert die 64ste Algemene Kerkvergadering

Magistergrade

A Geyser	M Div	1996
C Pretorius	M Div	1996
MMJ Basson	M Div	1996
DJC van Wyk	M Div	1996
PC Swanepoel	M Div	1996
P de Kock	M Div	1997
AJ Groenewald	M Div	1997
J Beyers	M Div	1997
Ds WA Strydom	M.Th	1998

Doktorsgrade

WA Dreyer	DD	1995
PJ van Zyl	DD	1995
MA Botma	DD	1996
EB Marran	D.Phil	1997
J Otto	DD	1998
WC Kloppers	D.Th	1998
EC Kloppers	D.Th	1998
PJW Schutte	D.Th	1998

Magistergrade

J Ayres	MA.Th	1998
LJ Meyer	M.Th	1998
HJ Celliers	MBL	1998

In November 1998 ontvang die volgende persone DD-grade:

GJ Malan
Y Dreyer
JM Strijdom

2.1.2.9

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING**

**WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.13: BEHOUD/VERLIES VAN
AMPSVOORREG VAN PREDIKANTE WAT DIE LAND VERLAAT**

Ordinansie 2.1.13 (Kerkorde bl 26) word uitgebrei met 'n nuwe punt 2.1.13.1 wat soos volg lui:

2.1.13 Losmaking

By die aanneming van 'n beroep na 'n ander gemeente, die benoeming vir 'n besondere opdrag of as dosent, die goedkeuring van voltydse studieverlof deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering of by die opheffing van 'n standplaas, reik die kerkraad 'n Akte van Losmaking aan die predikant uit.

2.1.13.1 *Losmaking van predikante wat die land verlaat*

'n Predikant wat die land verlaat nadat hy 'n beroep uit die buiteland ontvang het of wat met bediening in die buiteland wil voortgaan, ontvang van sy kerkraad in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n Akte van Losmaking. Ampsvoorreg word in dié gevalle deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op meriete verleen en word jaarliks oorweeg.

2.1.13.2 Ontheffing

2.1.13.3 Verandering van lewenstaat

2.1.13.4 Onbekwaamheid

2.1.13.5 Wangedrag

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar met die volgende wysiging van 2.1.13.1 om soos volg te lees

"'n predikant nadat 'n beroep uit die buiteland ontvang is, ... van die kerkraad ..."

2.1.2.10

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING**
WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.13.2: PREEKVERGUNNING

Ordinansie 2.1.13.2 (Kerkorde bl 26) word uitgebrei met 'n nuwe punt (vi) terwyl die huidige punt (vi) verander na punt (vii). Die nuwe punt (vi) lui soos volg:

(vi) *Indien 'n predikant 'n betrekking aanvaar wat vir die werk van die Kerk van wesenlike belang is, kan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit om aan die predikant wat onthef is uit die amp, preekvergunning toe te staan op voorwaarde dat*

- * *die ordinansies wat geld by die verandering van lewenstaat, nagekom is*
- * *die vergunning op enige stadium teruggetrek kan word, en minstens jaarliks hersien word.*

(vii) [huidige (vi)].

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
2. Die beskrywingspunt word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering terugverwys om in samewerking met die Raad vir Regsadvies die saak deeglik te oorweeg en weer aan die 66ste Algemene Kerkvergadering voor te lê.

2.1.2.11

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING**
WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.14: PREEKVERGUNNING

Ordinansie 2.1.14 (Kerkorde bl 27 en 28) word uitgebrei met nuwe punte (viii) en (ix) terwyl die huidige punt (viii) na punt (x) verander. Die nuwe punte lees soos volg:

(viii) *'n Lidmaat wat vroeër uit die amp onthef is en aan wie preekvergunning toegestaan is, kan aansoek doen om deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering beroepbaar gestel te word.*

(ix) *Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering*

(a) *voer gesprek met die aansoeker*

(b) *besluit om*

- * *die aansoek af te keur of*
- * *die aansoek goed te keur en die aansoeker aan te beveel vir die proponentseksamen*

(c) *lig die aansoeker skriftelik in oor sy besluit*

(d) *laat die aansoeker toe tot die evangeliebediening nadat bewys gelewer is dat die proponentseksamen suksesvol afgelê is*

(e) *stel die persoon beroepbaar.*

(x) [huidige (viii)].

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
2. Die beskrywingspunt word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys om in samewerking met die Raad vir Regsadvies die saak deeglik te oorweeg en weer aan en aan die 66ste Algemene Kerkvergadering voor te lê.
3. Die volgende voorstel word aan die Kommissie deurgegee vir oorweging:
 - * Indien 'n predikant 'n betrekking aanvaar (van lewenstaat verander), maar vir die Kerk belangrike werk kan doen op 'n spesifieke plek en in bepaalde omstandighede, kan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit om aan so 'n persoon preekvergunning toe te staan.

Motivering

Die bepaalde faktor moet nie die *betrekking* wees wat die persoon beklee nie, maar die behoefte van die Kerk.

2.1.2.12 Ds BJ van der Walt: Aansoek om behoud van ampsvoorreg

Ds BJ van der Walt, predikant van Windhoek, het die pos as Uitvoerende Sekretaris van die Bybelgenootskap van Namibië vanaf 1 Mei 1998 aanvaar.

Die vergadering neem kennis van die skrywes van ds Van der Walt en van die handelinge van die Moderamen en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Daar word kennis geneem van die volgende besluite van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering by sy vergadering op 19 Junie 1998:

- * In die lig van die Kerkorde kan die Kommissie nie sondermeer aan die versoek van ds Van der Walt om die behoud van sy ampsvoorreg voldoen nie.
- * Ds Van der Walt word daarom van sy standplaas losgemaak.
- * In terme van Ordinansie 2.1.17.2 gee die Kommissie aan ds Van der Walt tydelik die opdrag om die werk as Uitvoerende Sekretaris by die Bybelgenootskap van Namibië te doen.
- * Die 65ste Algemene Kerkvergadering word versoek om hom oor die situasie van ds Van der Walt uit te spreek. Die ontheffing uit sy amp bly steeds 'n moontlikheid.
- * Ds Van der Walt word versoek om hom nie aan enige standplaas te verbind totdat die Algemene Kerkvergadering oor sy situasie uitsluitel gegee het nie.

BESLUIT

1. In terme van Ordinansie 2.1.17.2 kry ds BJ van der Walt opdrag om onbepaald die werk as Uitvoerende Sekretaris by die Bybelgenootskap van Namibië te doen.
2. Ds Van der Walt word gelukgewens met die benoeming.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN 'N PREDIKANT AS LID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Herstemming vind plaas tussen

Dr JH Breytenbach

Ds JC van der Merwe
Ds PA Geyser
Dr WA Dreyer.

AFSLUITING

Prof APB Breytenbach sluit die vergadering af deur die vergadering te laat sing uit Psalm 100 en voor te gaan in gebed.

--- oOo ---

**VOORTSETTING VAN DIE VERGADERING OP DINSDAG 6 OKTOBER
1998 OM 8:30**

OPENING

Ds DJ Struwig open die vergadering deur Skriflesing uit 2 Petrus 1, deur voor te gaan in gebed en die vergadering te laat sing uit Gesang 59 verse 1, 2 en 4.

ORDE VAN DIE VERGADERING

**VERKIESING VAN 'N PREDIKANT AS LID VAN DIE KOMMISSIE VAN
DIE ALGEMENE KERKVERGADERING**

'n Herstemming vind plaas tussen dr JH Breytenbach en ds PA Geyser.

GROETEBOODSKAPPE

Groeteboodschappe is ontvang van

- * die gemeente Kimberley
- * die gemeente Wonderboom
- * die gemeente Makwassie
- * ds JM Labuschagne.

VERWELKOMING

Dr PW Venter, emerituspredikant, ds JZ Banda en dr WJ Botha word in die vergadering verwelkom.

AMPTE

Die vergadering hervat die bespreking oor ampte by punt 2.1.2.13.

2.1.2. 13 Sake wat die predikantsamp raak

- (i) *Beroep en bevestiging van 'n predikant wie se versorging verander vanaf deel-
versorging na volle versorging*

Aangesien talle navrae die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering bereik het, en omdat verneem is dat daar op uiteenlopende wyses opgetree word wanneer

die versorging van 'n predikant in die gemeente verander vanaf gedeeltelike versorging na volledige versorging, het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die Raad vir Regsadvies versoek om advies aan die gemeentes deur te gee. Die Raad het soos volg geadviseer:

Die 64ste Algemene Kerkvergadering het reeds besluit dat daar nie onderskeid is tussen predikante nie. Alle geordende predikante het dieselfde ampsvoorreg. Die enigste verskil is dat sommige predikante gedeeltelik versorg word en ander volledig versorg word. 'n Gemeente skep dus nie meer 'n deelsorg standplaas nie, maar net 'n standplaas. Aan die standplaas is bepaalde opdragte gekoppel en 'n bepaalde versorging. Sou die versorging verander vanaf gedeeltelike versorging na volledige versorging, word dit genotuleer, 'n nuwe opgawe van versorging word voltooi wat deur die voorsitter en skriba van die kerkraad en deur die betrokke predikant onderteken word. Afskrifte word aan die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die skriba van die ring gestuur vir kennisname. Die predikant word nie weer beroep nie en ook nie weer bevestig nie. Samevattend kan gestel word dat indien 'n standplaas geskep is en 'n predikant in die standplaas bevestig is, kan die versorging toeneem of afneem sonder dat dit die posisie van die predikant verander.

Dié advies is na die Raad terugverwys.

Die Raad reageer daarna soos volg:

Die standpunt van die Raad oor die beroep en bevestiging van 'n predikant wie se versorging verander vanaf deelversorging na volledige versorging word gehandhaaf veral in die lig van Ordinasie 2.1.2 en 2.1.2.1. Die Kerkorde is duidelik oor die "nuwe gevalle" van deelversorging. Alle bestaande gevalle kan oorweeg word, maar met in agneming van die Wet op Arbeidsverhoudinge.

Die Kommissie het die advies aanvaar en besluit om dit na die Algemene Kerkvergadering deur te gee vir kennisname.

BESLUIT

- 1. Die advies van die Raad vir Regsadvies gesteun deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word aanvaar.**
- 2. Die vergadering besluit dat ondersoek gedoen word na die beroepstelsel van die Kerk.**

(ii)

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN NOORD-KAAPLAND
WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.3(iv): BEROEP VAN 'N PREDIKANT
OF PROPONENT**

Ordinansie 2.1.3 (iv) (Kerkorde bl 14) word gewysig om soos volg te lees:

(iv) 'n Kerkraad en 'n beroepene kan voordat oor die beroep besluit is, 'n gesprek voer oor die werkopdrag, werksomstandighede en versorgingsvoordele in die gemeente.

Motivering

Ordinansie 2.1.3(iv) soos dit tans geformuleer is bied die moontlikheid dat pragmatiese reëlins voorskriftelik word vir die beroep van dienaars van die Woord. Volgens beginselreg is die Presbiteriale Sinodale Kerkordelike reëlins vervleg met die belydenis van die Kerk. Die verhouding tussen Skrif, belydenis en Kerkorde moet gehandhaaf word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar met die volgende wysiging:

'n Kerkraad en 'n predikant of proponent wat beroep is, kan, voordat oor die beroep besluit word, 'n gesprek voer

(iii)

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.14 (iii): HERTOELATING TOT DIE
PREDIKANTSAMP**

Ordinansie 2.1.14 (iii) (Kerkorde bl 28) word uitgebrei met punt (c) om soos volg te lees:

(iii) Nadat skriftelike verslag ontvang is van die Proponentseksamenkommissie, besluit die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om

(a) die aansoek goed te keur en die aansoeker aan te beveel vir die proponentseksamen

(b) die aansoeker te verwys vir hospitering aan die Fakulteit Teologie (Afd A) van die Universiteit van Pretoria

(c) die aansoek(er) af te keur.

Motivering

Die Kommissie oordeel dat daar steeds 'n geleentheid moet wees om 'n aansoeker af te wys nadat hy met die Proponentseksamenkommissie in gesprek was.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word met die volgende wysiging aanvaar:

Ordinansie 2.1.14 (iii)

(iii) Nadat skriftelik verslag ontvang is van die Proponentseksamenkommissie, besluit die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op een van die volgende moontlikhede:

(a) om die aansoek af te keur

(b) om die aansoek goed te keur en die aansoeker

- * te verwys vir hospitering aan die Fakulteit Teologie (Afd A) van die Universiteit van Pretoria, of
- * aan te beveel vir die proponentseksamen.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN 'N PREDIKANT AS LID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Ds PA Geyser word verkies.

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir 'n sekundus vir die voorsitter.

(iv)

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN NOORDELIKE-PRETORIA
ONTHEFFING UIT DIE AMP BY DIE EGSKEIDING VAN PREDIKANTE**

Die bestaande praktyk dat 'n predikant wat in 'n egskeiding betrokke is, uit die amp onthef word en eers na 'n periode van 2-3 jaar weer oorweeg word vir hertoelating, word beëindig.

'n Predikant wat in 'n egskeiding betrokke is, is tugwaardig. Elke geval word volledig ondersoek en na gelang van die bevinding pas die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gepaste tugmaatreëls toe.

Motivering

Die beskrywingspunt open nie die debat oor die geskiktheid vir die amp al dan nie van 'n predikant wat geskei het nie. Daaroor het reeds onder andere in 1970 (Agenda 56ste AKV: Bylae V g); 1977 (Handelinge van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, Vol 89) en in 1982 (Handelinge van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, Vol 110) adviese voor die Algemene Kerkvergadering en die Kommissie gedien. Op grond van die adviese word predikante wat geskei is en hertrou, toegelaat om na verloop van tyd weer in die amp te dien. (Hoewel die advies van 1970 die moontlikheid afsny: "In die onderhawige geval kom die getuienis van die Skrif oorweldigend voor téén die moontlikheid dat iemand met 'n persoonlike geskiedenis van huweliksverval en -ontbinding en van 'n tweede huwelik welbewus van die eise van Gods Woord, toegelaat behoort te word tot die amp").

Die praktyk dat 'n predikant by egskeiding uit die amp onthef word, word daarmee begrend dat 'n egskeidingsproses en die predikantsamp onversoenbaar is met mekaar. (Handelinge van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, Vol 114; Mei 1983). Dit is onteenseglik waar, maar nie slegs van 'n egskeidingsproses nie. Dit is ook waar dat 'n huwelik "so kan verval en ontaard dat egliede na baie stryd en lyding eindelik tot die erkenning mag kom dat hulle nie deur God saamgevoeg is nie" en "die huwelik slegs ten koste van die lewens van die eggenote gehandhaaf kan word" (Advies 1977:174). So 'n huwelik is ook nie versoenbaar met die predikantsamp nie, en tog word 'n predikant wat in so 'n huwelik bly nie van die amp onthef nie.

Die wagtyd voor hertoelating word met drie groepe argumente gesteun.

- (a) *Dit is geleentheid vir die Kerk om sekerheid oor die persoon en optredes van die betrokke predikant te kry*

Die Kerk moet geleentheid kry om seker te maak van ware berou en inkeer en meelewing met die Kerk (Handelinge van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, Vol 135:1987); dat die predikant sy huis in orde gekry het

en dat daar stabiliteit gekom het (Advies 1982:208).

Ten opsigte van die groep argumente wys die adviese van 1970 (p 4) en 1977 (p 6) reeds uit dat toelating tot die nagmaal beteken dat die tug opgehef is en dat aanvaar word dat berou en bekering plaasgevind het. Dit kan dus nie 'n wagtyd van twee jaar of meer begroond nie. Die meelewing met die Kerk word nie deur enige wagtyd vasgestel nie. Selfs deur die egskedingsproses behoort dit te bly bestaan. 'n Lewe los van die Kerk op sigself en nie die blote feit van egskeding nie, plaas 'n vraagteken oor die geskiktheid van 'n persoon om in die amp te dien. Die in orde bring van sy huis en die stabiliteit wat moet kom, vereis nie noodwendig 'n wagtyd van ten minste twee jaar nie en word ook nie deur so 'n wagtyd gewaarborg nie. Dit kan gelyklopend met 'n egskeding plaasvind en selfs deur die egskeding aangebring word of bevorder word. Aan die ander kant kan dit onordelik en onbestendig bly in sy huis of weer so word na 'n wagtyd van selfs langer as twee jaar. Die wagtyd speel hier nie 'n deurslaggewende rol nie. In die tugondersoek wat die beskrywingspunt voorstel, is daar geleentheid om vas te stel wat die gewig van hierdie faktore van geval tot geval is en dienooreenkomstig op te tree.

- (b) *Dit gee geleentheid vir die Kerk om hom te vergewis van die predikant se vermoë om die ampspligte te vervul*

Van deurslaggewende belang is die vraag of sulke persone in staat sal wees om met die gesonde leer te vermaan. Daarom sal dit absoluut noodsaaklik wees dat die Kerk hom baie duidelik sal vergewis van die opvatting van dergelike persone oor die betekenis van die huwelik alvorens hulle tot die amp toegelaat word (Advies 1977:176).

Die argumente is inderdaad van deurslaggewende belang vir die beoordeling van die persone se geskiktheid vir die amp. Ook hier is egter geen direkte verband tussen die vermoë om die ampspligte uit te voer en 'n wagtyd van minstens twee jaar nie. 'n Predikant kan deur allerlei omstandighede en gebeure onder verdenking kom dat hy nie met die gesonde leer kan vermaan nie, byvoorbeeld as hy/sy in 'n huwelik is wat verval en ontaard of selfs as een van sy kinders buite-egtelik 'n ouer word. Dit beteken egter nie sonder meer dat so 'n persoon nie langer die Kerk se opvatting oor die betekenis van die huwelik deel nie en ook nie dat 'n wagperiode van twee jaar sy/haar opvatting sal korregeer nie. Die noodsaaklike toetsing van die persoon se opvatting oor die betekenis van die huwelik deur die Kerk kan waarskynlik net so goed of dalk selfs beter in die moment van krisis bepaal word.

- (c) *Die openbare belang en moontlike skade aan die Kerk*

Die Kerk moet ook seker wees dat die ampsherstel van die geskeie sonder skade vir die Kerk gedoen kan word (vergelyk byvoorbeeld Algemene ontevreden-

heid) (Handelinge van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, Vol 135:1987). Die openbare karakter van die predikantsamp word beklemtoon in al drie adviese ter sprake en daar word gestel dat hy eksemplaries moet leef. Die argumente word goed saamgevat in die uitspraak: "Beide die optrede van die predikant wat skei en die handelinge van die Kerk met die predikant onder die opsig en tug is optiek na buite. Omdat die egskeiding van die predikant demonstrasiekrag het, is die korrigerende optrede van die Kerk onvermydelik en noodsaaklik." (Advies 1982:208).

Die groep argumente is eintlik die enigste wat werklik die wagtyd van twee jaar begrond. Dit is egter 'n argument wat na twee kante toe sny. 'n Tuglose verdraagsaamheid en toelating van egskeiding onder predikante kan die Kerk groot skade berokken. Dit kan ook groot skade in 'n gemeente veroorsaak waar die openbare mening en gesindheid sterk teen egskeiding gekant is om 'n predikant toe te laat om sonder 'n wagtyd voort te gaan met sy ampswerk. Net so kan die aard van die egskeiding groot openbare beroering bring en skade veroorsaak indien daar nie met die nodige strengheid opgetree word nie.

Die ander kant is egter ook waar. 'n Onbuigsame toepassing van die tug deur ontheffing uit die amp in alle gevalle van egskeiding kan ook die Kerk groot skade berokken. In 'n gemeente waar egskeiding meer gereidelik aanvaar word, kan dit as onbillik en onbarmhartig beskou word. In gevalle waar die predikant gesien word as onmagtig om 'n egskeiding te voorkom, veroorsaak juis die ontheffing uit die amp allerlei vroe en beskuldigings teen die Kerk.

Sedert die laaste uitvoerige studie oor die saak in 1982 het daar 'n beduidende verskuiwing gekom in die openbare beoordeling van egskeiding. Die optiek van die Kerk se hantering van geskeide predikante moet daarmee rekening hou. Die regte demonstrasie na buite sal waarskynlik eerder gegee word met 'n meer genuanseerde hantering van die moeilike probleem as met 'n onbuigbaar vaste tugmaatreël wat in alle gevalle sonder meer toegepas word.

Daar behoort ook met ten minste drie verdere oorwegings gereken te word:

- (i) Die maatreël is 'n vreemde verskynsel in die hantering van die tug deur ons Kerk. Die besluit dat 'n predikant wat in 'n egskeiding betrokke is van sy amp onthef word, is 'n stukkie kasuïstiek wat die tugvergadering by voorbaat al in sy tughandelinge bind en alle ander moontlikhede afsny. Daarby is dit ook nie uit die perspektief van die kerklike tug al te duidelik nie hoe dit dan kan gebeur dat 'n predikant wat vir twee jaar nie geskik is om predikant te wees nie, dan tog tot die ouderlingsamp toegelaat kan word.
- (ii) Hoewel die Kerk hom nie deur die wêreld mag laat voorskryf nie, is dit steeds 'n vraag of die maatreël nie vertolk kan word as 'n onbillike arbeidspraktyk nie. Die probleem dring hom veral ernstig op in 'n geval waar die predikant self nie

wil skei nie, maar sy/haar eggenoot met 'n egskeiding voortgaan. In dieselfde verband moet dit nie uit die oog verloor word nie dat in so 'n geval die maatreël binne die Kerk deur lidmate as onbillik beskou word.

- (iii) Deur alle persone oor dieselfde kam te skeer, skeep die maatreël 'n ongelukkige ruimte om die heilsame werking van die tug vir die Kerk en vir die betrokke persone te ontduik. Dit is moontlik dat 'n persoon, wat byvoorbeeld as gevolg van owerspel in 'n egskeiding betrokke raak, by die aanvang van die geding uit die amp bedank. Dieselfde kan gebeur met 'n persoon wie se eggenoot op egskeiding aandring, omdat hy/sy die Kerk verleentheid wil spaar. In albei gevalle word die maatreël soos dit tans bestaan, toegepas sonder tugondersoek. Die gevolg is dat die omstandighede van die egskeiding nie duidelik aan die lig kom nie of nie deeglik deur die Kerk getoets word nie. Ook by 'n later aansoek om hertoelating hoef dit of kan dit nie weer deeglik oorweeg word nie.

Indien die saak egter volgens die gewone prosedure van die tug hanteer is, kan die Kommissie van die ringsvergadering (as opsighoudende vergadering) en ook die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering (as tugvergadering) deeglik en volledig op hoogte van sake gebring word. Indien 'n predikant dan nie die weg (wil) volg nie, sonder meer bedank en in 'n egskeiding betrokke raak, sal 'n later aansoek om toelating baie versigtig oorweeg moet word na indringende ondersoek.

Die beskrywingspunt wil nie 'n tuglose verdraagsaamheid van egskeiding bevorder nie. Dit bepleit 'n meer genuanseerde hantering van 'n moeilike probleem in lyn met die manier waarop die tug in die Kerk toegepas word, sodat elke sweem van verwyd teen die Kerk verwyder kan word. Dit neem niks weg van die tugmaatreël wat op die oomblik geld nie, maar wil meer moontlikhede in die hand van die tugvergadering plaas.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word soos volg gewysig en aanvaar:

Ontheffing uit die amp by egskeiding van predikante

Die bestaande praktyk dat 'n predikant wat in 'n egskeiding betrokke is, uit die amp onthef word en eers na 'n periode van 2-3 jaar weer oorweeg word vir hertoelating, word beëindig.

Egskeiding, soos alle ander oortredings van God se gebod, roep tot berou en bekering. Dit word onder die kerklike opsig hanteer.

Elke geval word volledig ondersoek en na gelang van die bevinding tree die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering volgens die Kerkorde op.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Herstemming vind plaas tussen die volgende broeders:

Dr JH Breytenbach
Dr J Buitendag
Prof AG van Aarde
Prof SJ Botha
Ds JC van der Merwe.

(v)

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING WYSIGING VAN PUNT 1 VAN DIE VERLOFREGLEMENT VIR PREDIKANTE

Voeg 'n nuwe 1.2 en 1.3 (Kerkorde bl 103) by onder die opskrif "Gewone verlof".

1.2 Verlof en/of opgehoopte verlof word sover moontlik aaneenlopend geneem.

1.3 Verlof en/of opgehoopte verlof wat geneem word op 'n wyse anders as wat die bedoeling van die Kerkorde is, word in oorleg met die kerkraad of opsighoudende liggaam, die ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering geneem.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(vi)

BESKRYWINGS PUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING
WYSIGING VAN PUNT 4 VAN DIE VERLOFREGLEMENT VIR PREDIKANTE

Punt 4 van die Verlofreglement vir predikante word gewysig om soos volg te lees:

"4 Siekteverlof

4.1 Predikante is geregtig op 30 kalender dae siekteverlof met volle versorging gedurende elke tydperk van 24 agtereenvolgende maande vanaf die eerste stadium wat die predikant toegelaat is tot die evangeliebediening en in 'n standplaas beroep is. Waar moontlik moet die predikant die siekteverlof reël in oorleg met die kerkraad of opsighoudende liggaam en die konsulent.

4.2 Indien die predikant as gevolg van siekte meer as die 30 kalender dae, soos bedoel in Reglement 4.1, siekteverlof benodig, kan die langer periode en die voorwaardes waaronder so 'n langer periode toegestaan word, gereël word met die kerkraad of opsighoudende liggaam wat die ringskommissie en die konsulent moet raadpleeg.

4.3 Indien 'n predikant langer as 7 kalender dae aaneenlopend siekteverlof neem, moet hy so gou as wat redelik moontlik is 'n mediese sertifikaat aan die kerkraad of die opsighoudende liggaam lewer. Indien die predikant versuim om binne 7 dae 'n mediese sertifikaat te lewer, nadat hy deur die kerkraad of opsighoudende liggaam versoek is om so 'n sertifikaat te lewer, is die kerkraad of opsighoudende liggaam, na oorlegpleging met die ringskommissie, nie verplig om die predikant te versorg vir daardie periode wat hy verlof geneem het sonder so 'n mediese sertifikaat nie."

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(vii)

BESKRYWINGS PUNT: RAAD VIR HERDERLIKE SORG
WYSIGING VAN DIE VERLOFREGLEMENT VIR PREDIKANTE

Die Buitengewone sitting van die 64ste Algemene Kerkvergadering het dit aan die Raad vir Herderlike Sorg opgedra om 'n voorstel oor die wysiging

van die verlofreglement vir predikante te formuleer. Die volgende voorstel is van die Raad ontvang:

6.2 en 6.4 (Kerkorde bl 105) verval en word vervang met die volgende:

6.2 *Waar verlof (van welke aard ook al) vir langer as agtien weke in 'n kalenderjaar geneem word, word dit bespreek met die toepaslike bykomende vergadering, met dien verstande dat geen verlof vir langer as twaalf weke aaneenlopend geneem mag word nie.*

Motivering

Met hierdie formulering word alle verlof oor dieselfde kam geskeer en word 'n maatreël geskep wat wil voorkom dat kombinasies van gewone-, lang-, studie-, kraam- en siekteverlof nie saamgevoeg word en tot nadeel van die standplaas geneem word nie.

Lede van die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet is genader vir kommentaar. Almal wat kommentaar gelewer het, het hulle met die bogenoemde voorstel vereenselwig.

Die Kommissie het besluit om die voorstel vir die wysiging van die verlofreglement aan die 65ste Algemene Kerkvergadering voor te lê vir oorweging.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar met die volgende wysigings:

6.2 en 6.4 (Kerkorde bl 105) verval en word vervang met die volgende:

6.2 **Waar verlof, van welke aard ook al, vir langer as agtien weke in 'n kalenderjaar geneem word, word dit in oorleg met die toepaslike bykomende vergadering geneem, met dien verstande dat geen verlof vir langer as twaalf weke aaneenlopend mag wees nie.**

(viii) *Interpretasie van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering: Toestaan van verlof en siekteverlof*

Die vergadering spreek hom uit oor die volgende interpretasie van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering:

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het 'n versoek ontvang dat duidelikheid oor die volgende sake rakende die verlofreëlings van die predikant gegee word:

- * Is dit die kerkraad- of die ouderlingevergadering wat die verlof toestaan?
- * Wat is die rasionaal agter die reëling dat siekteverlof in siklusse van 2 jaar toegestaan word? Wat sou die implikasie wees indien siekteverlof meer as een keer binne twee jaar nodig sou wees?

Die Kommissie se interpretasie is soos volg:

- * Normaalweg staan die kerkraad die predikant se verlof toe. Daar is egter geen beletsel dat die ouderlingevergadering verlof kan toestaan nie. Die Kerkorde word so geïnterpreteer dat verlof wel deur die kerkraad toegestaan word.
- * Die rasionaal agter die reëling dat 30 dae siekteverlof in siklusse van 2 jaar toegestaan word is die volgende:
 - ** Siekteverlof van 15 dae per jaar word toegestaan. Indien meer siekteverlof in 'n bepaalde jaar verlang word, kan tot 30 dae geneem word.
 - ** Die reëling is voordelig vir die predikant. Die Arbeidswet vereis 12 dae per jaar.
 - ** Indien siekteverlof langer as 30 dae geneem word, word dit in oorleg met die genoemde opsighoudende liggame geneem

BESLUIT

- 1. Die interpretasie van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word onderskryf.**

(ix)

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.2.2(f): OPHEFFING VAN 'N STAND-PLAAS

Ordinansie 2.1.2.2(ii)(f) (bl 18) word gewysig om soos volg te lees:

- (f) gee in die *derde maand*, indien die betrokke predikant nog geen beroep ontvang het nie, dienoooreenkomstig kennis aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(x)

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN NOORDELIKE NATAL OMSKEPPING VAN VTT- KURSUS

Die jaarlikse verpligte VTT-kursus vir predikante word omskep na 'n opsionele kursus.

Motivering

Verdere opleiding van predikante is noodsaaklik, maar koste van die kursus (kursusgelde, reiskoste en verblyf) plaas 'n las op gemeentes wat nie meer gedra kan word nie. Baie gemeentes sukkel finansiële en al hoe meer deelsorgstandplase ontstaan. Baie gemeentes en predikante kan dit net nie meer bekostig nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

(xi)

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN PRETORIA WYSIGING VAN ORDINANSIE 2.1.3.1 (ii) (b): MEERDERHEID BY BEROEPSVERGADERING

Ordinansie 2.1.3.1(ii)(b) (Kerkorde bl 19) word gewysig om soos volg te lees:

- (b) minstens *die helfte* van die kerkraadslede teenwoordig is.

BESLUIT**1. Die beskrywingspunt word aanvaar.**

(xii) Voorregte van 'n proponent

Ds AM Nel het tydens die buitengewone sitting van die 64ste Algemene Kerkvergadering die volgende voorstel ingedien:

Ampspligte soos genoem in punt (viii) (b) op bladsy 17 van die Kerkorde wat 'n proponent nie mag uitvoer nie, word wel deur die proponent gedoen onder die volgende omstandighede:

- * onder toesig van die gemeente predikant
- * onder toesig van die kerkraad in die afwesigheid van die gemeente predikant
- * met goedkeuring deur die konsulent in die afwesigheid van die predikant en indien daar toesig is deur die plaaslike kerkraad.

Die saak is na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys vir uitsluitel aan die 65ste Algemene Kerkvergadering.

Proff SJ Botha en APB Breytenbach is deur die Kommissie versoek om aan die saak aandag te gee. Hulle adviseer soos volg:

Ons kan die voorstel van ds AM Nel in verband met bogenoemde saak nie steun nie. So 'n wysiging raak die beskouing oor die amp wesenlik. Om maar net 'n enkele voorbeeld te noem: Die voorgestelde wysiging impliseer dat 'n persoon wat nog nie self in die amp bevestig is nie, wel ander persone in die amp kan bevestig.

Daar behoort dus eers 'n teologiese diskussie oor die amp as sodanig gevoer te word alvorens so 'n wysiging van die betrokke ordinansie oorweeg kan word. Ons meen dus dat die huidige ordinansie so moet bly staan.

Die Kommissie het die advies aanvaar en gee dit deur aan die Algemene Kerkvergadering.

BESLUIT

1. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering doen 'n ondersoek oor die ampsbeskouing in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika met besondere aandag aan die amp van predikant en die posisie van proponente.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN 'N SEKUNDUS VIR DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Herstemming vind plaas tussen prof SJ Botha en dr JH Breytenbach.

2.1.3 PREDIKANTEVERGADERING

2.1.3.1 Samestelling en Funksionering

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Predikantevergadering.

2.1.3.2 Vergadering van 1995

Tydens die vergadering wat gehou is op 13 September 1995 is die onderwerp "Die identiteit van die Kerk" bespreek. As inleier het prof JP Oberholzer, met die titel van sy referaat "Die Kerk" opgetree. Die referente was dr M Nel, prof AG van Aarde en prof JH Koekemoer, wat respektiewelik in hulle referate gehandel het oor die temas "Gemeentebou: 'n Reformatoriese bediening", "Die menslikheid van en die verskeidenheid in die Kerk" en "Die etos van die Nederduitsch Hervormde Kerk".

2.1.3.3 Vergadering van 1996

Die vergadering wat gehou is op Donderdag 18 Januarie 1996 het gefokus op 'n bespreking van die dokument "Eietydse getuienis" wat in die laaste gedeelte van 1996 die lig in die Kerk gesien het. Die bespreking is ingelui deur dr JH Breytenbach met 'n referaat getitel "'n Eietydse getuienis in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika op Hervormingsdag: Aanloop en hantering". Vervolgens het proff AG van Aarde en JH Koekemoer die vergadering toegesprek onder die respektiewelike temas: "Die vrk in die pad, die skeiding van teologiese weë in ons Kerk": 'n Weer antwoord en "Die teologiese opleiding in die huidige gesprek". 'n Lewende en diepsinnige gesprek oor die tema is tydens die vergadering gevoer, en verskeie predikante van die Kerk het aan die bespreking deelgeneem. Ter wille van volledigheid en die moontlike behoefte tot latere terugverwysing na wat tydens die vergadering gesê is, is die referate ook in die notule van die vergadering ingebind, asook 'n verbatim verslag van wat tydens die vergadering deur die onderskeie sprekers gesê is. Gemeentes is ook versoek om die inhoud van die notule volledig tydens 'n kerkraadsvergadering te bespreek.

2.1.3.4 Vergadering van 1997

Die vergadering wat gehou is op Woensdag 10 September 1997 het gehandel oor die

tema "Die Kerk gee dinamiese antwoorde op ou en nuwe probleme/uitdagings". Voordragte is gelewer deur ds PA Geyser (Kerk in veranderde/veranderende wêreld: Gaan die kerk oorleef?), ds APJ Beukes (Dalende lidmatetal en die teologiese opleiding), dr PJ van Zyl (Die Kerk oppad na 2000: Die rol van die predikant in 'n veranderde en veranderende wêreld) en mnr JF Viljoen (Dalende finansies en moontlike oplossings). Alhoewel daar nie tydens die vergadering voldoende tyd was om aan al die sake aandag te gee wat deur die inleier en referente op die tafel gesit is nie, was die positiewe van die vergadering dat die teenwoordiges ten minste al die sake op die tafel kon kry, en dat die bespreking van die onderwerp die lede van die vergadering gestimuleer het om oplossings te bied vir sommige van die probleme wat op die tafel is. Waar oplossings wel aangebied is, is die teenwoordige predikante aangemoedig om die voorgestelde oplossing met hulle saam te neem en toe te pas waar hulle meen dit in hulle onderskeie gemeentes kan werk.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**
- 2. Die bestuur van die Predikantevergadering word bedank vir hulle werk.**

2.1.4 RAAD VIR HERDERLIKE SORG

2.1.4.1 Samestelling en funksionering

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir Herderlike Sorg.

BESLUIT

- 1. Kennis gencem.**

2.1.4.2 Uitstaande opdragte wat in die vorige termyn verrig moes word

Die Raad het alle take aan hom opgedra deur die Algemene Kerkvergadering en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering afgehandel.

BESLUIT

- 1. Die Raad word bedank vir sy werk.**

2.1.4.3 Take deur die 64ste Algemene Kerkvergadering opgedra

- (i) Studie oor krisis in pastorieë : Redes waarom predikante die bediening verlaat.

Die ondersoek na Krisis in pastorieë: redes waarom predikante die bediening verlaat, wat deur die Raad vir Herderlike Sorg in opdrag van die Algemene Kerkvergadering uitgevoer is, is teen die einde van 1996 afgehandel. Gedurende 1997 is die verslag gefinaliseer en die navorsingsresultate en aanbevelings is aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê vir die implementering daarvan in die Kerk.

Die Raad vir Herderlike Sorg het op advies van die Ondersoekspan by die Kommissie aanbeveel dat die instansies van die Kerk wat op een of ander wyse by hierdie saak betrokke kan wees, by hierdie gesprek betrek sal word. Die bedoeling is dat saam besin sal word oor die ontwikkeling van strategieë om aan sake vanuit die ondersoek, aandag te gee. Die volgende instansies van die Kerk is geïdentifiseer vir deelname aan hierdie gesprek:

- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.
- * Die Kuratorium en Dosentevergadering.
- * Die bestuur van die Predikantevergadering.
- * Die NHSV-Hoofbestuur .
- * Ringsrade vir Predikante.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het dit aan prof TFJ Dreyer en ds J Coetzee opgedra om namens die Kommissie en die Raad vir Herderlike Sorg, uitvoering te gee aan die implementering en koördinerings van hierdie werkwyse.

Die kontekste waarin die ondersoek uiteengeval het, is die volgende:

- * Keuring, opleiding en voortgesette begeleiding.
- * Beroepskonteks.
 - ** Kerklike regeerliggame en ondersteuningsisteme.
 - ** Werkomstandighede van die predikant.
- * Sosio-politieke konteks.
- * Godsdien- en geloofskonteks.
- * Persoonlike konteks.
- * Huwelik- en gesinskonteks.

Daar is reeds by twee geleenthede met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in gesprek getree. Vanweë die beperkte tyd tydens 'n gewone vergadering van die Kommissie, is dit nie moontlik om by so 'n geleentheid aan hierdie saak deeglik aandag te gee nie. Daar is besluit dat 'n spesiale werksessie hiervoor gereël word waartydens veral gefokus sal word op sake rakende die

beroepsomstandighede van predikante en die verhoudinge met kerklike regeerliggame. Hierdie byeenkoms van verteenwoordigers van die Kommissie en die Raad vir Herderlike Sorg sal gefasiliteer word deur prof N Alberts van die Nagraadse Bestuurskool aan die Universiteit van Pretoria. Prof Alberts was ook lid van die Onderzoekspan.

Die dele van die verslag wat betrekking het op keuring, opleiding en voortgesette begeleiding, is reeds met die Kuratorium en dosente van die Teologiese Opleiding deurgepraat en word tans in berekening gebring by die kurrikuleringsproses waarmee die fakulteit besig is. Veral die sake uit die ondersoek wat te make het met die praktykopleiding van teologiese studente en voortgesette opleiding van predikante, het reeds besondere aandag geniet.

Gesprekke met die besture van die predikantevergadering en die NHSV-Hoofbestuur word beplan. Die NHSV kan veral op rings- en streekvlak 'n baie belangrike ondersteunende rol speel. Die NHSV het ook op 'n besondere wyse bygedra tot die uitvoering van hierdie ondersoek.

Tydens die vorige predikantsvrouevergadering is aandag gegee aan die rol van die eggenote van die predikant met betrekking tot huwelik- en gesinslewe, asook die geloofslawe van die pastoriegesin. Mev G Grobler, wat ook lid van die ondersoekspan was, en ds J Coetzee het die leiding by hierdie werksessie geneem. Die boodskap is tuisgebring dat pastoriepare self verantwoordelikheid moet neem vir vele van die aspekte wat in die ondersoek na vore gekom het as faktore wat spanning en krisis kan veroorsaak. Dit geld veral wat die geloofslawe van die pastoriegesin betref - dit mag nie gebeur dat die predikant en gesin so besig is met die dinge van die Kerk dat hulle verhouding met die Here vervlak word tot 'n deel van die werksituasie nie. Die behoefte is uitgespreek dat geleenthede geskep moet word waar pastoriepare saam oor hierdie sake kan besin.

Dit is dan ook die rede waarom een van die aanbevelings vanuit die ondersoek die gesprek met ringsrade vir predikante is. Die mikpunt is om in elke ring van die Kerk ook 'n geleentheid te skep waar pastoriepare in 'n rustige atmosfeer saam kan werk aan die verryking van hulle geloofslawe en die huwelik- en gesinslewe. Tydens byeenkomste van hierdie aard kan ook van mekaar geleer word oor effektiewe tydsbenutting in die werkprogram en die hantering van probleme in die bediening. 'n Klimaat van onderlinge vertroue kan so bevorder word sodat pastoriepare 'n effektiewe ondersteuningsstelsel vir mekaar kan wees. Van die lede van die ondersoekspan is beskikbaar om sodanige byeenkomste te fasiliteer. Ringsrade vir predikante kan in hierdie verband met ds J Coetzee skakel.

Die gemeentes en die Kerk in geheel kan dit nie bekostig dat ongesonde spanning en druk, maar ongelukkig ook dikwels onverantwoordelike optrede van predikante, verwoestend inwerk op die lewe van pastoriegesinne en die goeie gang van die bediening in gemeentes nie. Die resultate van hierdie ondersoek vra daarom die

aandag van die hele Kerk. Die dringendheid van herstellende en veral voorkomende optrede kan nie ontken word nie. Elke predikant en instansie van die Kerk wat hierby betrokke is, sal ons verantwoordelikheid in hierdie verband moet opneem.

Ds J Coetzee spreek die vergadering toe oor die saak en stel die volgende:

- * Die afhandeling van die opdrag stem tot groot vreugde.
- * Dank word betuig aan die Algemene Kerkvergadering vir die geleentheid wat gebied is om die studie te doen.
- * Dank word betuig aan lede van die Onderzoekkommissie en predikante wat saamgewerk het met die ondersoek.
- * Die vergadering moet kennis neem dat die studie na vore gebring het dat daar 'n vertrouensbreuk tussen die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en predikante van die Kerk ontstaan het. Die saak is met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering uitgeklaar en daar sal deur die nuwe Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gepoog word om die vertrouensbreuk te heel. Die Kommissie se gesindheid in hierdie verband was baie positief.
- * Die vergadering moet verder kennis neem dat die saak rondom die krisis in pastorieë verder hanteer sal word by verskeie liggame, onder meer die NHSV en die te stigte teologiese kollege.
- * 'n Groter kollegialiteit moet by predikante aangekweek word. Daarvoor sal toerustingsgeleenthede in die toekoms geskep word. Die Raad wil poog om die "sorg" -gedeelte van sy opdrag na behore en met groter ywer te verrig.
- * Die samewerking van elke predikant is nodig.

Die vergadering neem kennis dat na afloop van die gesprekvoering tussen die Onderzoekspan en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering bepaalde besluite geneem is om verder aan die saak uitvoering te gee.

BESLUIT

- 1. Daar word met dank kennis geneem van die verslag.**
- 2. Die instansies wat opdrag ontvang het om uitvoering te gee aan besluite wat in die verband geneem is, word versoek om dit verder te voer en af te handel.**

(ii) Medemenslikheid by die uitoefening van tug ten opsigte van predikante

Tydens die vorige Algemene Kerkvergadering is navrae gedoen oor hierdie verslag wat tydens die 1993 vergadering gedien het. Soos reeds tydens die vorige vergadering vermeld, is hierdie saak verder gevoer deur 'n kommissie bestaande uit prof AD Pont en dr JJP Müller. Hierdie verslag het aangetoon dat daar negatiewe persepsies bestaan oor die wyse waarop tughandelinge teenoor predikante uitgevoer word. Hierdie saak kom weer eens aan die orde in die ondersoek Krisis in Pastorieë en word saam met verwante sake hanteer.

Opmerking van die skriba

Die 64ste Algemene Kerkvergadering het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering versoek om die taak dringend af te handel.

Die Moderamen het op 30 Augustus 1995 met die Raad vir Herderlike Sorg oor die aangeleentheid gesprek gevoer.

Daar is weer eens gelet op die werkstuk van prof AD Pont oor die gelykheid van die ampte wat in 1993 beskikbaar gestel is en na Ringsrade vir Predikante gestuur is vir kommentaar. Die medemenslikheid by die uitoefening van tug ten opsigte van predikante is nie in die werkstuk verdiskonteer nie.

Ds JPJ Wagenaar (sameroeper) en ouderlinge JLO Esterhuizen en GJ de Beer is as studiekommissie benoem om aan die werk aandag te gee. Hulle is versoek om ds AJ Redelinghuys by geleentheid by die studiewerk te betrek ten einde sy insigte oor die onderwerp te bekom. Die studiewerk is nie deur die studiekommissie afgehandel nie.

BESLUIT

1. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem 'n studiekommissie om ondersoek te doen na die christelike barmhartigheid by die hantering van tugmaatreëls ten opsigte van predikante deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

2.1.4.4 Eie sake deur die Raad geïdentifiseer

(i) Besinning oor huisbesoek as bedieningstruktuur

Die Raad het by geleentheid, op grond van die terugvoering vanaf die ringsvergaderings, geoordeel dat oor die saak van huisbesoek, maar ook oor die herderlike

versorging van die gemeente in al die fasette daarvan, 'n keer opnuut besin sal word. Die saak is deurgegee aan die Departement Praktiese Teologie met die versoek dat dit by wyse van die voortgesette toerusting van predikante aan die orde sal kom.

In gesprek met die Departement het die Raad kennis geneem dat hierdie saak

- * die afgelope aantal jare in die praktykopleiding van studente besondere aandag geniet en dat tans besin word oor die verdere uitbouing van die praktykvorming van studente in hierdie verband
- * besondere aandag geniet in die Gemeenteboukursus wat deur die Departement Praktiese Teologie aangebied word. Die Raad het ook kennis geneem dat die fakulteit beoog om vanaf 1999 die VTT spesifiek te rig op die besondere behoeftes wat by predikante bestaan.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(ii) Rasionalisasie van besondere pastorale bedieningsposte

(a) *Inleidend*

Die noodsaaklike besparing op sinodale koste raak die bedieninge en bedieningsposte wat onder die Raad vir Herderlike Sorg ressorteer, baie direk. Nadenke en optrede in hierdie verband word gereflekteer in die verskillende verslae insake hospitaal-, studente- en gevangenesbediening. Die volgende inligting is hier ter sake:

Kapelane: Die kapelaansdiens van die SANW en SAPD is grootliks afgeskaal. Sommige van die predikante wat daardeur getref is, is op deelsorgbasis aan gemeentes verbonde.

Pastorale Verwysingsdiens: As deel van die rasionalisasieproses is die Pastorale Verwysingsdiens aanvanklik gedeeltelik geprivatiseer en later volledig uitgefaseer. Dr JA van Biljon is as predikant met 'n beperkte opdrag verbind aan die Gemeente Randburg. Hy praktiseer as sielkundige vanaf die Wilgeheuwelhospital in die Roodepoort-Randburg gebied. Lidmate van die Kerk wat na dr Van Biljon verwys word sal pastoraal-klinies versorg word ooreenkomstig die pastorale en sielkundige uitgangspunte wat vir die Pastorale Verwysingsdiens gegeld het.

(b) *Ondersoek na 'n effektiewe bedieningstruktuur vir hospitaalbediening en die posisie van hospitaalpreekante in die lig van die rasionalisasieproses*

Die besluit tot drastiese besparing op sinodale koste, bring mee dat die hospitaalbediening en -preekante direk geraak word. Dit is die standpunt van die Raad vir Herderlike Sorg om ten behoeve van die Kerk

- * 'n bydrae te lewer tot besparing op die sinodale begroting vir hospitaalbediening
- * die hospitaalbediening steeds so effektief as moontlik te laat geskied aangesien die Raad oortuig is dat dit 'n belangrike faset van die kerklike bediening is
- * die besparing sover moontlik nie ten koste van die lewensonderhoud van die betrokke preekante sal realiseer nie.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het aanvanklik 'n besparing van 17% van die totale posbegroting gestel. Prakties gesproke kan 'n gevraagde persentasie vermindering van die totale posbegroting alleen van die kontantdeel van die pakket van die predikant verhaal word. Die Raad was van mening dat dit nie billik teenoor die hospitaalpreekante is nie, aangesien op ander begrotingsposte die besparing bewerk kan word deur byvoorbeeld oorhoofse koste te besnoei.

As uitgangspunt het die Raad gestel dat hospitaalbediening hergestruktureer kan word sodat hospitaalpreekante hulle bediening kan verrig in kombinasie met 'n ander werkkring. By nadenke oor die kombinerings van hospitaalbediening met ander moontlike werksgeleenthede, is dit duidelik dat dit nie haalbaar is om hospitaalpreekante alleen en volledig verantwoordelik te maak vir 'n gemeente, tesame met hospitaalbediening nie. Die volgende moontlikhede word aanbeveel waarvolgens die opdrag van hospitaalpreekante met ander werkkringe gekombineer kan word:

* *In gemeenteverband*

- ** Algemene bedieningshulp (bv prediking, pastorale sorg, kategese).
- ** Besondere bedieningsopdrag (bv spesifieke jeugbediening, evangelisasie).

* *In ringsverband*

- ** 'n Besondere bedieningsopdrag (byvoorbeeld toerusting/begeleiding van byvoorbeeld siekesorg-diensgroepe, evangelisasiewerk, jeugwerk, ens).
- ** Die versorging van alle pasiënte (dus ook lidmate van die plaaslike ringsgemeentes).

Die plaaslike gemeentes baat dus by beide moontlikhede deurdat die dienswerk van die hospitaalpreekante eintlik meerdere bediening vir die gemeentes

betekén, terwyl die beoogde sinodale besparing bekostig word deur die bydrae van die ring/e.

- * Toekenning van bykomende sinodale opdragte aan hospitaalpredikante met gevolglike afskaling van die hospitaalbediening wat 'n besparing meebring vanweë die bydrae van 'n ander begrotingspos tot die versorging van die predikant.
- * Selfvoorsiening in lewensonderhoud. Hospitaalpredikante kan ook met goedkeuring van die Kommissie buite die kerklike bediening arbeid verrig met die oog op selfvoorsiening van lewensonderhoud.

Die Raad het dit aan die hospitaalpredikante opgedra om volgens hierdie riglyne

- * ondersoek in te stel na en in gesprek te tree met gemeentes oor die moontlikheid om gedeeltelik by gemeentelike bediening betrokke te raak
- * ander moontlikhede vir besparing te ondersoek
- * in oorleg met die Raad te besin oor 'n effektiewe bedieningstrategie vir hospitaalbearbeiding sodat die bediening kan voortgaan.

Dit sal inderdaad beteken dat hospitaalpredikante verminderde versorgingsvoordele in die hospitaalbedieningspos aanvaar, en in deelsorghoedanigheid of op kontraktuele basis by 'n gemeente of ring betrokke raak, of self voorsien in eie lewensonderhoud. Aangesien die hospitaalpredikant reeds 'n standplaas beklee en volle ampsvoorregte geniet, word die betrokkenheid by 'n gemeente of ander werkring of kontraktueel gereël onder toesig van die Raad vir Herderlike Sorg en met goedkeuring van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, of as deelsorgstandplaas van 'n gemeente beskou waarna die predikant beroep kan word.

Hierdie werkwyse word vanaf die begin van 1997 met betrekking tot die Johannesburg-Cosrand standplaas geïmplementeer. Die predikant verrig besondere bedieningsopdragte in twee gemeentes. Die bedieningstyd in hospitale is met een dag per week afgeskaal, en daar word hoofsaaklik gekonsentreer op verwysings vanaf die tuisgemeentes van pasiënte vanweë die beperkte tyd en die gebrekkige inligting by hospitale insake kerkverband, terwyl sekere hospitale steeds op 'n roetine basis besoek word. Dit is dus noodsaaklik dat die hospitaalpredikant in kennis gestel sal word van lidmate van die Kerk wat in hospitale versorg word.

Wat die bediening en standplase in Pretoria betref kon 'n werkwyse tot besparing nog nie realiseer nie. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het sedertdien besluit dat een standplaas gedurende 1998 moet uitfaseer en het die ringe van Pretoria by gesprek in hierdie verband betrek. By die opstel van hierdie verslag was die betrokkenes nog besig met ondersoek en onderhandeling. Die Raad is van mening

dat die saak so hanteer moet word dat die beskikbare fondse en ander werksgeleenthede sodanig benut sal word dat dit tot voordeel van beide predikante sal wees.

Die Raad wil toesien dat hierdie belangrike bedieningswerk van die Kerk steeds so effektief moontlik sal geskied en is daarom voortdurend besig om saam met die hospitaalpredikante en ander belanghebbendes te besin oor 'n effektiewe bedieningsstrategie vir hospitaalbediening.

(c) *Gevangenesbearbeiding:*

Met die afsterwe van prof SJ Prins het 'n vakature as deeltydse gevangeniswerker ontstaan. Reeds voor sy afsterwe het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit dat nie weer vir hierdie pos begroot kan word nie. Na gesprekke met die kapelaansdiens van Korrektiewe Dienste, het die Raad aan die Kommissie verslag gedoen insake die behoefte en geleenthede met betrekking tot lidmate van die Kerk in gevangenis en aanbeveel dat moontlik van die dienste van 'n emirituspredikant gebruik kan word. Korrektiewe Dienste bied 'n basiese vergoeding per sessie.

Die nuwe omstandighede rondom administrasie en bestuur by die gevangenis het die beskikbaarheid van inligting insake kerkverband en toeganklikheid vir geestelike werkers benadeel. Die Raad wil op advies van persone wat tans as geestelike werkers namens die Kerk betrokke is, aanbeveel dat

- * ringskommissies predikante of toegeruste persone sal benoem om as geestelike werkers in te skakel by gevangenis binne hulle ressort
- * ringskribas as kontakpersone sal optree om persone wat lidmate wil aanmeld wat in 'n gevangenis is, na die betrokke geestelike werker te verwys
- * ringskommissies en plaaslike gemeentes steeds sal poog om amptelik by die gevangenis betrokke te raak by wyse van geestelike werkers en ondersteuning uit die gemeente aan die werkers en gevangene.

(iii) *Pensioen- en mediese ongeskiktheidsvoordele van predikante*

Dit het onder die aandag van die Raad gekom dat emeriti en predikante wat medies ongeskik is vir die bediening, dit in baie gevalle moeilik vind om met die versorgingsvoordele wat hulle ontvang in hulle lewensonderhoud te voorsien. Die saak is onder die aandag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gebring. 'n Gesprek is deur die Kommissie en die Administrateur met van hierdie predikante, die Pensioenraad, die versekeraar en Raad vir Herderlike Sorg gereël. Die Pensioenraad en die Administrateur hanteer die saak verder.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2.1.4.5

**BESKRYWINGPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING
BEGROTING VIR GEVANGENESBEARBEIDING**

Die vergadering begroot vir gevangenesbearbeiding.

Motivering

Tevore is R18 000 per jaar begroot vir gevangenesbearbeiding. As deel van die rasionalisasieproses het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die vergoeding vir gevangenesbearbeiding opgeskort.

Sedert die afsterwe van prof SJ Prins is gevangenes in Pretoria wat lidmate van die Kerk is, nie besoek of bearbei deur 'n predikant van die Kerk nie.

Ds P de Kock is in die pos aangestel as gevangeneskapelaan. Hy sal die bearbeiding van lidmate in Pretoria se Sentrale Gevangenis behartig. Dr Prins het die laaste paar jaar die bearbeiding kosteloos gedoen. Die Kommissie oordeel dat daar tog 'n mate van vergoeding aan die werk verbonde moet wees.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

ORDE VAN DIE VERGADERING

**VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VOORSITTER VAN DIE
KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING**

Prof SJ Botha word verkies.

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir 'n sekundus vir die skriba.

2.2 OUDERLINGE

2.2.1 DIE RAAD VIR OUDERLINGE

2.2.1.1 Samestelling en funksionering van die Raad

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir Ouderlinge.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**
- 2. Die Raad vir Ouderlinge word bedank vir die werk wat gedoen is.**
- 3. Die Algemene Kerkvergadering spreek sy dank en waardering uit teenoor ouderlinge wat hulle ampswerk getrou in die gemeentes doen, veral teenoor diene wat bereid was om 'n week van hulle kosbare jaarlikse verlof op te offer om die Algemene Kerkvergadering by te woon. Bewus daarvan dat sommige ouderlinge die risiko loop om tydens die vergadering finansiële verlies te lei, word dit des te meer waardeer.**
- 4. Waardering word ook betuig teenoor al die predikante van die Kerk vir die goeie en volkome samewerking wat die ouderlinge in hierdie vergadering, asook in gemeenteverband, ontvang.**
- 5. 'n Kommissie word benoem om die struktuur van rade vir ouderlinge op rings- en sinodale vlak te formaliseer en in ooreenstemming te bring met die beginsel van afvaardiging wat in die res van die Kerkorde geld, met verslaggewing aan die 66ste Algemene Kerkvergadering.**

2.2.1.2 Gesprek met Ring van Bloemfontein

Op versoek van die Ringsraad vir Ouderlinge van Bloemfontein wat beswaard was oor die samestelling van die Algemene Kerkvergadering volgens die nuwe Kerkorde, het lede van die Raad met die ouderlinge van die ring gesprek gevoer te Cradock. Die probleme is na die Raad se mening opgelos.

Motivering

Die identiteit van die ouderling as kerkregeerder is in gedrang, nie net in die gemeenskap nie, maar ook in die Kerk.

Ruimte vir gesprek waar ouderlinge mekaar beter kan leer ken, mekaar se hand kan sterk en sake kan bespreek wat uitsluitlik op die ampswerk van die ouderling betrekking het, kan daartoe bydra dat die ouderling weer sy regmatige plek in die kerk en in die gemeenskap inneem.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**
- 2. Die Raad van Ouderlinge moet op 'n deurlopende basis met die ouderlingevergaderings van elke gemeente skakel.**

2.2.1.3 **Opdragte ontvang van die 64ste Algemene Kerkvergadering**

Die volgende opdragte is vanaf die 64ste Algemene Kerkvergadering ontvang:

- (i) Die ouderling se opsigtaak oor dooplidmate (saam met die Rade vir Kategese en Jeugwerk).
- (ii) Ondersoek na 'n bedieningspatroon waarbinne die ouderling sy werk die sinvolste kan verrig (Saam met die Kommissie vir Bedieningstrukture).

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

2.2.1.4 **Selfgeïdentifiseerde take**

Die Raad het die volgende take geïdentifiseer:

- (i) Die ouderlingekorps van die Kerk word toegerus tot nougesette Bybelse gehoor-saamheid sodat die amp van die ouderling weer 'n leefwyse kan word.
- (ii) Die toerustingskursus vir ouderlinge word gereeld op gemeentevlak aangebied.

- (iii) 'n Oop kanaal word tussen ouderlinge van die Kerk en die Raad vir Ouderlinge geskep.
- (iv) Die nuwe Kerkorde word aan ouderlinge bekendgestel.
- (v) Die prebisteraatverslae word jaarliks behandel.
- (vi) Die bywerk van 'n addisionele model oor die belydenisskrifte by die toerustingskursus vir ouderlinge word onderneem.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2.2.1.5 Take en doelwitte afgehandel

Die Raad het die volgende take afgehandel:

- (i) Ouderlinge is aangemoedig om die toerustingskursus op gemeentevlak aan te bied.
- (ii) Die daarstel van 'n oop kanaal tussen ouderlinge van die Kerk en die Raad is bevorder.
- (iii) Die nuwe Kerkorde is sover moontlik aan ouderlinge dwarsdeur die Kerk bekendgestel.
- (iv) Presbiteraatverslae is jaarliks behandel.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2.2.1.6 Take en doelwitte onafgehandel

Die volgende take kon nie deur die Raad afgehandel word nie:

- (i) Die opsigtaak van ouderlinge oor dooplidmate.
- (ii) Die ondersoek na 'n bedieningspatroon waarbinne die ouderling sy werk die sinvolste kan verrig.

- (iii) Die toerusting van die ouderlingekorps van die Kerk tot nougesette Bybelse gehoor-saamheid.
- (iv) Die bywerk van 'n addisionele model oor die belydenisskrifte by die toerustings-kursus vir ouderlinge.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die onafgehandelde take word gekontinueer.

2.2.1.7 Bykomstige sake waaraan die Raad dringend aandag gegee het

Die volgende sake is hanteer:

- (i) Die gevaar wat ander godsdienste vir die Christen in Suid-Afrika inhou, in besonder die Islamgeloof

Prof PJ van der Merwe is saam met die Raad met hierdie taak besig. Dit is nog nie afgehandel nie.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die studiewerk word voortgesit.

- (ii) Aansoek om hertoelating tot die evangeliebediening

Die Raad vir Ouderlinge is versoek om verslag te lewer en aanbevelings te maak oor die studiestuk van prof AD Pont oor die hertoelating van predikante.

Die voorlegging van die Raad aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is na die Raad terugverwys met opmerkings en aanbevelings. Die Raad kon ongelukkig nie die hersiene memorandum betyds afhandel vir voorlegging aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering by sy vergadering op 19 Junie 1998 nie. Die werk sal voortgesit word.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**
- 2. Die taak word voortgesit.**

- (iii) Kommer oor die voortgesette teologiese opleiding aan UP

Die Raad het telkens gesprek gevoer oor die teologiese opleiding. Daar heers veral kommer oor die volgende:

- (a) die Blommodel, veral met die verlies van kessioneelgebonde onderrig in vakke soos Ou Testament, Nuwe Testament, Algemene Kerkgeskiedenis en Godsdien-wetenskap.
- (b) Bekostigbaarheid van die teologiese opleiding in die toekoms aan UP.

Die Raad het met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die saak in gesprek getree en sy vrese en kommer verwoord. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het na afloop van die gesprek besluit om in Augustus 1998 'n Beraad te hou waarby die Kommissie, die Dosentevergadering en die Kuratorium betrokke is om te handel oor die teologiese opleiding en oor die toekoms daarvan.

Die saak sal tydens die behandeling van die verslag van die Kuratorium, aandag geniet.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

- (iv) Die strukturering van die werk van die kategete.

Die Raad het hom veral beywer om aandag te gee aan die werk van die kategete.

Die stelling kan gemaak word dat die kategete vir die Kerk van wesenlike belang is. Dié saak is so vanselfsprekend dat dit nie uitvoerig beredeneer hoef te word nie. Die vraag het egter ontstaan of die dienswerk van die kategete nie verder gestruktureer kan word nie.

Die aangeleentheid sal opnuut aandag geniet in die volgende werktermyn.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die saak geniet verder aandag.

2.2.1.8 Werkwinkels deur Ringsrade vir Ouderlinge

Daar is 'n dringendheid om ouderlinge van die Kerk toe te rus vir hulle opsig- en regeertaak.

BESLUIT

1. Ringsvergaderings begroot vir werkwinkels vir die Ringsraad vir Ouderlinge saam met die Algemene Raad vir Ouderlinge waarin indringend aandag gegee word aan die opsig- en regeertaak van die ouderling.

2.2.1.9 Voorstel: Waardering teenoor emeriti van die Kerk

Die Algemene Kerkvergadering spreek sy dank en waardering uit teenoor emeriti en hulle gades wat jare van diens gelewer het in die Kerk. Hulle word daarvan verseker dat hulle onthou word en opgedra word aan die sorg van die Here.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek om hierdie besluit aan die betrokkenes oor te dra.

BESLUIT

1. Die voorstel word aanvaar.

2.3 DIAKENS

2.3.1 WERK VAN DIAKENS IN GEMEENTEVERBAND

Uit ringsverslae blyk dit dat diakens oor die algemeen goed en na behore gewerk het. Die Kerkorde het nie groot veranderinge in die werk van diakens meegebring nie.

AANBEVELING

1. Kennis geneem.

2.3.2 EVALUERING VAN TOERUSTINGSKURSUS VIR DIAKENS

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit dat die toerustingskursus vir diakens grondig hersien moet word. Die studieleier wat benoem is vir die taak, het na geruime tyd nie sy weg oopgesien om die taak te verrig nie. Die Kommissie het by sy vergadering op 19 Junie 1998 besluit om die taak aan die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering op te dra. Die verwagting is dat die studiewerk so gou moontlik sal vorder.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2.3.3 BELASTINGGELD VIR BARMHARTIGHEIDSDIENS

Die Uitvoerende Komitee van die Algemene Diakonale Raad het ondersoek gedoen na die moontlikheid dat 'n deel van die belastinggeld van lidmate van die Kerk van die Staat verkry kan word vir die barmhartigheidswerk van die Kerk. Verskeie gesprekke is met owerheidspersone oor die aangeleentheid gevoer. Dit blyk egter dat dit vir hulle onmoontlik is om te bepaal wie lidmate van die Kerk is ten einde so 'n bedrag vas te stel. 'n Groot getal personeellede sal nodig wees om dit te kan bepaal. Owerheidspersone sien nie hulle weg oop om so iets te doen nie.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2.3.4

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING
WYSIGING VAN DIE NAAM KINDERHUISE NA DIAKONALE
PLEEGSORGHUISE IN DIE KERKORDE**

Die woord Kinderhuise word dwarsdeur die Kerkorde vervang met die woord Diakonale Pleegsorghuise (DPS-huise).

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

2.3.5

**BESKRYWINGSPUNT: ALGEMENE DIAKENSVERGADERING
WYSIGING VAN ORDEREËL 2.2.5: TAAK VAN DIAKENS**

Ordereël 2.2.5 (Kerkorde bl 9) word uitgebrei met 'n nuwe punt 2.2.5.4 wat lui

2.2.5.4 gee leiding aan en roep lidmate op tot deelname aan die diens van barmhartigheid.

Die nommering word verder aangepas.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

2.3.6

VOORSTEL: FONDS VIR KINDERS IN NOOD

Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering word versoek om in oorleg met die Raad van Finansies, 'n fonds te vestig wat primêr gebruik word om kinders wat in nood verkeer of trauma ervaar, te versorg.

BESLUIT

1. Die voorstel word aanvaar.

ORDE VAN DIE VERGADERING

**VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE
VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING**

'n Herstemming vind plaas tussen drr JH Breytenbach en J Buitendag.

DIE VERGADERING VERDAAG VIR MIDDAGETE

--- oOo ---

HERVATTING VAN DIE VERGADERING NA MIDDAGETE OP DINSDAG 6 OKTOBER 1998

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Dr J Buitendag word verkies.

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir 'n sekundus vir die visevoorsitter.

BEHANDELING VAN DIE NOTULE

Die vergadering behandel die notule van die vergadering vanaf Sondag 4 Oktober 1998 tot Maandagmiddag 5 Oktober 1998 tot by die verdaging vir aandete en keur dit goed.

VOORTSETTING VAN DIE BESPREKING OOR DIE WERK VAN DIAKENS

2.3.7

GESPREK OOR DIAKONALE PLEEGSORGHUISE (DPS-huise)

Mnr I Dreyer, Uitvoerende Bestuurder van die DPS-huise, lig die vergadering kortliks in oor die totstandkoming van die DPS-huise en die uitfasering van die Albert Herbst en Jac van Belkum Kinderhuise. Hy meld dat daar tans sewentien huise is en dat dit die oogmerk is om uiteindelik dertien huise oor te hou wat ekonomies na behore bedryf kan word. Die versorging van kinders is duur en die standaard van versorging het nie gedaal nie.

Die vergadering voer bespreking oor die saak.

BESLUIT

1. Kennis geneem
2. Die vergadering betuig sy dank en waardering teenoor mnr I Dreyer en ds GC van Staden en almal wat op 'n positiewe wyse meegewerk het en nog steeds besig is om pleegsorghuise in die Kerk gevestig te kry.

2.3.8

GESPREK MET DIE ONDERSTEUNINGSRAAD

Dr JFP Engelbrecht, Direkteur van Die Ondersteuningsraad, word in die vergadering verwelkom. Dr WJ Coetzer, voorsitter van Die Ondersteuningsraad, word aan die woord gestel.

Dr Coetzer stel dat Die Ondersteuningsraad advies van die vergadering wil vra. Dit gaan oor die toekoms en werk van Die Ondersteuningsraad. Die Ondersteuningsraad wil nie vir die Kerk 'n verleentheid wees nie. Dit blyk dat Die Ondersteuningsraad 'n toedeling ten opsigte van sy werk moet ondergaan.

Eerstens is dit die gedagte dat Die Ondersteuningsraad binne die ruimte van die Kerk bly werk. Die behoefte aan die dienste van Die Ondersteuningsraad is steeds in die Kerk. Behoeftige lidmate word tans geïnspireer om self projekte aan te pak vir selfonderhoud. Die diakonale versorgingsmodel word as basis geneem. Linmar is 'n voorbeeld van so 'n projek. Dit is juis 'n projek van werkskepping vir werkloos. Indien die Kerk in die rigting wil beweeg, kan dit wel 'n model word wat in baie gemeentes van die Kerk kan werk.

Die tweede ontwikkeling handel oor 'n gesinsprogram in die vorm van 'n speletjie. In die verlede het Die Ondersteuningsraad slegs verslag gedoen en geld van die Kerk gevra vir sy projekte. Baie gemeentes kry nie hulp van Die Ondersteuningsraad nie en daarom kan daar nie meer staatgemaak word op die welwillendheid van al dié lidmate en gemeentes nie. Die speletjie is saamgestel deur kundiges in die Kerk vir gebruik deur die hele gesin. Die speletjie word gebruik sonder die teenwoordigheid van 'n maatskaplike werker. Die Kerk word gevra om die speletjie te beoordeel. Indien dit positief in die Kerk ontvang word kan nog ander programme van dié aard op ander terreine van die Kerk se werk ontwikkel word. Die programme gaan die Kerk nie geld kos nie, daar word net versoek dat 'n besluit daaroor geneem word.

Maatskaplike werkers is nodig om ondersteuningsdienste dwarsdeur die Kerk te lewer. Die Ondersteuningsraad het reeds met die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering onderhandel en met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die saak in gesprek getree. Die Ondersteuningsraad is afhanklik van staatsubsidie vir die tradisionele dienste van maatskaplike werkers. Die subsidie sou solank moontlik behou wil word en dienste so lank moontlik aan lidmate van die Kerk gelewer wil word. In die proses is samewerkingsooreenkomste aangegaan, onder meer met regeringsinstansies. Daaroor het 'n sensitiwiteit ontstaan, veral omdat die samewerking met die regering ook samewerking met anderkleuriges insluit. Hy vra verskoning indien mense oor die saak ontsteld is. Die onderhandelinge is nie gedoen in 'n kwaadwillige gees nie, maar om dienste so lank moontlik vir die Kerk te behou.

Intussen het die speelveld drasties verander. Daar kan nie soos in die verlede met die werk van Die Ondersteuningsraad voortgegaan word nie. Die nuwe reëling is dat

Staatsubsidie slegs gegee word vir projekte waarvoor getender word. Geen subsidie word verder aan 'n persoon of pos gegee nie. Goedkeuring word van die vergadering gevra om in die toekoms op die wyse voort te werk.

Die projekte kan ook gesien word as 'n groot geleentheid vir 'n sendingsterrein vir die Kerk. So 'n sendingsituasie bied nuwe uitdagings vir die Kerk. Die taak is egter te groot vir Die Ondersteuningsraad. 'n Ander ligaam sal vir die taak geskep moet word, of die werk van Die Ondersteuningsraad herrangskik moet word.

Daar bestaan ook 'n ander moontlikheid naamlik om by 'n ander welsynsorganisasie aansluiting te soek. Sekere dienste kan van so 'n organisasie ingekoop word. Die vergadering word versoek om uitsluitsel oor die sake te gee.

BESLUIT

- 1. In die lig van die huidige omstandighede op die breë welsynsterrein in Suid-Afrika, gee die vergadering opdrag dat ondersoek gedoen word en, indien nodig, Die Ondersteuningsraad herstruktureer word in oorleg met die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies.**

--- oOo ---

3. VERGADERINGS VAN AMPTE

3.1 OUDERLINGEVERGADERING

3.1.1 FUNKSIONERING VAN OUDERLINGEVERGADERINGS VOLGENS DIE KERKORDE

Oor die algemeen blyk dit dat ouderlingevergaderings goed funksioneer. In baie gevalle is die plaaslike predikant verkies tot voorsitter van die ouderlingevergadering. Waar ouderlinge die voorsitterskap behartig gaan dit ook goed. Daar word probleme ervaar rondom die

- * voorsitterskap, naamlik die vraag: Kan dit nie maar in alle opsigte so wees dat die predikant die voorsitterstoel inneem nie?
- * kworum van 50% bywoning
- * sake wat spesifiek deur die ouderlingevergadering hanteer en oor besluit moet word
- * gedagtes en handeling wat steeds rondom die ou Kerkwet vassteek.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

3.1.2 STANDPUNT VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING OOR DIE TOEPASSING VAN DIE ORDINANSIES MET BETREKKING TOT DIE VERGADERINGS VAN AMPTE OP GEMEENTELIKE VLAK BY UITSONDERLIK KLEIN GEMEENTES

Na aanleiding van die navraag van een van die kerkrade uit die Ring van Noordelike Natal oor die toepassing van die Ordinansies met betrekking tot die vergaderings van die ampte op gemeentelike vlak, het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering geoordeel en geadviseer dat gemeentes met uitsonderlike omstandighede en uitsonderlik klein lidmatetal die Ordinansies sou kon aanpas. Dit geld veral wanneer die praktiese situasie in so 'n gemeente hom nie leen tot die gewone werkwyse van afsonderlike ouderlinge-, diakens- en kerkraadsvergaderings nie.

Die aangepaste werkwyse in uitsonderlike omstandighede sal nie besluite onwettig of kragteloos maak nie.

Ringskommissies behoort toesig te hou en toestemming te verleen aan gemeentes on-

der sy toesig en opsig wat die betrokke Ordinsie wil aanpas.

Die Kommissie het besluit om sy standpunt aan die Algemene Kerkvergadering voor te lê vir oorweging en bekragtiging.

BESLUIT

- 1. Die standpunt van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word onderskryf.**

3.1.3

BESKRYWINGS-PUNT: RING VAN NOORDELIKE PRETORIA WYSIGING VAN ORDINANSIES 3.1.1(vii); 3.2.1(iv) EN 3.3.1(vii)

Ordinansies 3.1.1(vii) (Kerkorde bl 35); 3.2.1(iv) (Kerkorde bl 38) en 3.3.1(vii) (Kerkorde bl 40) word gewysig om te lees

- 3.1.1(vii) *Een derde van die diensdoende lede van die ouderlingevergadering vorm 'n kworum.*
- 3.2.1(iv) *Een derde van die diensdoende lede van die diakensvergadering vorm 'n kworum.*
- 3.3.1(vii) *Een derde van die diensdoende ampsdraers vorm 'n kworum.*

Motivering

Die huidige bepaling vereis 'n kworum van een helfte van die diensdoende ampsdraers. Met die ervaring van die verlede is dit duidelik 'n onpraktiese vereiste en kan meebring dat die drie amptelike vergaderings waarna verwys word, dikwels nie sal kan voortgaan met sy werksaamhede nie weens 'n gebrek aan 'n kworum. Die bepaling van een derde, wat vir baie jare in die ou Kerkwet bestaan het, het baie goed gewerk. Dit was 'n realistiese bepaling en behoort herstel te word.

3.1.4

BESKRYWINGS-PUNT: RING VAN TRICHARDTSFONTEIN/RING VAN PRETORIA-NOORD VERLAGING VAN KWORUM VIR VERGADERINGS VAN AMPTE

Die kworum vir vergaderings van ampte (Ouderlinge-, diakens- en kerkraadsvergaderings) word vasgestel op 33%.

Motivering

Die vereiste kworum van 50% volgens die Kerkorde is nie haalbaar nie. Ampsdraers wat skofte werk en boere wat soms nie vergaderings kan bywoon nie weens toenemende gevaarlike omstandighede, is onder meer oorsake dat die 50% bywoning nie haalbaar is nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt van die Ring van Noordelike Pretoria word aanvaar.
2. Die beskrywingspunte van die Ringe van Trichardtsfontein en Pretoria-Noord vervel.

3.2 DIAKENSVERGADERING

3.2.1 FUNKSIONERING VAN DIAKENSVERGADERINGS VOLGENS DIE KERKORDE

Dit kom voor asof diakensvergaderings na behore en goed funksioneer en volgens die Kerkorde.

Probleme word by baie klein gemeentes ervaar rondom die hou van aparte diakensvergaderings. Die diakens is min en die afstande ver.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het in die gevalle geadviseer dat in uitsonderlike omstandighede bepaalde aanpassings gedoen kan word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

3.2.2

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN ZOUTPANSBERG WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.1.2 (xxiii): NOMINERING VAN DIAKENS DEUR OUDERLINGEVERGADERING

Die reëling deur Ordinasie 3.2.2(vi) dat die diakensvergadering aanbevelings aan die kerkraadsvergadering doen met die oog op nominasie van diakens vir verkiesing deur die gemeentevergadering, word ook aan die ouderlingevergadering opgedra. Ordinasie 3.1.2(xxiii) (Kerkorde bl 37) word gewysig om soos volg te lees:

3.1.2(xxiii) doen aanbeveling aan die kerkraadsvergadering met die oog op nominasie van ouderlinge en diakens vir verkiesing deur die gemeentevergadering.

Motivering

- * Die opsig berus by die ouderlingevergadering.
- * Dit behoort die ouderlingevergadering se prerogatief te wees om 'n lidmaat as diaken vir 'n bepaalde ouderling se wyk te identifiseer.
- * As die identifisering van ouderlinge en diakens uit een vergadering kom, kan die verkiesing en bevestiging van die ampsdraers spoediger en ordeliker wees.

BESLUIT

- 1. Die beskrywingspunt word aanvaar.**

3.2.3

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.2.1(iii): SAMESTELLING VAN DIE
DIAKENSVERGADERING**

Ordinansie 3.2.1(iii) (Kerkorde bl 38) word gewysig om soos volg te lees:

- (iii) *Verteenwoordigers van diakonale diensorgane op gemeentevlak, neem op uitnodiging sitting met spreekreg.***

Motivering

Die uitnodiging geld nie alleen die maatskaplike werker van Die Ondersteuningsraad nie, maar alle verteenwoordigers van diakonale diensorgane op gemeentevlak.

BESLUIT

- * Die beskrywingspunt word aanvaar.**

3.2.4

**BESKRYWINGSPUNT: ALGEMENE DIAKENSVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.2.2: WERKOPDRAG VAN DIE
DIAKENSVERGADERING**

Ordinansie 3.2.2 (Kerkorde bl 39) word uitgebrei met 'n nuwe punt (vii) wat soos volg lees:

(vii) *behandel die verslae van die maatskaplike werker en die NHSV.*

Die nommering word verder aangepas.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word soos volg gewysig en aanvaar:

(vii) *behandel die verslae van die maatskaplike werker en die verslag van die NHSV oor die diens van barmhartigheid.*

3.2.5

**BESKRYWINGSPUNT: ALGEMENE DIAKENSVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.2.3(iv): WERKWYSE DIAKENS-
VERGADERING**

Ordinansie 3.2.3(iv) (Kerkorde bl 39) word uitgebrei om soos volg te lees:

(iv) *neem die wyksverslae van die diakens, die verslae van die diakonale dienskomitee, dagbestuur, ringsdiakensvergadering, maatskaplike werker en die NHSV oor die diens van barmhartigheid in behandeling, en doen jaarliks verslag aan die ouderlingevergadering en ringsdiakensvergadering.*

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word saamgevoeg met 3.2.6.

3.2.6

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.2.3(iv): WERKWYSE VAN DIE DIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.2.3(iv) (Kerkorde bl 39) word gewysig om te lees

- (iv) neem die wyksverslae van die diakens, die verslae van die diakonale dienskomitee, dagbestuur en ringsdiakensvergadering in behandeling en doen jaarliks verslag aan die ouderlingevergadering en ringsdiakensvergadering *en stuur beskrywingspunte en voorstelle na die ringsdiakensvergadering.*

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word saamgevoeg met 3.2.5 en soos volg aanvaar:

Ordinansie 3.2.3(iv) (Kerkorde bl 39) word uitgebrei om te lees

- (iv) neem die wyksverslae van die diakens, die verslae van die diakonale dienskomitee, dagbestuur, ringsdiakensvergadering, maatskaplike werker en die NHSV oor die diens van barmhartigheid in behandeling, en doen jaarliks verslag aan die ouderlingevergadering en ringsdiakensvergadering
- (v) stuur beskrywingspunte en voorstelle na die ringsdiakensvergadering.

3.3

KERKRAADSVERGADERINGS

3.3.1

FUNKSIONERING VAN KERKRAADSVERGADERINGS VOLGENS DIE KERKORDE

Kerkraadsvergaderings het volgens verslae van ringsvergaderings na behore en goed begin funksioneer volgens die Kerkorde.

Daar was ook ten opsigte van die werkopdrag en werkwyse van die kerkraadsvergadering dikwels navrae by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Onduidelikhede is deurgaans uit die weg geruim.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Herstemming vind plaas tussen dr JH Breytenbach en ds JC van der Merwe.

GROETEBOODSKAPPE

Groeteboodsappe is van die Hoofbestuur van die NHSV en van ds JS Botha ontvang.

GELUKWENSE

Oudl TN Weyer word geluk gewens met die herdenking van sy huweliksdag op 6 Oktober 1998 en sy geboortedag op 7 Oktober 1998.

3.3.2

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN JOHANNESBURG HERSTEL VAN DIE PRIMAAT VAN DIE KERKRAADSVERGADERING

Die prismaat van die kerkraadsvergadering as die enigste uitvoerende vergadering van ampte op gemeentevlak word herstel. Ouderlinge en diakens hanteer sake soos aan hulle toegewys in die Kerkorde en doen aanbevelings aan die kerkraad, waar besluite geneem word. Sodoende word die fragmentering van die huidige sisteem uitgeskakel.

In ooreenstemming hiermee lê die ringsdiakensvergadering aanbevelings voor aan die ringsvergadering en die Algemene Diakensvergadering aan die Algemene Kerkvergadering vir besluitneming.

BESLUIT

- 1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.**

3.4 RINGSVERGADERINGS

3.4.1 FUNKSIONERING VAN RINGSVERGADERINGS VOLGENS DIE KERKORDE

Ringsvergaderings het in 1998 vir die eerste keer vergader volgens voorskrif van die Kerkorde. Diakens is nie na die ringsvergaderings afgevaardig nie. Aangesien verslaggewing gehandel het oor 1997 se werksaamhede in ringsgemeentes, is die ou verslagvorms nog gebruik. Ringsvergaderings in 1999 sal van nuwe verslagvorms gebruik maak.

In 1998 moes ringsvergaderings voor die einde van Mei vergader met die oog op die Algemene Diakensvergadering en verslaggewing aan die Algemene Kerkvergadering wat die skriba voor 15 Junie 1998 moes bereik.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

3.4.2 RING VAN WATERBERG: VERDELING IN TWEE RINGE

Die Ringsvergadering van Waterberg het besluit om te verdeel in twee kleiner ringe. Finansies, ligging van gemeentes en afstande is die hoofredes vir die besluit. Kleiner ringe funksioneer normaalweg beter. Die voorgestelde verdeling is soos volg:

RING VAN WATERBERG	RING VAN POTGIETERSRUS
Waterberg	Potgietersrus
Waterberg-Wes	Piet Potgieter
Warmbad	Roedtan
Rust der Winter	Koedoesrand
Vaalwater	Ebenhaeser
Naboomspruit	Onverwacht

BESLUIT

- 1. Die versoek van die Ring van Waterberg word toegestaan**
- 2. Die verdeling tree in werking vanaf 10 Oktober 1998.**

3. Die ringe word gelukgewens en sterkte toegebid.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Ds JC van der Merwe word verkies.

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISESKRIBA VIR DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir 'n sekundus vir die viseskriba.

3.4.3 ROTASIEBEGINSEL BY RINGSVERGADERINGS ADVIES: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die volgende navraag oor die rotasiebeginsel by ringsvergaderings ten opsigte van ouderlinge ontvang:

Die rotasiebeginsel, naamlik die ampsdraers vir 'n beperkte aantal vergaderings die afgevaardigdes na meerdere vergaderings mag wees, was deel van die Kerkwet en is ook ingeskryf in die Kerkorde.

- * Mag 'n ampsdraer wat tot dusver drie ringsvergaderings as ouderling bygewoon het, weer aangewys word as afgevaardigde na die ringsvergadering van 1998? Het die Kerkorde weer die speelveld vir alle ouderlinge gelyk gemaak of word die telling van die vergaderings bygewoon bloot gekontinueer?
- * In kleiner gemeentes, maar ook in groot gemeentes, is dit soms onmoontlik om 'n ander ampsdraer te vind wat bereid is om afgevaardigde na die ringsvergadering of die Algemene Kerkvergadering te wees. Wat staan so 'n kerkraad te doen? Wat staan so 'n ringsvergadering te doen indien dit by konstituering blyk dat 'n ampsdraer reeds sy kwota vergaderings uitgedien het - kan hy as afgevaardigde aanvaar word of neem so 'n ampsdraer onwettig sitting?

Die Raad vir Regsadvies het geadviseer dat ouderlinge wat agtereenvolgens reeds twee ringsvergaderings bygewoon het, nie vir 'n nuwe termyn verkiesbaar is nie.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het dié advies nie aanvaar nie

en sy advies oor die uitleg van die Kerkorde op die punt soos volg gestel:

Geen wet kan terugwerkend van aard gemaak word nie. Die Kerkorde geld vanaf 1 Januarie 1998 en stel die speelveld ook vir ouderlinge oop met betrekking tot hulle verkiesing as afgevaardigdes na die ringsvergadering. Die Kerkwet het in dié verband die woord "verkieslik" gebruik.

Die advies is na kerkrade deurgegee met die oog op die samestelling van ringsvergaderings vir 1998.

BESLUIT

1. Die advies van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word onderskryf.

3.4.4

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.2 (xiii): WERKOPDRAG VAN DIE RINGSVERGADERING

Ordinansie 3.4.2 (xiii) (Kerkorde bl 45) word gewysig om soos volg te lees:

(xiii) gee aandag aan verslae wat in die agenda opgeneem is, naamlik van die

- (a) ringskommissie
- (b) *ringsdiakensvergadering*
- (c) ringsrade
- (d) kommissies wat stukke, genoem in die Ordinansies, nagegaan het.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.4.5

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.2: WERKOPDRAG VAN DIE
RINGSVERGADERING**

By Ordinansie 3.4.2 (Kerkorde bl 45) word 'n nuwe punt (xii) ingevoeg om soos volg te lees:

(xii) *benoem predikant(e) vir diakonale werksaamhede.*

Die nommering word verder aangepas.

Motivering

Die saak is ongelukkig in die Kerkorde uitgelaat.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.4.6

**BESKRYWINGSPUNT: ALGEMENE DIAKENSVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.1(d): SAMESTELLING VAN DIE
RINGSVERGADERING**

Ordinansie 3.4.1 (Kerkorde bl 43) word uitgebrei met 'n nuwe punt (i)(d) wat soos volg lees:

(i)(d) *twee lede van die kommissie van die ringsdiakensvergadering, met adviserende stem.*

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar. Die huidige punte (i) c word uitgebrei.

3.4.7

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.2(v) EN (xviii): WERKOPDRAG VAN
DIE RINGSVERGADERING**

Ordinansie 3.4.2(v) (Kerkorde bl 44) en 3.4.2 (xviii) (Kerkorde bl 45) word gewysig om soos volg te lees:

(v) handel alles af in verband met die stigting, grense, *samesmelting* en ontbinding van gemeentes.

(xviii) sorg by die stigting, *samesmelting* en ontbinding van gemeentes dat
.....

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.4.8

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.2: WERKOPDRAG VAN RINGSVERGADERING**

By Ordinansie 3.4.2 (Kerkorde bl 45) word 'n nuwe punt (xviii) ingevoeg wat soos volg lees:

(xviii) *tree op as appèlliggaam wanneer appèl aangeteken word teen 'n bevinding van 'n ringskommissie.*

Die nommering word verder aangepas.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word met die volgende gewysigde formulering aanvaar:

(xviii) Tree op as bykomende vergadering wanneer 'n beroep gedoen word teen 'n bevinding van 'n ringskommissie.

3.4.9

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.3(iv): BUITENGEWONE SITTING VAN DIE RINGSVERGADERING

Ordinansie 3.4.3(iv) (Kerkorde bl 46) word gewysig om soos volg te lees:

- (iv) ***kom in 'n buitengewone sitting byeen, met veertien dae skriftelike kennisgewing, met vermelding van die doel van die vergadering, en sien toe dat dieselfde afgevaardigdes sitting neem, of plaasvervangers met geloofsbriewe wat in orde is en vergesel is van 'n skrywe van die betrokke Kerkraad(e) wat die verandering van die afvaardiging motiveer.***

Motivering

Die Ordinansie word in ooreenstemming gebring met Ordinansies 3.8(ii) en 3.10.3.1(iv).

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.4.10

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN NOORD-KAAPLAND
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.3(x): WERKWYSE VAN RINGSVERGADERING

Ordinansie 3.4.3(x) (Kerkorde bl 46) word gewysig om soos volg te lees:

- (x) ***kies aan die einde van die vergadering uit die aanwesige predikante van die ring 'n voorsitter en skriba,***

Motivering

Daar kan aan die einde van 'n vergadering beter geoordeel word wie die bekwaamste

lede is om te verkies, en die voorsitter kan homself beter voorberei. Daarom kan die reëling lei tot 'n meer effektiewe vergadering.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

3.4.11

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.3: VERSLAG VAN RINGSDIAKENS-
VERGADERING**

By Ordinasie 3.4.3 (Kerkorde bl 46) word 'n nuwe punt (xx) bygevoeg wat soos volg lees:

(xx) *behandel die verslag van die ringsdiakensvergadering.*

Motivering

Die ringsvergadering moet kennis neem van die werksaamhede van die ringsdiakensvergadering.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.4.12

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.4.3: WERKWYSE VAN DIE RINGSV
VERGADERING**

Ordinasie 3.4.3 word uitgebrei met 'n nuwe punt (xvi) (Kerkorde bl 47) wat soos volg lees:

(xvi) *dra dit aan die ringskommissie op om in sy plek op te tree en alles te doen wat hy moet wanneer hy nie in sitting is nie.*

Die nommering word dan verder aangepas.

Motivering

Die punt is wel ingevoeg by die werkwyse van die ringsdiakensvergadering maar het hier agterweë gebly.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

3.5 RINGS DIAKENSVERGADERING

3.5.1 RINGS DIAKENSVERGADERINGS IN 1998

Ringsdiakensvergaderings is in 1998 in alle ringe gehou. Met uitsondering van die Ring van Losberg, het alle ander ringe verslag aan die Algemene Diakensvergadering gelewer. Verslaggewing was nie in alle gevalle volledig en behoorlik nie. Dit kan sekerlik daaraan toegeskryf word dat daar nog nie 'n eenvormige verslagvorm vir die doeleindes beskikbaar gestel is nie.

Uit die verslae kan afgelei word dat ringsdiakensvergaderings sinvolle en vrugvolle werk gelewer het en dat die werksaamhede van die vergadering goed op koers is.

Enkele vergaderings het in stryd met die Kerkorde predikante as voorsitters verkies. Op advies van die Raad vir Regsadvies het die Algemene Diakensvergadering soos volg oor die aangeleentheid besluit:

- * Die verkiesing van predikante as voorsitters van ringsdiakensvergaderings word nietig verklaar aangesien dit strydig is met die Kerkorde.
- * Die kommissie van ringsdiakensvergaderings waar die oortreding plaasgevind het, vergader sonder die verkose predikantslede, met die sekundi in hulle plek indien dit nie predikante is nie, en benoem 'n voorsitter en skriba uit die geledere van die diakens.
- * Indien die nuutverkose voorsitter en sekretaris uit die geledere van die addisionele lede kom, sou die predikantslede wat tevore as voorsitter en/of skriba verkies is, as addisionele lede benoem kon word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

3.5.2

**BESKRYWINGSPUNT: ALGEMENE DIAKENSVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.1(i)c: SAMESTELLING VAN DIE
RINGS DIAKENSVERGADERING**

Ordinansie 3.6.1(i)c (Kerkorde bl 47) word gewysig om soos volg te lees:

- (i)(c) *die res van die predikante van die ring, twee lede van die NHSV-tak in elke gemeente, die maatskaplike werker(s) in ringsverband, 'n verteenwoordiger van diakonale diensorgane in die ring en 'n verteenwoordiger van die Algemene Diakensvergadering, wanneer daartoe uitgenooi, met adviserende stem.*

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

3.5.3

**BESKRYWINGSPUNT: DIE ONDERSTEUNINGSRAAD
UITBREIDING VAN ORDINANSIE 3.6.1: SKAKELING VAN RINGS DIA-
KENSVERGADERINGS MET DIE ONDERSTEUNINGSRAAD**

Ordinansie 3.6.1 (Kerkorde bl 47) word uitgebrei met 'n punt (d) om soos volg te lees:

- (d) *'n predikant(e), aangewys deur die ringsdiakensvergadering, is namens die kommissie van die ringsdiakensvergadering verantwoordelik vir die skakeling met en die aanvaarding van die verantwoordelikheid vir die kantoor(e) van Die Ondersteuningsraad.*

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

ORDE VAN DIE VERGADERING

**VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VIESKRIBA VAN DIE
KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING**

'n Herstemming vind plaas tussen drr JH Breytenbach, WA Dreyer, PJ de Beer en

prof AG van Aarde.

3.5.4

**BESKRYWINGSPUNT: ALGEMENE DIAKENSVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.2 (viii)**

Ordinansie 3.6.2 (viii) (Kerkorde bl 48) word gewysig om soos volg te lees:

(viii) *behandel die verslae van die onderskeie diakonale diensorgane, gee aandag aan die behoeftes en die insameling van die heffings wat bepaal is om die barmhartigheidswerk te laat voortgaan.*

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word soos volg gewysig en aanvaar:

(viii) *behandel die verslae van die onderskeie diakonale diensorgane*

(ix) *handel oor die behoeftes van die diakonale diensorgane en gee aandag aan die insameling van die heffings wat bepaal is om die barmhartigheidswerk te laat voortgaan.*

Die nommering word aangepas.

3.5.5

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVER-
GADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.2(iv); WERKOPDRAG VAN DIE
RINGS DIAKENSVERGADERING**

Ordinansie 3.6.2(iv) (Kerkorde bl 48) word gewysig om te lees

(iv) *gee aandag aan beskrywingspunte, voorstelle en verslae wat van diakensvergaderings ontvang is.*

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

3.5.6

**BESKRYWINGSPUNT: ALGEMENE DIAKENSVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.2(ix): WERKOPDRAG VAN DIE
RINGS DIAKENSVERGADERING**

Ordinansie 3.6.2(ix) (Kerkorde bl 48) word uitgebrei om soos volg te lees:

- (ix) vaardig twee ampsdraers af, waarvan ten minste een 'n diaken moet wees, om sitting te neem op die Algemene Diakensvergadering.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.5.7

**BESKRYWINGSPUNT: ALGEMENE DIAKENSVERGADERING
WYSIGING ORDINANSIE 3.6.2(xi): WERKOPDRAG VAN DIE RINGS-
DIAKENSVERGADERING**

Ordinansie 3.6.2(xi) (Kerkorde bl 48) word gewysig om soos volg te lees:

- (xi) skakel, waar nodig, met owerheidsliggame oor barmhartigheidswerk, in oorleg met die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.5.8

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVER-
GADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.3 (iii): WERKWYSE VAN DIE
RINGS DIAKENSVERGADERING**

Ordinansie 3.6.3 (iii) (Kerkorde bl 49) word gewysig om soos volg te lees:

- (iii) word deur die skriba opgeroep, met kennisgewing aan elke diakensvergadering, *die skriba van die Algemene Diakensvergadering en die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering*, minstens ses weke voor die vergadering.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.5.9

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.3(iv): BUITENGEWONE SITTING VAN DIE RINGS DIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.6.3(iv) (Kerkorde bl 49) word gewysig om soos volg te lees:

- (iv) kom in 'n buitengewone sitting byeen, met veertien dae skriftelike kennisgewing, met vermelding van die doel van die vergadering, en sien toe dat dieselfde afgevaardigdes sitting neem, *of plaasvervangers met geloofsbriewe wat in orde is en vergesel is van 'n skrywe van die betrokke kerkraad(e) wat die verandering van die afvaardiging motiveer.*

Motivering

Die Ordinansie word in ooreenstemming gebring met Ordinansies 3.8(ii) en 3.10.3.1(iv).

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.5.10

**BESKRYWINGSPUNT: ALGEMENE DIAKENSVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.3 (xi): WERKWYSE VAN DIE
RINGS DIAKENSVERGADERING**

Ordinansie 3.6.3 (xi) (Kerkorde bl 49) word gewysig om soos volg te lees:

- (xi) kies tydens die sitting drie bykomende lede uit die stemgeregtigde afgevaardigdes om saam met die voorsitter en skriba die kommissie van die ringsdiakensvergadering te vorm, met inagneming van die beginsel dat niemand vir meer as drie jaar na mekaar gekies sal word nie, en waarvan *slegs twee, maar minstens een 'n predikant moet wees.*

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

3.5.11

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6.3 (xvi): WERKWYSE VAN DIE
RINGS DIAKENSVERGADERING**

Ordinansie 3.6.3 (xvi) (Kerkorde bl 50) word gewysig om soos volg te lees:

- (xvi) gee opdrag aan die skriba om binne *twee weke* na afloop van die ringsdiakensvergadering die notule af te handel en aan elke diakensvergadering *in ringsverband* te stuur vir behandeling en kommentaar oor die korrektheid daarvan. *'n Verslag word ook aan die ringsvergadering en Algemene Diakensvergadering gestuur.*

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word soos volg gewysig en aanvaar:

- (xvi) gee opdrag aan die skriba om binne drie weke na afloop van die ringsdiakensvergadering die notule af te handel en aan elke diakensvergadering in die ring te stuur vir behandeling en kommentaar oor die korrektheid daarvan

(xvii) stuur 'n verslag aan die ringsvergadering en die Algemene Diakensvergadering.

Die nommering word verder aangepas.

3.5.12

**BESKRYWINGS-PUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.6: RINGSDIAKENSVERGADERING**

Ordinansie 3.6 word uitgebrei om 'n nuwe Ordinansie 3.7 te vorm (Kerkorde bl 50) wat soos volg lees:

3.7 Kommissie van die Ringsdiakensvergadering

Die kommissie van die ringsdiakensvergadering voer opdragte van die ringsdiakensvergadering uit.

Motivering

Die saak word in oorstemming gebring met Ordinansie 3.5 (Kerkorde bl 47).

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERSKONINGS

Die volgende verskonings is ontvang vir die tydperk 5 Oktober 1998 tot 10 Oktober 1998

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
RJ Labuschagne	Randfontein	10/10/98 Volle sitting

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
JJP Müller	Swartkop	6/10/98 16:15 - 21:00 8/10/98 16:15 - 21:00
RF Watson	Johannesburg-Middestad	5/10/98 9:00 - 19:00
JHL Truter	Letsitele	8/10/98 - 10/10/98 Volle sitting
E Knol	Silverton	7/10/98 Volle sitting 9/10/98 19:00 - 21:00
CL Badenhorst	Krugersdorp-Oos	7/10/98 8:30 - 13:00 8/10/98 10:00 - 13:00
AA da Silva	Pretoria-Wes	5/10/98 11:15 - 15:00 6/10/98 8:30 - 12:45
PPJ Kotzé	Piet Potgieter	6/10/98 Volle sitting
A Thomas	Pretoria	5/10/98m20:30 - 21:00
GJ Strydom	Randfontein	9/10/98 8:30 - 13:00 10/10/98 Volle sitting
JH Koekemoer	Dekaan UP	6/10/98 19:00 - 21:00
WH Barnard	Venterskroon	6/10/98 - 9/10/98 Alle aansittings
PS Esterhuizen	Wonderboom	6/10/98 8:30 - 10:45
DB Grobbelaar	Donegal	6/10/98 Volle sitting
RG Lee	Swaruggens	7/10/98 Volle sitting
JH van Heerden	Swartkop	5/10/98 8:00 - 18:00
GJM Wolmarans	Coligny/Gerdau	6/10/98 8:30 - 16:15
JLO Esterhuizen	Swaruggens	6/10/98 - 10/10/98 Volle sitting
S Visser	Lichtenburg-Oos	6/10/98 8:30 - 15:00
A Conradie	Culembreeck	6/10/98 8:30 - 16:15
Erasmia	JJ Greyling	6/10/98 Volle sitting

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
MJ Slabbert	Pretoria	6/10/98 8:30 - 13:00
A Valks	Harrismith	6/10/98 8:30 tot einde van vergadering
NJS Steenekamp	Middelburg	6/10/98 14:30 - 16:00
D Bothma	Zuurfontein	6/10/98 14:30 - 19:00
RJ Botha	Vaalwater	6/10/98 13:00 - 21:00 7/10/98 Volle sitting
SJ le Roux	Orkney-Oos	6/10/98 11:15 - 13:00
DC Human	Grootvlei	7/10/98 8:30 - 13:00
JD Gericke	Verwoerdburg	6/10/98 17:00 - 21:00
GJ Malan	Mosselbaai	7/10/98 8:30 - 10:45
CG Liebenberg	Walvisbaai	9/10/98 tot einde van vergadering
DA Viljoen	Joachim-Prinsloo	7/10/98 13:00 - 21:00 8/10/98 8:30 - 13:00
FCJ Loots	Vliegepoort	7/10/98 16:15 - 21:00 8/10/98 8:30 - 16:00
MZ Swart	Tzaneen	6/10/98 8:30 - 13:00
MD Malan	Potgietersrus	6/10/98 19:00 - 21:00 7/10/98 8:30 - 13:00
EJA van Baalen	Parkrand	6/10/98 19:00 - 21:00
BC Oberholzer	Otjiwarongo	6/10/98 19:00 - 21:00
E van Eck	Oos-Moot	6/10/98 14:30 - 16:15
LLJV Engelbrecht	Naboomspruit	6/10/98 16:15 - 21:00 7/10/98 8:30 - 13:00
AN van Niekerk	Carletonville	6/10/98 tot einde van vergadering
CJ Rossouw	Elandspoort	6/10/98 13:00 - 21:00

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
CJ Rossouw	Elandspoor	6/10/98 13:00 - 21:00
WAJ van Schoor	Pinetown	6/10/98 16:00 - 21:00
WAJ van Schoor	Suidoos-Witbank	6/10/98 16:00 - 21:00
JW Piterse	Molopo	7/10/98 tot einde van vergadering
HJ Botes	Naboomspruit	6/10/98 16:15 - 18:00

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Herstemming vind plaas tussen drr JH Breytenbach en PJ de Beer.

DIE VERGADERING VERDAAG VIR AANDETE

Goedgekeur en geteken te Pretoria op 7 Oktober 1998.

VOORSITTER

SKRIBA

--- oOo ---

HERVATTING VAN VERGADERING NA AFLOOP VAN DIE AANDETE OP DINSDAG 6 OKTOBER 1998

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN SEKUNDUS VIR DIE VISESKRIBA VIR DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Dr PJ de Beer word verkies.

VERKIESING VAN SEKUNDI VIR DIE TWEЕ PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering stem vir sekundi vir die twee predikantslede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

3.6 ALGEMENE KERKVERGADERING

3.6.1 SAMESTELLING VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

3.6.1.1

BESKRYWINGSPUNT: RAAD VIR OUDERLINGE WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.7.1: SAMESTELLING VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Ordinansie 3.7.1 word gewysig om te korreleer met die samestelling van die ringsvergadering en lees soos volg:

3.7.1 SAMESTELLING

- (i) *Die Algemene Kerkvergadering word saamgestel uit*
 - (a) *diensdoende predikante uit elke standplaas (heel- of deelyds) in gemeentes, afgevaardig deur elke kerkraad*
óf
 - (a) *een diensdoende predikant afgevaardig deur elke kerkraad*
 - (b) *een ouderling uit elke standplaas in gemeentes, afgevaardig deur elke kerkraad*
óf
 - (b) *een ouderling afgevaardig deur elke kerkraad*

- (c) *predikante met besondere opdrag, teologiese dosente en die Administrateur met adviserende stem, uitgenooi deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om sitting te neem*
- (d) *beroepafwagtende predikante, proponente, emerituspredikante en emeritus teologiese dosente met spreekreg, uitgenooi deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.*

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

3.6.1.2

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN BLOEMFONTEIN WYSIGING VAN ORDEREËL 3.7.1: SAMESTELLING VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Ordereël 3.7.1 van die Kerkorde word gewysig sodat slegs leraars wat in diens van gemeentes van die Kerk is en ouderlinge deur kerkrade afgevaardig, oor stemreg in die Algemene Kerkvergadering beskik.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

3.6.1.3

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK- VERGADERING WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.7.1 (iii) en (iv): SAMESTELLING VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Ordinansie 3.7.1 (iii) en (iv) (Kerkorde bl 50) word gewysig om soos volg te lees:

- (iii) *die Administrateur met adviserende stem*
- (iv) *emeriti en proponente met spreekreg*

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.6.2 WERKOPDRAG VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

3.6.2.1

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.7.2: WERKOPDRAG VAN DIE
ALGEMENE KERKVERGADERING**

By Ordinansie 3.7.2 (Kerkorde bl 51) word 'n punt (iii) bygevoeg wat soos volg lees:

- (iii) *tree op as appèlliggaam wanneer appèl aangeteken word teen die bevinding van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.*

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word soos volg gewysig en aanvaar.

- (iii) *tree op as bykomende vergadering wanneer 'n beroep gedoen word teen die bevinding van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.*

3.6.3 WERKWYSE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

3.6.3.1

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN NOORD-KAAPLAND
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.7.3(vi): WERKWYSE VAN DIE
ALGEMENE KERKVERGADERING**

Ordinansie 3.7.3(vi) (Kerkorde bl 51) word gewysig om soos volg te lees:

- (vi) *kies aan die einde van die vergadering uit die aanwesige predikante 'n voorsitter en skriba, ...*

Motivering

Die vergadering kan later 'n beter oordeel vel oor lede wat verkies word. Dit is ook meer effektief. Die voorsitter is ook beter voorbereid vir die vergadering.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

3.6.3.2

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.7.3: WERKWYSE ALGEMENE KERKVERGADERING

Ordinansie 3.7.3 word uitgebou met 'n nuwe punt (x) (Kerkorde bl 52) wat soos volg lees

- (x) *nooi lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, wat nie weer na die Algemene Kerkvergadering afgevaardig is nie, uit om die res van die vergadering sitting te neem met spreekreg.*

Die nommering word verder aangepas.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.6.3.3

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.7.3: BEHANDELING VAN DIE VERSLAG VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

By Ordinansie 3.7.3 (Kerkorde bl 52) word 'n nuwe punt (xiv) bygevoeg wat soos volg lees:

- (xiv) *behandel die verslag van die Algemene Diakensvergadering.*

Die nommering word verder aangepas.

Motivering

Die Algemene Kerkvergadering moet kennis neem van werksaamhede van die Algemene Diakensvergadering.

BESLUIT

- 1. Die beskrywingspunt word aanvaar.**

3.7 KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

3.7.1 SAMESTELLING EN FUNKSIONERING

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

3.7.2 VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die verslag oor die werksaamhede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word behandel.

BESLUIT

- 1. Die vergadering betuig sy dank aan lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat die afgelope termyn gedien het.**

3.7.3 VERKIESING VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het samesprekings met die Raad vir Regsadvies gevoer oor die sittingstermyn van lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met die oog op die verkiesing van 'n nuwe Kommissie.

Prof SJ Botha en Adv JD Fourie is versoek om afsonderlik hulle menings deur te gee. Die vergadering neem kennis van die advies.

Prof Botha maak die volgende aanbeveling aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering:

Drie moontlike keuses kan gemaak word:

1. Wat hier onder beredeneer word, kan toegepas word:

Dit kom voor of die enigste moontlike interpretasie wat redelik aanvaarbaar is, die interpretasie is waar die vier funksionarisse van funksie (posisie) kan roteer terwyl die ander lede na 'n termyn van twee jaar (aaneenlopend), nie weer verkiesbaar is nie. Indien hierdie interpretasie nie aanvaar word nie, beteken dit dat die Bepaling (besluit) slegs daarop neerkom dat net die vier funksionarisse hoef te roteer en dan ook slegs van funksie. Om die radikale konsekwensie te trek sou dit kon inhou dat al die lede van die Kommissie vir 'n onbepaalde tyd, selfs lewenslank kon bly dien. Dan is daar hoegenaamd geen sprake van enige rotasie nie en dit lyk baie moeilik te versoen met die besliste aanvaarding van die beginsel van rotasie deur die Algemene Kerkvergadering.

2. In lyn met die gees en bedoeling ten opsigte van die "onverkorte" rotasie-beginsel soos in die Kerkorde verwoord, is ook die funksionarisse wie se twee jaar aaneenlopende dienstermyn met die Algemene Kerkvergadering van 1998 ten einde loop, nie weer onmiddellik verkiesbaar nie. Dit kom daarop neer dat slegs lede van die Kommissie wat teen Oktober 1998 een dienstermyn voltooi het, vir 'n tweede termyn verkies kan word. Ander lede, met insluiting van funksionarisse ten opsigte van wie in die Kerkwet 'n ander reëling gegeld het, is nie weer verkiesbaar nie. Hierdie moontlikheid sou aanmerklik vergemaklik kon word indien die funksionarisse vrywillig daarvan sou afstand doen om vir 'n verdere termyn in 'n ander funksie verkiesbaar te wees.
3. Omdat die Kerkorde op die eerste Januarie 1998 van krag geword het, word al die huidige dienende lede van die Kommissie gesien as besig met hulle eerste termyn wat dan met die Algemene Kerkvergadering van 1998 ten einde loop en hulle almal vir nog een termyn verkiesbaar maak.

LET WEL: Indien die derde moontlikheid gekies word, sal daar 'n besluit van die Algemene Kerkvergadering nodig wees om die aftrede van die lede so te reël dat nie al die lede van die Kommissie tegelyk moet aftree nie. Dit wil sê indien die vergadering van oordeel sou wees dat terwille van kontinuïteit nie alle lede gelyktydig moet aftree nie. Byvoorbeeld: aan die einde van die eerste termyn van drie jaar tree die visevoorsitter, die skriba, een predikantslid en vier ouderlinge af. Die

oorblywende lede tree dan na twee termyne af. Daarna behoort die ritme geen probleme te skep nie. Natuurlik staan dit die vergadering vry om aan die einde van elke termyn 'n totaal nuwe Kommissie te kies.

Die vergadering neem kennis van die volgende samevattende aanbevelings van adv JD Fourie.

Dit word aan die hand gedoen dat iemand wat tans 'n lid van die Kommissie is en wie se *tweede aaneenlopende termyn* in Oktober 1998 eindig (ongegag die ampte waarin hy/sy gedien het) nie weer verkiesbaar behoort te wees nie.

Hierdeur word die rotasie-beginsel bevorder naamlik dat 'n persoon nie twee aaneenlopende termyne op die Kommissie moet dien nie, soos die duidelike bedoeling van die Kerkorde is en dus ook die bedoeling van die Algemene Kerkvergadering wat die Kerkorde aanvaar het.

Die Algemene Kerkvergadering wat die Kerkorde goedgekeur het, behoort nie met hierdie beginsel beswaar te hê nie. Indien hulle beswaar sou hê, sou dit verwag kon word dat hulle dit duidelik in die Kerkorde sou bepaal dat termyne wat kragtens die ou Kerkwet gedien is nie in ag geneem moet word om die twee aaneenlopende termyne in die Kerkorde te bepaal nie. Hulle het dit egter nie gedoen nie.

'n Persoon wie se *eerste termyn* in Oktober 1998 verstryk, kan uit die aard van die saak vir 'n verdere termyn verkies word.

Die *enigste alternatief* tot die bogenoemde is dat gesê kan word dat weens die onduidelikheid, almal wat tans op die Kommissie dien besig is met hulle eerste termyn *kragtens die Kerkorde*. Alhoewel die termyn nie 3 jaar is nie, maak die Kerkorde voorsiening vir wisselende termyne soos hierbo verduidelik. Almal wat dus tans dien op die Kommissie is weer verkiesbaar.

Die Kerkorde het spesifiek die verwysing na *diens in 'n spesifieke amp wat in die Kerkwet voorgekom het, verander...* Daar is dus 'n baie duidelike bedoeling dat die twee aaneenlopende termyne in dieselfde amp kan wees, maar ook dat dit vir predikante in verskillende ampte kan wees. Omdat daar slegs een amp vir ouderlinge is, naamlik die van ouderlinglid, kan ouderlinge net in daardie amp verkies word.

Indien hierdie alternatief gevolg word, kan dit die volgende tot gevolg hê: 'n Persoon dien nou in sy tweede termyn byvoorbeeld as visevoorsitter. Hy dien as visevoorsitter omdat die Kerkwet hom toegelaat het om twee termyne in dieselfde amp te dien.

Aan die hand van hierdie alternatief dien hy vir doeleindes van die Kerkorde sy eerste termyn. Daar is dus niks in die Kerkorde wat verhoed, indien hierdie alternatief gevolg word, dat hy weer as visevoorsitter verkies word. Dit gaan dus

beteken dat hy dan 3 agtereenvolgende termyne in dieselfde amp gaan dien. Iets wat die Kerkwet, wat nie meer regs krag het, nie voorsien het nie, maar iets wat nie in die Kerkorde verbied word nie.

Die rede waarom 'n mens met hierdie ongewenste posisie sit is omdat dit wat onder die ou Kerkwet gebeur het, geïgnoreer word. Nou kan 'n mens nie selektief wees en sekere goed onder ou Kerkwet in ag neem, maar ander nie. Daar kan nie gesê word ons neem nie die termyne onder die ou Kerkwet in ag nie, maar ons neem wel in ag dat die ou Kerkwet gesê het dat 'n predikant kan nie meer as twee termyne in dieselfde amp dien nie.

Indien die Kommissie nie die voorbehoud stel dat 'n persoon nie weer in dieselfde posisie verkies kan word nie, is die alternatief verdedigbaar. Indien die Kommissie die voorbehoud stel dat iemand wat reeds onder die ou Kerkwet twee keer dieselfde amp bekleë het, wat insluit die termyn van Januarie 1998 tot Oktober 1998, is die alternatief nie verdedigbaar nie omdat die Kommissie dan nie konsekwent is nie. Dit bly egter 'n alternatief tot die advies wat gegee word.

Indien die alternatief toegepas word soos hierin geadviseer word, staan dit natuurlik die individu wat nou vir die derde termyn in dieselfde amp voorgestel word vry om hom nie in die amp verkiesbaar te stel nie. Dit sal 'n beter oplossing wees as om selektief op die Kerkwet te steun.

Daar word in hierdie advies enkele voorstelle gemaak ter verbetering van die Kerkorde ten einde lastige regsprobleme te oorkom. Daar word voorgestel dat die Kommissie aandag aan hierdie voorstelle skenk.

Die vergadering neem ook kennis van die volgende standpunt van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

Die Kerkorde het van krag geword op 1 Januarie 1998. Volgens die regsadvies verstryk die eerste termyn in Oktober 1998. Alle lede het dus een termyn gedien. Almal wat tans dien is dus weer verkiesbaar vir 'n tweede termyn, selfs vir dieselfde funksie (posisie).

Hierdie besluit is ook volgens die usansie van die Kerk dat geen besluite terugwerkend geld nie.

Dit staan bowendien die lede van die vergadering vry om volgens hulle eie besluit/keuse die lede van die Kommissie te verkies. Bogenoemde voorstel bind hoegenaamd niemand om vir iemand te stem nie.

BESLUIT

1. Die nuutverkose Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gee aandag aan die voorstelle van Adv JD Fourie oor die verbetering van die Kerkorde.
2. Prof SJ Botha en adv JD Fourie word bedank vir hulle advies.

3.7.4

VERKIESING VAN LEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING**BESLUIT**

1. Die lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is soos volg verkies:

Primi

Prof TFJ Dreyer
 Dr JMG Storm
 Prof APB Breytenbach
 Ds APJ Beukes
 Ds JPJ Wagenaar
 Ds PA Geyser

(Voorsitter)
 (Skriba)
 (Visevoorsitter)
 (Viseskriba)

BD Bierman
 A Steyn
 GJS Nel
 BJN Appelgryn
 V Koekemoer
 HAC Wolmarans
 G van der Westhuizen
 JG Geyser
 F Smit

Sekundi

Prof SJ Botha
 Dr J Buitendag
 Ds JC van der Merwe
 Dr PJ de Beer
 Dr WA Dreyer
 Prof AG van Aarde

JP Botha
 JA Visser
 PS Visser
 MF Pretorius (jr)
 MJ Koekemoer
 JS Malan
 PH Botha
 BP Havenga
 PW de Bruyn

3.7.5

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING**

**WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.9.2 (iii): WERKOPDRAG VAN DIE
KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING**

Ordinansie 3.9.2 (iii) (Kerkorde bl 54) word gewysig om soos volg te lees:

- (iii) sien toe dat die agenda van 'n gewone sitting van die Algemene Kerkvergadering minstens *een* maand voor die vergadering aan kerkrade en afgevaardigdes beskikbaar gestel word.

Motivering

Indien aanvaar word dat die Algemene Kerkvergadering in die toekoms in Oktober van die betrokke jaar plaasvind, beteken dit dat agendas teen die einde van Julie, begin Augustus by afgevaardigdes moet wees.

Die drukproses van 'n agenda en versending duur minstens een maand. Dit wil sê die agenda moet afgehandel wees teen die einde van Junie. Die ringsvergaderings vind nog plaas tot vroeg in Junie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vergader op die vroegste teen 20 Junie. Beskrywingspunte en dies meer word nog by die vergadering goedgekeur. Die tyd vir die finalisering van die agenda is te kort.

Afgevaardigdes behoort 'n agenda in een maand te kan deurwerk.

BESLUIT

- 1. Die beskrywingspunt word aanvaar.**

3.7.6

**AFHANDELING VAN DIE BESLUIE VAN DIE 64STE ALGEMENE KERK-
VERGADERING**

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het sover moontlik aan alle besluite van die 64ste Algemene Kerkvergadering uitvoering gegee.

BESLUIT

- 1. Die Kommissie word bedank vir die afhandeling van die werk.**

3.7.7

**AFHANDELING VAN DIE AGENDA EN BESLUITE VAN DIE 65STE
ALGEMENE KERKVERGADERING**

BESLUIT

1. Die volgende aanbevelings word nadruklik gestel en aanvaar as besluite van die 65ste Algemene Kerkvergadering met die oog op afhandeling:

- (i) Enige onafgehandelde gedeelte van die agenda word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys vir afhandeling;
- (ii) Die onbehandelde gedeelte van die notule van die vergadering word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gaan ook die reeds goedgekeurde gedeelte van die notule redaksioneel na en handel dit af. Die onafgehandelde notule word aan afgevaardigdes gestuur. Een eksemplaar van die gebonde besluite-register word aan elke kerkraad en predikant op koste van die kerkraad gestuur.

- (iii) Alle goedgekeurde veranderinge aan die Kerkorde word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys om dit in ooreenstemming met die Raad vir Regsadvies af te handel.

3.7.8

**BESKRYWINGS-PUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.9.3 (iii): WERKOPDRAG VAN DIE
KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING**

Ordinansie 3.9.3 (iii) (Kerkorde bl 55) word gewysig om soos volg te lees:

- (iii) *oorweeg en bespreek alle memoranda, studiestukke en beskrywingspunte gerig aan die Algemene Kerkvergadering voordat dit in die agenda opgeneem word.*

Motivering

Die huidige bewoording is onduidelik aangesien dit verstaan kan word dat beskrywingspunte aan ringsvergaderings voorgelê moet word vir ooreweging en bespreking voordat dit in die agenda van die Algemene Kerkvergadering opgeneem

kan word.

Verder is daar slegs sprake van beskrywingspunte wat van ringsvergaderings ontvang is. Beskrywingspunte van ander liggame soos genoem in Ordinansie 3.7.3 (iii) is nie ter sprake nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.7.9 BESTAAN EN VOORTBESTAAN VAN RADE IN DIE WERK VAN DIE KERK

Na aanleiding van uitgebreide studiewerk oor 'n lang tydperk oor die bestaan en voortbestaan van rade in die werk van die Kerk, stel die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die volgende aan die Algemene Kerkvergadering.

Samevattende gedagtes uit studiewerk

- * Rade is oorspronklik geskep om die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering te help met die uitvoer van opdragte wat deur die Algemene Kerkvergadering aan hom opgedra is. In die lewe en werk van die Kerk het die werk van rade belangrik geword en kan alle rade onmoontlik uitfaseer word.
- * Die vermindering en samesmelting van bepaalde rade blyk noodsaaklik veral om duplisering van werk uit te skakel.
- * Die vermindering van die ledetal van rade na hoogstens 4 behoort oorweeg te word. Elke raad kan dan kundiges vir bepaalde take en opdragte op tydelike of permanente basis koöpteer.
- * Onaktiewe lede van 'n raad behoort dadelik uitfaseer te word.
- * Rade behoort vryelik onderling met mekaar te skakel.
- * 'n Opname van persone/predikante in die Kerk wat in bepaalde werksaamhede van die Kerk belangstel behoort gemaak te word met die oog op die benoeming van Rade.
- * Die rotasiebeginsel by rade behoort altyd in ag geneem te word.
- * Werkgroepe verval.
- * 'n Studiekoördineringskomitee bestaande uit hoogstens 4 lede onder leiding van

die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vergader so gou moontlik na afloop van die Algemene Kerkvergadering om take van rade of studiegroepe te identifiseer, afhandelingsdatums te bepaal en samewerking tussen rade waar nodig, te koördineer.

- * Rade wat bloot studie-opdragte het, ontbind en word deur studiekommissies vervang na aanleiding van opdragte van die Algemene Kerkvergadering of Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.
- * Rade met 'n toesigtaak veral waar stoflike dinge ter sprake is, bly voortbestaan.

Voorstel met betrekking tot die voortbestaan van rade.

Die volgende rade/kommissies bestaan voort soos in die verlede met dieselfde ledetal:

1. Die Raad van Finansies.
2. Die Pensioenraad.
3. Die Raad vir Regsadvies.
4. Die Kuratorium.
5. Die Proponentseksamenkommissie.
6. Die Ondersteuningsraad.

Rade wat saamsmelt

(Ledetal bly soos in die verlede met 'n ledetal van hoogstens 8).

1. Rade vir Kategese, Jeugwerk, Opvoeding en Onderwys

Die Rade vir Jeugwerk en Kategese smelt saam om een raad te vorm naamlik:

Die Raad vir Jeugsake. Jeugwerk en kategese word deur die Raad behartig.
Die Raad vir Opvoeding en Onderwys kan ook hierby geïnkorporeer word.

Dit blyk egter op hierdie stadium nodig dat daar tog 'n Raad vir Opvoeding bestaan wat sake rondom huwelik, gesin en opvoeding hanteer in ooreenstemming met die Kerkorde.

2. Raad vir Kerkmusiek/Konservatorium vir Kerkmusiek

Die werk van die Raad vir Kerkmusiek en Beheerraad van die Konservatorium het reeds saamgesmelt.

3. Raad vir Ekumeniese Sake/Gesprek met Suster Kerke/Gesprek met Ander Denominasies

Die rade amalgameer. Dit word die Raad vir Ekumene.

4. Rade vir Bybelverspreiding en Bybelvertaling

Die Rade vir Bybelverspreiding en Bybelvertaling smelt saam. Die naam: Raad vir Bybelvertaling en Bybelverspreiding kan oorweeg word.

Rade wat voortbestaan met 'n ledetal van hoogstens 4 met die reg tot koöptering

1. Sendingraad

Studiewerk onder die Jode ressorteer onder die raad.

2. Raad vir Evangelisasie

Die raad bestaan afsonderlik van die Sendingraad voort. Die twee rade bedink 'n struktuur waarop saam besin kan word oor gemeenskaplike doelwitte en take.

3. Raad vir Maatskaplike Sake

Die werksaamhede van die raad word op 'n seminaargrondslag gedoen. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en Algemene Kerkvergadering gee bepaalde opdragte rondom die bestudering van onderwerpe, die Raad identifiseer self ook onderwerpe wat aktueel is en studie vereis.

Die Raad betrek self kundiges uit die predikante en lidmate van die Kerk om die studiewerk te doen of selfs te koördineer. 'n Databasis oor kundige persone word saamgestel.

Die Raad se naam kan verander word. Hy handel meer spesifiek oor etiese sake en kan uit so min as drie of vier lede bestaan wat slegs vergader wanneer opdragte ontvang word.

4. Raad vir Prediking, Erediens en Kerkbou

5. Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte

6. Raad vir Herderlike Sorg

7. Raad vir Ouderlinge

8. Raad vir Kerk en Teologie

Ander komitees, kommissies en redaksies wat voortbestaan

1. Beheerraad van Sentik
2. Die Redaksies van Die Hervormer, Konteks, Almanak, Bybelse Dagboek en HTS bly onveranderd voortbestaan.
3. Kerklike Goedere word deur die Administrateur en Raad van Finansies hanteer.
4. Die werkkomitee vir argief, museum en biblioteek bestaan as een werkgroep voort.
5. Nasien van Jaarverslae word deur die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gekoördineer.
6. Die Studiekoördineringskomitee.
7. Psalmberymingskommissie.
8. Kernredaksie: Proefsangbundel.

Die volgende rade, komitees, kommissies verval

1. Die Raad vir Studentebearbeiding

Die Raad vir Studentebearbeiding verval. Daar word slegs 'n skakelkomitee saamgestel. Studentepredikante ressorteer dan onder die Raad vir Herderlike Sorg.

2. Raad vir Kerk en Kuns

Die werk word deur die Raad vir Maatskaplike Sake gedoen.

3. Mediakomitee

Die Komitee verval. Die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering of skriba kan dien as koördineerder.

4. Die Algemene Diakonale Raad het reeds verval.

5. Raad vir Kerk en Owerheid

Die Moderamen doen die werk.

6. Raad vir Sensus en Statistiek

Die skribaats van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die

Administrateur hanteer die werksaamhede.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die voorstel bespreek en besluit om dit aan die 65ste Algemene Kerkvergadering voor te lê.

BESLUIT

1. Die voorstelle van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word behandel nadat alle voorstelle in die agenda oor die samesmelting en/of opheffing van rade aandag geniet het.

3.7.10

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN ROODEPOORT WYSIGING VAN JAARVERSLAE, RADE EN RINGSGRADE

1. Die volgende wysigings ten opsigte van Jaarverslae word aangebring:
 - (i) Die verslae word aansienlik vereenvoudig en verkort.
 - (ii) 'n Verslag oor die erediens word geskep waarby ingesluit word 'n verslag oor die liturgie, kerkmusiek en sang, bediening van die sakramente, prediking en bywoning van eredienste.
 - (iii) Die ampte en die vergaderings van ampte lewer verslag oor hulle werksaamhede.
 - (iv) 'n Verslag oor Apostolaat word geskep wat onder meer handel oor evangelisasie, sending, verspreiding van kerklike publikasies, Bybel-verspreiding en toerusting.
 - (v) Slegs een verslag word geskep vir jeugwerk, kategese, onderwys en jeugpastoraat.
 - (vi) Slegs een verslag word geskep vir die bestuur en administrasie van die gemeente waarby ingesluit word finansies, kerklike goedere, registers en so meer. Deel van die verslag is 'n opgaaf van inkomste en uitgawe ten opsigte van die verslagjaar.
 - (vii) Kortliks saamgevat sien die verslae soos volg daaruit:
 - (a) Statistiese gegewens
 - (b) Erediens
 - (c) Werksaamhede van die predikant(e) (Pastoraat)
 - (d) Werksaamhede van ouderlinge

- (e) Werksaamhede van diakens
 - (f) Jeugwerk
 - (g) Apostolaat
 - (h) Bestuur en administrasie.
2. Ringsrade word dienooreenkomstig saamgestel sodat die volgende ringsrade funksioneer:
- (a) Erediens
 - (b) Predikante
 - (c) Ouderlinge
 - (d) Ringsdiakensvergadering (RDV)
 - (e) Jeugwerk
 - (f) Apostolaat.
3. Die huidige Werkgroepe en radestruktuur op sinodale vlak word vervang deur die volgende algemene rade:
- (a) Raad vir Erediens
 - (b) Raad vir Predikante
 - (c) Raad vir Ouderlinge
 - (d) Algemene Diakensvergadering (ADV)
 - (e) Kuratorium vir Teologiese Opleiding
 - (f) Raad vir Jeugwerk
 - (g) Raad vir Apostolaat
 - (h) Raad van Finansies
 - (i) Beheerraad: Sentik.
4. Die Algemene Kerkvergadering verkies bogenoemde rade bestaande uit 8 lede waarvan ten minste twee ouderlinge moet wees.
5. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering of 'n algemene raad wys ad hoc-komitees aan om bepaalde opdragte uit te voer.
6. Indien nodig, kan 'n algemene raad subkomitees in die lewe roep, indien die begroting dit toelaat.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word behandel nadat alle voorstelle in die agenda oor die samesmelting en/of opheffing van rade aandag geniet het.

3.7.11 NAVRAAG OOR VOORTBESTAAN VAN RINGSRAAD VIR OUDERLINGE

Verskeie ringe het navraag gedoen oor die voortbestaan van die Ringsraad vir Ouderlinge. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering adviseer dat die Ringsraad vir Ouderlinge voortbestaan.

BESLUIT

1. Vir kennisname.

3.8 ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

3.8.1 VERSLAG OOR DIE EERSTE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

Die vergadering neem kennis van die verslag oor die eerste Algemene Diakensvergadering wat op 28 en 29 Mei 1998 in die kerkgebou van die gemeente Pretoria-Oos gehou is.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering word sterkte met sy werk toegewens.

3.8.2 **BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE DIAKENS-
VERGADERING**
**WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.1 (i) (a): SAMESTELLING VAN DIE
ALGEMENE DIAKENSVERGADERING**

Ordinansie 3.10.1 (i) (a) (Kerkorde bl 56) word gewysig om soos volg te lees:

3.10.1 Samestelling

- (i) Die Algemene Diakensvergadering word saamgestel uit
 - (a) twee afgevaardigde ampsdraers waarvan minstens een 'n diaken moet wees uit elke ringsdiakensvergadering.

Motivering

Dit mag gebeur dat meer predikante as diakens na 'n Algemene Diakensvergadering afgevaardig word. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering sou selfs 'n aantal predikante op voorlegging van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering kon benoem wat met adviserende stem sitting neem.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.8.3

**BESKRYWINGSPUNT: ALGEMENE DIAKENSVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.1(i)(b): SAMESTELLING VAN DIE
ALGEMENE DIAKENSVERGADERING**

Ordinansie 3.10.1(i)(b) (Kerkorde bl 56) word uitgebrei om soos volg te lees:

- (i)(b) een afgevaardigde van die diakonale diensorgane, naamlik: die Kinderhuise, NHSV-Hoofbestuur, Die Ondersteuningsraad, Ons Tuis, Monumenttehuise, twee afgevaardigdes van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering *en die Administrateur*, met adviserende stem.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.8.4

**BESKRYWINGSPUNT: ALGEMENE DIAKENSVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.2(vi): WERKOPDRAG VAN DIE
ALGEMENE DIAKENSVERGADERING**

Ordinansie 3.10.2(vi) (Kerkorde bl 57) word gewysig om soos volg te lees:

- (vi) *behandel die verslae van die onderskeie diakonale diensorgane, gee aandag aan die behoeftes en maak voorstelle oor heffings of ander maniere van bystand aan die ringsdiakensvergaderings.*

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word soos volg gewysig en aanvaar:

- (vi) behandel die verslae van die onderskeie diensorgane
- (vii) handel oor die behoeftes van die diakonale diensorgane en maak voorstelle oor heffings of ander maniere van bystand aan die ringsdiakensvergaderings.

3.8.5

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK- VERGADERING WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10: BUITENGEWONE SITTING VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.10 word sodanig uitgebrei dat die buitengewone sitting van die Algemene Diakensvergadering omskryf word. Dit lui soos volg:

3.11 'n Buitengewone sitting van die Algemene Diakensvergadering

- (i) kom byeen wanneer na die oordeel van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, omstandighede, of op 'n versoek van minstens drie lede, dit nodig maak
- (ii) sien toe dat dieselfde afgevaardigdes sitting neem of plaasvervangers met geloofsbriewe wat in orde is en vergesel is van 'n skrywe van die betrokke ringsdiakensvergadering wat die verandering in die afvaardiging motiveer
- (iii) staan onder leiding van die voorsitter van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering en word met Skriflesing, prediking, gebed en sang geopen
- (iv) word deur die voorsitter as wettig saamgestel verklaar, en behandel die agenda.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word soos volg gewysig en aanvaar:
 - (i) kom byeen wanneer, na die oordeel van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering, omstandighede dit noodsaak, of op versoek van minstens drie lede.
2. Ordinansies wat dupliserend is, onder andere Ordinansie 3.10.3.1 (iv), word geskrap en die nommering word aangepas.

3.8.6

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK- VERGADERING WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.3.1 (xi): KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.10.3.1 (xi) (Kerkorde bl 58) word sodanig uitgebrei dat die volgende persone met adviserende stem sitting neem op die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering:

- * Die Administrateur.
- * *Twee predikante deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aangewys.*
- * 'n *Verteenwoordiger van*
 - ** *die Direksie van die Kinderhuise*
 - ** *die NHSV-Hoofbestuur*
 - ** *Die Ondersteuningsraad*
 - ** *Ons Tuis*
 - ** *Monumenttehuise.*

Opmerking

Indien die voorstel oor die uitbreiding van Ordinansie 3.10 (naamlik Ordinansie 3.12) aanvaar word, sou die bogenoemde by die samestelling van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering ingeskryf kon word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

ORDE VAN DIE VERGADERING**VERKIESING VAN SEKUNDI VIR DIE TWEE PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING**

'n Herstemming vind plaas tussen drr WA Dreyer, JH Breytenbach, ds J Coetzee en prof AG van Aarde.

Die volgende afgevaardigdes kom ter vergadering op 6 Oktober 1998:

GEMEENTE	PREDIKANT(E)	OUDERLING(E)
Nelspruit		H Gerber
Noordelike-Pietersburg	PJ Snyders	TJ de Jager

AFSLUITING

Oudl A Jonkers sluit die dag se verrigtinge af deur Skriflesing uit 2 Petrus, die vergadering te laat sing uit Psalm 46 vers 1 en voor te gaan in gebed.

VOORTSETTING VAN DIE VERGADERING OP WOENSDAG 7 OKTOBER 1998 OM 8:30**OPENING**

Ds F Evert open die vergadering deur Skriflesing uit 1 Johannes 4 vanaf vers 7, deur voor te gaan in gebed en die vergadering te laat sing uit Gesang 182 verse 1 tot 4.

VERWELKOMING

Die voorsitter, prof TFJ Dreyer, verwelkom die lede van die vergadering en spreek die hoop uit dat die vergadering vandag sinvol en voorspoedig sal verloop.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Betuiging van meegevoel

Meegevoel word betuig met ds PM Smith met die afsterwe van sy broer.

VERKIESING VAN SEKUNDI VIR PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Dr WA Dreyer word verkies.

'n Herstemming vind plaas tussen prof AG van Aarde, ds J Coetzee en dr JH Breytenbach.

VOORTSETTING VAN DIE BESPREKING VAN VERGADERINGS VAN DIE AMPTE

3.8.7

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.10 word sodanig uitgebrei dat die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering afsonderlik omskryf word soos in die geval van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in Ordinansie 3.9. Dit lui soos volg:

3.12 Kommissie van die Algemene Diakensvergadering

3.12.1 Samestelling

- (i) Die lede van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering word vir drie jaar tydens die gewone sitting van die Algemene Diakensvergadering verkies.*
- (ii) Met die oog op rotasie dien geen ampsdraer vir langer as twee termyne aaneen op die Kommissie nie.*
- (iii) Die Kommissie bestaan uit*

- (a) 'n Voorsitter*
- (b) 'n Skriba*

(c) *Drie bykomende lede, waarvan minstens twee diakens moet wees.*

(iv) *'n Lid van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering wat ophou om die amp te beklee, hou ook op om lid van die Kommissie te wees.*

(v) *Wanneer vakatures op die Kommissie ontstaan, word die vakatures deur die sekundi van die betrokke amp gevul.*

3.12.2 Werkopdrag

Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering

(i) *bepaal die datum, tyd en plek van die Algemene Diakensvergadering*

(ii) *sien toe dat die agenda van 'n gewone sitting van die Algemene Diakensvergadering minstens een maand voor die vergadering aan afgevaardigdes beskikbaar gestel word*

(iii) *sien toe dat binne drie maande na afloop van die Algemene Diakensvergadering besluite en die notule van die Algemene Diakensvergadering aan die kommissies van ringsdiakensvergaderings en diakensvergaderings gestuur word*

(iv) *roep 'n buitengewone sitting van die Algemene Diakensvergadering byeen met ses weke skriftelike kennisgewing met vermelding van die doel van die vergadering, en sien toe dat dieselfde afgevaardigdes sitting neem, of betrokke ringsdiakensvergadering(s) wat die verandering van die plaasvervangers met geloofsbriewe wat in orde is en vergesel is van die afvaardiging motiveer*

(v) *sien toe dat die agenda vir 'n buitengewone sitting van die Algemene Diakensvergadering minstens twee weke voor die vergadering aan afgevaardigdes beskikbaar gestel word.*

(vi) *gee leiding aan en hou toesig oor ringsdiakensvergaderings en diakonale diensorgane*

(vii) *voer opdragte wat die Algemene Diakensvergadering aan hom opdra, uit.*

(viii) *benoem ná die sitting van die Algemene Diakensvergadering komitees om spesifieke take te verrig*

- (ix) *bepaal, koördineer en kontroleer opdragte vir die onderskeie diensorgane en komitees*
- (x) *roep, indien nodig, die kommissies van die ringsdiakensvergaderings saam in 'n Inligting- en Besprekingsvergadering*
- (xi) *praat, getuig en tree namens die Algemene Diakensvergadering op wanneer die Algemene Diakensvergadering nie in sitting is nie.*

3.12.3 Werkwyse

Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering

- (i) vergader minstens twee keer per jaar, en vergaderings word belê deur die skriba in oorleg met die voorsitter
- (ii) hou 'n buitengewone vergadering indien 'n skriftelike en gemotiveerde versoek van drie lede van die Kommissie deur die voorsitter en skriba ontvang, oorweeg en gegrond bevind is
- (iii) oorweeg en bespreek alle memoranda, studiestukke en beskrywingspunte wat van ringsdiakensvergaderings ontvang is, voordat dit in die agenda van die Algemene Diakensvergadering opgeneem word
- (iv) doen volledig verslag van al sy werksaamhede aan die Algemene Diakensvergadering met die geleentheid vir lede om ook minderheidsverslae in te dien.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar met die volgende wysigings:

3.12.1 Samestelling

- (iii) Die Kommissie bestaan uit

- (a) 'n Voorsitter
- (b) 'n Skriba
- (c) Drie bykomende lede. Minstens drie lede van die Kommissie moet diakens wees.

3.12.2 Werkopdrag

- (iii) sien toe dat binne drie maande na afloop van die Algemene Diakensvergadering besluite en die notule van die Algemene Diakensvergadering aan die kommissies van ringsdiakensvergaderings en diakensvergaderings gestuur word.
- (iv) roep 'n buitengewone sitting van die Algemene Diakensvergadering byeen met ses weke skriftelike kennisgewing waarin die doel van die vergadering vermeld word; sien toe dat dieselfde afgevaardigdes sitting neem, of plaasvervangers met geloofsbriewe wat vergesel word deur 'n motivering van die kommissies van die ringsdiakens-vergadering(s) en wat in orde is.

3.12.3 Werkwyse

- (i) kom minstens twee keer per jaar byeen in vergaderings wat deur die skriba in oorleg met die voorsitter belê word.

2. Ordinansie 3.10.3.1 (ii) word geskrap.

3.8.8

BESKRYWINGSPUNTE: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-VERGADERING

WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.3.2: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

Ordinansie 3.10.3.2 (Kerkorde bl 58) word gewysig om soos volg te lees:

3.10.3.2 Die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering *vergader minstens twee keer per jaar en voer die opdragte van die Algemene Diakensvergadering uit.*

Opmerking

Indien die voorstel oor die omskrywing van die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering aanvaar word, verval hierdie beskrywingspunt.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

3.8.9

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.3.3: DAGBESTUUR VAN DIE
ALGEMENE DIAKENSVERGADERING**

'n Nuwe Ordinansie 3.10.3.3 word opgeneem en lees soos volg:

Die dagbestuur van die Algemene Diakensvergadering bestaan uit die voorsitter, skriba en die Administrateur met adviserende stem.

Die bestaande 3.10.3.3. verander na 3.10.3.4.

'n Nuwe punt 3.10.3.5 word ingevoeg wat soos volg lui:

3.10.3.5 Die Algemene Diakensvergadering lewer verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Opmerking

Indien die voorstel oor die uitbreiding van Ordinansie 3.10 (naamlik 3.12) aanvaar word, kan die voorstel daarin geïnkorporeer word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.8.10

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING:
WYSIGING VAN ORDINANSIE 3.10.3.1(xiv): BENOEMING VAN RADE
EN KOMITEES DEUR ALGEMENE DIAKENSVERGADERING**

'n Nuwe punt 3.10.3.1 (xiv) word ingevoeg (Kerkorde bl 58) wat soos volg lees:

(xiv) benoem rade en komitees wat met barmhartigheidswerk te doen het.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.8.11

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING
WYSIGING VAN GELOOFSBRIEWE VIR DIE ALGEMENE DIAKENS-
VERGADERING**

Plek word op die bestaande geloofsbrief vir die Algemene Diakens-
vergadering ingeruim vir twee primus- en twee sekonduslede.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

3.8.12

**VERSOEK: ALGEMENE DIAKENSVERGADERING
BESKIKBAARSTELLING VAN DEURKOLLEKTES VIR DIENS VAN
BARMHARTIGHEID**

Oorweging word daaraan gegee dat gemeentes hulle deurkollekte aan
diakens beskikbaar stel vir die diens van barmhartigheid.

Motivering

Die versoek is dikwels in die verlede deur die Algemene Kerkvergadering afgestem. Alhoewel daar gemeentes is wat in 'n groot mate afhanklik is van deurkollekte vir sy voortbestaan, word die nood in die Kerk al groter ten opsigte van barmhartigheidsdiens. Die struktuur van die vergaderings van die diakens is nou tot op sinodale vlak en fondse om uitvoering aan die dienswerk van diakens te gee, is nodig.

Deurkollekte vir Bybelverspreiding (Hervormingsdag) en Sending (Pinkstersondag), word nie deur die versoek geraak nie.

BESLUIT

1. Gemeentes word versoek om dit te oorweeg om hulle eredienskollektes aan diakens beskikbaar te stel vir die diens van barmhartigheid.

3.8.13 DANKWOORD AAN ALGEMENE DIAKENSVERGADERING

Die voorsitter betuig die dank van die vergadering aan ds JIJ Smit en die Kommissie van die Algemene Diakensvergadering vir die netjiese en korrekte wyse waarop die sake van die diakens en die werk van die Algemene Diakensvergadering behartig is.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN SEKUNDI VIR DIE PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

'n Herstemming vind plaas tussen prof AG van Aarde en dr JH Breytenbach.

SPREEKBEURT AAN PROF G BOS

Die vergadering keur dit goed dat 'n spreekbeurt van 5 minute aan prof G Bos gegee word.

--- oOo ---

4. GEMEENTES EN KERK

4.1 VORMING VAN GEMEENTES

4.1.1 GEMEENTE IN ZAMBIË

Die vergadering neem kennis van die bediening in Zambië wat saam met die Nederduitse Gereformeerde Kerk onderneem word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Dank word uitgespreek teenoor

- * die komitee wat die werk in Zambië geïnisieer het, veral prof APB Breytenbach, dr SP Pretorius, di MEC Botes, CEC Hertzog, dr JMG Storm en die Administrateur
- * die predikante wat aanvoorwerk gedoen het vir die vestiging van die werk, naamlik di MCE Botes, AW Kleynhans, CEC Hertzog en ander
- * die Ring van Zimbabwe vir hulle werk en organisasie
- * gemeentes en ringsvergaderings vir hulle finansiële bydraes.

4.1.2 STIGTING VAN NUWE GEMEENTES

Die vergadering neem kennis van die stigting van die volgende gemeentes sedert die 64ste Algemene Kerkvergadering:

Oranjemund	1995
Donegal	1995
Schoemansdal	1996
Kruin	1996
Onverwacht	1996

Die gemeente De Aar het in 1995 sy naam verander na Vanderkloof.

Die gemeente Eben Haëzer is in 1997 as gemeente van die Kerk aanvaar.

BESLUIT

- 1. Die nuwe gemeentes, veral die gemeente Eben Haëzer, word van harte verwelkom in die Kerk en by hulle eerste Algemene Kerkvergadering.**

4.2 ONTBINDING VAN GEMEENTES

4.2.1 GEMEENTES ONTBIND GEDURENDE VERSLAGTYDPERK

Die vergadering neem kennis dat die volgende gemeentes gedurende die verslagtydperk ontbind het:

Suid-Afrikaanse Polisiekollege
Voortrekkerhoogte
Dunnottar
Technikon.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

4.2.2

**BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK-
VERGADERING
KONSEPORDINANSIE: ONTBINDING VAN 'N GEMEENTE**

Die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet is versoek om aandag te gee aan 'n Ordinasie in die Kerkorde vir die ontbinding van 'n gemeente.

Die volgende voorstel van die Komitee is deur die Kommissie aanvaar en word aan die vergadering voorgelê by wyse van 'n beskrywingspunt:

4.8 ONTBINDING VAN 'N GEMEENTE

4.8.1 'n Gemeente ontbind wanneer

4.8.1.1 lidmaatgetalle so daal dat die gemeente nie meer kan voortbestaan nie

4.8.1.2 inkomste so afneem dat die gemeente op geen wyse meer sy verpligtinge kan nakom nie

4.8.1.3 buitengewone omstandighede dit noodsaak.

- 4.8.2 Die gemeentevergadering besluit oor die ontbinding van 'n gemeente
 - 4.8.2.1 in oorleg met die ringskommissie
 - 4.8.2.2 met 'n twee derde meerderheid van stemme van die aanwesige lidmate op 'n buitengewone gemeentevergadering wat vir dié doel belê is.
- 4.8.3 Die kerkraadsvergadering stel by kennisgewing van die gemeentevergadering 'n skriftelike verslag oor die ontbinding van die gemeente aan lidmate beskikbaar wat die volgende bevat:
 - 4.8.3.1 redes vir ontbinding
 - 4.8.3.2 verslag oor lidmaatgetalle
 - 4.8.3.3 verslag oor finansiële posisie en langtermyn vooruitskouing
 - 4.8.3.4 uiteensetting oor kerkregtelike en juridiese implikasies van ontbinding
 - 4.8.3.5 verslag oor pogings in oorleg met ringskommissie en Administrateur om probleme op te los
 - 4.8.3.6 aanbeveling van ringskommissie
 - 4.8.3.7 uiteensetting van die besluite en stappe wat geneem moet word om die gemeente te ontbind.
- 4.8.4 Indien die gemeentevergadering besluit om die gemeente te ontbind, word besluite geneem wat onder andere die volgende insluit:
 - 4.8.4.1 Waar van toepassing die opheffing van die predikantstandplaas volgens die Kerkorde.
 - 4.8.4.2 Reëlings oor werknemers van die gemeente.
 - 4.8.4.3 Beskikking oor roerende en onroerende eiendom van die gemeente.
 - 4.8.4.4 Die handelinge wat gevolg word om die gemeente en die verskillende vergaderings te ontbind.
 - 4.8.4.5 Die aanwys van lidmate om notuleboeke, registers, finansiële verslae en die inhoud van die gemeentelike argief aan die Argiefbewaarplek van die Kerk en Museum (in Pretoria) te oorhandig.
- 4.8.5 Nadat die gemeentevergadering besluit het om die gemeente te ontbind, word die ringsvergadering daarvan in kennis gestel om besluite te neem oor die wysiging van gemeentegrense in die ring en hulp te verleen om die ontbinding van die gemeente ordelik te laat verloop.

4.8.6 Waar 'n gemeente verdwyn sonder 'n gemeentevergadering wat tot ontbinding kan besluit, ontbind die ringskommissie die gemeente.

4.8.7 Die ringskommissie gee aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kennis van die ontbinding van 'n gemeente.

(Die Ordinansie kan as 4.8 onder Gemeentes en Kerk in die Kerkorde ingeskryf word op bl 66.)

BESLUIT

- 1. Die beskrywingspunt word in beginsel aanvaar en na die Raad vir Regsadvies verwys vir finalisering en opname in die Kerkorde. Die voorstelle wat ter vergadering ingedien is, word in aanmerking geneem.**

4.3 SAMESMELTING VAN GEMEENTES

4.3.1 SPRINGS-SUID / DUNNOTTAR

Die vergadering neem kennis dat die gemeentes Springs-Suid en Dunnottar besluit het om saam te smelt.

Ds D van der Merwe is in 1998 voltyds na die gemeente beroep.

Intussen het die gemeentes Carletonville en Carletonville-Wes ook saamgesmelt.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

4.3.2

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERK- VERGADERING KONSEPORDINANSIE: SAMESMELTING VAN GEMEENTES

Die buitengewone sitting van die 64ste Algemene Kerkvergadering het dit

aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opgedra om 'n konsepordinansie oor samesmelting van gemeentes te formuleer.

Die volgende voorstelle van prof AD Pont is deur die Kommissie aanvaar en word aan die vergadering voorgelê by wyse van beskrywingspunt:

1. Die gemeentevergadering besluit en onderhandel oor samesmelting wanneer
 - 1.1 lidmaatgetalle so gedaal het dat die gemeente nie meer selfstandig kan voortbestaan nie
 - 1.2 'n kombinasie-ooreenkoms die probleme wat bestaan, nie kan oplos nie
 - 1.3 omstandighede, waaroor die gemeentevergadering besluit, dit noodsaak.
2. Samesmelting vind plaas wanneer
 - 2.1 die betrokke gemeente(s) ontbind
 - 2.2 die lidmate van die gemeente(s) wat ontbind het, saam 'n nuwe gemeente vorm
 - 2.3 die lidmate van die gemeente(s) wat ontbind het, opgeneem word in 'n bestaande gemeente
 - 2.4 die ooreenkoms van samesmelting nagekom is.
3. 'n Ooreenkoms tot samesmelting word deur die deelnemende gemeentes opgestel en deur die betrokke gemeentevergaderings met 'n twee-derde meerderheid van die aanwesige lidmate in 'n stemming aanvaar en goedgekeur. Die ooreenkoms tree in werking wanneer die samesmelting plaasgevind het op 'n gemeentevergadering van die samesmeltende gemeentes.
4. Die ringsvergadering dra sorg dat die ooreenkoms van samesmelting nagekom word en dat alles ordelik geskied.
5. Die ooreenkoms van samesmelting bevat minstens die volgende reëlings:
 - 5.1 Die datum waarop die deelnemende gemeente(s) ontbind.

- 5.2 Die datum waarop die gemeente(s) wat ontbind het, saamsmelt of deel van 'n bestaande gemeente word.
- 5.3 Die grens van die nuwe gemeente wat as gevolg van die samesmelting ontstaan.
- 5.4 Waar van toepassing, die opheffing van die bestaande predikantstandplaas(e) en die skep van 'n nuwe predikantstandplaas(e).
- 5.5 Die beskikking oor die roerende en onroerende eiendom(me) van die gemeente(s) wat ontbind om te kan saamsmelt.
- 5.6 Die beskikking oor die notuleboeke, registers, finansiële verslae en die inhoud van die gemeente argief(we) van die gemeente(s) wat ontbind.

(Die Ordinansie kan as 4.7 onder Gemeentes en Kerk in die Kerkorde ingeskryf word op bl 66).

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word in beginsel aanvaar en na die Raad vir Regsadvies verwys vir finalisering en opname in die Kerkorde. Die voorstelle wat ter vergadering ingedien word, word in aanmerking geneem.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN SEKUNDI VIR DIE PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Prof AG van Aarde word verkies.

VERKIESING VAN OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering verkies 9 ouderlinglede vir die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

4.4 **SITUASIE IN GEMEENTES BUITE DIE REPUBLIEK**

4.4.1 **ZIMBABWE**

BESLUIT

1. Daar word kennis geneem van die bediening in Zimbabwe.

4.4.2 **BOTSWANA**

BESLUIT

1. Daar word kennis geneem van die vordering met die bediening in Botswana.
2. 'n Versoek word aan gemeentes gerig om betrokke te raak by die bediening van lidmate in Botswana deur
 - * hulle predikant vir een geleentheid per jaar beskikbaar te stel vir Woordverkondiging
 - * die uitgawes vir die geleentheid te dra
 - * fondse te voorsien vir een bedieningsbesoek deur beroepafwagende predikante.

4.4.3 **NAMIBIË**

Die verslag oor die bediening in Namibië word behandel.

BESLUIT

1. Daar word kennis geneem van die bediening in Namibië.

4.5 **ANDERSOORTIGE GEMEENTES**

4.5.1

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN WATERBERG
SKRAPPING VAN ORDINANSIE 4.2: ANDERSOORTIGE GEMEENTES**

Ordinansie 4.2 (Kerkorde bl 62) oor andersoortige gemeentes word geskrap.

Motivering

- * Die Ordinasie is vaag deurdat dat dit nie andersoortige gemeentes omskryf nie en dit vatbaar kan wees vir verskeie interpretasies.
- * Sou 'n interpretasie daaraan geheg word dat dit ook voorsiening maak vir gemeentes waaraan anderskleurige lidmate kan behoort, is dit in stryd met Ordereël 4 en onhoudbaar in die lig van die feit dat 'n Ordinasie nie in stryd kan wees met 'n Ordereël nie.
- * Ordereël 4 stipuleer duidelik dat die NHKA 'n volkskerk is met die uitdruklike bedoeling dat gemeentes bestaande uit Afrikaners tot stand gebring sal word en dat die Kerk sy evangelisasie-opdrag sal uitvoer deur ook in ander Kerkverbande (soos die HKSA) gemeentes tot stand te bring. Sou laasgenoemde interpretasie aanvaar word (met respek kan geen interpretasie aanvaar word nie) beteken dit dat 'n onhoudbare ordinasie bestaan wat die Ordereël omverwerp.
- * Verder val dit vreemd op dat hierdie gemeentes ook 'n aangepaste bedieningspatroon kan hê wat eweneens nie gedefinieer is nie en wat ruimte kan laat vir wanaanwending en -toepassing.
- * Verder, al het 'n ouderlingevergadering die "reg" om lidmaatskap te weier, sal die Kerk onnodige en ongevraagde publisiteit geniet indien 'n ouderlingevergadering van "volkseie gemeente A" 'n lidmaat van "andersoortige gemeente B" lidmaatskap weier, en boonop sal só 'n lidmaat hom dan op 'n wêreldhof beroep (in die lig van die Grondwet) en waarskynlik met sukses.
- * Gevolglik versoek die Ring van Waterberg dat hierdie bepaling geskrap word en dat die Kerk ruim voorsiening maak vir die tot stand bring van ander Kerke en gemeentes in Hervormde verband.

Dit lyk boonop na 'n geval van kunsmatigheid om so 'n bepaling in die Kerkorde te vervat en dan word daar nie werklik werk van gemaak om sodanige gemeentes tot stand te bring nie.

BESLUIT

- 1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.**

4.6 GEMEENTEGRENSE

4.6.1

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN RUSTENBURG SKRAPPING VAN ORDINANSIE 4.5.1: VASSTELLING EN ORDE VAN GEMEENTEGRENSE

Ordinansie 4.5.1 (Kerkorde bl 64 en 65) word geskrap.

Motivering

Die vergadering heroorweeg hierdie Ordinansie in die lig daarvan dat die doel waarvoor hierdie Ordinansie daargestel is, nie altyd gehandhaaf word nie, naamlik om by wyse van hoë uitsondering voorsiening te maak vir daardie enkele lidmate wat om grondige, eerlike en opregte redes graag wil inskakel by 'n ander gemeente. Misbruik van hierdie Ordinansie bied ruimte vir 'n algemene ongeskrewe reël waarvolgens lidmate self volledige seggenskap daaroor sou hê om te besluit om formeel of informeel in te skakel by enige gemeente wat die lidmaat verkies, om daaruit bepaalde voordeel te trek of volgens die voorkeure van die lidmaat soos:

- * Om die opsig van 'n bepaalde kerkraad of enige kerkraad te ontduik.
- * Om nie in te skakel by al die aktiwiteite van die gemeente nie.
- * Om vryelik die Kerk en 'n bepaalde gemeente te gebruik vir die dienste wat die lidmaat van tyd tot tyd mag benodig, of omdat dit om watter rede ook al die lidmaat pas en om van gemeente te verwissel wanneer dit die lidmaat om een of ander rede nie pas nie.
- * Om nie in 'n wyk ingedeel te word nie, en om nie offergawes te gee nie.
- * Om op grond van werwing en verdagmaking meer tuis te voel by 'n bepaalde gemeente.

4.6.2

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN MIDDELBURG SKRAPPING VAN ORDINANSIE 4.5.1 (iii): GEMEENTEGRENSE

Ordinansie 4.5.1(iii) (Kerkorde bl 64) verval.

Motivering

Die toepassing van die Ordinansie skep baie praktiese probleme. Die volgende kan genoem word:

- * Dit laat die gaping vir lidmate om die opsig van die ouderlingevergadering van die gemeente waar hulle woon te ondermyn, aangesien lidmate hulle op die ringskommissie kan beroep indien 'n aansoek afgekeur word.
- * Redes wat vir verskuiwing aangevoer word, is in baie gevalle onaanvaarbaar.
- * Die prosedures wat gevolg moet word is te omslagtig en onprakties.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunte van die Ringe van Rustenburg en Middelburg word nie aanvaar nie.
2. Ordinansie 4.5.1 word na die Raad vir Regsadvies verwys vir verdere studie.

4.7

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN VEREENIGING HERSIENING VAN GEMEENTELIKE JAARVERSLAG

Die gemeentelike Jaarverslag word deur 'n sentrale komitee grondig hersien om alle duplisering uit te skakel. Die verslag word drasties verkort.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt verval aangesien die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering reeds uitvoering aan die voorstel gegee het.

4.8

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN HEILBRON INTEL VAN 'N GEMEENTEREGISTER

Naas 'n doop- en lidmaatregister, word ook 'n gemeenteregister ingestel. Dit word soos volg onderskei:

- * Doopregister bevat name van persone wat in die gemeente gedoop is.
- * Lidmaatregister bevat name van persone wat in die gemeente belydenis van geloof gedoen het.
- * Gemeenteregister bevat name van alle persone wat op die gegewe tydstip lidmaat (doop en/of belydend) van die gemeente is.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word soos volg gewysig en aanvaar:

- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ondersoek die instel van een lidmaatregister vir lidmate wat in 'n gemeente gebore is, gedoop is, belydenis gedoen het, oorgegaan het na ander gemeentes, oorgekom het vanaf ander gemeentes ensovoorts; asook 'n bewys van lidmaatskap in ooreenstemming met die nuwe lidmaatregister.

4.9 BEDIENINGSTRUKTURE

Die vergadering neem kennis dat die werk van die Kommissie vir Bedieningstrukture nie afgehandel kon word nie.

BESLUIT

- 1. Die Kommissie vir Bedieningstrukture se opdrag verval.**
- 2. Die vergadering neem kennis van die kursusse in Gemeentebou.**

4.10 LIDMAATSKAP

4.10.1 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR SENSUS EN STATISTIEK

4.10.1.1 Samestelling en funksionering

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir Sensus en Statistiek.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

4.10.1.2 Opdragte ontvang van die 64ste Algemene Kerkvergadering

Die Raad het die opdrag ontvang om deur middel van navorsing vas te stel waar die

probleem van vermindering van lidmate setel. Alhoewel die Raad statistiese gegewens verskaf oor die vermindering van lidmate by die susterkerke, is die opdrag wat van die Algemene Kerkvergadering ontvang is, nie uitgevoer nie.

BESLUIT

- 1. Die opdrag word gekontinueer.**

4.10.1.3 Take deur die Raad self geïdentifiseer

By sy konstitueringsvergadering het die Raad die volgende take geïdentifiseer:

- * Versameling van gemeentelike data.
- * Demografiese studie oor die Kerk.
- * Rekenarisering.

Daar word nie in die kort verslag vermeld of daar met die take gevorder is nie.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

4.10.1.4 Projekte waarmee die Raad hom besig gehou het

In sy kort verslag aan die Algemene Kerkvergadering skryf die Raad soos volg:

Daar is hoofsaaklik aan twee projekte die afgelope termyn aandag gegee naamlik:

- * Die herskryf/herformulering van die Sensus- en Statistiekverslag.
- * Die vergelyking van lidmaatgetalle tydens die Februarie sensus en die Augustus audit, in 1998. Die verslag sou eers na Augustus gereed wees.

Die verslag oor die herformulering van die Sensus- en Statistiekverslag is nie ontvang nie.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

4.11

BESKRYWINGSPUNT: RAAD VIR SENSUS EN STATISTIEK METODE VAN LIDMAATTELLING

Die vergadering spreek hom uit of die lidmaattelling in 'n gemeente plaasvind

- * fisies per lidmaat of
- * per bewys van lidmaatskap/attestaat.

Motivering

Dit het onder die aandag van die Raad vir Sensus en Statistiek gekom dat daar onduidelikheid by kerkrade en predikante oor die saak bestaan.

BESLUIT

1. Lidmaattelling geskied volgens die lidmate wat fisies in gemeentes is.

4.12

STATISTIESE GEGEWENS OOR LIDMATETAL VOLGENS KERKLIKE OPNAME

Die groei van die Kerk volgens lidmatetal die afgelope 25 jaar, word weerspieël in die onderstaande statistieke. Die groei, aantal gemeentes en getal lidmate per predikant word aangedui:

Jaartal	Lidmaattal	Belydende lede	Belydenis gedoen	Gedoopt	Ander Kerke		Aantal gemeentes predikante	Getal lidmate per predikant
					Vertrek	Oorgekom		
1973	183 209	114 251	5 195	5 844	1 512	1 813	171	668
1974	185 339	117 266	5 145	5 608	1 423	1 818	183	641
1975	188 901	118 871	5 398	5 370	1 502	1 924	196	607
1976	190 573	120 644	5 691	5 512	1 512	2 004	204	591
1977	192 783	123 390	5 377	5 894	1 623	1 936	206	607
1978	193 399	124 310	5 583	5 414	1 731	1 906	213	584
1979	193 195	125 493	5 562	5 043	1 768	1 981	217	578
1980	193 521	126 661	5 378	4 818	1 821	1 917	220	576
1981	193 111	127 435	5 394	4 848	1 753	1 969	215	593
1982	193 091	127 346	5 119	5 083	2 031	2 066	225	566
1983	196 323	130 619	5 112	5 264	1 816	2 161	246	530
1984	193 144	129 426	5 506	5 191	1 852	2 265	250	518
1985	193 197	130 981	5 124	5 028	1 900	2 239	251	522
1986	195 299	132 016	5 192	4 936	2 028	2 313	263	501

Jaartal	Lidmaantal	Belydende lede	Belydenis gedoen	Gedoopt	Ander Kerke		Aantal gemeentes predikante	Getal lidmate per predikant
					Vertrek	Oorgekom		
1987	195 335	132 831	5 310	4 843	1 491	2 531	259	513
1988	193 484	131 466	4 769	4 812	2 536	3 449	285	461
1989	193 890	131 697	4 693	4 363	2 417	3 229	280	470
1990	192 541	132 483	5 926	4 280	2 280	2 848	280	473
1991	193 561	133 091	4 898	4 143	1 990	2 499	294	453
1992	192 759	134 160	5 022	4 004	1 804	2 490	289	464
1993	189 131	131 793	4 786	3 666	2 925	3 225	285	464
1994	184 601	130 710	4 900	3 667	4 426	4 331	324	536
1995	181 732	129 477	4 784	1 002	4 830	4 852	353	515
1996	176 338	129 759	4 764	1 622	5 184	4 751	343	514
1997	173 384	125 141	3 645	2 743	4 626	4 084	373	465

Die bostaande gegewens toon dat die belydende- en dooplidmate steeds besig is om te daal. Daar was 'n drastiese daling in 1997. Dit kom voor asof die sensusgetalle van gemeentes wat na die kantoor van die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deurgegee is, in baie gevalle onnoukeurig bereken is en ook onjuis deurgegee is. Ringskommissies en ouderlingevergaderings is vroeg in 1998 dringend versoek om die sensusgetalle korrek deur te gee en om groter erns met die saak te maak. In die kantoor van die skriba sal die sensusgetalle in die toekoms met groot noukeurigheid nagegaan word. Die verwagting is dat die getalle vir 1998 meer korrek sal wees. Foutiewe sensusgetalle hou groot en nadelige gevolge in vir die berekening van statistieke en ook vir die berekening van heffings. In 1997 is daar bykans 3 000 minder dooplidmate en 4 618 belydende lidmate minder as die vorige jaar. Daar het 1 119 minder belydenis van geloof gedoen. Daar het 558 minder lidmate vertrek na ander kerke en 667 minder oorgekom van ander kerke. Daar is bykans 3 500 lidmate weg. Dit is nie moontlik dat soveel lidmate in een jaar kan verdwyn nie. Dit is gelyk aan 7 stabiele gemeentes. Sewe uit die agt studente wat afstudeer het, sou in 'n gemeente geakkommodeer kon word. Alhoewel daar in 'n paar ringe erns gemaak word met evangelisasiewerk, kan dit met reg gesê word dat daar in die grootste deel van die Kerk nie werklik erns met evangelisasie gedoen word nie. Die Kerk sal steeds kwyn as die saak nie aandag ontvang nie.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

4.13

GRAFIEKE: DALENDE BELYDENDE LIDMAATGETALLE: SUSTERKERKE

Die vergadering behandel die grafieke en tabelle waarin die dalende belydende lidmaatgetalle van die susterkerke weerspieël word.

Die volgende opmerkings ten opsigte van die Nederduitsch Hervormde Kerk word behandel:

1. Die Nederduitsch Hervormde Kerk toon elke jaar die hoogste verlies aan belydende lidmate. In 1997 so hoog as 6,72%.
2. Verlies van 9 019 lidmate verteenwoordig verlies aan 18 groot gemeentes (500 lidmate per gemeente).
3. Verlies aan inkomste, 9 019 lidmate @ R100 per maand = R10 822 800 per jaar.
4. Bestaande lidmate moet jaarliks R955 060 meer aan heffing betaal as gevolg van die verlies aan 9 019 lidmate.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

4.14

GRAFIESE VOORSTELLINGS

Die vergadering behandel die grafiese voorstellings oor

- * Jaarlikse groei / Afname in belydende lidmate.
- * Jaarlikse groei / Afname in lidmate.
- * Vergelyking lidmaat- en belydende lidmaattalle.
- * Lidmate belydenis afgelê.
- * Vergelyking dooplidmate teenoor belydenis afgelê.
- * Lidmate per predikant.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

DIE BETEKENIS VAN DIE DOOP VIR LIDMAATSKAP VAN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

Die 64ste Algemene Kerkvergadering het in die lig van die nuwe Kerkorde wat op daardie stadium nog in wording was, besluit dat een van die kritiese sake waaraan aandag gegee moet word in die poging om in die Kerkorde op 'n Bybels-Reformatoriese wyse gestalte te gee aan die Kerk, die lidmaatskap van die Kerk is. Dit het veral gehandel oor die vraag: Hoe en wanneer word iemand lidmaat van die Kerk? Die vergadering het besluit om studiewerk in dié verband te onderneem met die onderwerp: Die betekenis van die doop vir lidmaatskap van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika. Dr WA Dreyer is benoem as sameroeper van 'n studiekomitee wat 'n memorandum moes opstel.

Die memorandum is gefinaliseer en aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê. Alhoewel die Kerkorde reeds afgehandel en goedgekeur is, het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit om die werkstuk aan die Algemene Kerkvergadering voor te lê.

Die vergadering behandel die werkstuk.

BESLUIT

- 1. Die gevolgtrekkings op bl 9 van Bylae E word aanvaar.**
- 2. Dit word verwys vir studie om vas te stel hoe dit in die Kerkorde verwoord kan word.**

ORDE VAN DIE VERGADERING

DR G BOS: GELEENTHEID OM DIE VERGADERING TOE TE SPREEK

Die visevoorsitter, prof APB Breytenbach, verwelkom prof en mev Bos in die vergadering. Hy stel dr Bos aan die vergadering voor. Dr Bos is veral bekend vir die tyd en moeite wat hulle opoffer in belang van die HTO en HKSA. Hulle het hulle veral beywer om finansiële bydraes vir die HTO en HKSA in te samel. Hy gee aan dr Bos geleentheid om die vergadering toe te spreek.

Dr Bos lig die vergadering kortliks in oor pogings wat aangewend is om fondse vir die betrokke instansies in Nederland in te samel en reaksies wat ontvang is van Nederlanders. Hy spreek sy waardering uit vir die wyse waarop die Nederduitsch Hervormde Kerk die Bybels-Reformatoriese teologie beoefen, veral in die tyd waarin vandag geleef word.

Oorhandiging van die HTS Huldigingsbundel aan proff DJ Booysen, HG van der Westhuizen en E Engelbrecht

Prof APB Breytenbach verwelkom

- * die dekaan van die Fakulteit Teologie (Afd A), prof JH Koekemoer en mev Koekemoer
- * prof en mev SJ Botha
- * prof en mev HG van der Westhuizen
- * ander persone wat betrokke is by die oorhandigingsplegtigheid.

Prof Breytenbach versoek prof SJ Botha, voormalige Hoof van die HTO en kollega van die dosente aan wie die HTS Huldigingsbundel oorhandig word, om die oorhandiging te doen.

Prof Botha maak verskoning vir die afwesigheid van dr DJ Booysen weens siekte en vir prof E Engelbrecht vir wie dit nie moontlik is om teenwoordig te wees nie.

Prof Botha betuig sy dank en waardering teenoor die drie here vir hulle werk in die Kerk en in die besonder by HTO. Dit was ontstellend dat die drie dosente vanweë rasionalisasie nie meer by HTO met hulle werk kon voortgaan nie. Daar was nie geleentheid om vir elkeen afsonderlik 'n huldigingsbundel voor te berei nie, en daarom word die een gesamentlike huldigingsbundel aan hulle oorhandig.

Prof Botha skets hierna die werk wat deur die drie dosente in die kerk en op die breë teologiese terrein gedoen is. Hy skets daarna kortliks die meer persoonlike besonderhede oor die lewens en werk van die drie dosente by wyse van 'n huldiging.

Hy versoek die dekaan, prof JH Koekemoer, om die HTS Huldigingsbundel aan prof HG van der Westhuizen te oorhandig.

Prof Koekemoer bedank inleidend

- * mev Adri Goosen vir die werk in verband met die HTS
- * mevv Booysen, Van der Westhuizen en Engelbrecht vir die bydrae wat hulle gelewer het om die Kerk kerk te laat bly.

Ten opsigte van prof Van der Westhuizen meld hy dat hulle 'n lang pad saamgeloop het. Hy betuig sy dank en waardering vir die wyse waarop prof Van der Westhuizen die Kerk in woord en daad dien en spreek die hoop uit dat hy so diensbaar sal bly.

Prof HG van der Westhuizen bedank die vergadering vir die tyd wat vir die oorhandigingsgeleentheid afgestaan is. Hy bedank

- * proff Koekemoer en Botha vir die vriendelike woorde wat hulle uitgespreek het.
- * die redaksie van HTS vir die oorhandiging van die bundel aan hulle drie dosente.
- * die persone wat artikels vir die bundel geskryf het.
- * dr Bos vir sy teenwoordigheid en vir die artikel wat hy vir die bundel geskryf het.
- * sy seun en sy vrou vir hulle teenwoordigheid en vir die foutlose tikwerk wat sy vrou gedoen het ten opsigte van alle artikels wat hy geskryf het.

Prof APB Breytenbach bedank ten slotte die persone wat die reëlings getref het vir die oorhandigingsgeleentheid.

DIE VERGADERING VERDAAG VIR MIDDAGETE

--- oOo ---

HERVATTING VAN DIE VERGADERING NA MIDDAGETE OP WOENSDAG 7 OKTOBER 1998

ORDE VAN DIE VERGADERING

GELUKWENSE

'n Besondere woord van waardering word betuig teenoor alle bydraers van die HTS tydskrif die afgelope jaar. Die HTS het die rekordverdieste van R700,000 gedurende die onderhawige tydperk gehad.

Waardering word veral aan die dosente van die Teologiese Fakulteit betuig vir uitnemende arbeid.

BEHANDELING EN GOEDKEURING VAN DIE NOTULE

Die vergadering behandel die notule van die vergadering vanaf die aandessie op Maandag 5 Oktober 1998 tot by die aanbreek van aandete op Dinsdag 8 Oktober 1998 en keur dit goed.

DIE VERGADERING HERVAT DIE BESPREKING OOR GEMEENTES EN DIE KERK

4.16

BESKRYWINGS-PUNT: RING VAN BLOEMFONTEIN LIDMAATSKAP

In die lig van die Kerk se standpunt ingevolge Ordereël 4 van die Kerkorde, naamlik dat die Kerk 'n volkskerk is met sy eie kerklike kultuur, geskiedenis, taal en tradisie, wat geroepe is tot die verkondiging van die evangelie van Jesus Christus aan die Afrikanervolk en tegelyk aan alle mense, word versoek dat lidmaatskap van die Kerk beperk word tot blanke Afrikaners soos wat dit in Artikel 3 van die Kerkwet gegeld het.

Motivering

- (i) Ordereël 4 van die Kerkorde van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika bepaal soos volg:

'n Gemeente is

* 'n gemeenskap van gelowiges wat selfstandig georganiseer is en deur die eenheid in geloof en belydenis saam met al die ander gemeentes, die Kerk is

* die wyse waarop die Kerk op 'n bepaalde plek bestaan.

Die Kerk is 'n volkskerk met sy eie kerklike kultuur, geskiedenis, taal en tradisie wat geroepe is tot die verkondiging van die evangelie van Jesus Christus aan die Afrikanervolk en tegelyk aan alle mense.

- (ii) Onder lidmaatskap bepaal Ordereël 4.1.2 dat lidmate van 'n gemeente diegene is wat

* kinders van lidmate van die gemeente is

* deur die doop in die gemeente van die Kerk opgeneem is

* deur belydenis van geloof lidmate van die gemeente geword het

* uit ander gemeentes en kerke deur die ouderlingevergadering toegelaat is.

- (iii) Die Nederduitsch Hervormde Kerk het uit hoofde van sy belydenis en Kerkbegrip konsekwent die volkskerk beginsel gehandhaaf. Die Kerkvolk wat deur die Kerk as lidmate bedien is, was die Afrikanervolk en die

normatiewe riglyne vir die volksbegrip vir volkskerk doeleindes is in die vroeëre Artikel 3 van die Kerkwet uitgespel.

- (iv) Die implikasies van die nuwe Ordereël se aanhef is dat hoewel van volkskerk gepraat word, daar nou slegs verwys word na die "Afrikanervolk en tegelyk aan alle mense". Geen voorsiening word daarvoor gemaak dat die volksbegrip nader omskryf word nie en bowenal word ook voorsiening gemaak vir "alle mense."
- (v) Ordereël 4.1.2 bepaal ook dat lidmate van gemeentes diegene "is" (let wel nie "behoort te wees" nie) wat "uit ander gemeentes en kerke deur die ouderlingevergadering toegelaat is". Soos die formulering staan, sluit dit ook die ouderlingevergadering in van die gemeente waaruit die lidmate kom. Ordereël 4.1.2 (iv) sou dus so geïnterpreteer kon word, dat lidmate diegene is wat deur 'n ouderlingevergadering toegelaat is (hetsy die gemeente waaruit die lidmate kom of die een waarheen hulle oorkom).
- (vi) Dat laasgenoemde interpretasie waarskynlik dié is wat die opstellers in gedagte gehad het, blyk uit die feit dat indien persone deur enige gemeente van die Nederduitsch Hervormde Kerk toegelaat is, hulle nie weer lidmaatskap sou kon verbeur op grond van volksverband wanneer hulle na 'n ander gemeente oorgaan nie.

Sodanige persone sou die hof kon nader om die gemeente waarheen hulle wil oorgaan, te verbied om hulle lidmaatskap te weier. Kortom: indien persone eenmaal as lidmate van die Kerk toegelaat is, is daar geen wyse waarop hulle weer lidmaatskap kan verbeur op grond van volksverband alleen nie.
- (vii) Indien die interpretasie sou wees dat elke ouderlingevergadering volle seggenskap het oor wie hy as lidmate op grond van volksverband gaan weier en gaan toelaat, kan dit ongekende onsekerheid, wanorde en teenstrydige interpretasies van die volksbegrip in die aanhef tot gevolg hê.
- (viii) Die Kerk se roeping as liggaam van Christus eis dat dit in die Kerk ordelik daaraan moet toegaan. Daarvoor word vereis dat die Algemene Kerkvergadering die norme/riglyne vir die volksbegrip wat lidmaatskap onderlê sal duidelik maak, sodat die Kerk sy taak rustig en met oorgawe kan vervul en die lidmate wat die Kerk as gevolg van hierdie onsekerheid verlaat, gestuit kan word.
- (ix) Tot tyd en wyl die norme/riglyne van die volksbegrip in die volkskerk gedagte duideliker uitgespel is, word dringend versoek dat alle belang- hebbende vergaderings van die Kerk die beskrywingspunt soos deur Bloemfontein-Wes gemeente verwoord, sal onderskryf.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie gedebatteer nie en die volgende advies word na kerkrade verwys:

Die saak rondom Artikel III van die Kerkwet en Bepalings is bykans 50 jaar gedebatteer en uiteindelik in die Kerkorde afgehandel, opgelos en eenparig aanvaar. Die vergadering is van mening dat die voortsetting van die debat in die huidige konteks en klimaat die Kerk op geen wyse kan dien nie.

2. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

4.17

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN MIDDELBURG
HERROEPING VAN BESLUIT OOR ATTESTATE**

Die Kerk herroep sy besluit ten opsigte van die opskorting van die gebruik van attestate van die 1995 Algemene Kerkvergadering en handhaaf die vorige Bepalings van die Kerkwet.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt verval aangesien die saak reeds in die Kerkorde verdiskonteer is.

--- oOo ---

5. VERKONDIGING

5.1 WOORDVERKONDIGING IN DIE EREDIENS

5.1.1 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR PREDIKING, EREDIENS EN KERKBOU

5.1.1.1 Samestelling en funksionering

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir Prediking, Erediens en Kerkbou.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.1.1.2 Opdragte van die 64ste Algemene Kerkvergadering aan die Raad

Die volgende opdragte is van die 64ste Algemene Kerkvergadering ontvang:

- (i) Voltooiing van studiewerk wat nie deur die Raad in sy vorige termyn afgehandel is nie:
 - (a) Hulpmiddels tydens die prediking.
 - (b) Die kind in die erediens.
 - (c) Teraardebestelling om voor of na die begrafnisdiens te geskied.
 - (d) Riglyne vir die opsigtaak van die ouderling oor die prediking en die erediens.
- (ii) Nuwe opdragte wat ontvang is:
 - (a) Verwerking van al die besluite van die 1995 Algemene Kerkvergadering rakende die hersiene Diensboek, met die oog op die spoedige verskyning daarvan. Dit sluit onder andere in
 - * herformuleerde uitnodigingsspreuk na die nagmaal
 - * wisselbegrafnisformuliere
 - * riglyne vir liturgiese handeling.
- (iii) Nuwe opdrag vir voorlegging aan die 65ste Algemene Kerkvergadering:
 - (a) Die tweede erediens/byeenkoms op 'n Sondag.

BESLUIT**1. Kennis geneem.****5.1.1.3 Beplanning en doelstelling**

Die Raad het tydens sy konstitueringsvergadering op 27 November 1995 die volgende doelwitte vir sy werkstermyn gestel:

- (a) Die opdragte van die 64ste Algemene Kerkvergadering is aan die volgende lede opgedra vir afhandeling:
* Hulpmiddels tydens die predikin	- dr JA Beukes en ds JJJ van Rensburg.
* Die kind in die erediens	- prof MJ du P Beukes.
* Teraardebestelling voor of na begrafnisdiens?	- prof TFJ Dreyer.
* Opsigtaak van die ouderling	- ds CM van den Berg.
* Hersiene Diensboek	- prof MJ du P Beukes en ds CM van den Berg.
* Tweede erediens/byeenkoms	- dr PJ van Zyl.
- (b) Die volgende nagraadse navorsing vir die Kerk word voltooi en toeganklik gemaak:
* Koinonia in die erediens	- dr JA Beukes.
* Metaforiese prediking	- ds JJJ van Rensburg.
* Ontsluiting van die kognitiewe, affektiewe en vaardigheidsvlakke van die mens tydens die prediking.	
- (c) 'n Moontlike opsommende en rigtinggewende studiestuk - "Liturgiese vernuwing: tussen verstarring en verwarring" - word in 1998 daargestel.
- (d) Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering se opdrag van 1995 om 'n ondersoek na die veronderstelde swak nagmaalbywoning in die Kerk te doen, word uitgevoer. Die ondersoek word deur ds HJMW Pretorius gedoen.
- (e) 'n Ondersoek word gedoen om vas te stel in watter mate die kerklike jaar in sy geheel werklik in die prediking van die Kerk ter sprake kom, veral in die lig daarvan dat die eskatalogie, anders as die lydings- en opstandingsgebeure, so te sê nooit in die prediking aan die orde kom nie.
- (f) Alle navrae, wat op die Raad se tafel deur die loop van die termyn mag beland, word deeglik, verantwoordbaar en bevredigend hanteer.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.1.1.4 Afhandeling van take en opdragte

Die Raad rapporteer soos volg oor die afhandeling van sy werk:

(a) Hulpmiddels tydens die prediking

Die memorandum oor hulpmiddels tydens die prediking is aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê. Die Kommissie het besluit om daarvan kennis te neem.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(b) Die kind in die erediens

Alle medewerkers se verslae oor die studie rondom die kind in die erediens, is in een verslag gekonsolideer en word aan die Algemene Kerkvergadering voorgelê.

Agtergrond

Die Algemene Kerkvergadering van 1992 het opdrag gegee dat die verskillende rade wat gemoeid is met jeugbediening onder leiding van die Raad vir Prediking en Erediens 'n intensiewe studie moet maak oor die kind in die erediens. Hierdie saak het veral relevant geword omdat daar gemeentes van die Kerk is wat sogenaamde kinderdienste hou asook gemeentes wat sogenaamde kinderkerk hou terwyl die gewone erediens aan die gang is. Die Raad het sy opdrag uitgevoer onder leiding van prof MJ du P Beukes wat in samewerking met kundiges uit die verskillende teologiese dissiplines twee studiestukke opgestel het. Daar is intensief gekyk na wie die kind in die erediens is en verskillende beskouings oor die kind in die erediens is geëvalueer. Hierdie twee studiestukke sal mettertyd in die HTS gepubliseer word. Daar word nog gewerk aan "die kind en nagmaal". Uit genoemde twee werkstukke is 'n opsomming gemaak vir voorlegging aan die Algemene Kerkvergadering.

Opsommende gevolgtrekkings

Bybels-teologies kan 'n klinkklare antwoord nie sonder meer gegee word oor die plek van die kind in die erediens nie. Uit die studie oor hierdie tema het die volgende na vore gekom:

- * Deur die koms van Jesus Christus is daar by God geen onderskeid tussen volwassenes en kinders nie. Vir die kerk beteken dit dat daar net soveel erns met kinders as met volwassenes gemaak behoort te word. Hulle behoort daarom ten volle deel te hê en deel te neem aan alles wat in die gemeente plaasvind. Hulle mag nie tweederangse lidmate wees wat maar afgeskeep kan word nie.
- * In 'n Reformatoriese kerk is die erediens die kern, die hart van alle aktiwiteite. Dit is nie bloot die samekoms van mense nie, maar die ontmoeting van God met sy eiendom. Die belangrikste vraag vir die Kerk behoort daarom nie te wees of die kinders in die amptelike erediens moet wees of in 'n ander ruimte gelyktydig met die erediens nie en of hulle in 'n kinderdien geakkommodeer kan word nie, maar of hulle met God in ontmoeting tree. Vir die Reformatore was een van die "notae ecclesiae" nie net die suiwer verkondiging van die Woord nie, maar ook die regte hoor daarvan. Die erediens mag daarom nie 'n grootheid op sigself word nie.
- * Die kinders van die Kerk het deel aan die verbond met God. Die verbond mag net so min as die erediens 'n grootheid op sigself word. Kinders se deel wees aan die verbond beteken nie noodwendig dat hulle tydens elke erediens saam met hulle ouers fisies in die erediens teenwoordig moet wees nie. Dit gaan ten diepste om die ontmoeting en die verheerliking van God en nie om 'n bepaalde gebou of ruimte op 'n bepaalde tyd nie. Met die oog hierop is die verbond en die erediens net 'n middel tot hierdie doel en nie 'n doel op sigself nie. Daarom mag die fisiese eenheid van die gesin in dieselfde lokaal tydens 'n erediens ook nie verabsoluteer word nie. Die eenheid tussen ouers en kinders is per slot van sake nie net 'n fisiese eenheid nie, maar tegelyk 'n geestelike en geloofseenheid.
- * Histories gesien is die mees algemene gebruik van Reformatoriese kerke om kinders saam met ouers in alle erediens te akkommodeer. Die Reformatoriese Kategismuspreek was egter erediens wat aanvanklik in die besonder bedoel was vir die kinders van die Kerk en wat ook in 'n groot mate volgens die didaktiese vormgewing van die tyd ingerig is. Hoewel hierdie verkondiging/onderrig primêr op die kinders gefokus het, was die ouers ook teenwoordig en daarby betrokke. Tans word kinders nog steeds deur baie Reformatoriese kerke uitsluitlik saam met die ouers in dieselfde erediens geakkommodeer. Daar is egter baie Gereformeerde kerke wat ook sogenaamde

kinderdienste hou waar baie sterk op die behoeftes van die kleiner kinders gefokus word en op 'n wyse aangebied word waar ten volle rekening gehou word met hulle wyse van leer en hulle bevattingsvermoë. Daar is ook Gereformeerde kerke wat die kleuters in 'n aparte byeenkoms akkommodeer in plaas van die tradisionele moederskamer. Vir hulle word dan aktiwiteite aangebied wat na vorm en inhoud op hulle vlak lê.

- * Volgens die jongste paradigma van die Praktiese Teologie gaan die funksies van die Kerk die bedieninge vooraf. Die bedieninge word gesien as middele waarmee die funksies tot uitvoer gebring word. Prakties-teologies gesien is dit die belangrikste dat die kind wat ten volle lidmaat van die Kerk is, sal deelneem aan al die funksies van die Kerk, naamlik, viering, deling, betuiging, onderrig en diens. Die erediens is op sigself nie 'n funksie van die Kerk nie, maar 'n middel om daardie doel te bereik en nie 'n doel op sigself nie.
- * Psigologies en didakties gesien vra die besondere aard en behoeftes van die kleiner kinders hantering op 'n vlak en 'n wyse wat vir hulle kognitief, affektief en psigomotories "vatbaar" is. In dieselfde asem sal gesê moet word dat dit die Heilige Gees is wat die ontmoeting met God in die erediens moontlik maak. Verder dat geloofsoordrag ook deur sosialisering en modelering plaasvind.

In die lig van teologiese, historiese en psigologies-didaktiese gegewens behoort die kinders so geakkommodeer te word dat hulle ten volle deel het aan al die funksies van die gemeente, naamlik viering, betuiging, onderrig, deling en diens. Hierdie deelhê moet sodanig wees dat dit sover as moontlik binne die familiële bande plaasvind en dat die eenheid van die gemeente sover as moontlik gehandhaaf word. Die ideaal is daarom om dit tydens die gewone erediens te laat realiseer. Gemeentes behoort egter die vryheid te hê om dit ook op ander wyses te laat geskied mits dit nie die besondere aard van die Kerk in gedrang bring nie.

BESLUIT

1. Die volgende versoek van die Raad vir Prediking en Erediens word aanvaar:

- * **Vanweë 'n hele aantal opmerkings in die bespreking oor "Die Kind in die Erediens" oordeel die Raad vir Prediking en Erediens dat hierdie saak vir die Kerk van dringende erns is. Die Raad trek derhalwe sy aanbevelings terug. Dit word terugverwys vir verdere studie.**

(c) Opsigtaak van die ouderling

Die Raad se riglyne in verband met die opsigtaak van die ouderling, is aan die Raad vir Ouderlinge deurgegee aangesien die Raad, in sy hersiening van die Kital Toerustingkursus vir Ouderlinge, dit ten beste daarin ter sprake sou kon tuisbring.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

(d) Hersiene Diensboek

Die Raad het die hersiening van die Diensboek afgehandel. Op 28 November 1997 is dit aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oorhandig.

BESLUIT

- 1. Die Raad word bedank vir die afhandeling van die taak.**
- 2. Die gebruik van die Diensboek in die Kerk word aangemoedig.**

(e) Tweede erediens/byeenkoms

Die vergadering neem kennis van die Navorsingsresultate oor die tweede erediens/byeenkoms en van die aanbevelings van die Raad:

Agtergrond en motivering vir aanbevelings van die Raad:

Die Raad vir Prediking en Erediens het op sy vergadering van 19 Mei 1998 die resultate van 'n ondersoek deur dr PJ van Zyl oorweeg en wil graag aanbevelings in die verband maak. Die Raad het deur hierdie ondersoek weer eens tot die besef gekom dat daar nie teologiese en historiese gronde is waarom die gemeente se tweede byeenkoms na vorm dieselfde moet wees as die van die eerste byeenkoms nie; en verder dat daar geen twee gemeentes is wat naastenby dieselfde is nie, nie eers in dieselfde dorp of stad nie. Daarom sal die Kerk moeilik vir gemeentes kan voorskryf of daar 'n tweede byeenkoms moet wees en hoe dit ingerig moet word. Elke kerkraad- of ouderlingevergadering sal op 'n verantwoordelike wyse hulle situasie moet ontleed en aan die hand daarvan besluit watter aanpassings nodig is. Kerkrade moet ook nie per se besluit dat daar geen aanpassings nodig is nie.

'n Deeglike situasie-ontleding kan dalk net daartoe hydra dat die tweede byeenkoms in 'n ander vorm ook op 'n Bybels-verantwoordbare manier sinvol ingerig kan word. Die vertrekpunt van die Raad in hierdie aanbevelings is nie net hoe ons mense by 'n tweede erediens of 'n tweede byeenkoms betrek nie, maar hoe ons op 'n Bybels-verantwoordbare en praktiese haalbare manier die aanddiens of tweede byeenkoms in 'n ander vorm sinvol kan inrig met die teologie en etos van die Nederduitsch Hervormde Kerk in gedagte.

BESLUIT

Die volgende aanbevelings van die Raad vir Prediking en Erediens word aanvaar:

- 1. Daar word kennis geneem van die studiestuk van dr PJ van Zyl wat as Bylae by die agenda opgeneem is.**
 - 2. Goedkeuring en uitvoering word aan die volgende gegee:**
 - (i) Die vergadering aanvaar en bevestig die beginsel van Ordinasie 3.1.2 (vi) wat bepaal dat die ouderlingevergadering die aantal, tyd en plek van die eredienste bepaal.**
 - (ii) Die vergadering aanvaar dat die tweede byeenkoms van die gemeente op Sondae nie noodwendig in die aand, ook nie noodwendig by die kerkgebou of -kompleks gehou hoef te word nie.**
 - (iii) Indien die tweede byeenkoms van die gemeente wel Sondagaande by die kerkgebou of kerkkompleks gehou word, hou die ouderlingevergadering die volgende in gedagte:**
 - (a) Daar mag in die omgewing persone wees wat saans as besoekers eredienste van gemeente tot gemeente bywoon.**
 - (b) Daar mag lidmate wees wat weens omstandighede nie die oggenddiens kon bywoon nie.**
- Met dit in gedagte kan ouderlingevergaderings oorweeg om eers 'n kort "erediens" te hou van 20-30 minute waarna besprekings, Bybelstudie, ensovoorts kan plaasvind.**
- (iv) Die Raad beveel aan dat ouderlingevergaderings, in die lig van hulle spesifieke omstandighede en in die lig van wat hierbo genoem is, die tweede byeenkoms kan inrig as**

- (a) 'n sangdiens
- (b) 'n Bybelstudie
- (c) 'n toerustingsgeleentheid
- (d) 'n besprekingsgeleentheid
- (e) 'n erediens.

(f) Ander sake

Ander sake wat deur die Raad hanteer is, is die volgende:

- (i) Kommentaar en voorstelle op die rubriek "Verkondiging" in die nuwe Kerkorde is aan die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet gestuur.
- (ii) Artikels is in Die Hervormer geplaas oor "Die Woord/antwoord karakter van die erediens" (1997) en "Die Hersiene Diensboek" (1998).
- (iii) Kennis is geneem van en kommentaar is gelewer oor die bouplanne van die gemeentes Worcester (kerkgebou), Rust-der-Winter (kerkgebou en saal), Doringkruin (kategetiese-lokale) en Vaalpark (kerkgebou).

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.1.1.5 Opdragte en take wat nie afgehandel is nie

Die Raad kon die volgende opdrag en take nie afhandel nie:

- (a) Teraardebestelling voor of na die begrafnisdiens?
- (b) Koinonia in die erediens.
- (c) Metaforiese prediking.
- (d) Ontsluiting van die kognitiewe, affektiewe en vaardigheidsvlakke van die mens tydens die prediking.
- (e) Liturgiese vernuwning - tussen verstarring en verwarring.
- (f) Die veronderstelde swak nagmaalbywoning in die Kerk.
- (g) In watter mate kom die kerklike jaar in sy geheel werklik in die prediking van ons Kerk ter sprake?

BESLUIT

1. Die Raad word bedank vir sinvolle en konstruktiewe werk wat gedoen is.
2. Onafgehandelde opdragte en take van die Raad word gekontinueer.

5.1.2

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN VEREENIGING ONDERSOEK NA DIE VOORLEES VAN DIE WET MET DIE OOG OP SKULDBELYDENIS AS SELFSTANDIGE ELEMENT

Die Raad vir Prediking en Erediens doen studie en bring advies uit aan die Algemene Kerkvergadering oor die diensordes waar die Wetlesing as reël vir die uitlewing van die geloof (tertius usus legis) op so 'n wyse in die erediens gebruik word dat die skuldbelydenis as selfstandige liturgiese element nie 'n plek in die erediens kry nie.

Motivering

Hierdie saak kan nie na die vroegste Christendom toe teruggevoer word nie, maar dit is die vrug van die Hervorming van die sestiende eeu. Gedurende die Middeleeue het die openbare boetedoening net 'n plek gehad in die aanloop tot die groot Christelike feeste. Sedert 1538 het skuldbelydenis en genadeverkondiging deel uitgemaak van die liturgie in die Calvinistiese Kerke. Die genadeverkondiging het soms die vorm van 'n gebed aangeneem (Genève, 1543).

Die leer oor die sogenaamde derde gebruik van die Wet (tertius usus legis) kom die eerste keer ter sprake in die tweede uitgawe van Melancthon se Loci. Volgens Calvin (Institusie 11, 7, 12) is die derde gebruik van die Wet die vernaamste gebruik daarvan (praecipuus usus legis). Die leer oor die derde gebruik van die Wet gaan van die standpunt uit dat die Wet die gelowiges oor die wil van God inlig/leer.

Orde 1 en 2 van die Diensboek van 1997 stel die orde vir die erediens op so 'n wyse vas dat die skuldbelydenis deel vorm van (ingewerk word by) die eerste gebed in die erediens. Die genadeverkondiging volg op die prediking en hou gevolglik nie direk verband met die skuldbelydenis nie. Die diensorde gaan ook van die veronderstelling uit dat die prediking reeds genadeverkondiging sou wees. Die funksie van die genadeverkondiging in hierdie erediensordes (veral orde 1), is eintlik niks meer as om 'n oorgangspreuk tot die geloofsbelydenis te wees nie. Die Wetlesing geskied na aan die einde van die erediens as 'n leer om die geloof "in die wêreld daar buite" te

gaan uitleef.

Nuwe Testamenties is evangelieverkondiging 'n oproep om jou sonde te besef, dit te bely en God se genade te ontvang om nie in God se gerig veroordeel te word nie, maar vrygespreek te word. 'n Mens kan gevolglik op een van twee wyses bestaan: Skuldig voor God se Wet, of vrygespreek deur God se genadige evangeliewoord. Tydens die laat-Reformasie is die aanhoor van Wet en evangelie nie meer as die uitgangspunt van twee lewensmoontlikhede voor God verstaan nie, maar as twee leergestaltes. Hierdie doktrinale verstaan van Wet en genadeverkondiging is ook in ordes 1 en 2 van die Diensboek ingedra, met die gevolg dat die Wet nie meer hier verstaan word as 'n bekendmaking van God se wil wat die mens tot skuldbesef en boetedoening bring nie, maar as 'n reël om die mens te help om die geloof in die wêreld uit te leef.

Die twee diensordes wat ter sprake is, kan die volgende misverstande tot gevolg hê:

- * Heil word verkry deur die regte geloof wat uitmond in 'n goeie (regte) lewe. (In werklikheid skenk God uit genade heil aan die mens wanneer hy/sy sy/haar skuld bely en God om genade smeek).
- * Genade en vrypraak kan van God ontvang word, sonder dat die mens sy/haar skuld bely. (In werklikheid vra God van ons 'n skuldbelydenis voordat Hy ons skuld vergewe).
- * Die Tien gebooie gee antwoorde op alle moontlike etiese vraagstukke waarvoor die mens te staan kan kom. (In werklikheid spreek die Tien Gebooie net 'n beperkte aantal etiese vraagstukke aan).

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

5.1.3

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN ROODEPOORT AFWISSELING VAN WET MET SKRIFGEDEELTES BY DIENSORDES

Die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte ondersoek die moontlikheid om in die diensordes die Wet van God en die samevatting van die Wet van God, af te wissel met ander Skrifgedeeltes soos byvoorbeeld Kolossense 3:12-17; Romeine 12:9-19 en gedeeltes uit Efesiërs 4:17 tot 5:20.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

5.1.4 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR KERKMUSIEK

5.1.4.1 Samestelling.

Die vergadering neem kennis van die samestelling van die Raad vir Kerkmusiek.

AANBEVELING

1. Vir kennisname.

5.1.4.2 Opdragte

Na die 64ste Algemene Kerkvergadering van Junie 1995 is die volgende opdragte aan die Raad vir Kerkmusiek deurgegee:

- * Die Raad moet voortgaan om teoretiese en praktiese kursusse aan te bied om gemeente-orreliste beter toe te rus vir hulle werk. Dit moet gedoen word in samewerking met die SVTT en die Konservatorium vir Kerkmusiek.
- * Die Raad moet dit oorweeg om kursusse in streekverband aan te bied onder leiding van Ringsrade vir Kerkmusiek en/of betrokke ringskommissies.
- * Die Raad moet voortgaan om die bestaande Gesangebundel uit te brei en voorsiening te maak vir liederes wat spesifiek gerig is op die kind en die jeug. Dit moet liederes wees wat sowel binne as buite die erediens gesing kan word en vir die Kerk teologies aanvaarbaar is.
- * Goedgekeurde liederes moet intussen in die vorm van 'n proefsangbundel aan die Kerk beskikbaar gestel word vir gebruik binne en buite die erediens, sodat kommentaar daarop gelewer kan word voor finale opname in die Gesangboek.
- * Die Raad moet riglyne opstel vir gemeentes oor sang buite die erediens.
- * Die Raad moet ondersoek doen na die beskikbaarstelling van 'n volledige orrelopname van alle Psalm- en Gesangemelodieë op 'n kompakskyf of band vir gebruik tydens die afwesigheid van orreliste.

- * Die Raad moet die moontlikheid ondersoek om die vierde strofe van die "Stem" wat 'n gebed is, in die proefsangbundel op te neem.
- * Riglyne oor koorsang in die erediens moet aan gemeentes deurgegee word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.1.4.3 Afhandeling van opdragte

(i) Uitbreiding van Gesangboek

'n Gesamentlike vergadering tussen die Nederduitse Gereformeerde Kerk en die Nederduitsch Hervormde Kerk is gehou waartydens 'n Gesangekommissie gestig is wat bestaan uit teoloë, musici en letterkundiges uit beide hierdie kerke. 'n Werkwyse is bepaal en daar is begin met die evaluering van bestaande Gesange en liedere uit ander sangbundels asook nuwe voorleggings wat gemaak is. Hierdie Gesangekommissie oorweeg alle aanbevelings in verband met voorstelle wat daar ter tafel voorgelê word. 'n Proefsangbundel met liedere wat in die gemeentes getoets kan word, word in Junie 1998 beskikbaar gestel. Daar is reeds 'n aantal nuwe psalms van die digter TT Cloete aan gemeentes gestuur. 'n Landsweye Konferensie oor kerkmusiek word vir 12 September 1998 beplan waartydens van hierdie nuwe liedere bekendgestel sal word.

(ii) Opleiding van orreliste

Ringsrade vir Kerkmusiek is versoek om binne ringsverband opleidingsgeleenthede vir orreliste en predikante te organiseer waartydens die Raad leiding in dié verband sal verskaf. Verskeie sulke geleenthede het plaasgevind. 'n Toerustingskursus vir predikante en orreliste is in September 1996 by Rietvallei aangebied en dit is baie positief deur sowel die predikante as orreliste wat daar teenwoordig was, ervaar. Die Raad gaan steeds voort om teoretiese en praktiese kursusse aan te bied om gemeentes se orreliste beter toe te rus vir hulle werk. Hierdie kursusse word aangebied in samewerking met SVTT en die Konservatorium vir Kerkmusiek. By hierdie geleenthede word daar ook praktiese riglyne aangebied oor koormusiek in die erediens. Die Raad wys gemeentes op die besluit van die 64ste Algemene Kerkvergadering dat slegs Psalms en Gesange in die erediens as koorwerke gebruik mag word.

(iii) Psalm- en Gesangmelodieë op kompakskyf

Die Raad het oor hierdie saak deeglik nagedink en besluit dat dit wenslik sal wees om hierdie opdrag eers uit te voer, wanneer die nuwe Psalm- en Gesangbundel verskyn het, wat uit die aard van die saak heelwat ander en nuwe melodieë en tekste sal bevat.

BESLUIT**1. Kennis geneem.****2. Die Raad vir Kerkmusiek gee onverwyld daaraan aandag om Psalm- en Gesangmelodieë op kompakskyf te laat opneem, sodra die nuwe Psalm en Gesangboek verskyn, as alternatief vir gemeentes waar orrelbegeleiding nie haalbaar/beskikbaar is nie.**5.1.4.4 **Ander werksaamhede**

(i) Opleiding van predikante

Die Raad het dit goedgekeur dat dr EC Kloppers en mnr. BD Bierman lesings in kerkmusiek vir teologiese studente in BD I, II en III sal aanbied in samewerking met die teologiese fakulteit. Dit word reeds die afgelope paar jaar gedoen en kan nog verder uitgebou word.

(ii) Ringsrade vir Kerkmusiek

Aan al die ringe in die Kerk is skrywes gerig waarin gevra word dat daar in elke ring 'n Ringsraad vir Kerkmusiek moet bestaan, wat moet funksioneer aan die hand van doelwitte wat opgestel moet word.

(iii) Orreliste

Salarisskale vir orreliste is weer aangepas en kerkrade is ook ingelig oor die prosedure wat gevolg moet word wanneer 'n orrelis aangestel word in 'n gemeente.

(iv) Kategeseleerplan

Kategeselesse oor kerkmusiek is opgestel vir opname in Hart en Hand 9.

(v) Diensboek

Die raad het in die hersiene uitgawe van die Diensboek liedere laat opneem wat

gesing kan word na die Wet en Geloofsbelydenis in die verskillende liturgiese ordes.

(vi) Konservatorium vir Kerkmusiek

'n Skrywe is na al die gemeentes en ringskommissies gestuur waarin gevra word vir finansiële ondersteuning vir die Konservatorium vir Kerkmusiek omdat daar 'n finansiële tekort ondervind is. Mooi reaksie is uit die Kerk ontvang en daar word steeds gevra vir voortgesette ondersteuning in hierdie verband.

(vii) IKSA - Instituut vir Kerkmusiek Suid -Afrika

Die Raad vir Kerkmusiek het al in 1991 aanbeveel dat 'n Instituut vir Kerkmusiek op die been gebring moet word. Op daardie tydstip kon die stigting van so 'n Instituut nie realiseer nie weens 'n paar redes, waaronder sou kon tel die finansiële implikasies wat dit vir die Kerk sou inhou en die probleem om 'n geskikte persoon te kry om uitvoering te gee aan so 'n opdrag.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het in 1997 weer aan die Raad opdrag gegee om te besin oor die totstandkoming van so 'n Instituut sonder enige finansiële implikasies vir die Kerk. Die Raad het na besinning aanbeveel dat dr EC Kloppers as geskikte persoon vir die werk binne so 'n Instituut aangewys sou kon word sonder dat dit ekstra finansiële uitgawe vir die Kerk sou beteken. Sy is reeds besig om in vele opsigte werk te lewer op die terrein van die kerkmusiek en sy sou binne die opdrag van so 'n te stigte Instituut, die werk amptelik tot voordeel van die Kerk, ook op meer uitgebreide terrein, kon vervul.

Die Algemene Kommissie het positief op hierdie aanbeveling gereageer deur in beginsel die stigting van die Instituut vir Kerkmusiek Suid-Afrika (IKSA) goed te keur en dr EC Kloppers as waarnemende direkteur op aanbeveling van die Raad, aan te stel.

IKSA sal die huidige werk van die Konservatorium vir Kerkmusiek uitbou omdat dit in samewerking met die Konservatorium verantwoordelik sal wees vir die teoretiese komponent. Deur skakeling met die teologiese fakulteit, sal IKSA ook vir die teologiese komponent van die opleiding van kerkmusici verantwoordelik wees.

Die doelstellings van die Instituut is

- * teologiese besinning en gesprek oor die erediens, liturgie en die wese, plek en funksie van kerkmusiek
- * die opleiding van predikante en kerkmusici rakende die liturgie en kerkmusiek deur skakeling met die teologiese fakulteit
- * die teoretiese komponent in die opleiding van kerkmusici in samewerking met die Konservatorium vir Kerkmusiek

- * die voortgesette opleiding en toerusting van predikante, kerkmusici en lidmate deur middel van seminare, kursusse, publikasies, ens
- * noue skakeling en samewerking met die verskillende rade en werkgroepe van die Kerk wat op die terrein van die erediens, liturgie en kerkmusiek werksaam is, asook die Mediakomitee en die Rade vir Jeugwerk en Kategese
- * skakeling met die Psalm- en Gesangkommissies en die bevordering van die werk van dié kommissies
- * die bevordering van die kerklied deur middel van saamsinggeleenthede
- * die bevordering van instrumentale kerkmusiek en koorsang deur middel van uitvoerings en aanbiedings
- * himnologiese navorsing oor ons liedereskat en bekendstelling daarvan
- * om 'n skakelliggaam te vorm tussen kundige persone en kerkrade, predikante en kerkmusici wanneer advies oor kerkorrels, akoestiek, ens verlang word
- * noue skakeling met die musiekdepartemente van die verskillende universiteite en met ander teologiese fakulteite
- * noue skakeling met die verenigings en instansies wat hulle beywer vir die uitbou van kerkmusiek soos die Suid-Afrikaanse Kerkorrelistevereniging (SAKOV), die Suid-Afrikaanse Koorvereniging (SAKV) en die Unisa-Orrelakademie
- * die uitbou van internasionale kontakte en die uitruil van kundigheid oor 'n breë terrein.

BESLUIT.

- 1. Kennis geneem.**
- 2. Daar word met dank kennis geneem van die totstandkoming van IKSA. Dr EC Kloppers word gelukgewens met haar benoeming as direkteur.**
- 3. Dank word in die besonder aan dr EC Kloppers betuig vir die kursusse wat sy aanbied vir die bevordering van die kerklied en in die besonder die bekendstelling van nuwe liedere.**
- 4. Die Raad vir Kerkmusiek word bedank vir sy werk.**

5.1.4.5 Advies oor nuwe orrels

Die Raad bedien op 'n voortdurende basis gemeentes van advies oor kerkorrels. Die Raad herbevestig weer eens sy standpunt dat daar geen plaasvanger is vir die pyporrel wanneer dit kom by die begeleiding van die kerklied in die erediens nie.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die Raad vir Kerkmusiek word versoek om gemeentes op 'n voortdurende basis van advies te bedien rakende kerkorrels.
3. Die vergadering is van oortuiging dat 'n pyporrel die mees verkieslike is wanneer dit kom by die begeleiding van die kerklied in die erediens.

ORDE VAN DIE VERGADERING**VERSKONINGS**

Die volgende verskonings is ontvang:

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Ds JPC van der Westhuizen	Primrose-Oos	9/10/98 - 08:30 - 13:00
Oudl J Pieterse	Primrose-Oos	9/10/98 - 08:30 - 13:00
Oudl JHB Oberholzer	Sabie	7/10/98 - tot einde van die dag
Ds I Katzke	Bloemfontein-Studente	6/10/98 - 17:00 - 21:00
Ds GJW van der Merwe	Kemptonpark-Noord	6/10/98 - 16:00 - 21:00
Oudl SJ van Zyl	Kemptonpark-Noord	6/10/98 - 16:00 - 21:00
Ds JS Naudé	Theresapark	6/10/98 - 17:00 - 21:00
Oudl CJH Steenkamp	Theresapark	6/10/98 - 17:00 - 21:00
Ds G Volschenk	Pongola	6/10/98 - 16:15 - 21:00
Oudl JHB Badenhorst	Vredefort	6/10/98 - 17:45 - 21:00
Ds NM Alberts	Wonderfontein	6/10/98 - 19:00 - 21:00 9/10/98 - 10:45 - 21:00
Ds MCE Botes	Malelane	6/10/98 - 17:30 - 21:00

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Dr DJC van Wyk	Warmbad	6/10/98 - 16:00 - 21:00 7/10/98 - 08:30 - 10:00
Ds GS de Beer	Noordwestelike Pretoria	9/10/98 - 08:30 - 13:00
Dr J Otto	Newlands	7/10/98 - 18:00 - 21:00
Oudl H Greyvenstein	Newlands	7/10/98 - 18:00 - 21:00
Ds A van Zyl	Vrede	7/10/98 - 14:30 - tot einde van vergadering
Oudl GJ van Rensburg	Vrede	7/10/98 - 14:30 - tot einde van vergadering
Ds HAT Engelbrecht	Newcastle	6/10/98 - 19:00 - 21:00
Ds G Rocher	Carletonville	6/10/98 - 19:00 - 21:00
Oudl van Vuuren	Carletonville	6/10/98 - 19:00 - 21:00
Ds GJ Wallis	Emeritus	6/10/98 - 19:00 - 21:00
Oudl IHJ Potgieter	Piet Retief	6/10/98 - 19:00 - 21:00
Oudl PJD Jacobs	Amsterdam	6/10/98 - 19:00 - 21:00
Ds ST Manders	Witfontein	6/10/98 - 19:00 - 21:00
Ds JM Bevollo-Manders	Wonderboom	6/10/98 - 19:00 - 21:00
Ds DG Liebenberg	Walvisbaai	6/10/98 - 19:00 - 21:00
Ds PM Smith (Snr)	Emeritus	7/10/98 - tot einde van vergadering
Oudl WE Prinsloo	Sundra	7/10/98 - 16:00 - 21:00
Ds F Schutte	Losberg	7/10/98 - 08:30 - 14:00
Ds E Oosthuizen	Losberg	7/10/98 - 08:30 - 14:00
Oudl MA Kruger	Primrose	7/10/98 - tot einde van vergadering
Oudl T Smith	Krugersdorp	7/10/98 - 16:00 - 21:00

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Ds GJ van Staden	Rustenburg-Suid	7/10/98 - 18:00 - 21:00 8/10/98 - 08:00 - 19:00
Ds MJ Swart	Tzaneen	6/10/98 - tot einde van die dag
Ds AP Venter	Vanderbijlpark	7/10/98 - 13:00 - 21:00
Oudl A Valks	Harrismith	6/10/98 - res van sitting
Ds GJM Wolmarans	Coligny/Gerdau	8/10/98 - 08:30 - 15:45
Oudl ASF Boshoff	Coligny	8/10/98 - 08:30 - 15:45
Ds AC Kuiper	Villieria	7/10/98 - 09:00 - 10:45
Oudl F Smit	Kaapstad	8/10/98 - volle dag
Oudl EJ van Jaarsveld	Greylingstad	8/10/98 - einde van sitting
Ds EC Eckard	Elandspoor	7/10/98 - 10:00 - 16:00
Ds GJ Smit	Potchefstroom-Suid	7/10/98 - 14:00 - 21:00 8/10/98 - 08:00 - 20:00
Ds WPF van Wyk	Siekte-emeritaat	7/10/98 - 18:00 - 21:00 8/10/98 - tot einde van vergadering
Oudl JF Coertzen	Secunda	8/10/98 - tot einde van vergadering
Ds WC van Wyk	Weltevrede	7/10/98 - 15:00 - 21:00 8/10/98 - 08:00 - 15:00
Oudl D Botha	Weltevrede	7/10/98 - 15:00 - 21:00 8/10/98 - 08:30 - 15:00
Prof PM Venter	Dosent UP	7/10/98 - 13:00 - 18:00 8/10/98 - 18:00 - 21:00
Ds A Thomas	Pretoria	7/10/98 - 14:30 - 17:45
Oudl AJ Rocher	Newcastle	7/10/98 - 16:30 - 21:00
Oudl AJH van Zyl	Randpoort	9/10/98 - 08:30 - 13:00

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
Ds CEC Hertzog	Harare	7/10/98 - 15:00 - 18:00
Ds JB Schutte	Evander	7/10/98 - 13:00 - 21:00
Ds AN van Niekerk	Carletonville	7/10/98 - tot einde van vergadering
Ds NJS Steenkamp	Middelburg	7/10/98 - 16:15 - 21:00
Ds HK Grobler	Krugersdorp-Wes	7/10/98 - 16:15 - 21:00
Oudl CJH Steenkamp	Theresapark	8/10/98 - heeldag
Oudl H van Eeden	Verwoerdburg	7/10/98 - 18:00 - 21:00
Ds AC Strauss	Noordelike Pretoria	9/10/98 - 08:00 - 13:00
Oudl DJ Erasmus	Ontdekkers	8/10/98 - heeldag 10/10/98 - heeldag
Oudl PH Botha	Pretoria-Oos	7/10/98 - 19:00 - 21:00
Ds G Grobler	Potchefstroom-Noord	9/10/98 - 16:00 - 21:00
Oudl JJ Lubcker	Witbank-Suid	7/10/98 - 16:00 - 21:00
Ds PS Potgieter	Ontdekkers	9/10/98 - 08:30 - 14:30
Ds HF la Grange	Durban-Suid	8/10/98 - tot einde van vergadering
Ds SPJ Fourie	Krugersdorp-Noord	8/10/98 - 09:00 - 13:00
Oudl PJP van Zyl	Krugersdorp-Noord	8/10/98 - 09:00 - 13:00
Ds ZC Robberts	Heidelberg	8/10/98 - 13:00 - 21:00

BYWONING VAN AANDESSIES

Die Ordekommissie doen by monde van oudl MF Pretorius 'n beroep op die lede van die vergadering om die aandessies by te woon.

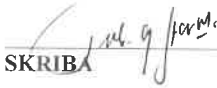
VERDAGING

Die vergadering verdaag vir aandete.

GOEDGEKEUR EN ONDERTEKEN OP DONDERDAG 8 OKTOBER 1998.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'H. J. J. J.', written over a horizontal line.

VOORSITTER

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'H. J. J. J.', written over a horizontal line.

SKRIBA

--- oOo ---

HERVATTING VAN DIE VERGADERING NA AFLOOP VAN DIE AANDETE OP WOENSDAG 7 OKTOBER 1998

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Oudl BD Bierman word verkies.

'n Herstemming vind plaas tussen die volgende ouderlinge:

G van der Westhuizen	-	Vryburg
F Smit	-	Kaapstad
A Steyn	-	Bronkhorstspuit
V Koekemoer	-	Melville
HAC Wolmarans	-	Leondale
MF Pretorius (Jr)	-	Noordrand
BJN Appelgryn	-	Wonderboom
MJ Koekemoer	-	Wolmaransstad
GJS Nel	-	Groot Marico
PS Visser	-	Oos-Moot
L Stemmet	-	Jeffreysbaai
JG Geyser	-	Swartkop
BP Havenga	-	Lydenburg
MJ Prinsloo	-	Ogies
JA Visser	-	Pretoria
PW de Bruyn	-	Kruin
A Valks	-	Harrismith
AJ Rocher	-	Newcastle
PH Botha	-	Pretoria-Oos
WG Willemse	-	Randburg
GJM Wolmarans	-	Hartbeespoort
DS Jacobs	-	Kempton-Oos
JP Botha	-	Wonderboom-Suid
A le Roux	-	Lichtenburg
PJ Swart	-	Bethal
PJ Botha	-	Villieria
JS Malan	-	Montana
WJJH Scholtz	-	Middelburg

DANKWOORD TEENoor AFTREDENDE OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering betuig by monde van die voorsitter sy dank teenoor die aftredende ouderlinglede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir die werk wat hulle die afgelope termyn gedoen het. Hy maak melding van die besondere insette wat deur ouderlinge gelewer is en van die tyd en moeite wat deur hulle opgeoffer is in belang van die Kerk.

VOORTSETTING VAN DIE BESPREKING OOR VERKONDIGING

5.1.5 VORDERINGSVERSLAG: PSALMBERYMINGSKOMMISSIE

Na 'n aanvanklike moeilike begin waarin daar tussen die meewerkende kerke en afgevaardigdes eers wedersydse vertroue opgebou moes word, het die totale herberyming van die Psalms 'n stadium bereik waar die einde van die projek na ongeveer vyftien jaar in sig is. Kontrakte is gefinaliseer en word tans gesluit met digters wie se werk aanvaarbaar is vir die gesamentlike kommissie. Daar is reeds 77 van die voorleggings finaal goedgekeur en die teikendatum vir die verskyning van die nuwe Psalm- en Gesangboek is die jaar 2000.

Die digter TT Cloete het werk van so 'n gehalte gelewer dat daar moontlik 150 van sy berymings in die nuwe bundel opgeneem sal word. Daar sal egter ook werk van ander digters, wat aan die vereistes voldoen, in die bundel verskyn. Van die huidige berymings sal ook by die finale samestelling oorweeg word. Die beslissing of 'n herberymde Psalm opgeneem word of nie, word bepaal deur die vraag of die inhoud van die Bybelse teks weergegee word in poësie van gehalte wat ten opsigte van sake soos woord-toonverhouding 'n eenheid vorm met die gekose melodie. 'n Aantal nuwe melodieë word oorweeg, en die singbaarheid van die Psalms behoort daardeur verhoog te word. Tydens die Algemene Kerkvergadering sal voorbeide van die nuwe berymings bekendgestel word en kan daar in die bespreking van die saak aandag gegee word aan vrae wat mag bestaan in verband met die nuwe beryming of selfs ook met die projek as geheel.

Die ontvangs van die nuwe Psalm- en Gesangboek in die Kerk sal grootliks afhang van die entoesiasme waarmee predikante, orreliste en kerkraadslede die nuwe bundel bekendstel. Die Psalmberymingskommissie glo dat die eindproduk van die werk waarmee hy tans besig is, die gemeentelike liturgie, lidmate se persoonlike geloofslawe en die kerklike lewe in die algemeen, ten goede sal kom.

BESLUIT

1. Lede van die Nederduitsch Hervormde Kerk wat deel is van die Psalmberymingskommissie, word bedank vir hulle werk en seën toegebid met die afhandeling daarvan.
2. Die Psalmberymingskommissie word versoek om ondersoek in te stel na die moontlikheid om nie al die Psalms vir liturgiese gebruik om te dig nie, asmede dat Psalms waarop wel vir omdigting besluit word, nie noodwendig in hulle totaliteit omgedig word nie.
3. Die vergadering neem kennis van die voorneme van die Raad vir Kerkmusiek om kragtens Ordinansie 5.9 wysigings aan die Psalm- en Gesangboek so spoedig moontlik, maar nie later nie as by die 66ste Algemene Kerkvergadering in te dien.
4. Die Raad se versoek dat indien dit noodsaaklik mag wees met die oog op die onderhandelinge met die uitgewers, 'n buitengewone sitting van die 65ste Algemene Kerkvergadering byeen sal kom om die saak af te handel, word goedgekeur.

5.1.6 VORDERINGSVERSLAG VANDIE INTERKERKLIKE GESANGEKOMMISSIE

5.1.6.1 Werkvergaderings

- (i) Die werk van dié kommissie is gedurende Maart 1996 begin en 6 werkvergaderings is reeds gehou. Samewerking is aanvanklik net met die Nederduitse Gereformeerde Kerk begin, maar met verloop van tyd het verteenwoordigers van die Gereformeerde Kerke (2 waarnemers), die Afrikaanse Protestantse Kerk (4) en die VGKSA (1 waarnemer) deel van die span geword. Daar heers 'n positiewe gees by werkvergaderings en die samewerking is baie goed.
- (ii) Die Dagbestuur van die gesamentlike kommissie is soos volg saamgestel: Prof CJA Vos (NG: Voorster), prof APB Breytenbach (NH: Ondervoorster), ds JC Carstens (NG: Skriba), dr EC Kloppers (NH: Skriba) en prof AC Barnard (NG: Addisionele lid).

5.1.6.2 Uitvoering van opdragte

- (i) Die bestaande amptelike liedboek, sowel as die *Sing onder Mekaar, Jeugsangbundels* en ander liedere wat ontvang is, is deeglik op teologiese, literêre, taalkundige en

musikologiese gronde beoordeel.

- (ii) Die beoordeling het meegebring dat sommige tekste sonder wysiging en sommige tekste met wysigings aanvaar is, of dat die bestaande teks in geheel verwerp is. Nuwe tekste is op dieselfde wyse hanteer.
- (iii) Al die melodieë is ook deeglik beoordeel. Verskeie melodieë is weens onbruik of onaanvaarbaarheid op musikologiese gronde afgewys. Verskeie nuwe melodieë is opgespoor, waarvoor daar reeds nuwe tekste gemaak is of nog gemaak moet word. 'n Hele aantal nuwe tekste deur medewerkers van die Nederduitsch Hervormde Kerk is reeds aanvaar.
- (iv) Verskeie nuwe liedvorme wat wêreldwyd in Protestantse kerke neerslag gevind het, soos response, amens en dies meer, is met die oog op vernuwende liturgiese moontlikhede oorgeneem. Kanons en ander kort vorme is veral ook met die oog op die jeug goedgekeur. Daar word voortdurend aandag aan liederes vir kinders gegee en 'n aantal nuwe liederes in dié verband is reeds goedgekeur.

5.1.6.3 Redaksiekommissie

'n Gesamentlike Redaksiekommissie met die Psalmkommissie is byeengebring. Verskeie sake geniet hier aandag, naamlik kopiëreg, rubriekindeling, eindredaktor(s) en dies meer.

5.1.6.4 Samevatting

Dit is 'n baie omvangryke en tydrawende werk, soos reeds deur die Psalmkommissie ondervind is. Daar kan nie nou reeds bepaal word wanneer die werk aan die nuwe Gesangboek voltooi sal wees nie. Nuwe liederes sal egter deur middel van 'n proefbundel tussentyds bekendgestel word. Kopiëreg en die koste daaraan verbonde, bly steeds 'n groot probleem.

BESLUIT

- 1. Die werk van die Gesangekommissie word goedgekeur.**
- 2. Die Gesangekommissie word seën en sterkte toegebid.**

5.1.7

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN BLOEMFONTEIN
SKEPPING VAN LIEDERE DEUR DIE RAAD VIR KERKMUSIEK**

Die Raad vir Kerkmusiek skep liederes vir gebruik in die erediens en in jeug- en katechesewerk wat geskik sal wees in die kleinkinderfase (0 - 10 jaar) van kerkmusiek.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

5.1.8

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN VEREENIGING
ONDERSOEK NA DIE NOTESPAN VAN LIEDERE**

Terwyl aan nuwe korale in die nuwe sangbundel aandag gegee word, word versoek dat die omvang van die notespan van die liederes ook die nodige aandag geniet.

Motivering

Gemeentelede kla oor die sing van lae en hoë note asook die sprong tussen note. Skoliere kla gereeld by die skole dat note te "hoog" is, daarom sing hulle nie saam nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

5.1.9 KONSERVATORIUM VIR KERKMUSIEK

5.1.9.1 Samestelling en funksionering

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Beheerraad vir die Konservatorium vir Kerkmusiek.

BESLUIT

1. **Kennis geneem.**
2. **Dank word betuig aan die Beheerraad van die Konservatorium wat oor jare sy werk getrou verrig het.**

5.1.9.2 Onderrig van studente

Mej S Engelbrecht, Direkteur van die Konservatorium, onderrig gemiddeld 45 studente per jaar op 'n deurlopende basis. Mnr René Mathlener as deeltydse dosent, is beskikbaar om mej Engelbrecht by te staan met oorsvloeistudente. Sedert 1995 het 27 studente van mej Engelbrecht in hulle onderskeie eksamens geslaag, 4 met onderskeiding en 1 met eervolle vermelding.

Vyf van mej Engelbrecht se studente het ook oor die tydperk die UNISA-eksamens suksesvol afgeleë, een met lof.

Menere P Malan en R Mathlener het as eksaminators by die afleë van die Raad vir Kerkmusiek se orreleksamens opgetree. Eksamens het twee keer per jaar naamlik in Junie en November plaasgevind. Vanaf 1998 sal die Raad vir Kerkmusiek se eksamens net in Desember afgeneem word.

BESLUIT

1. **Kennis geneem.**
2. **Dank word betuig aan mej S Engelbrecht vir haar volhardende en positiewe werk as Direkteur van die Konservatorium.**

5.1.9.3 Finansiële posisie

Die finansiële state vir die boekjaar 1995 - 1997 toon 'n toename in opgehoopde fondse van R36 718.00 tot R89 075.00 soos op 31 Desember 1997 nadat R27 000.00 per jaar vanuit die begroting oorgeplaas is. Sonder die oorplasing uit die Algemene Kerkfonds, sou die Konservatorium op 'n jaarlikse tekort van ongeveer R14 760.00 per jaar bedryf gewees het.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.2 BEDIENING VAN DIE SAKRAMENTE

5.2.1 NAGMAAL

5.2.1.1 Druiwesap met nagmaal

Na aanleiding van 'n navraag van die gemeente Pretoria-Oos oor die gebruik van druiwesap naas wyn by die nagmaal, is dr J Buitendag versoek om 'n memorandum oor die aangeleentheid te skryf.

Die Kommissie het die studiestuk na Ringsrade vir Predikante gestuur vir kommentaar. Van weinig ringsrade is kommentaar ontvang en daarom het die Kommissie besluit om die studiestuk en kommentaar aan die Algemene Kerkvergadering voor te lê.

BESLUIT

1. Die verslag word met dank aanvaar.

5.3 KATEGESE

5.3.1 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR KATEGESE

5.3.1.1 Samestelling

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir Kategese.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.3.1.2 Werksaamhede

Die Raad is voortdurend besig om die kategesehandleidings te evaluer en het die herskrywing van die kategesehandleidings onderneem. Die Raad, het na same-sprekings met die Raad vir Jeugwerk, ooreengekom om vir eers net 'n redaksionele hersiening van die bestaande kategesehandleidings te doen en om dan aanvoerwerk te begin doen om die handleidings in totaliteit oor te skryf. Hierdie oorskryfproses sal voorafgegaan moet word deur 'n fase van deeglike studie sodat al die tersaaklike inligting rondom die samesmelting van jeugwerk en kategese in 'n gemeente, daarin geakkommodeer kan word. Die stand van die hersiening, soos op 31 Maart 1998, is soos volg:

*	Voorskools I	-	Hersiening afgehandel
*	Voorskools II	-	Hersiening in proses
*	Gr I	-	Hersiening afgehandel
*	Gr II	-	Nuwe boek in 1995 saamgestel
*	St 1	-	Hersiening afgehandel
*	St 2	-	Hersiening afgehandel
*	St 3	-	Hersiening afgehandel
*	St 4	-	Hersiening in proses
*	St 5	-	Hersiening in proses
*	St 6	-	Hersiening in proses
*	St 7	-	Hersiening in proses
*	St 8	-	Hersiening in proses
*	St 9	-	Redaksionele hersiening afgehandel; Totale herskrywing in proses

Die Raad kontroleer die jaarverslae vir kategese en adviseer die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor tendense in gemeentes en uitvoering van die Kerk se beleid rakende kategese. 'n Nuwe formaat vir die Kategesejaarverslag is gedurende 1997 geïmplementeer.

Vanweë die hoë koste daaraan verbonde, het die Raad nie al die Ringsraadvoorsitters opgeroep vir 'n byeenkoms nie. Skriftelike kontak is behou met die Ringsraadvoorsitters.

Die Raad beplan in samewerking met STNT toerustingskursusse vir kategete. Twee geslaagde kursusse is gedurende 1997 by Universiteit van Pretoria aangebied. Die kursusse is goed bygewoon. Ds APJ Beukes en prof MJ du P Beukes was behulp-saam met die aanbied van verskeie kursusse in etlike sentra deur die land.

Die Raad doen voortdurend navorsing oor kategese met die oog op die moontlike opdatering van die Kerk se kategeseprogram. 'n Studiestuk van Prof MJ du P Beukes,

getiteld: "Kategoriek teorieë met die oog op vernuwing" is behandel en geniet steeds aandag.

Die Raad dien as skakel tussen die teologiese opleiding en die Kerk. Op die manier word gepoog om te voorkom dat kommunikasiegapings tussen die teorie en die praktyk ontstaan.

Die Raad hanteer alle navrae rakende kategese uit die gemeentes soos versoek deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

BESLUIT

1. **Kennis geneem.**
2. **Die Raad van Finansies word versoek om in samewerking met Kital weë te vind om ouers en kategete op 'n effektiewe wyse toe te rus vir hulle dienswerk.**
3. **Die te stigte Raad vir Jeugbediening doen indringend ondersoek na die kategese. Die resultaat word verwys na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en, indien nodig, gee die Kommissie die opdrag om voort te gaan met die daarstelling van nuwe kategesehandleidings.**
4. **Die te stigte Raad vir Jeugbediening word versoek om 'n beleidstuk op te stel waarin aangedui word watter eise die nuwe tydsgewrig stel aan die bediening aan die jeug.**
5. **Die Raad vir Jeugbediening besin saam met die Raad van Finansies en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die bekostigbaarheid van die opstel van die handleidings en bedink die beste strategie om die nuwe handleidings so gou moontlik daar te stel.**

5.3.1.3 Opdragte van die 64ste Algemene Kerkvergadering

Die Raad het die volgende opdragte ontvang:

- (a) Die Raad vir Kategese gee in samewerking met die Raad vir Kerkmusiek aandag aan die daarstelling van 'n handleiding om die kennis, verstaan en praktiese hantering van die kerklied by die kategesepligtiges in te skerp.
- (b) Die Raad stel ondersoek in hoe ouers beter toegerus kan word om hulle doopbelofte na te kom.

- (c) Die Raad stel jaarliks/kwartaalliks 'n Bybelleesprogram aan die kategesekinders beskikbaar wat op 'n Bybelstudiebasis funksioneer.
- (d) Ander prominente godsdienste word in die kategesehandleidings aan die orde gestel.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

6.3.1.4 Take deur die Raad self geïdentifiseer

Die Raad

- (a) onderneem om behulpsaam te wees met die daarstelling van kategesehandleidings binne die HKSA
- (b) stel 'n nuwe kategeseregister/ verslagkaart op
- (c) behartig 'n kategeserubriek in Konteks
- (d) onderneem saam met die Raad vir Jeugwerk 'n studie oor die koördinering van kategese- en jeugwerkprogramme
- (e) hersien die skoolverwisselingspakket en die oriënteringspakket vir finalejaar-katgisante
- (f) gee aandag aan die gebrekkige kennis wat bestaan oor die volledige kurrikulum van die kategesehandleidings
- (g) neem kennis van die tendense rondom uitkomsgebaseerde onderrig in skoolverband
- (h) ondersoek die moontlikheid om die Internet te ontgin vir die bekendstelling van die saak van kategese
- (i) stel 'n Pro-forma agenda vir Ringsraad vir Kategesevergaderings saam.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.3.1.5 Take afgehandel

Die volgende take is afgehandel:

- (a) Die Raad het aandag gegee aan die kerklied binne die bestaande kategesehandleidings en die evaluasiekommissies werk dit by, tydens die hersiening van die handleidings.
- (b) 'n Toerustingsprogram vir ouers is geëvalueer en sal geïmplementeer word teen die einde van 1998.
- (c) Die Raad het aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering berig dat hy nie 'n Bybelleesprogram vir kategesekinders oorweeg nie, aangesien die Raad besig is met 'n grondige hersiening van die kategesehandleidings. Die Raad is ook van oordeel dat die kategesehandleidings meestal genoeg stof bied aan hand waarvan daar in gesinsverband Bybelstudie gehou kan word. Die Bybelse Dagboek voorsien reeds in die behoefte vir 'n Bybelleesprogram.
- (d) Die evaluasiekommissies het aandag gegee aan die bywerk van inligting oor prominente godsdienste in die kategesehandleidings. Aandag is ook hieraan gegee in die kategeserubriek in Konteks. Die Raad het kennis geneem dat die Raad vir Godsdienste 'n publikasie in dié verband opstel.
- (e) Die Raad het geen terugvoering vanaf die HKSA gekry oor kategesehandleidings nie. Die Raad het kennis geneem dat prof MJ du P Beukes Kategetiek doseer by HTO en het hom versoek om verder aandag aan die saak te gee.
- (f) 'n Nuwe kategeseverslagkaart / register wat ruimte maak vir die hele loopbaan van 'n katekisant is opgestel en is deur Kital beskikbaar gestel.
- (g) Die rubriek in Konteks oor kategese is behartig.
- (h) Samewerking met Raad vir Jeugwerk oor jeugwerk in kategese het plaasgevind.
- (i) Die Skoolverwisselingspakket en die Oriënteringspakket vir finalejaar katekisante is hersien en 'n afskrif van elk is gestuur aan ringsraadvoorsitters met die versoek dat dit binne elke ring geïmplementeer word.
- (j) Prof MJ du P Beukes het 'n oorsig oor die kategesekurrikulum op gestel en dit aan elke predikant en gemeentelike kategesehoof beskikbaar gestel.
- (k) 'n Kundige het die Raad ingelig oor die tendense rondom uitkomsgebaseerde onderrig.

- (l) 'n Kundige lig die Raad in oor die gebruiksmoontlikhede van die Internet.
- (m) 'n Pro-forma agenda vir Ringsraadvergaderings is opgestel en aan ringsraadvoorsitters gestuur.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die Raad word bedank vir sy werk.

5.3.2

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN LAEVELD
FORMULIER VIR DIE BEVESTIGING VAN KATEGETE**

Die vergadering gee aan die toepaslike raad opdrag om 'n formulier vir die bevestiging van kategete daar te stel.

Motivering

Die opdrag van die kateget is naas die opdrag van die ouderling en diaken seker die belangrikste opdrag in die Kerk, tog is daar geen manier waarop die persoon daartoe verkies, tot die opdrag opgeroep en op 'n amptelike wyse, met die gemeente as getuies, in die pos aangestel word nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

5.3.3

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN ZEERUST
FORMULIER VIR DIE BEVESTIGING VAN KATEGETE**

Oorweging word geskenk aan 'n bevestigingsformulier vir kategete.

Motivering

Die Kerk is besig om sy vennoot in die onderwys te verloor. Kategese is 'n belangrike verkondigingsgestalte, trouens, naas die predikant, verkondig die kateget

die meeste op 'n Sondag. Daarom is die versoek om 'n bevestigingsformulier vir kategete van dringende belang.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar en die voorgestelde formulier word vir verdere studie verwys.

5.3.4

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN LAEVELD
HERSIENING VAN HART EN HAND 8 EN 9**

Die Raad vir Kategese skenk dringend aandag aan die hersiening van Hart en Hand 8 en 9.

Motivering

Die Ring van Laeveld oordeel dat die genoemde kategesehandleidings nie werklik 'n struktuur bevat wat afloop tot die punt van praktiese uitlewing van geloof in die alledaagse lewe nie.

Daar word daarom aanbeveel dat die handleidings meer gerig moet wees op begeleiding van die katkisant tot geloofsvolwassenheid ten opsigte van alledaagse lewensvrae.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt verval aangesien die hersiening van die kategesehandleidings reeds geskied.

5.3.5

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN RUSTENBURG
AANVULLENDE BOEKE VIR KATEGESE**

Daar word voorsiening gemaak vir 'n Geloofsleer-, Bybel- en Kerkgeskiedenis-handboek as aanvullend by die huidige kategesehandleidings.

Motivering

Katkisante wat huldig belydenis van geloof doen, beskik nie oor dieselfde kennis van Bybelgeskiedenis, Geloofsleer en Kerkgeskiedenis as die katkisante voor 1989 nie. Dat daar tydens die Predikantevergadering van 1989 en 1990 aandag aan die inhoud van die handboeke gegee is en sedertdien by elke Algemene Kerkvergadering kommer uit gesprek is en voorstelle gemaak is ter wysiging van die handboeke, kan seker nie ongegrond wees nie.

Bewys van die finansiële implikasies wat dit mag inhou, is die ring van oordeel dat daar in belang van die Kerk dringend aandag gegee moet word aan die huidige situasie. 'n Sinvolle optrede mag moontlik wees om die huidige handboeke met die Geloofsleer, Bybelgeskiedenis en Kerkgeskiedenis in vergelyking te plaas, sonder dat sentiment aan albei kante enigsins 'n rol sal speel.

BESLUIT**1. Die beskrywingspunt word soos volg gewysig en aanvaar:**

Die ondersoekkommissie oor die hersiening van kategeschandleidings gee aandag aan die daarstel van aanvullende kategeschandleidings vir Geloofsleer, Bybel- en Kerkgeskiedenis.

5.3.6

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN NOORDELIKE PRETORIA
ONDERSOEK NA VERBAND TUSSEN KATEGESESTELSEI EN
VERLIES VAN JONG LIDMATE**

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ondersoek die verband tussen die huidige kategesestel met sy inhoude en die verlies van jong lidmate uit ons gemeentes.

Motivering

- * Daar blyk 'n verband te wees tussen die verlies van jong lidmate en
 - ** gebrekkige parate Bybelkennis
 - ** gebrekkige parate geloofskennis by katkisante
 - ** gebrekkige kennis van die Kerk se geskiedenis.
- * Die huidige stelsel werk 'n passiwiteit in die hand, te wyte aan die feit dat kennis nie gememoriseer hoef te word nie.

- * Die huidige stelsel bewerk 'n algemene religiositeit by katkisanter, sonder dat hulle parate geloofskennis besit waarmee hulle hulleself kan verdedig of rekenskap van hulle geloof kan gee.

Moontlike oplossings

- * 'n Konsekvente leesprogram van die Bybel, gekoppel met memorisering vir ten minste Gr 8 tot 9.
- * Groter beklemtoning van die belydenisskrifte by voorfinale- en finalejaar-klasse.
- * Baie meer aandag aan Hervormingsgeskiedenis en geskiedenis van die Kerk.
- * Groter beklemtoning van sleutelbegrippe van die kerklike leer, byvoorbeeld die leer van die verbond en die doop teenoor die sogenaamde "grootdoop-praktyk".
- * Die volgende boeke word herdruk: AD Pont (Kerkgeskiedenis) en HG van der Westhuizen (Geloofsleer).
- * Die Raad vir Kategese beperk sy verslag se formaat tot verslaggewing en gebruik dit nie as 'n sinlose navraagdiens nie.

BESLUIT

- 1. Die beskrywingspunt word aanvaar.**

5.4

HERDERLIKE SORG

Herderlike Sorg is die verkondiging van die Woord van God in die besondere lewensomstandighede van gelowiges. Hierdie verkondiging vind noodsaaklik in die vorm van gesprek plaas.

Uit verslae van ringsvergaderings oor die werk van ampsdraers en lidmate in die verband, blyk dit dat gelowiges vertroue, bemoediging, ondersteuning en gehelp word waar nodig. Die vermaning het ook nie agterweë gebly nie.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

- 2. Ampsdraers en lidmate word steeds gewys op hulle taak om die gemeente herderlik te versorg, veral vanuit die Woord van God.**

5.5

HERDERLIKE BRIEWE EN KANSELBOODSKAPPE

Wanneer nodig reik die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering namens die Kerk herderlike briewe en/of kanselboodskappe uit.

Die volgende is sedert die 64ste Algemene Kerkvergadering uitgereik:

- * 'n Herderlike skrywe oor Skrifbeskouing 1997.
- * Kanselboodskap oor geweld en misdaad 1997.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

5.6

OPENBARE WOORDVERKONDIGING

Predikante van die Kerk is betrokke by openbare Woordverkondigingsgeleenthede soos huweliksbevestigings, begrafnisse, Geloftedagfeeste en ander geleenthede wat gebied word.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

ORDE VAN DIE VERGADERING

AFSLUITING

Die dag se verrigtinge word afgesluit deur oudl NM Bezuidenhout. Hy doen Skriflesing uit 1 Timoteus 3 vanaf vers 1 tot 7 en laat sing Gesang 253 verse 2 en 4 as slotgebed.

HERVATTING VAN DIE VERGADERING OP DONDERDAG 8 OKTOBER 1998 OM 8:30

OPENING

Ds A Kloppers open die vergadering deur Skriflesing uit Sefanja 3 vanaf vers 9 tot 13, voor te gaan in gebed en die vergadering te laat sing uit Gesang 178 verse 1, 2 en 5.

VERWELKOMING

Die voorsitter verwelkom die lede van die vergadering.

ORDE VAN DIE VERGADERING

DIE VOLGENDE LEDE KOM TER VERGADERING OP 7 EN 8 OKTOBER 1998

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE
MJ Pelser	Marble Hall
GH Oosthuizen	Vanderbijlpark-Suid

VERKIESING VAN OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Oudl H van der Westhuizen van gemeente Vryburg is verkies.

'N HERSTEMMING VIND PLAAS TUSSEN DIE VOLGENDE OUDERLINGE

NAAM	GEMEENTE
BJN Appelgryn	Wonderboom
JP Botha	Wonderboom-Suid
PH Botha	Pretoria-Oos
PW de Bruyn	Kruin
JG Geyser	Swartkop

NAAM	GEMEENTE
BP Havenga	Lydenburg
MJ Koekemoer	Wolmaransstad
V Koekemoer	Mellville
JS Malan	Montana
GJS Nel	Groot Marico
MF Pretorius (Jr)	Noordrand
F Smit	Kaapstad
A Steyn	Bronkhorstspuit
JA Visser	Pretoria
PS Visser	Oos-Moot
HAC Wolmarans	Leondale

SAMESTELLING VAN RADE

BESLUIT

- Die herstrukturering van rade word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys. Die Kommissie word versoek om 'n studie-kommissie te benoem met die opdrag om
 - * besluite wat op die Algemene Kerkvergadering met betrekking tot rade geneem is, oorhoofs te integreer
 - * in ooreenstemming met die Kerkorde reglemente vir opname in die Reglementebundel daar te stel
 - * voorstelle en beskrywingspunte soos vervat op die volgende bladsye van die agenda as riglyne te gebruik: 160-166, 237-240
 - * 'n verslag voor Februarie 1999 aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voor te lê vir behandeling.
- Die Kommissie oorweeg die verslag en besluit oor die implementering van die voorstelle daarin.

DIE VERGADERING HERVAT SY BESPREKING OOR VERKONDIGING

5.7 APOSTOLAAT

5.7.1 SENDING ONDER ALLE MENSE

5.7.1.1 Verslag van die Sendingraad

(i) Samestelling en funksionering

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Sendingraad.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(ii) Sendingstrategie

Die Sendingraad kon vind dat hy in die ontwikkeling en formulering van 'n sendingstrategie vir die toekoms volkome in lyn met die Ordereëls en Ordinansies van die Kerkorde gedink en begin handel het.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(iii) Sinodale werksaamhede

BESLUIT

Met die oog op die inwerkingtreding van die Sendingstrategie word die volgende aanbeveling van die Sendingraad aanvaar:

- 1. 'n Enkele raad word gevorm wat die werkopdrag van die Rade vir Sending, Evangelisasie en Bybelverspreiding, asook aspekte van die bediening van *hospitaalbearbeiding* en *gevangenesbearbeiding* koördineer en inkorporeer. Hierdie raad funksioneer ook op ringsvlak.**

5.7.1.2 Ringsrade

(i) Samestelling

'n Ringsendingraad word saamgestel uit 'n voorsitter wat deur die ringsvergadering aangewys word en 'n verteenwoordiger uit elke gemeente in die bepaalde ring. Gedurende die afgelope drie jaar het die verblydende tendens voorgekom dat die ringsraadvoorsitters vir langer tydperke herkies word. Dit het eerstens die goeie gevolg dat daar groter kontinuïteit in die sendingwerk van verskeie ringe voorgekom het. Tweedens is daar minder wisseling in die samestelling van die sendingraad en kon die toerusting van ampsdraers belas met die taak, op 'n meer deurlopende basis geskied.

(ii) Werkwyse

Ringsrade vergader minstens jaarliks in die meeste ringe met goeie verteenwoordiging uit gemeentes. 'n Toenemende aantal ringsrade vergader meer as eenkeer per jaar. Die mees verblydende aspek hiervan is dat ringsrade nie slegs vergader nie, maar met groter doelgerigtheid beplan en leiding gee waar nodig. Hierdie optrede hou mooi belofte in vir die wyse waarop die Kerkorde tans die apostolaat reël. Ringsrade sal toenemend in staat wees om ringsgebiede en individuele gemeentes te adviseer met betrekking tot sendingterreine in hulle omgewing.

Bogenoemde waarnemings en gevolgtrekking word gemaak op grond van ringsverslae oor sending enersyds en besoeke van die Superintendent aan ringsrade en ringsvergaderings andersyds. Dit is tewens 'n voorreg om gedurende die verslagtydperk by vyf en dertig ringsvergaderings teenwoordig te kan wees tydens die behandeling van die verslag oor sending. Daar is groot dank verskuldig aan die talle vergaderings wat telkens 'n hartlike ontvangs en geleentheid tot sinvolle deelname bied.

BESLUIT

- 1. Die Kerk neem met dank en waardering kennis van die voortrefflike werk wat reeds deur soveel ringsrade vir sending in die uitvoering van hulle opdrag gelewer is.**
- 2. Dank word betuig aan die Superintendent vir Sending, ds LJJ Nell, die voorsitter van die Sendingraad, ds JM Delport, en die Sendingraad.**

5.7.1.3 Die Hervormde Teologiese Opleiding

(i) Die Kerkorde

Die Kerk sê in sy Kerkorde (Ordereël 5.7.1) dat hy die evangelie na alle mense van ander, of geen godsdienstige oortuigings wil uitdra. Vir hierdie doel lei hy evangeliste, sendelinge, predikante en werkkragte aan die Hervormde Teologiese Opleiding op.

Die Kerk is van oortuiging dat sending die effektiëste kan plaasvind wanneer hy mense oplei wat in ander gemeenskappe kan gaan werk wat daardie spesifieke mense se taal, kultuur en "godsdienste" ken en verstaan.

Hierdie hele sendingpoging staan onder leiding en toesig van die Sendingraad. Die Raad vir Toesig hanteer namens die Sendingraad hierdie verantwoordelikhede.

(ii) Personeel

Die vergadering neem kennis van die personeelsituasie by die HTO.

(iii) Vergoeding

Daar word kennis geneem van die vergoeding van dosente wat by die HTO doseerwerk doen

(iv) Teologiese Opleiding

Aan die Hervormde Teologiese Opleiding word Bybels-Reformatoriese Teologie beoefen. Aangesien hier met 'n Afrika-situasie gewerk word, is dit noodsaaklik dat daar voortdurend gepoog sal word om te kontekstualiseer. Die konsekwensie is minstens dat leerplanne voortdurend hersien en aangepas word sodat dit aktueel en relevant kan wees vir die studente.

Aangesien kontekstualisering 'n uiters riskante en gekompliseerde uitdaging is, bespreek die dosente hierdie saak deeglik met mekaar in simposia en gespreksgroepe. Daar word swaar gesteun op die kennisinsette van die swart dosente en leidinggewende predikante van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika.

Om predikante vir die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika op te lei is 'n geweldige veeleisende uitdaging. Om hierdie rede word daar vanaf 1997 'n veel groter en meer intensiewe dosente betrokkenheid by die totale opleiding verwag. Daar kan met groot dankbaarheid van die entoesiasme van al die dosente getuig word. Albei die Kerke wat by die Hervormde Teologiese Opleiding betrokke is, behoort met groot dankbaarheid kennis te neem van die ywer by die dosente vir die sendingtaak.

Dit het noodsaaklik geword om nuwe kursusse by die Hervormde Teologiese Opleiding in te stel. Vanaf 1998 word Afrikaans spes en Engels spes vir die Dip Lett 1 studente aangebied. Inleiding tot die Teologie word weer vir die Dip Lett 2 studente aangebied. Dit is noodsaaklik om die eerstejaarstudente se taalvaardigheid te verbeter, terwyl dit net so noodsaaklik is dat studente in hulle tweede jaar ook al met teologie te make kry.

In die afgelope drie jaar is vyf evangeliste ook gehelp om deur middel van aanvullende onderrig vir die amp van herder en leraar te kwalifiseer.

(v) Studente

1996

27 (4 finale jaar studente)

1997

25 (8 finale jaar studente)

1998

21 (4 finale jaar studente)

Vanaf 1997 word daar op grond van 'n deeglike keuringsproses slegs 4 eerstejaar studente aan die Hervormde Teologiese Opleiding toegelaat.

(vi) Diens aan die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika en die gemeenskap.

Die Hervormde Teologiese Opleiding het in 1998 met drie gemeenskapsdiensprojekte begin:

(a) *Diens aan die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika:*

Daar word gepoog om deur middel van

- * preeksketse in die HTS die kwaliteit van prediking in die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika te help bevorder
- * kategesehandboeke die kategese in die Hervormde Kerk in Suidelike-Afrika te help bevorder

- * advies insake kerkreg en kerkorde die Hervormde Kerk in Suidelike-Afrika te motiveer en te help om 'n eie nuwe Kerkorde op te stel
- * 'n VTT vir predikante van die Hervormde Kerk in Suidelike-Afrika, hulle predikante te help in aktuele vraagstukke waarmee hulle mag worstel.

(b) *Diens aan die studentegemeente*

Gesondheidsdienste aan die studente, werkers van Hervormde Teologiese Opleiding en die res van die gemeente met behulp van die Fakulteit Geneeskunde (UP).

Voedingshulp aan verhongerde kinders en gesinne.

Voedingsprojek om toekomstige predikante te leer om self kos te produseer.

Basiese geletterdheid aan Hervormde Teologiese Opleiding werkers en ander lidmate.

(c) *Diens aan die gemeenskap*

Gesondheidsdienste aan mense in die direkte omgewing van die Hervormde Teologiese Opleiding.

Voedingskemas gerig op laerskole in die omgewing.

Voedingsprojek om mense te leer om self kos te produseer.

Geletterdheidsprogramme in Afrikaans, Engels en Tswana.

Die Hervormde Teologiese Opleiding lewer hierdie dienste aan kerk en gemeenskap omdat:

Kerkwees tot 'n groot mate om dienslewering gaan.

Sendingwerk in Afrika wat nie met konkrete hulp gepaard gaan nie, nie 'n groot kans op sukses het nie.

Die studentegemeente die voorbeeld aan die Hervormde Kerk in Suidelike-Afrika moet stel insake dienslewering en finansiële onafhanklikheid.

Hierdie diensleweringprojekte word gefinansier uit skenkings uit die Kerk, die Universiteit, plaaslike maatskappye en instansies in die buiteland.

(vii) Uitgawes en begroting

1996

Inkomste: R1 363 801.00
 Uitgawes: R1 297 444.00
 Wins: R 66 375.00

1997

Inkomste: R 832 045.00
 Uitgawes: R 782 552.00
 Wins: R 65 752.00

1998

Begroting: R 807 601.00

Dit behoort vir almal duidelik te wees dat die Hervormde Teologiese Opleiding se rasionalisasieproses en besparingsplanne die Kerk honderde duisende rande (R514 892.00 in 1997) bespaar. Die Kerk is groot dank verskuldig aan proff Van der Westhuizen, Engelbrecht en Booysen vir hulle bereidwilligheid om op vervroegde emeritaat te gaan.

BESLUIT

1. Daar word met dank en waardering kennis geneem van die toegewyde en onbaatsugtige diens wat deur almal wat by Hervormde Teologiese Opleiding betrokke is, gelewer word. In die besonder word prof IWC van Wyk genoem.

5.7.1.4 **Die Kuratorium**

(i) Samestelling

Die vergadering neem kennis van die samestelling en werksaamhede van die Kuratorium van die HKSA.

(ii) Spesifieke sake

Die bepalings van die reglementebundel wat betrekking het op die Kuratorium is in hierdie tydperk hersien en in ooreenstemming gebring met die Kerkorde. Besondere

aandag is ook gegee aan etiese kwessies en kursusse in ampsetiek en arbeidsetiek is aangebied.

Daar is aan die begin van 1998 'n nuwe era betree toe daar besluit is dat studente aan die opleiding voortaan self verantwoordelikheid moet neem vir ten minste 'n gedeelte van die koste van hulle opleiding. Dit geld in 'n nog groter mate studente wat kursusse druipe en dan moet herhaal. Hiermee is daar 'n verdere tree gegee op die moeisame pad om die Hervormde Kerk in Suidelike-Afrika tot groter finansiële selfstandigheid te lei.

(iii) Algemeen

Die lede van die Kuratorium wil hiermee sy dank betuig teenoor die Kerk wat dit goedgevind het om van hulle gebruik te maak. Die vertroue is dat die taak wat aan hulle opgedra is, na behore uitgevoer is.

BESLUIT

- 1. Daar word met dank kennis geneem van die toewyding waarmee die lede van die Kuratorium hulle opdragte volvoer het.**

5.7.1.5 **Die Raad vir Toesig oor die Hervormde Teologiese Opleiding**

(i) Samestelling en funksionering

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir Toesig.

(ii) Besluite

Van die belangrikste besluite wat die Raad moes neem, is die volgende

(a) *Dosente*

Vanaf 1 Januarie 1996 sou die voltydse dosent by Hervormde Teologiese Opleiding op dieselfde skaal as gelyke aanstellings by UP vergoed word.

Vanaf 1 Januarie 1997 geld dieselfde verlofreëlings.

Die aanstelling van deeltydse dosente sal by die hoof berus in samewerking met die dekaan van die Fakulteit Teologie (Afd A) by UP.

Die Raad vir Toesig doen aanbevelings aan die Sendingraad met betrekking tot die situasie as gevolg van die rasionalisasie proses.

(b) *Studente*

Weens die aantal aansoeke kon met 'n keuringsproses begin word.

Die studentetal sal voortaan tot 20 in die vyfjaarsiklus beperk word.

Vanaf 1998 betaal studente vir 'n gedeelte van die koste van opleiding.

(c) *Administratief*

Die Hervormde Teologiese Opleiding funksioneer soos vroeër maar met 'n vermindering in koste vir die Kerk.

Besparings word op elke denkbare wyse bewerkstellig.

Die Superintendent vir Sending onderneem om 'n deel van die administrasie te behartig.

BESLUIT

1. Die vergadering neem met waardering kennis van die insette wat al die betrokkenes by die Hervormde Teologiese Opleiding lewer sodat die besparingsdoelwitte nie ten koste van akademiese standarde bereik word nie.
2. Die Hervormde Teologiese Opleiding funksioneer vir minstens die afsienbare toekoms voort as die instansie wat verantwoordelik is vir die opleiding van predikante van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika en ander instansies indien daartoe versoek.
3. Die Raad vir Toesig bly soos in die verlede, die instansie wat opsig uitoefen oor die dosente, akademiese vordering en fisiese aspekte van die Hervormde Teologiese Opleiding.

5.7.1.6 **Proponentseksamenkommissie**

Die Sendingraad het besluit dat in die lig van die toenemende selfstandigwording van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika die Raad in die toekoms slegs by wyse van uitnodiging sal deelneem aan die proponentseksamen van die Hervormde Kerk in

Suidelike Afrika.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.7.1.7 Algemeen

(i) Kleurlingsending

In opdrag van die 64ste Algemene Kerkvergadering is daar pas na afloop van die vergadering 'n studie onderneem om vas te stel of sending onder Kleurlinge nuwe moontlikhede bied. Na aanleiding van die reaksie wat deur ringsrade deurgegee is uit plattelandse sowel as stedelike gebiede, het die Sendingraad tot die gevolgtrekking gekom dat dit nie gewens sou wees om met so 'n onderneming te begin nie.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(ii) Finansies

By die ontvangs van die memorandum van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in sake rasionalisasiemaatreëls gedurende 1996 het die Sendingraad besluit:

Die Raad verklaar sy positiewe steun aan en goeie gesindheid teenoor die program van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om die Kerk se finansies in orde te kry terwyl hy ook versoek dat die Kommissie die vordering al dan nie met deursigtigheid sal hanteer.

Die Sendingraad se samewerking in dié verband het, soos reeds genoem, uitgeloop op drastiese maatreëls by die Hervormde Teologiese Opleiding waar drie van die vier voltydse dosente met vervroegde emeritaat moes gaan. Die subsidie van die sendingwerkrekening het ook 'n ooreenstemmende daling getoon. Waar die sendingwerk oor 'n aantal jare sedert 1989 ongeveer 22% van die sinodale begroting wat op die heffings staatmaak, beloop het, sal dit in 1998 slegs 13,7% van die begroting vra. Intussen het die aantal gesubsidieerde standplase sedert 1989 van 50 tot 75 toegeneem. Dit spreek vanself dat die bydrae van ringsrade hierdie gaping

help vul terwyl die Hervormde Kerk in Suidelike-Afrika se lidmate ook toenemend bydra tot die sinvolle funksionering van dié Kerk op finansiële terrein.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.7.1.8 Die Hervormde Kerk in Suidelike-Afrika

(i) Huidige stand

Aangesien die strategiedokument 'n oorsig gee van toestande in die Hervormde Kerk in Suidelike-Afrika waaraan aandag gegee sal word, word hier met enkele opmerkings volstaan.

Die Hervormde Kerk in Suidelike-Afrika toon stadige maar bestendige groei in die aantal gemeentes en die lidmatetal van die Kerk. Slegs enkele proponente (3) het by die opstel van hierdie verslag nog nie beroepe gekry nie. Gedurende die verslagtydperk is drie nuwe sendingstandplase geskep terwyl van die jonger predikante met ywer bestaande standplase beman. Die jongste beskikbare syfers toon dat daar tans 75 gemeentes is met 14 600 belydende lidmate en 21 400 siele.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(ii) Sewende Algemene Kerkvergadering

Hierdie vergadering is gehou gedurende Desember 1997 op die terrein van die Noordwes-Technikon en is baie goed bygewoon. Die volgende persone is tot die Moderamen verkies:

Ds ZJ Banda	-	Voorsitter
Ds FN Menziwa	-	Skriba
Ds BA Xuba	-	Visevoorsitter
Ds JR Maenetsa	-	Viseskriba

Die vergadering het 'n kommissie aangewys wat moet ondersoek instel na die moontlikheid dat al nege ringe van die Kerk in die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verteenwoordig word. Dit blyk dat hier 'n bestuurstyl of stelsel van

kerkregering ondersoek word wat eie aan die Hervormde Kerk in Suidelike-Afrika sal wees.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.7.2

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN NOORD-KAAPLAND
DIE SENDINGBELEID VAN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE
KERK VAN AFRIKA**

- * Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika beskou die HKSA as 'n volledig onafhanklike Kerk, staak alle finansiële hulp en ondersoek ander horisonne vir sy sendingtaak.

Motivering

Die HKSA word kerkregtelik as selfstandig beskou, maar nie finansiël nie. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika het na etlike dekades die HKSA finansiël en teologies bedien. Die HKSA kan nie meer as sendingobjek beskou word nie en moet ekonomies selfstandig word. Die sendingtaak van die Kerk behoort na ander objekte byvoorbeeld die Indiërgemeenskap uitgebrei te word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

5.7.3 EVANGELISASIE

5.7.3.1 Verslag van die Raad vir Evangelisasie

(i) Samestelling

Die vergadering neem kennis van die samestelling van die Raad vir Evangelisasie.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(ii) Werksaamhede van die Raad

Dit bly steeds die Raad se taak om die GETP op voortgesette basis te evalueer en wysigings aan te beveel waar nodig.

Die Raad kontroleer jaarverslae vir evangelisasie en adviseer die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor tendense in gemeentes en die uitvoering van die Kerk se beleid rakende evangelisasie.

Die Raad onderneem op deurlopende basis studiewerk oor evangelisasie met die oog op advies en leiding wat van die Raad verwag word.

Die Raad hanteer alle navrae oor evangelisasie uit gemeentes soos versoek deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(iii) Besluite van die 64ste Algemene Kerkvergadering

Die Raad wil opnuut die besluite van die 64ste Algemene Kerkvergadering wat aandag verdien, onder die aandag van die vergadering bring:

- (a) Die vergadering beklemtoon die belangrikheid van evangelisasie. Evangelisasie is egter nie net die arbeid wat deur 'n paar spesialiste op 'n spesifieke manier gedoen word nie. Die gemeente self is missionaris, dit beteken elke ampsdraer en elke lidmaat. Die lidmate moet ook op deurlopende basis toegerus word.
- (c) Elke gemeente doen moeite om besoekers en veral mense wat aan die rand van die Kerk lewe, met hartlikheid en vriendelikheid te ontvang rondom die erediens.
- (d) Evangelisasie word 'n gereelde item op die agenda van die kerkraadsvergadering.
- (e) In die lig van die goddelike opdrag en kwynende lidmaattal moet dinamiese evangelisasie-aksies in die Kerk gevestig word. Die betoog dat "spontane" evangelisasie die vertrekpunt is, is nie genoegsaam nie, omdat dit dikwels die

eindpunt, van evangelisasie is. Ringsrade identifiseer daarom jaarliks 'n datum vir doelgerigte evangelisasie waartydens gemeentes bymekaar kom om buitekerklikes in liefde na die Kerk terug te lei.

- (f) By evangelisasie val die volle klem altyd op die gemeente as missionaris. Evangelisasie mag egter nooit in isolasie van die totale gemeentelike lewe en die lewe van elke lidmaat gesien word nie.
- (g) Evangelisasie word spontaan en georganiseerd in elke gemeente gedoen.
- (h) Die predikant/e en ouderlinge is wesenlik by die gemeentelike evangelisasie betrokke. Die predikant/e se betrokkenheid kom veral na vore in doelgerigte leiding en voorbeeld. Die ouderlinge is in hulle amp ook evangelisasiegerig.
- (i) Die vergadering versoek al die gemeentes van die Kerk om in hulle evangelisasie-aksies tot die konsolidasiefase te beweeg en daarna die aanwendings- en uitbreidingsfase. Hier gaan dit nie om die daarstelling van 'n spesifieke metode nie, maar om dit wat wesenlik die roeping van die Kerk is.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

- (iv) Doelwitte van die Raad na konstituering
Die Raad het hom gedurende sy werktermyn ten doel gestel om
 - (a) aan die besluite van die Algemene Kerkvergadering uitvoering te gee
 - (b) 'n evangelisasie-bewussyn by lidmate van die Kerk te kweek
 - (c) 'n verkorte toerus.ingspakket en 'n pakket vir jeugevangelisasie daar te stel
 - (d) voortdurend aandag te gee aan en studie te doen oor, meervoudige evangelisasie-kursusse en -metodes
 - (e) evangelisasiegerigte sensus 'n haalbare moontlikheid binne die Kerk te maak
 - (f) die jaarverslag deurgaans te hersien en aan te pas, indien nodig
 - (g) met die Kuratorium en die Fakulteit Teologie (Afd A) gesprek te voer om deur middel van opleiding aandag te gee aan gemeentestigting en sodoende 'n groter missionêre bewussyn te vestig by die teologiese studente van die Kerk

- (h) studie te doen oor die praktiese sake rondom die crediens wat die missionêre aard van die crediens kan bevorder
- (i) saam met Kital 'n evangelisasiekonferensie aan te bied.

- (v) Doelwitte bereik of afgehandel

Die volgende is gedoen:

- (a) Vanuit die jaarverslae is dit duidelik dat daar 'n groter evangelisasiebewussyn by gemeentes en lidmate gekom het. Meer as die helfte van die gemeentes toon aan dat hulle missionêr gerig bly op die wêreld buite die Kerk. Lidmate word ook aangespoor en toegerus om die evangelie aan die wêreld te bedien.

Die Raad is dankbaar om te kan berig dat dit wil voorkom asof daar 'n groeiende missionêre gerigtheid besig is om in al die Kerk se bedieninge pos te vat.

- (b) Daar is 'n beduidende toename in die aantal gemeentes wat evangelisasie op georganiseerde wyse aangepak het. Vanuit die ringsverslae blyk dit egter dat 106 gemeentes nog nie 'n kerkraadslid aangewys het om die gemeentes se georganiseerde evangelisasieplanne te koördineer nie. In 83 gemeentes word aangetoon dat evangelisasie nie 'n staande punt op die agendas van hulle kerkraadsvergaderings is nie.

Dit blyk uit die ringsverslae dat die meerderheid van die gemeentes die konsolidasiefase bereik het. Die aantal gemeentes wat die aanwendings- en uitbreidingsfase betree het, neem ook steeds toe.

- (c) Die moontlikheid ten opsigte van 'n verkorte toerustingspakket en 'n pakket vir jeugevangelisasie, word ondersoek. Studiewerk in dié verband is vêr gevorder en behoort aan die einde van 1998 voltooi te wees. Sodra 'n kursus/pakket saamgestel is, sal dit op die voorgeskrewe wyse voorgelê word vir kontrolering en goedkeuring.
- (d) In die ondersoek en studie na meervoudige evangelisasiekursusse en -metodes, het die Raad die Getroue Getuies kursus geëvalueer. Die evaluasie van die kursus is oorwegend positief. Die styl van die kursus is relasioneel en nie konfronterend van aard nie. Hierdie kursus het ten doel om lidmate toe te rus om geloof te deel deur diens. Getroue Getuies kan na die oordeel van die Raad met groot vrug gebruik word binne die raamwerk van die Nederduitsch Hervormde Kerk. Dit dien egter vermeld te word dat die Getroue Getuies kursus en die GETP mekaar nie uitsluit nie, maar eerder aanvul.
- (e) Die verslagvorm waarop gemeentes tans verslag doen geniet ook die voortdurende

aandag van die Raad. Dit blyk dat die verslagvorm in die doel van die Raad geslaag het, naamlik om 'n groter evangelisasiebewussyn by gemeentes te kweek. Aandag word tans aan 'n verkorte verslagvorm gegee, sonder om die essensie prys te gee.

- (f) Vanweë rasionalisasie kon die Raad nie aandag gee aan die evangelisasiekonferensie wat beplan is nie.
- (g) Die aantal gemeentes wat gebruik maak van telefoongerigte sensusopnames neem ook toe. Dit wil dus voorkom asof daar 'n groeiende besef gekom het ten opsigte van die noodsaak en die waarde van evangelisasiegerigte sensus.
- (h) Met betrekking tot 'n meer missionêr gerigte opleiding het daar informele gesprekke met lede van die Kuratorium en die dosente plaasgevind. Sodra daar groter sekerheid is ten opsigte van die fakulteit en die opleiding al daar, sal daar formele gesprekke gevoer word.
- (i) Die Raad word deur die voorsitter verteenwoordig by die ontwerp en die aanbieding van die gemeentebou kursusse wat tans deur die Fakulteit Teologie (Afd A) aangebied word. Hierdie kursusse is daarop gerig om predikante en gemeentes te lei om hulle missionêre identiteit en gerigtheid te verstaan en uit te leef in al die aanbieding wat integreerend missionêr is.
- (j) In opdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besin die Raad tans oor die moontlike vestiging van 'n multikulturele middestadbediening in Johannesburg. Na samesprekings en terugvoer het die Kommissie dit aan die Raad opgedra om met verskillende Rade en rolspelers in gesprek te tree. Samesprekings word gevoer en daar word voortdurend terugvoer gegee oor die vordering wat gemaak word.

BESLUIT

1. Daar word kennis geneem van die doelwitte van die Raad
2. Daar word kennis geneem van die Raad se vordering met die multikulturele Middestadbediening in Johannesburg.
3. "Getroue Getuies" kursus mag ook gebruik word as toerustingsmateriaal vir evangelisasie.
4. Die volgende aanbevelings van die Raad word aanvaar:
 - (i) Ouderlingevergaderings word aangemoedig om

- (a) ampsdraers en lidmate toe te rus om evangelisasiewerk te doen
- (b) evangelisasie op georganiseerde wyse te doen
- (c) evangelisasie 'n staande punt op die agenda van die ouderlinge-vergadering te maak
- (d) telefoongerigte sensus te ondersoek en indien moontlik daarvan gebruik te maak
- (e) elke jaar evangelisasiegerigte sensus te doen.

5. Take en doelwitte van die Raad wat onafgehandel is, kontinueer.

6. Die Raad word bedank vir sy werk.

5.7.3.2

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN NOORD-KAAPLAND
EVALUERING VAN DIE EVANGELISASIEKURSUS: "GETROUE
GETUIES"**

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem 'n paneel teoloe om die evangelisasietoerustingskursus "Getroue Getuies" Skriftuurlik te evalueer.

Motivering

Teologiese tendense, soos elemente van die Metodisme, wat vreemd aan die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika is, word ongekontroleerd in die Kerk ingedra. Die Kerk moet verantwoordelik omgaan met sy evangelisasietaak en sorgdra dat sy evangelisasie-arbeid nie in stryd is met die Bybels-Reformatoriese leer van die Kerk nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt verval.

5.7.3.3

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN NOORD-KAAPLAND
VERVANGING VAN DIE GETP**

GETP word in sy geheel geskrap en vervang met 'n nuwe toerustingskursus.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.
2. Die Algemene Kerkvergadering wys predikante op die bepalings van die Kerkorde en Ordinansies (2.1.5 (g) en 2.1.5 vi, ix, xi en xix) en roep
 - * al die ampsdraers en lidmate van die Kerk daartoe op om getrou te bly aan die opdrag om in woord en daad getuies te wees van God se genade, goedheid en vergiffenis, God se oordeel oor die sonde van ongehoor-saamheid aan Hom.
 - * al die predikante van die Kerk daartoe op om bestaande toerustingsmateriaal te benut, nuwe toerustingsmateriaal te help skep en daadwerklike pogings aan te wend om lidmate toe te rus sodat hulle hulle dienswerk as kerk in die wêreld kan verrig.

5.7.3.4 Verslag oor die Maatskappy vir Immigrasie (MVI)

Die vergadering neem kennis van die werksaamhede van MVI onder die volgende hoofde:

- * Algemene werksaamhede.
- * Statistiek.
- * Struktuur van die MVI.
- * Finansies.
- * Die Nederduitsch Hervormde Kerk se betrokkenheid by die MVI.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die vergadering volstaan by 'n vrywillige bydrae van 10 sent per lidmaat per jaar aan MVI.
3. Verteenwoordigers van die Kerk by MVI word bedank vir hulle werk.
4. Die te stigte Apostolaatraad oorweeg dit om die MVI by die Raad te betrek.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN OUDERLINGLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die volgende lede word verkies:

BJN Appelgryn
GJS Nel
V Koekemoer
HAC Wolmarans
F Smit
JG Geyser
A Steyn.

Sekundi word soos volg aangewys:

JP Botha vir BD Bierman
PH Botha vir H van der Westhuizen
MF Pretorius (Jr) vir BJN Appelgryn
PS Visser vir GJS Nel
MJ Koekemoer vir V Koekemoer
JS Malan vir HAC Wolmarans
PW de Bruyn vir F Smit
BP Havenga vir JG Geyser
JA Visser vir A Steyn.

EMERITUS TER VERGADERING

Prof PJT Koekemoer word in die vergadering verwelkom.

BETUIGING VAN MEEGEVOEL

Die vergadering betuig sy meeleving met

- * dr GN Bloem wat 'n galblaasoperasie ondergaan het
- * mev R Wessels wat die vorige dag aangerand en beroof is.

GELUKWENSE

Dr JD Gericke, di WA Strydom en LJ Meyer word gelukgewens met hulle verjaarsdae.

GROETEBOODSKAPPE

Groeteboodske is ontvang van

- * die gemeente Ebenhaeser (Ellisras)
- * die gemeente Schoemansdal
- * die gemeente Hartebeestpoort
- * die gemeente Randburg
- * die NHSV Hoofbestuur
- * die gemeente Koornfontein.

VERKIESING VAN KURATORIUM

Die volgende groslys word saamgestel

Dr PJ de Beer
Dr AJG Dreyer
Dr JP Labuschagne
Dr HJ Botes
Dr WA Dreyer
Ds WP Prinsloo
Oud G Myburg
Dr J Buitendag
Ds J Coetzee
Oudl JA Young
Dr PJW Schutte
Dr E van Eck
Dr FJ Boshoff
Dr PB Boshoff
Oud C Nel
Oudl JLO Esterhuizen
Ds AC Kuyper
Dr P van Staden
Dr JH Breytenbach
Oudl RJ Labuschagne
Ds Y Dreyer
Dr BJ van Wyk
Ds JC van der Merwe
Dr DJC van Wyk
Dr JJ Steenkamp

Sewe lede moet verkies word waarvan minstens vyf predikante moet wees.

BEKENDSTELLING VAN GESINSPROGRAM VAN DIE ONDERSTEUNINGSRAAD

Ds E Pretorius stel die gesinsprogram van Die Ondersteuningsraad bekend en versoek lede van die vergadering om die saak te ondersteun.

DIE VERGADERING HERVAT SY BESPREKING OOR EVANGELISASIE

5.7.3.5 Verslag van die Raad vir Godsdienste

(i) Funksionering

Die vergadering neem kennis van die funksionering van die Raad vir Godsdienste.

(ii) Doelwitte, take, opdragte

(a) Take en doelwitte geïdentifiseer na die vorige Algemene Kerkvergadering

Die Raad het hom dit ten doel gestel om sy opdrag soos in die Reglementebundel uitgespel, na te kom. Dit sluit onder andere die afhandeling van opdragte in.

(b) Uitstaande opdragte van die vorige termyn wat afgehandel moes word

Twee projekte het oorgestaan, naamlik dié oor antisemitisme en die skryf van 'n populêre publikasie oor die Islam.

(c) Opdragte ontvang van die 64ste Algemene Kerkvergadering

Die volgende opdragte is ontvang:

- * Godsdienwetenskap as skoolvak.
- * Die afhandeling van die projek Antisemitisme.
- * Die afhandeling van die projek Islam.

Laasgenoemde twee is vanaf die vorige termyn oorgedra.

(d) Ander opdragte en take

- * Die invloed van die Islam op die Suid-Afrikaanse bevrydingsteologie.
- * Hersiening van die Reglementebundel.
- * Toerustingspakket vir ouderlinge: Die Raad vir Ouderlinge het in 'n skrywe versoek dat modules oor die Islam opgestel word vir byvoeging by die toerustingspakket vir ouderlinge.

- * Versoek van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om inligting oor die Islam: Die Kommissie het die Raad versoek dat soveel moontlik inligting oor die Islam versamel word en aan hulle bekend gestel word.
- * Samewerking met die Sendingraad oor die sending na die Jode.

(e) Opdragte en take afgehandel: Bereiking van doelwitte

(aa) *Godsdienwetenskap as skoolvak*

Die Algemene Kerkvergadering het opdrag gegee dat die Raad hierdie saak in samewerking met die Raad vir Opvoeding en Onderwys hanteer. Daar is 'n aanvangsgesprek gevoer met iemand wat deel was van die Departement van Nasionale Opvoeding. Daarna is die saak opgeneem met die Raad vir Opvoeding en Onderwys. Die Raad vir Opvoeding en Onderwys het die saak op hulle eie hanteer en 'n skrywe gerig aan die Direkteur-Generaal van Onderwys. Die skrywe is voorgelê aan die Raad vir Godsdienste wat dit so aanvaar het. Daarmee is die opdrag uitgevoer en die saak afgehandel.

(bb) *Antisemitisme:*

Die Raad se werksaamhede is so beplan dat die projek gedurende hierdie termyn afgehandel kan word. Daar is aanvanklik beplan vir afhandeling aan die einde van 1997. Al die hoofstukke is afgehandel en die publikasie as geheel is tydens 'n werkswinkels op 21 Februarie 1997 bespreek.

Tydens die werkswinkels is geworstel met die vraag oor die wyse van publiserings, aangesien dit geblyk het dat daar 'n probleem kan wees om die publikasie deur Kital te laat uitgee. Daar is ook twyfel oor die aktualiteit van die onderwerp vir die gewone lidmaat, wat implikasies inhou vir die besluit oor die publikasie. Die besluit oor die publikasie beïnvloed die aard van die projek. Indien dit deur Kital gepubliseer word, moet die publikasie populêr-wetenskaplik aangebied word, toeganklik vir die gewone lidmaat. Indien dit vir publikasie aan die HTS voorgelê word, moet dit meer akademies-wetenskaplik wees. 'n Derde moontlikheid is publikasie in die studiebundel van die 65ste Algemene Kerkvergadering. Uiteindelik het die Raad besluit om die publikasie af te handel en aan die Kommissie te oorhandig, waardeur die opdrag afgehandel sal wees. Die Kommissie kan dan self besluit oor die publiserings al dan nie.

As gevolg van die werkswinkel van die persone wat die dokument moet afrond, is daar nie geslaag in die oogmerk om die verslag betyds met die oog op die 65ste Algemene Kerkvergadering afgerond te kry nie. Daar word egter steeds beplan om die verslag voor die einde van die huidige Raad se termyn af te handel.

(cc) *Islam:*

Die Raad het besluit dat hierdie projek ook gedurende hierdie termyn afgehandel moet word. Onder die lidmate van die Kerk is daar soveel belangstelling in hierdie onderwerp, dat dit geregtig is om dit in die vorm van 'n publikasie af te rond wat deur Kital uitgegee kan word. Die afhandeling van hierdie projek sal lei tot die afhandeling van twee ander sake waarmee die Raad besig is.

In die eerste plek sal dit voldoen aan die versoek van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om inligting oor hierdie saak aan hulle bekend te stel. In die tweede plek sal die publikasie kan dien as studiemateriaal vir die toerustingspakket vir ouderlinge. Daarom sal die afhandeling van die modules aandag ontvang sodra die publikasie afgehandel is. Daar is twee lede van die Raad wat spesifiek met hierdie projek besig is, naamlik prof PJ van der Merwe en ds C le Roux.

(dd) *Satanisme:*

Die Raad het besluit om navraag te doen oor die vordering met die projek oor Satanisme. Na aanleiding van die navraag het dit aan die lig gekom dat die projek waarskynlik tot stilstand gekom het. Daar is vasgestel dat 'n vorige Algemene Kerkvergadering opdrag gegee het dat 'n studie oor demonisme en eksorsisme gedoen moet word. Dit is nou verwys na die Dosentevergadering. Oor die saak van die Satanisme is daar egter geen duidelikheid nie.

(ee) *Invloed van die Islam op die bevrydingsteologie in Suid-Afrika:*

Aangesien ds PJ Wolmarans as student sy skripsie oor hierdie onderwerp geskryf het, het die Raad hom versoek om dit tot 'n artikel te verwerk. Prof PJ van der Merwe is tans besig om dit af te rond. Dit sal ook gedurende hierdie termyn afgehandel word.

(ff) *Reglementebundel:*

Die Raad het aandag gegee aan die herskrywing van die Reglementebundel en die voorstelle is deurgestuur. Daar is spesifiek aandag gegee aan die saak van aktiewe sending onder die Jode. Die Raad het die versoek gerig dat hierdie saak verwys word na die Sendingraad, aangesien dit 'n raad is wat met aktiewe sendingwerk besig is. Die Raad vir Godsdienste sal voortgaan met studiewerk daaroor, aangesien die opdrag aan hierdie Raad gerig is. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het hierdie aanbeveling aanvaar en samesprekings met die Sendingraad het reeds begin.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.7.4 GETUIENIS TEENoor DIE GEMEENSKAP

5.7.4.1 **Verslag van die Raad vir Maatskaplike Sake**

(i) Samestelling en funksionering van die Raad

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir Maatskaplike Sake.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(ii) Uitstaande opdragte wat in die vorige termyn verrig moes word

Die volgende opdragte was uitstaande ten opsigte van die vorige werktermyn:

- (a) Egskeiding.
- (b) Wettiging van prostitusie.
- (c) Preekbundel oor etiese temas.
- (d) Pensioenvoordele vir bejaardes.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

(iii) Opdragte ontvang van die 64ste Algemene Kerkvergadering

Die volgende opdragte is van die 64ste Algemene Kerkvergadering ontvang:

- (a) Kommersialisering van seksualiteit.
- (b) Verdere studie oor die doodstraf.
- (c) Die vrou as lidmaat en as ampsdraer.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

- (iv) Take en doelwitte deur die Raad geïdentifiseer aan die begin van die werktermyn

Die volgende take en doelwitte is geïdentifiseer:

- (a) Geregtigheid en regstellende aksie.
- (b) Aborsie.
- (c) Homoseksualisme.
- (d) Korruptsie, bedrog en diefstal.
- (e) Arbeidsetiek en stakings.
- (f) Die "groentema".

BESLUIT

1. Kennis geneem.

- (v) Take en doelwitte afgehandel

Die volgende take en doelwitte is afgehandel:

- (a) Verdere studie oor die doodstraf.
- (b) Die kommersialisering van seksualiteit.

BESLUIT

- 1. Die Raad word bedank vir die gelewerde werk.**
- 2. Die studiestukke oor die doodstraf en die kommersialisering van seksualiteit word aanvaar.**
- 3. Die volgende aanbevelings van die Raad met betrekking tot die studiestuk oor kommersialisering van seksualiteit, word aanvaar:**

- (i) Lidmate van die Kerk word opgeroep om die huwelik in ere te hou deur in gehoorsaamheid aan God, uit die Woord en in toewyding aan God en aan mekaar te leef (Kerkorde, Orderel 7.3).
- (ii) Lidmate word gewaarsku om baie versigtig te wees in hulle optrede ter bestryding van kommersiële seksuele praktyke. Optrede wat gelowiges nie waardig is nie en daartoe aanleiding kan gee dat hulle en die Kerk gekarikaturiseer kan word, moet vermy word.
- (iii) Lidmate word gemaan om nie 'n dubbelmoraal te handhaaf deur hulle in die openbaar teen sekere kommersiële seksuele praktyke en handelsware uit te spreek, maar dit dan self te gebruik nie. Sulke optrede bring die integriteit van die Kerk as sodanig ook in die gedrang.
- (vi) Lidmate word opgeroep om nie deel te neem aan enige seksuele praktyke wat skadelik kan wees vir hulle huwelike, eie persoon, of hulle medemens nie.
- (v) Die wetgewer(s) word gevra om kommersiële seksuele praktyke en handel in seksprodukte op 'n verantwoordelike wyse te beperk sodat kinders en volwassenes wat dit só verkies, nie ongewenste blootstelling daaraan kry nie.
- (vi) Ouers word opgeroep om hulle kinders te beskerm, in te lig en voor te lig sodat hulle self ook verantwoordelik kan leer lewe in die nuwe uitdagende omstandighede van ons dag.
- (vii) Die Kerk aanvaar dat hy ook 'n pastorale verantwoordelikheid het teenoor mense wat verward, onseker, of oningelig is oor kommersiële seks. Verder kom die Kerk ook sy pastorale en profetiese verantwoordelikheid na teenoor persone wat meedoen aan skoenrenswaardige kommersiële seksuele praktyke. Predikante en ouderlinge word opgeroep om sulke mense met liefde tot berou te bring.
- (viii) Die Kerk verkondig ook God se gerig aan mense wat in 'n sondige leefwyse volhard.

(vi) Take onafgehandel

Die volgende take is onafgehandel of in proses om afgehandel te word:

- (a) Egskeiding: Dr P van Staden is feitlik klaar met sy navorsing.
- (b) Homoseksualisme: Hierdie studie kon nie afgehandel word nie, aangesien dr RM Naudé weens werksomstandighede bedank het as lid van die Raad.
- (c) Korruptsie, bedrog en diefstal: Hierdie navorsing kon nie afgehandel word nie, aangesien ds AJ Celliers uit die amp bedank het.
- (d) Arbeidsetiek en stakings: Hierdie navorsing is nie voltooi nie, aangesien mnr Manie Dreyer ernstig siek geword het.
- (e) Geregtigheid en regstellende aksie: Prof IWC van Wyk is nog besig met navorsing.
- (f) Aborsie: Dr J Otto is nog besig met navorsing.
- (g) Die "groentema": Dr J Otto is nog besig met navorsing.
- (h) Die vrou as lidmaat en as ampsdraer: Ds MD Robbertze en 'n span vroue-predikante is nog besig met navorsing. Die vergadering kan intussen kennis neem van 'n publikasie van een van die navorsers, ds Y Dreyer, getiteld "Konflik tussen die geslagte".
- (i) Preekbundel oor etiese temas: Die projek is laat vaar as gevolg van 'n gebrek aan geld.
- (j) Pensioenvoordele vir bejaardes: Ds RJ Coertze ondersoek nog die aangeleentheid.

BESLUIT

1. Die nuut saamgestelde Raad handel die onafgehandelde opdragte af.

- (vii) Aanbevelings van die Raad oor die toekomstige hantering van etiese kwessies en die toekoms van die Raad vir Maatskaplike Sake

(a) *Die opdrag*

Die Kerk het die verantwoordelikheid om sy lidmate in hulle etiese oordeelsvorming te help. Die Kerk getuig daarom na binne, na sy eie lidmate, oor etiese aangeleenthede.

As deel van sy verkondigingstaak - en in die besonder as deel van sy apostolaats-opdrag - meen die Kerk dat hy ook 'n verantwoordelikheid het om getuienisse teenoor die gemeenskap (Ordereël 5.7.7) en die owerhede (Ordereël 5.7.8) te lewer.

Om hierdie opdragte uit te voer, is vandag geen maklike taak nie. Die Nederduitsch Hervormde Kerk het met 'n totaal nuwe scenario te make en staan voor talle strukturele en binne-kerklike probleme. 'n Raad met sy ou tradisionele stadige werkwyse is nie meer die ideale werkwyse nie.

(b) *Die scenario*

Die huidige geestesklimaat en die "Nuwe Suid-Afrika" plaas lidmate ten opsigte van morele en maatskaplike vraagstukke voor totaal nuwe uitdagings.

- * Daar is 'n duidelike verskuiwing in die private en openbare moraliteit te bespeur. Die tradisionele Calvinistiese menings oor morele aangeleenthede word deur talle mense, groepe en instansies nie meer as rigtinggewend gewaardeer nie.
- * Kerke het nie meer 'n monopolie op meningsvorming oor etiese aangeleenthede nie. Vandag is hy maar net één van die meningvormers.
- * Die morele pluralisme en demokratiese prosesse het die kerke tot op die rand van die samelewing gedruk. Die kerk beskik nie meer oor die "mag" om sy oordeel op mense en die samelewing af te forseer nie.
- * Die kerke het nie meer met 'n blanke, Calvinisme-goedgesinde owerheid te make nie. Tans het hy met swart, Calvinisme-vyandige owerhede te make.
- * Die morele ongeloofwaardigheid van die Afrikaanse kerke (as gevolg van hulle apartheidskuld) sal nog vir baie jare 'n hindernis wees in ons getuienis teenoor die owerheid.
- * Die relativisering van die Christendom (die verbod op bevoordeling van die "ware godsdiens") wil die invloed van die kerk beperk tot die deelname aan multi-godsdienslike getuienislewering.
- * Ekonomiese argumente weeg tans swaarder as morele argumente.
- * Die reg (die Handves van Menseregte) en nie die (Christelike) etiek nie, bepaal vandag die ontwikkeling van die samelewing.

(c) *Die probleme*

Etiese oordeelsvorming

- * Die Kerk doen nie genoeg om sy lidmate in veranderende omstandighede met hulle etiese oordeelsvorming te help nie.
- * 'n Paar studiestukke deur 'n Raad, kan nie die wyse wees waarop die Kerk moet werk nie.
- * Struktureel sal ons moet dink aan ander moontlikhede.

Getuienislewering op plaaslike (gemeente/ring) vlak

- * Die dae is verby dat daar net op sinodale vlak getuienisse gelewer moet word. Die primêre verantwoordelikheid ten opsigte van morele sake, lê tans by plaaslike strukture.
- * Die desentralisering van mag veroorsaak dat predikante, kerkrade en ringsvergaderings die primêre verantwoordelikhede sal moet dra.

Getuienislewering as Kerk

- * Die tempo van die samelewingontwikkeling en die spoed van wetgewingsprosesse bring mee dat die (k)Kerk met sy stadige werkwyse nie werklik invloed op die gang van sake kan uitoefen nie.
- * Die (k)Kerk sal struktureel op 'n ander, vinniger wyse móet werk indien hy enige invloed in die samelewing en Staat wil uitoefen.

Navorsing in en deur die Kerk

- * Aangesien die meeste leidinggewende persone in die Kerk se werkklas die laaste jare geweldig toeneem het, is daar eenvoudig nie meer tyd vir allerlei memorandums en navorsingsprojekte nie.
- * Té veel tyd word gemors op studie wat nie regtig nodig is nie.
- * Navorsingsprojekte sal baie deeglik deur die Algemene Kerkvergadering en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gekeur moet word.

Kommentaar op wetgewing

- * Die Kerk word dikwels op baie kort kennisgewing om kommentaar op voorgestelde wetgewing gevra.
- * Dikwels versoek die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering persone en/of Rade om namens hom kommentaar voor te berei.
- * Die verdere hantering van hierdie kommentaar laat veel te wense oor.

Getuienislewering op versoek

- * Dikwels versoek lidmate, ampsdraers of vergaderings die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om kommentaar te lewer op sekere gebeure en of probleme.

- * Hierdie aangeleenheid kan ook beter hanteer word.
- * Die Kerk moet volgens Ordereëls 5.7.7(i) en 5.7.8(i) getuienisse ook saam met ander kerke aflê. Die gebrekkige ekumeniese bewustheid is 'n hindernis in die uitvoering van hierdie opdrag.

Die gebrek aan belangstelling en ywer in die Kerk.

- * Die traagheid en onwilligheid om in en met rade (soos die Raad vir Maatskaplike Sake) saam te werk, is ongelukkig 'n feit.
- * Talle pogings om méér mense by die werksaamhede van die Raad te betrek, het misluk.
- * Talle mense wil eenvoudig nie iets ekstra in die Kerk doen nie. Die gevolg is dat alles op die skouers van 'n paar mense neerkom.

(d) *Voorstel vir die hantering van etiese kwessies in die volgende jare*

- * Alle predikante, ouderlingevergaderings, en ringsvergaderings gee self indringend aandag aan etiese en maatskaplike probleme.

Deur intensiewe studie en navorsing sorg hulle dat hulle bevoeg raak om op plaaslike vlak standpunt in te neem, kommentaar en getuienisse te lewer.

- * Maatskaplike euwels en etiese probleemstellings word bespreek in broederkringvergaderings, vergaderings van die ampte, konferensies, simposia, berade gemeentelike- en kerklike byeenkomste.

Die Kerk as geheel wend 'n ernstige poging aan om in die nuwe situasie etiese oordeelsvorming te stimuleer en kwalitatiewe getuienislewering te bevorder.

Die dosente - en in die besonder diegene wat met etiek belas is - neem verantwoordelikheid en gee leiding in hierdie verband.

- * Alle formele en of amptelike verklarings, standpuntinnames en getuienisse word aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gestuur.

Wanneer die Kommissie op onaanvaarbaarhede afkom gee hy aan die betrokke ampsdraer en of vergadering die regte leiding (Ordinansie 3.9.2(vii)).

Wanneer die Kommissie agterkom dat daar groot meningsverskil oor 'n saak bestaan, laat hy dit deeglik ondersoek. Op grond van hierdie ondersoek word

die saak bespreek en 'n besluit geneem. Dit word dan van almal verwag om hulle in hulle uitsprake by hierdie konsensus te hou.

- * Ringsvergaderings kan versoek dat die Algemene Kerkvergadering uitsluitel gee oor sekere probleme.

Die Algemene Kerkvergadering benoem dan 'n ondersoekkomitee wat hierdie probleem gaan navors en aanbevelings maak sodat die Algemene Kerkvergadering 'n besluit kan neem.

Ná afhandeling van sy opdrag ontbind die komitee.

- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering lewer getuienis teenoor die gemeenskap oor maatskaplike sake van wesenlike belang. Die Kommissie

- ** laat hom van advies bedien deur kundiges
- ** bespreek die adviese met die adviseurs
- ** gee teologiese en kerklike redes vir 'n ander standpuntinname
- ** maak sy getuienis in die Kerk bekend.

Ander vergaderings van die ampte, ampsdraers en lidmate volg in hulle getuienisse die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Indien die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering se getuienis verwerplik blyk te wees, word versoek dat die saak op die volgende Algemene Kerkvergadering bespreek word.

- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering lewer namens die Kerk kommentaar op voorgestelde wetgewing. Die Kommissie

- ** laat hom van advies bedien deur kundiges.
- ** bespreek die adviese met die adviseurs.
- ** gee teologiese en kerklike redes vir 'n ander standpuntinname
- ** maak sy kommentaar in die Kerk bekend.

Ander vergaderings van die ampte, ampsdraers en lidmate volg in hulle kommentaar (indien dit verlang word) die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Indien die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering se kommentaar verwerplik blyk te wees, word versoek dat die saak op die volgende Algemene Kerkvergadering bespreek word.

- * In alle gevalle hierbo word daar sover moontlik na ekumeniese samewerking

gesoek.

Indien dit wenslik en noodsaaklik blyk te wees, kan die Kerk hierdie verantwoordelikhede natuurlik ook alleen, op sy eie nakom.

- * Die implikasie van bogenoemde werkwysie is dat die Raad vir Maatskaplike Sake ontbind.

Die dosente in etiek en ander kenners van die etiek, sal in 'n groot mate leiding aan die Kerk moet gee.

BESLUIT

1. Die voorstel van die Raad met betrekking tot die toekomstige hantering van etiese sake en die ontbinding van die Raad vir Maatskaplike Sake word aanvaar.
2. Die Raad word bedank vir sy werk.

5.7.4.2 Raad vir Kerk en Kuns

- (i) Verslag van die voorsitter van die Raad

Die verslag van die voorsitter van die Raad vir Kerk en Kuns word behandel.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

- (ii) Skrywe van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan die Raad vir Kerk en Kuns

Die Raad vir Kerk en Kuns wou by geleentheid sy ledetal uitbrei. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het soos volg gereageer op die versoek van die Raad:

- * Die Kommissie het na deeglike oorweging en in die lig van die rasionalisasieprogram besluit om te volstaan met die oorspronklike benoeming.

- * Lidmate of predikante wie se insette vir 'n bepaalde projek benodig word, kan op 'n ad hoc-basis totdat die projek afgehandel is, gekoöpteer word.
- * Daar is reeds baie oor geweld in rolprente en op televisie geskryf en gepraat en die Raad moet vir homself daarvan rekenskap gee of dié onderwerp 'n driejaar lange studie regverdig.
- * Daar is verskeie ander onderwerpe wat vir die Kerk en sy lidmate van groot belang is, soos byvoorbeeld bepaalde kunsvorme soos beeldhou- en skilderkuns.
- * Daar moet 'n goeie onderskeid tussen kuns- en etiese sake gemaak word.
- * Daar behoort van tyd tot tyd in die kerklike tydskrifte leiding en inligting aan lidmate van die Kerk gegee te word oor kunsangeleenthede en veral die beoordeling van kuns en kunsvorme.
- * Daar kan gelet word op die werk wat prof AG van Aarde gedoen het oor die afbeelding van Jesus in films.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.7.4.3

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN NOORD-KAAPLAND STANDPUNTINNAME TEENOR OPVOERING BY KLEIN KAROO KUNSTEFEEES

Die vergadering spreek sy misnoeë uit oor die opvoering van Breyten Breytenbach se "Boklied" en die uitstalling van Jan Visser by die Klein Karoo Kunstefees vanjaar.

Motivering

Lidmate en ampsdraers het deur middel van die media kennis geneem van die inhoud van die regisseur Marthinus Basson, se opvoering van Breyten Breytenbach se "Boklied" en Jan Visser se uitstalling tydens die Klein Karoo Kunstefees. Daar is veral ontsteltenis oor die aanklank wat aanbiedinge van hierdie aard onder ons Afrikanervolk vind, vir die lofprijsing wat dit ontlok en ook die feit dat dit met die hoogste prys bekroon word.

BESLUIT

- 1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.**
- 2. Die saak word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys vir verdere hantering.**

5.7.5 GETUIENIS TEENOR OWERHEDE

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het vanuit die Woord van God teenoor die owerheid getuig na aanleiding van die geweldsituasie in die land.

Geen terugvoer is van owerheidsweë ontvang nie.

In Julie 1998 het die visepresident met die Afrikaanssprekende kerke in Pretoria samesprekings gevoer.

Aangesien die saak volledig in Die Hervormer hanteer is, word daar nie in besonderhede daaroor gehandel nie.

Prof Dreyer meld dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering dit beleef dat die nood onder lidmate van die Kerk hoog is oor die geweldsituasie en misdaad in die land. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die geleenthede wat op sy weg gekom het om teenoor die owerheid te getuig, gebruik. Vir die feit dat daar min aandag aan die getuienis gegee is, kan die Kommissie nie voor verkwalik word nie.

BESLUIT.

- 1. Kennis geneem.**

5.7.6 MOSIES

Getuienis teenoor die owerheid

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika spreek by wyse van getuienis teenoor die owerheid en in bewoënhed met die boeregemeenskap, asook die res van die lewensgemeenskap, in die besonder waaronder die Kerk sy lidmate het en die swart gemeenskappe waaronder die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika sy lidmate het, sy diepe afkeer uit oor die volgende:

- * Die finansiële misdadigheid in die kringe van die hoë owerheid, die provinsiale owerhede en stadsrade in Suid-Afrika.
- * Die ongekende barbaarheids in ons openbare lewe soos onder andere tot uiting kom in roof, kapings, diefstal, moorde, wreedhede, verkragtings, brutale vertreding van die vryheid van menswees en vernietiging van menswaardighede waaraan die boeregemeenskap, dorp- en stadsbewoners en swart gemeenskappe onderworpe is. Soveel so dat koerante berig: "Mev Aurelia Mholongo, die ondervoorsitter van die Mhlatuze Landboueraad sê: "Ons lewe in vrees. Die vlaag van misdaad is veel hoër as die norm en is deesdae baie erger as tot nog toe. Die geknetter van geweervuur word dwarsdeur die nag gehoor. Ons vensters word stukkend geskiet. Ons mure is vol koeëlgate. Jy slaap van Maandag tot Sondag soos 'n voël omdat jy glad nie weet wat met jou gaan gebeur nie... Boosdoeners skiet bloot deurslotte af." (Beeld 24 September 1998).
- * "Daar is die afgelope vier jaar, tot op 31 Augustus, 2355 aanvalle op plase geloods en 553 boere is vermoor. In Suid-Afrika word sowat 60 moorde per dag gepleeg en die syfer staan sedert die 1994-verkiesing op heelwat meer as 100 000. Dit is meer moorde as wat daar in die laaste eeu in Suid-Afrika gepleeg is" (Streeknuus, 23 September 1998).
- * Die algemene misdadigheid wat grens aan die chaotiese in ons land is oorsaak van uitmergelende emigrasie wat lei tot intellektuele, ekonomiese en standaardverarming in ons land.
- * Die Kerk se taak word deur hierdie anargie, toekomsloosheid, pessimisme en geestelike ontreddeiding uiters bemoeilik, en effektiewe maatreëls word van die owerheid en die hele samelewing verwag. Ons bely in die Nederlandse Geloofsbelydenis (Artikel 36): "Ons glo dat ons goeie God vanweë die verdorwenheid van die menslike geslag, konings, vorste en owerhede aangestel het. Dit is immers Sy wil dat die wêreld deur middel van die wette en regerings geregeer moet word, sodat die onbegrip van die mense in bedwang gehou kan word en alles onder die mense ordelik kan verloop."

Daarom dan roep ons alle owerhede op om nie alleen dienskneg van God te wees en in ooreenstemming daarmee te regeer nie, maar ons verseker hulle ook in ooreenstemming met die Kerk se roeping om vir hulle bekwaamheid as dienskneg van God voorbidding te doen.

Meegevoel teenoor lidmate van die Kerk

Die vergadering spreek sy diepe meegevoel uit met al die lidmate van ons Kerk wat geliefdes verloor het, of op een of ander wyse getref is deur die huidige vlaag van

geweld en wetteloosheid in die land.

PERSVERKLARING OOR DIE HERSTEL VAN WET EN ORDE

BESLUIT

1. Die volgende persone word benoem om tydens die vergadering 'n persverklaring gereed te maak:

Dr WA Dreyer
Dr P van Staden
Ds APJ Beukes
Prof HG van der Westhuizen.

2. Die persverklaring is soos volg gefinaliseer:

DIE ALGEMENE KERKVERGADERING VAN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK REIK DIE VOLGENDE VERKLARING UIT AS GETUIENIS:

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika spreek sy diepe meegevoel uit met alle mense wat geliefdes verloor het of op een of ander wyse getref is deur die huidige vlaag van geweld en wetteloosheid in die land.

Die Kerk neem met beklemming kennis van die eskalering van misdadigheid en anargie, en die oënskynlike onvermoë van die owerheid om die kwaaddoener te straf en die wetsgehoorsame te beskerm.

Lidmate van die Kerk ly saam met ander lede van die samelewing onder geweld en misdaad. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika spreek sy diepe afkeer uit oor die volgende:

1. Die korrupsie en selfverryking in die openbare- én privaatsektore van die land, waardeur die algemene welsyn van die land ondermyn word.
2. Die ongekende barbaarsheid in ons samelewing wat tot uiting kom in roof, kapinge, verkragtings en moord.
3. Misdad wat mense hulle vryheid en regte ontnem en eiendom vernietig.

4. Uitsprake van politici wat die oorsaak van die land se probleme wyt aan minderheidsgroepe, en gevolglik 'n ideologiese regverdiging vir misdaad bied.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika is diep bekommerd daaroor dat die hoë vlakke van misdaad lei tot die emigrasie van duisende kundige mense. Dit sal noodwendig lei tot intellektuele- en ekonomiese verarming, asook 'n verlaging van die lewenstandaard van al die burgers van Suid-Afrika.

Die Kerk se taak word deur hierdie omstandighede bemoeilik.

Daarom wil die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika 'n ernstige beroep op die owerheid doen om sy verantwoordelikheid na te kom en effektiewe maatreëls te tref wat die omstandighede in Suid-Afrika sal normaliseer. Die owerheid word versoek om so gou moontlik wet en orde te herstel.

Die Kerk verseker die owerheid van sy volgehoue voorbidding en bid dat die owerheid in gehoorsaamheid aan die Drie-enige God sy roeping sal vervul.

ORDE VAN DIE VERGADERING

GELUKWENSE

Ds en mev Werner Venter word gelukgewens met die geboorte van hulle babadogter.

DIE VERGADERING VERDAAG VIR MIDDAGETE

HERVATTING VAN DIE VERGADERING NA MIDDAGETE OP DONDERDAG 8 OKTOBER 1998

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN KURATORIUM

Drr PJ de Beer en WA Dreyer word verkies.

'n Herstemming vind plaas tussen die volgende genomineerdes:

Dr HJ Botes
Dr JH Breytenbach
Dr J Buitendag
Dr AJG Dreyer
Ds Y Dreyer
Oudl JLO Esterhuizen
Dr JP Labuschagne
Oudl G Mÿburg
Ds WP Prinsloo
Dr PJW Schutte
Dr DJC van Wyk
Ds JC van der Merwe.

TER VERGADERING

Ds F Swanepoel, moderator van die Nederduitse Gereformeerde Kerk word in die vergadering verwelkom.

GELUKWENSE

Ds PJE Botha word gelukgewens met sy 33ste huweliksherdenking.

VOORTSETTING VAN DIE BESPREKING OOR VERKONDIGING

5.7.7 ONDERSOEK NA SKULDBELYDENIS

BESLUIT

1. In die lig van die ernstige verwarring en verpolitisering rondom die saak van skuldbelydenis in die huidige Suid-Afrikaanse opset, dra die Algemene Kerkvergadering aan sy Kommissie op om gedurende die volgende drie jaar 'n grondige eksegetiese en teologiese studie van al die aspekte rondom die aangeleentheid te laat doen en die volgende vergadering van verslag en advies te laat bedien, ook oor die Kerk se eie optrede, verantwoordelikheid en getuienis.

5.7.8 HERDENKINGSROL: ANGLO BOERE-OOLOG

BESLUIT

1. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika vra al die gemeentes van die Kerk om in volgende jaar met die Kerk se herdenking van die Anglo Boere-oorlog al die name van lidmate wat vermoor is in 'n gemeentelike gedenkrol op te stel en dit ook aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deur te gee. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika stel 'n volledige aandenkingsrol op van lidmate wat vermoor is en bring dit by die kerkkantoor op 'n strategiese plek aan.

5.7.9 ONDERSOEK NA KOMMUNISTIESE STRATEGIEË

BESLUIT

1. Dit word aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opgedra om dringend ondersoek te doen na kommunistiese strategieë en advies uit te bring hoe die Kerk dit effektief kan teenstaan.

5.7.10 OPROEP AAN LIDMATE OM TE VOLHARD IN 'N LEWE VAN EERBAARHEID EN INTEGRITEIT

BESLUIT

1. Die lidmate van die Kerk word opgeroep om in die tye van verval van wet en orde en toename van geweld en korrupsie, steeds wetsgehoorsame burgers van die land te bly en te volhard in 'n lewe wat getuig van eerbaarheid en integriteit.

5.8 **KERKBOEK**

5.8.1 **DIENSBOEK**

5.8.1.1

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN BLOEMFONTEIN
OPNAME VAN GELOFTE VAN 1838 IN DIENSBOEK**

Die Gelofte van 1838, 'n historiese agtergrond en riglyne vir die gebruik daarvan, word in die Diensboek opgeneem.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

5.8.1.2 **Opdrag aan die Raad vir Prediking en Erediens: Liturgiese orde vir ouderlinge in die Diensboek**

Die buitengewone sitting van die 64ste Algemene Kerkvergadering het dit aan die Raad vir Prediking en Erediens opgedra om 'n liturgie saam te stel vir die hou van leesdienste vir ouderlinge vir opname in die Diensboek.

In sy antwoord aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering stel die Raad dat hy dit nie nodig ag dat 'n afsonderlike liturgie vir ouderlingdienste saamgestel word nie.

Die Kommissie het die besluit so aanvaar.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.8.1.3

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN DORSLAND
HERSIENING VAN KERKBOEK**

Die Diensboek word in sy geheel hersien voordat dit herdruk word.

Motivering

Die inleiding van die Diensboek is 'n besondere stuk werk en kan gebruik word as waardevolle instrument en met groot vrug, as inligtingstuk om die agtergrond van die liturgie wat in die Kerk gebruik word, te verantwoord.

Vir gebruik in die erediens bestaan daar egter 'n aantal sake waaraan daar aandag geskenk moet word.

Die huidige formaat van die Diensboek is gebruikers-onvriendelik.

- * Die lettertipe wat vir die druk van die Diensboek gebruik is, is te klein en bemoeilik gemaklike lees. By geleenthede wanneer formuliere tydens aanderediens gelees word, of waar die beligting swak is, raak dit moeilik om die erediens glad te laat verloop.
- * Die feit dat die liturgie vir die predikant en die ouderling nie duideliker geskei is nie, skep verwarring.
- * Die verwysings na paragrawe in die inleiding, maak die gebruik van die Diensboek in sy huidige formaat lomp.
- * By sommige ordes word daar ná die geloofsbelydens sang aangekondig met die inleidende woorde: Kom ons wy nou opnuut ons lewens aan die Here ...". of "Laat ons sing van ons heerlike toekoms ...", of "Kom ons loof God nou deur te sing ...". Dit beteken dat daar sekere liedere uit die lys op p 6 par 2.5 is wat meer, minder of glad nie gepas is om by spesifieke orde te sing nie. Hierdie lys kan verfyn word sodat spesifieke liedere wat by spesifieke ordes (of inleidende sinne pas) aangegee word.
- * Daar bestaan 'n formulier vir die bevestiging van ouderlinge en diakens en 'n formulier vir die bevestiging van diakens. Daar bestaan egter nie 'n formulier vir die bevestiging van ouderlinge alleen nie. Dit is moeilik om die gedeeltes wat nie toepaslik is nie, wanneer slegs ouderlinge bevestig word, uit te sif indien die bestaande formulier gebruik word.
- * Die nagmaalsformulier kan volledigheidshalwe verwerk word.
 - ** Daar bestaan 'n behoefte aan 'n duideliker uiteengesette liturgie vir die bediening van die nagmaal.
 - ** Voor die uitnodiging na die nagmaal (by albei formuliere) sou dit sinvol wees om riglyne van gepaste liedere te lys wat gesing kan word terwyl die tafel in gereedheid gebring word.
 - ** Daar kan aandag daaraan geskenk word om 'n lys van Psalms en Gesange

op te stel wat gesing kan word aan tafel nadat die nagmaal bedien is.

- * Die lys van sitate wat aangehaal word na die Skriflesing kan, soos in die vorige Diensboek, verder uitgebrei word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

5.9 FEESVIERINGE

5.9.1 HERDENKINGSFEESTE IN 1999: EEUFES DIE HERVORMER; DIE TWEDE VRYHEIDSOORLOG

Die vergadering neem kennis van die beplanning wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gedoen is vir die viering van die Eeufes van Die Hervormer en die herdenking van die Tweede Vryheidsoorlog in 1999.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.9.2

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN PRETORIA AANDUIDING VAN CHRISTELIKE FEESDAE OP OPENBARE KALEN- DERS EN IN DAGBOEKE

Alles word in werking gestel om Christelike feesdae afsonderlik op openbare kalenders en in dagboeke aan te dui soos dit die geval is met Joodse vakansiedae, Hindu heilige dae en feeste, Moslem heilige dae en nagte, Tamil feeste en Bahai heilige dae.

Motivering

Tans verskyn slegs Goeie Vrydag en Kersfees onder die opskrif "Openbare vakansiedae" op kalenders en in dagboeke. Ander godsdienste het elkeen 'n eie afsonderlike blokkie waarin die volledige lys van hulle feesdae opgeneem is. Dit skep die indruk dat die Christendom slegs bogenoemde twee feesdae vier.

Die feit dat daar nie 'n afsonderlike opskrif "Christelike feesdae" verskyn nie, is 'n verleentheid vir die Christelike geloof en bevorder verder die afwatering van bogenoemde twee feesdae tot "algemene handelsfeeste" wat hulle unieke Christelike karakter inboet.

Die insluiting van 'n eie kolom vir Christelike feesdae is 'n geleentheid tot openbare Woordverkondiging (vergelyk Kerkorde) asook 'n onontbeerlike element van evangelisasie deurdat die Christelike geloof hierdeur voortdurend in die openbare oog gehou word. Die kerk van Christus kan nie toelaat dat haar feesdae so "stil-stil" uit die openbare oog verdwyn nie.

Daar behoort in samewerking met al die ander Christelike denominasies oor die insluiting van die besondere dae gekonsulteer te word, waarna dit as 'n gesamentlike poging aan die betrokke instansies vir opname in dagboeke en op openbare kalenders aangebied behoort te word. Minstens die volgende behoort te verskyn:

- * Die vier adventsweke.
- * Kersfees (of moontlik eerder "Die geboorte van Christus" om dit van die openbare vakansiedag te onderskei.)
- * Die sewe lydingsweke.
- * Goeie Vrydag (of eerder "Christus sterf vir die wêreld" om dit van die openbare vakansiedag te onderskei asook 'n evangelisasieboodskap te dra).
- * Opstandingsondag.
- * Hemelvaart.
- * Pinkster.

BESLUIT

- 1. Die beskrywingspunt word aanvaar.**

5.10 BYBELVERTALING EN BYBELVERSPREIDING

5.10.1 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR BYBELVERTALING

5.10.1.1 Samestelling en funksionering

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir

Bybelvertaling.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.10.1.2 Take aan die Raad opgedra en afhandeling daarvan

- (i) Die Raad het die versoek van die 64ste Algemene Kerkvergadering om aandag te gee aan besware van lidmate oor die nuwe Bybelvertaling uitgevoer deur dit of na die Bybelgenootskap vir kennisname te verwys of daarop per brief te antwoord.
- (ii) Die Raad het oorweging geskenk aan 'n publikasie oor Bybelvertaling maar bevind dat daar reeds voldoende oor die saak gepubliseer is. Aangeleenthede wat nog nie in die publikasie voldoende aandag gekry het nie, kon by wyse van 'n reeks artikels in een van die Kerk se publikasies hanteer word.
- (iii) Lede van die Raad het verskeie simposia oor Bybelvertaling in Stellenbosch en Kemptonpark bygewoon en die inhoude daarvan tydens sy vergaderings bespreek.
- (iv) Voorbereiding vir nuwe vertalingsprojekte is getref deur lede van die Kerk te identifiseer wat daaraan sal kan deelneem en te besin oor vertaalmetodiek en -problematiek.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Die Raad word bedank vir sy werk.

5.10.1.3 Voortbestaan van die Raad vir Bybelvertaling

Die Raad beveel aan dat die bestaansreg van 'n Raad vir Bybelvertaling ernstig heroorweeg moet word by die herstrukturering van rade. Aangeleenthede oor Bybelvertaling kan eerder na die Dosentevergadering, bepaalde dosente of spesialiste op spesifieke Bybeldele/Bybelboeke verwys word.

BESLUIT

- 1. Die aanbeveling van die Raad word aanvaar.**

5.10.2 **VERSLAG VAN DIE RAAD VIR BYBELVERSPREIDING**

5.10.2.1 **Samestelling en funksionering**

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir Bybelverspreiding.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

5.10.2.2 **Besluite van die 64ste Algemene Kerkvergadering oor Bybelverspreiding**

Die volgende besluite van die 64ste Algemene Kerkvergadering het die aandag van die Raad geniet:

- (i) Die Kerk in Namibië, Botswana en Zimbabwe raak formeel betrokke by hulle plaaslike Bybelgenootskappe

Die Raad het vasgestel dat die Kerk in Botswana, wat onder die Ring van Zeerust ressorteer, by die Bybelgenootskap van Botswana aangesluit het.

Die Kerk in Zimbabwe is nog nie formeel betrokke by die Bybelgenootskap van Zimbabwe nie, maar skakel in by CAVA (Christelike Audiovisuele Aksie), waarin die Nederduitse Gereformeerde Kerk van Zimbabwe die leiding neem. Gemeentes van die Kerk betaal bydraes vir Bybelverspreiding aan hierdie instansies oor.

- (ii) Die Ring van Dorsland word ook op die Raad vir Bybelverspreiding verteenwoordig.

Die Raad het ds M van der Walt van die Ring van Dorsland as lid gekoöpteer as verteenwoordiger van die gemeentes van die Kerk buite die RSA.

- (iii) Daar word verslag gedoen oor die werksaamhede van die Bybelgenootskappe buite die RSA. Die Raad het gereël dat dié verslag "Bybelgenootskappe buite die RSA"

voortaan via ds M van der Walt aan die Raad gedoen sal word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.10.2.3 Doelwitte geïdentifiseer

Die volgende doelwitte is aan die begin van die werktermyn deur die Raad geïdentifiseer:

- (i) Die behoorlike funksionering van ringsrade vir Bybelverspreiding word onderneem.
- (ii) 'n Bedrag gelykstaande aan die prys van een Bybel per lidmaat per jaar word tot beskikking van die Bybelgenootskap gestel.
- (iii) Kerkrade, die NHSV, NHJV, kategeseklasse en individue word tot groter betrokkenheid by Bybelverspreiding gemotiveer om sodoende al die lidmate van die Kerk tot groter verantwoordelikheid en meelewing ten opsigte van Bybelverspreiding op te voed.
- (iv) Kerkrade word aangemoedig om die hele Oktobermaand se deurkollekte aan die Bybelgenootskap oor te betaal.
- (v) Beter skakeling met die Ring van Dorsland word bewerkstellig.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.10.2.4 Afgehandelde doelwitte

Die volgende doelwitte is gedurende die werktermyn deur die Raad afgehandel:

- (i) Kerkrade is by wyse van omsendskrywes, artikels in kerklike publikasies en die aard van die vrae in die jaarverslag telkens aangemoedig om die hele Oktobermaand se deurkollekte aan die Bybelgenootskap oor te betaal.
- (ii) Beter skakeling is met die Ring van Dorsland bewerkstellig.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.10.2.5 Onafgehandelde/voortgesette doelwitte

Die volgende doelwitte geniet die voortgesette aandag van die Raad:

- (i) Die behoorlike funksionering van ringsrade vir Bybelverspreiding.
- (ii) Die beskikbaarheid van 'n bedrag gelykstaande aan die prys van een Bybel per lidmaat per jaar aan die Bybelgenootskap.
- (iii) Die vergaderings van die ampte, die NHSV, NHJV, kategeseklasse en individue word tot groter betrokkenheid by Bybelverspreiding gemotiveer om sodoende al die lidmate van die Kerk tot groter verantwoordelikheid en meelewing ten opsigte van Bybelverspreiding op te voed.
- (iv) Die Raad ondersoek steeds die moontlikheid van 'n derde sekretaris in Kerkverband by die Bybelgenootskap.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**
- 2. Die Kerk bring dit weer onder die aandag van gemeentes dat die Bybelgenootskap die amptelike Bybelverspreidingsvennoot van die Kerk is en onderneem om sy voortgesette ondersteuning aan die Bybelgenootskap te verleen.**
- 3. Die Kerk handhaaf die gebruik dat gemeentes jaarliks die deurkollektes van Hervormingsondag (die laaste Sondag van Oktober) aan die Bybelgenootskap oorbetaal.**
- 4. Gemeentes word versoek om jaarliks, waar moontlik, ook die res van Oktobermaand se deurkollektes aan die Bybelgenootskap oor te betaal.**
- 5. Gemeentes betaal jaarliks die deurkollektes wat vir Bybelverspreiding bedoel word, tesame met bydraes wat vanaf die NHSV, jeuggroepe, kategeseklasse en individue ontvang word, asook bydraes wat deur**

middel van spesiale projekte ingesamel word, voor 31 Oktober aan die Bybelgenootskap oor en poog sodoende om die koste van een Bybel per belydende lidmaat per jaar aan die Bybelgenootskappe oor te betaal.

6. Gemeentes van die Kerk buite die RSA soek en behou formele betrokkenheid by hulle plaaslike Bybelgenootskappe, betaal Hervormingsondag se deurkollekte aan dié Bybelgenootskappe oor en poog om, soos gemeentes binne die RSA en Namibië, jaarliks per belydende lidmaat die koste van een Bybel, soos deur die plaaslike Bybelgenootskap verskaf, aan die Bybelgenootskap oor te betaal.

5.10.3 VERSLAG VAN DIE BYBELGENOOTSKAP VAN SUID-AFRIKA

Die vergadering behandel die verslag wat deur die sekretaris in kerkverband, di WH Steyn en JMJ de Wet beskikbaar gestel is.

BESLUIT

1. Daar word met dank kennis geneem van die produksie van die Bybel en Bybelgedeeltes.

5.10.3.1 Aktiwiteite van die Bybelgenootskap - 1 November 1994 tot 31 Oktober 1997

- (i) Vertalings en gebruik van vertalings

Die vergadering neem kennis van die gegewens oor vertalings.

BESLUIT

1. Die vergadering neem met dank kennis van die nuwe vertalings.

- (ii) Produksie

BESLUIT

1. Die vergadering neem met dank kennis van die gegewens oor die produksie van die Bybel en Bybelgedeeltes.

(iii) Verspreiding

Die vergadering neem kennis van die verspreidingsyfers van die Bybel.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Kerkrade word versoek om deur hulle kolporteurs positiewe stappe te doen om die verspreiding van die Bybel te bevorder.

(iv) Subsiidiëring

Die Bybelgenootskap kon steeds sy taak verrig deur die Bybel teen 'n prys te lewer wat dit binne die koopvermoë van hopelik almal in die land, plaas. Die Bybelprys is tans R22,40. Ongeveer 92% van volledige Bybels word teen 'n prys wat laer is as die produksiekoste, versprei.

BESLUIT

1. Die ideaal om die prys van een Bybel per lidmaat jaarliks aan die Bybelgenootskap oor te betaal, word gehandhaaf.

(v) Fondse vir Bybelverspreiders

Kragtens die Bybelgenootskapwet, Wet no 15 van 1970, kon die Bybelgenootskap daarin slaag om fondse te verkry om sy doelstellings te verwesenlik. R52 401 087 is oor die drie jaar as bydrae-inkomste verkry.

Bydraes vanuit die Nederduitsch Hervormde Kerk uitgedruk in gemiddeld per lidmaat was: 1995 - R7,66; 1996 - R8,60 en 1997 - R8,61.

Gedurende 1996 is die vergunning dat donasies aan die Bybelgenootskap van belasbare inkomste aftrekbaar was, teruggetrek. Bydraes vanuit individue uit die Nederduitsch Hervormde Kerk het met R53 621 gedaal van R171 071 in 1996 tot R117 450 in 1997.

BESLUIT

- 1. Kerkrade, NHSV takke, jeugverenigings en individuele lidmate word steeds aangespoor om bydraes aan die Bybelgenootskap te lewer.**

- (vi) Besteding van fondse

Die koste om Bybels te kon lewer, het die volgende uitgawes geveerg:

	1995	1996	1997
Vertaling	1 088 091	1 126 767	1 005 555
Setkoste en verwante uitgawes	95 378	275 548	370 931
Produksie, aankope van Bybels en verspreiding	17 579 590	15 252 137	17 155 468
Kopieregbetalings	118 179	162 485	105 839
Spesiale verspreidingsprogramme	103 691	171 491	202 940
Internasionale werk	427 344	376 770	427 692
TOTAAL	19 412 273	17 365 198	19 268 425

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

- (vii) Samewerking met ander Bybelgenootskappe

Die Wêreldbond van Bybelgenootskappe bestaan uit 135 Bybelgenootskappe en Bybelgenootskapkantore wat vir die vertaling, druk en verspreiding van Bybels en Bybelgedeeltes in meer as 200 lande en streke in die wêreld verantwoordelik is. Die Bybelgenootskap van Suid-Afrika is 'n bydraer tot die Diensfonds van die organisasie. Dié fonds finansier Bybelgenootskappe wat nie sterk genoeg is om selfstandig te kan bestaan nie.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

(viii) Verslaglewing

Verslag van werksaamhede is jaarliks op ringsvergaderings gedoen en donateurs het jaarliks die amptelike jaarverslag ontvang.

BESLUIT**1. Kennis geneem.**

(ix) Senior aanstelling

Dr Donald Tolmie het teen die einde van 1997 afgetree as Hoofsekretaris en is opgevolg deur ds GS Kritzinger.

Ds Kritzinger is genooi om in die vergadering teenwoordig te wees tydens die behandeling van die verslae en om die vergadering kortliks toe te spreek.

Die visevoorsitter, prof APB Breytenbach, verwelkom ds GS Kritzinger, die Hoofsekretaris van die Bybelgenootskap. Hy stel ds Kritzinger aan die vergadering voor en stel hom aan die woord.

Ds Kritzinger bedank die vergadering vir die uitnodiging om teenwoordig te wees. Hy dra die groete van die Bybelgenootskap aan die vergadering oor.

Ds Kritzinger bedank die vergadering vir positiewe besluite wat geneem is. Hy betuig dank vir die positiewe meelewing van die Kerk met die werk van die Bybelgenootskap en wys op die betrokkenheid van die Kerk by projekte van die Bybelgenootskap oor baie jare heen.

In verband met die werk wat tans deur die Bybelgenootskap gedoen word gee ds Kritzinger vervolgens 'n kort uiteensetting. Ten slotte wys hy op die uitdagings waarvoor die Bybelgenootskap te staan gekom het en wat alleen met die hulp en ondersteuning van die Kerke aangepak kan word. Die Woord van God is in die huidige tyd baie nodig en hy is dankbaar dat die Nederduitsch Hervormde Kerk 'n positiewe bydrae daartoe lewer.

BESLUIT**1. Kennis geneem.**

(x)

Dankwoord

Dank word betuig aan elke kerkraad, elke gemeentelike instansie en elke individu wat in die tydperk die werk van die Bybelgenootskap ondersteun het in gebed en gawes. Almal het saamgewerk om die belangrike kerkwerk te kon doen.

Dit is die bede van die Bybelgenootskap dat die Heer van die kerk sy seën sal gebied sodat die middele en geleenthede daar sal wees om die belangrike werk voort te sit.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die sekretarisse in kerkverband di WH Steyn en JMJ de Wet word bedank vir hulle werk.
3. Die Algemene Kerkvergadering wens die Bybelgenootskap geluk met die verskyning van die Verwysingsbybel van die 1983-vertaling en bedank die Bybelgenootskap van Suid-Afrika en alle medewerkers vir die suksesvolle afhandeling van die projek.

5.11

**BESKRYWINGSPUNT: RAAD VIR REGSADVIES; KOMMISSIE VAN
DIE ALGEMENE KERKVERGADERING EN RING VAN NOORDELIKE
PRETORIA
WYSIGING VAN INDELING APOSTOLAAT: ORDINANSIE 5.7 TOT 5.8**

Ordinansie 5.7 (Apostolaat; Kerkorde bl 75) en die daaropvolgende punte tot by 5.11 se indeling word verander om soos volg te lees:

- 5.7 APOSTOLAAT
 - 5.7.1 SENDING ONDER ALLE MENSE
 - 5.7.2 EVANGELISASIE
 - 5.7.3 BESTRYDING VAN VALSE LEERSTELLINGS
 - 5.7.4 JODE-SENDING
 - 5.7.5 HERVORMING
 - 5.7.6 GETUIENISSE TEENoor MENSE IN INRIGTINGS
 - 5.7.7 GETUIENIS TEENoor DIE GEMEENSKAP
 - 5.7.8 GETUIENIS TEENoor DIE OWERHEDE
 - 5.7.9 BYBELVERTALING EN BYBELVERSPREIDING

5.8 GETUIENISTAAK VAN DIE GELOWIGE

5.9 TOERUSTING

5.10 DIE KERKBOEK

Motivering

Bybelverspreiding is deel van die apostolaat. In die Kerkwet is dit só geformuleer op grond van die Nederlandse Kerkorde van 1951. Die saak is by die Hollanders nagegaan en daar is ontdek dat hulle sedert Hendrik Kraemer se geskrifte van 1939 Bybelverspreiding as deel van die apostolaatsopdrag gesien het.

Die getuienistaak van die gelowige en toerusting hoort logies bymekaar. Die gedeelte oor die toerusting is trouens só geformuleer dat dit 'n voortsetting is van die gedeelte oor die getuienistaak (net 'n ander woord vir priesterskap). Die Kerkboek kan ook nie tussen hierdie twee punte staan nie. Dit hoort nie daar nie, aangesien dit die logika verbreek.

BESLUIT

- 1. Die beskrywingspunt word aanvaar.**

5.12 TOERUSTING

5.12.1 VERSLAG VAN SENTIK

5.12.1.1 Samestelling en funksionering

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Beheerraad van SENTIK.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

5.12.1.2 Agtergrond

Daar word kennis geneem van die totstandkoming, doelstellings en dienslewering van SENTIK.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Daar word met dank kennis geneem dat SENTIK winsgewend bedryf word.
3. Dr PJ de Beer word bedank vir
 - (i) die werk wat hy doen as hoof van SENTIK
 - (ii) sy besondere insette om SENTIK en veral die tydskrifte winsgewend te bedryf
 - (iii) sy onderhandelinge met drukkerie ten einde tydskrifte, boeke, kategeesehandleidings en alle ander drukwerk goedkoop aan gemeentes en lidmate beskikbaar te stel
 - (iv) sy insette om tydskrifte goedkoop en effektief te versprei
 - (v) sy algemeen positiewe gesindheid teenoor kerklike tydskrifte.

5.12.1.3 Posversending

Die vergadering neem met dank kennis van die moeite wat gedoen is om effektief en goedkoop pos in die Kerk te versprei.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Gemeentes word versoek om hulp aan te bied om waar moontlik, self tydskrifte af te haal ten einde posgeld te bespaar.

5.12.1.4 Redaksies van Tydskrifte

(i) Die Hervormer

Die verslag oor Die Hervormer word behandel onder die volgende hoofde:

- * Redakteurs.
- * Redaksionele beleid.
- * Verspreiding.
- * Finansies.
- * Eeufees: 1999.
- * Die Almanak en Bybelse Dagboek.

(ii) Konteks

- * Die verslag oor Konteks word behandel.
- * Die verslag oor die samestelling van redaksies van Konteks en Christelike Vrou, word behandel.

(iii) KITAL-Uitgewery

Die vergadering neem met dank kennis van die publikasies wat sedert die vorige Algemene Kerkvergadering deur Kital-Uitgewery beskikbaar gestel is.

BESLUIT

1. Dank word betuig aan

- (i) dr DJC van Wyk vir sy jarelange werk as redakteur van Die Hervormer**
- (ii) dr WA Dreyer vir die bekwame wyse waarop hy die redakteurskap van Die Hervormer tans hanteer.**

2. Dank word aan lede van redaksies van tydskrifte betuig vir hulle besondere bydraes.

3. Kerkrade word versoek om nie die intekening op tydskrifte te staak nie, maar dit eerder te verhoog. Opnames van intekenare en gereelde hersiening van bestellings is noodsaaklik.

4. Kennis word geneem van

- (i) die gesonde finansiële situasie waarin die tydskrifte hulle bevind
- (ii) die Eeufeesjaar van Die Hervormer in 1999 en verrigtinge wat in dié verband gereël word
- (iii) die matige pryse van kerklike tydskrifte
- (iv) nuwe publikasies wat verskyn het.

5. In die besonder word waardering teenoor dr PJ de Beer betuig vir die puik versorging van Konteks.

5.12.1.5 Argiefbewaarplek

Die verslag oor die Argiefbewaarplek word behandel onder die volgende hoofde:

- * Besoekers.
- * Navorsing.
- * Aanwinste.
- * Ontsluiting.
- * Rekenarisering.
- * Personeel.

Mej M Olivier word deur die visevoorsitter, prof APB Breytenbach, in die vergadering verwelkom en aan die woord gestel. Sy lig die vergadering in oor die daarstelling van die argiewe en oorhandig aan prof Breytenbach die gidse op die volgende argiewe:

- * Die derde hersiene gids op gemeentelike argiewe.
- * 'n tweede hersiene uitgawe op ringsargiewe.
- * die eerste gids op die res van kerklike argiewe.

Prof Breytenbach bedank mej Olivier vir die oorhandiging van die gidse. Hy bedank ook mnre FS van Rensburg en NG Sarkady vir hulle werk in die Kerk se argiefbewaarplek.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. 'n Beroep word opnuut op kerkrade gedoen om onverwyld toe te sien dat argiefstukke en fotomateriaal van kerklike en kultuurhistoriese waarde aan die Argiefbewaarplek besorg word.

3. Die Argivaris, mnr FS van Rensburg en assistentargivaris, mnr NG Sarkady word bedank vir hulle besondere werk.
4. Dank word betuig teenoor mej M Olivier, Direkteur van Nasionale Argiewe vir die oorhandiging van die derde hersiene gids op gemeentelike argiewe; 'n tweede hersiene uitgawe op ringsargiewe en die eerste gids op die res van kerklike argiewe.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN DIE KURATORIUM

Die volgende lede word verkies:

Ds Y Dreyer
Dr DJC van Wyk
Dr JH Breytenbach
Ds JC van der Merwe
Dr HJ Botes.

As sekundi word verkies:

Dr J Buitendag
Dr AJG Dreyer
Oudl JLO Esterhuizen
Dr PJW Schutte
Ds WP Prinsloo
Oudl G Myburg
Dr JP Labuschagne.

VERKIESING VAN DIE RAAD VIR REGSADVIES

Die volgende persone word genomineer

Prof AD Pont
Prof SJ Botha
Dr BJ van Wyk
Dr JA Beukes
Adv L Pienaar

Adv J Fourie
Adv R du Plessis
Oudl SH Gregan
Dr PB Boshoff
Oudl AJ Swart (Randburg)
Ds C Pretorius
Prof IWC van Wyk
Ds WL van der Merwe
Ds G van R Els.

5.12.1.6 **Biblioteek**

Die verslag oor die Biblioteek word onder die volgende hoofde behandel:

- * Inleidende gedagtes.
- * Inligting in die Biblioteek.
- * Literatuursoektogte.
- * Moontlike samesmelting van biblioteke.

BESLUIT

1. **Kennis geneem.**
2. **Die bibliotekaris, mev C Naudé, word bedank vir haar werk.**

5.12.1.7 **SP Engelbrecht-Museum**

Die verslag oor die Museum word behandel. Die vergadering neem kennis van die volgende:

- * Sedert 1990 het die museum met ruimteprobleme geworstel wat voortgeduur het tot 1997.
- * Die fonds vir die Museum staan tans op R7 499-00.
- * Gedurende 1995 is die museumvoorwerpe grootliks gefotografeer met behulp van mnr Johan Steyn. Die foto's is gedeeltelik gebruik by die heropstelling van die aanwinsregister waarmee toe begin is.
- * Gedurende 1997 is twee vertrekke in Barton Keep aan die SP Engelbrecht-museum toegewys. Hierdeur is gehoor gegee aan die opdrag van die 64ste Algemene Kerkvergadering om ruimte te vind.

- * Die Museum se aanwinstregister word bygehou en sover moontlik aangevul met inligting oor voorwerpe en hulle skenkers.
- * Aan die begin van 1998 is tientalle gebruiksvoorwerpe deur die Jac van Belkum Kinderhuis te Krugersdorp aan die museum geskenk. Hieronder is ook die eerste drukpers van NHW Pers.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die Museumtrustfonds wat sedert die 64ste Algemene Kerkvergadering bestaan, word steeds ondersteun.

5.12.2 VERSLAG VAN DIE MEDIAKOMITEE

5.12.2.1 Samestelling en funksionering

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Mediakomitee.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.12.2.2 Doelstellings

Die Mediakomitee het teen die agtergrond van die besluite van die 64ste Algemene Kerkvergadering oor die werk van die Mediakomitee die volgende doelstellings geformuleer:

- (i) Die doel van die Mediakomitee

Die doel van die Mediakomitee is om as skakel tussen die Kerk en die media op te tree.

- (ii) Benutting van die SABC en CNW

Die Komitee het dit as sy doel gestel om met volharding met die SABC en CNW te

bly onderhandel vir die moontlikheid om steeds oor die radio en TV uitsendings waar te neem.

(iii) Benutting van onafhanklike radiostasies

Die Komitee het dit as sy doel gestel om met alle beskikbare onafhanklike radiostasies in verbinding te tree ten einde geleenthede vir die Kerk te soek en te beding.

(iv) Benutting van die gedrukte pers

Die Komitee het hom dit ten doel gestel om die stem van die Nederduitsch Hervormde Kerk meer pertinent en dikwels in die plaaslike gedrukte pers te laat hoor.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

5.12.2.3 **Realisering van doelstellings**

(i) Benutting van die SABC en CNW

Die Komitee het oor 'n lang tydperk tot die slotsom gekom dat direkte toegang tot die SABC haas onmoontlik geword het. Met die aankoms van die nuwe SABC, en die verkrummeling van die invloed van die Godsdienstraad van die SABC, het die nuwe beleidmakers begin om godsdiensprogramme in te kort weens 'n sogenaamde "tekort aan geld". CNW-radio het die gaping geneem toe besluit is om die godsdiensuitsendings van RSG uit te kontrakteur. Wat die TV betref, het Mev R Strydom 'n TV kontrak met die SABC om TV opnames vir SATV te maak en uit te saai. Sy skakel sporadies direk met predikante van die Ned Hervormde Kerk vir opnames by SABC. CNW-TV het egter by MNET die geleentheid gekry om TV programme uit te saai. Dit sluit ongeveer 1 uur "oop tyd" op Sondag middag in asook vroegoggend-oordenkings wat met die dekodeerder van MNET opgevang kan word.

Ten opsigte van sowel die radio as die TV behoort die Kerk derhalwe te fokus op die geleenthede wat CNW bied.

Die volgende inligting oor die Kerk se verhouding met en betrokkenheid by CNW is van belang:

Christen Netwerk kan waarskynlik as die media arm van die NG Kerk beskou word.

CNW het hom sedert sy totstandkoming onder leiding van dr F Gaum daarvoor beywer om in 'n nuwe Suid-Afrika een of ander vorm van beheer oor godsdienstsuitendings te verkry en te behou. Minstens vyftien ander Kerkgenootskappe is die afgelope vier jaar by CNW betrokke en gee daarmee aan CNW 'n nasionale kleur.

Wat teologiese beleid betref, het die konstitusie van CNW aanvanklik bepaal dat Kerke wat op 'n Gereformeerde grondslag staan, lede van CNW uitmaak en rigting daaraan gee. Onlangs is hierdie beleid egter aangepas toe die AGS ook sitting op die teologiese beleidsraad geneem het. Dit is duidelik dat hierdie uitbreiding onder druk van meer Charismatiese groepe ook nog verder sal gaan.

Daar is 'n sterk ekumeniese gevoel te bespeur dat alle kerke uiteindelik binne CNW geakkomodeer moet word. Dit gaan natuurlik vir CNW daaroor dat hulle daarop kan aanspraak maak dat hulle namens miljoene mense (tans glo 22 miljoen) praat. Sodoende word hulle bedingingsmag sterker en sterker. Hoe meer denominasies egter betrek word, hoe kleiner word die koek natuurlik gesny en hoe minder uitendings sal elke kerk kry. Terselfdertyd gaan die hele Gereformeerde teologiese eigaardigheid in 'n groter ekumeniese geheel op.

CNW-TV het uitsaairegte op MNET se gemeenskapsdiens in die week (soggens) en op Sondae (17:00-18:00). Die Kerk kry by geleentheid kans en elke predikant word toegelaat om sy eie teologiese inhoud te bepaal.

CNW bied tans aan die Nederduitsch Hervormde Kerk drie geleenthede:

- * Wat die SABC betref: Die Kerk ontvang geleentheid om deur CNW oor RSG erediensuitendings asook oordenkings waar te neem. Dit geskied deur middel van kontak met ds F Theron wat nou in diens van CNW-Radio is. Die Kerk het elke jaar ongeveer 10 erediensuitsaai-beurte bekom. Verder word verskeie predikante genooi om oggend- en aandoordenkings waar te neem. SABC TV-uitendings is tans nog baie beperk, maar CNW nooi wel van tyd tot tyd predikante om uitendings oor TV waar te neem. Dit is CNW se beleid dat elke predikant wat uitsaai, hetsy oor radio of oor TV sy/haar eie vorm en inhoud kan bepaal. Ten opsigte van CNW behoort daar dus nie kommer te wees dat daar vir die Kerk voorgeskryf word hoe en wat om uit te saai nie.
- * Een been van CNW bekend as CNWINFO verskaf 'n diens op die Internet wat 'n magtige kommunikasiemedium is. Die Hervormde Kerk maak reeds van hierdie diens gebruik en het 'n bekendstellings tuisblad op die Internet. Hierdie diens kan aan die Hervormde Kerk vorentoe legio moontlikhede bied.
- * Via die redakteursforum van CNW het die kerkblaaie deur middel van dr PJ de Beer toegang tot advertensies wat CNW beskikbaar stel.

Soos te verwagte, gaan dit vir CNW oor die generering van inkomste sodat hulle hierdie struktuur aan die gang kan hou. Tot dusver is die volle finansiële gewig hoofsaaklik deur die NG Kerk en sy filiale gedra. Onlangs is Christen Media Trust in die lewe geroep met die doel om aandele aan individue, Kerke en gemeenskappe beskikbaar te stel.

Nasionale Pers is die een groot aandeelhouer en beskik oor 40% van die aandele terwyl die ander 60 % nou aan Kerke beskikbaar gestel word. Die aandele uitgifte beloop ongeveer R6 000 000,00 en word in blokke van R100 000,00 verkoop. Die doel is om genoeg kapitaal te bekom om "Godsdiensuit sending in Afrikaans" op die lug te hou. 'n Kerkgenootskap kan vir R100 000,00 ongeveer 1% aandeel bekom en sodoende op die direksie van CNW sitting neem. Dit sou beteken dat daar ook inspraak in beleid en die toekenning van erediensbeurte verseker kan word indien 'n kerk tot deelname en aandeelhouding sou besluit en dit bekom.

Vir die voordeel dat die Kerk die geleentheid kry om godsdiensuit sendings waar te neem, en om van die INTERNET kommunikasiemedium gebruik te maak, sal dit sekerlik goed wees indien die Kerk goeie bande met CNW bou. Ten einde hierdie voorreg te behou, sal die Kerk sekerlik ook finansiële insette moet lewer.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk is inderdaad sedert die totstandkoming van CNW daarby betrokke. Ds CJA Simpson woon op gereelde basis die vergaderings by en neem prominent aan die gesprek deel. Die verteenwoordigers van die Kerk by CNW behoort alle kragte in te span om die teologiese beleidsrigting so suiwer moontlik te hou. Daar behoort kommer te wees vir hoe lank dit nog moontlik gaan wees.

Ringsrade vir predikante kan miskien aangemoedig word om ds F Theron tydens vergaderings geleentheid te gee vir gesprekvoering.

(ii) Benutting van onafhanklike radiostasies

Die Komitee het met verskeie onafhanklike radiostasies in verbinding getree en die moontlikhede vir die Kerk ondersoek om uit sendings waar te neem.

- * Daar is met die volgende radiostasies wel kontak gemaak, maar sonder sukses: Radio Hoogland, Radio Vryheid, Radio Rippel, Radio Afrikaana.
- * Die volgende radiostasies met wie daar kontak gemaak is, stel wel vir die Kerk tyd beskikbaar vir uit sendings: Radio Pretoria, Radio Oosrand, Radio Namib. Hierdie stasies het oor die algemeen 'n beleid om persone van die verskillende Kerke na eie goedgesindte op 'n ad hoc basis uit te nooi vir programme en uit sendings.
- * Daar is ook met verskeie onafhanklike groepe geskakel wat gepoog het om

onafhanklike TV-kanale op die been te bring. Die pogings van hierdie groepe was tot dusver nie suksesvol nie.

(iii) Benutting van die gedrukte pers

Die Komitee het in *Die Hervormer* 'n artikel geplaas waarin 'n beroep op predikante en kerkrade gedoen is om te fokus op die benutting van gemeenskapsgerigte koerante op plaaslike vlak. Die Mediakomitee is bewus van verskeie predikante wat wel ten opsigte van hierdie saak deurbraak gemaak het en geleentheid het om die stem van die Kerk in die gemeenskapsgerigte plaaslike pers laat hoor.

(iv) Video van die Nederduitsch Hervormde Kerk

Die Mediakomitee wil graag die video wat deur Christen Netwerk oor die Nederduitsch Hervormde Kerk gemaak is, onder die Kerk se aandag bring. Dit is 'n goeie video, behoort in die Kerk geadverteer te word en lidmate behoort aanmoedig te word om die video aan te koop. Die video is by CNW in Randburg beskikbaar en kos R80,00.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die vergadering neem met instemming kennis van die werk van die Mediakomitee om vir die Kerk uitsaai- en mediaverwante geleenthede te beding.
3. Die voorstelle van die Mediakomitee oor die aankoop van aandele by CNW en versoeke aan gemeentes om finansieel by te dra, word in die lig van die hoë heffing, nie aanvaar nie.
4. Die Mediakomitee word bedank vir sy werk.
5. CNW, Radio Pretoria en Suid-Kaap Stereo word bedank vir die geleentheid wat die Kerk se predikante kry om oordenkings, eredienste en ander godsdienstige programme uit te saai.

--- oOo ---

6. VERBAND MET ANDER KERKE

6.1 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR EKUMENIESE SAKE

6.1.1. SAMESTELLING EN FUNKSIONERING VAN DIE RAAD

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir Ekumeniese Sake.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

6.1.2 OPDRAGTE ONTVANG VAN DIE 64STE ALGEMENE KERKVERGADERING EN UITVOERING DAARVAN

Die Raad het die volgende opdragte ontvang en uitvoering daaraan gegee:

6.1.2.1 **Die Raad vir Ekumeniese Sake kry opdrag om in samewerking met die Hervormde Teologiese Opleiding al die moontlikhede vir samewerking met die Kwasizabantusending te ondersoek**

Predikante van die Kerk ontvang uitnodigings na die predikante konferensies te Kwasizabantu. Die Raad vir Ekumeniese Sake het nie in die afgelope termyn persone afgevaardig om hierdie geleenthede by te woon nie. Die Raad het aan die hand van die kontakte wat met die sending in die verlede plaasgevind het, besin oor toekomstige kontakte. Op hierdie stadium wil die Raad nie enige voorstelle maak oor moontlike samewerking nie, maar eerder die aangeleentheid verder ondersoek.

6.1.2.2 **Die Kerk (Raad) lewer kommentaar op beleidstukke en verklarings van ekumeniese liggame wanneer die Kerk se mening daarvoor gevra word**

Die Raad het nie op 'n ope brief en oproep om skuldbelydenis van die Ekumeniese Adviesburo gereageer nie, aangesien dit aan predikante en nie aan die Kerk gerig was nie. Die Raad het ook nie vanuit die Kerk enige navrae oor die aangeleentheid ontvang nie.

6.1.2.3 **Die Raad gaan voort om op hoogte te bly met die werksaamhede van die SARK en ander ekumeniese liggame en die Kerk daarvoor in te lig en voor te lig**

Daar was nie enige direkte kontak tussen die Raad en die SARK of enige ander Suid-Afrikaanse ekumeniese liggaam nie. Die Raad het wel sporadies 'n kopie van die

SARK se blad "Ecunews" ontvang.

6.1.2.4 Die Raad gaan voort om moontlikhede te ondersoek met die oog op bilaterale ekumeniese kontak met ander kerke

Die Raad het bilaterale kontak met The Presbyterian Church of Southern Africa (PCSA) voortgesit.

Afgevaardigdes van die Kerk het die Algemene Kerkvergadering van die PCSA bygewoon.

Drr JMG Storm en GMJ van Wyk het die Algemene Kerkvergadering van die PCSA op 19 September 1995 en 18 September 1996 onderskeidelik bygewoon en groeteboodsappe gelewer.

Prof IWC van Wyk het op 14 September 1997 'n erediens bygewoon ter herdenking van die 100 jarige bestaan van dié Kerk.

'n Afvaardiging van die PCSA is deur die Dekaan van die Fakulteit Teologie (Afd A) en 'n afvaardiging van die Raad op die kampus van die Universiteit van Pretoria ontvang. By die geleentheid is die PCSA herinner aan die feit dat die twee Kerke die teologiese fakulteit aan UP saam begin het. Daar is ook verkennende gesprekke gevoer oor moontlike samewerking in die toekoms.

Informele gesprekke en korrespondensie het ook tussen die twee Kerke plaasgevind.

Korrespondensie en die uitruiling van Kerklike Tydskrifte vind plaas met die Gereformeerde Bond in die Nederlands Hervormde Kerk.

6.1.2.5 Die raad besin oor die Kerk se uittrede uit die Wêreldbond van Gereformeerde Kerke

Studie oor die aangeleentheid is nog nie afgehandel nie.

6.1.2.6 Die Raad stel ondersoek in na die wenslikheid om by die Gereformeerde Ekumeniese Raad aan te sluit

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om nie 'n afgevaardigde na die vergadering van die GER(S) [Gereformeerde Ekumeniese Raad] in die VSA te stuur nie. 'n Afvaardiging van die Kerk wat saamgestel was uit lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad vir Ekumeniese Sake het wel die interimkomitee van die GER op 6 Junie 1997 ontmoet

om 'n verkennende gesprek te voer. Sedertdien ontvang die Raad maandeliks 'n Epos nuusblad van die liggaam.

6.1.2.7 Die Raad kry opdrag om 'n opvolg-simposium oor die kerk in die nuwe Suid-Afrika aan te bied

Drie Simposia is aangebied, soos reeds genoem in die verslag (6.1.1).

BESLUIT

1. Kennis geneem.

6.1.3 TAKE EN DOELWITTE DEUR DIE RAAD GEÏDENTIFISEER EN HANTEER

6.1.3.1 Bestudering van die skuldvraagstuk

Die studie is nie voltooi nie weens prof Van Aarde se siekte. Prof IWC van Wyk het wel 'n artikel oor die vraag "Moet die Afrikaanse Kerke skuld bely oor apartheid?" vir die HTS geskryf

6.1.3.2 Bestudering van die begrip status confessionis

Die studie gaan voort.

6.1.3.3 Bestudering van die ekumeniese verhouding met die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika

Die saak het aandag geniet tydens gesprekke en simposia saam met die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika. Besinning oor die saak gaan voort.

6.1.3.4 Formulerings van 'n nuwe missie vir die Raad

Die Raad het besluit dat die formulering van 'n nuwe missie onnodig is in die lig van Ordereël en Ordinasie 6 van die Kerkorde.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

6.1.4 ANDER SAKE WAT HANTEER IS

Prof IWC van Wyk en dr GMJ van Wyk het gesprek met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gevoer oor die geweldsituasie in die land en ekumeniese getuienis daaroor.

- 6.1.4.2 Dr GMJ van Wyk het 'n referaat gelewer by 'n ekumeniese simposium wat deur UNISA aangebied is oor "Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se reaksie op die sosiaal-politieke omstandighede in Suid-Afrika die afgelope 15 jaar".
- 6.1.4.3 Met die samewerking van prof Van Aarde is die belangrikste publikasies van die Wêreldraad van Kerke bekom en in die HTS geresenseer.
- 6.1.4.4 Die ekumeniese biblioteek van die Kerk is deur mev IM Koekemoer uitgebrei en lede van die Raad het kennis geneem van nuwe publikasies.
- 6.1.4.5 Inligting is op aanvraag vir die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die *Reformed Churches of Australia* ingewin.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

6.1.5 DIE HANTERING VAN EKUMENIESE SAKE IN DIE TOEKOMS

6.1.5.1 **Die huidige posisie van die Kerk**

- (i) Die Kerk neem tans op 'n baie beperkte skaal deel aan die ekumene in die wêreld.
- (ii) Tans word die ekumeniese arbeid van die kerk deur veral vier liggame gedoen, naamlik:
 - * Die Raad vir Ekumeniese Sake.
 - * Die Kommissie vir Gesprek met Susterkerke.
 - * Die Raad vir Gesprek met ander Denominasies.
 - * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.
- (iii) Hierdie werkwyse het tot gevolg dat ekumene net op sinodale vlak (maar ook gefragmenteerd) beoefen word.
- (iv) Die Kerk sukkel om hom los te woen uit die ekumeniese isolasie wat hy tans beleef.
- (v) Aan die een kant is ander kerke skepties om in gesprek te tree, saam te werk, of

verbintenisse aan te gaan met die Nederduitsch Hervormde Kerk as gevolg van die kerkpolitieke standpunte wat ons in die verlede ingeneem het.

- (vi) Ander kerke is ook baie versigtig om ekumene te beoefen met 'n gevestigde Kerk wat geen of min ander ekumeniese bande het nie.
- (vii) Aan die ander kant is die Kerk self ook traag om na ander kerke uit te reik vir ekumeniese kontak.
- (viii) Die droom van bilaterale ekumeniese verbintenisse tussen die Kerk en ander kerke (eerder as deelname aan die werk van ekumeniese liggame) lê aan skerwe - daar het na jare baie min van gekom.
- (ix) Ordinansie 6 van die Kerkorde skep ruimte vir 'n breër visie met betrekking tot ekumeniese arbeid.

6.1.5.2 **Probleme wat ekumeniese arbeid bemoeilik**

- (i) Ekumeniese liggame gaan gebuk onder 'n gebrek aan samewerking en belangstelling van lidkerke.
- (ii) Plaaslike ekumeniese liggame beleef geldelike nood. Buitelandse steun is nie meer so maklik soos in die verlede bekombaar nie.
- (iii) Plaaslike ekumeniese liggame moes hulle agendas aanpas by nuwe omstandighede en uitdagings. Dit beteken onder andere dat ekumeniese aktiwiteite afgeskaal is.
- (iv) Konfessionele teologie het die laaste tyd reg oor die wêreld veld gewen teenoor ekumeniese teologie.
- (v) Ons eie ekumeniese arbeid is te veel gesentraliseer, maar tegelyk gefragmenteer.
- (vi) Ons Kerk is te sterk na binne gekeer: 'n Apostolêre bewussyn ontbreek net soos wat 'n ekumeniese sensitiwiteit ontbreek.

6.1.5.3 **Die pad vorentoe: Aanbevelings deur die Raad**

- (i) Al die bestaande rade vir ekumeniese arbeid ontbind.
- (ii) 'n Nuwe Raad vir Ekumeniese Sake word in die lewe geroep. Die Raad kan in subkomitees verdeel om sy werk te doen en kundige persone vir spesifieke take koöpteer indien nodig.
- (iii) Die Raad ontvang spesifieke opdragte van die Algemene Kerkvergadering wat daarop gemik is om die Kerk se ekumeniese betrokkenheid uit te bou.

- (iv) Spesifieke doelwitte word deur die Algemene Kerkvergadering geformuleer vir dié doel.
- (v) Korrespondensie oor ekumene wat op die tafel van die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering land, word dadelik aan die Raad deurgestuur vir hantering.
- (vi) Die Kerk tref maatreëls om sake wat ekumeniese arbeid in die wiele ry, aan te spreek.
- (vii) Die Kerk beperk nie sy ekumeniese arbeid tot gesprekke oor leerverskille nie.
- (viii) Ander Rade, soos dié vir Jeugwerk, Kategese, Opvoeding en Onderwys, Maatskaplike Sake, e.a. doen die ekumeniese arbeid wat binne hulle werkopdrag val.
- (ix) Ringe en gemeentes word ook aangemoedig om ekumeniese arbeid te doen en inisiatief te neem in die uitbou van ekumeniese betrekkings.
- (x) Rade, ringsvergaderings en ouderlingevergaderings doen deurlopend verslag aan hulle onderskeie opsigthoudende liggame oor hulle ekumeniese bedrywighede.
- (xi) Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gee leiding waar nodig.

BESLUIT

1. Die aanbevelings van die Raad word aanvaar.
2. Die Raad en in die besonder prof IWC van Wyk en dr GMJ van Wyk word bedank vir netjiese en konstruktiewe werk.

6.1.5.3 Meelewing met ander kerke: Ordereël en Ordinansie 6

BESLUIT

1. Die volgende voorstel word aanvaar:

Omdat die HKSA kersteningsmatig met die Kerk verbind is en in gemeenskappe werk waar dikwels ongekende nood heers sodat mense eerder die dood begeer as dergelike vrees en sinnelose wreedheid (Beeld 24.9.1998, bl 11), verseker die Kerk die HKSA van sy voorbidding, vertroosting en onderskraging, sodat beide Kerke hulle Godgegewe roeping kan vervul om lig in 'n donker Suid-Afrika te wees. Die Kerk

gee dieselfde versekering aan die Susterkerke in 'n ekumeniese gees en gesindheid.

6.2 VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR GESPREK MET SUSTERKERKE

6.2.1 SAMESTELLING

Die vergadering neem kennis van die samestelling van die Kommissie vir die gesprek met Susterkerke.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

6.2.2 DOELWITTE

Die Kommissie het sy doelwitte soos volg geformuleer:

Die primêre doel van die gesprekke met die Susterkerke en deelname aan aktiwiteite is om, in ooreenstemming met die besluite van die Algemene Kerkvergadering van 1995, oor die volgende sake te handel:

- * Kerkeenheid.
- * Die identifisering van terreine van samewerking tussen Kerke.
- * Om krities-opbouend met die twee Susterkerke gesprek te voer sodat verskillendeurgepraat en 'n duldbare verskeidenheid geakkommodeer kan word.
- * Om moontlikhede te ondersoek van hoe die drie Susterkerke gesamentlik getuienis kan lewer oor relevante sake ten einde so die profetiese getuienistaak in die wêreld gesamentlik te vervul.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

6.2.3 DOELWITTE BEREIK

Verskeie vergaderings en werkwinkels van die Tussen Kerklike Kommissie (TKK) het plaasgevind. Die volgende doelwitte is bereik of geniet aandag:

6.2.3.1 Eenwording

Die lank gevoerde gesprek oor kerkeenheid het so ver gevorder dat gestel kan word dat die Kerke saamstem daarvoor dat daar 'n duldbare verskeidenheid tussen kerke kan bestaan. Verskille behoort steeds as deel van die krities-opbouende gesprek deurgepraat te word. Dit beteken egter dat daar ooreenstemming is dat kerke naas mekaar kan bestaan sonder dat dit noodwendig 'n aanduiding van 'n sondige verskeurdheid hoef te wees. As sodanig kan verskillende kerkformasies deel wees van die een heilige algemeen Christelike Kerk. Dit beteken verder dat die onderlinge verhouding tussen kerkgenootskappe sal getuig van liefde, verdraagsaamheid, onderlinge diensbetoning en, waar moontlik, ook samewerking.

6.2.3.2 Samewerking

(i) Moontlike terreine van samewerking

Die volgende moontlike terreine van samewerking is geïdentifiseer: Maatskaplike dienste, barmhartigheidsdienste, hospitaalbediening, evangelisasie en bediening aan gestremdes.

Die verskillende kerke lê tans informasiemodelle aan die TKK-vergadering voor. Die doel van die informasiemodel is om die ander kerke op hoogte te stel van wat onder elkeen van die betrokke fasette van kerklike bediening in die drie Kerke aangaan. Die TKK is in die proses om hier moontlike terreine van samewerking te identifiseer en daarvoor leiding te gee.

(ii) Plaaslike samewerking

Samewerking tussen gemeentes van die drie Susterkerke op plaaslike vlak ten opsigte van die volgende sake word tans ondersoek:

(a) Tradisionele kerklike kontak tussen lidmate, soos rondom Hervormingsdag en geldinsamelingsaksies, word aangemoedig en uitgebrei.

(b) Gesamentlike bedieningsbehoefes- en tendense word ondersoek en bespreek.

(iii) Buitelandse samewerking

Daar word tans deur lede van die TKK ondersoek gedoen na moontlike samewerking ten opsigte van buitelandse bediening. Daar het reeds ten opsigte van die bediening

in Zambië 'n ooreenkoms tussen die Nederduitsch Hervormde en Nederduitse Gereformeerde Kerk tot stand gekom.

(iv) Teologiese opleiding

Daar is 'n omvattende ondersoek aan die gang tussen die fakulteit van die Nederduitsch Hervormde Kerk, die drie fakulteite van die Nederduitse Gereformeerde Kerk en die teologiese skool van die Gereformeerde Kerke op Potchefstroom. Die oogmerk is om te besin oor moontlike samewerking in die teologiese opleiding.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering tref 'n reëling met die Nederduitse Gereformeerde Kerk oor

- * **die verdeling van werksgebiede**
- * **samewerking in die bediening van lidmate van die Susterkerke in Botswana.**

6.2.3.3 Krities-opbouende gesprek

Hierdie gesprek sentreer tans om die volgende sake:

(i) Kerk en Kultuur

Studiestukke uit die drie Kerke oor hierdie saak is voltooi. Die studiestukke is in die proses van verwerking. Die resultate sal aan die TKK voorgelê en beskikbaar gestel word.

(ii) Nederlandse Geloofsbelydenis, Artikel 27-29

Daar word tans gesprek gevoer oor Artikels 27-29 van die NGB. Daar word ingegaan oor hoe elke Kerk die artikels van die NGB verstaan en toepas.

(iii) Modaliteite

Die TKK het dit in vooruitsig gestel dat die hele kwessie van modaliteite binne kerke in die toekoms aan die orde moet kom.

BESLUIT**1. Kennis geneem.****6.2.3.4 Getuienistaak**

Die TKK oorweeg tans voorleggings oor die volgende sake met die doel om daarvoor gesamentlike getuienis tussen die drie Susterkerke te lewer:

- * Arbeid/produktiwiteit.
- * 'n Bybelse perspektief oor versoening.

BESLUIT

1. Die vergadering neem kennis van die gesprekke tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk, die Nederduitse Gereformeerde Kerk en die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika.
2. Die vergadering spreek sy dank uit dat in die gesprek wat met die Susterkerke aangaan, die saak van kerkeenheid sodanig gevorder het dat die Kerke daarvoor saamstem dat daar 'n duldbare verskeidenheid kan bestaan. Dit beteken dat kerke naas mekaar kan bestaan sonder dat dit noodwendig 'n aanduiding van 'n sondige verskeurdheid hoef te wees. As sodanig kan verskillende kerkformasies deel wees van die een heilige algemene Christelike Kerk. Dit beteken verder dat die onderlinge verhouding tussen kerkgenootskappe sal getuig van liefde, verdraagsaamheid, onderlinge diensbetoning en, waar moontlik, ook samewerking.
3. Die vergadering dra dit aan die Kommissie vir gesprek met Susterkerke op om voort te gaan met die gesprekke met die Nederduitse Gereformeerde Kerk en die Gereformeerde Kerke met die volgende in die oog:
 - (i) Die identifisering van moontlike terreine van samewerking op plaaslike vlak, buitelandse vlak en ten opsigte van teologiese opleiding.
 - (ii) Volgehoue krities-opbouende gesprek, vernaamlik ten opsigte van die sake van kerk en kultuur, die Kerke se verstaan van toepassing van die NGB, Artikel 27-29, asook modaliteite binne die Kerke.

(iii) Die moontlike identifisering van terreine asook die bespreking en opskrifstelling van die sake waaroor die drie Kerke gesamentlike getuienis kan lewer.

4. Die vergadering dra dit aan die Kommissie vir Gesprek met Susterkerke op om aan die gemeentes van die Kerk inligting deur te gee oor die resultate van die TKK se gesprekke en ook leiding te gee oor die implementering van inisiatiewe van samewerking tussen die Kerke op plaaslike vlak, getuienisse en dies meer. Hierdie leiding word in samewerking met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deurgegee.

5. Die Kommissie vir gesprek met Susterkerke word bedank vir sy werk.

6. Dank word in die besonder aan ds PA Geyser betuig vir sy werk en besondere leiding by die Tussen Kerklike Kommissie (TKK).

6.3 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR GESPREK MET ANDER DENOMINASIES

6.3.1 SAMESTELLING EN FUNKSIONERING

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir gesprek met ander denominasies.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

6.3.2 OPMERKINGS OOR WERKSAAMHEDE VAN DIE RAAD

Die Raad se grootste frustrasie is dat daar nog tevergeefs gewag word op uitnodigings tot opvolggesprekke met die APK, AGS en Afrikaanse Baptiste Kerk.

Inligting oor die AGS en Evangelies Gereformeerde Kerk is bekom en dit is by die Raad beskikbaar. Die inligting oor die Hatfield Christian Church word nog verwerk. Die gedagte is steeds om inligting wat van die verskillende kerkgroepe en denominasies bekom is, in een publikasie beskikbaar te stel.

BESLUIT

1. Daar word met dank kennis geneem van die werksaamhede van die Raad.
2. Kerkrade word daarop gewys dat inligting oor bepaalde kerkgroepe en denominasies wat beskikbaar is, by die Raad bekom kan word.

ORDE VAN DIE VERGADERING

DIE VOLGENDE LEDE KOM TER VERGADERING OP 8 OKTOBER 1998

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE
WH Labuschagne	Secunda
R Botha	Zambië
G van Loggerenberg	Ontdekkers

VERSKONINGS

Die volgende verskonings is ontvang:

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
JC Ehlers	Marble Hall	7/10/98 - 19:00 tot einde van vergadering
MSJ van Vuren	Duncanville	7/10/98 - 19:00 - 21:00
LCJ Steyn	Duncanville	7/10/98 - 19:00 - 21:00
Y Dreyer	Nederlandsprekende Gemeente	7/10/98 - 16:00 - 19:00
JHP Snyman	Noordwestelike Pretoria	7/10/98 - Volle sitting
WPF van Wyk	Drie-Riviere	7/10/98 - 19:00 - 21:00

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
WAJ van Schoor	Pinetown	7/10/98 - 19:00 - 21:00
JJ Gouws	Vanderbijlpark-Suid	7/10/98 - 19:00 - 21:00 8/10/98 - Volle sitting
HN Kriek	Potchefstroom-Noord	7/10/98 - 20:00 - 21:00
DW van der Watt	Montana	7/10/98 - 19:00 - 21:00
C le Roux	Eikenhof	8/10/98 - 8:30 - 13:00
E Erasmus	Tzaneen	7/10/98 - 19:00 - 21:00
WH Steyn	Bybelgenootskap van Suid-Afrika	8/10/98 - 8:00 - 12:00 8/10/98 - 14:30 - 16:15
TP Möller	Hartebeeshoek	7/10/98 - 19:00 - 21:00
CA Stapelberg	Rietvallei	9/10/98 - tot einde van vergadering
MM de Kock	Standerton	8/10/98 - tot einde van vergadering
WJ Coetzer	Welkom	9/10/98 - tot einde van vergadering
PJ Buys	Kroonstad	7/10/98 - 16:15 - 21:00
PA Geyser	Dosent UP	7/10/98 - 16:15 - 21:00
PS Esterhuizen	Wonderboom	7/10/98 - 16:15 - 19:00
G Rocher	Carletonville	7/10/98 - 19:00 - 21:00
GS de Bruin	Secunda	7/10/98 - 14:30 - 21:00
AH Roets	Sduid-Oos Witbank	8/10/98 - 17:00 - 21:00
F Evert	Koster	7/10/98 - 19:00 - 21:00
IW Ferreira	Beroepafwagtend	4/10/98 - 7/10/98
H Breytenbach	Aliwal-Noord	8/10/98 - 8:30 - 21:00
K Koning	Pretoria-Noord	8/10/98 - 8:30 - 21:00
AA da Silva	Pretoria-Wes	8/10/98 - 9:00 - 11:45

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
WP Prinsloo	Waterberg-Wes	9/10/98 - 13:00 - 19:00
W de V Sauer	Pretoria-Wes	9/10/98 - 12:00 - 15:30
JD Gericke	Verwoerdburg	8/10/98 - 14:30 - 21:00
AM Swanepoel	Wonderboompoort	8/10/98 - 14:00 - 17:45
HAT Engelbrecht	Newcastle	9/10/98 - tot einde van vergadering
CJ Bezuidenhout AW Thom	Jac van Belkum	8/10/98 - 14:30 - tot einde van vergadering
JD Grobler MC Beyers	Virginia	8/10/98 - 14:00 - 21:00 9/10/98 - 8:30 - 14:00
MR Pienaar HP Viljoen	Laveld	8/10/98 - tot einde van vergadering
S Hoffman	Waterberg	8/10/98 - 9:00 - 12:00
GFJ Beukes WA Nice	Sannieshof	10/10/98 - 11:15 - 13:00
CMJ van Vuuren	Benoni	8/10/98 - tot einde van vergadering
D Visagie	Stilfontein	8/10/98 - 14:00 - 17:00
PJ Wolmarans GJ Niemann	Roedtan	9/10/98 - tot einde van vergadering
JHB Badenhorst	Vredefort	9/10/98 - tot einde van vergadering
DJM Meyer	Vanderbijlpark	8/10/98 - 19:00 - 21:00
WJ Bezuidenhout	Malelane	9/10/98 - tot einde van vergadering
GJW van der Merwe SJ van Zyl	Kemptonpark-Noord	9/10/98 - 8:30 - 14:30
G Rocher	Carletonville	7/10/98 - 14:30 - 21:00
R Potgieter	Tsumeb	9/10/98 - tot einde van vergadering

PERSOON/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN AFWESIGHEID
JC van der Merwe	Kemptonpark-Oos	9/10/98 - 9:00 - 12:00
PH Viljoen	Stella	8/10/98 - 14:30 - 17:45
I Katzke	Bloemfontein- Studente	8/10/98 - 14:30 - 21:00
ME van Greunen	Premiermyn	8/10/98 - 8:30 - 13:00
DJC van Wyk	Warmbad	8/10/98 - 15:30 - 21:00
E Erasmus	Tzaneen	8/10/98 - 19:00 - 21:00
DJJ Jacobs	Witrivier	9/10/98 en 10/10/98 - tot einde van vergadering
GJ Venter	Messina/ Van Warmelo	10/10/98 - 8:30 - 21:00
LJ Steyn PW de Bruyn	Kruin	8/10/98 - 14:30 - 21:00
K Pienaar	Tarlton	8/10/98 - 14:30 - 21:00
JB van Deventer	Oudtshoorn	10/10/98 - 8:30 - 13:00
MA Kruger	Primrose	7/10/98 en 8/10/98 - tot einde van vergadering
MA Botma	Pretoria-Tuine	9/10/98 - 8:10 - 11:00
JP Labuschagne	Rustenburg	8/10/98 - 14:30 - 19:00 9/10/98 - Moontlik hele dag
JS Naudé	Theresapark	9/10/98 - Volle dag
WJ Smith	Westonaria	8/10/98 - 15:00 - 19:00
SS van Wyk D Bothma	Zuurfontein	9/10/98 - Volle sitting

VERGADERING VERDAAG VIR AANDETE

GOEDGEKEUR EN GETEKEN TE PRETORIA OP 9 OKTOBER 1998.

VOORSITTER

SKRIBA

--- oOo ---

HERVATTING VAN VERGADERING OP DONDERDAG NA AANDETE OP 8 OKTOBER 1998

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN RAAD VIR REGSADVIES

Die volgende lede word verkies:

Prof AD Pont
Prof SJ Botha
Adv L Pienaar
Adv J Fourie.

'n Herstemming vind plaas tussen

Dr JA Beukes
Dr PB Boshoff
Adv R du Plessis
Mnr SH Gregan
Ds G van R Els
Ds C Pretorius
Oudl AJ Swart
Ds WL van der Merwe
Prof IWC van Wyk
Dr BJ van Wyk.

PERSVERKLARING

Die persverklaring is soos volg gefinaliseer

DIE ALGEMENE KERKVERGADERING VAN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK REIK DIE VOLGENDE VERKLARING UIT AS GETUIENIS:

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika spreek sy diepe meegevoel uit met alle mense wat geliefdes verloor het of op een of ander wyse getref is deur die huidige vlaag van geweld en wetteloosheid in die land.

Die Kerk neem met beklemming kennis van die eskalering van misdadigheid en anargie, en die oënskyynlike onvermoë van die owerheid om die kwaaddoener te straf

en die wetsgehoorsame te beskerm.

Lidmate van die Kerk ly saam met ander lede van die samelewing onder geweld en misdaad. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika spreek sy diepe afkeer uit oor die volgende:

1. Die korrupsie en selfverryking in die openbare- én privaatsektore van die land, waardeur die algemene welsyn van die land ondermyn word.
2. Die ongekende barbaarsheid in ons samelewing wat tot uiting kom in roof, kapings, verkragtings en moord.
3. Misdaad wat mense hulle vryheid en regte ontnem en eiendom vernietig.
4. Uitsprake van politici wat die oorsaak van die land se probleme wyt aan minderheidsgroepe, en gevolglik 'n ideologiese regverdiging vir misdaad bied.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika is diep bekommerd daaroor dat die hoë vlakke van misdaad lei tot die emigrasie van duisende kundige mense. Dit sal noodwendig lei tot intellektuele- en ekonomiese verarming, asook 'n verlaging van die lewenstandaard van al die burgers van Suid-Afrika.

Die Kerk se taak word deur hierdie omstandighede bemoeilik.

Daarom wil die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika 'n ernstige beroep op die owerheid doen om sy verantwoordelikheid na te kom en effektiewe maatreëls te tref wat die omstandighede in Suid-Afrika sal normaliseer. Die owerheid word versoek om so gou moontlik wet en orde te herstel.

Die Kerk verseker die owerheid van sy volgehoue voorbidding en bid dat die owerheid in gehoorsaamheid aan die Drie-enige God sy roeping sal vervul.

VERKIESING VAN DIE RAAD VIR REGSADVIES

'n Herstemming vind plaas tussen

mnr SH Gregan
adv R du Plessis
prof IWC van Wyk

7. HUWELIK, GESIN EN OPVOEDING

7.1

BESKRYWINGSPUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING
WYSIGING ORDEREËL 7: HUWELIK, GESIN EN OPVOEDING

Die inleidende gedeelte van Ordereël 7 paragraaf drie (Kerkorde bl 81) word gewysig om te lees

Die gesin is 'n eenheid wat saamgebind word deur 'n gemeenskaplike geloof en liefde soos die gemeente die huisgesin van God is.

Die gesin word soos 'n gemeente in die kleine.

Opmerking

Die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet is deur die Buitengewone sitting van die 64ste Algemene Kerkvergadering versoek om die herformulering van die paragraaf ter hand te neem. Die bogenoemde voorstel is aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê en is aanvaar.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word soos volg gewysig en aanvaar:

- * Die huwelik is 'n instelling en 'n gawe van God.
- * Kinders is geskenke van die Here
- * Die gesin is 'n eenheid wat saamgebind is deur 'n gemeenskaplike geloof, liefde en trou en is 'n gemeente in die kleine. Die huisgesin is so belangrik dat dit in die Bybel dien as beeld van die verhouding tussen God en die gelowiges.
- * Opvoeding is 'n opdrag uit die Woord.

7.2

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN LAEVELD
HUISGODSDIENS AS VERKONDIGINGSGESTALTE VAN DIE KERK**

Huisgodsdien word opnuut beklemtoon. Met huisgodsdien word die samekoms van die gesin rondom die huisaltaar met Skriflesing, samesang en gebed bedoel.

Motivering

Die struktuur vir huisgodsdien bestaan reeds en word vergemaklik deur die aanbieding van die dagstukkies in die Almanak en Bybelse Dagboek wat elke huisgesin behoort te bekom.

Die bekendstelling van die Almanak en Bybelse Dagboek behoort meer aandag te geniet by wyse van afkondiging by eredienste en by vergaderings van ampte.

Die ouderling kan die Bybelse Dagboek gebruik tydens sy maandelikse besoek aan gesinne in sy wyk. Hy kan die gesin voorgaan in Skriflesing, behandeling van die gedeelte in die Bybelse Dagboek, gebed en samesang. Deur huisgodsdien opnuut by elke gesin te beklemtoon, kan die Woord van God weer sy regmatige plek inneem. Huisgesinne wat gereeld huisgodsdien hou, sal hefter saam met die Kerk en gemeente leef.

Die ring oordeel dat die Kerk meer moeite moet maak om huisgodsdien 'n verkondigingsgestalte te maak.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word soos volg geamendeer en aanvaar:

- * **Huisgodsdien word opnuut beklemtoon. Met huisgodsdien word die samekoms van die gesin bedel. Skriflesing, samesang en gebed is elemente daarvan.**

7.3

SAAMWOON VAN LIDMATE

Op versoek van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het proff TFJ Dreyer, APB Breytenbach en oudl JG Koekemoer die volgende memorandum oor die saamwoon van lidmate geskryf:

7.3.1 AGTERGROND

Wetgewing, asook bepalinge van pensioenfondse, het dit in sommige gevalle vir lidmate feitlik onmoontlik gemaak om wetlik in die huwelik te tree. Daar is veral twee kategorieë wat ter sprake is. Die eerste, waarskynlik ook die een met die meeste meriete, is in die geval waar weduwees, of wewenaars weer in die huwelik sou tree. Sommige pensioenfondse bepaal dat 'n weduwee wat deur die pensioenfonds van haar oorlede man versorg word, haar voordele verbeur indien sy weer in die huwelik sou tree. In die geval van twee pensioenarisse wat wil trou, beteken dit in effek dat die vrou haar pensioen sal verbeur. Die pensioen wat die man ontvang, is dikwels so karig dat hulle gesamentlik nie van 'n goeie lewensstog verseker kan wees nie. Gesien vanuit 'n etiese perspektief is die wegnem van 'n pensioenvoordeel, waarvoor deur die oorlede man oor baie diensjare gewerk en bygedra is, immoreel. Dit dwing dan mense om, in plaas van 'n wettige huwelik aan te gaan, gewoon saam te woon.

'n Volgende kategorie is ten opsigte van belastingwetgewing. Hierdie probleem doen hom voor in die geval waar beide persone nog aktief in die arbeidsmark is en 'n inkomste verdien. Alhoewel daar in die jongste tyd 'n verandering in die belastingwet gekom het, in die opsig dat werkende mans en vroue tot op 'n bepaalde bedrag apart belas word, skep dit skynbaar onder werkende mense nog steeds 'n probleem. Indien 'n deel van hulle inkomste saam belas sou word, plaas dit hulle gesamentlik binne 'n hoër belastingkategorie. Dit het in praktyk die effek dat hulle besteebare inkomste drasties verminder. Die blote feit dat hulle in die huwelik tree veroorsaak dat hulle van hulle inkomste "berooft" word. Dit word dan die aanleidende oorsaak onder jonger mense om liewer saam te woon as om in die huwelik te tree.

Vir die kerk skep hierdie situasie 'n verleentheid. Veral in die huidige tyd van ekonomiese agteruitgang en verarming, moet die kerk dit aanvaar dat daar werklik gevalle van saamwoon is wat meriete het omdat mense se daaglikse oorlewing deur 'n huwelik in gedrang sou kom. Vanuit die perspektief van die pastoraat en die opsig word dit moeiliker om die kerk se handelinge in sulke gevalle te bepaal. Die aanleentheid word verder gekompliseer deur die feit dat elke geval weer van die volgende sal verskil. 'n Mens sou ook waarskynlik kon vra of 'n gees van materialisme nie die deurslaggewende oorweging is as mense besluit om saam te woon nie? Die vraag, wat teologies gesien egter die swaarste moet weeg, is of mense nie slegs finansiële oorwegings gebruik as 'n rookskerm om hulle eintlike bewegredes om saam te woon, te verbloem nie? Is die werklike rede nie dalk dat hulle wegstroom vir die verantwoordelikheid om hulle te verbind tot 'n lewenslange verhouding nie? Genoemde finansiële oorwegings legitimeer soms die sondige neiging van die mens om 'n agterdeur oop te hou om sonder enige konsekwensies uit 'n verhouding te tree.

7.3.2 MOONTLIKE OPLOSSINGS

Indien daar gesoek word na moontlike riglyne vir pastorale begeleiding en optrede

onder die opsig, moet daar eers vooraf korrekte feite ingewin word. Dit lê myns insiens op die vlak van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om die inisiatief te neem ten opsigte van die volgende sake:

7.3.2.1 **Wetgewing in verband met pensioene**

Kundige advies moet ingewin word oor die presiese bepalings ten opsigte van bestaande wetgewing wat tot gevolg het dat vroue in die geval van hertrou, pensioenvoordele sal verbeur. Pensioenfondse wat deur die staatsdiens of semi-staatsdiens beheer word, sal ook ondersoek moet word. Sulke inligting is noodsaaklik vir moontlike gesprekvoering met die owerheid.

7.3.2.2 **Belastingwet**

'n Kenner op die gebied moet genader word om die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van feitlike gegewens te voorsien om te bepaal of nuwe wetgewing inderdaad nog die finansiële posisie van mense wat in die huwelik tree, benadeel.

7.3.2.3 **Gesprek met die owerheid**

Indien die feitlikhede daarop dui dat wetgewing die praktyk van saamwoon in die hand werk, moet die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in gesprek of korrespondensie die owerheid daarop wys dat sodanige wetgewing die instandhouding van die huwelik bemoeilik. 'n Dringende beroep moet op die owerheid gedoen word om sodanige wetgewing te hersien. Indien die owerheid nie daaraan gehoor gee nie, sal die Kerk die owerheid daarop moet wys dat dit die Kerk noodsaak om na alternatiewe moontlikhede te soek om die huwelik as Christelike instelling in stand te hou.

7.3.2.4 **Die Kerk as "alternatiewe gemeenskap"**

Binne die opset van 'n "neutrale" owerheid kan 'n mens verwag dat dit in toenemende mate sal gebeur dat die gemeenskapslewe nie meer deur wetgewing op die basis van Christelike waardes georden sal word nie. Dit beteken egter nie dat die geloofsgemeenskap sal ophou om die waardes uit te leef nie. Binne 'n gesekulariseerde samelewing sal die kerk al meer en meer manifesteer as 'n alternatiewe gemeenskap. Dit impliseer nie wêreldontvlugting nie, maar dat die geloofsgemeenskap hulle nie laat meesleur deur samelewingspraktyke wat in botsing is met die geloof wat hulle bely nie. Die geloofsgemeenskap word dan in die opsig 'n alternatiewe gemeenskap omdat hulle lewenspraktyk vanuit die geloof in Christus gerig word. Dit mag nie lei tot 'n "ghetto"-bestaan nie, maar juis dat vanuit die alternatiewe gemeenskap daar voortdurend missionêr in die wêreld geleef word.

Indien die owerheid nie positief reageer op die getuienis van die kerk nie, sal daar op Geordende wyse na alternatiewe gesoek moet word.

7.3.2.5 'n Kerklike huwelik

Die kerklik-teologiese tradisie rondom huweliksbevestiging toon duidelik 'n dubbele funksie en verantwoordelikheid. Die kerk het die funksie van die kerklike insetting (die term wat tradisioneel daarvoor gebruik is), of bevestiging van die huwelik. Die owerheid het die funksie om die huwelik op 'n wettige, kontraktueel-afdwingbare basis te orden. Hierdie funksies is in sommige lande tot vandag van mekaar geskei. Die huwelikeremonie bestaan dan uit twee aparte geleenthede waar die kerk en die owerheid onderskeidelik hulle funksies vervul. In die RSA het die situasie binne die opset van 'n Christelike gemeenskap so ontwikkel dat die wetlike funksie ook aan die predikant toevertrou is. Teologies gesien, is die wetlike aspek nie die primêre funksie van die kerk nie. Vir die kerk is dit van belang dat gelowiges tydens 'n kerklike huweliksbevestiging voor God en in die teenwoordigheid van die gemeente as getuies, hulle trou teenoor mekaar beloof. Dit is hierdie lewenslange trou teenoor mekaar wat vir die kerk in die pastoraat en die opsig van belang is. Indien hierdie trou verbreek word, handel die kerk onder opsig met sulke mense, om sodoende die huwelik as instelling van God en daarmee saam die eer van God te beskerm. Die wetlikkontraktuele ooreenkoms wat deur die owerheid vereis word, maak dit vir mense moeilik om hierdie ooreenkoms te verbreek en dit vergemaklik weer op sy beurt die taak van die kerk.

Indien die wetgewing van die owerheid egter die praktyk van die huweliksluiting benadeel, moet die kerk na ander weë soek om die huwelik as instelling te handhaaf. Die vanselfsprekende oplossing is dat die kerk in sulke gevalle voortgaan om die huwelik kerklik te bevestig, sonder om die wetlike funksie van die owerheid te vervul. Dit bied die moontlikheid dat die praktyk van saamwoon teengewerk word en dat die huwelik as instelling gehandhaaf word sonder dat die partye finansiële daardeur gepenaliseer sal word. Dit sou ook weer kon aanleiding gee tot die moontlikheid dat mense makliker so 'n huwelik sal beëindig omdat sodanige beëindiging nie wetlike konsekwensies het nie. Prinsipiële gesien behoort so 'n argument nie gewig te dra nie, omdat mense nie aan mekaar trou moet bly uit vrees vir wetlike konsekwensies nie, maar omdat hulle voor God hulle onderlinge trou beloof het. Die werklikheid van ons gebroke bestaan sal egter die kerk moet noodsaak om maatreëls te tref om 'n "maklike" ontbinding van die huwelik teen te werk. Die kerklike opsig en tug is die kerkordelike middels om dit teen te werk.

7.3.3 AANBEVELINGS

In die lig van bogenoemde beredenering kan die volgende aanbevelings ter oorweging voorgelê word:

- (i) Korrekte inligting oor die huidige Belastingwet en Pensioenwette, asook die moontlikheid van alternatiewe kontraktuele ooreenkomste moet ingewin word.
- (ii) Indien dit duidelik blyk dat wetgewing die praktyk van saamwoon bevorder, moet

daar met die owerheid in gesprek getree word.

- (iii) Indien die owerheid nie gunstig reageer nie, moet hulle verwittig word van die feit dat na alternatiewe oplossings gesoek sal word.

Na die bespreking van die memorandum by sy vergadering in Maart 1998, het die Kommissie soos volg besluit:

- * Ds APJ Beukes stel die argument deur hom geopper, naamlik dat die emosionele argumente ten opsigte van die saamwoon van lidmate nie beginsel-sake moet oorwoeker nie, op skrif.
- * Die Administrateur bekom inligting wat die Pensioenwette in die verband raak.
- * Die memorandum van die Raad vir Maatskaplike Sake word afgewag om saam met hierdie memorandum behandel te word voordat dit aan die Algemene Kerkvergadering aangebied word.

Die volgende standpunt is van ds Beukes ontvang:

Naas die twee kategorieë van saamwoon wat in die memorandum van prof TPFJ Dreyer genoem word, is daar ook 'n derde kategorie. Dit is diegene wat as gevolg van die seerkry van 'n egskeiding bang is om sondermeer te trou. Hulle verweer is gewoonlik dat hulle 'n vrees het vir 'n tweede mislukte huwelik. Hulle verkies om eers saam te woon en seker te maak dat hulle by mekaar aanpasbaar is. Sulke mense se selfvertroue het baie keer 'n groot knou weg. Hulle oordeel laat hulle dikwels in die steek, en self sukkel hulle om ander te vertrou.

Hier speel emosionele en praktiese redes 'n deurslaggewende rol. Dikwels is die kinders ook 'n belemmerende faktor. Die man en vrou sukkel om oor en weer mekaar se kinders te aanvaar. Die argument is dan dat hulle eers aan dié verhoudings wil werk voordat hulle oorgaan tot 'n huwelik. Hulle stel die belange van die kinders voorop en as die kinders nie vir die voornemende huweliksmaat aanvaarbaar is nie, wil hulle so 'n verhouding termineer, sonder die las van 'n tweede egskeiding.

Daar sou geredeneer kon word dat sulke mense uiters selfsugtig is. Tog kan 'n mens nie veralgemeen nie. Die impak van 'n egskeiding verskil van geval tot geval. Sulke mense moet met die nodige pastorale bewoënheid hanteer word. Daar sal onderskeid getref moet word tussen diegene wat werklik al wroegende oorgaan tot 'n saamwoonery en diegene wat wilens en wetens sommer maar om selfsugtige redes daartoe oorgaan.

Die Administrateur kon ook nie betyds die inligting wat die Pensioenwette raak, bekom nie.

Die memorandum van die Raad vir Maatskaplike Sake oor die aangeleentheid is nie afgehandel nie. Dit kom voor asof dit agterweë gebly het.

Die Kommissie het besluit om die studiestuk en aanbevelings aan die Algemene Kerkvergadering deur te gee.

BESLUIT

- 1. Die aanbevelings word nie aanvaar nie en opsighandelinge in hierdie verband word aan die goeëdunke van die betrokke ouderlinge-vergaderings oorgelaat word.**
- 2. Die opdrag word gekontinueer.**

7.4 VERSLAG VAN DIE RAAD VIR JEUGWERK

7.4.1 SAMESTELLING EN FUNKSIONERING

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir Jeugwerk.

BESLUIT

- * Kennis geneem.**

7.4.2 OPDRAGTE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die Raad het die volgende opdragte van die 64ste Algemene Kerkvergadering ontvang:

- 7.4.2.1** Die koördinerings van kategeseleerplanne en jeugwerkprogramme op gemeentevlak.
- 7.4.2.2** Die inskakeling van jongmense by die werk in die gemeentes.
- 7.4.2.3** Die NHSV het daaraan behoefte om by die opvoedkundige aspekte van die jeugwerk betrokke te raak. Daarom word die verenigings op sinodale, rings- en gemeentevlak by die werk betrek.
- 7.4.2.4** Die volgende is oor die Nederduitsch Hervormde Kerk en die CSV besluit by die 64ste Algemene Kerkvergadering:

In die lig van die Kerk se jarelange worsteling met die CSV en herhaalde voorstelle om die CSV te "hervorm" asook die huidige toedrag van sake binne die CSV en opmerkings tydens die vergadering gemaak, besluit die vergadering soos volg:

Die Nederduitsch Hervormde Kerk ooreed die onderskeie onderwysdepartemente om die CSV alle werksaamhede en optredes tydens skooltyd te ontsê en so die vereniging nie meer "amptelik" by skole toe te laat nie. Dit geld ook alle ander interkerklike verenigings.

Die taak is aan die Raad vir Jeugwerk opgedra.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Die opdrag ten opsigte van die CSV kontinueer.

7.4.3 BEPLANNING EN DOELWITSTELLING VAN DIE RAAD

7.4.3.1 Die jaarlikse landwyse Bybelvasvrae is georganiseer. Die land is in 13 streke verdeel en die laerskooljeug, hoërskooljeug en jong Hervormers het op streekvlak gestandaardiseerde vraestelle geskryf. 'n Volledige inligtingskrywe van die Raad het alle reëls en regulasies verstrek en alle misverstande uitgeskakel. Meer jongmense neem jaarliks deel aan die Bybelvasvrae.

7.4.3.2 Jaarlikse Standaard 9-kampe op streekvlak is georganiseer. Daar is gepoog om dit landwyd te laat realiseer. Ringskommissies is versoek om die Ringsrade vir Jeugwerk in die onderneming te ondersteun. Dertig modulus oor skoolverlating is beskikbaar.

7.4.3.3 Die jaarlikse landwyse wegbreekweek vir matrikulante is georganiseer. Dié projek word vanaf 1990 met groot sukses aangebied en die belangstelling van jongmense is groot. Dit word aangebied by die Suidkus van Natal en sluit uitstappies, gesonde vermaak, Bybelstudie en 'n erediens in. Dit vind plaas na afloop van die matriek eindeksamen.

7.4.3.4 Jaarlikse skoolverwisselingskampe is op streekvlak georganiseer. Hierdie kampe is in die meeste ringe gehou. 'n Pakket in dié verband is by Kital beskikbaar. Ringskommissies en ringsrade word steeds versoek om aan hierdie saak ernstige aandag te verleen.

7.4.3.5 'n Handleiding vir "Effektiewe Jeugbediening" word beplan. Die volgende inhoudes word oorweeg: Bestuursbeginsels vir kerkwerk; beleid en strategie; homogene

groepe; effektiewe infrastruktuur; doelstellings van die Raad; die taak van die jeug; die taak van jeugwerkgroepe; jeugprogramme; jaarbeplanning; temas; administrasie; dissipline; media en hulpmiddels; kamporganisering; sang en musiek; voorwaardes vir detail beplanning; ouers; jeug/leierontwikkeling; vermaak en spele. Baie van die inligting is reeds jare al beskikbaar. Gemeentes kan by navraag toerusting in effektiewe jeugbediening ontvang.

- 7.4.3.6 Die Rade vir Kategese en Jeugwerk sal in die toekoms moet saamwerk ten einde die Algemene Kerkvergadering se opdragte te kan uitvoer.
- 7.4.3.7 Die Raad se betrokkenheid by die daarstel van 'n Jeugsangbundel was beperk tot skrywes aan die Raad vir Kerkmusiek ten einde die stand van sake te monitor.
- 7.4.3.8 Saam met ander rade wat met jeugwerk gemoeid is, is gesprek met die twee Susterkerke oor die jeugaangeleenthede gevoer.
- 7.4.3.9 Daar is op verskillende wyses en geleenthede met die NHSV geskakel. Die NHSV sal gedurende die termyn, en hopelik in die toekoms, steeds as hulpbron en vennoot optree. Die NHSV is tans behulpsaam met die skryf van die jeugwerkprogramme. Al die NHSV Streekkongresse van 1998 handel oor jeugwerk. Dit is ook die tema van die sinodale NHSV Kongres in 1999.
- 7.4.3.10 Gemeentes is opgeroep om aandag te gee aan die bearbeiding van jongmense wat in groot getalle op bepaalde plekke woon, byvoorbeeld die bearbeiding van verpleegsters.
- 7.4.3.11 Gemeentes is versoek om gemeenskapskoördineringskomitees daar te stel ten einde die skole en kerke se aktiwiteite te koördineer.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

7.4.4 JEUGBEDIENING

7.4.4.1 **Opdragte aan die Rade vir Kategese en Jeugwerk tydens die 64ste Algemene Kerkvergadering**

Die Rade vir Kategese en Jeugwerk het opdrag ontvang om 'n gesamentlike studie te onderneem en aan die 65ste Algemene Kerkvergadering verslag te lewer oor die koördinerings van kategeseleerplanne en jeugwerkprogramme op gemeentevlak en die inskakeling van jongmense by die werk in gemeentes.

7.4.4.2 Studieverslag oor Jeugbediening

(i) Missie

Jeugbediening is die begeleiding van die jongmense met al die bedieninge van die Kerk om hulle te lei tot geloof. Deur Jeugbediening word hulle opgebou en versterk in die geloof in Jesus Christus om tot eer van God te lewe.

(ii) Jeugbediening is Koninkrykswerk tot eer van God

Jeugbediening is meer as net die opbou van die gemeente. Soos al die ander werk word hierdie werk in die eerste plek gedoen sodat die jongmense in geloof God sal loof, dank, aanbid en prys. Verder wil die Kerk sy jongmense begelei om vanuit hulle geloof in Jesus Christus met woord en daad getuie van God in die wêreld te wees, gemeenskap met mekaar te beoefen en diens aan mekaar en alle mense te lewer.

(iii) Jeugbediening is omvattende Kerkwerk

Deur jeugbediening kom God na die jeug met sy Woord en Gees deur al die bedieninge van die Kerk. Jeugbediening is die begeleiding van die jeug met al die bedieninge van die gemeente en is nie bloot enkele afsonderlike byeenkomste van jongmense nie. Die besondere aard van die jeug bring mee dat al die bedieninge van die gemeente so ingeklee moet word dat dit ook die jeug daadwerklik betrokke kry.

Deur die eeue het die Kerk egter geoordeel dat die jeug in die besonder deur die kategese bedien moet word. Kategese behoort so ingerig te word dat dit na inhoud en vorm die jeug se besondere behoeftes in die oog het. Die Kerk het daarin geslaag om deur middel van hierdie bediening die grootste gedeelte van sy jeug te bereik. Hierdie bediening dien as basis en vertrekpunt waarby alle jeugwerk integreer.

(iv) Die Jeugwerkers

Jeugbediening, soos alle ander kerkwerk, is die werk van die predikant en die ander ampsdraers. Naas die ampsdraers is die kategete die besondere jeugwerkers van die gemeente.

(v) Die ouers

Op grond van die doopbelofte is die ouers in die eerste plek verantwoordelik vir die Christelike opvoeding van hulle kinders. Deur al die bedieninge, maar veral deur doopkategetiese en toegespitste toerusting, behoort die Kerk die ouers te begelei vir hierdie werk.

(vi) Die Jeug

Die Kerk se jeugbediening is toegespits op die gedoopte kinders van die Kerk, maar ook op alle kinders wat op die weg van die Kerk kom.

(vii) Die skool

Sedert die Reformasie is die skool gesien as 'n besondere geleentheid waar die kinders godsdienstig onderrig kan word. Die Kerk moet die geleentheid voluit benut wat skole aan hom bied om hulle eie kinders te onderrig.

BESLUIT

1. Die volgende aanbevelings van die Raad vir Jeugwerk word aanvaar:

- (i) Die vestiging van homogene groepe vir laerskool, hoërskool, en naskool in elke gemeente kry steeds dringend aandag.
- (ii) Die Rade vir Kategese en Jeugwerk amalgameer om aan 'n strategie vir effektiewe jeugbediening te werk en gemeentes daarin van advies te bedien.
- (iii) Skoolverwisselings- en Standaard 9-kampe word aanbeveel.
- (iv) Die landswye wegbreekweek vir Matrikulante word wyer in gemeentes bekend gestel.
- (v) Kerkrade word versoek om bruikbare programsketse oor jeugwerk aan die Raad te stuur.
- (vi) Kerkrade gee aandag aan jongmense wat in koshuise binne die gemeentegrense woon.
- (vii) Dank word aan alle gemeentes betuig vir die samewerking tydens die jaarlikse Bybelvasvraprojek.
- (viii) Aangesien die NHSV behoefte het om by die opvoedkundige aspekte van jeugwerk betrokke te raak, word die vereniging op sinodale-, ring en gemeentevlak by die werk betrek.
- (ix) Die Jeug word betrek by die werk in gemeentes.

2. Die Raad word bedank vir netjiese en konstruktiewe werk.

7.4.5

**BESKRYWINGSPUNT: RING VAN LAEVELD
ONDERSOEK NA JONG LIDMATE WAT DIE KERK VERLAAT**

Die vergadering besluit om ondersoek te doen na die tendens dat jong lidmate die Kerk verlaat.

Motivering

Die tendens word in bykans elke gemeente beleef, op die platteland en in die stede dat jong lidmate uit die gemeente en uit die Kerk verdwyn.

Soms is die argument dat jong lidmate van die platteland na die stede beweeg waar meer werkgeleentheid is of na universiteite vir verdere studie. Talle jong lidmate skakel in die stede en by universiteite by ander kerke in en meld nie by hulle eie gemeente aan nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN DIE RAAD VIR REGSADVIES

'n Herstemming vind plaas tussen mnr SH Gegan en prof IWC van Wyk.

7.5

VERSLAG VAN DIE RAAD VIR OPVOEDING EN ONDERWYS

7.5.1

SAMESTELLING EN FUNKSIONERING VAN DIE RAAD

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir Opvoeding en Onderwys.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die vergadering betuig meegevoel met die naasbestaandes van dr CG Coetzee met sy afsterwe.

7.5.2 **UITSTAANDE OPDRAGTE WAT IN DIE VORIGE TERMYN VERRIG MOES WORD EN UITVOERING DAARVAN**

Uit die notules van die 63ste en 64ste Algemene Kerkvergadering blyk dit dat die volgende opdragte aan die Raad van die vorige termyn nog verdere aandag moes geniet in die werktermyn waaroor verslag gedoen word:

- 7.5.2.1 Die Raad vir Opvoeding en Onderwys het opdrag ontvang om op hoogte te bly met die kurrikulum en vakinhoud wat onder die naam "Bybelonderrig" op skool aangebied word en die Kerk dienooreenkomstig te adviseer.

Die Raad het onder leiding van prof LC Bezuidenhout aan hierdie saak bly aandag gee en elke moontlike gespreksgeleentheid met die onderwysowerhede of die regering benut om sy invloed te laat geld by die besluitnemingsprosesse oor die aangeleentheid.

- 7.5.2.2 Die Raad is versoek om ondersoek in te stel na die byhou van 'n register van afbetaalde Hervormde onderwysers met die oog op moontlike benutting van sulke onderwysers.

Die Raad oordeel dat hierdie opdrag baie moeilik uitgevoer kan word en dat die koste daaraan verbonde nie regverdig kan word nie. So 'n register sal deurlopend in stand gehou moet word, sonder dat dit werklik benut word. Indien dit nodig sou word om so 'n opname vir 'n spesifieke rede te maak, kan dit eenmalig gedoen word.

- 7.5.2.3 Die Raad is versoek om prinsipieel, onderwyskundig gefundeerd en spoedeisend 'n deeglike studie te doen oor die Kerk se verstaan van die begrip Christelike-volkseie opvoeding en onderwys en deeglik te besin oor wat die Kerk gaan doen om sy onderwysbeleid te handhaaf en deurgevoer te kry.

Die Raad het die saak afgehandel met 'n studiestuk van prof PS Dreyer "Beginsels en riglyne vir die onderwys".

- 7.5.2.4 Die Raad is versoek om deeglik te besin en te besluit oor die vraag of privaatskole hoegenaamd vir die Kerk 'n opsie kan wees.

Die Raad het in 'n werkwinkel oor die saak gehandel en advies is aan Ringsrade uitgebring.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

7.5.3 OPDRAGTE ONTVANG VAN DIE 64STE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die volgende opdragte is van die 64ste Algemene Kerkvergadering ontvang en daar is soos volg uitvoering daaraan gegee:

- 7.5.3.1 Die Raad vir Opvoeding en Onderwys onderneem in samewerking met Bybelwetenskaplikes en Dogmatici 'n studie oor die vraag of die doopbelofte kan dien as begroning vir ouerbetrokkenheid by die onderwys.

Die projek is onder leiding van dr PJW Schutte afgehandel. Die resultate van die studie is in die Hervormer gepubliseer en verslag is aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gelewer.

- 7.5.3.2 Die Raad vir Opvoeding en Onderwys bepaal deur verantwoordbare navorsing op watter wyses die totale infrastruktuur en aktiwiteite van die Nederduitsch Hervormde Kerk aangewend of gewysig kan word om te verseker dat die kinders van die Kerk se godsdiensoonderrig na behore kan plaasvind indien dit in die toekoms nie meer in skole tot sy reg kom nie.

Die Raad het 'n uitvoerige studie oor die aangeleentheid onderneem onder leiding van dr CG Coetzee. Resultate is aan die Raad vir Kategese en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deurgegee.

- 7.5.3.3 Ondersoeke word gedoen na die moontlikheid al dan nie van die benutting van CVO-skole en die instelling van kerkskole naas staatsondersteunde skole.

Die implikasies van alternatiewe onderrig soos huisskole, satelliet-skole en afstand-onderrig word ondersoek.

Die Raad het 'n werkwinkel oor hierdie saak aangepak. Ringsrade en alle ander belangstellendes is na die geleentheid genooi. Uitkomst van die werkwinkel is ook by wyse van 'n verslag aan al die Ringsrade gestuur.

- 7.5.3.4 Prinsipiële benadering tot opvoeding en onderwys

Die Moderamen het by sy vergadering op 31 Januarie 1995 prof PS Dreyer versoek om die standpunt van die Kerk oor opvoeding en onderwys by wyse van 'n memorandum te verwoord. Die memorandum van prof Dreyer is aanvaar en na die Raad vir Opvoeding en Onderwys verwys om in samewerking met prof PS Dreyer verwerking en aanpassings te doen sodat die studiestuk as amptelike standpunt van die Kerk kan geld.

Die Raad het die saak afgehandel.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

7.5.4 TAKE EN DOEL WITTE DEUR DIE RAAD GEÏDENTIFISEER AAN DIE BEGIN VAN (EN TYDENS) DIE WERKSTERMYN

Die volgende take en doelwitte is geïdentifiseer:

7.5.4.1 Werkwinkel saam met die Ringsrade

7.5.4.2 Simposium

7.5.4.3 Die behoefte by kerkrade en lidmate aan inligting en leiding oor onderwys-aangeleenthede is aangespreek deur artikelreekse in Konteks te laat plaas deur onderwyskundiges. Die volgende is geplaas:

- * Die skolekurrikulum: Mej F Wilkens.
- * Opvoeding: Dr CG Coetzee.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Die Raad word bedank vir sy konstruktiewe werk en inligting wat na gemeentes en Ringsrade deurgegee is.

7.5.6 TAKE ONAFGEHANDEL

Die Raad het al sy werk afgehandel.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

7.5.7 ANDER SAKE WAT HANTEER IS

Die Raad het ook die volgende sake hanteer:

- * Die Kerk se standpunt oor godsdiensonderrig in skole is op navraag van die Direkteur-Generaal van die Departement van Onderwys geformuleer.
- * Die Raad vir Godsdienste is versoek om inligting bekend te maak oor die invloed van Moslems op die Suid-Afrikaanse samelewing. Die Raad het aan hierdie versoek voldoen. Die stuk is aan alle Ringsrade vir Opvoeding en Onderwys versprei.
- * Kommentaar is gelewer op die konsepwitskrif oor onderwys.
- * Kennis is geneem van en bespreking is gevoer oor die National Survival Plan van die SARK oor onderwys.
- * Kommentaar is gelewer op die konsep Grondwet met betrekking tot onderwys.
- * Daar is deelgeneem aan die Gautengse Onderwysdepartement se diskussiegeleentheid oor insluiting (Inclusion).
- * Kennis is geneem van alle amptelike dokumentasie oor onderwys wat beskikbaar is en waar moontlik, is kommentaar gelewer.
- * Kommentaar is gelewer aan die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet oor Opvoeding en Onderwys.
- * Daar is deelgeneem aan die werksaamhede van die IKOO (Interkerklike Kommissie vir Opvoeding en Onderwys).
- * Navrae van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor onderwysaangeleenthede is beantwoord.

- 7.5.7.11 'n Studiestuk van dr HT van Deventer "'n Kritiese beoordeling van die huidige stand van die onderwys in Suid-Afrika" is aan al die Ringsrade vir Opvoeding en Onderwys versprei.
- 7.5.7.12 Op uitnodiging is deelgeneem aan 'n simposium van die Subkommissie Opvoeding en Onderwys van die Nederduitse Gereformeerde Kerk.
- 7.5.7.13 Kommentaar is gelewer op die voorgestelde reglement van die IKOO.
- 7.5.7.14 Die gemeentelike jaarverslag met betrekking tot Opvoeding en Onderwys is hersien.
- 7.5.6.15 Die reglementebundel met betrekking tot Opvoeding en Onderwys is hersien.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

7.5.8 AANBEVELING OOR TOEKOMSTIGE FUNKSIONERING VAN DIE RAAD

Die Raad doen die volgende aanbevelings oor sy toekomstige samestelling en funksionering.

Die Raad vir Opvoeding en Onderwys word in lyn met sy voorgestelde konsep reglement soos volg saamgestel en verklein:

Die Raad

- * bestaan uit vier lede (waarvan 3 predikante is) en word driejaarliks na die Algemene Kerkvergadering deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem.
- * word by 'n tussentydse vakature deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aangevul. Voorstelle kan van die Raad aangevra word.
- * kan met goedkeuring van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deur koöptering, sy ledetal tydelik met kundige persone uitbrei tot 'n maksimum van tien lede met die doel om spesifieke opdragte af te handel.

BESLUIT

- 1. Die voorstel van die Raad oor sy samestelling en funksionering word aanvaar.**

7.6

**BESKRYWINGSPUNT: RAAD VIR KATEGESE
GEBRUIKMAKING VAN GODSDIENSPERIODES BY SKOLE**

Predikante, kerkrade en gemeentes maak ten alle koste gebruik van die geleenthede om op te tree tydens godsdiensperiodes by skole.

Motivering

- * Die Kerk het hier 'n unieke geleentheid waarby feitlik al die gemeentekinders in 'n skool tot beskikking van die Kerk gestel word.
- * Deur van hierdie geleentheid gebruik te maak, word die gevaar wat geforseerde kennismaking met vreemde godsdienste soos aangebied deur persone wat nie aan die Kerk bekend is nie, uitgeskakel.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
2. Die te stigte Raad vir Jeugbediening doen ondersoek na 'n leerplan vir die gebruik tydens godsdiensterperiodes by skole deur predikante.

--- oOo ---

8. DISSIPLINE

8.1

BESKRYWINGS-PUNT: KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING
WYSIGING VAN PUNTE 3.14: REGLEMENT VIR DIE PROSEDURE BY TUG

Punt 3.14 by die Reglement vir die prosedure by tug (Kerkorde bl 109) word gewysig om soos volg te lees:

- 3.14 Die vergadering kom agter geslote deure byeen, oorweeg die saak en kom met meerderheid van stem tot 'n bevinding. Indien daar 'n staking van stemme is, word *aanvaar dat die klag nie genoegsaam gestaaf is nie.*

Opmerking van die Agendakommissie

By die Buitengewone sitting van die 64ste Algemene Kerkvergadering het 'n dispuut ontstaan of die aangeklaagdes by 'n staking van stemme skuldig (soos die reglement dit tans stel) of onskuldig geag moet word.

Die vergadering het dit aan die Raad vir Regsadvies opgedra om oor die punt uitsluitel te gee. Die voorstel van die Raad is aanvaar soos hierbo uiteengesit en word aan die Algemene Kerkvergadering deurgegee by wyse van beskrywingspunt.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

--- oOo ---

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN DIE RAAD VAN FINANSIES

Prof IWC van Wyk word verkies.

VERKIESING VAN DIE RAAD VAN FINANSIES

Die volgende groslys word saamgestel waaruit sewe lede verkies moet word:

Ds CL Badenhorst
Dr PT van Rooyen
Dr N Smith
Dr J Buitendag
Dr BJS Kock
Ds PJE Botha
Mnr GS van Wyk
Mnr TJ Roelofz
Mnr J Combrinck
Mnr L Bekker
Ds HP van den Berg.

AFSLUITING VAN DIE VERGADERING OP DONDERDAG 8 OKTOBER 1998 OM 9:00

Oudl JA Young sluit die vergadering af deur Skriflesing uit Psalm 127, voor te gaan in gebed deur Efesiërs 4 vanaf vers 14 tot 21 voor t hou en die vergadering te laat sing uit Gesang 267.

HERVATTING VAN DIE VERGADERING OP VRYDAG 9 OKTOBER 1998 OM 8:30

OPENING

Ds PJ Roets open die vergadering deur Skriflesing uit Filipense 2 vanaf vers 12 tot 18, voor te gaan in gebed en die vergadering te laat sing uit Gesang 64 verse 1 en 2.

VERWELKOMING

Die voorsitter verwelkom die teenwoordiges en spreek die hoop uit dat die vergadering flink met sy werksaamhede sal vorder. Hy verwelkom veral die lede van

die Raad van Finansies, die Pensioenraad en mnre Johan Grobler en Leon Mostert.

ORDE VAN DIE VERGADERING

Die volgende lede is verkies:

Dr J Buitendag
Dr PT van Rooyen
Ds CL Badenhorst
Dr NJS Kock
Dr N Smith
Mnr GS van Wyk.

'n Herstemming vind plaas tussen die volgende persone:

Mnr L Bekker
Ds PJE Botha
Mnr J Combrinck
Mnr CAS Nel
Mnr TJ Roelofz
Mnr JJ Schlotz
Ds HP van den Berg.

GELUKWENSE

Die volgende persone word gelukgewens met hulle verjaarsdae:

Dr WA Dreyer
Oudl R Potgieter
Oudl G van der Westhuizen.

--- oOo ---

9. KERKLIKE GOEDERE

9.1. GEMEENTES

9.1.1 OORSIG VAN DIE FINANSIËLE POSISIE VIR DIE JARE 1994/1996

9.1.1.1 Inleiding

Dit is vir die Kerk in die breë krities belangrik om van tyd tot tyd vir 'n oomblik stil te staan en alle relevante sake, ook wat betref die finansiële, onder oë te neem en bepaalde tendense te evalueer. Die rede waarom dit belangrik is, is hoofsaaklik om te bepaal waarheen ons in die Kerk op pad is en dit dan met die onlangse geskiedenis in verband te bring. So leer 'n mens en so kan ons sinvol vir die toekoms beplan.

Aangesien die sentrale ouditkantoor die finansiële inligting van gemeentes op eenvormige wyse saamstel, is dit moontlik om gekonsolideerd en gekoördineerd verslag te doen van alle bates, laste, inkomste, uitgawes en fondse met betrekking tot gemeentes. So kan afleidings oor verskeie tendense gemaak word en inderdaad bepaal word of die Kerk steeds 'n groeifase beleef, al dan nie.

9.1.1.2 Inkomste (sien Tabel A)

Vir die boekjare 1994 tot 1996 het gemeentes se inkomste uit **gemeentelike bronne** ± R242 miljoen of 90% van totale inkomste beloop. Dit beteken in randwaarde 'n verhoging van R49 miljoen of 25% teenoor die vorige periode. Omgereken teenoor die gemiddelde getal belydende lidmate oor dieselfde drie jare, beloop die inkomste uit gemeentelike bronne R621 per lidmaat per jaar, teenoor R485 per lidmaat per jaar vir die tydperk 1991/93 wat 'n verhoging van ongeveer 9% per jaar verteenwoordig.

Gemeentes se **totale inkomste** uit alle bronne vir 1994/1996 het met ± 25% teenoor die vorige tydperk toegeneem.

(i) Belangrike Afleidings

Sedert die vroeë tagtiger jare het die patroon homself reeds gevestig dat offergawes en deurkollektes ongeveer twee derdes van die totale inkomste van gemeentes uitmaak, terwyl spesiale bydraes, funksies ensomeer wissel tussen ongeveer 17% tot 24%.

Inkomste uit subsidies van buite die gemeentes, naamlik uit Ringsbystandsfondse en die Fonds vir Gemeente Opbou het stelselmatig van 1.8% in 1985/87 na 2,1% in 1994/96 toegeneem, wat steeds nie buite verhouding blyk te wees nie. Dit is egter beduidend in Randwaarde, veral gesien in die lig van die feit dat dié Fondse deur

heffings gefinansier moet word.

Dit is steeds in 'n groot aantal gemeentes 'n vrywillige praktyk om deurkollektes af te sonder vir die diens van barmhartigheid. Deurkollektes plus bydraes vir die diakonale diensorgane en ander barmhartigheidsdienste het vir 1994/96 saam R25.1 miljoen beloop. Dit is 'n toename van bykans 35% teenoor die tydperk 1991/93.

TABEL A

VERGELYKENDE SAAMGESTELDE STAAT VAN INKOMSTE VAN GEMEENTES

	1994/96	% van Totale Inkomste	1991/93	% van Totale Inkomste
	R		R	
Offergawe	157 038 264	58.6%	127 304 513	59.6%
Spesiale bydrae	15 141 773	5.6%	13 900 338	6.5%
Funksies	37 706 639	14.0%	28 331 126	13.3%
Deurkollekte	15 588 223	5.8%	10 760 195	5.0%
Skenkings	6 155 684	2.3%	4 636 865	2.1%
Bydrae vir Barmhartigheid - Gem.	4 913 359	1.8%	4 045 892	1.9%
Bydrae vir Barmhartigheid - ander	4 128 145	1.5%	3 514 713	1.6%
Bydrae vir Bybelgenootskap	1 060 092	0.4%	758 355	0.4%
Bydrae vir Sending	435 859	0.2%	335 650	0.2%
Totale inkomste uit gemeentelike bronne	242 168 038	90.2%	193 587 647	90.6%
	621		485	
Gemiddelde inkomste per lidmaat per jaar	25%		41%	
Toename teenoor vorige tydperk				
Trustfondse ontvang namens:				
- NHSV	3 118 689	1.2%	2 878 411	1.3%
- NHJV	821 954	0.3%	776 603	0.4%
- Kategese	1 384 496	0.5%	1 210 856	0.6%
Ander Inkomste:				
- Rente op belegging	6 260 766	2.3%	4 279 306	2.0%
- Subsidies	5 629 941	2.1%	4 623 845	2.1%
- Diverse en ander inkomste (sluit in huurinkomste)	9 045 306	3.4%	6 358 183	3.0%
Totale Inkomste	268 429 190	100%	213 714 851	100%

9.1.1.3 **Uitgawes** (sien Tabel B)

(i) **Inleiding**

Vir die jare 1994/96, het gemeentes se bedryfsuitgawes R 245,3 miljoen beloop, wat 'n toename van 28,7% teenoor die vorige termyn verteenwoordig. Die gemiddelde verhoging van 9,6% per jaar moet egter in verhouding tot die verhoging in inkomste van 8,7% oor dieselfde periode geoordeel word. Die jaarlikse opbouende tekort is besig om gemeentes onder spanning te plaas en positiewe planne sal beraam en geïmplementeer moet word om die situasie te hanteer.

(ii) **Uitgawes**

Die koste verbonde aan traktementen neem tans sowat die helfte van die offergawes op, terwyl sinodale heffings afgeneem het van 16,9% in 1985/87 tot 14,8% vir die huidige verslagperiode.

Die volgende inligting toon die proporsionele gedeelte wat traktementen en salariskoste opneem van onderskeidelik totale uitgawes en inkomste uit gemeentelike bronne.

	Totale Uitgawes	Inkomste uit gemeentelike bronne
1985/97	50,0%	48,5%
1988/90	53,0%	50,8%
1991/93	57,0%	56,8%
1994/96	58,6%	59,4%

Die tendens in beide gevalle is duidelik opwaarts.

Rente asook sinodale heffings het in verhouding afgeneem terwyl alle ander koste relatief tot die totale koste, konstant gebly het.

Heffings het vir die periode 1994 tot 1996 proporsioneel afgeneem wat beteken dat rasionalisasiemaatreëls 'n positiewe invloed op die kostestruktuur van gemeentes gehad het.

Die tabel wat volg gee 'n uiteensetting van die uitgawes van al die gemeentes oor die jare 1994/96 in vergelyking met die vorige 3 jaar tydperk.

TABEL B

**VERGELYKENDE SAAMGESTELDE STAAT VAN UITGAWES
VAN GEMEENTES**

	1994/96	% van Totale Uitgawes	1991/93	% van Totale Uitgawes
	R		R	
Predikantstandplaaskoste	121 480 552	49.6%	91 637 597	48.1%
Konsulent en ander predikante	1 333 555	0.5%	702 969	0.4%
Salarisse en honoraria	21 120 171	8.6%	16 216 994	8.5%
Skryfbehoeftes en telefoon	8 442 633	3.4%	5 859 966	3.1%
Heffings				
- Sinodaal	36 369 253	14.8%	31 311 414	16.4%
- Ringsgelde	1 202 321	0.5%	710 712	0.4%
Rente betaal	6 338 041	2.6%	7 653 555	4.0%
Reis- en verblyf koste	195 663	0.1%	154 371	0.1%
Onderhoud eiendomme	8 613 956	3.5%	6 296 398	3.3%
Bus en motoronkoste	333 140	0.1%	207 770	0.1%
Ouditgelde	877 112	0.4%	192 206	0.1%
Versekering	3 045 616	1.2%	2 144 636	1.1%
Huurgeld betaal	669 609	0.3%	458 319	0.2%
Munisipale koste	9 938 787	4.1%	7 711 357	4.0%
Algemene uitgawes	4 625 309	1.9%	1 524 208	0.8%
Bydrae vir Evangelisasie	46 813	0.0%	98 109	0.1%
Bydrae vir Barmhartigheidsdienste	14 431 392	5.9%	11 629 675	6.1%
Bydrae vir Bybelgenootskap	2 432 201	1.0%	2 070 640	1.1%
Bydrae vir Sending	568 853	0.2%	452 957	0.2%
Tekort op publikasies	1 766 004	0.7%	2 298 609	1.2%
Waardevermindering	1 428 831	0.6%	1 299 908	0.7%
TOTALE UITGAWES	245 259 812	100%	190 632 370	100%
<i>Toename teenoor vorige tydperk</i>	28.66%		44.48%	
Trustfondse uitbetaal aan of namens:				
- NHSV				
- NHJV	2 990 906		2 672 957	
Uitgawes vir Kategese	744 678		641 823	
	1 642 404		1 565 978	
	250 637 800		195 513 128	
OORSKOT	17 791 390		18 201 723	

9.1.1.4 Oorskot

Sedert die verslagjaar 1985/87 tot en met 1991/93 het die netto oorskot jaarliks 'n positiewe tendens aangeneem. Vir die jare 1994/96 het daar egter 'n terugsakking van $\pm$ R0,4 m. na vore gekom wat in effek beteken dat die veiligheidsmarges van gemeentes besig is om te krimp. Die oorskot vir die verslagperiode 1991/93 was R18,2 miljoen terwyl dit afgeneem het vir die periode 1994/96 na R17,8 miljoen. Die tendens sal in die komende jare baie nougeset gemonitor word ten einde vroegtydig die nodige stappe te inisieer.

Die tabel hieronder toon die oorskot sedert 1985/87 aan.

JAAR	NETTO OORSKOT	AS % VAN TOTALE INKOMSTE
1985/87	R 9,2 m.	9.5%
1988/90	R16,6 m.	10.9%
1991/93	R18,2 m.	8.5%
1994/96	R17,8 m.	6.6%

GEMEENTE TOTALE INKOMSTES, UITGAWES EN OORSKOTTE - (R MILJOEN)

Die nuwe bedeling in Suid-Afrika het werkloosheid en die neem van pakkette of vervroegde pensioen in die hand gewerk. Landbou is ook steeds onder groot druk wat beteken dat almal uiters versigtig sal moet wees met betrekking tot die aangaan van uitgawes. Kapitaalontwikkeling sal ewe-eens tot die noodsaaklikste beperk moet word en bestaande fasiliteite sal beter benut moet word. Die geweldige duur komplekse waaroor gemeentes beskik en wat nie optimaal benut word nie, moet onder oë geneem word om byvoorbeeld weer gemeentes saam te voeg wat voorheen afgestig het. Ons sal innoverend moet dink sodat die negatiewe effek van die veranderde omstandighede positief teengewerk kan word.

9.1.1.5 Bates

TABEL C

SAAMGESTELDE STAAT VAN BATES VAN GEMEENTES

	31 Des. 1996	31 Des. 1993	31 Des. 1990
Bates	153 316 482	125 938 753	106 557 552
Vaste Eiendom	112 745 975	98 290 238	86 595 959
Kerkgeboue	57 279 334	55 426 386	50 635 352
Pastorieë	30 723 919	27 052 184	24 354 860
Saal en Grond	12 644 114	9 221 852	7 312 880
Ander Eiendom	12 098 608	6 589 816	4 292 867
Meubels en Toerusting			
Motor Voertuie	10 440 677	8 049 359	6 247 410
Publikasies	499 689	484 775	263 890
Debiteure	781 741	750 131	595 695
	1 084 354	1 100 191	797 314
Vaste deposito, spaar-, lopende-rekening en kontant op hande	12 094 231	5 380 769	4 013 307
Lenings aan die Raad van Finansies	15 669 815	11 883 290	8 043 977
Groei in bates sedert vorige tydperk	22%	18%	28%
Groei in vaste eiendom sedert vorige tydperk	15%	14%	28%
Groei in kontant, deposito's by banke en op hande	125%	34%	84%
Groei in lenings aan die Raad van Finansies	32%	48%	1,4%

Die balansstate vir die periodes soos aangedui spreek eintlik vanself, maar dit is tog belangrik om enkele sake uit te lig.

TOTALE BATES SOOS OP:

	31/12/96	31/12/93
- Totale bates	R153.3 m.	R125.9 m.
- Eiendomme	112.7 m.	98.3 m.
- Meubels, toerusting, voertuie ens.	11.7 m.	9.6 m.
- Debiteure	1.1 m.	0.8 m.
- Depositos en kontant op hande	12.1 m.	5.4 m.
- Lenings aan Raad van Finansies	15.7 m.	11.8 m.

Dit dien vermeld te word dat gemeentes al hoe meer fondse ekstern belê het en die Kerkgeld vir Kerkwerkskema dus nie ten volle ondersteun nie.

In der waarheid het die beleggings by die Raad die afgelope jaar, met ander woorde vanaf 1995 tot 1996, met bykans R650 000 afgeneem, terwyl vaste depositos, spaarrekeninge ensomeer van gemeentes met ± R4,5 miljoen toegeneem het.

Die onderstaande grafiese voorstelling toon 'n paar belangrike beleggings deur gemeentes aan. Wat die tendens belangrik maak is dat die verpligtinge dienooreenkomstig kan toeneem wat in die toekoms, veral met huidige rentekoerse, problematies kan wees.

9.1.1.6 **Laste****VERGELYKENDE SAAMGESTELDE STAAT VAN****LASTE VAN GEMEENTES**

	31 Des. 1996	31 Des. 1993	31 Des. 1990
Laste	25 148 113	25 928 003	26 430 999
Lenings by die R.v.F	5 934 005	7 505 615	9 803 001
Ander Lenings	8 849 275	9 395 400	9 197 630
Trustfondse	3 606 205	2 599 593	1 473 717
Diverse Krediteure	2 803 388	2 430 186	2 335 007
Bank oortrekking	3 955 240	3 997 209	3 621 644
Bates oorskry laste met	128 168 369	100 010 750	80 126 553
Opgehoopde fondse	126 774 931	98 574 317	79 403 259
Spesifieke fondse	1 393 438	1 436 433	723 294

Gemeentes se totale laste het sedert 1990 stelselmatig afgeneem vanaf R26,430 miljoen tot R25,148 miljoen in 1996. Die afname van ongeveer R1,3 miljoen dui, soos voorheen vermeld, dat goeie finansiële dissipline by gemeentes op 'n deurlopende basis gehandhaaf word. Tog is dit opvallend dat krediteure en trustfondse nie gereeld betaal word nie. Hierdie tendens is simptome van 'n kontantvloei probleem.

Totale laste in verhouding tot bates het sedert 1993 afgeneem van 20% na 16,4% in 1996. Dit is weer eens 'n goeie teken wat daarop dui dat ons steeds ons kapitaal beskerm. Aan die einde van 1993 het die kontantbates van gemeentes ongeveer 67% van die totale skuld gedek. Aan die einde van 1996 was die kontantbates meer as die totale skuld - inderdaad 'n baie gesonde finansiële posisie.

Aangesien gemeentes nie geld by die Raad van Finansies vir kapitaalprojekte kan leen nie, was hulle op 'n stadium genoodsaak om eksterne lenings aan te gaan. Sedert 1993 het ook hierdie skuld stelselmatig afgeneem van R9,4 miljoen tot R8,8 miljoen.

Die vergadering neem kennis dat die diagram die verhouding van bates tot laste op 31 Desember van die jare 1990 en 1993 tot 1996 aantoon.

Hiervolgens neem beide kontant- en ander bates toe, terwyl laste 'n relatief gestabiliseerde tendens openbaar.

9.1.1.7 Verpligtinge

Die vergadering neem kennis uit die grafiek dat die langtermynskuld afneem, terwyl die korttermyn, meer kontantvloei-gerigte verpligtinge, toeneem.

BESLUIT

- 1. Kennis word geneem van die positiewe tendense veral in terme van bates tot laste.**
- 2. Aangesien inkomste van gemeentes die laaste jare al hoe meer onder druk kom, sal uitgawes beheer moet word. Besondere aandag sal ook aan inkomste gegee moet word ten einde die druk op gemeentes te verlig.**
- 3. Druk word aan gemeentes betuig vir die finansiële bydraes wat gelewer word vir die instandhouding van die werk van die Kerk.**

9.1.2 HULP AAN GEMEENTES

Die Fonds vir Gemeente Opbou is daargestel om bystand te verleen aan gemeentes wat nie die vermoë het om die predikant te versorg, en die ander bedryfsuitgawes te finansier nie.

Die fonds is dus primêr daarop gerig om gemeentes by te staan in die versorging van die predikant - veral waar die gemeente op 'n tydelike basis of as gevolg van omstandighede van verbygaande aard die mas finansiëel nie kan opkom nie.

Bystand word dus onder die volgende omstandighede verleen:

- * Gemeentes wat in ontwikkelende gebiede met 'n relatief klein aantal lidmate gestig word. Sulke gemeentes word op 'n tydelike basis ondersteun sodat die gemeente gevestig kan word en die subsidie staak sodra die gemeente gevestig is.
- * Gemeentes wat as gevolg van sosio-ekonomiese toestande, ontvolking of verskuiwing van lidmate sodanig geraak word dat die standplaas in gedrang kan kom. Bystand word verleen solank as wat die standplaas sinvol in stand gehou kan word, of in stand gehou behoort te word.
- * Gemeentes wat tydelik finansiële nood ervaar. Ondersteuning kan in die geval slegs oorweeg word as maatreëls reeds in werking gestel is om die probleem op te los.

Die Raad van Finansies oorweeg aansoeke op grond van bepaalde faktore, byvoorbeeld

- lewensvatbaarheid van die standplaas
- vermoë van die gemeente
- offervvaardigheid van lidmate
- die aard van die finansiële nood
- agterstallige heffing.

Volledige aansoeke moet jaarliks aan die Raad van Finansies voorgelê word vir oorweging.

Die fonds word hoofsaaklik opgebou uit bydraes van gemeentes en lidmate by wyse van die heffing, en word aangevul uit die surplusse wat ontstaan uit toekennings wat nie uitbetaal is nie omdat standplase van gesubsidieerde gemeentes soms vakant raak. Die surplus wat opgebou word oor die periode word aan die einde van die jaar wat die Algemene Kerkvergadering voorafgaan na die kapitaalfonds oorgeplaas.

Vir die tydperk 1995/97 is die volgende van toepassing:

9.1.2.1 Fonds vir Gemeente Opbou:

	1995 - 1997
Saldo 1 Januarie 1995	733 146
Inkomste	<u>2 344 996</u>
Rente ontvang	233 519
Aanvulling uit begroting	1 960 173
Huur ontvang	<u>151 304</u>
Uitgawes	
Toekennings uit Fonds vir Gemeente Opbou	(2 367 891)
Saldo 31 Desember 1997	<u>R 710 251</u>

Aangesien die Fonds vir Gemeente Opbou gewoon onvoldoende is om volledig aan die behoefte te voorsien, het bepaalde ringe bystandsfondse gestig wat die nood in gemeentes verder verlig het. Hierdie bystandsfondse word toenemend belangrik om gemeentes op grondvlak finansiële te kan ondersteun.

9.1.2.2 Bystand verleen die afgelope 3 jaar

Die bystand, per ring, oor die afgelope 3 jaar is aan ondergenoemde gemeentes verleen. In die tabel word ook aangedui welke toekennings die Raad van Finansies vir 1998 aan gemeentes gemaak het.

RING	BYSTAND 1995/97	TOEGEKEN 1998
Bloemfontein	347 685	114 000
Bothaville	62 300	40 200
Chrissiesmeer	72 000	0
Dorsland	306 400	114 000
Germiston	0	14 400
Heilbron	100 800	48 600

RING	BYSTAND 1995/97	TOEGEKEN 1998
Johannesburg	93 161	24 000
Krokodilrivier	0	11 400
Nelspruit	0	22 800
Noord Kaapland	601 125	174 000
Noord Natal	60 200	14 880
Pretoria Noord	24 000	22 920
Pretoria Wes	45 000	52 600
Swellendam	34 000	11 400
Vereeniging	12 000	0
Wes Kaapland	261 800	44 400
Zeerust	134 000	52 200
Zimbabwe	213 420	58 000
Zambië	0	34 200
Totaal	2 367 891	854 000

Hieruit kan die afleiding gemaak word dat die Raad van Finansies gemeentes wat onder druk verkeer en waarskynlik nie 'n standplaas sou kon bekostig nie, wel deur middel van 'n sinodale heffing ondersteun wat weer eens die beginsel dat ons mekaar help om mekaar se nood te verlig, baie duidelik ondersteun.

BESLUIT

- 1. Die vergadering betuig sy dank teenoor ringe wat deur middel van plaaslike bystandsfondse hulp aan gemeentes verleen.**
- 2. Gemeentes word bedank vir die gewilligheid om by te dra tot 'n algemene fonds wat uitsluitlik aangewend word om hulp aan hulpbehoewende gemeentes te verleen.**
- 3. Die ringe en gemeentes wat hulp ontvang het uit die Fonds vir Gemeente Opou betuig dank teenoor die Kerk en in die besonder aan die Raad van Finansies.**

4. Ringe wat nog nie oor 'n Ringbystandsfonds beskik nie, word versoek om oorweging daar aan te skenk.

9.1.3 KERKGELD VIR KERKWERKSKEMA

9.1.3.1 Inleiding

Die ontstaan en verloop van die Kerkgeld vir Kerkwerkskema is alombekend. Dit blyk by tye of daar nou meer as ooit tevore 'n behoefte is aan interne finansiering vir gemeentes wat finansiële deur beproewende tye gaan. Wanneer uiteindelik die besluit geneem moet word om 'n standplaas op te hef al dan nie, is dit moeilik om te begryp dat daar aan die een kant gemeentes is wat finansiële voorspoed geniet en aan die anderkant gemeentes wat besig is om finansiële in duie te stort. Die skema skep die potensiaal om standplase vir 'n langer tyd te handhaaf sodat verdere beplanning gedoen kan word.

Dit is teen hierdie agtergrond dat al hoe meer op gemeentes se begrip en empatie gesteun word eerder as op die bevestiging van die kliniese besluit ten tye van die 63ste Algemene Kerkvergadering:

“* Die vergadering wys gemeentes en organe van hystand op die bepalings van die Kerkwet en die besluit van die Algemene Kerkvergadering in die verband dat fondse slegs by die Raad van Finansies belê mag word.

**** Die vergadering besluit om kerkrade te verplig om oorskotgeld by die Raad van Finansies te belê.***

**** Die Raad van Finansies moet rentekoerse so laag moontlik hou.”***

Daar is voorwaar oproepe om, in die lig van die finansiële stand van die skema, die skema tot 'n einde te bring en sodoende die renteverpligting wat op hierdie wyse ontstaan te elimineer. Dit sou ook beteken dat alle lenings aan gemeentes opgeroep moet word. Soos uit die ontledings blyk, het dit verder die implikasie dat fondse in die mark geleen moet word om die verskil tussen in- en uitlening teen heersende markkoerse te finansier. Benewens die feit dat daar nie voldoende kontantreserwes is om sodanige aflossing moontlik te maak nie, sal die bykomende rentelas beide die Raad van Finansies en die gemeentes wat elders finansiering moet bekom, verder in finansiële verknorsing dompel.

Wat wel ernstige oorweging op die korttermyn geniet, is om privaatfondse wat aan

die Kerk onder die skema beskikbaar gestel is, mettertyd uit te faseer. Sodoende word die skema in die oorspronklike bedoeling herstel deurdat dit slegs Kerkgeld vir Kerkwerk is en word die Kerk se eksterne blootstelling in terme van lenings en skuld geëlimineer. Kerkgeld impliseer gemeentefondse asook fondse van Organe van Bystand byvoorbeeld Bejaardesorg, Kinderhuise en die NHSV.

Wat hierna volg, is 'n ontleding van die skema aan die hand van fondse aan die Kerk beskikbaar gestel, die aanwending van sodanige fondse en ten slotte die stand van die skema.

9.1.3.2 Lenings aan die Raad van Finansies

Daar is bepaald gemeentes wat onvoorwaardelik gehoor gee aan die oproep om surplusfondse aan die Raad van Finansies beskikbaar te stel. Aan gemeentes wat onder protes gehoor gee, word die versekering gegee dat die opoffering van markverwante koerse ten seerste deur gemeentes wat finansiële swaarkry waardeer word. In alle gevalle word groot waardering betuig aan almal wat die skema ondersteun.

Lenings aan die Raad soos op 31 Desember van die onderskeie jare sien soos volg daaruit:

Kategorie	1994	1995	1996	1997
Gemeentes	14,472,065	17,451,673	16,781,933	16,107,146
Ringe	905,609	910,169	1,193,771	1,314,481
NHSV	3,865,592	5,059,107	6,527,557	7,870,824
Organe v Bystand	5,561,778	6,995,345	10,163,616	9,900,107
Boedels & Trusts	1,688,812	1,826,870	2,051,120	1,966,035
Individue (Privaat)	19,830,160	21,898,017	18,612,067	14,593,647
TOTAAL	46,324,016	54,141,181	55,330,064	51,752,240

Volgens die ontleding blyk dit dat benewens rings- en NHSV-fondse alle ander kategorieë 'n dalende tendens openbaar. Indien in ag geneem word dat vir die 1997-jaar rente van R6,031,189 toegevoeg is, was daar 'n netto afname in lenings aan die Raad van R9,609,014.

Anders gestel, die saldo van lenings aan die Raad op 31 Desember 1997 van

R51,752,240, sluit 'n rente toevoeging van R6,031,189 in. Die afname is ook te bespeur in die aantal leningsrekenings. Sedert 1995 het die hoeveelheid rekenings gedaal van 998 tot 785 in 1997. ('n Netto afname van 213 rekenings). Die aantal gemeenterekenings het verminder van 245 in 1994 tot 215 in 1997. ('n Netto afname van 30 rekenings).

Verder is dit opvallend dat lenings aan die Raad deur gemeentes, wat ook 'n dalende tendens toon, vir die eerste keer in 1997 bedrae van individue oorskry. Privaat beleggings is op die laagste vlak sedert 1994. Dit is in lyn met die bedoeling om privaatfondse mettertyd uit te faseer. Soos reeds genoem verminder dit eksterne renteblootstelling.

Gemeentefondse wat by buite instansies belê word beloop **R7,972,252**. (Des 1996). Benewens die feit dat dit in stryd met 'n Algemene Kerkvergaderingbesluit is, vertraag dit die Raad se vermoë om meer pro-aktief eksterne befondsing en/of die tekort op die renterekening te verminder. Dit is ook onbillik teenoor die gemeentes wat gehoor gee aan die besluit.

Ten slotte, enkele opmerkings aangaande die Lenings aan die Raad:

Die Raad van Finansies word dikwels gekritiseer vir die besluit om fondse by die Raad te belê. Benewens die voordele van die skema soos hierbo uiteengesit, is en bly dit 'n besluit van die Algemene Kerkvergadering. Die Raad is slegs instrumenteel tot die uitvoering van die besluit, en daarom moet die beroep op gemeentes om eksterne fondse by die Raad te belê, as sodanig beskou word. Die Raad wil dan ook langs hierdie weg ondersteuners van die skema bedank vir hulle begrip en ondersteuning in die uitvoering van wat allerweë beskou kan word as die primêre opdrag van die Raad van Finansies - die eliminerings van die tekort.

Daar is tans geen moontlikheid om die skema tot niet te maak nie. Daar kan hoogstens gepoog word om die verpligtinge onder die skema te verminder. Aangesien alle kerklike organe en gemeentes per besluite van die Algemene Kerkvergadering verplig is om fondse by die Raad te belê, is die enigste opsie tans om individuele beleggings deur 'n beleid van "*geen nuwe privaat beleggings*" uit te faseer. Dit sal verhoed dat die Raad meteens eksterne befondsing teen markverwante rentekoerse moet bekom.

9.1.3.3 Lenings deur die Raad van Finansies aan Gemeentes

Die teenpool van die Kerkgeldskema is lenings aan gemeentes. Lenings is toegestaan met 'n gesubsidieerde rentekoers wat slegs onder die skema moontlik is. Lenings deur die Raad is volgens besluit ingekort en word grootliks beïnvloed deur die beskikbaarheid van fondse. Waar gemeentes met ernstige finansiële probleme

gekonfronteer word, word oorweging geskenk aan die herstellpotensiaal, en dan as laaste uitweg die omskakeling van heffingskulde in 'n Kerkgeldlening. Dit volg aangesien geen heffings as sodanig afgeskryf kan word nie. Hierdie werkwyse herskeduleer slegs die skuld en skep die potensiaal vir hierdie gemeentes om kortstondige finansiële insinkings te bowe te kom.

Daar is nieteenstaande laer rentekoerse, nog gemeentes wat vanweë 'n verskeidenheid oorsake nie in staat is om die rente te betaal nie. Daar is ook gemeentes wie se skuldposisie so gestyg het, dat hulle nie die paaielemente op hulle lenings kan terugbetaal nie. In sulke gevalle is die Raad genoodsaak om maatreëls te tref sodat dié gemeentes nie ondergaan nie. Sulke maatreëls sluit onder andere in

- * verlaging van die rentekoers
- * opskorting van rente op die lening (gewoonlik vir 'n bepaalde periode)
- * tydelike opskorting van terugbetalings totdat die gemeente se ander rente-draende skuld vereffen is.

Dit is opvallend dat weens die ekonomiese agteruitgang baie gemeentes die Raad nader om finansiële hulp. Die Raad het egter weinig opsies tot sy beskikking om dié gemeentes tot hulp te wees. Van die meer praktiese metodes is om eerstens die gemeente deur middel van gesprek te adviseer aangaande strategiese areas met betrekking tot besparings en/of inkomsteverbetering. Die volgende mees aanvaarbare oorweging is om hulp deur middel van oorbruggingsfinansiering in die vorm van 'n Kerkgeldlening te verskaf. Dit voorkom die derde en meer ingrypende opsie om befondsing te verskaf uit die Fonds vir Gemeente Opbou. Laasgenoemde opsie het die implikasie dat daarvoor in die jaarlikse begroting voorsiening gemaak moet word, met die gevolglike nadelige effek op heffing per lidmaat. Hierdie tekort aan moontlikhede mag daartoe lei dat lenings deur die Raad in die toekoms mag verhoog, afhangende van die beskikbare fondse.

9.1.3.4 Die netto stand van die Kerkgeld vir Kerkwerkskema

- (i) Netto Verskil tussen Lenings aan en deur die Raad van Finansies.

Die vergadering neem kennis van die grafiese voorstelling van die twee komponente, naamlik lenings aan en deur die Raad van Finansies.

Die gaping het sy ontstaan as gevolg van die feit dat die Raad self nie instaat is om geleende fondse weer uit te leen alvorens die befondingsvlak van die skema op gesonde voet geplaas is nie. Ten einde hierdie doel te bereik, word alle surplusfondse wat van tyd tot tyd op die bankrekening van die Raad mag ontstaan, in die Kerkgeld

vir Kerkwerkskema gestort. Sodoende word die voordeel van tydelike surplus fondse oorgedra in die Kerkgeld vir Kerkwerkskema, en dra daartoe by dat die netto tekort op die skema verminder.

Die noodsaaklikheid vir die werkwyse soos grafies uitgebeeld wat die verskil tussen maandelikse rente betaal aan ingeleende fondse en rente ontvang op uitgeleende fondse vir 1997 uitbeeld, geniet aandaag.

- (ii) Netto stand van die skema na inagneming van die aanwending van geleende fondse

Die vergadering neem kennis van die grafiese voorstelling van die netto effek van die lenings aan die Raad, met lenings deur die Raad as synde die enigste aanwending van geleende fondse. Van die fondse is belê, en saam met surplus fondse van die Raad was die befondsingsvlak.

Hiervolgens is die tekort op die Kerkgeldskema ongeveer R28 miljoen, die laagste oor die afgelope 4 jaar.

9.1.3.5 Bestuur van die tekort

Daar word nie alleen op die Kerkgeld vir Kerkwerkskema gesteun om die renteverpligting en skuld las aan te spreek nie. Benewens deurlopende besparings deur die Kerk heen, is daar delgingsfondse by Ou Mutual en Sanlam in die lewe geroep om binne 10 jaar die tekort op die Kerkgeld vir Kerkwerkskema te delg. Die totale skema kan teen daardie tyd heroorweeg word, gegewe dat die tekort op die skema deur middel van die delgingsfondse dan uitgewis sal wees. Om die delgingsfondse vir die volgende dekade in stand te hou, en te laat groei, sal bepaalde opofferings op bykans elke terrein van die Kerk verg. Die gesamentlike premies beloop vir die eerste jaar R90,000 per maand, met 'n premie aanpassing van 10% per jaar. Dit bring mee dat die rentepotensiaal van die R90,000 per maand op die korttermyn opgeoffer word deurdat hierdie renteverdienste gekapitaliseer word en eers aan die einde van die beleggingstermyn beskikbaar sal wees.

Alhoewel die tekort dus steeds as 'n probleem ervaar kan word, is daar 'n plan in aksie gestel wat van nou af noulettend bestuur moet word. Daar word allerweë

BESLUIT

1. Die vergadering betuig sy dank teenoor die gemeentes, Organe van Bystand en individue vir hulle steun aan die Kerkgeld vir Kerkwerkskema.

- 2. Die vergadering wys gemeentes en Organe van Bystand op die bepaling van die Kerkorde en die besluite van die Algemene Kerkvergadering dat surplusfondse slegs by die Raad van Finansies belê mag word.**
- 3. Gemeentes aanvaar die beplanning om die tekort op die Kerkgeld vir Kerkwerkskema uit te wis.**

9.1.3.6 Rentekoersbeleid

(i) Inleidende agtergrond

Die Kerkgeld vir Kerkwerkfonds is in die lewe groep om gemeentes se kontantfondse vir Kerkwerk te mobiliseer.

Die beleid is in 1961 vasgelê en is sedertdien telkens bevestig, naamlik dat surplusfondse by die Raad van Finansies belê moet word vir aanwending binne die Kerk. Aanvanklik is 'n hele aantal gemeentes uit die fonds ondersteun, maar sedert die Sakebedrywe afverkoop is, is die Raad van Finansies genoodsaak om alle beskikbare fondse aan te wend in 'n poging om die rente- en skuldvas van die Kerk te verminder en later uit te wis.

Wat betref die rentekoersbeleid was dit nog altyd rigied toegepas en rente betaalbaar aan gemeentes was oor die jare vasgepen.

Alhoewel vir 'n totaal ander rede, is die Raad van Finansies nou in die dilemma dat die enigste manier waarop die tekort hanteer kan word alleen kan geskied deur die rentekoersmarge vir bepaalde periodes vas te pen.

Sommige gemeentes veral dié in bepaalde gebiede, is stelselmatig besig om finansiële swaarder te trek en het soms die addisionele rente-inkomste op beleggings broodnodig om oor die langtermyn te oorleef.

Natuurlik is gemeentes reg as hulle sê dat die opoffering in terme van die lae rentekoers te groot is en dat die Raad van Finansies 'n hoër koers sal moet betaal.

Die Raad van Finansies sou baie graag meer rente wil betaal en het dan ook reeds besluit om die skema uit te faseer, maar ongelukkig het ons 'n geskiedenis wat nie weggewens kan word nie. In die proses is die Kerk besig om te versorg en die beginsel van "*as een lid by, ly almal saam*" is veral hier geldend. Ja, dit is 'n moeilike beleid om volledig uit te voer, maar hoe anders moet ons optree.

(ii) Gevolge van aangepaste rentebeleid

(a) *Lenings aan die Raad van Finansies*

Lenings aan die Raad van Finansies beloop ongeveer R51,5 miljoen. Hierby ingesluit is R13,7 miljoen ten opsigte van individue, en geen rentekoersaanpassing word hier oorweeg nie. 'n Verhoging in die koers op die restant van R37,8 miljoen na byvoorbeeld 13% per jaar gemiddeld, sal die Kerk 'n addisionele R1,043 miljoen per jaar kos wat op 'n manier gefinansier moet word.

(b) *Lenings deur die Raad* moet, in terme van 'n besluit reeds geneem voor die 64ste Algemene Kerkvergadering, tans rente dra teen 21% per jaar. Dit sou beteken dat die Raad van Finansies R603 396 per jaar aan hierdie gemeentes se skuld moet toevoeg om by dié mikpunt uit te kom.

(iii) *Probleem van die Raad van Finansies (Kerk)*

Die geskiedenis van die Sakebedrywe en die effek op die Kerkgeldstelsel is 'n feit en ook oorbekend in die Kerk. Oor baie jare het die Sakebedrywe die Kerk goed gedien. As gevolg van omstandighede wat nie in die Kerk se beheer was nie, het die verliese ontstaan. Die enigste versoek wat ons kan rig is: **Gee ons die geleentheid om die Kerk uit die finansiële dilemma te bestuur. Daarvoor is begrip nodig.**

(iv) *Samevattend*

Aan u, die gemeentes wat geld op belegging by die Raad van Finansies het, maar ook aan u wat fondse "buite" belê het, wil ek graag die volgende meedeel:

(Die gemeentes wat nie geld op belegging het nie, maar afhanklik is van die Kerk vir ondersteuning en subsidie - u moet ook asseblief kennis neem.)

(a) Die Kerkgeldskema het u almal ondersteun in die tydperk toe finansies in die buitewêreld baie skaars was. Toe het ons mekaar gehelp waar een opgeoffer het ter wille van die ander wat hulp nodig gehad het.

(b) Indien ons gewoon wêrelds na die situasie kyk is gemeentes reg om meer rente te vra. Dit sou egter neerkom op 'n ooreenvoudiging van 'n komplekse situasie waar ons selfs gemeentestandplase sal moet ophef ter wille van 'n hoër rente aan byvoorbeeld 'n bepaalde gemeente of diensorgaan.

(c) Gemeente, u wat nou geen probleme ondervind nie kan deur omstandighede buite u beheer, byvoorbeeld die invoer van goedkoop ru-olie uit Afrika of 'n nuwe tegnologiese uitvinding, u binne maande in 'n haglike posisie bevind. Menige

gemeente is al swaar getref deur byvoorbeeld die sluiting van 'n myn of iets soortgelyks. Ons vra dus u begrip.

- (d) Gemeentes plaas die Raad van Finansies onder groot druk deur nie Sinodale verpligtinge na te kom nie. Behalwe uitstaande Heffings van gemiddeld R2 miljoen op enige gegewe tydstip, beloop uitstaande gelde op teen 'n verdere R1 miljoen. Aangesien die Raad van Finansies geen buffer het of oor geen surplusfondse beskik nie, moet gemeentes in ag neem dat hierdie R3 miljoen (in plaas van om rente te verdien by 'n finansiële instelling) "geleen" word om sinodale verpligtinge te finansier. U kan die verlies self bereken, maar indien aanvaar word dat die fondse teen 15% per jaar belê kan word (met ander woorde R450 000 per jaar verdien) *betaal* ons nou sê 12% per jaar op die fondse (met ander woorde R360 000 per jaar word verbeur). Die totale rente verlies is dan R810 000 per jaar vir die Raad van Finansies.

Vraag

Die Raad van Finansies vra een enkele vraag, naamlik: **"Moet ons wegloop van die probleem af en die Kerk onberekende skade aandoen of moet ons die saak bestuur?"**

Die Raad van Finansies vra net **'n geleentheid om die saak te bestuur.**

Aanbeveling van die Raad

- * Die Raad van Finansies versoek dat alle surplusfondse in terme van ordinansie 3.3.2(viii)(f) nou by die Raad van Finansies belê sal word.
- * Dat rente aan gemeentes en diensorgane onmiddellik na 12% onder prima (tans 13% per jaar) verhoog word op voorwaarde dat die renteverlies gedeeltelik van gemeentes deur middel van 'n heffing verhaal sal kan word.
- * Dat rente betaalbaar op lenings deur die Raad van Finansies in terme van die besluit van die Algemene Kerkvergadering na 3% onder prima verhoog word.
- * Rente-aanpassings sal, afhangende van marktoestande, kwartaalliks deur die Raad van Finansies oorweeg word.

- (v) Die netto resultaat van hierdie aanbeveling is soos volg:

R miljoen per jaar

* Huidige rente tekort	R2 170
* Addisionele koste indien rente betaalbaar na 13% per jaar verhoog word	<u>R1 043</u>
Subtotaal	R3 213
Min: Addisionele rente gehef op lenings aan gemeentes @ 21%	<u>R 603</u>
Subtotaal	R2 610
Plus: Voorsiening vir oninvorderbare rente	<u>R 400</u>
Subtotaal	R3 010
Min: Addisionele inkomste verdien op beleggings deur die Raad van Finansies (rente verhogings vir 6 maande)	<u>R 370</u>
Totaal	<u>R2 640</u>

Daar sal daarom voorsiening vir die addisionele tekort van ± R840 000 gemaak word deur middel van Sinodale Heffing.

BESLUIT

- 1. Die rentekoersbeleid word na die Raad van Finansies verwys vir finalisering en implementering.**

9.1.3.7

**BESKRYWINGSPUNT : RING VAN MIDDELBURG
BELÊ VAN GEMEENTELIKE SURPLUSFONDSE**

Die besluit dat surplusfondse van gemeentes slegs by die Raad van Finansies belê mag word, word herroep.

Motivering

Die beleggingskema "Kerkgeld vir Kerkwerk" het sy ontstaan gehad in die behoeftes om nuwe standplase te skep en gemeentes te help met die finansiering van verbeteringe. Aangesien hierdie behoefte nie meer so pertinent voorkom nie, en daar tans 'n polis uitgeneem is deur die Raad van Finansies om die skuld op hierdie beleggingskema oor 'n tydperk te vereffen, word aanbeveel dat die besluit van die Algemene Kerkvergadering, dat surplusfondse slegs by die Raad van Finansies belê

mag word, in die lig van die ekonomiese omstandighede herroep sal word, sodat gemeentes toekomstige surplusfondse elders mag belê.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word soos volg gewysig en aanvaar.
2. Die vorige besluit dat surplusfondse van gemeentes slegs by die Raad van Finansies belê mag word, word herroep sodra dit sonder verliese vir die Kerk moontlik is.
3. Op grond van die Kerkorde, vorige en huidige besluite om surplusfondse by die Raad van Finansies te belê, word alle opsighoudende vergaderings opdrag gegee om toe te sien dat genoemde besluite uitgevoer word.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN DIE RAAD VAN FINANSIES

Mnr J Combrinck word verkies.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN PENSIOENRAAD

Die vergadering verkies drie lede vir die Pensioenraad uit die volgende groslys:

Dr J Buitendag
Mej A Venter
Ds SFC Ras
Mnr J Gouws
Mnr TJ Roelofs
Ds AN van den Berg
Ds CL Badenhorst
Dr PT van Rooyen
Mnr TF Dreyer.

9.1.4 HEFFINGS

9.1.4.1 Agtergrond

Tydens elke sitting van die Algemene Kerkvergadering word die sake wat op sinodale vlak hanteer moet word, beoordeel. Die Algemene Kerkvergadering bepaal watter aktiwiteite moet voortgaan en watter nuwe sake aangepak moet word. Nadat die Algemene Kerkvergadering die doelwitte vir die volgende drie jaar gestel het, word die Raad van Finansies versoek om die koste vir die bereiking van die doelwitte te kwantifiseer en gemeentes word versoek om die koste te dra. **Dit is belangrik om daarop te let dat die raad nie ander bronne van inkomste maak waaruit die koste van besluite van die Algemene Kerkvergadering gefinansier kan word nie.**

Die jaar waarin die Algemene Kerkvergadering sit, bepaal die vergadering normaalweg self die begroting. Die jare tussenin bepaal die Raad van Finansies die koste vir dié poste wat deur die Algemene Kerkvergadering goedgekeur is en stel die begroting in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vas. Die Raad moet in die tussentydse begrotings net voorsiening maak vir eskalاس of vermindering van die koste verbonde aan die goedgekeurde poste.

Die begroting vir 1998 is, as gevolg van die feit dat die Algemene Kerkvergadering eers in Oktober 1998 sitting neem, reeds op 27/11/97 deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering goedgekeur en gedurende Desember 1997 aan kerkrade vir implementering gestuur.

Die heffings is sedert 1992 soos volg saamgestel:

Jaartal	Lidmate		Heffings per lidmaat		Totale begroting R'000	% verandering
	Getał	Verandering	Bedrag	% Verandering		
1992	132 914	-	78.00	9,1	10 367	-
1993	133 978	+ 1064	86.00	10,3	11 522	11,1
1994	131 609	- 2369	86.00	0	11 318	(1,8)
1995	130 710	- 899	94.00	9,3	12 287	8,6
1996	129 286	- 1424	102.50	9,0	13 251	7,9
1997	126 848	- 2438	102.50	0	13 001	(1,9)
1998	125 089	- 1759	112.00	9,3	14 009	7,8

Heffings het oor die laaste 3 jaar naamlik 1996 - 1998 vanaf R102.50 per belydende lidmaat per jaar na R112.00 per belydende lidmaat per jaar verhoog. Die gemiddelde jaarlikse verhoging van slegs 4,6% per jaar volg op die feit dat

heffings vir 1993 en 1994 reeds vasgepen was op R86.00 per lidmaat. Hierdie tendens is weer in 1996 en 1997 herhaal. Dit is 'n bevestigende bewys van die erns waarmee die heffings onder beheer gehou word deur middel van effektiewe koste besparings en rasionalisasie.

Uiteraard het so 'n drastiese inkorting van koste ook 'n negatiewe effek op dienste wat gelewer kan word, asook die wyse waarop bepaalde take hanteer kan word. Ingrypende vrae word gevolglik gevra oor die wyse waarop maksimum produktiwiteit, ofte wel effektiwiteit gehandhaaf kan word terwyl hulpmiddels en mannekrag tot 'n minimum beperk word. Die gelykbreekpunt moet gevind word.

9.1.4.2 **BESKRYWINGSPUNT : RING VAN DORSLAND
ONDERSOEK OM FINANSIERING VAN REISKOSTE VAN AFGE-
VAARDIGDES NA BYKOMENDE VERGADERINGS IN PRETORIA**

Die Raad van Finansies loods 'n ondersoek om 'n stelsel te implementeer om vervoerkoste van afgevaardigdes na die Algemene Kerkvergadering en die Algemene Diakensvergadering uit die sinodale kas te finansier.

Motivering

Verafgeleë en uitgestrekte gemeentes word alreeds swaar belas met hoë vervoerkoste en reistyd.

Met so 'n stelsel sal die las van reiskoste meer eweredig versprei word.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

9.1.4.3 **BESKRYWINGSPUNT : RING VAN NOORDELIKE NATAL :
BEGROTING BEGROND OP GEMEENTELIKE INKOMSTE**

Die Raad van Finansies stel 'n begroting op, op grond van realistiese inkomste uit gemeentes. Indien die begroting nie realiseer nie, sal die uitgawes afgeskaal word op grond van prioriteite soos vasgestel deur die Algemene Kerkvergadering.

Motivering

Die heffingslas op gemeentes laat die effektiewe Woordbediening skade ly.

Kommentaar: Raad van Finansies

Die Raad van Finansies staan nie onverskillig teenoor die beskrywingspunt nie. Intendeel, dit is die uitgesproke doelwit van die Raad om heffings so laag moontlik te hou. Die reeks rasionalisasie maatreëls toon duidelik die erns aan waarmee die saak hanteer word.

Die Raad van Finansies stem nie saam met die uitspraak dat die heffingslas effektiewe Woordbediening skade laat ly nie. Een van die komponente is juis die opleiding van predikante van die Kerk. Voorts word prioriteite reeds op die Algemene Kerkvergadering bepaal en die Raad van Finansies voer die opdrag met die grootste omsigtigheid uit.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt verval op versoek van die ring.

9.1.4.4

**BESKRYWINGSPUNT : RING VAN PRETORIA NOORD
INLIGTING OOR EFFEK VAN FINANSIËLE BESLUITTE OP HEFFINGS**

Geen besluite met finansiële implikasies word tydens die Algemene Kerkvergadering geneem voordat die effek daarvan op gemeentelike heffings verdiskonteer en duidelik gestel is nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt verval op versoek van die ring.

9.1.4.5

**BESKRYWINGSPUNT : RING VAN PRETORIA NOORD
DOELWITTE TEN OPSIGTE VAN HEFFINGS**

Gemeentes stel self doelwitte ten opsigte van heffings wat haalbaar is.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.

9.1.5 BEGROTING 1998

Die begroting vir 1998 beloop R14 009 968. In die begroting is voorsiening gemaak vir huidige goedgekeurde poste terwyl die omvang van aktiwiteite deur die Algemene Kerkvergadering bepaal is.

Hierdie begroting is verder opgestel (as 'n eerste fase) om voorsiening te maak vir gedentraliseerde kostebeheer sodat die onderskeie bestuurders self die begroting kan bestuur.

Verder is daar voorsiening gemaak dat Kital en Interne Oudit ten volle outonoom en sonder enige geld uit heffings van gemeentes funksioneer.

Die heffing is op R112.00 per belydende lidmaat per jaar vasgestel.

Nota:

Aangesien die samestelling van die begroting verskil van die vorige jare, en aangesien die finansiële state dus nie direk vergelykbaar is nie, is daar slegs op die huidige begroting gekonsentreer.

Die bedrag sal uiteraard beïnvloed word deur enige besluit van die Algemene Kerkvergadering wat 'n finansiële implikasie het.

Onderstaande sirkeldiagram toon die aanwending van die heffing vir 1998 aan:

9.1.6 HEFFINGSAMESTELLING : 1998

Ten einde verantwoordelike kostepunte daar te stel en gedentraliseerde bestuur te ondersteun, is 'n begin gemaak om bepaalde verantwoordelikhedsareas te identifiseer en afsonderlik daarvoor te begroot.

Die volgende begroting vir 1998 het reeds voorsiening hiervoor begin maak:

Begrotingspos	Jaarbedrag R.	Bedrag per Lidmaat R.
Administrasiekoste	2,455,715	19.63
Argief en Museum	250,587	2.00
Interne Oudit	0	0.00
Kommissie van die Algemene Kerkvergadering	740,087	5.92
Kerklike Rade	70,459	0.56
Maatskaplike Instellings	1,300	0.01
Bevordering ekumene	2,000	0.02
Media komitee	600	0.00
Teologiese opleiding	1,842,862	14.73
Studentebearbeiding	1,373,990	10.98
Hospitaalbearbeiding	570,282	4.56
Sendingraad : Teologiese Opleiding	807,601	6.46
Sendingraad : Sendingwerk	1,120,312	8.96
Hulp aan gemeentes	800,000	6.40
Huur en geboue	489,484	3.91
Rentevoorsiening	3,484,689	27.86
TOTAAL	14,009,968	112.00

Ingevolge 'n besluit van die Algemene Kerkvergadering, word die samestelling van die begroting aan administrasiekoste verskaf:

Begrotingsitem	Jaarbedrag	Bedrag per Lidmaat
Salarisse en lone	1,612,756	12.89
Skryfbehoeftes, drukwerk en posgeld	114,000	0.91
Telefoonkoste	100,000	0.80
Ouditeursvergoeding	41,500	0.33
Vergaderingkoste	19,500	0.16
Toerusting huur en -onderhoud	228,359	1.83
Versekering	25,000	0.20
Motorkoste	199,100	1.59
Tydskrifte, ledegeld en diverse kantoorkoste	5,500	0.04
Bankkoste	97,500	0.78
Opleiding en kongreskoste	12,500	0.10
TOTAAL	2,455,715	19.63

Die Raad van Finansies wil graag sy dank betuig teenoor die gemeentes wat ten spyte van groot druk op finansiële gebied, tog saamgewerk het om hulle heffings stiptelik te betaal. 'n Groot aantal gemeentes se heffing word maandeliks per aftrekorder betaal, wat 'n gelykmatige vloei vir die Raad besorg.

9.1.6.1 **Uitstaande heffings**

Daar is egter ook 'n aantal gemeentes wat vanweë 'n verskeidenheid redes agterstallig geraak het met hulle heffings. In enkele gevalle het gemeentes die betaling van heffings agterweë gelaat omdat hulle eers eksterne rentendraende skuld wil afwerk. In ander gevalle het gemeentes voorkeur gegee aan kapitaalontwikkeling en versuim om die heffings oor te betaal. Hierdie praktyk plaas die Raad van Finansies onder groot druk.

Die Raad van Finansies is verbind om die uitbetalings waarvoor in die begroting voorsiening gemaak is, op 'n gereelde basis te doen. So kan die Raad nie die betaling van die subsidie aan die Universiteit van Pretoria of die subsidie aan gemeentes agterweë hou, net omdat sommige gemeentes nie die heffings oorbetal nie. Die Raad is derhalwe genoodsaak om die tekort uit leningsfondse aan te vul, teen 'n gepaardgaande rentekoste. Die Algemene Kerkvergadering het reeds aan die Raad opdrag gegee om rente te hef op agterstallige heffings. Die opdrag is geïmplementeer en die betaling van heffings word deurgaans noulettend bestuur.

In gevalle waar dit geblyk het dat die gemeentes so agter geraak het met die betaling van heffings dat die moontlikheid van regstelling uit eie vermoë baie klein is, het ringskommissies bystand verleen om die gemeentes se heffings te betaal. Die Algemene Kerkvergadering bepaal die basis op grond waarvan heffings bereken moet word. Dit is daarom belangrik om daarop te let dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies nie oor die gesag beskik om heffings af te skryf nie.

Die vergadering neem kennis van die **uitstaande heffings** sedert 1992.

Sedert die vorige Algemene Kerkvergadering was daar 'n beduidende verswakking in die vereffening van heffingsrekenings. (Toename van R585,413). 'n Vergelykende studie tussen agterstallige heffings soos op 31 Desember 1992 en 1997 lewer die volgende resultate:

Saldoreeks	1992		1997	
	Aantal	R.c	Aantal	R.c
1 - 10000	59	198,928	86	273,047
10001 - 20000	10	133,603	20	265,144
20001 - 30000	9	223,518	10	240,532
30001 - 40000	4	133,657	2	77,748
40001 - 50000	0	0	5	220,266
50001 - 60000	5	276,791	1	57,405
60001 - 70000	1	64,515	5	320,484
70000 +	1	89,596	6	590,847
Totaal	89	1,120,608	135	2,045,473

Die agterstallige saldos is verminder met die bedrag aan vooruitbetaalde heffings:

	1992		1997	
	Aantal	R.c.	Aantal	R.c
Vooruit betaal	56	104,997	53	104,596
Netto uitstaande		1,015,611		1,940,877

Terwyl daar begrip vir die moeilike ekonomiese omstandighede van baie gemeentes is, moet in gedagte gehou word dat die geleentheidskoste van hierdie uitstaande heffings, bereken op die jaarlikse gemiddelde uitstaande heffings sedert die vorige Algemene Kerkvergadering **R904,342** beloop. Dit impliseer dat toekomstige heffingsbegrotings met hierdie bedrag belas word. Die Raad van Finansies het op 12 Junie 1998 reeds in beginsel besluit dat vir hierdie tekort in toekoms begroot sal moet word.

9.1.6.2 Opvolgaksies

Die Raad van Finansies voer by geleentheid van vergaderings van sy dagbestuur of met persoonlike besoeke aan gemeentes, gesprek met die kerkrade van gemeentes wat agter is met die betaling van heffings.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is ook by geleentheid by die gesprekke met kerkrade en ringskommissies betrek.

Tydens sommige van dié gesprekke het dit geblyk dat daar by kerkrade en predikante die gesindheid is dat die gemeente eers na sy eie belange moet omsien voordat daar

aan sinodale verpligtinge aandag gegee word. Dit gaan nie in hierdie verband oor tydelike probleme wat 'n gemeente mag ondervind om heffings te betaal nie. Daarvoor het die Raad van Finansies en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering nog altyd begrip en daar is al dikwels maatreëls getref om sulke gemeentes tegemoet te kom om die tydelike probleme te oorkom.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering se standpunt, wat deur die Raad van Finansies ondersteun word, is dat 'n gemeente wat nie sy regmatige aandeel aan die instandhouding van die sinodale strukture nakom nie en voorkeur gee aan die instandhouding van 'n predikantstandplaas teen die volle normale koste, ten koste van die sinodale verpligtinge, nie korrek optree nie. Elke gemeente is gemeente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika en het deel aan die besluite van die Algemene Kerkvergadering. Hulle het gesamentlik verantwoordelikheid aanvaar vir die besluite en moet dus instaan vir die koste ten uitvoering daarvan.

9.1.6.3

**BESKRYWINGSPUNT : RAAD VAN FINANSIES
NAKOM VAN HEFFINGVERPLIGTING DEUR GEMEENTES**

- * Die vergadering bevestig dat dit noodsaaklik is dat gemeentes hulle verpligtinge ten opsigte van heffings stiptelik sal nakom.
- * Gemeentes mag nie ter wille van die instandhouding van 'n predikantstandplaas versuim om sinodale verpligtinge na te kom nie.
- * Gemeentes mag nie ter wille van eksterne skuld versuim om sinodale verpligtinge na te kom nie.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word soos volg gewysig en aanvaar. (Plaas sonder 2de asterisk)
2. Gemeentes stel langtermynbedryfsplanne op en monitor dit deurentyd.
3. Ringskommissies oefen kwartaalliks kontrole uitoor 'n gemeente waarvan die heffings agterstallig is en doen verslag aan die Raad van Finansies.

9.1.6.4

**BESKRYWINGSPUNT : RING VAN ZUURFONTEIN
VROEGTYDIGE INLIGTING OOR HEFFINGAANSLAG**

Die Raad van Finansies lig gemeentes jaarliks teen Oktober in oor die heffingsaanslag vir die volgende jaar.

Motivering

Die inligting oor die heffingsaanslag vir die volgende jaar bereik gemeentes te laat. Beplanning vir die begroting vir die volgende jaar geskied reeds in Oktober/November. Die goedkeuring van die Raad van Finansies se begroting behoort by die Septembervergadering van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering te geskied.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

9.1.6.5

**BESKRYWINGSPUNT : RING VAN PRETORIA NOORD
OPNEEM VAN KONSEPBEGROTING IN AGENDA VAN DIE
ALGEMENE KERKVERGADERING**

'n Konsepbegroting word as bylaag in die agenda van die Algemene Kerkvergadering opgeneem wat dien as werkdokument vir besprekingspunte waar finansies ter sprake is. 'n Aangepaste begroting van die vorige jaar kan as konsep dien.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt verval op versoek van die ring.

9.1.6.6 Alternatiewe Heffingstelsels

(i) Inleiding

Sedert die huidige stelsel van die berekening en aanslag van heffings in 1961 in werking gestel is, was daar feitlik by elke Algemene Kerkvergadering besprekings

en voorstelle tot wysiging van die stelsel wat gebaseer is op die aantal belydende lidmate. Die voorstelle het gewissel van byvoorbeeld 'n heffing op die gemeente se inkomste, glyskale, kategorieë van lidmate wat vrygestel is van heffings en differensiasie op geografiese en demografiese gronde. Die Algemene Kerkvergadering het die voorstelle oorweeg maar telkens besluit dat die bestaande stelsel die mees eenvoudige en regverdige stelsel is.

Die 64ste Algemene Kerkvergadering het by die oorweging van die beskrywingspunte oor heffings weer eens besluit (Notule bls. 85) dat die huidige stelsel van berekening van heffing op grond van lidmaattal die mees praktiese stelsel is, maar dat heffings ringsgewys aangeslaan moet word.

Ringe besluit dan self oor die basis waarop gemeentes aangeslaan word en oor die wyse waarop die verpligtinge ten opsigte van heffings nagekom word.

Ringsvergaderings en ringskommissies kry opdrag om die stelsel te implementeer en in stand te hou.

As gevolg van verskeie besware en praktiese probleme wat opgeduik het is die besluit nie afdwingend nie. Die vorige stelsel is daarom weer in werking gestel, maar met gereelde rapportering aan die ringe sodat agterstallige heffings hanteer kan word.

(ii) Navorsing rondom 'n nuwe stelsel

Die Administrateur het weer eens 'n uitnodiging aan gemeentes gerig om praktiese voorstelle vir die vernuwing van die heffingstelsel voor te lê.

Enkele voorstelle is ontvang, en die kern van die voorstelle wentei rondom:

- * die vasstelling van heffings op grond van gemeentes se finansiële inligting byvoorbeeld: inkomste, uitgawe, bruto inkomste en bepaalde formules
- * vasstel van heffings op gedifferensieerde basis waar sosio-ekonomiese faktore 'n belangrike rol sal speel
- * vasstel van heffings op grond van die grootte van gemeentes gefundeer op bepaalde kategorieë
- * behoud van die huidige stelsel
- * heffing op grond van ouderdom van lidmate, aangesien skoliere en pensioenarisse nie tot dieselfde mate kan bydra as die res nie. Anders gestel word 'n onderskeid tussen die volgende kategorieë gemaak:
 - Belydende studente groep.

- Verdienste - genererende groep.
- Pensioengroep.

Alhoewel 'n uitgebreide studie oor die heffingstelsel nie deur gemeentes onderneem is nie, is daar tog bydraes ontvang wat vervolgens behandel word ten einde te bepaal of 'n nuwe stelsel enigsins haalbaar is.

(a) *Gemeente Rietspruit*

Die voorstel is gebaseer op 'n drie-ledige stelsel wat rekening hou met ouderdom en inkomste, te wete:

- Belydende studentegroep - vanaf belydenis van geloof tot en met eerste verdienste van inkomste.
- Verdienste-genererende groep - inkomste genereerders.
- Pensioenariegroep - ontvang 'n bepaalde vorm van pensioen.

Die voorstel behels dat die Februarie-sensus so ingerig sal word dat inligting bekom kan word ten opsigte van hierdie drie-deling.

* *Die eerste groep*

- Verdien nie inkomste.
- Ouers gaan reeds gebuk onder finansiële druk om kinders te laat studeer.

* *Die tweede groep*

Kenmerke

- Verdien inkomste en moet dus verantwoordelikheid dra vir heffings.
- Die groep moet die gemeentelike sowel as die sinodale begroting goedmaak.

* *Die derde groep*

- Behoort saamgetel te word met die tweede groep met die oog op berekening en vasstelling van heffings.
- Die groep moet versigtig benader word, maar al kan hulle net die totale sinodale heffings betaal en moontlik 'n deel bydra tot die gemeentelike begroting, sal die saak nie probleme oplewer nie.

* *Lidmate wat verhuis*

Ten einde die beweging tussen gemeentes te kan hanteer, stel die gemeente voor dat die kerkraad van waar die lidmaat verhuis, aan die kerkraad waarheen die betrokke lidmaat verhuis, 'n pro rata aanslag vir uitstaande heffinggelde sal deurgawe vir vereffening.

(b) *Gemeente Pretoria-Tuine en Gemeente Carletonville-Wes*

Die gemeentes stel voor dat heffings bereken word op 'n persentasie van die totale inkomste van 'n gemeente.

(c) *Gemeente Sunda*

Die gemeente stel voor dat daar, soos in die geval van inkomstebelasting, 'n bedrag ten opsigte van heffings vir elke gemeente bepaal word, gebaseer op totale inkomste uit offergawes.

(d) *Gemeente Durban-Suid*

Die gemeente baseer die voorstel op die volgende kategorieë:

* *Ouderdom van heffingpligtige*

In die lig van verskeie faktore word die volgende 3 kategorieë onderskei:

- Lidmate tussen 60 en 65: 50%
- Lidmate bo 65 : geen heffing
- Skoliere : geen heffing

* *Grootte van gemeentes*

Die aanbeveling berus op die feit dat gemeentes bepaalde vaste koste het - ongeag die grootte van die gemeente.

Bokant die sogenaamde gelykbreekpunt skep addisionele koste soos heffing nie 'n probleem nie, maar onder die gelykbreekpunt kom selfs die standplaas in gedrang.

Heffing moet dus op 'n glyskaal aangeslaan word byvoorbeeld :

1 - 400 lidmate	-	100% minus R x
401 - 500 lidmate	-	100%
bokant 500 lidmate		100% + R y

(e) **Gemeente Zeerust**

Die gemeente stel voor dat die hoofdelike stelsel gehandhaaf word aangesien dit finansiël gegrond en maklik toepasbaar is.

Die heffingstelsel is nie die probleem nie, maar eerder die hoë peil daarvan en aangesien behoeftes altyd meer is as die hulpbronne, moet die klem val op gesonde beleid waarvan gedurende evaluering en prioriteitsorde van doelwitte die belangrikste hoekstene is.

Voorts beveel hulle aan dat heffings sentraal bepaal en geadministreer moet word.

(f) **Ring van Germiston**

Die voorstel is gebaseer op enkele basiese vertrekpunte, naamlik:

- * Gemeentes verskil van mekaar in samestelling en 'n billike stelsel moet die situasie van elke gemeente in aanmerking probeer neem.
- * Aangesien gemeentes op verskeie vlakke verskil, moet heffings pro-rata op 'n ratio-basis bepaal word.
- * Die enigste vaste vertrekpunt is die geouditeerde finansiële inligting van gemeentes.
- * Die finansiële state is 'n spieëlbeeld van die potensieële dra-vermoë van 'n gemeente.

Die volgende word voorgestel:

- * Bepaal die gemeente se totale offergawes, totale inkomste en totale uitgawes (uitgesluit heffing).
- * Bereken elke gemeente se finansiële verhouding gebaseer op offergawe versus inkomste of totale inkomste versus uitgawe.
- * So word 'n aangesuiwerde offergawe/inkomste per gemeente as 'n persentasie van aangesuiwerde inkomste/uitgawe bereken.
- * Die persentasie word gebruik om 'n gemeente se relatiewe verantwoordelikheid met betrekking tot heffing te bepaal.

Volgens berekeninge in die ring gedoen is die mees billike verhouding die offergawe/uitgawe en word aan die hand gedoen dat 'n proeflopie gedoen word om

die tendense waar te neem.

(g) *Navorsing deur 'n Susterskerk*

Uitgebreide studie in een deel van Suid-Afrika het die volgende beginsels na vore gebring:

Basis van heffingbepaling

Die finansiële dra-vermoë van 'n gemeente word bepaal aan die hand van geouditeerde finansiële inligting en gesprek met gemeentes.

Dit is belangrik om die verskil te bepaal tussen dra-vermoë en betaalvermoë.

Dra-vermoë:

Wat 'n gemeente volgens sy inkomste kan bekostig, met inagneming van tekortkominge of beperkinge in die bestuur van die gemeente se inkomstebronne.

Betaalvermoë: Wat lidmate van 'n gemeente behoort te (of kan) gee. Dit verg konsultasie oor 'n wye front.

Aangesien gemeentes besoek word en die dra-vermoë individueel onderhandel word, het dit baie positiewe gevolge gehad. So kan die verskil tussen die betaalvermoë en dra-vermoë van gemeentes geanaliseer word en hulp aan gemeentes verleen word om dié twee pole so na as moontlik aan mekaar te bring.

Indien die dra-vermoë finaal onderhandel is, word 'n gemeente aangeslaan op 'n glyskaal wat voorsiening maak vir relatief baie intervalle sodat die sprong tussen kategorieë geleidelik sal wees.

Tekortkominge

- * Ten spyte van wye konsultasie en indiepte studie, moes daar nog steeds 'n kortingstelsel ontwikkel word aangesien 'n aantal gemeentes steeds nie by die riglyn bedrag kan uitkom nie.
- * Die stelsel is arbeidsintensief en is veeleisend en 'n span "spesialiste" moet opgelei word om eenvormigheid in die verskillende ringe of areas te verseker.

BESLUIT

1. Gemeentes wat skriftelik sowel as mondelinge voorstelle gemaak het word bedank vir die insette. Die voorstelle en voorstelle ter tafel, word verwys na die Raad van Finansies.
2. Aangesien dit wil voorkom of die huidige stelsel (veral in sy huidige formaat) uitgedien is, word 'n alternatiewe stelsel gevind wat voorsiening maak vir die veranderlikes soos beklemtoon in die voorleggings.
4. Ten einde reg te laat geskied aan die situasie en seker te maak dat 'n sinvolle besluit geformuleer word, word 'n komitee saamgestel wat die onderskeie stelsels toets. Moontlik kan implementering vir 1/1/2000 beplan word, wat beteken dat die besluit van die 65ste Algemene Kerkvergadering volledig nagevors word gedurende 1999.
5. Die vergadering spreek hom uit oor die werkbaarheid van die besluit van die 64ste Algemene Kerkvergadering, naamlik:
 - 5.1 Heffings word ringsgewys aangeslaan. Vir die doel word ringe saamgevoeg om ook die nuwe streekindeling in ag te neem.
 - 5.2 'n Struktuur word ontwerp om ringe saam te voeg.
 - 5.3 Ringe besluit self oor die basis waarop gemeentes aangeslaan word en/of die wyse waarop die verpligting ten opsigte van heffings nagekom word.
 - 5.4 Ringsvergaderings en ringskommissies kry opdrag om die stelsel te implementeer en in stand te hou. Die Kerkorde maak daarvoor voorsiening.

ORDE VAN DIE VERGADERING

BEKENDSTELLING VAN LASERSKYF OOR AFRIKAANSE KINDERHELDE

Dr Elsabé Kloppers stel die laserskyf oor Afrikaanse Kinderhelde aan die vergadering bekend en versoek dat gemeentes die poging sal steun.

DIE VERGADERING VERDAAG VIR MIDDAGETE

Hervatting van die vergadering na Middagete op Vrydag 9 Oktober 1998.

--- oOo ---

DIE VERGADERING SIT DIE BESPREKING OOR KERKLIKE GOEDERE VOORT

9.1.7 AFDELING INTERNE OUDIT

Die Afdeling Interne Oudit is oor al die jare heen verkeerdelik getipeer as 'n "oudit afdeling" wat tradisioneel op grond van minimum kriteria, bepaalde toetse op ewekansige manier uitvoer sodat 'n mening oor die redelikheid al dan nie van die finansiële state van 'n gemeente uitgespreek kan word.

9.1.7.1 Huidige stelsel

Die Ouditafdeling in sy huidige vorm is baie ver verwyderd van hierdie persepsie. In effek is die Ouditafdeling besig om rekenmeesterswerk te doen. Dit beteken dat vanaf die kasboeke wat gemeentes voltooi, 'n volledige grootboek, proefbalans, sluitingsjoernale en finansiële state voorberei word.

Hierbenewens word notules nagelees en interne besluite van die Kerk oor byvoorbeeld sinodale bydrae en geormerkte fondse volledig nagegaan. Beleggings en alle skulde word ooreengestem tussen die gemeente se stelsel en dié van die Raad van Finansies.

Opsommend kan dus gesê word dat die afdeling eintlik 'n deel van die finansiële administrasie van gemeentes hanteer.

Bo en behalwe bogenoemde rekenmeesterswerk word daar ook 'n volledige oudit van die transaksies gedoen.

Hierdie ouditwerk konsentreer op brondokumentasie, finansiële stelsels van gemeentes, hantering van kontant en die beheermaatreëls by basars en ander fondsinsamelingsgeleenthede.

Dit is dus duidelik dat die Afdeling Interne Oudit 'n tweeledige doel of taak tot nou toe vervul het wat beide die administrasie en oudit dissiplines hanteer.

9.1.7.2 Rekenarisering

Met die goedkeuring dat gemeentes kan rekenariseer, beteken dit nou dat die gemeentes 'n volledige stel finansiële state kan voorberei en voorlê vir ouditering. Die tradisionele kasboek is egter nie voldoende vir voorlegging vir oudit nie en daarom is die ouditafdeling ingespan om die werk te doen.

Gemeentes wat dus volledig gerekenariseer het, kan met vrug van buite ouditering gebruik maak wat terselfdertyd die druk op die sentrale kantoor kan verlig.

In die lig van die besluit van die 64ste Algemene Kerkvergadering bladsy 87 paragraaf 1.6 naamlik *dat ondersoek ingestel word na die moontlikheid dat gemeentes hulle finansiële state rekenaarmatig kan hanteer en dat gemeentes se state deur eksterne ouditeure geouditeer kan word*, is 'n ondersoek deur die Raad van Finansies gedoen.

In terme van die aanbevelings wat voortspruit uit die ondersoek kan die volgende sake uitgelig word:

- * Gemeentes, as 'n algemene reël, is nog nie ryp om summier sonder die Afdeling Interne Oudit te kan funksioneer nie, hoofsaaklik as gevolg van die feit dat 'n aantal nie instaat of by magte is om te rekenariseer nie. Sulke gemeentes moet die opsie hê om steeds volledig deur die Ouditafdeling bedien te word.
- * Gemeentes waarna hierbo verwys is, moet egter nie 'n struikelblok wees vir gemeentes wat die fasiliteite en kundigheid het om volledig te rekenariseer en moontlik ekstern te laat oudit nie.
- * Dit is van uiterse belang dat gemeentes wat rekenariseer 'n volledige opgeleide tweede linie van ondersteuning in plek sal hê.

BESLUIT

1. Die Raad van Finansies stel die beleid en riglyne vas waarvolgens ouditering gedoen moet word.
2. Minimum vereistes word bepaal vir bestuursinligting wat op gereelde basis aan die Raad van Finansies voorgelê word.
3. Die Afdeling Interne Oudit word bedank vir
 - (i) deeglike en omvattende werk wat gedoen word ten spyte van rasionalisasie

- (ii) inligting wat voortdurend aan die Raad van Finansies, gemeentes, ampsdraers en lidmate verskaf word.

9.1.7.3 **BESKRYWINGSPUNT : RAAD VAN FINANSIES
WYSIGING VAN ORDINANSIE 9.6 : OUDITERING**

Ordinansie 9.6 (Kerkorde bl 98) word uitgebrei met die volgende twee sinne:

Ouditering word jaarliks voor 31 Maart afgehandel.

Die Raad van Finansies stel die beleid en riglyne beskikbaar waarvolgens ouditering gedoen word.

Motivering

Konsekwente ouditering sal in die hand gewerk word.

Verder is dit belangrik om te onthou dat Ordinansie 9.5 nooit onder bespreking is nie en dat dit besware rondom eksterne ouditering ondervang.

BESLUIT

- 1. Die beskrywingspunt word aanvaar.**

9.1.7.4 **BESKRYWINGSPUNT : KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE
KERKVERGADERING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 9.6 : OUDITERING**

Ordinansie 9.6 (Kerkorde bl. 98) word gewysig om soos volg te lees:

9.6 Ouditering

Alle gemeentes, vergaderings, rade en ander liggame onder beheer van vergaderings van ampte en bykomende vergaderings, lê jaarliks hulle finansiële state, boeke en dokumente wat vereis word, aan die Administrateur, of verteenwoordiger van die Administrateur, vir ouditering voor.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

9.1.7.5

**BESKRYWINGSPUNT : RING VAN BOTHAVILLE
BEPALING VAN KWALIFIKASIES VAN OUDITEURE**

Die vergadering gee uitsluitel oor die kwalifikasies van ouditeure wat in aanmerking kom om gemeentes se boeke te audit.

Motivering

Daar is wesenlike koste-implikasies ter sprake wanneer reëlins in hierdie verband getref word. Die auditfooi wissel van so min as R700 tot so hoog as R1 600 per jaar per gemeente.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt verval.

9.2. **RAAD VAN FINANSIES**

9.2.1 **SAMESTELLING**

Die vergadering neem kennis van die samestelling van die Raad van Finansies.

BESLUIT

1. **Kennis geneem.**

9.2.2 **FINANSIËLE STAND - RAAD VAN FINANSIES**

9.2.2.1 **Finansiële State 1995 - 1997**

Die state wat die prestasie en stand van fondse onder die finansiële bestuur van die Raad van Finansies aantoon, word behandel.

Die finansiële jaarstate van die Nederduitsch Hervormde Kerk (Gemeentes en Organe van Bystand uitgesluit) word jaarliks ekstern geouditeer. Vir die periode onder oorsig was die firma Meintjes, Vermooten en vennote as ouditeure aangestel.

Die state reflekteer die voorkeur en besluite van die breë Kerk soos dit neerslag vind in die verteenwoordigende drie-jaarlikse Algemene Kerkvergaderings. Dit volg dus dat die onderskeie kommissies en rade in samewerking met die Raad van Finansies moet toesien dat die besluite gestalte vind binne 'n finansiële raamwerk soos uiteengesit in jaarlikse begrotings.

(i) Netto opgehoopte fondse/tekorte

Om te bepaal of die doelwitte bereik word, is dit gebruikelik om vir hierdie agenda 'n drie-jaar gekonsolideerde formaat aan te bied. Terwyl dit terwille van vergelyking nuttig is, is daar dikwels besonderhede en tendense ten tye van verandering en herstrukturering wat nie duidelik blyk uit sodanige konsolidasies nie. Een so 'n voorbeeld is die Algemene Kerkfonds. Uit die gekonsolideerde resultate blyk dit dat vir die tydperk 1995/7, die tekort toegeneem het met R18,833 tot R160,020. Wat egter nie uit die gegewens blyk nie, is dat die jaarlikse tekort soos volg afgeneem het:

ALGEMENE KERKFONDS			
1995 R.	1996 R.	1997 R.	Gekonsolideer
(114,824)	(41,783)	(3,413)	(160,020)
% Afname teen die vorige jaar.	63.6%	91.83%	Nvt

'n Voorbeeld wat beduidende positiewe resultate openbaar, word gevind in die bedryfsyfers van Sentik. Die kliniese vergelyking van gekonsolideerde resultate dui daarop dat dié afdeling 'n finansiële agteruitgang van R502,997 ervaar het (1995-1997). Dieselfde werkwyse soos hierbo lewer die volgende resultate:

SENTIK			
1995 R.	1996 R.	1997 R.	Gekonsolideer
(213,488)	(390,719)	31,194	(573,013)
% Af/(toe) -name teen die vorige jaar.	(83.02%)	107.98%	Nvt

Die Raad van Finansies spreek sy dank uit teenoor *elke* bestuurder wat met die beperkte finansiële middele steeds daarna streef om sy dienswerk te verrig.

Terwyl daar vir elke fonds soos opgeneem in die balansstaat 'n afsonderlike inkomtestaat en waar toepaslik 'n balansstaat voorsien word, is daar nie 'n staat wat die gekonsolideerde netto prestasie van die onderskeie fondse in geheel weerspieël nie. Dit kan wel afgelei word uit die balansstaat deur die verskil tussen die huidige jaar en vergelykende syfers van "*Netto Opgehoopte Fondse*" te bereken. Die resultaat van hierdie verskil in terme van die 1994 en 1997 balansstate dui daarop dat die stand van fondse met ongeveer R21.2 miljoen verswak het van netto opgehoopte fondse ter waarde van R4.68 miljoen (1994) tot 'n netto opgehoopte tekort van R16.5 miljoen (1997). Om die omstandighede wat hiertoe aanleiding gegee het in perspektief te plaas, is 'n hergroepering van die fondse volgens bedryfsoriëntasie gedoen.

TABEL 1

**VERGELYKING VAN NETTO INKOMSTE/UITGAWES(-)
VAN FONDSE VIR DIE DRIE-JAAR 1995 - 1997**

BESKRYWING	1997	1996	1995
Hospitaalbearbeiding	30 371	22 219	27 437
Konservatorium	-950	23 955	13 713
Pastorale Verwysingsdiens	-12 791	-68 567	-5 300
Rooideplaas Kampterrein	31 861	27 268	25 051
Sendingraad : Sendingwerk	-73 747	-55 814	83 474
Sendingraad : Teologiese Opleiding	17 683	66 357	83 174
Sentik	31 194	-390 719	-213 488
Sentrale Kantoor	-89 031	-154 903	-48 482
Studentebearbeiding	-2 677	-88 737	129 266
Teologiese Opleiding	-314 294	-313 084	172 646
Teologiese Opleiding : Omskrewe Fondse	120 870	130 327	465 577
Venterskroon Kampterrein			
	13 389	4 360	1 564
	-248 122	-797 338	734 632
Geboue en Reserwes	555 987	-305 939	-1 244 509
Fondse	119 730	-31 847	-993 192
Algemene Kerkfonds	-3 413	-41 783	-114 824
Batefonds	20 870	181 301	385 288
Fonds vir Gemeente Opbou	-22 568	-73 666	73 339
Kapitaalvoorsieningsfonds	30 780	27 015	136 355
NHSV/ Hoofbestuur	6 172	38 341	42 428
Rentefonds	-7 327	-198 477	-1 508 595
Van der Hoffstudiefonds	20 858	24 127	7 318
Versekeringsfonds	74 358	11 295	-14 501
Sakebedrywe	1 532 226	-1 380 195	-19 141 706
TOTAAL	1 959 821	-2 515 319	-20 644 775

Die "totaal" word as die netto finansiële prestasie van die Kerk beskou. Daarvolgens het die situasie verbeter van 'n netto tekort van R20.6 miljoen in 1995, tot 'n netto oorskot ter waarde van R1.9 miljoen teen die einde van 1997. Uit die ontleding hierbo is dit duidelik dat hierdie resultate eenmalige of buitengewone items insluit. Hierdie buitengewone items is die realisasie van besluite deur die Algemene Kerkvergadering geneem ten einde eerstens eksterne skuldblootstelling te elimineer, en verder om die resulterende tekort op die Kerkgeldskema te verminder.

Buitengewone Items

Sakebedrywe transaksies, eiendom verkope en reserwe-transaksies vorm nie deel van die Kerk se bedryfsaktiwiteite nie, en behoort by die evaluering van bedryfsresultate buite rekening gelaat te word. Dit lei tot die volgende resultate :

	1997	1996	1995
Totaal oorgebring (Tabel 1)	1,959,821	(2,515,319)	(20,644,775)
Geboue/Reserwe - transaksies	(555,987)	305,939	1,244,509
Sakebedrywe	(1,532,226)	1,380,195	19,141,706
Aangesuiwerde Totaal	(128,392)	(829,185)	(258,560)

Hiervolgens is die netto bedryfstekort die laagste in drie jaar, en kan deur noulettende bestuur verander in 'n netto oorskot. Begrotingsposte wat voortdurende tekorte toon word gemonitor en is onderhewig aan ondersoek en strategiese herooringing in samewerking met die toepaslike kommissie of raad.

(ii) Vaste eiendom

Die volgende transaksies het gedurende die tydperk onder oorsig, plaasgevind:

Beskrywing	1995	1996	1997
Bethal : Erfplating			85,000
Coligny : Koste kapitaliseer	1,393	587	682
Plaas Molskop : Teboekstelling			500,683
Kaptijnstraat, Johannesburg			500,000

Kilpdrift : Kapitaliseer koste			926
Venterskroon : Kapitaliseer koste		710	14,911
Petrusburg-erwe : Kapitaliseer koste	243	100	310
Lysstraat : Erflating			200,010
Rustenburg erf: Vervreemding			(250,493)
Genl Pretoriusgebou : Vervreemding	(1,580,565)	(2,622,000)	
Barton Keepgebou : Kapitaliseer koste		27,645	
Plaas Waterval : Kapitaliseer koste		80	
Erf 111 Presidentrif : Vervreemding		(220,076)	
Roodeplaatterrein : Kapitaliseer koste		18,000	
Ged II Plaas Onderstepoort nr 390	761		
Erf 113 Rossmore Johannesburg	797		
Erf 124 Hillcrest	(120,095)		
Totaal	(1,697,466)	(2,794,954)	1,052,029

Die beweging oor die afgelope drie jaar beloop 'n netto afname in vaste bates ter waarde van R3,440,391. Die gekwantifiseerde redes vir die beweging is soos volg:

Jaar	Teboekstelling	Vervreemding	Koste gekapitaliseer	TOTAAL
1995	0	(1,700,660)	3,194	(1,697,466)
1996	0	(2,842,076)	47,122	(2,794,954)
1997	1,285,693	(250,493)	16,829	1,052,029
	1,285,693	(4,793,229)	67,145	(3,440,391)

Die toevoeging van vaste bates verteenwoordig meesal erflatings wat teen kosprys in die state opgeneem word. Waar bepaling van die erflating dit toelaat en die eiendom nie oor wesentlike waarde vir die Kerk beskik nie, word die eiendom in die ope mark verhandel.

(iii) Aandelebeleggings en ander belange

Uit die gekonsolideerde balansstaat word opgemerk dat die aandelebeleggings en ander belange met R8,155,725 tot 'n nominale waarde van R14.00 verminder. Hierdie beweging verteenwoordig 'n afskrywing ten opsigte van die Bolandse Kunshandelaarsgroep (Edms) Bpk, in ooreenstemming met die besluit om die sakebedrywe te

verkoop.

Die Raad van Finansies het intussen besluit om die aandele wat teen die nominale waarde van R14.00 in die state getoon word, te verhandel en die opbrengs aan te wend teen die tekort op die Kerkgeld vir Kerkwerkskema. Die markwaarde van die aandele teen Junie 1998 het ongeveer R1,5 miljoen beloop.

(iv) Bedryfsbates

* Diverse lenings en debiteure

Die samestelling van hierdie bedryfsbate was op 31 Desember 1997 soos volg:

Die grootste komponente naamlik Kerkgeldlenings (43,66%) en alle studenteleninge (27,51%) is termyngebonde en het 'n uitgestelde effek op die kontantvloei. Verder is daar in die geval van studieleninge ook kortings ter sprake. Op 31 Desember 1997 is 'n bedrag van R1,104,809 ingesluit wat moontlik as korting afgeskryf sal word soos en wanneer studente in terme van die leningsooreenkomste aan die vereistes vir korting voldoen.

Die vergadering neem kennis van die stand van totale debiteure (*Kerkgeldlenings uitgesluit*) op 31 Desember vir die jare 1992 tot 1997.

Die verloop van die grafiek openbaar eendersyds die effek van beleidsverandering - 1996/1997-(soos byvoorbeeld die toelating van teologiese studente wat die toename in studieleninge debiteure beperk) en andersyds die inkorting van finansiering aan debiteure deur invorderingsbeleid te verskerp. Dit is simptome van finansiële besparingsbeleid dat invorderingstermyne verkort word. Die bedrag deur gemeentes verskuldig kan 'n beduidende verskil aan hierdie syfer maak. Indien die R2,058,575 deur gemeentes verskuldig gein word kan rente tot die omvang van R370,543 per jaar (veronderstel 'n rentekoers van 18%) bespaar word.

Van die R7,7m uitstaande debiteure, was R1,9m of 25.18% ten opsigte van gemeentelike heffings.

* *Lopende rekeninge en korttermyn deposito's.*

In vergelyking met die 1994 balansstaat, het die saldo's op lopende rekeninge en korttermyn deposito's toegeneem met R10,013,462 van R7,145,875 (1994) tot R17,159,337. (1997)

(v) Bedryfslaste

* Ope rekeninge (krediteure)

Die dalende tendens in krediteuresaldo's sedert 1991 bevestig die Kerkbeleid dat bedryfskrediteure nie as korttermynfinansieringsvorm benut word nie.

** Diverse trustfondse*

Die vergadering neem kennis dat die saldo van die trustfondse op 31 Desember 1997 (R3,952,216) was en hoe dit saamgestel is.

Dit dien gemeld te word dat die eksterne bedryfslaskomponent beperk is tot 2.87% van die totale trustfondse. Dit is die gebruik om hierdie bedrae op 'n kwartaalbasis aan die begunstigdes uit te keer.

Die bedrag namens Organe van Bystand in trust gehou, sluit die Stabilisasiefonds vir ouetehuse, asook erflatings en gemeentebydraes vir beide bejaarde- en kindersorg in. Die besluit hou verband met die onsekere situasie aangaande die uitfasering van staatsubsidie aan die instansies.

(vi)

**BESKRYWINGSPUNT : RING VAN VEREENIGING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 9.2.3.7 : WERKWYSE VAN DIE RAAD
VAN FINANSIES**

Ordinansie 9.2.3.7 (Kerkorde bl. 96) word gewysig om soos volg te lees:

9.2.3.7 lê jaarliks, so gou moontlik na sluiting van die finansiële jaar, geouditeerde finansiële state en 'n verslag oor sy werksaamhede van die afgelope jaar aan die ringskommissies voor vir verspreiding na gemeentes, behalwe in die jare waarin die Algemene Kerkvergadering plaasvind wanneer die dokumentasie aan dié vergadering voorgelê word.

Motivering

Die huidige ordinansie in die Kerkorde bepaal dat voorlegging aan die Algemene Kerkvergadering en die ringsvergadering gemaak moet word. Ringsvergaderings vind gewoonlik plaas voor die finansiële state beskikbaar is met die gevolg dat die finansiële state eers vir die volgende vergadering (12 maande later) beskikbaar is.

BESLUIT

- 1. Die beskrywingspunt word aanvaar.**

(vii)

**BESKRYWINGSPUNT : RING VAN VEREENIGING
WYSIGING VAN ORDINANSIE 9.4.2.4 : OPDRAG VAN DIE
ADMINISTRATEUR**

Ordinansie 9.4.2.4 (Kerkorde bl 97) word gewysig om soos volg te lees:

9.4.2.4 lê jaarliks al die finansiële state en boeke asook alle vereiste dokument(asie) voor aan 'n eksterne ouditeur deur die Raad van Finansies in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aangestel vir die ouditering van die Kerk se boeke en die opstel van 'n ouditeursverslag.

Oorhandig die ouditeursverslag en die geouditeerde finansiële state aan die Raad van Finansies vir verspreiding in die Kerk.

Motivering

Die huidige reëling met betrekking tot die verspreiding van die verslag en state word in 9.2.3.7 gewysig.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

(viii)

**BESKRYWINGSPUNT : RAAD VAN FINANSIES
WYSIGING VAN NOMMERING :**

Ordinansie 9.5 (Kerkorde bl. 97) FINANSIËLE ONDERSOEK se nommering word na 9.6 gewysig.

Ordinansie 9.6 (Kerkorde bl. 98) OUDITERING se nommering word na 9.5 gewysig.

Motivering

Aangesien die finansiële ondersoek normaal sal volg op 'n audit wat reeds gedoen is, blyk dit meer logies te wees om die twee aksies om te ruil.

9.5 - Ouditering

9.6 - Finansiële ondersoek

BESLUIT**1. Die besprekingspunt word aanvaar.****9.2.3 FINANSIËLE POSISIE VAN DIE RAAD VAN FINANSIES****9.2.3.1 Inleiding**

In die vorige agenda word gemeld dat “die raad tot 'n hoë mate daarin geslaag (het) om die skuld aan bankinstellings uit te wis.” Dit is met dankbaarheid dat die Raad kan rapporteer dat hierdie eksterne bank-skuldias nou ten volle uitgeskakel is, en dat eksterne blootstelling nou slegs vestig in die individue wat fondse aan die Raad onder die Kerkgeld vir Kerkwerkskema beskikbaar gestel het. Die positiewe aspek is daarin geleë dat waar voorheen die nadelige finansiële posisie op veelvuldige fronte hanteer moes word, die dimensies oor die medium na langer termyn afgeskaal het tot die wanbalans in die Kerkgeld vir Kerkwerkskema wat kulmineer in die rentetekort, en eksterne leners van fondse aan die Kerk onder die Kerkgeldskema.

9.2.3.2 Kerkgeld vir Kerkwerk

Die skema is reeds wyd in die Kerk bekend en vervolgens word hier opsommen-derwys 'n uiteensetting verskaf van die netto stand soos op 31 Desember 1997.

	31/12/1994	31/12/97
Kerkgeldlenings aan die Raad	46,312,217	51,627,968
Lopende rekeninge & deposito's	(7,145,875)	(17,159,337)
Subtotaal	39,166,342	34,468,631
Borgstelling : Sakebedrywe	6,000,000	0
	45,166,342	34,468,631
Min lenings deur die Raad	(7,400,990)	(6,505,417)
Netto Skuldposisie	37,765,352	27,963,214

Volgens hierdie uiteensetting was daar op 31 Desember 1997 'n netto afname van R9 802 138 in die tekort wat oorwegend meegebring is deur die eliminerings van die borgstellingskomponent en verhoogde saldo's aan lopende rekeninge en deposito's.

Met verwysing na die verbetering in die bedrae aan lopende rekeninge en deposito's

dien gemeld te word dat alle surplusfondse wat van tyd tot tyd op die Raad van Finansies se lopende rekening mag wees, tot voordeel van die Kerkgeld vir Kerkwerk- skema belê word. Dit beteken dat bedryfsfondse op die korttermyn ook belê word. Onttrekking vind plaas soos en wanneer die nodigheid ontstaan.

Die verbetering in die netto tekort is ook duidelik sigbaar in die verloop van die rentefondsgrafiek. Na die verswakking oor die 1991/1995 tydperk, is daar 'n beduidende gestabiliseerde tendens vir die periode 1995 /1997.

1991	1994	1995	1996	1997
R7,263,272	R11,506,975	R12,120,740	R12,319,217	R12,326,544

Dit is belangrik om daarop te let dat die delgingsfondse wat in die lewe geroep is om die tekort op die Kerkgeldstelsel uit te wis, (aanvanklike premies van R90,000.00 per maand wat jaarliks aangepas word vir 'n periode van ongeveer 10 jaar) daartoe mag bydra dat die Rentefonds onder groot druk sal wees tot die uitkeerderdatum van hierdie fondse. Dit is juis om hierdie rede dat die Raad daarop wys dat samewerking op elke denkbare terrein van die Kerk noodsaaklik is om die skulduitwissingstrategie te laat slaag.

9.2.3.3 Samestelling van die huidige skuld.

Soos voorheen gestel, was die aanvanklike doelwit om eksterne blootstelling aan bankborgstellings en oortrokke rekeninge te elimineer. Noudat hierdie doelwit bereik is, is dit nie onvanpas om 'n oorsig te lewer oor die huidige doelwit naamlik die eliminerings van eksterne leningskapitaal onder die Kerkgeldskema nie. 'n Blik in die toekoms van ander interne aansprake op fondse onder bestuur van kerklike organe gedeponeer in die rekening van die Raad van Finansies, is tans baie aktueel.

** Eksterne leningskapitaal*

Onder hierdie afdeling word alle fondse wat aan die Kerk beskikbaar gestel word en nie deur gemeentes of organe van bystand belê is nie as "ekstern" beskou. Die volgende voorstelling dui daarop dat 28.2% (R14,593,647) van fondse aan die Kerk onder die Kerkgeld vir Kerkwerkskema beskikbaar gestel hieronder resorteer :

Aangesien die Raad nie onmiddellik hierdie R14.6 miljoen beskikbaar het om af te los nie, word 'n strategie van natuurlike uitfasering gevolg. (Geen nuwe eksterne beleggings).

** Interne fondse by die Raad van Finansies belê*

Soos reeds in die openingsparagraaf aangedui, bestuur verskillende organe in samewerking met die Raad van Finansies bepaalde fondse. Die netto gesamentlike prestasie verteenwoordig die finansiële situasie van die Kerk in geheel. Al hierdie fondse word in die Raad van Finansies se bankrekenings hanteer. Die opgehoopte fondse op 31 Desember 1997 beloop R24,580,983.

Ter opsomming kan uit die kommentaar afgelei word dat die Raad vir die huidige en medium termyn ten doel het om

- * alle leningskapitaal van nie-gemeentelike oorsprong te elimineer
- * die wanbalans op die Kerkgeld vir Kerkwerkskema te herstel en
- * die vermelde interne fondse deur kontant en verwante bates verteenwoordig te kry.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

9.3. **KORTTERMYNVERSEKERING**

9.3.1 **INLEIDING**

Oor die jare heen het korttermynversekering relatief duur geword. Ten spyte daarvan is gemeentes en die sinodale dienste gewoon gedwing om die alledaagse risiko's te verskans deur die uitneem van versekering.

Gesien teen die agtergrond van die stygende koste was dit nodig om nuut oor versekering te besin en daarom is die makelaars en versekeraars gevra om by uitstek kostebesparende maatreëls in ag te neem by die soeke na pasgemaakte versekeringsportefuljes vir die Kerk.

Soos by bykans al die sake van gemeenskaplike belang, is ons ook hier gekonfronteer met kruissubsidiëring en die besluit moet wees om dit tot die minimum te probeer beperk sonder om die meganisme totaal te ignoreer.

Dit is net 'n feit dat ons in die Kerk mekaar sal moet ondersteun en die sterkere sal die swakkere moet dra ook op hierdie terrein.

9.3.2 DIE ONDERSOEK

Met bogenoemde as agtergrond is ABSA en Price Forbes gevra om oor 'n wye front 'n produk vir die Kerk te ontwikkel, met veral die klem op 'n komponent **eie versekering** sowel as die moontlikheid om steeds die verskillende vlakke van risiko te verdiskonteer.

Analises is gedoen met die hoofdoel om geprojekteerde eise, verskeie vlakke van bybetalings en minimum koste in 'n model saam te voeg en 'n effektiewe versekeringsprogram daar te stel.

Die noodsaaklikheid van deeglike evaluering en gepaardgaande inligting is van kardinale belang en kan nie onderskat word nie. Bepaalde inkortings en/of uitbreidings tot die vlak en metode van dekking kan byvoorbeeld 'n wesentlike invloed hê op die geldigheid van 'n eis, vlak van bybetaling en toekomstige premies.

9.3.3 GEDEFINIEERDE SELFVERSEKERING

By konvensionele versekering word die totale premie plus alle koste aan die makelaar en versekeraar oorbetaal. Die vlak van eise speel in die betrokke jaar geen rol in terme van koste of besparing vir die Kerk nie. Dit het wel 'n bepalende rol te speel in die vlak van toekomstige premies.

Die polis wat aanvaar is, is koste-effektief en beteken ook onder andere dat eise teen die selfversekeringsgedeelte (of opgehoopte bybetaling) wat nie materialiseer nie, 'n direkte besparing vir die Kerk sal meebring.

9.3.4 TERUGFLITS NA 1997

Indien 'n gestruktureerde selfversekeringsprogram vir 1997 reeds in werking was, sou daar geen eise teen die versekeraar ingedien gewees het nie, met die gevolg dat die impak op premies vir byvoorbeeld 1998 reeds baie positief sou gewees het.

9.3.5 LEWENSVATBAARHEID VAN DIE PORTEFEULJE SOOS TANS BEDING

9.3.5.1 Opgehoopte bybetalings

R575 000	R225 000	R150 000
Brand en gevare	Geld en diefstal	Motor

Opgehoopte bybetalings verteenwoordig die Kerk se maksimum blootstelling ten

opsigte van eise teen die versekering wat ons self dra (uitgesluit die bybetalings van gemeentes).

Die opgehoopte bybetaling is gelyk aan die premie wat oorbetaal sou gewees het aan die versekeraars, maar met die volgende verskille:

- * Die volle opgehoopte bybetaling kan aangewend word vir eise teenoor 'n konvensionele premie waar sê net 70% beskikbaar sou wees vir uitbetaling. Indien uitbetalings aan eise hoër as dié perk sou wees, word toekomstige premies deur versekeraars aangepas om voorsiening te maak vir die verhoogde risiko.
- * Enige deel van die opgehoopte bybetaling wat onder die nuwe skema nie aangewend is om eise te betaal nie, bly tot die Kerk se krediet en dit kan aangewend word om toekomstige premies te subsidieer.

9.3.5.2 Beskerming teen groot verliese

Hoe beskerm ons die opgehoopte bybetaling teen een enkele groot verlies?

Brand en gevare R575 000	Diefstal en geld in transito R225 000	Motor R150 000
Maksimum risiko per eis - R100 000	Maksimum risiko per eis - R50 000	Maksimum risiko per eis - R50 000

Die maksimum risiko per eis beperk dus die Kerk se blootstelling teen groot eise.

Indien 'n eis van sê R200 000 vir brand en gevare sou plaasvind sal slegs R100 000 deur die Kerk gedra word terwyl die versekeraars vir die verskil van R100 000 verantwoordelik sal wees.

Die opgehoopte bybetaling verteenwoordig voorts ook die maksimum risiko vir die Kerk. Sou die totale eise vir 1 jaar onder die brand- en ander gevare-polis meer as R575 000 beloop, sal die versekeraars verantwoordelik wees vir die betaling van eise bokant die perk.

9.3.6 SAMEVATTING

Gesien in die lig van bogenoemde agtergrond blyk dit dat die Kerk moontlik 'n besparing in sowel premies as eise kan hê wat volledig tot ons krediet sal wees. Sou

sake skeefloop, wat ook moontlik is in terme van skade en eise, is die Kerk in ieder geval nie slegter af as met 'n konvensionele polis nie.

9.3.6.1 Die finansiële situasie

Indien slegs die premies van gemeentes vir 1998 in ag geneem sou word, is daar reeds 'n besparing aan premies van meer as R200 000 vir gemeentes bewerkstellig. Hierdie voordeel is reeds aan gemeentes deurgegee.

Enige besparing wat op die opgehoopte bybetaling bewerk word, sal ook proporsioneel na gemeentes in die vorm van byvoorbeeld geeneisbonusse deurgegee word. Voortaan sal daar by die vasstelling van gemeentes se premies dus duidelik van die eisegeskiedenis kennis geneem word sodat gemeentes in lae risiko-areas die voordeel van lae of geen eise sal hê.

9.3.6.2 Vergelyking van premies tussen 1997 en 1998

	1997*	1998	Bespaar
Totale premies:	R	R	R
- Gemeentes	1 440 009.38	1 208 723.29	231 286.09
- Sinodaal	534 343.46	442 861.98	91 481.48
Totaal	1 974 352.84	1 651 585.27	322 767.57

* 1997 premies verteenwoordig premies wat in 1996 ten opsigte van 1997 aangevra is.

AANBEVELING

1. Vir kennisname en bespreking.

9.4. RASIONALISASIE

9.4.1 AGTERGROND

Die 63ste Algemene Kerkvergadering (1992) het kennis geneem van die verslag van die Rasionalisasiekommissie soos opgeneem in die Agenda (bls. 327-329). Die besluite van die Raad van Finansies en die van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, is bekragtig.

Die vergadering het ook kennis geneem van die benarde finansiële posisie waarin die Kerk hom bevind en besluit dat die opdrag aan die Rasionalisasiekommissie gekontinueer word sodat verder ondersoek gedoen kan word na die kostestruktuur van die administrasie en moontlike ander besparingsmaatreëls.

Die vergadering het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies versoek om te rasionaliseer deur personeelbesnoeiings en die inkorting van dienste en om alle ander spesiale standplase te rasionaliseer en te beperk tot hulle opdrag.

'n Nuwe Rasionalisasiekommissie het in die tydperk 1993-1995 aandag gegee aan die opdrag van die 63ste Algemene Kerkvergadering en 'n reeks aanbevelings gemaak (Agenda : 64ste Algemene Kerkvergadering bls 434 - 436) wat daarop gemik was om by die doelwit van betekenisvolle besparing uit te kom.

9.4.2 BESPARINGSMAATREËLS 1994

Die resultaat van die besluite, na aanleiding van die aanbevelings van die Rasionalisasiekommissie, was dat die begroting vir bedryfskoste vir 1994 vasgestel is op R65.02 per lidmaat teenoor R72.74 per lidmaat vir 1993. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die totale heffing op R86 per lidmaat vas te stel en R20.98 aan te wend om sodoende die rentelas wat die Raad van Finansies moes bestuur, te verlig.

Rasionalisasie ten opsigte van kantooradministrasie het meegebring dat daar in 1994 'n besparing van ongeveer R900 000 uit die vermindering van personeelposte bewerkstellig kon word. In die proses is twee hoofdirekteursposte en 13 ander poste afgeskaf. Sewe van hierdie poste was personeel van die Administrateurskantoor.

Die 64ste Algemene Kerkvergadering het nie verdere besluite geneem rondom rasionalisasie nie. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies het steeds, op spoor van die aanbevelings van die Rasionalisasiekommissie wat uitgeloop het op die rasionalisasiestappe, voortgegaan met pogings om die Kerk se finansiële posisie te stabiliseer.

9.4.3 BESPARINGSMAATREËLS 1996

In Maart 1996 het dr NJS Kock, 'n lid van die Raad van Finansies, in 'n verslag aan die Raad die erns van die swak finansiële posisie van die Kerk (sinodaal) beklemtoon. Na aanleiding van die verslag het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies met 'n program van maatreëls begin om die koste wat uit heffings gedek moet word, weer eens onder oë te neem en drasties

te besnoei. Verder is aandag aan die verbetering van die Kerk se skuld en die kontantposisie gegee.

Die maatreëls waarop besluit is, moes noodwendig in fases toegepas word aangesien daar aan bepaalde kerkregtelike beginsels voldoen moet word. Verder moes daar ook met arbeidswetgewing, waarvolgens poste opgehef en personeel uit diens gestel mag word, rekening gehou word.

Met die program van rasionalisasie oor 'n aantal jare is daar reeds heelwat gesny aan die personeel van die Administrateurskantoor. Verdere terugsnidings in terme van personeel sou meebring dat daar ook inkorting van belangrike dienste moet geskied.

Die vernaamste besparings moes dus kom uit die opheffing van sinodale predikantstandplase. Vanweë die bepalings in die Kerkorde kan predikantstandplase nie summier opgehef word nie. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies moes tot 'n groot mate steun op die vervroegde aftrede van persone wat naby afree-ouderdom was. Dieselfde het gegeld ten opsigte van bepaalde lede van die personeel.

Aanvanklik was dit die gedagte dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering prioriteite vir die Kerk se sinodale werksaamhede moet stel en dat die begroting prioriteitsgewys aan bepaalde werksaamhede toegewys moet word. Die bedoeling was dat die heffingsbedrag vasgepen moet word. Daar moes ook volledig voorsien word vir die rentekomponent van die skuldmas van die Kerkgeld vir Kerkwerkfonds. 'n Strategiese plan sou voorts daargestel word sodat vanuit die begroting op 'n jaarlikse basis gewerk kon word om die skuld af te betaal.

Praktiese probleme het ontstaan met die bepaling van prioriteite en die Kommissie het uiteindelik uitgekom by 'n mikpunt van 'n algemene besparing van 18% teenoor die 1996 begroting. Dit was nie ten opsigte van alle sinodale aktiwiteite moontlik nie, maar die uiteindelijke totale besparing sou naby daaraan kom. Dit was ook nodig om oor sekere uitdienstredingspakkette te onderhandel wat meegebring het dat daar nie vir 1997 noemenswaardige besparings sou wees nie, maar wel in die jare wat volg.

Na deeglike oorweging van die implikasies op die effektiwiteit van die Kerk se sinodale werksaamhede en onderhandeling met die betrokke persone is daar op die maatreëls besluit wat onder die volgende punte behandel word.

9.4.4 **BESPARINGSMAATREËLS 1997 EN DAARNA**

9.4.4.1 **Sending**

(i) **Opleiding te Klipdrif**

Daar is met Proff Booysen, Van der Westhuizen en Engelbrecht onderhandel dat hulle vroeër as op ouderdom 65 aftree sonder verlies van pensioenvoordele en sonder penalisasie vanweë hulle vervroegde aftrede. Die terugkoop van volle pensioenvoordele en ander toegewings het sodanige koste meegebring dat die werklike besparing eers vanaf 1998 sou realiseer. Die besparing sal in die koers van 60% wees.

(ii) Subsidies aan die HKSA

Die subsidies aan die HKSA is met ongeveer 18% ingekort en die ondersteuning van ringsrade, gemeentes en lidmate is gevra om die negatiewe uitwerking te kussing.

9.4.4.2 **Teologiese Opleiding**

Die Kuratorium het met Prof JJ Engelbrecht ooreengekom dat hy met vervroegde pensioen uittree sonder enige penalisasie. Vir 1997 moes die koste van die terugkoop van volle pensioenvoordele uit die Predikante Pensioenfonds vir Prof Engelbrecht gedra word. Prof Engelbrecht was hoof van die Dept Bybelkunde by UP en die koste van sy vergoedingspakket is grotendeels deur die universiteit gedra. Met sy uittrede het dr LC Bezuidenhout hoof van die Dept Bybelkunde geword en ds PA Geyser van SENTIK is na die Departement Bybelkunde oorgeplaas.

In terme van teologiese opleiding aan die Universiteit van Pretoria in die breë, is ook die nodige aandag gegee.

Gesprekke is op verskeie vlakke in die Kerk gevoer en 'n hele aantal modelle word tans onder die leiding van die Kuratorium nagevors. Ten einde dié belangrike saak volledig onder oë te neem is 'n beraad belê waar die modelle volledig geëvalueer sal word.

Alhoewel die Kuratorium volledig hieroor sal rapporteer, is dit belangrik om kennis te neem van die voortdurende proses van rasionalisasie ook op hierdie terrein.

9.4.4.3 **SENTIK**

Melding is reeds gemaak van die oorplasing van ds PA Geyser na UP en die gepaardgaande besparing in kontant traktament ten bedrae van R106 040 vir Kital. Mev IM Koekemoer, bibliotekaris by Kital, het ingestem om met vervroegde pensioen op 31 Desember 1996 uit te tree. Haar pos het met die reëling verval en die gepaardgaande besparing het R68 000 per jaar beloop.

9.4.4.4 **Pastorale Verwysingsdiens**

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit dat die Pastorale

Verwysingsdiens as voltydse diens wat deur die Kerk bekostig word, uitgefaseer word. Dr JA van Biljon het sy praktyk geprivatiseer en hy word teen normale tariewe vergoed wanneer die Kerk van sy dienste gebruik wil maak.

9.4.4.5 **Hospitaalbearbeiding**

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het deur middel van die Raad vir Herderlike Sorg verneem dat 'n inkorting van hulle emolumente nie vir die hospitaalpreekante aanvaarbaar is nie. Hospitaalpreekante sou eerder by gemeentes op 'n deeltydse basis betrek wil word. Daar word met bepaalde kerkrade gekommunikeer om sodoende 'n besparing op die begroting vir die Raad van Finansies te bewerkstellig.

In die geval van Ds J Coetzee is 'n reëling met gemeente Brackenhurst en Alberton getref om die voorstel tot uitvoer te bring. Geen vordering is tot dusver met die Hospitaalbearbeiding in Pretoria gemaak nie.

Gedurende 1998 is die ringe van Pretoria versoek om ondersoek in te stel na die moontlikheid om geheel of gedeeltelike verantwoordelikheid vir die finansiering van die traktemente van die hospitaalpreekante te aanvaar. Aangesien dit nie 'n haalbare opsie is nie, is die saak na die ringe van Pretoria en die Raad vir Herderlike Sorg terugverwys met die versoek dat alle moontlikhede ondersoek moet word sodat dié koste mettertyd op 'n alternatiewe wyse geabsorbeer kan word. Met ander woorde kreatiewe denke in 'n nuwe situasie is belangrik.

Die Raad vir Herderlike Sorg is ook versoek om te reël dat een hospitaalpreekant vanaf 1 Januarie 1997 ook die bearbeiding van gevangenes in Pretoria behartig.

9.4.4.6 **Gevangenesbearbeiding**

Die begroting van R18 000 per jaar vir die bearbeiding van gevangenes is opgehef.

9.4.4.7 **Studentebearbeiding**

Volgens die verslag van die Raad vir Herderlike Sorg is dit nie moontlik om die studentebearbeidingstandplase by Philadelphia (UP), Fonteinedal (NKP), Johannesburg (RAU), Bloemfontein (UOVS), Stellenbosch (US) en Potchefstroom (PU vir CHO) af te skaal of uit te faseer sonder onberekenbare skade vir die Kerk nie. Die standplaas by Pretoria Technikon is opgehef toe die studentepreekant 'n beroep na gemeente Pretoria-Suid aangeneem het.

Die Raad van Finansies het voorgestel dat, in plaas van om spesifieke poste te finansier, studentebearbeiding as sodanig gefinansier moet word en dat die

Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n besluit neem oor die aanwending van die bedrag beskikbaar. Uiteraard sal dit in samewerking wees met die Raad vir Studentebearbeiding.

Alhoewel daar tans nie 'n krisis is om studentebearbeiding te bekostig nie, is dit ook waar dat die Kerk op die lang duur nie voltydse studentebearbeiding sal kan bekostig nie.

Dit is daarom nou die tyd om in die huidige formaat oor die medium en lang termyn te beplan om te poog om 'n punt te bereik waar Studentegemeentes onafhanklik van subsidie kan funksioneer. Elke gemeente het ook opdrag om so 'n finansiële plan voor te lê.

9.4.4.8 Samevatting

Om perspektief te plaas op die proses van rasionalisering is die enigste maatstaf dit wat gemeentes in terme van heffings moet oorbetaal.

Die volgende skedule toon die heffingsbedrae sedert 1992:

JAARTAL	HEFFING PER LIDMAAT PER JAAR	PERSENTASIE VERHOOGING PER JAAR	HEFFING PER LIDMAAT PER MAAND
1992	R78.00	N.v.t	R6.50
1993	R86.00	10.3	R7.17
1994	R86.00	0	R7.17
1995	R94.00	9.3	R7.83
1996	R102.50	9.0	R8.54
1997	R102.50	0	R8.54
1998	R112.00	9.3	R9.33

Hierdie tendens gee vir die periode vanaf 1992 'n duidelike beeld van die resultate van rasionalisasie oor 'n breë front. In 1992 moes 'n lidmaat ongeveer 22 sent per dag (R6.50 per maand) aan sinodale werk van die Kerk afstaan. In 1998 is die vergelykende syfer ongeveer 31 sent (R9.33 per maand).

Neem hierby in ag dat die belydende lidmate van die Kerk sedert 1992 afgeneem het vanaf 134 160 (die hoogste vlak sedert 1971) tot ongeveer 125 089 in 1997 dan bevestig dit weereens die erns waarmee rasionalisasie aangepak en deurgevoer is. Die effek van hierdie vermindering sou beteken dat lidmate in 1998 ongeveer R8.00 per lidmaat per jaar minder sou betaal het, indien die lidmaatgetalle konstant gebly

het.

Laastens is dit belangrik om daarop te let dat rasionalisasie 'n deurlopende proses is wat kreatiewe denke vra maar wat ook nie ten koste van die Kerk tot uiterstes gevoer mag word nie.

Rasionalisasie verwys ook nie net na die inkorting van bepaalde poste of dienste nie. So is as 'n voorbeeld die Kerkkantoor se telefoonsentrale vernuwe met 'n gevolglike besparing van ongeveer R4 000 per maand. Netso is in terme van die korttermyn-versekering innoverend gedink en 'n besparing van ongeveer R300 000 vir die Kerk teweeggebring.

BESLUIT

1. Die vergadering neem met dank kennis van besparingsmaatreëls wat reeds getref en geïmplementeer is.
2. Kennis word geneem van beplande inkorting oor die volgende paar jaar as deel van 'n deurlopende proses.
3. Die opdrag om te rasionaliseer word gekontinueer.

4.4.9

BESKRYWINGSPUNT : RING VAN NOORD-NATAL RASIONALISERING DEUR DESENTRALISASIE

'n Onpartydige eksterne instansie word aangestel, wat nie aan die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika verbonde is nie, om die bestuur en finansies van die Kerk te ondersoek met die oog op desentralisasie en rasionalisasie binne die Kerk, om finansiële te kan oorleef.

Desentralisasie word gedoen deur onder andere meer vryhede aan gemeentes te gee soos om self plaaslike ouditeure aan te stel, eie versekering te reël en predikante toe te laat om self hulle mediese- en pensioenfondse te kies.

Een teologiese fakulteit word gevestig deur rasionalisasie.

BESLUIT**1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.****9.5 SAKEBEDRYWE****9.5.1 INLEIDING EN AGTERGROND**

Teen die einde van 1992 het dit vir die Direksie van die Sakebedrywe en die Raad van Finansies duidelik geword dat 'n krisis-situasie ontstaan het en dat die Raad se blootstelling in terme van borgstelling aan die Sakebedrywe reeds meer as R60 miljoen beloop het.

Verskeie pogings om die sakebedrywe as 'n geheel te verkoop het misluk en die direksie en Raad het tot die slotsom gekom dat dit nie moontlik is om die bedrywe as 'n eenheid te verkoop nie. Daar is toe besluit om die bedrywe te ontbondel en as los eenhede te verkoop.

Verskeie transaksies is voor 1995 gesluit en alhoewel die Kerk deur middel van die Raad van Finansies verantwoordelikheid vir die bankskuld moes aanvaar, is die risiko vir verdere verliese en 'n verhoging in die blootstelling vir die Kerk grootliks uitgeskakel.

Ten tye van die 64ste Algemene Kerkvergadering was die verpligting teenoor die bank ongeveer R16 miljoen, terwyl die afbetalingsooreenkoms met die verkoop van Colorgraphic in Durban steeds aktief was.

In die agenda van die 64ste Algemene Kerkvergadering p 439 is die stand van die Bolandse Kunshandelaars Groep (Edms.) Bpk uiteengesit.

Die Raad van Finansies het nog 'n beherende aandeel in .Jniversiteits Uitgewers en Boekhandelaars met boekwinkels in Stellenbosch en Grahamstad besit.

Die volgende onverhaalbare opgehoopte tekorte het in die Raad van Finansies se balansstaat verskyn:

- Bolandse Kunshandelaars Groep	7 346 609
- De Jager HAUM ten opsigte van Kital	894 830
	8 241 439
- Aandeel in Bolandse Kunshandelaars	8 155 715
- Totale verlies tot 31/12/94	<u><u>R16 397 154</u></u>

Bolandse Kunshandelaars Groep skuld op 25 Maart 1995 die volgende bedrae:

- Raad van Finansies	10 500 000
- Volkskas Bank Beperk	4 964 000
- Diverse skuld	1 154 083
- TOTAAL	<u>R16 618 083</u>

Die volgende bedrae is op 25 Maart 1995 nog aan Bolandse Kunshandelaars Groep verskuldig:

- Bookvision/Colorgraphic ten opsigte van die drukkery in Durban 9 430 000
- Penrose Holdings ten opsigte van Gutenberg

Boekdrukkers in Pretoria

- PJ de Villiers Boekhandel	2 184 583
- TOTAAL	<u>346 659</u> <u>R11 961 242</u>

Die verwagte tekort van R4 656 841 (R16 618 083 min R11 961 242) sal oor 'n termyn deur die Kerk reggestel moet word.

9.5.2 VERKOOPTRANSAKSIES

Die verloop van die verskillende verkooptransaksies vanaf Januarie 1995 tot Mei 1998 word soos volg opgesom:

9.5.2.1 Bookvision/Colorgraphic ten opsigte van die drukkery in Durban

Die kopers van Colorgraphic boekdrukkers in Durban het gedurende 1995/96 gereeld probleme met die betaal van die maandelikse paaielemente ondervind. As gevolg hiervan is die Raad van Finansies telkemale gekonfronteer met die volgende drie opsies naamlik:

- * Verleen uitstel vir die terugbetaling van die koopprys.
- * Dring aan op spesifieke uitvoering van die kontrak en indien die kopers dan nie presteer nie, word die maatskappy in herbesit geneem.
- * Verkoop Bolandse Kunshandelaars Groep, met die Colorgraphic kontrak daarby

ingesluit, aan 'n derdeparty.

Met alle feite in ag geneem het die Raad van Finansies elke keer op opsie nommer een besluit.

Gedurende Junie 1996 tree die Raad van Finansies met 'n derde party in gesprek oor die moontlike verkoop van Bolandse Kunshandelaars Groep volgens opsie nommer drie hierbo uiteengesit. Tydens die onderhandelinge ontvang die Raad 'n kontant aanbod vir R4 500 000 wat na oorweging van alle feite aanvaar word. Die ondertekening van die kontrak word deur die potensiële koper vertraag wat meebring dat die kontrak nie finaal afgehandel kon word nie. Terwyl die Raad nog poog om die ooreenkoms te finaliseer, bied die oorspronklike kopers van die maatskappy die Raad 'n bankgewaarborgde tjek vir R4 500 000 ter volle en finale vereffening van die ooreenkoms aan. Die Raad aanvaar die aanbod waarna die verkoop van Colorgraphic op 14 Junie 1996 met die bank van die tjek finaal afgehandel word.

Die Raad het op daardie stadium geoordeel dat dit beter sou wees om die R4.5 miljoen kontant as finale vereffening te aanvaar eerder as om die transaksie, soos ooreenkom, sy loop te laat neem.

Indien die bedrag onmiddellik teen 'n markverwante rentekoers belê sou word, sou die netto opbrengs binne die ooreengekome afbetalingstydperk ongeveer R9.5 miljoen beloop het. Gevolglik sou daar bykans geen verlies vir die Kerk gewees het nie.

Die besluit het beteken dat die transaksie finaal afgehandel kon word en dat die risiko ook verval.

9.5.2.2 Penrose Holdings ten opsigte van Gutenberg Boekdrukkers in Pretoria

Volgens die agenda van die vier-en-sestigste Algemene Kerkvergadering was Penrose Holdings op 25 Maart 1995 nog R2 184 583 verskuldig. Die bedrag deur Penrose verskuldig verteenwoordig die netto effek ten opsigte van die gebruik van die oorspronklike bankrekening. Die koopprys ten opsigte van Gutenberg Boekdrukkers was op 25 Maart 1995 soos volg ten volle vereffen:

* Tjek ontvang van Nedcor Bank Bpk synde die sessie van die afbetalingsooreenkoms met Penrose Holdings	3 000 000
* Tjek ontvang van Penrose Holdings	1 000 000
TOTALE VERKOOPPRYS	<u>R4 000 000</u>

Weens die maatskappy se onvermoë om die R2 184 583 aan Bolandse Kunshandelaars terug te betaal het die Raad van Finansies namens Bolandse Kunshandelaars regstappe teen Penrose Holdings ingestel. As gevolg van die swak finansiële posisie van Penrose Holdings is die maatskappy op 3 Julie 1995 onder likwidasie geplaas. Die volgende eis is teen die boedel van Penrose Holdings ingestel:

- * R2 184 583 synde die gebruik van die oorspronklike bankrekening.
- * R240 000 synde borgstelling verpligting teenoor NBS Bank.
- * R654 546 synde borgstelling verpligting teenoor Eerste Nasionale Bank.

Die likwidateur van Penrose Holdings het op grond van regsadvies besluit om die eise deur Bolandse Kunshandelaars en Nedcor Bank nie teen die boedel te erken nie. Na lang uitgerekte onderhandelings erken die likwidateur op 7 Januarie 1997, Bolandse Kunshandelaars se eis teen die boedel soos volg:

- * Vyftig persent van die eerste eis ter waarde van R2 184 583 (R1 092 291).
- * Die tweede en derde eise word ten volle erken ($R240\ 000 + R654\ 546 = R894\ 546$).

9.5.2.3 Die Nedcor Bank Beperk eis

Soos in die verslag oor die transaksie met Penrose Holdings hierbo vermeld is, het die Raad van Finansies sy regte, volgens 'n addendum ooreenkoms met Penrose, op 15 Maart 1994 aan Nedcor Bank gesedeer vir R3 000 000. Met die ontvangs van Nedcor Bank se tjek is die transaksie met die bank finaal afgehandel.

Met die likwidasie van Penrose Holdings op 3 Julie 1995 was genoemde maatskappy nog R2 486 755.70 aan die bank verskuldig. Die bank het volgens normale prosedure 'n voorkeur eis teen die boedel van die maatskappy ingestel. Die likwidateur het besluit om nie die eis van Nedcor Bank teen die boedel te erken nie. Die bank het gereageer met 'n kennisgewing van sy voorneme om Bolandse Kunshandelaars Groep te dagvaar vir skadevergoeding.

As gevolg van die likwidasie van Penrose en die verwerping van Nedcor se eis deur die likwidateurs poog Nedcor om sy skade van Bolandse Kunshandelaars te verhaal. Die saak is nog hangende en by 'n volgende geleentheid sal volledig hieroor gerapporteer word.

9.5.2.4 PJ de Villiers

Ten tye van die vier-en-sestigste Algemene Kerkvergadering was PJ de Villiers Boekhandel nog R346 659 aan Bolandse Kunshandelaars verskuldig. Aan die begin

van 1996 word PJ de Villiers Boekhandel onder vrywillige likwidasië geplaas. 'n Eis is volgens normale prosedure teen die boedel van PJ de Villiers Boekhandel ingestel. Op 20 April 1998 word 'n tjek vir R6 648.54 synde 'n finale dividend vanaf die likwidateur ontvang. Hiermee is ook hierdie aangeleentheid finaal afgehandel. Die Raad van Finansies het die likwidasië en distribusierekening teengestaan, en die nodige inligting word tans ingewin.

9.5.2.5 **Hofsaak ten opsigte van R900 000**

In die agenda van die vier-en-sestigste Algemene Kerkvergadering is melding gemaak van regsdinge wat in proses was. Een van die sake is gedurende 1997 geskik en 'n bevel van die hof gemaak. Die saak wentel om 'n bedrag van R900 000 wat wederegterlik geneem is. Die saak is gedurende Oktober 1997 finaal afgehandel. Bolandse Kunshandelaars het in totaal R1 690 000 (rente ingesluit) ontvang.

9.5.2.6 **Universiteits Uitgewers en Boekhandelaars**

Die Raad van Finansies kon nie daarin slaag om kopers vir hierdie maatskappy te vind nie. Nadat 'n deeglike ondersoek na die potensiaal van die maatskappy gedoen is, het die Raad van Finansies besluit om die maatskappy te laat likwideer. Op 7 Desember 1995 is die maatskappy onder vrywillige likwidasië geplaas. Die Raad van Finansies het namens die Bolandse Kunshandelaars Groep 'n totale eis van R1 446 087 teen die boedel van Universiteits Uitgewers en Boekhandelaars ingestel. 'n Totale dividend van R1 154 223 is ter afhandeling van die eis ontvang.

9.5.2.7 **Opsommend**

Op 31 Mei 1998 was die stand met die verkoop van Bolandse Kunshandelaars Groep soos volg:

* Die Raad van Finansies se Balansstaat soos op 31 Desember 1997 toon:			
-	Onverhaalbare tekort soos op 31/12/94		16 397 154
-	Raad van Finansies lening afgeskryf		10 500 000
			<u>26 897 154</u>
-	Verdere tekorte afgeskryf	1 866 186	
	Min: Verliese verhaal	<u>1 532 226</u>	333 960
Totale verlies tot 31 Desember 1997			<u>R27 231 114</u>

Die finansiële jaar van Bolandse Kunshandelaars Groep eindig op 30 Junie 1998. Nadat bogenoemde onafgehandelde sake gefinaliseer is, sal daar met die deregistrasie van die oorblywende maatskappye, wat tans dormant is, voortgegaan

word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

9.6

BATEFONDS

Die geskiedenis van die Batefonds is wyd bekend in die Kerk. Van die ongeveer R10 miljoen wat die fonds sou oplewer, het slegs R2 025 872.40 tot 31 Desember 1997 gerealiseer.

Aangesien die doelwit nie bereik is nie en die enkele gemeentes wat tog die doelwitbedrag bereik het, 'n korting gelyk aan die verdienvermoë van die fonds ontvang, is die Batefonds tans van weinig nut vir die Raad van Finansies uit 'n suiwer finansiële oogpunt gesien.

Die volgende gemeentes het die volle bydrae van R80 per lidmaat gemaak:

Gemeentes : Ten volle bygedra	Totaal
Delmas	57 035.22
Dordrecht	2 720.00
Ermelo	40 880.00
Estcourt	4 880.00
Gobabis	8 880.00
Grootvlei	46 880.00
Harcismith	9 360.00
Jeffreysbaai	3 440.00
Kampersrus	15 680.00
Klerksdorp Doringkruin	47 840.00
Komatipoort	8 039.70
Krugersdorp-Oos	61 920.00
Krugersdorp-Wes	36 800.00
Losberg	60 800.00
Lydenburg	45 600.00

Mafikeng	20 560.00
Malelane	16 502.81
Meyerspark	55 240.00
Nelspruit	75 440.00
Noordelike Pretoria	36 480.00
Olifantsfontein	16 160.00
Paarl	10 640.00
Pongola	8 720.00
Potchefstroom	74 204.50
Randpoort	38 000.00
Randfontein	45 120.00
Reitz	2 000.00
Rust der Winter	3 200.00
Rustenburg-Suid	54 960.00
Steelpoort	12 160.00
Stellenbosch	10 093.00
Swellendam	13 920.00
Turffontein	56 000.00
Uitenhage	4 240.00
Van Warmelo	6 400.00
Ventersdorp	38 080.00
Venterskroon	3 654.00
Villiers	8 960.00
Voortrekkerhoogte	29 040.00
Vredefort	4 880.00
Warmbad	41 349.51
Westonaria	49 040.00
Wonderboom	50 720.00
Worcester	3 840.00
Zeerust	49 120.00
Totaal	1 289 478.74

Afleiding

Die batefonds word nie ten volle ondersteun nie, terwyl die Raad van Finansies korting toestaan in verhouding tot die verdienvermoë van die bydraes. Die enigste voordeel vir die Raad van Finansies is dat die Fonds 'n buffer van R2 miljoen verskaf.

Die toekoms van die fonds moet weer onder oë geneem word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die Raad van Finansies ondersoek die moontlike opheffing van die Batefonds en om die bedrae wat reeds bygedra is tot die fonds op naam van die betrokke gemeentes op belegging te plaas.

9.7 VERSORGING VAN PREDIKANTE

9.7.1 INLEIDING

Dienaars van die Woord is deur God geroep, deur die Kerk tot die evangeliebediening toegelaat en in die amp bevestig. 'n Gemeente beroep die predikant en nooi hom daarmee uit om die werk soos beskryf in Ordinasie 2.1.5 te verrig.

By die bepaling van die versorgingsoordeel van predikante, word riglyne deur die Algemene Kerkvergadering neergelê asook bepalings van die Kerkorde in ag geneem, sodat die predikant sy werk sonder belemmering kan verrig.

9.7.1.1 Die beginsel van toepassing by die versorging van predikante is kortliks die volgende:

- * 'n Gemeente beroep 'n predikant na 'n spesifieke standplaas en onderneem om die predikantgesin van 'n behoorlike lewenstog te voorsien.
- * 'n Standplaas is die gemeentelike werkkruimte waar die dienswerk van 'n predikant verrig word.
- * Versorging van die predikant bestaan uit die volgende komponente:
 - 'n Kontantdeel bepaal volgens die aantal diensjare as 'n geordende

predikant in gemeentes.

- 'n Gelykmakende pensioentoelae aanvullend tot die kontantdeel van die traktement om predikante met minder as 19 pensioendraende diensjare instaat te stel om die verhoogde pensioenbydrae te kan bekostig.
- 'n Vakansie- of verjaarsdagtoelae gelykstaande aan 'n maand se kontantdeel van die traktement, vervoer en ander toelaes uitgesluit.
- Vrye woning wat insluit munisipale verbruikerskoste asook telefoonkoste verbonde aan óf die gemeente pastorie óf die predikant se eie woning.
- Reistoelae om predikantswerk te kan doen en gesinsvervoer.

Nota: Bogenoemde word as riglyne voorgehou en die vlakke van besoldiging is onderhewig aan onderhandeling met die betrokke gemeente.

- * Vergoeding van verhuisingskoste by aanvaarding van beroep na die gemeente.
- * Gemeentebydrae tot die Predikante Pensioen Weduwee en Wesefonds word gehef volgens die aantal belydende lidmate in die gemeente.
- * Gemeente betaal volledig die mediesefondsbydrae bereken volgens die predikant se gesinsamestelling. Die gedeelte van die mediesefondsbydrae waarvoor die predikant as gesinshoof verantwoordelik is, word van sy/haar kontantgedeelte verhaal.
- * Jaarlikse verlofvoordele soos bepaal in die verlofreglement vir predikante .net betrekking tot:
 - Gewoneverlof
 - Siekteverlof
 - Langverlof
 - Studieverlof
 - Kraamverlof.
- * In die nakoming van die kerkraad se verantwoordelikheid teenoor die predikant moet die kerkraad rekening hou met die predikant se redelike behoeftes, dit gereeld evalueer en die predikant daarvolgens versorg.

9.7.1.2 Traktemente en voordele van predikante in standplase met gedeeltelike opdrag en verminderde versorgingsvoordele word bepaal deur die beroepsbrief. Die versorgingsvoordele kan soos in die geval hierbo vermeld bestaan uit die kontantdeel, vakansie of verjaarsdagtoelae, vervoertoelae, behuising, jaarlikse verlofvoordele ens.

Predikante met verminderde versorging het die volgende keuse:

- * Eerstens tot die Predikante Pensioen Weduwee en Wesefonds toe te tree al dan nie. Die predikant besluit self by toetrede om teen óf 50% óf 100% van die lidbydrae tot die Pensioenfonds toe te tree. Voordele onder die Pensioenfonds verminder egter dienooreenkomstig indien die 50% opsie gekies word. Alhoewel predikante met verminderde versorging lidmaatskap van die Pensioenfonds kry, verkry die predikant nie lidmaatskap van die Bystandsfonds nie. Predikante met verminderde versorging geniet dus geen ongeskiktheids- en sterftevoordele nie.

Predikante word soms teen so 'n lae skaal beroep, dat lidmaatskap van die Pensioenfonds, selfs teen 50% bydraerkoers, nie haalbaar is nie.

- * Tweedens om tot die goedgekeurde mediesefonds toe te tree al dan nie. Indien die predikant tot die mediesefonds toetree, bly die predikant verantwoordelik vir die volle mediesefondspremie. Kerkrade word egter aangemoedig om die gesin finansiële te ondersteun sodat die premies bekostigbaar kan wees.

- 9.7.1.3 Getroude manlike proponente wat as predikant in 'n gemeente bevestig word, is verplig tot deelname aan die Eggenoteversekeringskema. Die instel van 'n soortgelyke Gadeversekering vir getroude vroulike predikante, word tans ondersoek.

BESLUIT

1. Kerkrade ondersteun predikante met verminderde versorgingsvoordele om lede van die Predikante Pensioen Weduwee en Wesefonds en/of 'n mediesefonds te kan word.
2. Kerkrade sien toe dat alle manlike getroude predikante wat in hulle eerste gemeente beroep of as 'n ongetroude predikant in die huwelik bevestig word, by die Eggenoteversekeringskema aansluit.
3. Elke predikant van die Kerk word teen ongeskiktheid vir eie beroep verseker en die huidige skema word dienooreenkomstig gewysig.
4. Indien die huidige groepskema se premiekoste vir hierdie versekering nie mededingend is nie, word geskikte alternatiewe soos individuele versekering vir eie beroep ondersoek.
5. Die Pensioenraad in oorleg met die Raad van Finansies
 - 5.1 ondersoek 'n gadeversekeringskema vir getroude vroulike predikante en stel dit in werking

5.2 bewerkstellig deelname van predikante met deelversorging aan die Bystandsfonds

6. Traktementsaanpassings word jaarliks in Maart gedoen om saam met die belastingjaar te val.

9.7.2 KONTANTDEEL

Die versorgingsvoordeleskale, ingedeel in diensjare as geordende predikant in gemeentes, wat jaarliks in Mei aan gemeentes voorsien word, is minimum skale wat kerkrade as riglyne gebruik by die bepaling van die kontantdeel van die predikant se traktement. Geen beperking word op die kerkraad geplaas om die predikant met 'n hoër of laer bedrag as wat die skale voorstel, te trakteer nie. Met die huidige ekonomiese klimaat gebeur dit dat gemeentes predikante teen skale, laer as die minimum aanbevole, versorg.

Die 64ste Algemene Kerkvergadering het die volgende besluite geneem met betrekking tot die kontantdeel van die versorgingsvoordeel:

- 9.7.2.1 Die voorgestelde skale word as riglyne gebruik en kerkrade versorg die predikant na vermoë. Hierdie riglyne sal steeds as minimum beskou word. Afwyking van hierdie riglyne moet in oorleg met ringskommissies geskied.
- 9.7.2.2 Ringskommissies sien noulettend toe dat kerkrade nie hulle finansiële posisie misbruik om die predikant te kort te doen nie.
- 9.7.2.3 Kerkrade stel waar moontlik predikante met verminderde versorgingsvoordele instaat om lede van die pensioen- en 'n mediese fonds te word.
- 9.7.2.4 Die vergadering spreek sy opregte dank uit teenoor al die gemeentes, kerkrade en ander toesighoudende liggame wat dikwels onder moeilike omstandighede predikante van die Kerk en hulle gesinne materieel versorg en ook ondersteun met volhardende voorbidding.
- 9.7.2.5 Ringskommissies evalueer jaarliks die situasie in gevalle waar predikante op 'n laer skaal as voorgeskryf vergoed word. Indien die betrokke gemeente(s) se finansiële posisie sodanig verbeter, word die gemeente verplig om te voldoen aan die skaal as

minimum vereiste.

Die Administrateur het in oorleg met die Raad van Finansies die minimum skale vir die kontantdeel met ingang 1 Mei 1998 met 7,5% aangepas.

'n Uiteensetting van die huidige minimum aanbevole skale vir volledig versorgde predikante, in vergelyking met traktementskale van die NG Kerk van Transvaal, is soos volg:

DIENSJARE AS GEORDENDE PREDIKANT IN GEMEENTES	KONTANTDEEL HUIDIGE SKALE VAN TOEPASSING BY:	
	NED. HERV. KERK	NG KERK
1	70 851	39 600
2		42 480
3	73 803	45 360
4		48 240
5	76 844	51 120
6		54 000
7	80 192	56 880
8		60 360
9	83 674	63 840
10		67 320
11	87 312	70 800
12		74 280
13	91 138	77 760
14		81 240
15	95 176	84 960
16		88 680
17	99 400	95 640
18		95 640
19	103 735	95 640
20		95 640

BESLUIT

1. Kerkrade gebruik die versorgingsvoordeelskale as riglyn en versorg hulle predikante na vermoë. Die riglyne moet sover moontlik steeds as minimum beskou word. Afwyking van hierdie riglyne geskied in oorleg met ringskommissies.
2. Ringskommissies evalueer deurlopend die situasie in gevalle waar predikante op 'n laer versorgingskaal versorg word.
3. Raad van Finansies monitor en keur die jaarlikse aanpassing van versorgingskale goed.

9.7.3 VERVOER VAN DIE PREDIKANT

Soos traktementskale, is die reiskostetoelae 'n komponent van die predikant se versorgingsvoordeel. Die reiskostetoelae maak voorsiening vir die kostelose vervoer van die predikant en sy gesin, naamlik:

- * Alle vervoerkoste van die predikant om die voorgeskrewe opdragte van 'n predikant in die gemeente te kan uitvoer.
- * Koste van vervoer van die predikant se gesin insluitende die gesin se jaarlikse vakansieverlof.

Die reiskostetoelae word van tyd tot tyd deur die kerkraad vasgestel aan die hand van advies en tabelle deur die Administrateur beskikbaar gestel. Hierdie tabelle, is gebaseer op die AA se jongste inligting en aangepas om aan die Kerk se eie behoefte te voldoen en word jaarliks in Mei tesame met die traktementaanpassings as riglyne aan gemeentes beskikbaar gestel. Dit staan kerkrade vry om reiskoste self te bereken. Om spanning tussen die kerkraad en die predikant oor die betaling van reiskoste te voorkom, is dit wenslik dat die kerkraad en predikant 'n gesprek daaroor voer. Met die gesprek kan daar ooreengekom word oor:

- * die aantal kilometers waarvoor die predikant in die betrokke jaar vergoed gaan word
- * die maandelikse vervanging van die predikant se motor in die betrokke jaar. Geen regstelling word by die vervanging van 'n motor gemaak ten opsigte van die inruilwaarde van die "ou" voertuig nie.

Huidige hoë aankooppryse van motors beïnvloed uiteraard die vastekoste komponent van die reiskostetoelae. Die vervanging van die motor waarmee die predikant sy

werk moet doen kan tot gevolg hê dat die vervoerkoste hoër styg as waarvoor die kerkraad voorsiening gemaak het. Aanpassings in die reiskostetoelae kan ook in die loop van die jaar aangebring word.

Die kerkraad oordeel of die beraamde vervoerkoste binne sy vermoë sal wees en of die predikant sy werk asook sy gesin se vervoerbehoefes binne die ooreengekome getal kilometers sal kan inpas.

BESLUIT

- 1. Kerkrade voer gereeld gesprek met predikante oor vergoeding ten opsigte van vervoerkoste.**
- 2. Die opdrag aan die Administrateur om gemeentes van tyd tot tyd te adviseer oor vergoeding van reiskoste word gekontinueer.**

9.7.4

WONINGVOORSIENING

Soos in die geval van traktament en reistoelae is woningvoorsiening 'n integrale deel van 'n predikant se versorgingsoordeel. Woningvoorsiening behels die voorsiening deur die kerkraad van 'n doelmatige woning met vrye inwoning aan die predikant en sy gesin. Die woning moet beide as pastorie sowel as gesinswoning kan funksioneer.

Vrye inwoning sluit in die betaling, deur die gemeente, van alle redelike koste ten opsigte van telefoon, water, elektrisiteit en ander munisipale diensteheffings. Telefoonkoste sluit in alle redelike oproepkoste van 'n Telkom telefoonstelsel, selfoon en/of gekoppelde antwoordmasjien.

Eiendomsbelastings, versekering, kapitaalverbeterings en normale instandhouding van die woning word deur die kerkraad betaal, alleenlik as dit die eiendom van die gemeente is. Indien dit die eiendom van 'n derde party is, insluitend die predikant van die gemeente, bly die verhuurder (eenaar) verantwoordelik vir betaling van alle belastings, versekering, onderhoud en instandhouding van die woning en perseel, terwyl dit die gemeente vry staan om 'n bydrae hiertoe te maak.

Kerkrade moet jaarliks toesien dat die gemeentelike eiendomme, pastorieë ingesluit, realisties gewaardeer word en teen vervangingswaarde verseker is.

By die huurvasstelling van die woonhuis gehuur van 'n derde party, word die omgewing, ligging, grootte en doelmatigheid van die woning as pastorie in aanmerking geneem. Die huur betaalbaar moet markverwant vir daardie omgewing asook bekostigbaar vir die gemeente wees. Die woning moet verkieslik binne die gemeentegrense val sodat gemeentelike maklik sonder enige ontwrigting die

predikant kan besoek.

Van die predikant en sy gesin wat in die gemeentepastorie woon word verwag om die woning verantwoordelik en met sorg te bewoon. Indien die woning vir enige ander doel behalwe as pastorie, byvoorbeeld kleuterskool, gebruik word, moet die kerkraad geken en goedkeuring daartoe verleen word.

Niemand sal beswaar hê as 'n predikant voorsiening maak vir sy aftrede deur die belegging in 'n eie woning nie. Dit mag egter nooit ten koste van die gemeente wat hom reeds van 'n lewensstog voorsien, wees nie.

Waar 'n predikant in sy eie woning wil woon of aanskaf, moet dit in oorleg met die kerkraad, gemeente en ringskommissie geskied en voor finalisering aan die Raad van Finansies vir advies voorgelê word.

BESLUIT

- 1. Die bestaande riglyne oor woningvoorsiening word gehandhaaf. Ringskommissies en die Raad van Finansies moet in hulle beoordeling van aansoeke van predikante om hulle eie woning aan te skaf, daarop let dat die reëling ook in belang van die gemeente sal wees.**

9.8 PENSIOENFONDS

9.8.1 SAMESTELLING VAN DIE PENSIOENRAAD

Die vergadering neem kennis van die Reglement van die Pensioenfonds en van die samestelling van die Pensioenraad.

BESLUIT

- 1. Kennis geneem.**

9.8.2 FUNKSIONERING VAN DIE RAAD

9.8.2.1 Agtergrond

Sedert die 64ste Algemene Kerkvergadering in Junie 1995 het die Pensioenraad nege keer vergader. Tydens hierdie vergaderings is die volgende aspekte as staande punte

op die vergaderings bespreek:

- Administrasieverslag wat insluit die eise (uitdienstredes, sterftes, aftredes en ongeskiktheidseise), kontantvloei, beleggings en verbandlenings.
- Eiendomsverslag wat insluit die vakante areas, huurinkomste en onderhoud van die geboue.

Addisionele sake is ook bespreek insluitend die jaarlikse finansiële state van die Fonds, die jaarlikse aktuariële waardering van die Fonds en die jaarlikse toestaan van pensioenverhogings aan emeriti.

'n Spesiale vergadering is deur die Pensioenraad op 20 November 1996 gehou waartydens die volgende voorleggings gemaak is:

9.8.2.2 Voorlegging

(i) Voorlegging vir die administrasie, konsultasie en aktuariële dienste van die Fonds

Voorleggings is gemaak deur

- Alexander Forbes
- Fin-Pro Makelaars
- Absa Konsultante en Aktuarisse.

Na deeglike evaluering van die voorleggings het die Pensioenraad besluit om ABSA Konsultante en Aktuarisse vir 'n verdere periode as administreerders, konsultante en aktuarisse van die Fonds aan te stel.

(ii) Voorleggings vir die belegging van Fondse

Voorleggings is gemaak deur

- Ou Mutual
- Sanlam.

Na deeglike evaluering het die Pensioenraad besluit om die dienste van beide versekeringsmaatskappye as beleggingsbestuurders te behou.

9.8.2.3 Opdragte ontvang van die 64ste Algemene Kerkvergadering

(i) Die bereiking van 'n 100% befondsingsvlak gouer as wat beplan is

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het dit goedgekeur dat die rente-opbrengs op die verkoopsom van die Generaal Pretoriusgebou ten gunste van die Fonds aangewend word op die volgende wyse:

- * Een-derde word gekapitaliseer en in die Fonds gestort ten einde 100% befondsing van die Fonds te bespoedig.
- * Twee-derdes word aangewend ten einde die bestaande emeriti, weduwees en wese se finansiële posisie te verbeter.

(ii) **Standplaasopheffing**

Die Pensioenraad het die reglement van die Fonds gewysig om voorsiening te maak vir die betaling van 'n predikant se volle aandeel in die Fonds, in die geval van standplaasopheffing.

Predikante wat reeds geraak was voor die reglementswysigings is ook in berekening gebring en addisionele bedrae is aan hulle betaal.

(iii) **Verkoop van bates**

Die besluit van die Algemene Kerkvergadering naamlik dat by enige beplande verkoop van bates van die Pensioenfonds, die koper en die koopbedrag vir 'n tydperk van twee maande in Die Hervormer gepubliseer moet word, is deur die Pensioenraad geïmplementeer.

(iv) **Uitstaande opdragte**

Die Pensioenraad is nie bewus van enige onafgehandelde opdragte nie.

9.8.2.4 Heffing per lidmaat

Die werkgewersbydrae word sedert 1 Januarie 1996 op 'n basis van heffing per lidmaat gevorder en het sedert dié datum soos volg gewysig:

Datum	Heffing per lidmaat
1 Januarie 1996	R48.00
1 Mei 1997	R52.32
1 Mei 1998	R56.28

9.8.2.5 Take en doelwitte deur die Raad geïdentifiseer

Die Pensioenraad het aan die begin van die werkstermyn die volgende doelwitte geïdentifiseer:

- * Die bespoediging van die befondsingsvlak van die Fonds.
- * Die vermindering van die aantal eiendomme as bates van die Fonds.
- * Die afbestuur van die verbandlenings toegestaan deur die Fonds.
- * Verbeterde kommunikasie met lede.

Die onderskeie doelwitte word vervolgens bespreek.

(i) Befondsingsvlak

Die Pensioenraad het verskeie stappe in oorleg met die aktuaris van die Fonds en die Registrateur van Pensioenfondse geneem, veral met die herstrukturering van die bates om aan die probleem van onderbefondsing aandag te gee..

Aksies wat geneem is het die befondsingsvlak sedert 1 Januarie 1993 soos volg verbeter:

Jaar	Bates	Verpligting	Befondsingsvlak
1993	30,198,000	48,331,000	62.50%
1994	35,114,000	52,789,000	66.50%
1995	41,288,000	57,120,000	72.30%
1996	49,659,000	64,520,000	77.00%
1997	60,680,000	71,228,000	85.20%
1998	73,560,000	77,250,000	95.20%

(ii) Aktuariële ondersoek

Sedert die 62ste Algemene Kerkvergadering word die fonds jaarliks deur 'n aktuaris ondersoek.

Die volledige verslag van die fonds se aktuaris, mnr C de Jager van Absa Konsultante en Aktuarisse, word behandel.

Die huidige tekort, nadat voorsiening gemaak is vir gereelde verhogings in die versorgingsvoordeel tot by die aftrede van elke lid, is R3,690 miljoen teenoor die tekort van R10,548 miljoen soos op 1/1/97.

Volgens die jongste projeksies behoort die Fonds binne die volgende twee jaar 'n

100% befondsingsvlak te bereik. Sodra hierdie vlak bereik word, sal dit dan moontlik wees om aan sekere tekortkominge in die Fonds aandag te gee, welke aspekte vanweë die befondsingsposisie van die Fonds tot dusver nie aandag kon geniet nie. Die volgende is ter sprake:

- * 'n Hoër vlak van pensioenverhogings aan huidige emeriti, weduwees en wese as wat in die onlangse verlede toegestaan kon word.
- * Verhoogde voorsiening vir pensioenverhogings ten opsigte van toekomstige emeriti.
- * Verbetering in die voordele wat betaalbaar is in geval van vroeë aftrede, en ook in geval van aftrede op die normale aftree-ouderdom.
- * Moontlike vervroeging van die aftree-ouderdom.
- * 'n Verhoging van die gadepensioen wat betaalbaar is in geval van sterfte voor aftrede.

Uiteraard sal hierdie veranderinge 'n impak op die finansiële stand van die Fonds hê en sal 'n gesonde prioriteitsorde tussen die alternatiewe gevind moet word.

Dit is egter duidelik dat die primêre herstelproses van die afgelope 9 jaar nou bykans voltooi is en dat die Fonds na verwagting binne die volgende 2 jaar 'n nuwe en meer gesonde finansiële era sal betree.

(iii) Bestuur van eiendomme en verbandlenings

Die Pensioenraad se oogmerk was om die eiendomme en verbandlenings as persentasie van die totale bates van die Fonds oor tyd te verminder en terselfdertyd die beleggings by versekeraars as persentasie van die totale bates van die Fonds te verhoog.

Gedurende die afgelope werkstermyn is die aantal verbandlenings verlaag na slegs drie en is die aantal eiendomme verlaag na een met die verkoop van die Sunderland Rifgebou.

Die verbandlenings, eiendomme en beleggings by versekeraars as persentasie van totale bates het sedert 1 Januarie 1991 soos volg gewysig:

Jaar	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Pensioenportefeuiljes van versekeraars	13,6%	52,4%	71,3%	75,8%	81,7%	82,5%	87,7%	92,4%
Vaste eiendom en beleggings	32,7%	23,3%	19,7%	16,8%	14,1%	11,4%	9,2%	5,8%
Verbandlenings	46,5%	20,7%	9,0%	5,5%	4,1%	2,9%	2,0%	2,7%
Ander (kontant ens.)	7,2%	3,6%	-	1,9%	0,1%	3,2%	1,1%	(0,9%)
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

(iv) Verbeterde kommunikasie aan alle lede

Ten einde verbeterde kommunikasie met lede te bewerkstellig is die volgende in werking gestel:

- * 'n Trusteeverslag is aan alle lede gestuur met inligting rakende die pensioenfonds se voordele, bates, finansiële state, ensomeer.
- * 'n Gespreksgeleentheid is vir siekte-emeritaat lede gereël en 'n senior bestuurder van Sanlam het dit bygewoon ten einde enige onduidelikhede daar en dan uit die weg te ruim.
- * 'n Komitee is vanuit die Pensioenraad aangewys met die doel om gesprek te voer met elke potensiele siekte-emeritaat lid, sowel as om gevalle te bespreek waar moontlike herstel of vermindering van inkomste ter sprake is. Die komitee sal as tussenganger onderhandelinge met Sanlam voer.
- * 'n Vergadering is met emeriti gereël waartydens vrae aan die voorsitter van die Pensioenraad sowel as Absa Konsultante en Aktuarisse gevra is ten einde onduidelikhede uit die weg te ruim.
- * Verteenwoordigers vanuit die geledere van die Predikantevergadering is genooi om as waarnemers die vergadering van die Pensioenraad by te woon. Verskeie vrae en kwelpunte is op die vergadering van 16 April 1998 bespreek.

9.8.3 FINANSIES : RESULTATE VIR DIE PERIODE 1995/97

Die vergadering neem kennis van die finansiële state vir die jare 1995/97 in die agenda ingebind as **BYLAE B**.

9.8.3.1 Balansstaat

(i) Kapitaalfonds

Die kapitaalfonds het oor die termyn soos volg gegroei:

	1995	1996	1997
Saldo 1 Januarie	36 612 000	44 721 000	54 959 000
Plus oorskot	8 109 000	10 238 000	14 948 000
Saldo 31 Desember	44 721 000	54 959 000	69 907 000

9.8.3.2 Vaste eiendom

Die Pensioenraad het tans nog een eiendom oor nadat daar in die tydperk sedert die 64ste Algemene Kerkvergadering een eiendom ten bedrae van ± R1,2 miljoen verkoop is. Die oorblywende eiendom wat deur die Pensioenraad besit word, is die volgende:

	Kosprijs 1997	Netto huur- opbrengs 1997
Winkelsentrum Secunda (Voorheen Edgars)	R665 594	R421 000

Die huurkontrak met Edgars ten opsigte van die gebou in Secunda is in 1994 vir 'n tydperk van 10 jaar hernu.

Benewens bogenoemde eiendom besit die Pensioenraad al die aandele in die eiendomsmaatskappy Republic Coin Operated Lockers (Edms.) Bpk. Die maatskappy besit 'n kantoorgebou in Strubenstraat, Pretoria. Die gebou word bestuur deur EG Chapmans Eiendomsdienste en 88% van die beskikbare ruimte is tans verhuur. Die Pensioenraad wil graag van die gebou ontslae raak omdat die verhuring van kantore as gevolg van die ooraanbod van kantoorruimte in Pretoria 'n baie onseker aangeleentheid is. Verder word die gebou verniel terwyl die sentrale lugversorging tans buitewerking is.

Republic Coin skuld op 31 Desember 1997 'n bedrag van ± R3,4 miljoen aan die Pensioenfonds. Die aktuaris het vir die doeleindes van sy waardasie van die Fonds die eiendom se waarde op R2 miljoen gestel.

9.8.3.3 Beleggings in boekwaarde portefeuljes van versekeringsmaatskappye

Die Pensioenfonds het in 1992 aan die Algemene Kerkvergadering gerapporteer dat

alle surplus kontant in die boekwaarde portefeuljes van versekeringsmaatskappye belê word tot tyd en wyl die Pensioenfonds weer by 100% befondsing uitkom. Die reëling is met die goedkeuring van die Registrateur van Finansiële Instellings getref om die Fonds te beskerm teen skommeling op die aandelebeurs waar die versekeringsmaatskappye belê.

Op 31 Desember was die boekwaardes van die onderskeie beleggings soos volg:

JAAR	SANLAM	OU MUTUAL	TOTAAL
1997	31 936 000	32 824 000	64 760 000

Die opbrengskoers op die onderskeie beleggings was soos volg:

	SANLAM	OU MUTUAL
Januarie 1997 tot Desember 1997	* 27,4%	17,8%

* 'n Belegging by Sanlam, genaamd die Alphafonds het gedurende die jaar gerealiseer en daarom die hoë opbrengskoers.

9.8.3.4 Verbandlenings

Die Pensioenraad het daadwerklik gepoog om die getal verbandlenings, wat vaste-rentedraende beleggings is, en geen inflasieverskansing het nie, te verminder. Dit was vroeër die Raad se hoofbeleggingsterrein met spesifieke konsentrasie op plaasverbandlenings. Sedert 1986 is daar slegs verbandlenings toegestaan aan persone wat eiendomme by die Pensioenraad gekoop het. Die eiendomme wat daarby betrokke was was dié waarop die Pensioenraad voorheen verbande gehad het. Die Pensioenraad het met die sekwestrasie van die verbandgewers, besit van die eiendomme bekom.

Op 31 Desember 1997 was daar slegs 3 verbandlenings met 'n totale uitstaande bedrag van ± R909 000. Die rentekoers beloop 12% - 21% en die grootste is dié ten opsigte van Bertie van Zyl (Edms) Bpk ten bedrae van R625 000. Dié verband word geleidelik verminder en sal Junie 2007 afgelos wees.

9.8.3.5 Inkomstestaat

Die Pensioenfonds se hoofbronne van inkomste is pensioenbydraes en beleggings-

komste.

Totale inkomste vir die afgelope drie jaar het $\pm$ R51,9 miljoen beloop teenoor R31,0 miljoen vir die vorige tydperk.

Die vergadering neem kennis van die verhouding tussen die verskillende inkomstebronne wat grafies voorgestel is:

9.8.3.6 Pensioenfondsbydraes

Pensioenbydraes is direk gekoppel aan die versorgingsvoordeel wat jaarliks in Mei aangepas word, saam met aanpassing in die skale vir die kontantdeel van die traktement.

Die pensioenbydrae is vasgestel op 7.5% van die versorgingsvoordeel vir lede en 12.5% vir die werkgewer. Die versorgingsvoordeel is sedert 1995 soos volg verhoog:

1995	108 000	8% verhoging
1996	116 640	8% verhoging
1997	127 200	9,1% verhoging
1998	136 740	7,5% verhoging

9.8.3.7 Beleggingsinkomste

Uit bostaande grafiek kan ook gesien word dat inkomste uit beleggings algaande toeneem het in verhouding met pensioenbydraes. In 1994 het beleggingsinkomste ongeveer 46% van die totale inkomste uitgemaak, teenoor bykans 64% in 1997.

Sedert 1991 is die beleid ten opsigte van bonuserkenning op beleggings by versekeringsmaatskappye verander en bonusse word nou erken soos en wanneer dit vestig. Die inkomste uit beleggings het oor die afgelope drie jaar die volgende beloop

1995	-	R4 550 000	1996	-	R7 447 000	1997	-	R8 379 000
------	---	------------	------	---	------------	------	---	------------

9.8.3.8 Huurinkomste

Die Pensioenraad beskik tans oor net een eiendom wat huurinkomste oplewer teweete die winkelsentrum op Secunda. Die ander eiendom in Strubenstraat 70 Pretoria is in die naam van Republic Coin Operators waarvan die Pensioenraad die volle lening hou.

Die netto huuropbrengs, gemeet teen die boekwaarde van die eiendomme oor die afgelope drie jaar was soos volg:

	Huur in- komste	Boekwaarde	
1995	R712 000	R1 642 357	43%
1996	R512 000	R1 642 357	31%
* 1997	R420 000	R 665 594	63%

*

Die Pensioenraad het intussen Sunderland Ridge teen R1.2 miljoen verkoop. Die boekwaarde was R976.763.

9.8.3.9 Uitgawes

(i) Pensioenuitkerings

Pensioenuitkerings het vir die drie jaar 1995/97 met 23% teenoor die vorige tydperk toegeneem en beloop R15,2 miljoen (1992/94 = R12,4 miljoen).

Die toename is enersyds toe te skryf aan die toename in die aantal pensioentrekkers sowel as die verhoging in pensioenvoordele terwyl dit andersyds te wyte is aan enkelbedrag uitbetalings as gevolg van uittredings en aftrede. Die volgende tabel toon die toename in pensioentrekkers.

BESONDERHEDE	31 Des. 1995	31 Des.1996	31 Des. 1997
Predikant	73	71	77
Gades	43	44	47
kinders	4	4	0
Ex-gratia	1	1	0
Totaal	121	120	124

		1 Mei 1995	1 Mei 1996	1 Mei 1997	1 Mei 1998 anbeveel)
VERSORGINGSVOORDEEL		108.00.00	116.640.00	127.200.00	136.740.00
1	Voordele betaalbaar uit die pensioenfonds, gebaseer op 40 voltooide diensjare.				
*	By bereiking van ouderdom 65				
-	Eenmalige enkelbedrag (2 x versorgingsvoordeel)	216.000.00	233.280.00	254.400.00	273.480.00
-	Maandelikse pensioen (40% van versorgingsvoordeel)	3.600.00	3.888.00	4.240.00	4.558.00
OF					
*	By afsterwe terwyl indiens (voor bereiking van ouderdom 65)				
-	Eenmalige enkelbedrag (2 x versorgingsvoordeel)	216.000.00	233.280.00	254.400.00	273.480.00
-	Gade jaargeld (per maand) (24% van versorgingsvoordeel)	2.160.00	2.332.80	2.544.00	2.734.80
-	Kinderpensioen (per maand) (3,75% van versorgingsvoordeel per kind onder 18 jaar)	312.50	364.50	397.50	427.31
OF					
*	By afsterwe na ouderdom 65				
-	Eenmalige enkelbedrag	Nul	Nul	Nul	Nul
-	Gade jaargeld (per maand) (60% van maandelikse pensioen voor afsterwe van lid)	2.160.00	2.332.80	2.544.00	2.734.80
2.	Voordele betaalbaar uit die Bystandfonds ongeag voltooide diensjare of ouderdom met kwalifisering vir permanente ongeskiktheid.				
"	By afsterwe voor ouderdom 65 of vervroegde aftrede				
-	Eenmalige enkelbedrag (3 x versorgingsvoordeel)	324.000.00	349.929.00	381.600.00	410.220.00
-	Gade jaargeld (per maand) (60% van versorgingsvoordeel)	3.847.20	4.155.30	4.531.20	4.871.36
OF					
*	By permanente totale ongeskiktheid tot bereiking van ouderdom 65				
-	Eenmalige enkelbedrag (1.5 x versorgingsvoordeel)	162.00.00	174.960.00	190.800.00	206.110.00
-	Ongeskiktheidstoelae (71.25% van versorgingsvoordeel)	6.412.00	6.925.50	7.552.00	8.118.94

Pensioenvoordele vir persone wat reeds afgetree het, kan as gevolg van die onderbefondsing van die Fonds, slegs aangepas word met die marge wat beleggingsinkomste van 10% oorskry. Daarom was dit die afgelope aantal jare nie moontlik om die pensioene van bestaande pensioentrekkers noemenswaardig te verbeter nie. Pensioenvoordele vir pensioentrekkers is oor die afgelope aantal jare soos volg verhoog.

1992 - 4,1%	1993 - 3%	1994 - 4%	1995 - 5%	1996 - 5,5%	1997 - 6,5%
-------------	-----------	-----------	-----------	-------------	-------------

Sodra die fonds 100% befonds is sal die saak as prioriteit nommer een hanteer word deur die koopkrag van die emeriti te verbeter.

9.8.4 LIDMAATSKAP

Die Fonds se ledetal het soos volg gewissel sedert die jaar 1990:

JAAR	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
PREDIKANTE	297	298	309	311	311	313	321	316

Oor die afgelope 3 jaar was daar 12 toetredes, 9 aftredes, 7 bedankings en 1 met uitgestelde voordele. Die ledetal soos op 01/01/98 sluit 10 lede in wat medies-ongeskik is en voordele vanuit die ongeskiktheidskerna ontvang. Verder is daar 13 lede ingesluit wat tans op aftreevoordele, gebaseer op 50% van die versorgingsvoordeel, geregtig is.

* Die gemiddelde ouderdom van die lede van die Fonds op waarderingsdatum was 40,4 jaar (40,3 jaar Januarie 1997).

* *Pensioentrekkers*

Op waarderingsdatum was 124 lede op pensioenbetalings ten bedrae van R326 000 per maand geregtig (gemiddeld van R2 629 per maand per lid).

Die aantal pensioentrekkers het oor die afgelope verslagjaar soos volg gewysig:

- Aantal op 1/1/97	120
Nuwe pensioenarisse (emeriti)	12
Sterftes	4
Stakings	<u>4</u>
- Aantal op 1/1/98	<u>124</u>

9.8.5 BELEGGINGSOPBRENGS

Die verskillende bates van die fonds is belê met die doel om opbrengs te lewer waaruit voordele befonds kan word.

Die beleggingsopbrengskoers, gebaseer op die waarde wat tydens die waardasie op die bates van die Fonds geplaas is, was oor die afgelope drie jaar soos volg:

1995 - 15,3%	1996 - 16,3%	1997 - 19,1%
--------------	--------------	--------------

Die aktuaris het in die waarderingsbasis voorsiening gemaak vir 'n beleggingsopbrengskoers van 10%. Hy is van mening dat dit redelik is om te aanvaar dat die Fonds in staat sal wees om oor die langtermyn 'n opbrengs van 10% per jaar op sy bates te kan handhaaf. Hy het ten opsigte van die periode na aftrede van elke lid ook die waarderingsrentekoers van 10% per jaar gebruik. Dit beteken dat pensioene vir pensioentrekkers verhoog kan word teen die koers wat die beleggingsopbrengskoers 10% oorskry. In 1997 was dit 9,1%. Vandaar die aktuaris se aanbeveling en die Pensioenraad se besluit om die pensioenvoordele van pensioentrekkers met 9% te verhoog.

9.8.6 BELASTING

Die aktuaris is van mening dat die Fonds, niteenstaande die verhoging in die koers waarteen belasting op rente en netto huurinkomste gehef word, naamlik van 17% na 25%, 'n bruto beleggingsopbrengs van 10% per jaar sal handhaaf. Uiteraard is bepaalde voorsienings gemaak om die belasting te akkommodeer.

9.8.7 BYSTANDSFONDS

Die 63ste Algemene Kerkvergadering het kennis geneem van die skeiding tussen die Pensioenfonds en die Bystandsfonds en dat die ongeskiktheidsvoordele en sterftevoordele in 'n Bystandsfonds saamgevoeg is. Die Bystandsfonds en bepaling is in die reglementebundel opgeneem en wysigings word op voordrag van die Pensioenfonds, deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aangebring.

Die reglement vir die Bystandsfonds wat opgeneem is as Bylae M geniet aandaag.

Die voordele onder die Bystandsfonds word herverseker en die versekering is tans by Sanlam omdat hulle premiekwotasie die laagste was.

Sanlam het in hulle polis bepaalde voorwaardes wat standaard is by alle

versekerings-maatskappye wat ongeskiktheidsdekking aanbied. Sodanige voorwaardes is nie onderhandelbaar nie en die Bystandsfonds se reglement moes aangepas word om ooreen te stem met die polisvoorwaardes.

9.8.7.1 Bydraes tot die Bystandsfonds

Ingevolge die bepalings van die Predikante Bystandsfonds, dra gemeentes sedert 1 Januarie 1996, ongeag die aantal predikante, die volle koste van die dekking van ongeskiktheids- en sterftevoordele. Bydraes word gehef volgens die aantal belydende lidmate van die gemeente vir daardie betrokke jaar.

Heffings ten opsigte van die Predikante Bystandsfonds het in gelyke mate met die verhogings in die versorgingsvoordeel jaarliks toegeneem naamlik:

Bystandsfondsheffing (per belydende lid per jaar)	1996	1997	1998
* Enkelbedrag ongeskiktheids- en sterftevoordeel	R5.54	R6.04	R6.50
* Maandelikse ongeskiktheidsvoordeel	R4.24	R4.62	R4.98
Totale bystandsfondsheffing	R9.78	R10.66	R11.48
Totale gemeentelike bydrae tot die Predikante Pensioenfonds	R48.00	R52.32	R56.28
Bystandsfondsheffing as % van totale heffing	20.4%	20.4%	20.4%

Die totale bedrag wat van gemeentes ingevorder word, word aan Sanlam oortreë. Daar is dus geen fonds as sodanig wat ophoop en bestuur moet word nie.

Absa Konsultante kry jaarliks kwotasies van verskillende maatskappye en plaas die dekking waar dit vir die Kerk die voordeligste is. Nieteenstaande 'n swak eise-ondervinding het Sanlam steeds die beste kwotasie aangebied.

9.8.7.2 Voordele uit die Bystandsfonds (1998)

Lede van die Bystandsfonds word gedek teen ongeskiktheid en vir sterftevoordele voor ouderdom 65 op die volgende wyse:

'n Eenmalige bedrag van R205 110 (1.5 maal die versorgingsvoordeel van R136 740) vir 1998.

(ii) By totale ongeskiktheid hetsy tydelik of permanent

'n Ongeskiktheidstoelae van R97 427.25 per jaar (71.25% van die versorgingsvoordeel).

(iii) By sterfte

'n Eenmalige bedrag van R410 220 (3 maal die versorgingsvoordeel).

Sedert 1995 het twee predikante as gevolg van mediese ongeskiktheid uitgetree. 'n Enkelbedrag voordeel van R174 960 (1.5 maal die versorgingsvoordeel) is aan een van hulle uitbetaal, die ander een ontvang net 'n maandelikse ongeskiktheidstoelae van R5 937.50.

Op die huidige oomblik ontvang 9 predikante 'n ongeskiktheidstoelae wat in totaal R49 181.50 per maand beloop, nadat een predikant se ongeskiktheidstoelae op 31 Desember 1996 in geheel gestaak is. Die maandelikse ongeskiktheidstoelae betaalbaar word as volg befonds:

* Van die versekeraar	R43 454.35
* Vanuit die bestaande Stabilisasiefonds	<u>R 5 727.12</u>
Totaal betaalbaar	<u>R49 181.47</u>

(iv) Ongeskiktheidsdekking

Wanneer die versekeringsmaatskappy 'n eis om ongeskiktheidsvoordele ontvang, word daar gekyk of die ongeskiktheid totaal en permanent is of totaal maar nie noodwendig permanent nie. In die afgelope drie jaar is twee eise vir ongeskiktheid erken maar nie as permanente ongeskiktheid nie.

Tydens die 63ste Algemene Kerkvergadering is die reglement vir die Bystandsfonds gewysig om voorsiening te maak dat 'n predikant, wanneer die eis om ongeskiktheid toegestaan word, onmiddellik uittree, ongeag of die ongeskiktheid totaal en permanent of net tydelik erken word.

Die uitbetaling van die eenmalige bedrag by totale en permanente ongeskiktheid vind plaas na verstryking van ses maande nadat die predikant met siekteverlof gegaan het en die versekeraar die eis om totale en permanente ongeskiktheid toegestaan het. Vanaf dieselfde datum word die ongeskiktheidstoelae in maandelikse paaiemente aan die predikant uitbetaal vir solank hy mediesongeskik mag wees of normale

pensioenouderdom bereik.

Sanlam stel gereeld vas of die predikant wat met siekte-emeritaat uitgetree het steeds sodanig ongeskik is dat hy nie instaat is om óf sy werk óf 'n soortgelyke werk te hervat nie. Indien hulle vasstel dat so 'n predikant tot so 'n mate herstel het, verminder hulle die ongeskiktheidstoelae. In sommige gevalle, waar die betrokke predikant 'n ander betrekking aanvaar het, is die toelae in verhouding met die predikant se salaris verminder of selfs gestaak.

Intussen is 'n komitee in die lewe geroep wat as tussenganger tussen die predikant en Sanlam optree. Dit neem addisionele druk van die reeds siek predikant af, aangesien ons namens en saam met hom die saak hanteer.

Die uitbetaling van ongeskiktheidsvoordele kan voortduur tot die predikant met pensioen uittree.

Die ongeskiktheidstoelaag vestig op die voordele wat betaalbaar is by aanvang van ongeskiktheid en word nie jaarliks deur die Versekeringsmaatskappy verhoog nie.

9.8.7.3 **Moontlike verbetering in voordele wanneer die fonds 100% befonds is**

Die laaste ongeveer 7 jaar was 'n langsame en pynvolle tydperk wat ook 'n aantal emeriti wat gedurende hierdie periode hulle formele loopbane afgesluit het, met 'n relatief lae inkomste gelaat het.

Die onderbefondsing moes reggestel word en het uiteraard ook finansiële implikasies vir gemeentes gehad.

Verhoogde premies is aangewend om die tekort ten opsigte van verstreke diens ten volle te befonds en volgens die jongste aktuariële waardering het ons nou baie naby aan die punt gekom waar die fonds 100% befonds sal wees.

Sodra dié punt bereik word sal die addisionele bydraes aangewend kan word om voordele te verbeter. Hierdie verbetering in voordele kan onder andere die volgende insluit:

- * Herstel die koopkrag van predikante wat reeds geëmeriteer het.
- * Voorsien vir groter toekomstige verhogings aan predikante wat reeds geëmeriteer het.
- * Verbeter die voordele van aktiewe lede ten einde beter voorsiening vir aftrede te maak.
- * Maak voorsiening vir vervroegde aftrede op 60 sonder penalisasie indien enigsins moontlik.

Sodra dié voordele die nodige aandag geniet het, kan die verhoogde premies wat gemeentes tans bydra. verminder word.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

2. Die vergadering betuig sy dank aan

- * lede van die Pensioenraad vir hulle werk
- * ds HN Botha, die voorsitter van die Pensioenraad
- * die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir sy hulp
- * mnre L de Munnik en JF Viljoen
- * personeel van Absa Konsultante en aktuarisse.

3. Die Pensioenraad en die Raad van Finansies doen 'n ondersoek na die moontlikheid dat die bydraes tot die Pensioenfonds van 'n gemeente met 'n deelsorgstandplaas, deur die betrokke gemeente gebruik kan word om die predikant te versorg.

4. Ondersoek ingestel word na die moontlikheid om die totale Pensioenfonds van die predikante oor te skakel na die skema vir professionele lui, te wete die Professionele Voorsieningsvereniging.

Die aangeleentheid word verwys na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir ondersoek, besluitneming en afhandeling so spoedig moontlik.

9.8.8

BESKRYWINGSPUNT: RING VAN TRICHARDTSFONTEIN ONDERSOEK NA ONVOLDOENDE PENSIOENVOORDELE VIR PREDIKANTE

Die Raad van Finansies ondersoek, na oorleg met die Pensioenraad, die probleem van onvoldoende pensioenvoordele vir predikante by emeritaataanvaarding en vir huidige emerit. Voorstelle in dié verband word aan die 66ste Algemene Kerkvergadering gemaak.

Motivering

Daar is ernstige kommer oor die pensioenvoordele wat predikante ontvang by

emeritaataanvaarding en die versorging van huidige emeriti.

BESLUIT

- 1. Die beskrywingspunt word aanvaar.**

9.8.9

BESKRYWINGSPUNT : RING VAN WES-KAAPLAND ONTLEDING VAN DIE PREDIKANTE PENSIOENFONDS

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering laat 'n professionele ondersoek doen wat as basis vir die besluit van die eersvolgende Algemene Kerkvergadering kan dien, met die oog op die ontbinding van die Predikante Pensioenfonds.

Motivering

- (a) Die heersende premies van die Predikante Pensioenfonds is nie markverwant nie.
- (b) Die finansiële verantwoordelikheid van gemeentes (veral groot gemeentes) vir die predikant se pensioen raak onbekostigbaar.
- (c) Die voordele van die Predikante Pensioenfonds is nie kompetierend nie. Veral die weduwees van predikante word nie na behore versorg nie.
- (d) Die regering hef belasting op pensioenfondse wat die aantreklikheid van hierdie soort belegging laat afneem.

AANBEVELING VAN DIE RINGSVERGADERING

- 1. Die Pensioenfonds ontbind en betaal aan alle lede sy pro rata deel uit en adviseer lede oor moontlike (of verplig lede tot) alternatiewe beleggings.**
- 2. Die Algemene Vergadering keur 'n jaarlikse bedrag goed wat elke gemeente ten voordele van sy predikant se aftredeversorging, moet betaal. Die predikant voeg hierby 'n bedrag wat 'n billike uitkeerwaarde verseker.**
- 3. Die Raad van Finansies kry opdrag om met instansies te onderhandel om aantreklike opsies vir predikante aan te bied.**

BESLUIT**1. Die beskrywingspunt word nie aanvaar nie.****9.9 NBC MEDIESE HULPFONDS****9.9.1 INLEIDING**

Gesondheidsowerhede poog om die gesondheidsorgdienstebedryf in Suid-Afrika te transformeer. NBC Mediese Hulpfonds het in 'n poging om hiermee tred te hou, etlike ingrypende veranderinge ondergaan.

Onder die vernaamste veranderinge is gewis die verandering in eienaarskap van die Administrateurs en die instelling van "Bestuurder gesondheidsorg". "Bestuurder gesondheidsorg" het 'n wêreldwye fenomeen geword as gevolg van die bedreiging van ongedissiplineerde eispatrone en erge oorbedieningsituasies waarvoor mediese hulpskemas te staan kom. Hierdie veranderinge is van kardinale belang in die voortgesette finansiële lewensvatbaarheid en voortbestaan van NBC Mediese Hulpfonds. Na herhaaldelike beroepe op lede deur NBC om dissipline in hulle eisegewoontes uit te oefen, is daar ongelukkig nie aan hierdie versoeke gehoor gegee nie. Dit het 'n onderskrywingstekort van sowat R9 miljoen vir die NBC vir die jaar tot 31 Desember 1997 tot gevolg gehad. Hierdie onderskrywingstekort het onvermydelik 'n verhoging in premies tot gevolg. Ten einde "Bestuurder gesondheidsorg" egter behoorlik te kon administreer was dit nodig dat daar 'n verandering in die eienaarskap van die administrateurs moes kom. Dê nuwe Administrateurs vorm deel van 'n gesondheidsorggroep wat etlike groot mediese skemas se belange administreer wat dan ook vir NBC die voordele van skaalbesparings teweegbring.

Bestuurder gesondheidsorg het nie ten doel om voordele te verminder nie, maar is eerder daarop gerig om lede behulpsaam te wees met die seleksie van optimale voordele teen die mees redelike en bekostigbare koste. Dit is derhalwe gerig op die uitkakeling van oorbediening wat tans aan die orde van die dag is en wat talle mediese skemas alreeds laat steier en NBC reeds begin bedreig het.

Die nuwe stelsel het die verstewiging van NBC se finansiële stand ten doel sonder uitermatige premieverhogings so kenmerkend van die verlede.

NBC Mediese Hulpfonds is as 'n "nie-winsgerigte" vereniging geregistreer kragtens die Wet op Mediese Skemas van 1967 (soos gewysig). Die Kerk was sedert 1955 as stigterslid van NBC Mediese Hulpfonds, verteenwoordig op die Raad van Trusteats van NBC met inspraak in besluitneming van die Vereniging.

Verskeie maatreëls is reeds deur die nuwe administrateurs geïmplementeer, insluitend die volgende: 'n Ontleding van geneeshere se eispatrone, die staking van regstreekse betalingsfasiliteite van daardie verskaffers wat die nasionale gemiddeldes oorskry, spesiale registermaatstawwe. Vooraf magtiging vir hospitalisasie word streng gekontroleer en rekenings word ook noulettend gemonitor.

9.9.2 MEDIESEFONDSBYDRAES EN PLANSKEMAS

Mediesefondsbydraes styg in verhouding tot die verhoging van mediese kostes, asook volgens die eispatroon van lede. Lede het die keuse van 'n planskema volgens eie behoefte. Hierdie keuse moet jaarliks voor 31 Desember uitgeoefen word vir inwerkingtreding op 1 Januarie van die volgende jaar. Lede kan nie in die loop van die jaar na 'n ander planskema oorskakel nie.

Vanaf 1 Julie 1998 word pensionarisse, weduwees en mediesongeskikte lede nie meer op 'n aparte planskema geakkommodeer nie, maar bly aan op hulle bestaande planskema. Aangesien hierdie lede nie meer 'n werkgewer (gemeente) het wat 50% of meer tot die ledepremie bydra nie, word hierdie lede se premie bepaal as 75% van die bestaande ledepremie van die planskema waaraan die lid op daardie stadium behoort. Dit het 'n verdere verhoging in die premie van die nuwe pensionaris tot gevolg.

Onder huidige omstandighede, veral na 'n verdere aanpassing van 20% in die bydraes van pensionarisse op 1 Julie 1998, het mediesefondsbydraes vir pensioenarisse totaal onbekostigbaar geword. Dit is dus noodsaaklik dat finansiële hulp, hetsy deur heffings of op 'n ander wyse, vanuit die Kerk aan pensionarisse en mediesongeskikte lede voorsien word.

'n Heffing van 40 sent per belydende lidmaat per jaar, kan R52.000 oplewer wat gemiddeld vir die ± 120 pensionaris en mediesongeskikte lede, R5 200 per jaar subsidiëring tot hulle mediesefondsbydraes beteken. 'n Alternatiewe metode van finansiële hulpverlening is dat gemeentes, pro rata volgens diensjare in die gemeente, 'n maandelikse bydrae tot die betrokke predikant, nou pensionaris, se mediesefondsbydrae maak.

NBC Mediese Hulpfonds het tans verskeie planskemas waaraan 'n lid kan behoort. Sommige planne is gekoppel aan 'n sogenaamde spaarplan (Pimsa) waar die lid self besluit van watter dienste hy gebruik wil maak. Al hierdie dienste (buite die hospitaal) word betaal uit die Pimsarekening en is onderhewig aan 'n individuele jaarlimiet sowel as aan 'n oorhoofse jaarlimiet.

Die tradisionele planskemas het nie 'n oorhoofse jaarlimiet nie, maar het wel 'n individuele jaarlimiet vir sekere dienste. Hierdie limiete is in die meeste gevalle

voldoende vir 'n gesin, behalwe miskien in die geval van psigiatrie.

'n Planskema word verder in 3 groepe waarvolgens die premie bepaal word verdeel, naamlik hoog, medium en laag. Die groep waarin die lid val, word bepaal volgens die eise-ervaring van die lede in die betrokke plan per werkgewer.

Die vernaamste medieseplanne met die groepstoedeling van toepassing op die Kerk is:

TRADISIONELE PLANNE		SPAARPLANNE
Gesondheidsplan A	(Medium)	"Health Savers Plan" (HSP)
"Employers Subsidy/Livesaver Plan" (ESP/LSP)	(Medium)	"Health Maintenance/Livesaver Plan" (HMP/LSP) (Laag)
"Livesaver plan" (LSP)	(Laag)	
"Health Maintenance" (HMP)	(Medium)	
"Employers Subsidy Plan" (ESP)	(Hoog)	

By die instel van nuwe generasie-planne waarby 'n spaarelement ingelyf is, geskoei op 'n lae/geen eise beginsel, is gehoop dat lede groter verantwoordelikheid aan die dag sal lê om kostes te besnoei. Lede het egter vir te lank die mediese fonds as 'n fonds beskou wat deur hulle gebruik kan word sonder enige sin van eienaarskap van die skema.

Hierdie paradigma verandering in benadering het spanning onder lede veroorsaak veral nadat hulle verwagtinge ten opsigte van die beskikbaarheid van hulle sogenaamde spaargelde deur wetgewing getemper is. Die oorspronklike aantreklikheid van hierdie produkte het gevolglik afgeneem.

Ouer lede wat reeds vir baie jare bydraes lewer en 'n tyd in hulle lewens bereik waar hulle omvattende dekking benodig, se mediese dekking neem af aangesien daar nie langer op kruissubsidiëring staatgemaak kan word om die vereiste dekking te bied nie.

9.9.3 EISE-ERVARING

Die Kerk se eise-ervaring vir die jaar tot 31 Desember 1997 het in stede van 'n afname 'n toename tot 138,54% van eise teenoor bydraes getoon. Die persentasie eise teenoor bydraes se toename kan veral toegeskryf word aan die Senior- en CTM ("Continuation Member Plan") planne. Die vergadering neem kennis van die

grafiese instelling van die Kerk se gemiddelde eise-ervaring teenoor bydraes in verhouding met NBC se totale lede, opgedeel in die onderskeie mediese dienskategorieë en mediese planne vir die jaar geëindig 31 Desember 1997.

Uit bostaande grafiek is dit duidelik dat die Kerk in bykans alle kategorieë gemiddeld meer as ander NBC-lede eis. Die grootste verskille kom voor in die kategorieë medisyne, tandheelkundige dienste, spreekkamerbesoeke asook hospitalisasie. Die verskil van veral medisyne van R1 308 teenoor R550 gemiddeld per lid per jaar is onaanvaarbaar hoog. 'n Beroep word op alle lede gedoen om meer dissipline in hulle eisegewoontes aan die dag te lê.

Onderstaande tabel van statistiese gegewens word saamgevat in die daaropvolgende grafiek van eise teenoor bydraes. Die grafiek toon baie duidelik dat **die Kerk in 'n hoër mate deur ander NBC-lede gesubsidieer word.** Vir 1997 het die Kerk R4 758 058 aan premies bygedra teenoor R6 621 838 se eise uitbetaal, **R1 863 780 is dus deur ander NBC-lede bygedra tot die Kerk se negatiewe eise-bydrae verhouding.** Spaarplanlede is die enigste groep van Kerklede wat 'n bydrae, alhoewel klein, maak tot subsidiëring van ander lede van die Kerk.

Mediese fonds gegewens

Medieseplan	Tradisionele	Spaar	Senior	Totaal
Aantal gesinne	217	136	120	473
Eise betaal	R3 792 898	R1 149 902	R1 679 038	R6 621 838
Bydraes	R3 075 989	R1 169 296	R 512 773	R4 758 058
Tekort/(Surplus)	R 716 909	(R 19 394)	R1 166 265	R1 863 780
Gemiddeld per gesin Tekort/(Surplus)	R 3 304	(R143)	R9 719	R3 941
Tekort per maand per gesin	R275	Nvt	R810	R328

Om enigsins 'n aanvaarbare verhouding van eise teenoor bydraes van 90% of minder te verkry, moet of bydraes verhoog of eise moet met R2 599 540 verminder word. Dit beteken dat elkeen van die **1395 gesinslede** (lid plus afhanklikes) van die 473 gesinne ± R1 864 per jaar moet bydra of minder moet eis as die beginsel van kruis-subsidiëring behou word. Die onderstaande tabel dui die aangepaste tekorte per plan aan indien 'n verhouding van 90% van eise teenoor bydraes bereik wil word.

Medieseplan	Tradisionele	Spaar	Senior	Totaal
Tekort (surplus)	R716 909	(R19 394)	R1 166 265	R1 863 780
Aanpassing *	R421 433	R127 767	R186 560	R735 760
Aangepaste tekort	R1 138 342	R108 373	R1 352 825	R2 599 540
Aantal gesinne	217	136	120	473
Aantal gesinslede	769	420	206	1 395
Verhoging per gesinslid per jaar	R1 480	R258	R6 567	R1 864
Verhoging per gesin per jaar	R5 246	R797	R11 273	R5 496
Verhoging per gesin per maand	R437	R66	R939	R458

* **Aanpassing wat nodig is om die Kerk se eise/premieverhouding op 90:100 te staan te bring.**

Uit bostaande tabel is dit duidelik dat die verhoging in bydraes van R11 273 per gesin van die pensionarisse (Seniorplan) geensins haalbaar is nie. Indien NBC bydraes gaan verhoog om by die 90% verhouding van eise teenoor bydraes te kom sal die Kerk die pensionarisse moet subsidieer deur òf die ander lede se bydraes pro-rata te verhoog òf daar sal vir die tekort sinodaal gehef moet word.

9.9.4 LEDETAL

Die vergadering neem kennis van die grafiek wat 'n uiteensetting gee van die Kerk se lede, ingedeel volgens ouderdoms- en gesinsgroepe teenoor totaal geëis in die groep.

Persentasiegewys is die verdeling van lede tussen die verskillende planskemas, in vergelyking met NBC se totale ledetal soos volg:

NBC MEDIESESKEMA	NBC LEDE		KERK LEDE	
	AANTAL	%	AANTAL	%
GESONDHEIDSPAN A	3592	23,3	181	38,4
HMP	610	3,9	11	2,3
LSP	420	2,7	26	5,5
ESP	296	1,9	6	1,3
ESP/LSP	534	3,5	4	0,8
HMP/LSP	4065	26,2	110	23,2
HSP	607	3,9	15	3,2
SENIOR PLAN	1154	7,5	108	22,8
CTM PLAN	214	1,4	12	2,5
ANDER PLANNE	3985	25,7	-	-
TOTALE LEDETAL	15477	100,0	473	100,0

Bostaande tabel gee 'n uiteensetting van die ledetal en beklemtoon die hoeveelheid pensionarislede van die Kerk teenoor NBC se totale pensionarislede soos op 31 Desember 1997.

Die gemiddelde NBC ledetal vir 1997 was 15,477 met 'n gemiddelde bydrae per gesin van R10,000 per jaar teenoor 'n gemiddelde voordeelbetaling van R9,664 per lid per jaar. Die Kerk daarteenoor se gemiddelde bydrae per jaar was R10,059,00 met voordele betaal van R14,000.00 per lid per jaar.

BESLUIT

1. 'n Werkkomitee onder leiding van die voorsitter van die Raad van Finansies (maksimum vier lede) word aangewys. Nie net predikant nie, maar ook ander kundiges word gebruik as lede van die komitee.

Hierdie komitee doen navorsing en evaluering van die onderskeie fondse met inbegrip van NBC.

Nadat volledige kommentaar van predikantslede ingewin is, word 'n voorlegging aan die Raad van Finansies gemaak.

Die Raad van Finansies in konsultasie met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit oor die implementering.

2. R1 per belydende lidmaat per jaar word gehêf as bydrae tot die mediese-fondspremies van emeriti.
3. Beroepafwagende predikante en predikante sonder volle versorging wat op hulle eggenoot/eggenote se mediese-fonds opgeneem is, kan vrygestel word van verpligting lidmaatskap van die mediese-fonds van die Kerk, wanneer hy/sy 'n beroep met volle versorging aanvaar.

9.9.5 ALTERNATIEWE MEDIESFONDSE

Die afgelope jare is weer eens na alternatiewe mediese-fondse gekyk. Verskeie voorleggings is gemaak en sekere mediese-fondse is verder ondersoek met die oog op voorlegging tydens die 65ste Algemene Kerkvergadering.

Tans is daar steeds ten minste drie maatskappye wat besig is om voorleggings voor te berei.

Die enigste formele kwotasie tans ter tafel is deur Momentum (Discovery) voorgelê.

BESLUIT

1. Die Raad van Finansies gee verder aandag aan die saak.

9.9.6

BESKRYWINGSPUNT : RING VAN WES-KAAPLAND OPSKORTING VAN VERANTWOORDELIKHEID BY NBC MEDIESFONDS

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering doen 'n professionele ondersoek wat as basis vir die besluit van die eersvolgende Algemene Kerkvergadering kan dien, met die oog op die opskorting van die Kerk se verantwoordelikheid by die NBC Mediese Fonds.

Motivering

- (a) Die markverwantheid in terme van premies en voordele blyk 'n toenemende probleem te wees.

- (b) Die finansiële lading op gemeentes en predikante raak onbekostigbaar.
- (c) Alternatiewe in hospitaalplan- en ander polisversekerings raak toenemend aantrekliker.
- (d) Mediese fondse is voortdurend in die kalklig oor verskillende aangeleenthede wat beteken dat groot veranderings in elk geval op hande is.

AANBEVELING VAN DIE RINGSVERGADERING

Die Raad van Finansies kry opdrag om 'n voorlegging aan die Algemene Kerkvergadering te doen oor alternatiewe vorme van mediese dekking vir predikante.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt verval.

9.9.7

BESKRYWINGSPUNT : RING VAN SWELLENDAM ONDERSOEK NA NBC MEDISEFONDS

- * Die standaard van die NBC Mediesefonds word vergelyk met die standaard van ander mediese fondse op die mark by wyse van 'n ondersoek.
- * Predikante en kerkrade word nie gebind om lidmaatskap by NBC Mediesefonds te aanvaar nie.
- * Die Raad van Finansies lê aan elke Algemene Kerkvergadering 'n vergelykende studie van mediesefondse voor ten einde predikante en kerkrade te help in hulle besluit oor die aanvaarding van lidmaatskap by 'n fonds van hulle keuse.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt verval.

9.10 **ONDERSOEK NA DIE OORSAKE VAN DIE KERK SE FINANSIËLE TEKORTE**

9.10.1 **AGTERGROND**

Tydens die bespreking van die 1995 Begroting het die Algemene Kerkvergadering 'n besluit geneem wat daarop gemik is om die oorsake vir die Kerk se finansiële tekorte na te vors. Die Pensioenfonds moes ingesluit word in die ondersoek. Die besluit is soos volg geformuleer:

- * *"'n eksterne ondersoek deur 'n onafhanklike ouditeursfirma word gedoen na die oorsake vir die Kerk se finansiële tekorte, insluitend die Pensioenfonds".*

9.10.2 **VERLOOP VAN SAKE**

Gedurende November 1995 het die Raad van Finansies begin om uitvoering aan die besluite van die Algemene Kerkvergadering te gee deur onder andere 'n versoek aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering te rig met betrekking tot 'n interpretasie van die besluit.

Die Raad van Finansies het die besluit so geïnterpreteer dat daar ondersoek na die oorsake van die finansiële tekorte van die Kerk gedoen moet word en intussen aan die Administrateur opdrag gegee om gesprekke te voer en kwotasies in te win.

Coopers en Lybrand is as ouditeure van die sakebedrywe aangestel, nadat die vorige ouditeure se ooreekoms opgeskort is, en daarom is hulle genader om die ondersoek te doen.

Na aanleiding van die versoek, het mnr Cor van Zyl en Hennie Bruwer 'n gesprek aangevra aangesien daar bepaalde onsekerheid oor die omvang van die ondersoek by hulle was. Mnr Cor van Zyl was op daardie stadium deel van die Rasionalisasie-kommissie en gevolglik ook aan die Kerk bekend.

In Februarie 1996 is die gesprek gevoer veral om die taak duidelik te probeer omlyn en na raming sou 'n breë ondersoek tot R150 000 kon beloop. Die voorveronderstelling was dat daar geen herouditering sou plaasvind nie aangesien dit eties onhoudbaar sou wees.

Voorts is daar ook geoordeel dat die ondersoek onnodige duplisering gaan meebring aangesien die reeds bekende oorsake van die tekorte by geleenthede van die Algemene Kerkvergadering, Ringsvergaderings en Inligting- en Besprekingsvergaderings deurgegee is.

Ten opsigte van die tekorte van die Pensioenfonds moet daarop gewys word dat daar op versoek van ds FC Ras ook reeds 'n volledige ondersoek na die totale bedryf van die Pensioenfonds deur die Registrateur van Pensioenfondse aangevra is en die oorsake van die tekorte is reeds aangedui. Hierdie ondersoek het die Pensioenraad R35 000 gekos.

Die verslag van die Registrateur rapporteer dat geen wanadministrasie, bedrog of selfverryking deur lede van die Pensioenraad plaasgevind het nie. Daar is wel verliese gelyk as gevolg van swak beleggingsbesluite en die trustees het nie altyd die nodige sorg en vaardigheid aan die dag gelê wat van 'n trustee verwag word nie.

Ten hierdie agtergrond neem die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die volgende **besluit**:

- * *Die Administrateur word versoek om 'n kwotasie in te win by onafhanklike ouditeursfirmas vir die opstel van 'n verslag aan die Algemene Kerkvergadering oor die oorsake van die Kerk se finansiële tekorte in die verlede.*
- * *Die finansiële state, opmerkings, verduidelikende antwoorde en verslae van die afgelope 10 jaar word tot beskikking van die ouditeursfirma gestel en dien as basis vir die ondersoek.*

By ontvangs van die kwotasie besluit die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering finaal oor die aangeleentheid. Indien die ondersoek gedoen word, word die koste by die heffing van gemeentes geplaas.

In 1996 word 'n finale besluit hieroor deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering geneem, naamlik dat die kwotasie van Coopers en Lybrand vir 'n bedrag van R35 000 aanvaar word. Die ondersoek het gekonsentreer op die tydperk 1986 tot 1995.

Opmerking: Die finale koste was slegs R18 500 aangesien die taak kleiner was as wat aanvanklik geëvalueer is.

9.10.3 AFLOOP VAN DIE SAAK

Tydens 'n gesamentlike vergadering van die Raad van Finansies en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is die verslag van Coopers en Lybrand bespreek.

Aangesien van die lede nie tevrede was met die verslag nie, is 'n gesamentlike vergadering met mnr Bruwer van Coopers en Lybrand gereël waartydens al die sake hanteer kon word. Die gesprek is op 17 Oktober 1996 gevoer.

'n Reeks opvolgende vergaderings loop uit op die volgende **besluit van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van 27 November 1997:**

1. Die verslae ter tafel word aanvaar as die voltooiing van 'n opdrag van die Algemene Kerkvergadering aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Die handelinge en verslae word aan die Algemene Kerkvergadering voorgelê om hom daaroor uit te spreek.
2. Dit word ook gestel dat
 - 2.1 daar wel by die Pensioenraad 'n wederregtelike optrede te bespeur is met betrekking tot die eiendom Vrishgevaagd
 - 2.2 indien iemand vorendag kan kom met bewyse van oneerlikheid, wanbestuur of bedrog, dit onverwyld deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ondersoek sal word.

BESLUIT

1. Die Raad van Finansies, die Administrateur en sy personeel word bedank en gelukkigwens met die volledige finansiële verslag.
2. Die vergadering volstaan met die ondersoekte wat gedoen is oor die verliese wat gely is met die Pensioenfonds en die Sakebedrywe.
3. Tensy daar stawende en duidelike bewyse van oneerlikheid, wanbestuur of bedrog aangebied word wat 'n realistiese basis bied vir optrede, word die saak deur die Algemene Kerkvergadering as afgehandel beskou.
4. Die vergadering besluit dat ds SFC Ras tot 30 November 1998 tyd gegee word om alle insinuasies en innuendos oor moontlike bedrog, met stawende bewyse aan te toon. Professionele kundiges mag op sy koste gebruik word. Die uitslag van hierdie verslag sal finaal wees. Die Kerk behou hom die reg voor om stappe hierna teen ds Ras te neem, indien hy dan sou voortgaan met sy aantygings.

9.11

**BESKRYWINGSPUNT : RING VAN BLOEMFONTEIN
DRUK VAN DIE KERKWAPEN OP BANIERE, KLEDINGSTUKKE EN
ANDER GEDENKARTIKELS**

Die vergadering gee toestemming dat die Kerkwapen gedruk mag word op baniere, kledingstukke en ander gedenkartikels vir beskikbaarstelling aan ander gemeentes en vir die verkoop by fondsinsamelingsgeleenthede.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oefen beheer uit oor die gebruik van die Kerkwapen.

BESLUIT

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.

9.12.

'N PAAR SAMEVATTENDE GEDAGTES

9.12.1

**BESTUUR VAN DIE TEKORT OP DIE KERKGELD VIR KERKWERK-
REKENING**

Die doel van die delgingsfondse is om die tekort op die skema oor die kortste moontlike tydperk vir die minste geld te elimineer. Soos voorheen aangedui, beloop die aanvanklike premies R90,000 per maand, met 'n premie-aanpassingsfasiliteit. Indien 'n aanpassingskoers van 10% veronderstel word vir 'n periode van sê 10 jaar, sal die premies in die tiende jaar R212,215 per maand beloop. Aan die einde van jaar 10 sal die totale premiebedrag bygedra R17,212,419 beloop. Volgens huidige vooruitskouings behoort dit 'n opbrengs van ten minste R30 miljoen te lewer wat voldoende sal wees om die huidige tekort van R28 miljoen te delg.

Die sukses potensiaal van hierdie skema word onder andere beïnvloed deur die Kerk se vermoë om hierdie premies te kan handhaaf. In die verband is dit die beralling om die gevestigde eisbonusse en heersende kontantposisie van die Kerk na vyf jaar te evalueer ten einde te bepaal of die premies vir die oorblywende termyn instand gehou kan word. Vanweë die druk wat die skema op die kontantvloed en rentefonds sal uitoefen, is innoverende bestuur van kerkfondse en finansiële dissipline deur elke rentmeester noodsaaklik. 'n Geïmpliseerde voordeel van die fondse is dat die Kerk deur hierdie fondse toegang het tot bewese finansiële kundigheid wat deurlopend die Kerk se veranderende behoeftes kan takseer.

Om hierdie skema dus suksesvol te laat verloop is die bydrae van gemeentes in die vorm van die sinodale heffing, wat dan ook die rentefonds moet diens, onontbeerlik. **Dit is dus binne ons bereik om na een dekaade 'n totaal nuwe era in die Kerk te betree - veral met betrekking tot die finansiële druk wat ons nou ervaar.**

BESLUIT

1. Kennis geneem.

9.12.2. SENTRALE VERGOEDING VAN PREDIKANTE

9.12.2.1 Agtergrond

Predikante het soms 'n voorkeur of spesialiteitsgebied. Hierdie talente van predikante moet op die mees effektiewe wyse aangewend word hetsy op gemeente-, rings- of sinodalevlak.

Behoeftes van **gemeentes** bly ook nie altyd dieselfde nie en gevolglik kan 'n predikant met sy besondere talente of voorkeurgebied oorbodig raak in die betrokke gemeente. So 'n predikant kan dalk meer **effektief** in byvoorbeeld die ring aangewend word in sy spesialiteitsgebied en nogtans as gemeentepredikant aanbly in sy gemeente.

Gemeentes is voorts uniek en verskil van ander gemeentes in die ring wat betref hulle samestelling, verdienvermoë, behoeftes asook die ligging van die gemeente. Stedelike teenoor plattelandse gemeentes word byvoorbeeld nie noodwendig dieselfde bearbei nie.

So kan 'n relatief groot gemeente wat in 'n bepaalde sosio-ekonomiese omgewing werk nie eers die standplaas bekostig nie, terwyl 'n baie kleiner gemeente in 'n ander deel van die stad baie gemaklik alle verpligtinge kan nakom biot as gevolg van die potensiaal van die gemeente. Grootte van die gemeente kan daarom in sommige gevalle kontra-produktief inwerk op die voortbestaan van so 'n gemeente.

Indien predikante byvoorbeeld volgens hulle spesialiteitsgebied aangewend word sonder addisionele finansiële verpligtinge vir die gemeente wat die versorging van die predikant betref, kan so 'n predikant ongestoord voortgaan met sy gemeente-bearbeiding. Meerdere bearbeiding kan dan selfs behou word waar dit noodsaaklik blyk te wees. Predikante word dan op gelyke skaal, gedifferensieerd wat betref bepaalde faktore byvoorbeeld diensjare, versorg. Versorging sluit in eenvormige en gestandaardiseerde woningvoorsiening en die vergoeding van alle redelike vervoerkoste van die predikant en sy gesin.

Om predikante volgens die vermoë van kerkrade in gemeentes te versorg, en in ringsverband ten volle te benut, moet alle gemeentes na gelang van vermoë tot die predikante se vergoeding bydra, óf deur die aantal belydende lidmate in die gemeente óf vooraf bepaal volgens die vermoë van die gemeente. Die vergoeding van die predikante kan op óf ringsvlak óf sinodalevlak geskied.

9.12.2.2 Indien alle predikante eenvormig volgens diensjare en met inagneming van byvoorbeeld verdere studie versorg word, het dit die voordeel dat gemeentes.

- * nie bo hulle vermoë tot die predikant se versorging bydra nie
- * nie met mekaar kompeteer om die gespesialiseerde dienste van die betrokke predikant te bekom nie
- * predikante en hulle gesinne van 'n behoorlike en bekostigbare lewenstog voorsien
- * nogtans 'n eie predikant se dienste behou om aan gemeentelike behoeftes te kan voldoen
- * toegang het tot die talente en vermoëns van 'n spesifieke predikant in die ring vir aanwending in die gemeente of ring
- * die gesamentlike vermoë en unieke talente van die predikante in die ring tot hulle beskikking het
- * waa. hulle predikant met verlof of andersins afwesig is, die dienste van 'n ander predikant in die ring, sonder verdere koste, kan bekom, veral vanuit gemeentes met meer as een predikant
- * funksies, veral basaars, opvoerings en ander fondsinsamelingsprojekte op 'n gesamentlike wyse kan aanbied indien nodig of wenslik
- * individueel die voorreg hê om sy predikant met 'n bonus of iets dergelyks te beloon na gelang van die omvang van sy betrokkenheid en die vermoë van die gemeente.

Een van die nadele van so 'n sentrale stelsel van versorging van predikante in rings- of sinodalevlak is dat 'n predikant se inisiatief en entoesiasme dalk gedemp kan word indien daar nie meer 'n uitdaging vir die predikant in die betrokke gemeente is nie.

'n Verdere moontlike nadeel is dat gemeentelike, kerkrade en predikante (veral waar die potensiaal ten volle benut is) belangstelling verloor om die gemeente verder op

te hef en daarom die maklike pad volg, solank daar nie verdere finansiële verpligtinge vir die gemeente is nie.

Die einddoelwit moet egter wees en konsentreer rondom die verkondiging van die Woord terwyl die beginsel van "ons werk saam en kry saam swaar" moet leef eerder as om gemeentesentries te werk en te dink. Dit mag dus belangrik wees vir die Kerk om innoverend in hierdie verband te dink en die moontlikhede te ondersoek.

BESLUIT

1. Die Raad van Finansies dink innoveerd na en ondersoek die sentrale-vergoeding van predikante.

9.12.3 RASIONALISASIE

Rasionalisasie leef op verskeie terreine. In baie gevalle word mense se toekoms op die spel geplaas op welke wyse ook al. In die Kerk sou rasionalisasie altyd 'n direkte invloed op sinodale heffing hê. Rasionalisasie kan egter ook op ander vlakke hanteer en uitgevoer word. In terme van positiewe ontwikkelinge die afgelope jaar is daar reeds tussen R300 000 en R400 000 vir die Kerk gespaar sonder om dienste in te kort of risiko's te verhoog, en wel op die volgende vlakke:

9.12.4 VERSEKERING

As gevolg van die beginsel van kollektiewe of sinodale bedinging is meer as R300 000 vir 1998 bespaar terwyl ons in effek wyer dekking geniet. Enige besparing op die opgehoopte bybetaling (verwys na die hoofstuk oor versekering) sal aan gemeentes in die vorm van geeneisbonusse deurgegee word.

9.12.5 BANKKOSTE

Diensgeld vir die periode 1/5/98 tot 30/11/98 is deur Volkskas vrygestel om ons die geleentheid te gee om 'n proses van onderhandelinge in terme van verlaagde tariewe te kan finaliseer, sodra konsensus met Volkskas bereik is, sal gemeentes en organe van bystand volledig ingelig word.

9.12.6 EKSTERNE BORGSTELLING

Tydens die 64ste Algemene Kerkvergadering is daar gerapporteer dat die Kerk 'n

borgstelling van R6 miljoen teenoor die sakebedrywe gehad het. Dié risiko is intussen gekanselleer en gevolglik is die Kerk nie meer blootgestel aan dié eksterne risiko nie. Nogeens 'n positiewe noot in die herstelproses van die Kerk se finansiële struktuur.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

--- oOo ---

10. KERKORDE

10.1 SAKE INDEKS: KERKORDE

Die Buitengewone sitting van die 64ste Algemene Kerkvergadering het dit aan die Komitee vir die herskrywing van die Kerkwet opgedra om 'n Sake Indeks vir die Kerkorde saam te stel.

Die Komitee het baie moeite in die verband gedoen maar die uiteindelijke indeks sou bykans soveel bladsye soos die Kerkorde self beslaan. Dit sou die prys van die Kerkorde ook beïnvloed. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die Sake Indeks te laat.

BESLUIT

1. Kennis geneem.

10.2 UITLEG DEUR DIE ALGEMENE KERKVERGADERING VAN ORDINANSIE 3.4.2 (viii)

Die vergadering word versoek om hom oor die volgende navraag van 'n gemeente oor die uitleg van Ordinasie 3.4.2 (viii) uit te spreek:

'n Gemotiveerde beskrywingspunt is deur dié kerkraad by die ringsvergadering ingedien wat nie deur die ringsvergadering aanvaar is nie.

Die besluit laat 'n vraag ontstaan oor die uitleg van Ordinasie 3.4.2 (viii). Dit lyk nie of dit in terme van die Kerkorde, Ordinasie 3.7.3 (iii)(f), moontlik is vir 'n kerkraad om op 'n ander manier 'n beskrywingspunt op die agenda van die Algemene Kerkvergadering te plaas nie. Die ruimte word wel gelaat dat versoekskrifte van lidmate deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, met verbygaan van die ringsvergadering, in die agenda van die Algemene Kerkvergadering opgeneem kan word (Ordinasie 3.9.2 (ii)).

Indien Ordinasie 3.7.3 (iii) (b) saamgelees word met 3.7.3 (iii) (f), kom dit voor of daar twee soorte beskrywingspunte van die kant van 'n ringsvergadering op die agenda van die Algemene Kerkvergadering geplaas sou kon word: (b) beskrywingspunte wat as beskrywingspunte van die ringsvergadering geld en (f) beskrywingspunte wat deur dienaars van die Woord, kerkrade en kerkraadslede aan die ringsvergaderings voorgelê is vir beoordeling en dan via die ringsvergadering deurgestuur is. Die onderskeid tussen beskrywingspunte van die ringsvergadering

en beskrywingspunte wat via die ringsvergadering deurgestuur is, word egter weer oënskynlik opgehef deur Ordinsansie 3.4.3 (xviii). Die Ordinsansie skep die indruk dat die ringsvergadering wat 'n afgevaardigde aanwys om die beskrywingspunt toe te lig en te motiveer op die Algemene Kerkvergadering, sy steun daaraan toesê.

In terme van Ordinsansie 3.9.2 (viii) word die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering versoek om 'n uitleg te gee van Ordinsansie 3.4.2 (viii). Tog word hierdie saak as dringend beskou en word die Algemene Kerkvergadering versoek om hom oor die saak uit te spreek. Die vraag is of "beoordeel beskrywingspunte" verstaan moet word as "steun beskrywingspunte" of selfs as "aanvaar beskrywingspunte as dié van die ringsvergadering". Moet 'n ringsvergadering ook beskrywingspunte wat hy nie inhoudelik steun nie, vir opname in die agenda van die Algemene Kerkvergadering deurstuur? Sou "beoordeel" iets meer of anders beteken as om te weeg of 'n beskrywingspunt 'n saak op die agenda van die Algemene Kerkvergadering wil plaas wat binne die bevoegdhede en werksaamhede van die vergadering val; dat dit korrek geformuleer en gemotiveer is en dat dit gewigtig genoeg is om die vergadering se aandag te geniet? Beteken dit noodwendig dat as die ringsvergadering 'n afgevaardigde aanwys wat die beskrywingspunt op die Algemene Kerkvergadering toelig en motiveer, die ringsvergadering ook as vergadering en die afgevaardigdes uit die ring die beskrywingspunt (moet) steun?

Indien die Kerkorde korrek vertolk word en daar nie 'n ander weg is waarlangs die saak in die agenda van die Algemene Kerkvergadering opgeneem kan word as via die ringsvergadering nie, kom dit tog voor asof "beoordeel" nie kan beteken dat die ringsvergadering noodwendig die inhoud van 'n bepaalde beskrywingspunt hoef te steun nie. Dit sou die onhoubare situasie skep dat 'n ringsvergadering oor sake wat buite sy bevoegdheid lê, reeds klaar kan besluit sonder dat die Algemene Kerkvergadering selfs daarvan kennis neem! Dit kan ook tot groot onmin lei as 'n ringsvergadering op dié manier sake wat vir 'n bepaalde kerkraad ernstig en belangrik is, uit die agenda van die Algemene Kerkvergadering en daarmee uit die wyer debat in die Kerk hou.

BESLUIT

- 1. Die antwoord wat deur die Raad vir Regsadvies aan die Kommissie van die Algemene kerkvergadering deurgegee is, word aan gemeentes gestuur.**
- 2. Daar word onder leiding van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ondersoek gedoen na die huidige wyse van veranderings aan Orderceëls (Orderceël 10.1). Die resultate van die ondersoek word in die vorm van 'n memorandum en voorstelle aan die 66ste Algemene Kerkvergadering voorgelê.**

3. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek om beskrywingspunte wat ontvang is vir wysigings van die Kerkorde eers na die Raad vir Regsadvies, of 'n komitee deur die Kommissie van die Algemene kerkvergadering vir hierdie doel aangewys, te verwys vir deeglike oorweging in samehang met die hele Kerkorde en kommentaar aan die Algemene Kerkvergadering.

10.3 **VERSLAG OOR DIE WERKSAAMHEDE VAN DIE RAAD VIR REGSADVIES**

10.3.1 **SAMESTELLING EN FUNKSIONERING**

Die vergadering neem kennis van die samestelling en funksionering van die Raad vir Regsadvies.

BESLUIT

1. Kennis geneem.
2. Die Raad vir Regsadvies bedien kerkrade van advies met betrekking tot riglyne vir kontrakte met predikantsvroue, kosters, administratiewe beamptes, orreliste, kassiere en arbeiders wat in diens van gemeentes staan in die lig van die huidige arbeidswetgewing.
3. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hersien die Kerkorde, en in besonder die wysigings van die Kerkorde, taalkundig en ortografies voordat die Kerkorde herdruk word.

ORDE VAN DIE VERGADERING

VERKIESING VAN PENSIOENRAAD

Die volgende lede word verkies:

Dr PT van Rooyen
Ds CL Badenhorst
Mnr TF Dreyer.

10.3.2

VERKIESING VAN DIE RAAD VIR REGSADVIES**BESLUIT****1. Die Raad vir Regsadvies word soos volg saamgestel:**

Prof AD Pont
Prof SJ Botha
Prof IWC van Eyk
Adv LJ Pienaar
Adv JD Fourie.

VERSKONINGS

Die volgende verskonings is ontvang:

PREDIKANT/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN VERGADERING
JAP van Tonder	Greylingstad/Villiers	9/10/98 19:00 - 21:00
H van Eeden	Verwoerdburg	9/10/98 3:00 - 21:00
J Robbertse	Magaliesmoot	8/10/98 18:00 - 21:00
L Stemmet	Jeffreysbaai	8/10/98 19:00 - 21:00
AJJ van Rensburg	Delareyville	8/10/98 19:00 - 21:00
AM Horn	Komatipoort	8/10/98 19:00 - 21:00
MCE Botes	Malelane	8/10/98 19:00 - 21:00
AJHJ van Rensburg	Paarl	8/10/98 19:00 - 21:00 9/10/98 Volle dag
MF Pretorius	Noord-Rand	8/10/98 19:00 - 21:00
HJ Breytenbach	Wonderboom-Suid	9/10/98 8:30 - 13:00
WH Steyn	Bybelgenootskap	9/10/98 8:30 - 11:15
VH Steenkamp	Theresapark	9/10/98 8:30 - 21:00
WC van Wyk	Weltevreden	9/10/98 8:30 - 21:00

PREDIKANT/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN VERGADERING
EB Marran JC Greyling	Wateval-Boven	9/10/98 17:00 - 21:00 10/10/98 8:30 - 13:00
CJA Simpson BG Willemsse	Randburg	8/10/98 20:00 - 21:00
WA Dreyer FCJ le Roux	Horison	9/10/98 8:30 - 11:15
EG Fourie	Kempton	9/10/98 8:30 - 21:00 10/10/98 8:30 - 13:00
A Conradie P Swamers	Culembeeck	9/10/98 13:00 - 21:00 10/10/98 8:30 - 13:00
MB Britz	Brakpan-Harmonie	9/10/98 - tot einde van vergadering
A Bouwer	Rietspruit	9/10/98 - volle vergade- ring
AJJ van Rensburg	Delareyville	9/10/98 - tot einde van vergadering
P Buitendag AG Cronjé	Volksrust	9/10/98 - tot einde van vergadering
GS van Wyk	Johannesburg	9/10/98 - volle dag
PS Esterhuizen	Wonderboom	9.10.98 11:15 - 14:30
JMJ de Wet	Bybelgenootskap	9/10/98 11:15 - 17:45
HN Krick	Potchefstroom-Noord	9/10/98 15:00 tot einde van vergadering
FP Horn	Louis Trichardt	9/10/98 11:15 - 13:00
TL Botha	Ottosdal	9/10/98 - tot einde van vergadering
PD Rautenbach TJ Roelofs	Schweizer-Reneke	9/10/98 - tot einde van vergadering
H Aucamp JM Schutte	Kathu	9/10/98 - tot einde van vergadering

PREDIKANT/ AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYDPERK VAN VERGADERING
J Greef	Postmasburg	9/10/98 - tot einde van vergadering
AA da Silva	Pretoria-Wes	Volle vergadering
DP Visagie	Chrissiesmeer	9/10/98 - 16:10 tot einde van vergadering
LMP Swanepoel	Carolina	9/10/98 - 16:10 tot einde van vergadering
HP van den Berg PJ van Rensburg	Parkrand	9/10/98 - 17:30 tot einde van vergadering
P Hendriks	Poort	9/10/98 - 18:05 tot einde van vergadering
SFC Ras	Edenvale	9/10/98 - 18:15 tot einde van vergadering

RONDVRAAG

1. KORPORATIEWE BEELD VAN DIE KERK

BESLUIT

1. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vra voorleggings vir die implementering van 'n nuwe korporatiewe beeld van die Kerk, soortgelyk aan dié van die NHSV vir gebruik op briefhoofde.

Die kerkwapen bly steeds sentraal .

Die voorlegging hou rekening met die daarstelling van 'n moontlike eie tuisblad op Internet.

2. **BONUS AAN KANTOORPERSONEEL**

BESLUIT

1. Die Administrateur betaal na goeëdunke aan die kantoorpersoneel 'n eenmalige bonus as vergoeding vir oortyd gewerk voor, tydens en na afloop van die Algemene Kerkvergadering.

3. **VERTROULIKHEID VAN AGENDA**

BESLUIT

1. Die beginsel dat die Agenda van die Algemene Kerkvergadering vertroulik is, word opgehef.

4. **DANKBETUIGING AAN REKENAARDESKUNDIGES**

BESLUIT

1. Prof PJ van der Merwe en sy span deskundiges word gelukgewens met die suksesvolle projektering van die Agenda van die Algemene Kerkvergadering.

5. **ONDERSOEK NA STEMPROSEDURES**

BESLUIT

1. Onderzoek word gedoen na die moontlikhede om die stemproses en prosedures vir die toekomstige Algemene Kerkvergadering(s) in werking te stel.

BEDANKINGS

Die visevoorsitter, prof APB Breytenbach bedank die volgende:

- * Die sekretaris, Die Administrateur en personeel vir die reëling met openingsaand en tydens die vergadering.
- * Mnr H Piater vir die opname van die verrigtinge tydens die openingsaand.
- * Die rekenaardeskundiges onder leiding van prof PJ van der Merwe.
- * Mnr H van der Merwe vir die verlening van hulp aan die rekenaardeskundiges.
- * Die formuleringskommissie onder leiding van dr PJ de Beer.
- * Die ordekommissie.
- * Die stemtellers onder leiding van mnr E Struwig.
- * Die stemopnemers onder leiding van oudl P Swart.
- * Persone wat geopen en afgesluit het.
- * Sangleiers.
- * Orrelbegeleiers.
- * Dames wat tee en verversings gereël het, in die besonder mej R Barnard en mnr JJ Wessels.
- * Gemeentes wat verversings verskaf het.
- * Die personeel van UP, mnr F Jacobs en sy personeel.
- * Mnr L de Munnik vir die proeflees van die notules.
- * Dr WC Kloppers en ds KD Papp vir die behartiging van die afkondigings.
- * Die dames in die portaal vir die dienste gelewer.
- * Dr Ht van Deventer vir die insameling vir die bakkie vir Zambië.
- * Lede van die vergadering vir hulle optrede en gees waarin die vergadering verloop het en samesprekings gevoer is.

- * Lede van die Moderamen en predikantslede aan die tafel vir die hulp wat verleen is aan die voorsitter.

Prof APB Breytenbach spreek ten slotte 'n dankwoord uit teenoor die voorsitter, prof TFJ Dreyer. Die vergadering het prgtig en voorspoedig verloop omdat daar gewerk is met 'n goeie Kerkorde en 'n netjiese agenda, maar veral omdat prof Dreyer die vergadering bekwaam en reg hanteer het. Hy het opgetree soos 'n ervare voorsitter en duidelik laat blyk dat hy goed vertrou is met die agenda. Tydens die vergadering was sy vermoë om te konsentreer duidelik sigbaar. Hy het die sprekers gehoor en kon dit wat gesê is binne die bepaalde konteks waarin dit hoort, plaas. In die inligting wat hy aan die vergadering deurgegee het, het sy kennis van en liefde vir die Kerk duidelik geblyk. Deur tale steurnisse heen het prof Dreyer die vergadering gelei met 'n sekerheid van wat die Kerk is. In die toekoms sal hy telkens namens die Kerk moet optree en standpunt inneem. Dit sal beoordeel word as die standpunt van die Kerk. Die vergadering het die vertroue dat hy dit met die nodige waardigheid en verantwoordelikheid sal doen.

Ten slotte verseker prof Breytenbach die voorsitter van die ondersteuning en voorbidding van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en van die Kerk.

Die voorsitter, prof TFJ Dreyer, bedank prof Breytenbach vir sy vriendelike woorde. Op sy beurt bedank hy die visevoorsitter, prof Breytenbach en die skriba, dr JMG Storm, vir hulle hulp en bystand tydens die vergadering.

Prof Dreyer sluit die vergadering af deur Skriflesing uit Johannes 6:60 vv. Hy spreek die volgende gedagtes uit:

Tydens die afgelope vergadering is baie gepraat oor mense wat van die Kerk af weggaan. Dit is nie 'n nuwe verskynsel nie. Mense het ook van Jesus af weggegaan. Ons lees dit in hierdie gedeelte uit Johannes 6. Daar was baie van die mense wat Jesus gevolg het met verkeerde motiewe. Baie was nuuskierig en wou wonderwerke sien. Ander wou net voordeel daaruit trek, dit gaan vir hulle om die brood wat Jesus aanbied. Daarom sê Jesus dat hulle wat Hom volg dit nie moet doen om die tydelike brood nie, maar om die brood van die ewige lewe. Dié wat daarvan eet sal nooit weer honger word nie. En as die skare dit hoor, draai hulle om en gaan teleurgesteld van Hom af weg.

Dit wat in hierdie gedeelte realiseer is belangrik vir die Kerk. Die Kerk kan nie probeer om mense se verkeerde motiewe te bevredig nie. Vir die Kerk gaan dit bowel om die verkondiging van die evangelie. Mense moet iets begryp van die woorde van die ewige lewe. Eers dan kom die belydenis: Ons kan niks uit onself doen nie, net by Hom wat die woorde van die ewige lewe gee, is alles moontlik.

Die gedagte is belangrik waar ons op die drumpel staan om 'n nuwe millennium in te gaan. Daar is mense wat steeds weggaan en wil weggaan van die Woord en van

die Kerk af. Die vraag is: Het ons nie gepoog om mense met verkeerde motiewe terug te hou, byvoorbeeld met 'n burgerlike godsdiens, of die beoefening vn 'n godsdiens wat aangenaam en lekker en voordelig is nie?

Die vraag wat ons moet beantwoord is of ons nog die woorde van die ewige lewe verkondig? Hoor die mense dit? Verstaan en ontdek hulle die betekenis daarvan in so 'n mate dat hulle saam met Jesus opstaan en lewe, elke dag en ook die toekoms in?

As ons dit doen, hoef ons nie bang te wees nie, ook nie in die derde millennium nie. Ook nou nog kan ons aan die mense sê: Na wie toe sal ons gaan? Alleen Jesus Christus het die woorde van die ewige lewe.

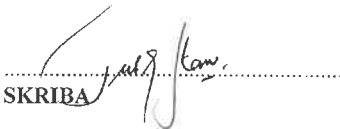
Prof Dreyer laat sing hierna uit Gesang 306 verse 1 en 2 en spreek die seënbede uit.

DIE VERGADERING VERDAAG OM 19:10.

GOEDGEKEUR EN ONDERTEKEN TE PRETORIA OP 27 NOVEMBER 1998.

.....
VOORSITTER

.....
SKRIBA